Nagyságos

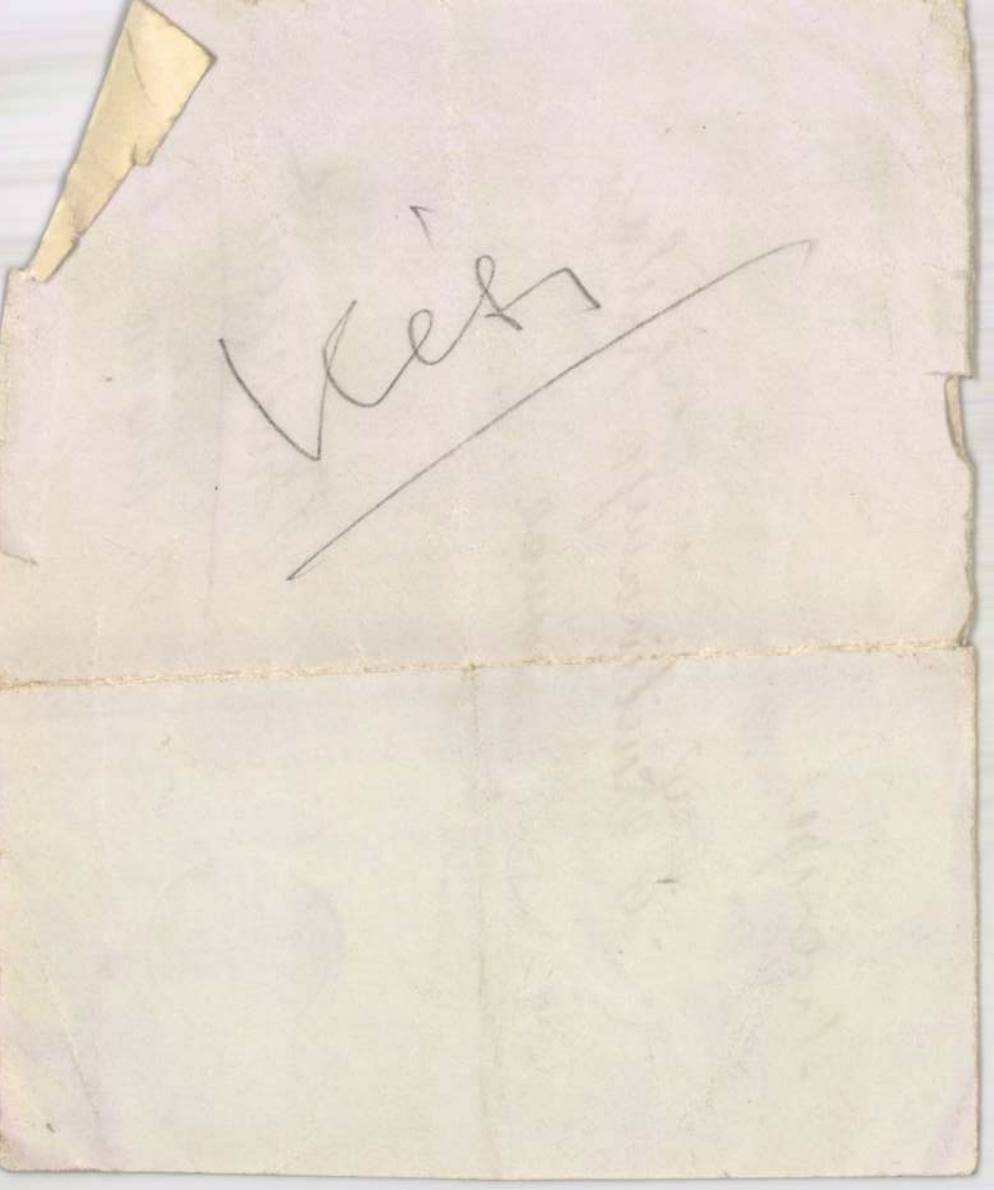
dr Szendrényi Gyula,

úrnak,

Budapest

VI. Andrássy-út 71.

Hrabecius Jan

farakas écsmester

Kassa 1710

f.

Wickpostis

31. f -

Szigligeti vára II. 195.

Hrabetz Nándor

1 plg. 3 ipar-
rajz- és mintázási
1 ant.

Iparrajziskola

1889/90.

53. l.

Györkei ref. el. isk. vándorkv.

VIII. 234.

HRABETZ *Nándor*, festő, * 1874 ápr. 26 Budapesten, hol a mintarajziskolában, majd Münchenben, Berlinben és Bécsben tanult. 1898. rajztanári oklevelet szerzett s azután Gyergyóditrón, Temesvárott, Csáktornyán és Modoron tanított. 1910 óta rajztanár Budapesten. A Nemzeti Szalonban főleg tájképeket állított ki.

Ék I. 479 l

Csánki Dezső dr. IX. 107.

Hrabetz
tenor

Fővárosi Lapok 1896. jul. 10., 5. old.
(V.: Nemzeti Szalon.)

Kalmár

Hrabetz Vándor

festő

1890

Történik 1930. 84. l.

3415. Gudm

Sz. Ringsaker, Stedemarken (N

Szent János éjszakáj

Az éjjeli hangulatban
előterét három férfi és ugya
annyian hátrafordultan távoz
halad, egy ingujjra vetkőzöt
ki a kék blouseos és fejkend
követi a piros és fehér ruhá
folyó innenső partján balr
sulyok látható, mig kissé o
jában. A háttérbeli hegyek
körül, melynek füstje a völ
többen járkálnak, míg jobb
koznak ki. Jelzése alól bal

Vászon, méretei 108 : 14
tett az 1907 január 24-iki 773
(160–907). — Kifizettetett 19
1907 márczius 16-án (428–9
az 1910 május 11-iki 9458–

III

Vétel
1907

Hrabetz Nándor

1894/95 – 1897/98

Ferkèpzomfoiskèvk

93 l.

Hrabetz Nándor

1920 jan.-febr.
kiáll. Nemzeti Szalonban
Erdő részlet, olaj. 600.-

1920. M Akv Pf Egy
kiáll. Nemzeti Szalonban
Tanulmány, vízf. 400.-
Esti hangulat, vízf. 2000.-

1920. május
kiáll. Nemzeti Szalonban
Modori táj, olaj. 1500.-
Tőzegbányai részlet, vízf. 2500.-

1920. szept. u.o.
2 tájrész

1920. dec. u.o.
Bányarészlet, olaj. 3000.-
állandó kiállító ült.

Velhagen és Klasing ismeretterjesztő nép-
könyvtára V. 71

Erdélyi Vándor

1907. évi kiáll. Pozsonyi Képzőművészeti Egyesület.
Árnyas út, olaj. 100 K.
Őrszigut, vízf.
Biatorbágy vidéke, vízf. 120 K.
1909. Kassai nyári kiáll. n. o.
Őszi délután, olaj. 150 K.

N. Sal 1920 máj.

Modori táj, Törökbálinti részlet

Baráth-Lovas
Meyssens
Palatzi Gyö.
Roha - Hagyó
Lovas - Harsányi
Molnár - Mayer
$ nat. Widmann
Ekrencik - Malonyai
Marenton - Maier
Ekrencik - Marják
Nagy Beutlats
Czollner - Markovits
Baraba - Marko

Hrabetz Vándor, festő; szül. 1874 ápr. 26-án Budapesten. A pesti mintarajziskolában, 1894-98 Münchenben, Berlinben és Bécsben végezte tanulmányait. 1898-ban rajztanári oklevelet szerzett s ezután Gyergyódittrón, Temesvárott, Csáktornyán és Modoron tanított. 1910 óta Budapesten. A Nemzeti Szalonban, (rajztanár) egyes művészek alapító tagja, többször kiállított. 1921 nyarán arra a gondolatra foglalkozott, hogy Brazíliába vándorol.

Önéletr. adatok.

Hrabetz Ivánné
Pesti
szül. 1874 évi. 26-
Budapesten.
Miniatur festő
tanár Pesten, Münchenben és Berlinben és Bécsben
tanult. 1898-
ban képíróművészi
oklevelet nyert
Temes Ede
dékor., Iparművészeti
Iskolában, Mo-
dorra és festőre
1910-ik Buda-
pesten nyilvános
Nemzeti Szalonban
Párizsi Szalonban
1921. nyáron

Brazi 1 ábra pa-
lack ntaja-

Sajó Endre

Hrabětz Václav

~~Stát~~ adat mimo

1894/95 II. I ročník

1895/96 II "

Kőkorong, átlyukasztott V. 178.

Hrabětz Václav

Nar. Brněc 1874 Rk
1896/97. III. č. 26. Universitní
1897/98 I. IV. č. "
1897/98 II " "

Mus. Kat. O. Fleige V. 218, 219.

MDK

Hrabetz Nándor

Modori táj olajf.
Törökbálinti részlet vizf.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatának katalogusa. 1920. Május. 10.l.

MDK

Hrabetz Nándor

A N. Szalon karácsonyi tárlata. Vasárnapi Ujság 1896. 50. sz. 842.l.

MDK

Hrabeczky Ernó

me: Moderne ungarische Kunst in der Kunsthalle Bern.

Die Tat (Zürich), 1944.jan.26.

Ybrabéczy Ernő
festő ✓

Svájci magy. kiáll.
kat. 1944.
27. l.

Dept. of Agriculture

HRABÉCZY Emő

158, 177, 188, 216

Oltványi 1991

i formatervezést. A textil-
meg munkáját az ipar külön-
ar, szövőipar, lakástextilipar,
ipar. Polarizáció indult el
, az ötvös /fémmüves/, valamint
egjelentek a képzőművészethez
, mind jobban elhatárolódnak
vagy a kialakuló ipari tervező-
produktumaitól.
enyek, technikai adottságok,
gy a mennyiségi követelmények
kategóriát, a tervező iparmü-

szet a mai magyar társadalomban.
zet 72/1. 8-12.l. alapján.

610

Hrabéczy Ernő festészete

(1894—1953)

Hrabéczy Ernő azzal a csokonais szomorúsággal halt meg, hogy az is bolond, aki festő lesz Magyarországon. „A mai élet mindenre alkalmasabb, mint egy művészi tehetséggel megáldott egyéniség kibontakozására, megértésére. Sőt, nem túlzok, ha azt állítom: egyenesen megakadályozza, lehetetlenné teszi, mert hiányzik a kor szellemében minden, ami szükséges a kibontakozáshoz" — írta feljegyzései között vagy harminc évvel ezelőtt. S ugyanő, aki egyszer azt veti oda egy kósza lapra, hogy „bátran dolgozni, életvídáman!" — másszor kétségbeesve óv minden fiatalt, hogy jól gondolja meg, mielőtt eljegyzi magát a festészet gyötrelmeivel „mert" önkéntesen életfogytiglani kényszermunkára ítéli magát, de olyan ítélettel, melyet többé enyhíteni, vagy pláne felmenteni nem lehet, csak a halál útján."

Hrabéczy Ernő vállalta az ítéletet. Debrecen szülötte volt, Pesten, Münchenben Hollósynál, Párizsban és Bécsben tanult, gyüjteményes kiállításokat rendezett az Ernst Múzeumban, a Nemzeti Szalonban, kiállította képeit a Műcsarnok, a Déri Múzeum. Bár szinte osztatlan elismerés kísérte jelentkezéseit, nem hitt győzelmében. Még a hagyatéka is az volt, hogy Párizsban kell diadalra vinni képeit. Félt az értetlenségtől, hogy tiszta szándéka méltatlan jelzőkön siklik el.

Ha emlékezteti akarnék rá, egy Dsida Jenő vagy Tóth Árpád idézettel tenném, esetleg Vilt Tibor groteszkbe hajló szobraival, Borsos Miklós végsőkig egyszerűsített domborításaival, talán Ripp-Rónai Kalitkás nőjével, s mindenekelőtt a nagy példával, Rembrandttal, Franz Halsszal. De Hrabéczy nem epigonja senkinek, élete legnagyobb küzdelme, hogy saját művészi világképét kialakítsa. „Először légy tisztában azzal, hogy mit akarsz mondani, legyen tárgya mondanivalódnak, sohasem csak maga a szín vagy a rajz érdekeljen, úgy, hogy magadban elfordulva a modelltől, fel tudd rajzolni, és csak ehhez használd a modellt...

... A modellt csak segítő, tájékoztató módon használhatod, onnan nem lehet képet lopni. Sohase az érzés, a közvetlen hatás vezessen, ez csak másodlagos. Egész piktúrám tragédiája ,hogy az érzésre építettem mindent."

Így írt 1929-ben, s aztán a 40-es években: ‚A festészet alapja a tárgyak, jelenségek megjelenítése a térben, perspektívikus formában, ehhez jön a festő egyénisége, tehetsége, érzése. Ezek minőségétől függ az alkotás értéke. Érzést, szubjektív érzést megörökíteni elsődleges úton lehetetlenség. Ezen örök érvényű igazság nem tudásán, félreismerésén dőlt el a sorsom. Életem rettenetes tragédiáját ennek köszönhetem. Sajnos, most már késő, megöregedtem, elkoptam. Istenem! Ha ezt nekem húsz éves koromban megmagyarázzák, a legmagasabb fokig vihettem volna".

Így is magasokon járt. Gyengéje nem ott volt, ahol ő gondolta. Megejtően tiszta festőisége, kísértetiesen egyéni stílusjegyei, a barnák, zöldek, kékek paszteles, kevéssel is sokat sejtető színkultúrája..., igen, egy bizonyos szemszögből ilyen a világ. Mintha minden tárgyat, jelenséget, általában a valóságot valami különös fátyol borítaná, mely megszűri a szenvedélyeket, mely nem engedi át magán a jelentéktelen részleteket, s nem kegyelmez a tiszta színeknek. Hrabéczy tudatosan kizárja a reflexiókat, kizárja a szubjektív érzelmeit. Tévedés lenne őt kései impresszionistának elkönyvelni, tiltakozik is minden primőr benyomás ellen. A hangulatok érdeklik? Ha így volna, azt állítanának, hogy Olvasó nőjének egyazon hangulata van a ház tövében kapargáló csirkékkel.

> A házunk előtti öreg akáctól
> a sarkcsillagig,
> onnan a holdig szőttem a hálót
> e sejtelem-fonalából.
>
> Bárányfelhőt tartok az ölaimban,
> emlékeimet nevükön szólítom,
> szeretem az embereket.
> (Dsida Jenő)

Bármennyire szűknek látszik témakörei, valójában elég gazdag. Vegyük sorba: Hadifoglyok, Cirkusz, Olvasó nő,. Lábmosó, Csendélet birssel, Önarckép, Koldusok, Tájkép, és így tovább. S a színek, a barnák, a kékek, zöldek, sárgák árnyalatai! Kompozícióiban, kifejezőeszközeiben a legegyszerűbb, legáttekinthetőbb. Ez téveszthet meg csupán. De aki ilyen egységet tud teremteni tartalom, forma, egyéniség között, csak nagy és tiszta művész lehet, hiszen kerüli az olcsó hatásokat is.

Fiatal festőknek is azt tanácsolta, hogy igyekezzenek tiszták, becsületesek maradni.

Tiszta, kissé szkeptikus, halkszavú ember szól hozzánk a képeiből, akinek olyanná lenni, mint a képei bizonyítják, nem volt könnyű. Mélyen érző ember, „fanatikus harcos, elszánt harcos s amellett gyenge, sok tekintetben gerinctelen teremtmény, kit a legkisebb ellenállás vagy csak várható ellenállás kifordít az útjából. Ember, aki a szenvedélyek, a pillanatnyi érzések rabja, s a szélsőségek vonzzák", — ahogy fiktív levelében írja. De ez az ember szívósan küzd az ellen, amit hibának érez, s alkotásai éppen ebből a küzdelemből sarjadnak. Piktúrájában a hűvös személytelenség vetkezteti magát. Tárgyilagos akar lenni, akár Rembrandt, csak éppen a fátyollal kezében. Szinte taszítóan hűvös önarcképében? Nézd tájképeit, mennyi melegség ömlik el rajtuk. Hűvösek olvasó lányai? Nézd, milyen melegség sugarazza be lábmosó asszonyát!

Ember, aki nagyon szerette a világot, de saját szenvedélyes vonzalmát el akarja választani a dolgok önmagukban hordott értékeitől. Levetni minden formaságot, cifraságot, külsőséget, drapériát, színek, vonalak pompáját s megmaradni a végsőkig leegyszerűsített jelenségnél, festői lényegnél.

Próbáljuk meg tovább absztrahálni a képeit, legfeljebb síkok, vonalak maradnak. De így, ahogy vannak, még érthetők, felfoghatók, beszédesek. Az élet meghitt pillanatairól vallanak. Holdfénynél legelésző nyájról, kötögető öregasszonyokról, olvasó lányokról, s egy nagyon magányos alkotóról. Mert csupán a közösség elevenítő lüktetése hiányzik a képeiből. Kihalt tájak ezek, elhagyott szobák, könyvbe, egyedüllétbe burkolt emberek. Ezért kísérteties, hátborzongató néha Hrabéczy világa. Nem más ez természetesen, mint az Oláh Gáborok, Gulyás Pálok magára hagyottsága. Ugyanazzal az emberség iránti olthatatlan s nem oltott vággyal, ami szinte valamennyi debreceni alkotónak jellemzője Csokonaitól napjainkig. Nála a színek és megfogalmazás sejtelmes bűvölete az, ami Gulyásnál a mítoszok kölcsön képei, az eszmények szinte elérhetetlen messzesége.

Mi ad jogosultságot annak, hogy Debrecen éppen most készül Hrabéczy Ernő gyűjteményes kiállítására? Már az is elég lenne, hogy egy nagy s a művészvilágban megbecsült alkotót nem temethet el szülővárosának közönye. De ma már vitathatatlan, hogy Hrabéczy Ernő piktúrája ott áll a Tóth Árpádok síkján, maradandó kísérlete a korszerű, modern művészi törekvéseknek, mélységes híttel, páratlanul egyéni és tiszta vonásokkal, a németalföldi realista hagyomány utódjaként. S nem utolsó sorban az emberségre áhítás, a valóságból kiinduló művészi ábrázolás olyan igényével és mértékével, mely napjaink, társadalmunk nemes törekvése, eszménye.

Koczogh Ákos

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1957 MAJ 7
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

...TIKÁRÓL

körében is sok olyan problémát vetett felszínre, amelyekkel szembe kell néznünk. Akkor, mikor orvosaink zöme orvosi munkájában becsülettel helytállt az események alatt, sajnálatos módon voltak, akik az ellenforradalom oldalán orvosokhoz nem méltó tevékenységet folytattak, vagy magatartásukkal az ellenforradalmat bátorították. Mások — s nem kis számmal — sietve elhagyták hazájukat, azt a népet, amelynek sorsáért most külföldről sóhajtoznak, ahelyett, hogy munkájukkal segítettek volna a magyar nép számára az emberibb élet építésében.

Voltak, akik a kapitalizmus hajnalán a nagy francia forradalmat próbálták tudomásul nem venni. Az élet ezeket túlnőtte, mert ez a forradalom a kapitalista fejlődés előtt megtisztította az utat Franciaországban, s kihatásaiban világesemény volt. Vannak akik ma az 1917-es Nagy Októberi Szocialista Forradalmat, s az azóta történt eseményeket szintén szeretnék meg nem történtnek tudni, vagy legalább is befeketíteni a népek szemében. Az élet ezeket is túlnőtte és túl fogja nőni, mert a *szocialista társadalom megteremtése ma már nem utópia*, az első szocialista állam a Szovjetunió után, annak segítségével egyre több ország lép erre az útra, arra az útra, mely *az orvosi munka számára is új nagyszerű utakat nyitott és nyit meg*

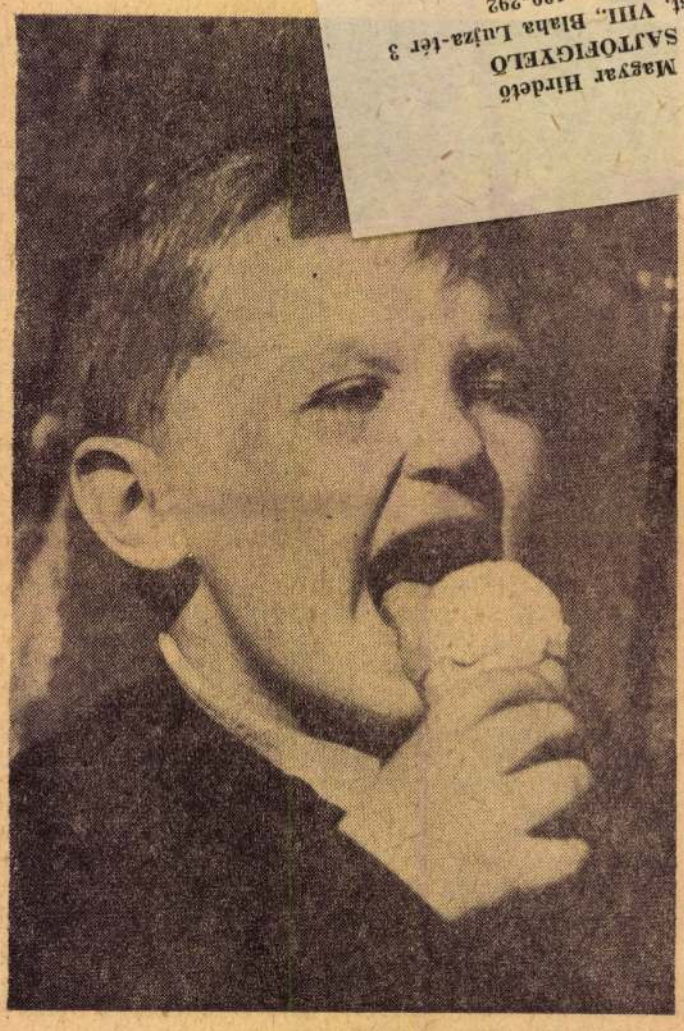
A szocialista társadalom megteremtése útján ma elérhető az orvosok legjobbjainak álma: a betegellátás korszerű színvonalra emelése mellett az egész társadalom erejét mozgósítani a betegségek megelőzésére. Világosan kell látni, hogy az orvosi tevékenység nemcsak betegvizsgálat és szűk értelemben vett therápia; hanem idetartozik mindaz — specifikus és nem specifikus járványellenes, közegészségügyi, gondozási, közigazgatási munka — amit ma megelőző orvostudomány alatt értünk. Ezeket a lehetőségeket orvosainknak áldozatos, következetes munkával valósággá kell változtatni, hogy ezen a munkás keresztül orvosaink téglája se hiányozzon szocialista hazánk építményéből.

Végül röviden még egy kérdésről, az orvosok egymás közötti viszonyáról. Ismeretes az a latin közmondás: Homo homine lupus est. A kapitalista társadalom e törvénye alól az orvosok sem voltak kivételek. Hogyan áll ma ez a kérdés?

Éppen azért, mert az orvosok anyagi helyzete ma még lényegesen függ a beteg által nyujtott honoráriumtól, orvosaink között ma is találkozunk a kenyérharc különféle formáival s ezekből adódó ellentétek változatos képével. Ebben a kérdésben orvosaink öntudatára kell apellálnunk, hisz *a közös ügy, az egészségügy érdekében a szocialista humanizmus jegyében együtt kell dolgozni, harcolni minden egészségügyi dolgozónak.*

Dr. Fodor Ferenc
megyei orvos
az orvostudományok
kandidátusa

Jó ez

A GYERMEKBARÁT EGYESÜLET

„Az én apám reggeltől estig
izzadva lót fut, robotol,
az én apámnál nincs jobb ember,
Nincs, nincs sehol."

Vékony kis gyermekhangok szavalták ezt a verset sok-sok évvel ezelőtt kint a Nagyerdőben. A nagy golyófogó domb háta mögött 20—25 évvel ezelőtt a vadregényes bokrok, hatalmas fák között, az üdezöld fűben vidám gyerekek ütöttek tanyát. A Gyermekbarát Egyesület a rendőrség, meg a klérus. Mindenképpen igyekeztek akadályozni és lehetetlenné tenni. Szinte féltek ezektől a gyerekektől, akik József Attila: Anyám című versét szavalták, s megértették, mert saját életükről szólt:

„Kis lábaskában hazahozta
kegyelmeséktől vacsoráját,
lefeküdtünk és eltünödtem,
hogy ők egész fazékkal esznek —"

SÉGVER

52. Déri Gabriella

Egy kiállítás margójára

Debrecen abban a kivételes helyzetben van, hogy az utóbbi években a képzőművészetben nagy fejlődést ért el. Szinte egymást érik az értékes művészeti előadások, a jobbnál jobb kiállítások, amelyek az aktív művészeti életet bizonyítják.

Az ilyen rendezvények kitűnő eszközt jelentenek a közvélemény esztétikai nevelésének, formálásának elősegítésére is. Ezért mindig különös gonddal és szeretettel kell vennünk és segítenünk, amikor a művészek újabb alkotásaikat akarják a nagyközönség előtt bemutatni.

A közelmúltban Hrabéczy Ernő festőművész műveiből bemutató kiállítást rendeztek a debreceni művészklubban.

Akik a megnyitón ott voltunk — kevesen —, gazdag élményben részesültünk a kiállított, valóban elgondolkoztató műalkotásoktól, amelyeket Biró Lajos festőművész mutatott.

Ma is sajnálom, hogy többen nem voltunk jelen. Úgy vélem, akik nem voltak ott, szegényebbek lettek egy élménnyel.

A megnyitó előadásból megtudtuk, hogy milyen közelharcot kell megvívni egy-egy helyiség megszerzéséért. Általában mennyi sok munkát igényel egy-egy kiállítás megszervezése, nem beszélve arról, hogy sokszor a művész hosszú évek munkáját, sőt nemegyszer egész életútját sorakoztatja fel ilyen alkalmakra. Mégis, néha nagyon kevesen vesznek részt a művelvezetben.

Ilyenkor vetődik fel a kishitűség: hát érdemes volt?

Érdemes volt az időért, a fáradságért, a kiadásért, az odaadásért, az ügybuzgalomért, a szeretetért, a melegségért, az ihletért, hogy aztán a részvétlenség boruljon reá?

Reálisan szembe kell tehát nézni a helyzettel, a diagnózist megállapítani, hogy azután segíthessük.

A Hrabéczy kiállításra a helyiséget biztosították: a művészklub meleg szobái, kényelmes karosszékei otthonos fogadtatásban részesítették az érkezett vendégeket. A klub kamarakiállításra alkalmasnak bizonyult. Itt tehát hiba nem volt.

Az időpont: a vasárnap délelőtt 11 óra is a legjobbnak bizonyult.

A kiállítás megnyitását azonban a Naplóban közzétett egymondatos közleményen kívül semmivel sem propagálták a rendezők.

Azt láttam, hogy az érkezők egymástól kérdezgették: tulajdonképpen merre is kell menni? A kapun ugyan egyetlen sor tájékoztató sem volt, pedig a forgalmas Széchenyi utcáról egy plakát jellegű meghívás is már sok érdeklődőt becsalogatott volna.

Arról sincs tudomásom, hogy egyes tárlatok nyitásáról az iskolaigazgatókat értesítik-e? A rajz-szakos és művészettörténész tanárok munkáját megkönnyíti a tanulók tárlatlátogatása. (Mit adtam volna érte, s mennyi tőkét tudtam volna kovácsolni belőle, ha járásom székhelyén, negyven évi pedagógiai munkám alatt csak egyszer is alkalmam lett volna növendékeimet, ott helyben tárlatra vezetni! Nem volt alkalom, mint itt. A Tanterv és Utasítás különben ezt elő is írja.

A közönségszervezésre általában sikerrel jár az egyéni meghívók kibocsátása is.

A Hrabéczy-tárlat megnyitó előadásából megtudtuk azt is, hogy ez a rendezvény tulajdonképpen csak első része volt egy sorozatnak, amelyet később — meghatározott időn belül — bonyolítanak le.

Úgy vélem, ezért nem lesz érdektelen, ha a sorozat első részéből levonjuk a tanulságot, és a jövőben fokozottabban figyelembe vesszük — a helyiség- és a művészeti szervezés mellett — a közönség szervezését is.

A művészet nem öncél, hanem közkincs. Azzá kell tenni. Egy-egy ilyen rendezvényt társadalmi eseménnyé emelni.

Nem szabad tehát engedni, hogy a további rendezvények a szervezés áldozatául essenek.

Fényes Kálmán

képzettek, ismerői a területnek. Például a közlekedési csoportok tagjai gépjárművezetői igazolvánnyal rendelkező, a szabályokat kiválóan ismerő tagokból állnak. Jó lenne azonban, ha az ifjúságvédelem terén dolgozó önkéntes rendőri csoportoknak több pedagógus is tagja lenne.

Nagy Zsuzsa

Hatalmas fák zuhannak földre. Van közöttük fűzfa is. Egyik mázsa súlyú.

Több mázsás érthető, hogy hallható és érezhető kidöntött fa a Szinte megremeg tunk.

1985 FEB 18
Hajdú-Bihar megyei Napló
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-207

ÚJ FILMEK

A BEMUTATÓ MOZIK MŰSORÁN

a párizsi mulatók műsora.

Az Apolló mozi csütörtökön és pénteken a *Körhinta*, szombaton és vasárnap a *Bakaruhában* című magyar filmeket újítja fel délutáni műsorában. Hétfőtől kezdve a moziban az *Egy nő a hajón* című magyarul beszélő, szélesvásznú lengyel filmet vetítik. A filmet a a korán elhalt világhírű rendező, Andrzej Munk kezdte forgatni, befejezni azonban nem tudta. Az együttlevő állította a filmet, amely két síkban játszódik, egy mai luxushajón, és húsz évvel ezelőtt egy koncentrációs táborban. A film középpontjában az a lelkiismereti kérdés áll, hogy a lelkiismeret adhat-e felmentést a szervezett bűnben való részvétel alól. A film női főszereplője Aleksandra Slaska.

egyik jelenete

Jelenet Az éjszaka világa című filmből

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hrabéczy Ernő

Hajdu-Bihar megyei Napló

1965 FEB 20.

1021

HRABÉCZY ERNŐ

(1894—1953)

Emlékkiállítás a debreceni művészklubban

Bensőséges hangulatú kamarakiállítás nyílt egy méltánytalanul feledésbe hulló Szinyei-díjas debreceni festőművész: Hrabéczy Ernő műveiből a Széchenyi utcai művészklubban. A tárlatot rendező *Bíró Lajos* festőművész megnyitó beszédében jelezte, hogy a dr. Kalós Sándor magángyűjteményét bemutató kis tárlat egy további sorozat (Gáborjáni Szabó Kálmán, Vadász Endre, Senyei Oláh István stb.) első állomása, s valóban megérdemelné, hogy e régvárt bemutató sokkal jelentősebb társadalmi eseménnyé emelkedjék.

E halkszavú, sejtelmes színkultúrájú, felfogásban is szinte egyedülálló mester Münchenben (Hollósynál), majd Párizsban és Bécsben mélyíti a hazájában tanultakat, itthon pedig a harmincas évektől egy Gresham-kör néven ismert művészeti társulás tagja, amelyhez Bernáth Aurél is tartozott.

Hrabéczy e sokféle áramlat sodrásában is saját világát alakítgatja. Kiállításai nyílnak az Ernstben, a Nemzeti Szalonban, a Műcsarnokban, Debrecenben és más nagyobb vidéki városokban. Főleg zöldekkel, tompa sárgákkal formált vásznain oly határterületeket boncolgat, amelyekhez a festők nemigen mertek hozzányúlni, s amelyeknek bemutatásához viszont a sebzett lelkületű Hrabéczy önmarcangoló lelkisége oly alkalmasnak bizonyult.

A küföldi „festő-bábelekben" is lehullott róla minden akadémizmus és formalizmus, s valami átszűrt, önmaga-mutogatássá finomult. „Túlnyomórészt figurák tettek-vettek valamit szerény környezetben, réveteg mozdulatokkal, mintha különös álomvilág megszállottjai lettek volna..." — hangzott el Bernáth Aurél 1957-es megnyitóbeszédében.

A Debrecenben született festő egy évtizeddel halála előtt már tragikusan elhibázottnak érzi egész életét, mert — úgymond — mindent az *érzésre* alapított. „Szubjektív érzést megörökíteni elsődleges úton lehetetlenség. Ezen örökérvényű igazság nem tudásán, félreismerésén dőlt el a sorsom" — írja reményevesztetten a negyvenes években. Az önmagát túlzottan elemző s egyre társtalanabb, magányosabb művészeti kultúrát kiépített mester művei azonban mást igazolnak. Képei éppen lelkiségük megejtő erejével magasszintűek, — bár jelzésszerű beszédükre csak a műértők fájdalmasan kis rétege rezonál ma is.

Hrabéczy most sem jelentkezett hangos szóval, a falakon felsorakozó képek „fojtott hangon szólalnak meg — de ez a hang az övé" — idézhetnők most is Petrovics Elek szavait. E végsőkig, a lényeg mélyéig leegyszerűsített piktúra azonban mégsem a sivárság, az elhagyatottság reménytelenségét árasztja, ahogyan többen helytelenül elemzik. *Hrabéczy a csend poétája, az emberségre rávágyás, a harmóniát kétségbeesetten kereső ember vívódása.* Ezt kell Hrabéczy képeiben keresnünk, ezért nem szóltam egyetlen képcímről sem, mert itt a tematika csak másodlagos; az átszűrt színek, a fátyolosan letakart, szétmosódó, gyakran távolba merülő formák a belső igazság megmutatásának vágyától fűtöttek.

Két Hrabéczy évforduló — 1964-ben születésének 70-ik, 1953-ban halálának tizedik éve — múlott el nyomtalanul. E tárlat így lelkiismeretébresztő figyelmeztetéssé is emelkedik debreceni értékeink emlékezetének méltóbb ébrentartására.

Dr. Tóth Ervin

Megjegyzés

a legcsúnyább visszaélésről

A panaszos 83 éves, magányos asszony. Egyedül volt, támogatásra szorult, magához vett hát egy fiatal házaspárt. Igaz, hivatalosan nem kötöttek eltartási szerződést, de a fiatalok annyi szépet, jót mondtak, amikor lakást adott nekik, hogy feltétlenül bízott bennük, szeretetükben, jóindulatukban, de legalábbis abban, hogy tisztelni fogják idős korát, gyengeségét.

Nem így lett. S az idős asszony ilyen szavakat mond: „már az öngyilkosság gondolatával foglalkozom, hogy öreg koromra ezt kellett megérnem. A fiatalasszony különösen goromba. Az anyámat szidja és én nem hagyom. A falnak lökött, és oda verdeste a fejemet."

Segítséget kér, s nem tudja, hova fordulhat. Szerződés nincs, amelyben pontokba foglalva rögzítve lennének jogai és kötelességei, bár ha így lenne, akkor is nagy teher lenne számára a bírósági ügy, pereskedés, utánajárás, a szerződés felbontása. És akkor ismét magára maradna, kereshetne újból valakit pártfogónak, gondozónak, s nem csoda, ha már abban se merne bízni. Így azonban hivatalos szerződés híján legfeljebb a sértésekért, a bántalmazásért tehet feljelentést ez az asszony éppen úgy, mint sajnos többen mások is, akik öreg korukra hasonló helyzetbe jutottak.

De hát egy nyolcvan éven felüli, beteg, gyenge ember, nem is igen tudja, hogy hova forduljon. A fiatalok jártasabbak a hivatalos ügyek-

legcsúnyább visszaélésről van szó. Hiszen visszaélni lehet a bizalommal, a barátsággal, a jóindulattal is. Lehet kihasználni az ellenőrzés lazaságát, a felettesek gyengeségét, a mások hibájából adódó helyzetet. De a legcsúnyább, legfelháborítóbb mégis az, ha valaki az erejével él vissza.

Azzal a puszta ténnyel, hogy a másik gyengébb. Gyengébb, mert hosszú évtizedek vannak mögötte, megrokkant, belefáradt az életbe, s sorsán legfeljebb csak keseregni, csak panaszkodni tud.

A törvény minden embert egyformán védelmez. A megbántott asszony fordulhatna hivatalos szervekhez a sértő szavak, az ütések miatt. Egyszer talán annyira felgyűlik benne az elkeseredés, hogy ezt meg is teszi. De valahol a tudata mélyén érzi azt is, hogy fellebbeznie máshova kell, mert ez nem csupán bírósági ügy.

Több annál. S ha a megbántott, elkeserített asszony sérelmével az emberekhez, a társadalomhoz fordul, jó helyen kopogtat. A visszaéléseket a törvény bünteti, de társadalmi erkölcs ítélőszéke elé is tartozik.

Mert az ilyen bán[illegible]ód joggal kelt felháborodást minden egyes becsületes, tisztességes emberben. A tények alapján megalkotott erkölcsi ítélet erre az esetre nem ad és nem is adhat felmentést. És ennek többnek kell lenni a bírósági ítéletnél is!

Az a fórum, a nagy közösség, amely ítélkezik, a büntetést is megszabja,

HRABECZY Emőke

Sinkovits Péter
főszerkesztő urnak
Budapest
Uj Művészet

Kedves Főszerkesztő Uram!

Az Uj Művészet ez évi októberi számában Mravik Lászlónak a haz-ai műkincs állomány szomoru pusztulásáról szóló cikkéhez - szeretnék pár,talán mások által nem ismert vagy elfelejtett adatot hozzáfüzni.

1945. március 18-án elkisértem Dr Pártos Alizt Bernáth Aurél feleségét az akkor romos és nem biztonságos pesti Nagykörúton. Közben elmesélte,hogy a bevonuló orosz csapatok a Kereskedelmi Bank páncélszobáit feltörték,és többek között elvitték onnan a hires Hatvany-képgyüjteményt,amit tudomása szerint éppen akkor csomagoltak egy meg nem nevezett pesti laktanyában. Hatvany báró állitólag egy millió pengőt ajánlott fel, ha vissza-kapja a képeit. De akkor erről már nem lehetett szó, pedig akkor az egy millió pengőnek még komoly értéke volt.Azt is mesélte ugyanekkor Bernáthné,hogy férje hires ismert " Tél" cimü képét,amelyet valakinek ajándékba adott,az illető neki 3o,ooo pengő ellenében megvételre felkinálta.

Már azért is fájdalmasan érintette Bernáthékat a rablás, mert amint mondta " Auról minden évben félretette a Bankba az évi legjobb képét a Marili neveltetésére." A magyar müvészet ismerői tudják, hogy " Marili" Bernáthék leánya,ma Bernáth Mária néven jólismert müvészettörténész,akkor még szép kis szőke leányka volt. Emlékszem rá,amikor ott biciklizgetett a szolnoki Müvésztelep parkjában. Bernáth Auréll

Egy alkalommal meg arról mesélt,hogy az ostrom előtt több helyre adott megőrzésre képeket,de azok közül egy sem került elő. Talán mind mégsem pusztult el és van remény arra,hogy a Bernáth életmüvét még néhány alkotásával kiegészithetjük.

A Kereskedelmi Bank kirablását ugyanigy beszélte el tisztes öreg barátom Hrabéczy Ernő festőművész is. Ernő bácsit, mint festőt, a Gresham asztal tagját kollégái nagyra becsülték. Emlékkiállítását megnyitni lejött Debrecenbe Bernáth Aurél. Művelt csendes szerény ember volt; neve mostanra feledésbe merült, de mi hivei bizunk a jövendő értékelésében. Hrabéczy Ernő saját elbeszélése szerint barátságban állott Hatvany Ferenccel és a nyilas időkben Czóbel Bélán kivül ő is rejtegette. A gyüjtemény sorsára ugyanigy emlékezett.

A kép teljességéhez hozzá tartozik, hogy a Magyar Nemzetben 1971-ben három részes cikksorozat jelent meg Lévai Jenőnek a háborus atrocitások ismert kutatójának a tollából a " Hatvany képtár S-S elrablása" cimmel, amely a képtár elrablását is ennek a társaságnak a számlájára irta. A mostani értesülések szerint nem látszik pontosnak az információja. A Reform cimü ujságban mostani orosz muzeumi tulajdonban lévő két olyan festmény reprója is megjelent, amely a Magyar Müvészet XI. évf. 1935 évi első számában a Hatvany-gyüjtemény darabjaként van közölve. Jómagam, mint a kérdés figyelője mindég azon spekuláltam, ha már a két ellenfél közül az egyik a gyüjteményt ellopta, hogy került ki Courbet óriási képe a "Birkózók" Hatvanytól a Szépmüvészeti Muzeum tulajdonába?

Most itt van a nagy lehetőség. Oroszország muzeumai bővelkednek a francia festészet, abban is az impresszionizmus és az azt követő stilus remekeivel. Talán nem is volna olyan nagy áldozat, ha a régi hazai gyüjteményekben volt képeink ismét hozzánk "jogos" tulajdonosokhoz visszakerülnének.

Még a képeken kivül volna nekünk sok más "kulturális" bánatunk is. Hová lettek a könyvek? amelyekről most azt irják sejtelmesen, hogy lappanganak. Mint volt pataki diák - mindég figyelem, hogy mikor kerül már elő a hires "Lengyel Biblia" a lengyelek nyelvemléke, amit Hedvig /Jadviga / magyar királylány latinból fordittatott le saját nyelvükre a lengyel testvéreknek és még az a sok szép drágaság, ami ott sorakozott a pataki Kollégiumi Nagykönyvtár üveges tárlóiban?

Derecske. 1991. okt. 22.

Benkő Ferenc

HRABÉCZY Ernő

Új Művészet 1992/3.

ra, hogy a Bernáth életművét még néhány alkotásával kiegészíthetjük.

A Kereskedelmi Bank kirablását ugyanígy beszélte el tisztes öreg barátom, Hrabéczy Ernő festőművész is. Ernő bácsit mint festőt, a Gresham asztal tagját, kollégái nagyra becsülték. Emlékkiállítását megnyitni lejött Debrecenbe Bernáth Aurél. Művelt, csendes, szerény ember volt: neve mostanra feledésbe merült, de mi, hívei bízunk a jövendő értékelésében. Hrabéczy Ernő saját elbeszélése szerint barátságban állott Hatvany Ferenccel és a nyilas időkben Czóbel Bélán kívül ő is rejtegette. A gyűjtemény sorsára ugyanígy emlékezett.

A kép teljességéhez hozzátartozik, hogy a Magyar Nemzetben 1971-ben három részes cikksorozat jelent meg Lévai Jenőnek, a háborús atrocitások ismert kutatójának a tollából a „Hatvany képtár SS elrablása" címmel, amely a képtár elrablását is ennek a társaságnak a számlájára írta. A mostani értesülések szerint nem látszik pontosnak az információja. A Reform című újságban mostani orosz múzeumi tulajdonban lévő két olyan festmény reprója is megjelent, amely a Magyar Művészet XI. évf. 1935. évi első számában a Hatvany-gyűjtemény darabjaként van közölve. Jómagam, mint a kérdés figyelője, mindig azon spekuláltam, ha már a két ellenfél közül az egyik a gyűjteményt ellopta, hogy került ki Courbet óriási képe, a „Birkózók", Hatvanytól a Szépművészeti Múzeum tulajdonába?

Most itt van a nagy lehetőség. Oroszország múzeumai bővelkednek a francia festészet, az impresszionizmus és az azt követő stílus remekeivel. Talán nem is volna olyan nagy áldozat, ha a régi hazai gyűjteményekben volt képeink ismét hozzánk, „jogos" tulajdonosokhoz visszakerülnének.

Még a képeken kívül volna nekünk sok más „kulturális" bánatunk is. Hová lettek a könyvek?, amelyekről most azt írják sejtelmesen, hogy lappanganak. Mint volt pataki diák mindig figyelem, hogy mikor kerül már elő a híres „Lengyel Biblia", a lengyelek nyelvemléke, amit Hedvig (Jadviga) magyar királylány latinból fordíttatott le saját nyelvükre a lengyel testvéreknek, és még az a sok szép drágaság, ami ott sorakozott a pataki Kollégiumi Nagykönyvtár üveges tárlóiban?

Derecske. 1991. október 22.

BENKŐ FERENC

82.p

MDK

Hrabéczy Ernő

Szalonnasütés, olajf.

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-ig.
9.lap

Hrabéczy Ernő festményei (Alkotás)

Tapsolni szerettünk volna egyik-másik képe előtt. Elragadott bennünket az a mélabús gyengédség, az a halk borúlatú bensőség, amely Hrabéczy festményeinek hangját olyan rokonszenvessé teszi. Nincs ebben a festészetben semmi nagyképűség, semmi divatos modernkedés, de szerénységében mégis bátor s mindenképpen művészi.

Hrabéczy Ernő körülbelül két év előtt tűnt fel egy csoportkiállításon, azelőtt alig hallottunk róla. Pedig nem kezdő festő. Még Hollósy Simon tanítványa volt, s indulásáról mostani kiállításán a *Keresztek* című képe számol be. Okosan tette, hogy ezt a festményét is bemutatta, mert így legalább láthattuk, hogy milyen nagy utat tett meg eddig, amíg Hollósy derék naturalizmusától a maga rejtélyes világáig ért. Ez a rejtélyesség, amelyről beszélünk, nem témáiban van, hanem abban a rembrandti fényárnyékos alakításmódban, amellyel Hrabéczy előszeretettel él, s amely nagyszerűen illik a családi életből és a szegény emberek sorsából merített jelenetekhez. Természetesen nem adomaszerű érzelmes idilleket fest, és nem is magasztosít semmit hősivé. Ellenkezőleg. Szépítgetés nélkül, érdes kíméletlenséggel ábrázolja a fonnyadó test ráncait és a löttyedt hús tömegét, anélkül azonban, hogy érzéketlen aprólékosságba tévedne.

Hrabéczy Ernő

(Szépmíves. 1938. VI. kötet 306 l.

Kállai Ernő:

Kiállítások.

Az *Ernst Múzeum* legutóbbi csoportos kiállításán öten szerepeltek. Közülük *Hrabéczy Ernőben* voltak a legigazibb értékek. Ez a sok érdemetlen mellőzést szenvedett festő a szűkös egyéni lét és a multba temetkezés sötét, mély odvaiból ássa ki magát, lassan-lassan, a napvilág felé. Valamikor Hollóssy tanítványa volt. Egyik-másik képén van is néminyoma a naturalista pleinair-iskolának. De azután elmerült a régi hollandusok, kivált Rembrandt galéria-tónusának meleg, barna homályában. Elrejtőzött és magára lelt benne. Tiszta emberi együttérzés, szívbéli alázat sugallja képeit, finom tónusos harmóniáit. Újabban színesebbé kezd válni, de egyelőre csak gyöngéd, fojtott derengés alakjában. Szűkszavú, kissé bátortalanul és sután alakító művész, aki szent borzalommal húzódik félre korunk uralkodó festői áramlataitól, amelyekben nyilván a régiek egyedül üdvözítő igazának megrontását látja. Van valami naiv különcködés ebben a magatartásban, de áhítata olyan tiszta, mint a hívő imádság. Megindító, szeretni és becsülni való.

A csöndes Hrabéczyvel szomszédos termekben sokkal fürgébben és hangosabban, de egyszersmind sokkal felületesebben mutatkoztak meg képek és lelkek. Szalónőstehetség is akadt közöttük, hogy ugyanazzal a szóval éljek, amelyet, mint hallom, egy kritikustársam is alkalmazott már. A szalónőstehetség egyik eladott képe alá kiirták, hogy ki a vevője. Gazdasági életünk egyik vezéralakja volt. A vezér helyében tiltakoznék az ilyen ízléstelen szervilizmusra valló közzététel ellen. Kivált, amikor igazán apróságokról, 2—300 pengős vételről van szó. De úgy látszik, hogy manapság, a nagyon meggyérült és olcsóvá lett műpártolás korában már ezért is kijár a mecénást illető meghajlás. „Alázatos tisztelettel." Ó te gyönyörű, magyar művészeti közélet . . .

képekre, hogy másokat táncolni láttak. Mert ők olykor — a szenvedély ritmizált pillanataiban — valóban táncolni látták az életet, az élet alakzatos energiáit, ahogy sürögnek, kavarognak, össze-visszaölelkeznek és megint széjjeliramodnak! . . Olykor, mint Liszt „Valse oubliée"-iben, már-már a feledés ködfátylain szűrődik át ez a mozdulatosan visszhangzó zenei kép . . . Schumann „Carneval"-jában viszont a jelen fokozódik fel és szomorkás meg nyegle pojácák, kötekedő hajasbábuk, lelkendező Florestánok és felsőbbrendű Chiarinák ropják a táncot. Perc-

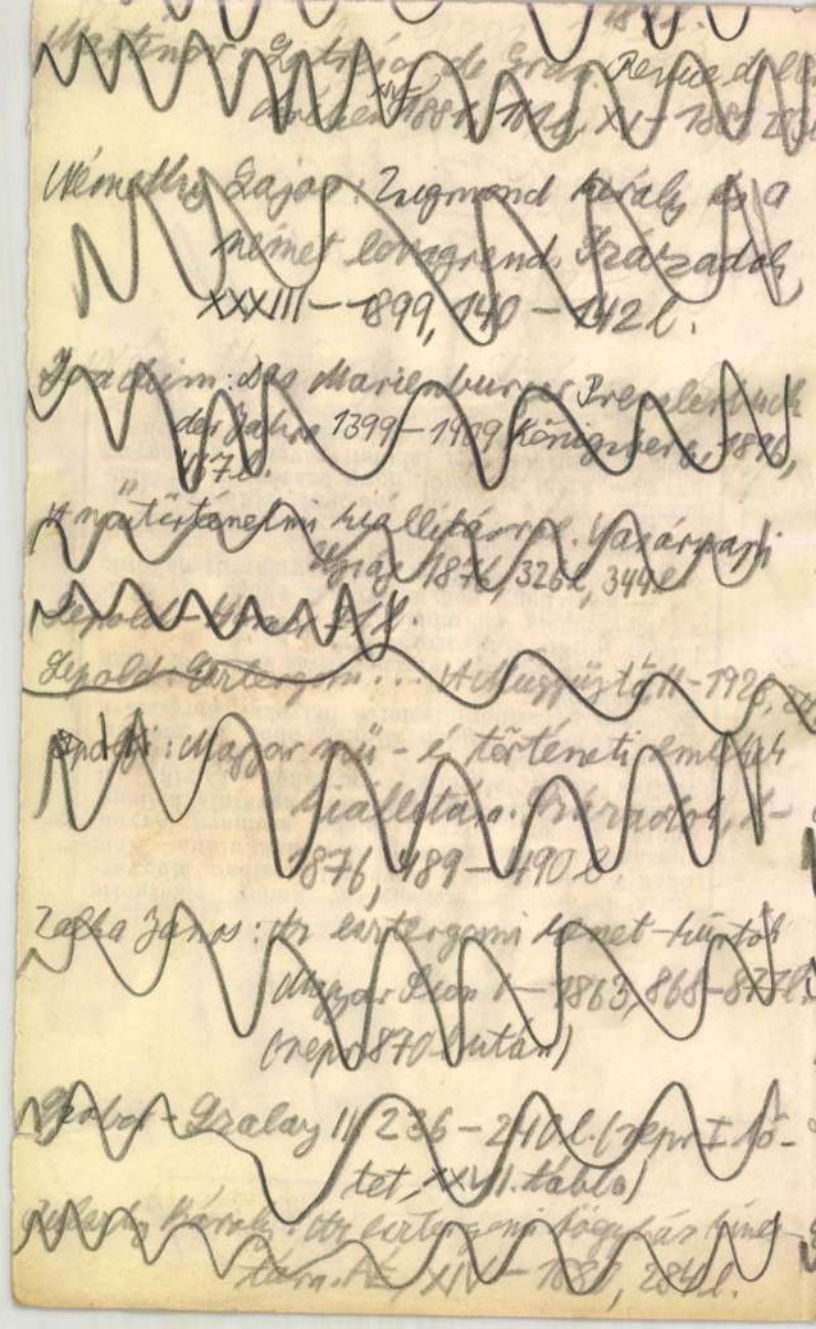
Hrabéczy Ernő

Csoportkiállítás az Ernst-Múzeumban

Öt festő munkáit mutatja be az *Ernst-Múzeum* ugyancsak ma délelőtt megnyíló csoportkiállítása. A kiállítók közül *Hrabéczy* Ernő, *Révész* István, *Ripszám* Henrik ezúttal először szerepel a nyilvánosság előtt, míg *Hollós-Mattioni* Eszter és *Pólya* Iván ismertnevű művész, akinek kiforrott tehetségét már többízben volt alkalmunk méltatni.

Az újak sorából első helyen *Hrabéczy* Ernő válik ki, a régi Hollósy-iskola alapos kulturáltságára való, érdekes, olykor groteszkbe hajló, sötéttónusú képeivel, amelyek annyi kvalitást mutatnak, hogy szinte érthetetlen: miért nem jutott szóhoz eddig festőjük egyetlen tárlaton sem? Hrabéczy ma negyvennégyéves s teljesen kiforrott művész. Skálája nem túlságosan széles, inkább befelé mélyülő, de tiszta és telihangzású. Portréi, tanulmányfejei és figurálisai kísérteties jellemzőerőre vallanak. Találóan mondta róla egyik kitűnő művészünk:

Pesti Napló
1938. febr. 20.

OLAJFESTMÉNYEK

(Magántulajdonban)

1. Magános fa, 1915
2. Hadifoglyok, 1918
3. Cirkusz, 1925
4. Önarckép, 1926
5. Önarckép, 1928
6. Gyerek kályhánál, 1932
7. Akt a szabadban, 1935
8. Kékruhás fiú, 1937
9. Szalmakalapos fiú, 1938
10. Ivóban, 1938
11. Virágok, 1938
12. Önarckép, 1940
13. Akt, 1940
14. Almafák, 1940
15. Cica, 1941
16. Kártyavető, 1941
17. Kertrészlet dézsával, 1943
18. Varró nő, 1943
19. Csendélet könyvvel, 1946
20. Éjjeli legeltetés, 1946
21. Kert csirkékkel, 1946
22. Olvasó nő, 1946
23. Könyöklő, 1946
24. Zöldruhás olvasó, 1946
25. Interieur, 1946
26. Lombok alatt, 1946
27. Kötő nő, 1947
28. Nyulacska, 1947
29. Fehérruhás önarckép, 1947
30. Tájkép, 1947
31. Tájkép, 1948
32. Varró nő, 1949
33. Tanulmány, 1950
34. Tanulmány, 1950
35. Menyasszonyöltöztetés, 1951
36. Interieur, 1951
37. Tanulmányfej, 1951
38. Lábmosó, 1952
39. A festő látomása, 1952
40. Erdei részlet, 1952
41. Csendélet birssel, 1952
42. Önarckép (vázlat), 1953
43. Önarckép (vázlat), 1953

Olajfestmények a Szépművészeti Múzeum tulajdonában:

44. Gyuri uzsonnát kap
45. Tájkép
46. Kártyavető
47. Közeledik a tavasz
48. Tanulmány

GRAFIKÁK

1. Olvasó nő
2. Varró nő
3. Tanulmány
4. Tanulmány
5. Pongyolás nő
6. Olvasó nő
7. Olvasó nő
8. Gondolkodó
9. Olvasó lány
10. Ivóban
11. Lámpás lány
12. Újságolvasó
13. Böngésző
14. Merengő
15. Önarckép
16. Gyuri tanul
17. Nő pohárral
18. Önarckép
19. Harmonikás
20. Ballagó
21. Pipázó férfi
22. Gyuri
23. Önarckép
24. Levélíró
25. Judit és Gyuri
26. Dusi gyakorol
27. Gyuri
28. Dusi
29. Szék virággal
30. Tibi olvas
31. Kártyavető
32. Reggelizö
33. Gyuri beteg
34. Helén
35. Juliska a kertben
36. Tócóskert
37. Park
38. Kötő nő
39. Ház előtt
40. Gyümölcsös
41. Szántóföld
42. Csirkék
43. Olvasó

Rendezte:

dr. Kalós Sándorné és dr. Koczogh Ákos

Kiadta:
A Déri Múzeum Barátainak Köre, Debrecen.

1000 — 1957. IV. — Alföldi Nyomda, Debrecen. 1173-5

1957. május 5-én nyílik
a Déri Múzeum kiállítótermeiben

HRABÉCZY ERNŐ

Szinyei-díjas festőművész

EMLÉKKIÁLLÍTÁSA

A kiállítást május 5-én de. 11 órakor
Ménes János tanácselnök és
Bernáth Aurél Kossuth-díjas
festőművész nyitja meg.

Nyitva: május 5–19., hétfő kivételével,
9–18 óráig.

HRABÉCZY ERNŐ

(1894–1953)

A házunk előtti öreg akáctól
a sarkcsillagig,
onnan a holdig szőttem a hálót
e sejtelem-fonalakból.
– – – – – – – – –
Bárányfelhőt tartok óljaimban,
emlékeimet nevükön szólítom,
szeretem az embereket.

(Dsida Jenő)

Hrabéczy Ernő azzal a csokonais szomorúsággal halt meg, hogy az is bolond, aki festő lesz Magyarországon. „A mai élet mindenre alkalmasabb, mint egy művészi tehetséggel megáldott egyéniség kibontakozására, megérésére. Sőt, nem túlzok, ha azt állítom: egyenesen megakadályozza, lehetetlenné teszi, mert hiányzik a kor szelleméből minden, ami szükséges a kibontakozáshoz" – írta feljegyzései között vagy harminc évvel ezelőtt. S ugyanő, aki egyszer azt veti oda egy kósza lapra, hogy „bátran dolgozni, életvidáman!" – másszor kétségbeesve óv minden fiatalt, hogy „jól gondolja meg, mielőtt eljegyzi magát a festészet gyötrelmével", mert „önkéntesen életfogytiglani kényszermunkára ítéli magát, de olyan ítélettel, melyet többé enyhíteni, vagy pláne felmenteni nem lehet, csak a halál útján".

Hrabéczy Ernő vállalta az ítéletet. Debrecen szülötte volt, Pesten, Münchenben Hollósynál, Párizsban és Bécsben tanult, gyűjteményes kiállításokat rendezett az Ernst Múzeumban. Nemzeti Szalonban, kiállította képeit a Műcsarnok, Déri Múzeum. Bár szinte osztatlan elismerés kísérte jelentkezéseit, nem hitt győzelmében. Még a hagyatéka is az volt, hogy Párizsban kell diadalra vinni képeit. Félt az értetlenségtől, hogy tiszta szándéka méltatlan jelzőkön siklik el.

Ha emlékeztetni akarnék rá, egy Dsida Jenő vagy Tóth Árpád idézettel tenném, esetleg Vilt Tibor groteszkbe hajló szobraival, Borsos Miklós végsőkig egyszerűsített domborításaival, talán Rippl-Rónai Kalitkás nőjével, s mindenekelőtt a nagy példával, Rembrandtal, Franz Halsszal. De Hrabéczy nem epigonja senkinek, élete legnagyobb küzdelme, hogy saját művészi világképét kialakítsa. „Először légy tisztában azzal, hogy mit akarsz mondani, legyen tárgya mondanivalódnak, sohasem csak maga a szín vagy a rajz érdekeljen, úgy, hogy magadban elfordulva a modelltől, fel tudd rajzolni, és csak ehhez használd a modellt... A modelltől nem lehet képet lopni. Sohasem az érzés, a közvetlen hatás vezessen, ez csak másodlagos. Egész pikturám tragédiája, hogy az érzésre építettem mindent." Így írt 1929-ben, s aztán a 40-es években: „A festészet alapja a tárgyak, jelenségek megjelenítése a térben, perspektívikus formában, ehhez jön a festő egyénisége, tehetsége, kultúrája, érzése. Ezek minőségétől függ az alkotás értéke. Érzést, szubjektív érzést megörökíteni elsődleges úton lehetetlenség. Ezen örök érvényű igazság nem tudásán, félreismerésén dőlt el a sorsom. Életem rettenetes tragédiáját ennek köszönhetem. Sajnos, most már késő, megöregedtem, elkoptam. Istenem! Ha ezt nekem húszéves koromban megmagyarázták volna, a legmagasabb fokig vihettem volna."

Így is magasokon járt. Gyengéje nem ott van, ahol ő gondolta. Megejtően tiszta festőisége, kísértetiesen egyéni stílusjegyei, a barnák, zöldek, kékek pasztelles, kevéssel is sokat sejtető színkultúrája... igen, egy bizonyos szemszögből ilyen a világ. Mintha minden tárgyat, jelenséget, általában a valóságot valami különös fátyol borítaná, mely megszűri a szenvedélyeket, mely nem engedi át magán a jelentéktelen részleteket, s nem kegyelmez a tiszta színeknek. Hrabéczy tudatosan kizárja a reflexiókat, kizárja szubjektív érzelmeit. Tévedés lenne őt kései impresszionistának elkönyvelni, tiltakozik is minden „primőr benyomás" ellen. A hangulatok érdeklik? Ha így volna, azt állítanánk, hogy Olvasó nőjének egyazon hangulata van a ház tövében kapargáló csirkékkel.

Bármennyire szűknek látszik témakör, valójában elég gazdag. Vegyük sorba: Hadifoglyok, Cirkusz, Kártyavető, Olvasó nő, Lábmosó, Csendélet birssel, Önarckép, Koldusok, Tájkép, és így tovább. S a színek, a barnák, kékek, zöldek, sárgák árnyalatai! Kompozícióiban, kifejező eszközeiben a legegyszerűbb, legáttekinthetőbb. Ez tévészthet meg csupán. De aki ilyen egységet tud teremteni tartalom, forma, egyéniség között, csak nagy és tiszta művész lehet, hiszen kerüli az olcsó hatásokat is. Fiatal festőknek is azt tanácsolta, hogy igyekezzenek tiszták, becsületesek maradni. Tiszta, kissé szkeptikus, halkszavú ember szól hozzánk a képeiből, akinek olyanná lenni, mint a képei bizonyítják, nem volt könnyű. Mélyen érző ember, „fanatikus harcos, elszánt harcos s amellett gyenge, sok tekintetben gerinctelen teremtmény, kit a legkisebb ellenállás vagy csak várható ellenállás kifordít az útjából. Ember, aki a szenvedélyek, a pillanatnyi érzések rabja, s a szélsőségek vonzzák" – ahogy fiktív levelében írja. De ez az ember szívósan küzd az ellen, amit hibáinak érez. Piktúrájában a hűvös személytelenségig vetkezteti magát. Tárgyilagos akar lenni, akár Rembrandt, csak éppen a fátyollal kezében. Szinte taszítóan hűvös önarcképében? Nézd tájképeit, mennyi melegség ömlik el rajtok. Hűvösek olvasó lányai? Nézd, milyen melegség sugarazza be lábmosó asszonyát!

Ember, aki nagyon szerette a világot, de saját szenvedélyes vonzalmát el akarta választani a dolgok önmagukban hordott értékeitől. Levetni minden formaságot, cifraságot, külsőséget, drapériák, színek, vonalak pompáját s megmaradni a végsőkig leegyszerűsített jelenségeknél, a festői lényegnél. Próbáljuk meg tovább absztrahálni a képeit, legfeljebb síkok, pontok, vonalak maradnak. De így, ahogy vannak, még érthetők, felfoghatók, beszédesek. Az élet meghitt pillanatairól vallanak. Holdfénynél legelésző nyájról, kötögető öregasszonyról, olvasó lányról, s egy nagyon magános alkotóról. Mert csupán a közösség elevenítő lüktetése hiányzik a képeiből. Kihalt tájak ezek, elhagyott szobák, könyvbe, egyedüllétbe burkolt emberek. Ezért kísérteties, hátborzongató néha Hrabéczy világa. Nem más ez természetesen, mint az Oláh Gáborok, Gulyás Pálok magárahagyatottsága. Ugyanazzal az emberség iránti olthatatlan s nem oltott vággyal, ami szinte valamennyi debreceni alkotónak jellemzője Csokonaitól napjainkig. Nála a színek és megfogalmazás sejtelmes bűvölete az, ami Gulyásnál a mítoszok kölcsönképei, az ideák szinte elérhetetlen messzesége.

Mi ad jogosultságot annak, hogy Debrecen éppen most nyújtja Hrabéczy Ernő gyűjteményes kiállítását? Már az is elég lenne, hogy egy nagy s a művészvilágban megbecsült alkotót nem temethet el szülővárosának közönye. De ma már vitathatatlan, hogy Hrabéczy Ernő piktúrája ott áll a Tóth Árpádok síkján, maradandó kísérlete a korszerű, modern művészi törekvéseknek, mélységes hitellel, páratlanul egyéni és tiszta vonásokkal, a németalföldi realista hagyomány utódjaként. S nem utolsó sorban az emberségre áhítás, a valóságból kiinduló művészi ábrázolás olyan igényével és mértékével, mely napjaink nemes törekvése, eszménye.

Koczogh Ákos

Hrabéczy Ernő

Hrabéczi Ernő : Gyurika

Pesti Napló képes mell

1938. febr. 28.

UDAPEST, XI.,
ay Miklós út 54.
elefon: 25-98-94.

Gyógysonka és
finom felvágottak

Sajt, vaj és
csemegeáruk

Hrabéczy Ernő
festő

Az Alkotás-művészház *Hrabéczy* Ernő és *Román* György festőművész műveiből állította össze legújabb gyüjteményes kiállítását. Hrabéczy Ernő művészi egyéniségét Mednyánszky László pikturájával hasonlítják össze. Ez a hasonlóság azonban nem merül ki laza stílusegyformaságokban, hanem jellemzi *Hrabéczy* Ernőnek a magyar festészetben elfoglalt helyét is. Ugyanugy magányos egyéniség, nem sorolható egy művészi irányhoz sem. Festészetének gerincét elvonultan, a magányban önmagából és önmaga által fejlesztette komoly értékké. Mednyánszkytól mégis egész világ választja el. Alakjai sohasem vesztik el testiségüket, sohasem válnak viziószerűvé. Kerüli a felesleges lendületet és a felesleges hangsúlyt. Az egyéniség sohasem fajul egyénieskedéssé. Sivár külvárosi szobákat, rozsdától mart, ócska vaskályhákat, koldusokat és udvarocskákat fest, ahol a szürkeséget nem takarja el a természet, s mégis sehol semmi méltatlankodás, vagy hadonászó propaganda. A művész a magányban felmérte az életet, s a szeretet az, amit az egyedüllétből hozott magával. Ez a szeretet képeinek legjellemzőbb sajtsága. Csendes, finom légkör, tompított szinek és a mindenek felett való józanság jellemzi. A kopott szobák mellett mélyen bensőségesek és őszinték mélabús alföldi tájai is.

Új Magyarság
1944. febr. 23.
(...állítás.)

tuszleveles, S-idomu kiöntő csővel, fedővel és fekete
el. Pest, 1843. — Grosse Kaffeekanne, Silber. GG Meis-
43. 970 gr.

st, áttört empirediszü peremmel és kengyeles fogantyu-
reckiger Brotkorb, Silber, mit Empiredekor. Pest, 1839.

Bécs, 1840. — Kasserol, Silber, auf drei geschweifte

eridomu, neobarokkdisszel. 1850 k. — Kleiner Zucker-
Neobarockdekor. Um 1850.

trébelt levéldisz. Magyar, empire. — Zuckerstreuer, Sil-
erdekor. Ungarisch, Empire.

rokk, ládikaalak. Osztrák, 1856. — Zuckerdose, Silber,
Österreich, 1856.

patás lábon. L. W. mesterjegy. Pécs, 1807. — Zwei ovale

ranyozva, piros ékköves és filigrán diszü nyéllel. Nagy-
abel, Silber, teilweise vergoldet, am Griff Schmucksteine
H. XVII. Jh.

AZ ALKOTÁS MŰVÉSZHÁZ TISZTELETTEL MEGHÍVJA

HRABÉCZY ERNŐ

ÉS

ROMÁN GYÖRGY

FESTŐMŰVÉSZEK

GYÜJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSÁRA

1944 FEBRUÁR 20. — MÁRCIUS 1.

VASÁRNAP, 27-ÉN D. E. 11 ÓRAKOR A NÉPMŰVELÉSI BIZOTTSÁG TÁRLATVEZETÉST TART

ELŐADÓ: GÁCS GYÖRGY

E MEGHÍVÓ KÉT SZEMÉLY BELÉPŐJEGYÉÜL SZOLGÁL.

Hrabéczy Ernő
Román

AZ *Alkotás* MŰVÉSZHÁZ XXVIII. KIÁLLÍTÁSA

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 19. — TELEFON: 424—123
NYITVA: 10—3, ÜNNEP- ÉS VASÁRNAPON 10—2. * IGAZGATÓ: BENDE JÁNOS

KÖVETKEZŐ KIÁLLÍTÁSAINK:

1944 március 5—15.
VÖRÖS GÉZA
festőművész
gyüjteményes kiállítása.

1944 március 19—29.
GRÓF CROUY-CHANEL LÁSZLÓ és
VASZKÓ ERZSÉBET
festőművészek
gyüjteményes kiállítása.

1944 április 2—12.
DIENER-DÉNES RUDOLF
festőművész és
FORGÁCS-HANN ERZSÉBET szobrászművész
gyüjteményes kiállítása.

MAGYAR POSTA FILLÉR BUDAPEST HB 62 Hb

MÉLTÓSÁGOS
NAGYSÁGOS

Dr. Szentiványi Gyula
Budapest, XI.,
Lágymányosi ut 16.

úrnőnek
úrnak

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1970 JUL 3

Hrabéczy Ernő

102

Egy elfelejtett évfordulóról

HRABÉCZY ERNŐ (1894—1953)

E halkszavú, sejtelmes színkultúrájú, méltánytalanul keveset idézett festő Debrecenben született 1894. december 19-én. Öt éven át ő is *Hollósynál* tanult, akárcsak művésztársa: Holló László, s Münchenben, majd Párizsban és Bécsben mélyíti tudását, itthon pedig a 30-as évektől egy *Gresham-kör* néven ismert művészeti társulás tagja, amelyhez Bernáth Aurél is tartozott. A külföldi festőbábelekben a legkülönbözőbb áramlatok sodrásában is csak a saját világát alakítgatja, piktúrája valami sajátosan átszűrt, fájdalmasan gyötrődő önmaga-mutogatássá finomodott. „Túlnyomórészt figurák tettek-vettek valamit szerény környezetben, réveteg mozdulatokkal, mintha különös álomvilág megszállottjai lettek volna" — mondotta róla Bernáth Aurél 1957-ben megnyílt emlékkiállításán, s bizonyára a Látomás című vásznára gondolt elsősorban, ahol oly magávalragadóan fejezte elhagyatottságát s örökké sebzett lelkületét.

A nagyközönség a harmincas évektől ismeri meg közelebbről. 1938-ban és 1942-ben az Ernst Múzeumban, 1944-ben az Alkotás Művészházban volt kollektív kiállítása. Sehol sem jelentkezett hangos szóval, képei fojtott hangon szólalnak meg s a lényeg mélyéig leegyszerűsített piktúráját csak legbensőbb barátai és ismerősei méltányolták. Képein a tematika, a formai ábrázolás csak másodlagos, az átszűrt színek, a fátyolosan letakart szétmosódó, gyakran távolba merülő formák a *belső igazság* megmutatásának vágyától fűtöttek. Éppen lelkiségük biztosítja magas szintüket s nem csoda, ha e jelzésszerű beszédre csak a műértők fájdalmasan kis rétege rezonált. Halála előtt egy évtizeddel már tragikusan elhibázottnak érzi egész életét, mert *mindent az érzéseire alapított*. „Szubjektív érzést megörökíteni elsődleges úton lehetetlenség. Ezen örökérvényű igazság nem tudásán, félreismerésén dőlt el a sorsom." — írja reményevesztetten a 40-es években. Piktúrája mégsem árasztja a reménytelenséget vagy a sivárságot — ahogy pedig sok bírálója, sőt barátja is helytelenül elemzi Hrabéczi festészetében valójában *a csend poétája*, az emberiségre vágyás, a harmóniát kétségbeesetten kereső ember vívódása.

Hrabéczy Ernő *születésének 75. évfordulója* az elmúlt év decemberében nyomtalanul múlott el, bizonyára csak néhány még élő rokona s egy-két műbarát tartotta számon e dátumot. Pedig a Déri Múzeum s több gyűjtő őrzi birtokában Hrabéczy festményeit, különösen jelentősek a *dr. Kalós Sándor* tulajdonában levő darabok. — De ugyanakkor a Hrabéczy-évfordulók szélesebb értelemben is lelkiismeretébresztő figyelmeztetéssé emelkednek: *a múlt debreceni képzőművészeti értékeinek* (Gáborjáni Szabó Kálmán, Vadász Endre, Mata János, Dienes János, Senyei Oláh Tibor) *fokozottabb ébrentartására* — nemcsak helyi, hanem országos viszonylatban is.

Dr. Tóth Ervin

az é

Múlnak az esztendők. Most, a jubileumi esztendőben már minden második magyar állampolgár olyan ember, aki vagy a felszabadulás után született, vagy egészen kis korában érte meg a nagy történelmi eseményt, s így számára már természetes, adott ez a mai világ. Hogy a mai fiatalságnak magától értetődően a kizsákmányolás nélküli társadalom az othona, nem új megállapítás. Már esztendőkkel előtt a legkülönbözőbb vitákban felhasználták érvként a szembenálló felek, másképpen és másképpen értelmezve a maguk szempontjából. Voltak, akik erre hivatkozva azt állították, hogy a mai fiatalok feltétlenül különbek, mint az idősebbek, tehát ezért ők a vezetésre hivatottak. Mások viszont éppen ellenkezőleg, a múltban elszenvedett szenvedések és megvívott harcok alapján elpuhultsággal, kényelemszeretettel, hálátlansággal vádolták a mai fiatal nemzedéket.

Olyan viták voltak ezek, amelyek ugyan alkalmat adtak különböző szenvedélyek lángolására, de alig vittek közelebb a lényeg megértéséhez. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, amikor a párt ifjúságpolitikájának néhány kérdéséről tárgyalt, s ezekben állást is foglalt, az egyedül lehetséges alapon, a társadalom egészének, a szocialista forradalom menetének marxista—leninista elemzése alapján vizsgálta a kérdést.

Akiknek a közelmúlt

felsz…
ges ideológia által sugallt látszatokkal magyarázzák. Akkor is fennáll ez a veszély, ha a tökéletesség igényét, a közügyek iránti érdeklődést, a társadalom megjavításának vágyát éppen a szocialista társadalom keltette fel fiatalságában, s ez a társadalom biztosítja hozzá a demokratikus jogokat.

Szívós mindennapi munka

Tudomásul kell venni, hogy épülő szocializmusunkban nem a látványos győzelmek, hanem a szívós mindennapi munka időszakát éljük. A hatalomért vívott harc időszaka lezárult. A mai fiatalok egyes köreiben bizonyos nosztalgia él a „régi szép idők" iránt. Érdekes módon ebben találkoznak konzervatív idősebbekkel, akik azonban már megszépítve, mai szemmel nézik saját ifjúságukat. Ma már tudjuk, mit jelentett az 1945-ös időszak, milyen eredményt hoztak az 1946-ban vívott politikai csaták. Az akkori időket felelevenítve azonban arról sem szabad elfeledkezni, hogy akik vívták, sokszor, bár öntudatosan harcoltak, mégsem voltak tisztában tetteik valóban történelmi jelentőségével. A türelmetlenség, a párt politikájának nem teljes megértése abban az időben sem volt ismeretlen. A történelmet csinálni mindig bonyolultabb, mint utána visszaemlékezni erre az időszakra. A mai ifjúságnak az…

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

610

A TÓCÓSKERT NAGY MŰVÉSZE

Holló László Hrabéczy Ernőről

A Tócóskert szélén levő, kissé elvarázsolt kastélyhoz hasonló (szégyeld magad, Debrecen!) Hrabéczy-kúrián ülünk jó bor és szalonna mellett Holló Laci bácsival, Hrabéczy Ernő sógorával, a méltatlanul elfeledett és most már talán nagyobb nyilvánossághoz jutó festő-poéta életének legalaposabb ismerőjével.

Odakint szitál az eső, a táj szakasztott olyan, mint egy pasztelles Hrabéczy-tájkép, s Laci bácsi emlékezetéből előbukkannak a harmadik Buddenbrook-generáció tagjainak életéhez hasonló epizódok, mozzanatok a „sógor" érdekes életéről, tragikus művészi harcairól. Elnézést kérünk mind a ketten — emlékező és krónikás —, ha az életút felvázolása itt-ott homályos, meg-megszakadó lesz, azonban Hrabéczy Ernő és Holló László művészetéhez nem illenek a krónikák száraz adatai, sokkal inkább a sejtés, a beleérzés és az elmosódott vonalak...

Heroikus ősök

A sejtelmes hangulatok, a Tóth Árpád, Gulyás Pál, Dsida Jenő emlékeztető ábrázolásmódjára megalkotója képi-költemények nyatló dzsentri-családból származik, amelynek élelmesebb Debrecenbe szakadó tagjai az ipari foglalkozás terü'letére menekülve emelték fel a familiát újabb magaslatok felé. A még élő családtagok most is őrzik az Aradon kivégzett mártír-nagybácsi, a szabadságharcos hős emlékeit, leveleit.

A heroikus, a szerző ősök után a századforduló tájékán született „harmadik generáció" — a Buddenbrook-ház történetére emlékezve használjuk ezt a kifejezést — már csak egy tagját, Zoltán adja oda az ősök mesterségének, az iparnak, a családot később is eltartó bázisnak, Hrabéczy Ernő másik két testvérével egész életében a reáliáktól való elfordulást, polgári értelemben és általában a hanyatlást képviselte. A józan családi szemlélet, az előző generációk figyelmeztető példája még elvégeztei vele a kereskededmi középiskolát. Ideges, túlfínomult lelkű, zárkózott egyéniségű, betegeskedő gyermek és ifjú volt, kevés energiával a tanuláshoz, ami egyébként életének visszatérő vezérmotívuma lett. Polgári igényeknek megfelelő tanulmányai után — a család jólmenő üzeme jóvoltából — kiszakítja magát a családi tradíciók által szokványosan kijelölt életpályáról, s Pestre megy a Képző művészeti Főiskolára tanulni.

Hollósy iskolájában

Nincs türelme az alapos és sokszor kisszerű tanulmányokhoz, s már is tovább lép, 1912-től kezdve a világháború kitöréséig a felejthetetlenül nagy festő és ember, művészpedagógus, Hollóssy müncheni és técsői festőiskolájában tanul. Laci bácsinak kigyullad a fantáziája, amikor e kitörölhetetlen emlékekkel teli korszakra gondol: szinte egész Közép- és Kelet-Európa összegyűlt a nagy mester iskolájában: oroszok — köztük a ma is élő nevezetes szovjet művtörténész és esztéta-festő, Tyihomirov —, románok, németek, lengyelek, angolok, ifjú festőtitánok kapják meg testvéri egyetértésben a zseniális korrekciókat, útmutatásokat, sokszor kérlelhetetlenül kemény ítéleteket.

Köztük ott van a sápadt, törékeny testű, zárkózott Hrabéczy, aki egész életre szóló barátságot kötött Tyihomirovval, s akiben itt is kiütköznek jellemének, művészegyéniségének alapvető tulajdonságai: ösztönösen alkot, irtózik a verejtékes, elmélyülő tanulmányoktól, s nem akar semmiféle hatást sem befogadni. Formálódik a sajátos Hrabéczy-piktúra világa, a menekülés a biztos, nyárspolgáriasan pontos formák, színek birodalmából a borongós líra, a zárkózottság, a sejtelmes és sok mindent sejtő színek képek elefántcsonttornyába.

A Tócóskertben

Laci bácsi emlékezete visszaérkezik a hazai tájra, a tócóskerti kúriába. Az első világháború szétdobja a técsői baráti kört, Hrabéczy is hazajön Debrecenbe, nagy külföldi tanulmányutak elvetélt és legázolt terveivel. A Técsön ismert barát, Tyihomirov az imperialista háborúk ostoba és embertelen vastörvényei következtében polgári internálták — éppen a Péterfia utcai laktanyában — s rögtön megmutatkozik a festő-poéta minden zárkózottságon is diadalmasan áttörő baráti érzése, mély humanizmusa: személyét, családját és vagyonát ajánlja fel biztosítékul a K. u. K. szoldateszka helyi képviselőjének az orosz festő szabadlábra helyezéséért. Tyihomirov a barátí jótállás fejében szabad, más orosz és lengyel Hollóssy-tanítványokkal együtt, a Tócóskert pedig barátian, emberségesen otthont ad a hazájuktól elszakított művészeknek. Hrabéczy — családja segítségével — anyagilag is támogatja őket, gyakran megesik, hogy esténkint összegyűlnek a tócóskerti „Buddenbrook-házban", s beszélgetve, vitatkozva, otthoni muzsikálás közben töltik el az éjszakát. Így szövődik egyre mélyebbre az orosz és magyar festő barátsága, amely Tyihomirovék 1917-ben történő hazautazása után is eltéphetetlenül tovább fonódik. Debrecen igen, de távol a Szovjetunióban Tyihomirov nem felejtkezett el festőbarátjáról és jótevőjéről: 1953-ban, alig két héttel Hrabéczy halála után banketten vett részt Budapesten a Fészek-klubban, s hálás kegyelete és friss gyásza jeléül üresen hagyatta a mellette levő széket...

A Művészház

A háborút és az utána következő forradalmakat Hrabéczy a polgár, a borongásra hajlamos festő érzékenységével és a családi otthonba menekülésszerűen behúzódó magános lélek rezignációjával, passzivitásával engedte [illegible] ni a feje fölött. A h[illegible] elején megnősült [illegible] módú iparoscsa[illegible] zik, s férjé[illegible] ugyancsak a [illegible] ráció" képviseli. Gyönyörű hanganyaga van, oratorikus művekben szerepel, hívják is egy ízben az Operaházhoz, azonban már benne is pusztít a polgári családok pályájának zenitje után jelentkező kór, az enerváltság, az akarathiány, s nem bír felfutni a művészsors magaslataira. A házaspár visszahúzódik a családi otthonba, Zoltán támogatja őket, s kínlódva próbálnak a kertből is hasznot préselni.

Fellobban egy nagy illúzió is közben: a „gyár". Zoltán üzeme hozza majd meg a megélhetéshez és az alkotáshoz szükséges alapot? A végsőkig kifinomodott művészlélek félreteszi az ecsetet, fékezi az alkotói ambíciót, s feleségével együtt beleveti magát rövid ideig a gyári életbe. Nagyszerű elgondolásai vannak az üzem gépi és kereskedelmi fejlesztését illetően, a civis város elmaradt gazdasági viszonyai s a testvér túlságos és talán okos józansága azonban viszszarántják a földre és szerencsére a művészet birodalmába is.

Bár családja körében fel tud oldódni, mégis, egyre jobban visszahúzódik otthonának falai közé, nem vállalt állást s nem törekszik közéleti tevékenységre sem.

Akarat nélkül...

A háború utáni évek kulturális sivárságában 6—8 debreceni művész összeáll és megalapítja a régi Szent Anna utcán a Művészházat ezt a kollektív műteremül szolgáló, s a művészek megélhetését jobban biztosító intézményt. Hrabéczy ott van az alapítók között, s tanúja annak a jelenetnek, amikor a különben jóindulatú Magoss György polgármester, megtekintve a Művészházban kiállított képeket, megvetően legyint, majd lemegy a közeli könyvkereskedésbe, s megveszi az antikvárium legújabb giccseit. A különben Debrecennek sokat adó Vásári István egyik legelső intézkedére is az, hogy megvonja a Művészháztól a városi támogatást.

Laci bácsi itt keserűen legyint. Vásári után Kölcsey

A testvér és alkotótárs visszaemlékezése az utolsó évekre egyre világosabbá és megrendítőbbé válik. A debreceni festő Tóth Árpádnál is elkövetkezett az öregkori, a végső derengés, csodálatos módon éppen annak ellenére, hogy súlyos idegrendszeri betegsége egyre jobban elhatalmasodik rajta. Kétségbeesetten látja nagy elvi tévedéseit a művészet lényegét illetően, s nagy akaraterővel küzd egy nagy kompozicióért. Hiába figyelmezteti Holló László is, hogy nagy alkotások ritkán születhetnek kínban, örökös javítgatások közepette, az akaratnélküliséghez hozzászokott művészegyéniség nem bírja megvalósítani a nagyvonalú elképzeléseket. Az utolsó időkben is alkotásért küzdve éri utol a halál... A tócóskerti Buddenbrook-ház alkonya bekövetkezett: gyermekei, felesége már annyira elszakadtak a régi heroikus vállalkozások gyümölcsétől, a két világháborút is átvészelt családi otthontól, hogy kiszakadtak a magyar társadalomból is, külföldre távoztak. Ma már csak Holló Laci bácsi látja és valósítja meg ott gyönyörű szín-vízióit.

Szélesívű műveltség, humanista lelkület, végtelenül kifinomult érzelmi kultúra, bonyongó líra, rembrandtos festői kultúra és csokonais, tóthárpádos sors, társadalmi helyzetéből következő akaratiánnyal: Ennyiben foglalható össze a Tócóskert nagy alkotójának életműve. Illő, hogy ragyogó művészetével és tanulságos életpályájával minél alaposabban ismerkedjék meg hálátlan városa. Holló Laci bácsival együtt e sorok írója is ennek szolgálatába kívánt állni. Reméljük, hogy portrénk, ha hrabéczysen és hollósan elmosódott körvonalú is, sejteti a lényeget, az életmű bámulatra és gyönyörködésre méltó voltát...

Bögel József

1957 MAJ 12
Magyar Hirdető
SAJTÓIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

Lányok

...y új modellje

...és boleró spencerrel, fehér alapon fehér himzett díszítéses ruha-modelljét

Még egyszer a gyermekparalizisről

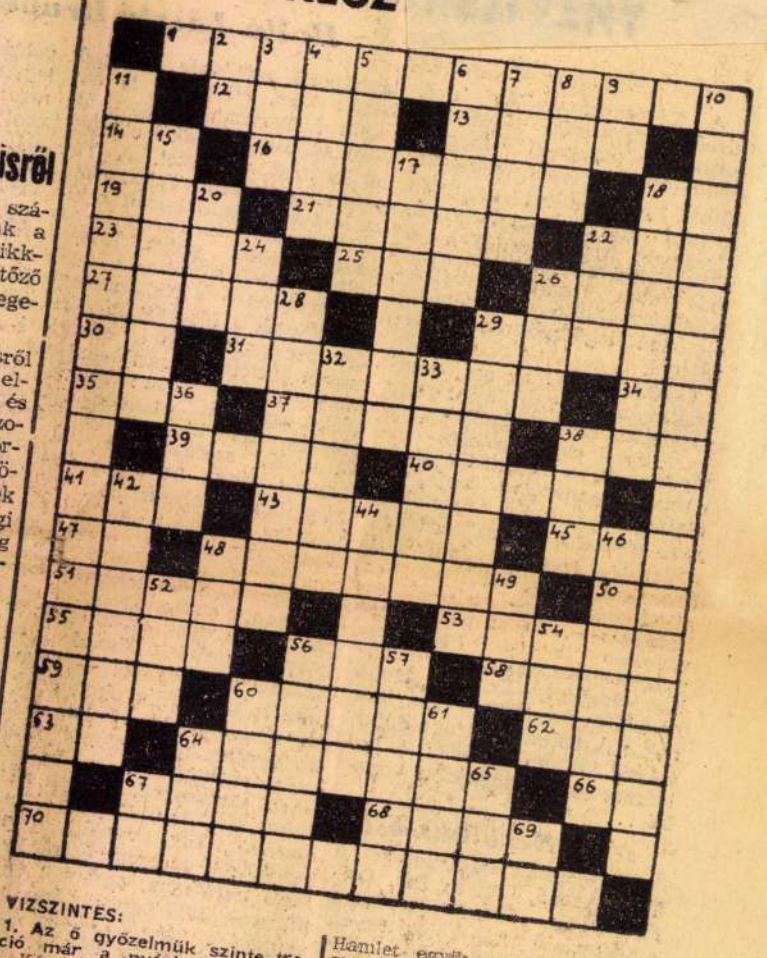
A Napló egy korábbi számában „Mit kell tudnunk a gyermekparalizisről" c. cikkben foglalkoztunk a fertőző gyermekbénulásos megbetegedéssel.

Sajnos, újra kell a kérdésről írnunk, mert a megye két ellentétes részében a déli és északi részén ez évben a szokottnál nagyobb számban történtek megbetegedések. Különösen Komádiból jelentettek be több esetet. A hatósági közegek, valamint a község szülői segítséget, gyors intézkedést kértek.

Az első, igen fontos intézkedéseket dr. Zonda László vezetésével a körzeti orvosok már az első órákban megtették az iskolák, óvodák igazgatóival egyetértésben. A megbetegedetteket klinikára szállították, a gyanúsakat elkülönítették. A községi orvosok és a járási főorvos segítségére sietett a megyei közegészségügyi járványügyi állomás is. A megyei epidemiológus a helyszínen végzett járványügyi vizsgálatot, majd a járványügyi állomás a szükséges gamma-globulin mennyiséget is az orvosok rendelkezésére bocsátotta, hogy a veszélyeztetett gyermekeket védoltsák.

Ezekben a kétséggel telt napokban fontos a nyugalom és az óvintézkedések megtétele. Az orvos lelkiismeretes, jó tanácsait meg kell tartani. Kerülni kell a beteglátogatásokat. A szülők ne látogassák internátusban levő gyermekeiket, mert a fertőzés kórokozóit széthurcolhatják. Mivel a fertőző csíra a beteg székletével távozik, ügyeljünk az étkezé-

KERESZ...

VIZSZINTES:

1. Az ő győzelmük szinte tradició már a nyári olimpiákon. 12. Készült. A védjegy szokásos jelzése. 13. Irányjelző szó. 14. Tizenegy — római számmal. 16. **A helsinki olimpia egyik öttusázója.** 18. Számjegy. 19. Vezet mássalhangzói. 21. Öltözködési kellékei. 22. Herélt kos. 23. Ismert orosz opera címszereplője. 25. Ing — betűi keverve. 26. Kifirt. 27. Tovább egy kicsit. 29. Madár (elrólösleg). 30. Fordított kettős mássalhangzó. **31. Évezos számra a versenyeken.** 34. — származik. 35. A. O. A. 37. Perui — betűi keverve. 38. Elődje. 39. Olasz város. 40. Gyorsanoló méreg. 41. Nyelvemlékbeli szó. 43. Mozgékony, mozgatható. 45. Rövid távolság. 47. Mesefilm. **48. Az Egyesült Államok kalapácsvető olimpiai bajnoka.** 50. A klasszikus iskola egy hangja. 51. Szerszám. 53. Az ámbra eredeti arab formájában. 55. Kettősséget jelent. 56. Kokain fele. 58. Lélek — latinul. 59. Kapar. 60. Házam. 62. Hozzám. 63. A palládium vegyjele. 64. Udvari méltóság. 66. — Sorrentől részben! 67. Sorrentől részben! 68. Olaszországi márka (fölös ...). **70. Az egyik atlétikai**

Hamlet egyik sokszor idézett mondása. 6. Német tartomány, de kettőzve híres fürdőhely is. 7. Három — németül. 8. Angyalrang —, (ék fölösleg). 9. Fordított névelő. **10. A kerékpárviadalok egyik száma. 11. 1956 egyik felejthetetlen eseménye** (benne római számok!). 15. Lázító. 17. E kézműves szerszám. 18. Városrészes. 20. Idegen férfi becenév. 22. Ü. I. N. 24. Szarvasfajta. 26. Sok falu előneve. 28. Győr megyei kisközség. **29. A toronyugrás olimpiai bajnoka. 32.** Az égboltozat legélesebb csillagképe. 33. Rítka női név. 36. Keleti eredetű durva szörkelme. 38. Borongat. 42. Tépődik. 44. Gyalogfenyő. 46. Bérleti föld. 48. Államító volt. 49. Y. M. M. 52. Törve. 54. -nál-nél — németül. 56. A lakás tartozéka. 57. Görög szí get és kereskedelmi fakötő. 60. A-val az elején riadó. 61. Mostanáig. 64. Éra. 65. Látyak. 67. Visszaüsst 69. Morse hang.

Beküldendő vízszintes 1, 16, 31, 48, 70. függőleges 10, 11, 29.

Beküldési határidő május 21. A szelvényt kérjük mellékelni, a borítékra „Keresztrejtvény" megjelölés írandó.

9. szelvény

MIT FŐZZÜNK?

TÖLTÖTT KARALÁBÉ: 10-12 gyenge karalábét veszünk, vékonyan meghámozzuk és kifúrjuk. Egy borospohár rizst félig megfőzünk és szűrőre töltve jól lecsorgatjuk. Fél kilogramm disznóhúst ledarálunk, összevegyítjük a rizzsel, sót, borsot, kevés paprikát teszünk bele és ezzel megtöltjük a karalábét. A karalábé apróját feltesszük sósvízbe, belerakjuk a töltött-karalábét és lassú tűznél puhára főzzük. Vékony, piros rántást készítünk, kevés paprikát jó sok vágott zöldpetrezselymet teszünk hozzá és berántjuk. Tálaláskor egy kanál tejet kevés tejfelt teszünk hozzá.

GOMBA-PUDDING: 30 deka sampignon gombát, hagymás zsírban megpárolunk. Apróra vágva összevegyítjük, négy tojás sárgájával két darab áztatott zsemlyével, két kanál prézlivel, sót, borsot teszünk bele, valamint a négy tojás keményre vert habját. Kikent prézlivel meghintett formában gőzben kifőzzük. Gombamártást adunk hozzá: nagyon apróra vágott hagymás zsírban megpárolt gombát egy kanál liszttel leszórjuk, egy csésze tejjel és sóval felfőzzük. Tálaláskor egy tojássárgáját két kanál tejfellel elhabarva hozzávegyítjük.

VIZEN KULLOGÓ: 3 deka élesztő, egy negyedliter langyos tej, egy felcsésze porcukor, egy feketekávés csésze meleg zsír, pár kanál tejfel, egy csipet só, egy fél citrom leve kell hozzá: ezeket összekeverjük, annyi lisztet teszünk hozzá, hogy kalácsnál keményebb tésztát nyerjünk, hozzáadjuk a citrom héját. Jól kidolgozzuk. Asztalkendőbe téve, spárgával, lazán összekötjük és egy mély tálba, hideg vízbe teszszük, három-négy óra alatt feljön a víz tetejére. Este is el lehet készíteni és reggelig a vízben állhat. Lisztezett táblára téve, rudakat sodrunk belőle. Cukrozott tejben meghempergetjük, kiflicket formálunk belőle és forró sütőben, zsírral jól kikent tepsiben sütjük.

RÁNTOTT BORJULÁB: Szépen megtisztított gyenge borjulábat sós vízben, nagyon puhára főzünk. Meleegen kicsontozzuk és hosszúkás darabokra vágjuk. Lisztbe, tojásba, prézlibe mártva, forró olajban, vagy zsírban kisütjük. Tartármártást, vagy zöldsalátát adunk hozzá. A hús levéből becsinált-levest készítünk.

...RSENY

65. Boros Marika

66. Császár Erzsébet

...ladból szárma-
...ház hasonlóan
...harmadik jene-
...szos növény. 4.
...így kezdődik
...keresztrejtvény
...lelkessége he-
...tése a következő:
...sszs ö. A világ munkás-
...ünnepe. 15. Midőn
...a lepakarat győz. Függőleges:
1. Harmadik internacionálé. 4.
Első szabad május eleje. 7.
Munkás-paraszt egység.
153 helyes megfejtés érkezett.
Sorsolás útján a következők
nyertek egy-egy könyvet: Magyar Alice Debrecen, Komoróczy Emőke Debrecen, Balló Károly Debrecen, Szoboszlai Gyula Polgár, Tibai István Debrecen, Zsákai Klára Debrecen, Majzik György Báránd, Horsinka József Tiszacsege; Lőkt Imre Debrecen, Szele Paula Debrecen.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
Debrecen
1971 DEC 19

Hrabéczy Ernő

1021

Hrabéczy Ernő emlékezete

December 2-án emlékeztünk halála tizennyolcadik évfordulójára, s a december 19-e születése hetvenedik évére figyelmeztet. Bár első szereplőseit a nagyhírű Petrovics Elek méltatta, s emlékkiállítását Bernáth Aurél nyitotta meg, s Genthon István monográfiát tervezett róla írni — elfelejtett festője ő Debrecennek —, újbóli idézése állandó feladatunk.

A fiatal Hrabéczy Ernő naturalista festőnek indult. 1908-ban (14 éves korában!) készített férfiportréja, s a 10-es évek elejéről származó csendéletei mind ezt mutatják. 1913-tól Hollósy hatása alá kerülve, fokozatosan átalakul alkotómódszere: a „tanultból visszafelé halad" a tanulatlan felé: egyénisége, személyisége minél őszintébb kifejezése érdekében elfordul az optikai látvány „leképezésének" módszerétől. 1915-ös *„Magányos fa"* és 1918-as *„Hadifoglyok"* olajképe már az átalakulás jegyeit mutatja: az egyéni érzések, intuíciók képre vetítését.

A Hollósy-iskola, Técső, emberi egyénisége alakulására is döntő hatással volt. Innen datálódik barátsága Baktay Ervinnel vagy Tyihomirovval (később jeles orosz—szovjet festőesztéta). Hollósy Simon técsői otthona ugyanis tele volt lengyelekkel, oroszokkal, ösztönösen vonzódott a szlávokhoz: az oroszokat Tolsztoj, Dosztojevszkij, Gorkij népe fiainak tartotta. Hrabéczy e barátsága a világháború idején különös jelentőséget kapott: a hadifogolyként Debrecenbe telepített orosz—lengyel kolónia a Hrabéczy villa környékén a Margit utcán kapott Hrabéczy Ernő kérésére szállást, a vendégeknek illő ellátást. Így a Margit utcai ház nagy művészi találkozások, viták, együttes festés, muzsikálás „nemzetközi" színhelye volt 1916-ban Tyihomirovék, Hollóék, Hrabéczyék részvételével.

A világháború után, s a húszas évek elején kevés jelentős művét ismerjük. Tájképei, csendéletei elsősorban Hollósy hatását mutatják. Az 1925-ös *„Cirkusz"* mutatja az önálló hang megtalálását: [illegible]k, expresszív világával az emberi együttérzés és részvét kifejezését a társadalom perifériáján élők iránt.

A húszas években családot alapít Hrabéczy, majd pár évig külföldön (Párizsban, Münchenben) és Budapesten él. 1929-ben Debrecenben telepszik le, s itt hét évig kelmefestő bátyja üzemében dolgozik. Keveset fest, felesége és két gyermeke portréi mellett legmegkapóbb ebben a korszakában az 1932-es *„Fiú szobában"* című olajképe. A látszólag kis igényű alkotás interieur, buborékot fúvó kisfiú alakkal. A kisfiú, elmerülve a szép látványban, szinte elszigetelődik az őt körülvevő szerény tárgyaktól, s kifejezője Hrabéczy ars poeticájának: a mindennapiságon felülemelő szépségvágynak.

A harmincas évek végén Budapestre költözik családjával — igaz, nehezen, és nemcsak művészetének él itt —, de közel jut azokhoz a forrásokhoz, amelyek művészete élettői. Megnyílik előtte az út, az ismeretlenség homályából felvergődik a Nemzeti Szalonig, az Ernst Múzeumig, a Grescam-körig: Petrovics, Genthon stb. barátságáig.

1938-ban, 1942-ben az Ernst Múzeumban állít ki. Művészetének csúcsát jelzik az *„Ivóban"*, *Virágcsendélet"*, *„Kékruhás nő"*, *„Céllövölde"* stb. festményei. „Nem jelentkezett hangos szóval" a művész, de a „szalon őstehetségekkel" teli kiállítótermekben meghallották halk, kulturált szavát azok, akik értették a modern művészet lényegét. Kállai Ernő, Petrovics Elek kiemelten méltatja, az utóbbi szerint „vele egy igazi egyéniség vonult be művészeti életünkbe". 1943-ban Szinyei tájkép díjat kap, 1944-ben önálló kiállítása volt egy társsal az „Alkotás Művészház"-ban.

Műveinek finomsága, belső hitelessége, mély emberi tartalma megtalálta az utat a művészetet szerető és értő emberekhez, még ha halk és néha bátortalan volt is. Hrabéczy ugyanis mérhetetlen alázattal közeledett a művészethez, csak hosszas munka és átgondolás után engedte műveit a közönség elé: önmaga legszigorúbb és túl szigorú ítélője volt.

1942-ben a Képzőművészek Új Társasága kiállításán állította ki *„A festő látomása"* c. művét, amelyet az irredenta sajtó „Amit a művészetben nem szabad" című cikkben a „deffenista, zsidószellem" egyik képviselőjének mer nevezni, együtt említve Bernáth, Kmetty, Szőnyi, Czóbel, Barcsay stb. műveivel. Az ilyen és ehhez hasonló írások „amit a kritikában nem szabad" címet érdemeltek és érdemelnek ma is!

1945-ben hazatér a Hrabéczy család, betegen, elszegényedve. A 45-ös év azonban nem jelent cezúrát Hrabéczy művészetében. Ezt bizonyítják *„Fehérruhás önarckép"*, *„A nyulacska"*, *„Varró nő"* című 1947-ben készült művei, vagy 1949-es jegyzete: *„Végre, megrokkanva, halálos nyavalyával — jutottam el az egészséges képalkotás természetes, egészséges útjára."* Bekapcsolódik a képzőművészeti szervezeti életbe, a Szabadszervezet munkájába, itthon, és főként a budapesti kiállításokon Holló Lászlóval együtt a debreceni képzőművészet legjelentősebb reprezentánsa. A minisztérium és a város is megbecsüli munkáját: 1947-ben munkajutalmat, havi segélyezéseket kap. 1950-ben azonban megvonják tőle ezt a segítséget is. Ebben az időben már nem tűnik elég optimistának (hurrá optimistának) Hrabéczy művészete, az akkori kritika, (amely „fejlődésében levő művésznek" meri nevezni az 55 éves, Szinyei-díjas Hrabéczyt!) és művelődéspolitika nem érti meg mindenféle narratív tartalom nélküli, csak képzőművészeti nyelven festett képeit.

Egyedüli támogatói dr. Kalós Sándor és felesége, akik ma is ápolják műveit és kultuszát.

Csendesen, elhagyatottan hal meg, 1953. december 2-án. Emlékkiállítására csak 1957-ben kerül sor a Déri Múzeumban, Bernáth Aurél Kossuth-díjas festőművész, egykori Grescam-köri asztaltárs, barát megnyitó szavaival.

Az 1973—74 fordulójára tervezett nagy Hrabéczy-emlékkiállításunk igyekszik majd széles körben megismertetni ezt az elfelejtett művészt, aki túlnőve a debreceni horizonton, különös érdeklődésre tarthat számot a modern magyar művészetben.

Sz. Kürti Katalin

HRABÉCZY ERNŐ: FEHÉR RUHÁS ÖNARCKÉP

70 ÉVE
NDTALAN UTAZÁS:
IBUSZ

k kedves utastársainkat, hogy az 1972.
öldi társasutazásaink programjai megér-
keztek.

és egyéni utazási igényével kapcsolatban
zalommal forduljon irodánkhoz.

IBUSZ
VÖRÖS HADSEREG ÚTJA 11—13.
TELEFON: 15-750.

Kere
üzleteinket

Karácsonyi ajándékát nálunk is beszerezheti!
OTP-hitelre minden típusú:
motorkerékpárt
hangszert
rádiót
irodagépet
televíziót
hűtőszekrényt
Készpénzért egyéb műszaki és optikai cikkeket.
ÜZLETEINK:
Debrecen, Csapó u. 25. sz.
Hajdúböszörmény, Deák Ferenc u. 24.
Berettyóújfalu, Dózsa Gy u. 44. sz.

DEBRECENI ASZTALOS
ÉS KÁRPITOS JAVÍTÓ KTSZ.
DEBRECEN, BEM TÉR 2. SZ.

ertés el-

debrece-
tt szál-
ány ser-
rtesítse:
macs 4.

dó élve,
mázsás.
láskert,

ló. Sza-

sertés
tván u.

veszek.
46.

Volga személygépkocsi részére garázst keresünk a pályaudvar környékén. HAJDÚTERV Debrecen, Becskereki Sándor u. 5.

Menyasszonyi ruhák és fehér műszőrme bunda igényesnek sürgősen eladó, vagy kölcsönadó. Tanácsköztársaság útja 47. III. em. 13. a.

Eladó gáztűzhely, tv-antenna tartóróddal, karnis, konyhaszekrény, asztal, stelázsi, ebédlőkredenc, lisztesláda, fagarázs. Füvészkert u. 16.

Igényesnek fekete panofix 46-os bunda sapkával eladó. Dienes János u. 15. I. 7. Érdeklődni vasárnap egész nap, hétköznap 5 óra után.

90 cm hosszú, új állapotban lévő irhabunda eladó. Poroszlay u. 43.

Kis méretű női irhabunda és fehér gyermekbunda négyévesnek eladó. Fazekas, Péterfia u. 6.

Vörösrókabőrök kikészítve eladók. Erzsébet u. 30. I. 4. Telefon: 16-508.

Bútorlábat, csavaros, spirál faragásút, legalább 52 cm-est, esetleg kisebb bútordarabban egybe, kis kézi barkács motoros fűrészt vennék. Kerékgyártó, Bathyány u. 4.

Veszek 30 kg prima zsírszalonnát, 35 literes zománcos zsírosbödön eladó. Csap u. 64.

A berettyóújfalui 137. sz. GELKA szerviz tranzisztoros rádió-, televízió- és erősáramú-műszerészt keres. Jelentkezni lehet a szerviz székhelyén.

Laboratóriumi gyakorlattal rendelkező vegyésztechnikus nőt felvételre keres a Hajdúsági Bőrgyár. Jelentkezés Debrecen, Vágóhíd u. 3.

Az Agrártudományi Egyetem Tangazdasága gyakorlattal rendelkező magtárkezelőt keres hibridüzemébe 1972. január 1-i belépéssel. Jelentkezés: Böszörményi út 138.

Lányokat 15 év felett fonó-szövő átképzősként, valamint férfiakat betanított munkásként felveszünk. Levélbeni jelentkezésre részletes tájékoztatást adunk. Újpesti Gyapjúszövőgyár Budapest IV., Berni út 1.

Az Agrártudományi Egyetem Tangazdasága felvesz traktorjavításban jártas mezőgazdasági gépszerelőket. Jelentkezés: Böszörményi út 138. sz. Gépműhelyben.

A 109. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet könyvelési csoportvezetőt alkalmaz középiskolai végzettséggel és felsőfokú államháztartási képesítéssel. Számviteli főiskolai végzettség előnyben. Fizetés a 212/1971. (M. k. 13) MM—MüM utasítás 5531. kulcsszám szerint. Jelentkezés az igazgatóságon. Budai Ézsaiás u. 8.

Hajdú-Bihar megyei Tanács Építőipari Vállalat felvesz csökkent munkaképességű dolgozókat éjjeliőr beosztásba. Jelentkezés: Debrecen, Simonffy u. 34. munkaügyi osztály.

Debrecen városi Tanács vb építési és közlekedési osztálya pályázatot hirdet építészmérnöki, általános mérnöki, felsőfokú építésztechnikusi és mélyépítési technikusi munkakörök betöltésére. Fizetés megegyezés szerint. Részletes önéletrajzot 1971. december 31-ig kérjük megküldeni.

Gyors- és gépírónőt központban levő munkahelyre keresünk. Ajánlatot a kiadóba kérünk „Önálló" jeligére.

Asztalos szakmunkást felvesz a Debreceni Fémfeldolgozó Ktsz. Jelentkezés: Vígkedvű Mihály u. 63.

Portásokat, éjjeliőröket, udvarost felvesz a Gabonafelvásárló Vállalat két telepe. Debrecen, Híd u. 16. Debrecen, Hámán Kató u. 17.

Hajdúböszörményi fiókunk felvesz pénzügyi és bérelszámolási munkában jártas dolgozókat. Jelentkezés Hajdúböszörmény, Berzsenyi u. 11. FÜSZÉRT Vállalat.

Hegesztő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos, kovács szakmunkásokat és segédmunkásokat, gépkocsivezetői vizsgával rendelkező autópanter daruvezetőt alkalmaz a MÁV Járműjavító Üzem.

A Faanyagvédelmi és Fatelítő Vállalat püspökladányi üzemébe keres gyakorlattal rendelkező: faipari mérnököt, gépészmérnököt, faipari technikust, gépésztechnikust. Jelentkezés személyesen vagy írásban az üzem vezetőjénél.

Kezdő műszakirajz-tanfolyamot szervez a Mechwart András Gépipari Technikum érettségizett nők, illetőleg szakmunkás munkakörben dolgozó férfiak számára. Jelentkezés, illetve bővebb felvilágosítás nyújtása az intézet titkárságán, Debrecen, Széchelyi u. 58.

A Debreceni Ingatlankezelő Vállalat felvételre keres járdatakarítói munkakörbe dolgozókat, esetleg nyugdíjasokat is. Jelentkezés: Péterfia u. 25. házkezelőségi osztályon.

Kilencezer holdas termelőszövetkezet főmezőgazdász munkakör betöltésére legalább tízéves, növénytermelési főágazatvezetői munkakörbe ötéves gyakorlattal rendelkező agrármérnököt keres azonnali belépésre. Lakás van. Eddigi működés feltüntetésével, részletes írásbeli jelentkezést „Debrecen környéki termelőszövetkezet" jeligére a kiadóba kérjük leadni.

Kőbányai Sörgyár felvesz 18 éven felüli férfi betanított és segédmunkásokat, lakatos, villanyszerelő és asztalos szakmunkásokat, valamint tehergépkocsi-vezetőket. Munkásszállás van. Jelentkezés: Budapest X., Maglódi u. 17. munkaerő-gazdálkodás.

A nagy érdeklődésre tekintettel

Értesítjük

ES ÜGYFELEINKET, HOGY A
ECENI KERTÉSZET
ÜZEMEGYSÉGE

elköltözött

ÚJ CÍM:
u. 3. Levélcím: Debrecen 2. Pf. 99.
Telefon: 14-976.

ozókat alkalmaznak

dászt és revizoro-
otávirányító szerv.
zés szerint. Pályá-
z" jeligére kérjük

, teljesítmény el-
rtas, gyakorlattal
ikust, érettségivel
rót, éjjeliőrt köz-
Hajdú-Bihar me-
ő és Kályhás Vál-

Pamuttextilművek Frottírgyára Budapest XIII., Fáy u. 81—83. felvesz: 3 műszakba, 16 évet betöltött dolgozókat szövő betanuló, orsozó betanuló munkakörbe, 1 és 2 műszakba 14 évet betöltött dolgozókat, varrónőket, varró betanulókat, vágó betanulókat. Felvesz továbbá 18 évet betöltött férfi dolgozókat 1—3 műszakba segédmunkás, fonalfestő, fonalfestő betanuló munkakörbe. Bérezés: kollektív szerződés sze-

Hrabéczy Emő, f. 1925 óta (Párizsban)

1894 Debrecen
+ 1953

Németben 1913-1. Hollósy Párizs, Bécs

1942 alkotói

Kiáll.: 1938/1943 Ernst, 1944 Alkotói 1957 Deb. Déri Múz. önálló kiállítás

Tag. it.: Német, Francia ork.

1945 bombatámadás, lábsérülés

Szinyei díj

Fáma c. műve Deb. Déri Múz.-ban

Hrabéczy Ernő

Hrabéczy Ernő debreceni festő, 44 éves, de még eddig nem sikerült Pesten egy zsürin sem átverekednie, még soha nem voltak hajlandók kiállítani a képeit. S ezen nem is lehet nagyon csodálkozni, régen láttunk ilyen gyötrelmesen leverő festményeket. Fanatikus hive az egyéniségnek, és kemény, rosszkedvü egyéniség. Sötétbarna, sötét, félhomályos háttérben mozgó, hullaszinü zöldesszürkés-sárgás arcú figurák szomorú ábrázolója. És talán ez a szomorú, boldogtalan hangulat kapja el a nézőt ez a tisztességes elkeseredés, ezek a fanyar, kellemetlen szinek, amik néha az öreg Rembrandt és az öreg Frans Hals palettájának epés

Kinéire emlékeztet-
nek. Borzongva
kell nézni és kell
menekülni ezektől
a kisértet-képek-
től, mefer oly na-
gyszerü, hogy elfa-
kasztja a szót
a tőlük.

Művészet Virág dr.: Képzőművészeti kiállítások Budapesten. Kalka, 1938. II. 3. 7.

Hrabéczy Ernő

Hrabéczy Ernő nem tud meggyőzni XVII. századi igen apró mesterek stilusát, rajzbeli és szinezési tökéletlenségeit és tehetetlenségeit utánzó modorával. Komor és fénytelen világ, még a háromszáz éves képek kopottságát és a festékek beütött fakultságát a bitumenek elsötétedését is megjátssza; legföljebb igen ügyes stilus-utánzónak látjuk. Legtöbbet ad Dolgozó Nő cimü szénrajza.

B. A. Az Ernst
Museum-cooptk-
Kiállítás-
Magyarország
1938 febr. 20.

...USZER

BUDAPES
Horthy Mikl
Telefon: 2

Naponta friss
pörköltkávé

Állandó
gyümölcsvásár

Hrabéczy Ernő

Koll. kiáll. Almásy Teleki Évánál.
1942. ápr.

Hrabéczy Ernő — aki pedig már nem tartozik a fiatalok közé — tulajdonképpen csak most mutatkozik be. Kis kollekciója váratlan meglepetés: tele van festői finomságokkal, egy igazi művészlélek gyengéd megnyilatkozásaival. *Céllövölde*, *Kártyavető öregasszony*, *Bundi a házával*, de kiváltkép *Templomban* című képe meggyőzően dokumentálja színadásának érzékenységét és formaalakításának közvetlenségét.

~~Esti~~ Magyarország
1942. ápr. 15.
(Még festő és egy grafikus.)

Hrabéczi Dániel puskamüves Besztercebánya, 1634

~~Kálmán~~ János közlése

Kalmar

aui Graduale datált, 1512-ben készült, és
k Zmilely legérettebb munkájának tekint-
a növényi díszítések zsúfolt gazdagsága,
ctípusok, a földresúlyosodó plasztikus,
yesésű ruharedők festése stb. szól első-
Janicek Zmilely szerzősége mellett. Miként
ergomi Gradualéban, úgy a zittaui Gradua-
is a vallásos és népies elemek éles ellen-
látjuk. A Templomszentelés ünnepénél
só lapszélen ugyancsak a búcsú vidám
teivel találkozunk: asztal mellett lakmározó
sapkás férfiakat, táncolókat, dudást, parasz-
stb. látunk.
miniátor különben állandó arctípusokkal dol-
: mindig egyforma naiv, kedves gyermek-
at fest, kis szájjal és szemmel, s ha öregít,
: gyerektípust öregítő jegyekkel, ősz haj-
kel, szakállal, homlokránccal stb. látja el.
szemben a népies figuráknál erősen egyénít,
torzít is.
icek Zmilely az esztergomi Gradualén kívül
egy magyarvonatkozású munkát készített,
lászló megbízásából Muronyi Weér András
es levelét, 1509-ben, a hároméves Lajos
cseh királlyá való koronázásának évében
ló hosszabb időt töltött Prágában. Itt
ányozott nemességet Lajos herceg főétek-
nak és familiárisának, Muronyi Weér
isnak. A nagyméretű Muronyi Weér címeres-
t három oldalt gazdag növényi díszítés,
árnyékolású világoszöld, gazdag csipkézetű,
ny levelekből s vékony ágas-bogas inda-

L (Orsz. Levéltár
Dl. 38791).

MDK

Hrabéczy Ernő

Kut. 1943. okt.-nov. Nemzeti Szalon.

Иванову Елю

Hrabéczy Ernő

szerepelt a debreceni Ady-Társaság képző-
művészeinek kiállításán.

Debreceni Ujság 1931. II. 8.

MDK

Mrabéczy Ernő festőművész.

Olvasó nő, ecsetr.

Kutyatanulmányok, nádtollr.

Ernst Múz. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabéczy Ernő festőmüv.

Tanulmányrajz

Beszélgetők, ecsetr.

Álló akt, "

Ernst Muz. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabéczy Ernő festőmüv.

Varró nő, ecsetr.

Ülő akt, tollr.

Kutya, tollr.

Ernst Múz. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabéczy Ernő festőmüv.

Tanulmány, ecsetr.

Két fejtanulmány, cer.

Ernst Muz. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Tanulmány, ecsetr.

Kompozició, "

Dolgozó nő, "

Ernst Mus. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Sétálók

Kalapos férfi

Kisfiu

Ernst Muz. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Domboldalon

Gyurka napernyővel

Tavasz

Ernst Muz. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Arckép

Kora tavasz

Olvasó fiu

Ernst Muz. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Akt napernyővel

A bagoly

Tanulmány

Ernst Muz. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm. sz. Debrecen 1894.

Koszörüs

Háztetők

Ernst Muz. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm. sz. Debrecen 1894.

Kalapos férfi

Koldus

Clown

Ernst Muz. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabóczy Ernő festőm. sz. Debrecen 1894.

Judit

Olvasó nő

" fiu

Ernst Muz. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm. sz. Debrecen 1894.

Kotlós

Korozgatók

Fekete kotlós

Ernst Muz. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm. sz. Debrecen 1894.

Gyurka

Gyurka olvas

Lámpa mellett

Ernst Muz. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm. sz. Debrecen 1894.

Kékruhás nő

Férfifej

Harmonikázó

Ernst Muz. csop. kiáll. 1938. febr.

MDK

Hrabéczi Ernő

Kállai: Die Kunst unter gefährlichen Sternen.
Pester Lloyd, 1942. dec. 29. 16. l.

M.D.K.

Hrabéczy Ernő

A debreceni Vigszinház és az Apolló mozik előcsarnokaiban rendeztek kiállitást a budapesti és a debreceni képzőművészek alkotásaiból. A képek és a szobrok elnevezését az alkotó müvészek neveinek felsorolása mellett a vonatkozó beszámoló nem közli.

Tárlat a debreceni mozikban.
Szinház és Mozi, Bp. 1949. junius 15. II. évf. 24. sz. 14. l.

MDK

Hrabéczy Ernö, festö

Olvasó fiu. Olajf.

Mücsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. "A Magyar Müvészetért".
1943 máj. 16-30. Kat. 12.1.

MDK

Hrabéczy Ernö, festö

Sárkányozók. Olajf.

Mücsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. "A Magyar Müvészetért". 1943 máj. 16-30. Kat. 13.1.

M.D.K.

Hrabéczy Ernő

"Tanulmány" c. képének repr.-ját hozza a lap "A Nemzeti Szalon és az Alkotás Müvészház kiállitásáról" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. febr. 24.-márc. 1. VII. évf. 9. sz.

MDK

Hrabéczy Ernő

Csendélet, of.

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Mücs.

Hrabéczy Ernő

MDK

Falusi udvar, of.

7.nemzeti képzőm.kiáll., 1944.jun. Műcs.

M.D.K.

Drabécsy Ernő, festő

nevét említi keserűs rezignációval Szij Rezső a XXI.debreceni őszi tárlat beszámolójának végén, azzal kapcsolatban, hogy miért nem tudott egy debreceni képzőművészeti központ kialakulni, holott éppen Drabécsy, Medgyesy, Holló László jelenléte volna ebből a szempontból összetartó erről. Ezzel szemben hosszú sor indul ki ebből a tájról művészről, akik azonban annak vezető alakjaivá váltak.

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 1.sz. 74. old.

Hrabécsy Ernő MDK

Sárkányozók, olf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Hrabéczy Ernő

MDK

Olvasó fiu, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Hrabéczy Ernő

360- Ft vásárlási előlegben részesült

9e művész kiáll. N.Szal. 1948. jun.

MDK

Hrabéczy Ernő

Szabadság, of.

Önarckép, of.

9o művész kiáll. H.Szal. 1948. jan.

Szabácsky Lenke.

Debrecenben, a Déri-Múzeumban rendezett Megyei Képzőművészek Kiállításán festménye szerepelt.

Hajdú-Bihar megyei Néplap, Debrecen, 1972. Nov. 16.

MDK.

Hrabéczy Ernő

Kiállitási kritika

Müvészet 1 66 jan.lap 42.

Hrabéczy Ernö festö M.D.K.

A Gresham-társaság tagja

Genthon István: Bernáth Aurél Bp. 1964. 22.l.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

f.j: Hrabéczy E. és Román Gy. kiáll. az Alotásban.
Pesti Hirlap, 1944. febr. 24.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Koldusok

Férfifej

-r-: 2 festő az Alkotás Müv.házban. Pest, 1944. febr. 26.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Szegény emberek

Gyuri beteg

-r-: 2 festő az Alkotás Müv.házban. Pest, 1944. febr. 26.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Tanyai táj

S.V: Hrabéczy E. és Román Gy. képei. Esti Kurir, 1944. márc. 1.

MDK

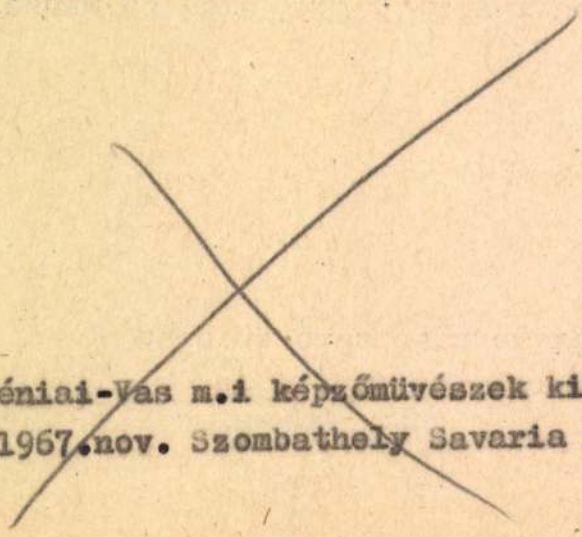
Hrabéczy Ernő

neve az előszóban emlitve

A Gresham és köre kiáll. Szfvár Csók I.képtár

1967.

MDK

Szlovéniai-Vas m.i képzőművészek kiáll.
1967.nov. Szombathely Savaria Muz.

MDK

Hrabéczy Ernő
neve az előszóban emlitve

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I. Képt.
1966. okt.

Hrabéczy Ernő

A Gresham kör ta gja volt, mégsem szerepelt müve az 1967 végén Székesfehérváron megrendezett kiállitáson.

Vigilia 1967. 12. sz 852.1

MDK

Hrabéczy Ernő

Öregasszony, o.

Kártyavető öregasszöny, o.

Tanulmány, o.

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I. Képt.
1966. okt.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Tájkép

Tanulmány

Alkotás Művészház 28. kiáll. 1944. febr. 20.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Festő s a modellje

45-62. Rajzok

Alkotás Müvészház 28. kiáll. 1944. febr. 2o.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Kályha előtt

Akt, vörös háttérrel

Alkotás Művészház 28. kiáll. 1944. febr. 2o.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Olvasó

Ülő akt

Alkotás Művészház 28. kiáll. 1944. febr. 2o.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Koldusok

Férfifej

Alkotás Művészház 28.kiáll. 1944. febr.20.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Tanulmány

Kép

Alkotás Művészház 28.kiáll. 1944. febr.20.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Első cigaretta

Nyári táj

Alkotás Művészház 28.kiáll. 1944. febr.2o.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Ásó ember

Tanyai tájkép

Alkotás Müvészház 28.kiáll. 1944. febr.2o.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Gyuri meg a kanári

Keresztek

Alkotás Müvészház 28.kiáll. 1944. febr.2o.

Hrabéczy Ernő
festő

Méltatás

Devecsi Ivan Ungvári János 75 éves
Munkácsot, 1970 április - 30 ig

Hrabéczy Ernő

Emlékére

Szeretettel

Hajdú-Bihari Napló, Debrecen

1970. márc. 22.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Céllövölde

Judit

Virágcsendélet

Alkotás Művészház 28. kiáll. 1944. febr.20.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Egy meztelen asszony

Tanulmányfej

Alkotás Művészház 28. kiáll. 1944. febr.20.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Szegény emberek

Városi táj

Alkotás Művészház 28. kiáll. 1944. febr.20.

Hrabéczy Ernő festőm. MDK

Köszörüs

November 1.

Gyuri uzsonnát kap

Alkotás Müvészház 28. kiáll. 1944. febr.2o.

Hrabéczy Ernő festőm. MDK

Gyurib beteg

Bodri

Csendélet

Alkotás Müvészház 28. kiáll. 1944. febr.2o.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Ybl E: Az Ernst Muz. csop.kiáll. Budapesti Hirlap
1938. febr. 2o.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

koll. kiáll. az Alkotás Müvészházban.

e.a: Hrabéczy E. és Román Gy. festményei.

Ujság, 1944. febr. 25.

Habicsy Imre

Szabomasütés, olajfestmény

A Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus 1941 Július

HRABÉCZY ERNŐ

„Parkrészlet" c. képe kiállítva
Hajdúszoboszló, (eml), a
műv. házban.

Dr. Tóth Ervin: Fellegi Vince magánügyvédi-
irodájának bemutatója.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. aug. 10.

Hrabéczy Irma"

Állóvíz

Nemz Parasztpárt DÖZS
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

MDK

Mrabéczy Ernő festőmüv.

Női akt, szén

Olvasó nő, ecsetr.

Ernst Mut. csop. kiáll. 1938. febr.

Hrabéczy Ernő

Kut /repr./

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961. Debrecen Képjegyzék 78.

Hrabéczy Emő

1946.jun. 22 - 30. "Debreceni Napok" kap csán rendezett kollektiv kiállitáson szerepelt.

- A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/ 1961.Debrecen 58.1.

Hlabécsy Ernő

1950. A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének tagja.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/
1961. Debr. 59.l

Hrabéczy Emő
/1894-1953/

A Debreceni Ady Társaság képzőművészeti csoportjának tagja.

A Rőgel József /szerk/ képzőművészet Debrecenben 1961. Debrecen 56.1

Hrabéczy Emő

Déri Múzeum Baráti Köre tevékenységében
1957. máj. 5-19. emlékkiállítása

/szerk.Bőgel József/

A képzőművészetek Debrecenben 1961. Debrecen 60.l.

Hrabéczy Emő

1932. debreceni Műpártoló Egyesület téli kiállításán szerepelt.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/
1961. Debrecen. 70.l.

Dien

M.D.K

Hrabéczky
festő

A debreceni Ady Társaság
képzőművészeti szakosztályá-
ba lépett.

Tóth Endre: Az I. Debreceni Országos Tárlat.
Művészet, 1968. január - 39 lap.

MDK

Hrabéczy Ernö, festö

Interieur. Olf.

Tanulmány. "

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6.Kat.12.l.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

k.m: Az Ernst Muz. uj kiállitásának 5 müvésze.
8 Órai Ujság 1938. febr. 2o.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

e.a: 5 festő az Ernst Muz.ban. Ujság, 1938. febr. 20.

MDG

Hrabéczy Ernő [festőművész]

1950-ben tagja lett a Képző- és Iparművészek Szövetsége akkor létrejött Hajdú-Bihar megyei Munkacsoportjának.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után. Alföld, Debrecen, 1955 I. évf. VI. évf. 1-2. sz. 48. l.

MDK

Hrabéczy E. [festőművész?]

Munkás-paraszt találkozás c. műve szerepelt az 1949 decemberében rendezett debreceni képzőművészeti kiállításon.

Vádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után. Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VII. évf. 1-2. sz. 48. l.

MDG

Hrabéczy Ernő (festőművész)

A nemrég elhúnyt művész utolsó befejezetlen, bányavapi jelenetet ábrázoló műve szerepelt az 1954-ben rendezett megyei kiállításon.

Ládár Zoltán: Debreceni művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 49. l.

MDK

Hrabéczy Ernő, festőm.

Mályvák

Gyuri

Falusi kutnál

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 7. l.

MDK

építőszemőnök

Kiosztották az építőipari Tud. Egyesület Alpár-emlékérmet. Népszava. 1979. jún.14. 6.l.

MM

Mrabéczy Ernő, festőm.

Önarckép

Gyuri beteg

Egy fürdőmester

Almásy-Teleki Kiáll. 1902. apr. 7. l.

Hrabéczy Ernő

nevét azon művészek között említi Pogány G.Gábor oppo-
nensi véleménye, akik egyes szocialista szemléletű
művek létrehozatala mellett sem nevezhetők szocialis-
ta művészeknek.

Asadi Nóra: A szocialista képzőművészet története c.
doktori értekezésének vitája. - Művtört.Írt. 1971.
1.sz. 47-59. l.

53. l.

Hrabéczy Ernő

uve emlitve

Képzőművészet

Vigilia 1969 március
206. old.

Hrabéczy Ernő

neve említése

– Németh Lajos: „Modern magyar művészet"
c. könyvének ismertetése

Képzőművészet

Vigília 1969 február
137. old.

MDK

Hrabéczy Ernő, festőm.

Önarckép

Etetés

Bundi a házával

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 7. l.

MDK

Hrabéczy Ernő, festőm.

Akt

Céllövölde

Templomi kép

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 7. l.

MDK

Hrabéczy Ernő, festőm.

Judith

Városi táj

Kártyavető öregasszony

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 7. l.

MDK

Hrabéczy Ernő, festőm.

Festő és modellje

Koldusok

Tájkép

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 7. l.

Mrabéczy Ernő

Festő Hollósynál tanult Münchenben

Tóth Ervin: Holló L. indulása

Alföld 1965 11m. 60.l.

Manchester Ave

Tesla Wellington South Motorcycles

Tel: Day: Night A. Saddler

Appt: Post Mtn. C.O.D.

MDK

Hrabéczy Ernő

Gr.Almásy Teleki Éva müv. Int. kiáll. 1942. ápr.

MDK

Hrabéczy Ernő festőm.

Szegény emberek

Egy meztelen asszony

Gyuri beteg

Z.P.A: "Uj romantika" és még 2 kiáll. Magyarország, 1944. márc. 3.

MDK

Hrabéczy Ernő, festőm.

Koldusok

Tanyai tájkép

Z.P.A: "Uj romantika" és még 2 kiáll. Magyarország, 1944. márc. 3.

MDL

Hrabéczy

Nem sokkal az első világháború kitörése után — Hollóval és Tornyaival - Debrecenbe megy Técsőről. Ott a Tócóskerten, családi otthonában telepedik meg. A Hrabéczy-család intézkedése következtében engedik szabadon a háború kitörésekor Técsőn összeszedett orosz és lengyel művészeket.

Holló László: Életem.
Építünk, Debrecen, 1954 tavaszán, V. évf. 1. sz. 28. l.

Hrabéczy Ernő

a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem képzőművészeti köre a művész emlékkiállítását tervezi az év elején.

N. i.: Három egyetem kulturális tervei

Hajdú-Bihari Napló, Debrecen, 1972. febr. 4.

HRABÉCZY ERNŐ

említve, mint aki H.S. tócsői házában hosszu időt töltött

ld. Hollósy Simon

Sándor László: H.S. tócsői évei
UJ TÜKÖR 1980/XVIII35.sz.20.o.

mtk

Krabicza, Matthyasovszky-Zsolnay

„keressi ismert magyar mesterek arcmásait
idézi Bernáth Aurél, Tintoretto szigorú egyszerűséggel megfestett arcképeinek összehasonlítá-
sánál".

Lyka Károly Bernáth Aurél: A Mozsa közül

Jelenkor, 1963. 3. sz. 288. l.

MDK

Hrabéczy

debreceni művész alkotásai az 1930.febr.-ban Békéscsabán rend. városközi tárlaton.

Cikk: Városközi kiáll.Békéscsabán.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 103.l.

Hrabě Vay

1965 - ben emlékezés a Vasvári Irodalmi Társaság műveiből

Alföld, 1965, 4 sz., 135 old.

MDK

Hrabéczy

(A Holló László-val Münchenben tartóz-kodó magyarok közt említve.)

Holló László: Életem.
Építünk, Debrecen, 1954 tavaszán, V. évf. 1. sz. 27. l.

MDK

Hrabéczy [ ], festő

Képemlékre.

Mód[illegible] György: Semper Gábor történ[illegible] 81-84.

ALFÖLD, Debrecen, 1970. július XXI/7

MDK

Hra/béczy Ernö, festö.

Támaszkodók.	Of.
Ta/nulmány egy megelégedett munkásról.	"
Va/rrónö.	"

Száz magyar művész. -Föv. Képtár kiállitásai.XL.
Budapest.1948.okt. Kat.8.l.

MDK

Hrabéczy Ernő festő

Münchenben együtt tanult Holló Lászlóval.

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete.

Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 90. l

Навéсну Емі

MDK

Hrabéczy Ernő festő

Emlékkiállítása volt Debrecenben a Déri Múzeumban. Annak idején beletartozott abba a művészi társulásba, amely a harmincas években állt össze, és amelyet később Gresham kör néven emlegettek.

Bernáth Aurél: Megnyitóbeszéd Hrabéczy Ernő emlékkiállításán. Alföld, Debrecen, 1957. tavaszán. 100. l.

HRABÉCZY, festő

1943-ban a Vallás-és Közoktatásügyi Miniszterium kiállitást rendezett az 1940-1943 között vásárolt müvekből. Ezek között szerepelt Hrabéczynek:
"GYURI OLVAS",cimü alkotása is. 772.old. 62.jegyz

SZ. KÜRTI KATALIN: A Debreceni Ady Társaság képzőművészei 751. old.

A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve, 1974.
Debrecen, 1975.

Arabéczy Ernő
festő

M.D.K

1943-ban az Albatrosz Művészek -
karában Romain Gyöngyjel
volt bőrös kiállítása.

Franck Jakes: Romain Gyöngyjel
Élet és Irodalom 1967. május 20 - 1 lap

HRABÉCZY ERNŐ

Holló László későbbi sogora is Hollosynál tanult Müncheben, de más csoportban és máshol dolgozott.

Toth Ervin: Holló László, Debrecen, 1965. 77 l. 31 t.

M.D.K.

Mrabéczy Ernő festő

A Gresham-asztaltársaság látogatta

Bernáth Auréll: A muzsa körül, Bp. 1967. 80.l.

Szabéczy Ernő
festő

M.D.Y

A debreceni Művészklubban volt emlékkiállítása. A mester Münchenben, Párizsban és Bécsben szerzett tanulmányaiból.

Tóth Ferenc: Debreceni kiállítási levelekből. Művészet, 1966. január - 42 lap.

Hrabéczy Etus

Kiállít

Film színház irodalom 1942. IV. 17.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Müvészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőmüvészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk ki

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Köz

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatók

Hrabéczy Ernő

Kiállít

PH. 1942. IV. 12.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolható

Hrabécny Ernő

Kiállít

NV. 1942. N. 14.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Kép
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőművészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk ki

"Művészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Művészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatól

MDK

Hrabéczy Ernő festő

Tárlata volt Debrecenben.

Mocsár Gábor: Próbálkozások Debrecenben.
Alföld, Debrecen, 1957. tavaszán. 102. l.

MDK

Hrabéczy Ernő festő

Egyik képén állványának hátat fordító festő látható, amint fején fölött egy röppenő angyal töviskoronát tart. Mestere Hollósy volt. (A cikk a továbbiakban van a kor művészeti viszonyait elemzi.)

Bernáth Aurél: Megnyitóbeszéd Hrabéczy Ernő emlékkiállításán.

Alföld, Debrecen, 1957. február. 100. l.

Hrabéczy Ernő festő

Debrecenben élt; ott is halt meg
(Bernáth Aurél Petrovics Elek 1943-
ból való mélcalás dától.)

Bernáth Aurél: Megnyitóbeszéd Hra-
béczy Ernő emlékkiállításán.
Alföld, Debrecen, 1957. tavaszán. 100. l.

004

Hrabéczy Ernő festő

Az Ernst Múzeum vörös szalonjában tűnt fel. Képei túlnyomó részén figurák tettek-vettek valamit szerény környezetben, réveteg mozdulatokkal. (A továllia-ban képei szimbolikát, nonfiguratív érintő ez (rás.)

Bernáth Aurél: Megnyitóbeszéd Hrabéczy Ernő emlékkiállításán. Alföld, Debrecen, 1957. tavaszán. 100. l.

M.D.K.

Hrabéczy Ernő

Berend Ilona: "Vidéki müvészek monstre kiállitása" cimmel ir a vidéki müvészetről.
Az Ernst muzeumban rendezett kiállitáson szerepelnek a müvész munkái is.

„Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1947. juli. 8-14. III.évf.
28. sz.

MDK

Hrabéczy Ernő

"Politika", olajfestm.

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm.
Kiáll.1947.Jan.Ernst Múzeum.Kat. 9.l.

MDK

Hrabéczy Ernő

F.J.: A Székesfővárosi Képtár uj szerzeményeinek kiáll. Pesti Hirlap 1943. márc. 6. 7.l.

Hrabéczy Ernő, festő MDK

57. Szabadság. Olf.

58. Önarckép. "

Műcs. Szalon.-Kilencven művész kiállítása. 1948. jun. 12-27. Kat.

MDK

Hrabéczy Ernő

Közeledik a tavasz, of.

Képzőművészetünk a felszab. Ötv. Szfv. Központ.
30. Kiáll. 1947. okt. 9. l.

MDK

Hrabéczy Ernő

Művei az Ernst-múzeumban rend.kiall.-on.

Az Est, 1938.febr.20.

MDK

Hrabéczy Ernő

F.J.: "Himes kövek" Kiáll. az Ernst-Muzeumban. Pesti Hirlap 1938. febr. 2o.

MDK.

Hrabéczy Ernő

Utalások Debrecen képzőművészetével kapcsolatban.

Alföld 1965 4. 135 lap.

MDK

Hrabéczy E.

Farkas Z: Kiáll. Almássy Teleki Éva intézetében. Magyar Csillag 1942, II.évf.5.sz. 319 l.

MDK

Hrabéczy Ernő (képzőművész)

Szerepel a Műpártoló Egyesület (Debrecen) 1932. évi téli katalógusában.

Több Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.
Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 200. l.

MDK

Hrabéczy Ernőm festőm.

Ház a fák között, of.

Még nőnek az árak... Kis Újs. 1947. jul. 1o.
1o l.

Hrabéczy Ernő.

Az "Alkotás művészház" kiállitást rendezett müveiből 1941-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Hrabéczy Ernő

Részlet a Debreceni Képzőművészeti Egyesület tél. tárlatok 1932-ben
grafikáival

A Képzőművészeti Tél Debrecenben
1961

Tordai

Hrabéczy Ernő

Részvét a Képzőművészek
Szabadszervezete debreceni
csoportjának kiállítása 1946 ban
A Magyar Képző- és Iparművészek
Szövetsége lapja
1957 ben emlékkiállítása volt a
Déry Múzeumban

A Képzőművészetek Debrecenben. 1961.

5 foldal
594

Hrabéczy Ernő (1894-1953) festő

A debreceni Tóth Tárogató Képzőművészeti Csoport tagja

A Képzőművészek Debrecenben

1961

5 oldal

Negativ

Petrás: 509 Kerényiné

Hrabéczy Ernő: Varrónő.
olf.

Hradszky Ernő

Kst (festmény rézdúc)

A Képtárművészeti Debrecen kor 1961

78 kép

MDK

Hrabéczy Ernő

Juliska.

Debrecen festőművészetének 200 éve.
Kiállitás a Debreceni Déri Múzeumban 1950-ben.

MDK

Hrabéczy Ernő

Falusi udvar.Olajf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 20.l.

MDK

Hrabéczy Ernő

"Politika", olajfestm.

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitása v.Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan.4-26-ig.9.o.

MDK

Hrabéczy Ernő

Szabad Művészet 1948. 4.sz. 159.l.

MDK

Hrabéczy Ernő festő

Debreceni csoport. kiáll. a Déri Muz.-ban

Szabadszervezeti közlemények. Szabad Művészet

1949. 48. l.

MDK

Hrabéczy Ernő

Céllövölde

Kártyavető

Templom belseje

-r-: Csoportkiállitás. Pest 1942. ápr. 13.

Harabéczy Ernő festő M.D.K.

A Gresham-kör művészeti társuláshoz tartozott.

Festőművetmet ábrázoló kép,
Debrecenben született.
A festő /repr.
Olvasó gyerek /repr.

Emlékezés Harbéczy Ernőre 1957.

Bernáth Aurél:A Múzsa körül Bp. 1962.
128-133.l.

Harbéczy Ernő.

Kiállitotta müveit az Ernst muzeom 1942-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Mrabéczy Ernő.

Kiállitotta müveit az Ernst muzeom 1938-ban

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Hrabéczy Ernő "festő"

M.D.K.

(1894-1953)

Aszegényedett falvidéki családból származott, őrei között volt az egyik Aradon kivégzett tábornok. Középiskoláit Debrecenben, a képzőművészeti főiskolát Pesten végezte. 1917-től Hollósynál tanult Nagybányán és Técsőn, ahol a nagybányai művésztársaság közreműködésével önálló kiállítása volt. Hollósy László. későbbi sógorával a Tyihonovval, aki halála után is kitűnteti magánosulásával. /.

Koczogh Ákos: Hrabéczy Ernő /1894-1953/

Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1963. XII.évf.

1. sz. 70. old.

. . .

. . . . . .

M.D.K.

Hrabéczy Ernő. festő

... lamusitott iránta. Hrabéczy már az első világháború alatt is sokat segített orosz emigrált internáltaknak: személyi jótállásával vállalja kiszabadításukat Debrecenben, ahol a háború kardelén lehalapadott. 1920-ban visszatért: hét gyermeke s a szűkös mindennapi kenyér mellett nem tud kirakhadni könyvtárából. Karlénhadir, árárat ad, kiállításokra küldött képeit nagy elismerés fogadja de a gazdasági válság és a vásárlóközönség érdeklődése mindinkább kiszerű reménytelen... /.

Koczogh Ákos: Hrabéczy Ernő /1894-1953/
Művészettörténeti Értesítő, Bp. 1963. XII.évf.
1. sz. 70 old.

M.D.K.

Hrabéczy Ernő, festő

... be kereső. Körben saját festészeté-
ben is tele van kísérlődéssel, ellentmon-
dással. Érzi hogy tudatos koncentrációra,
előre átgondolt képalkotásra, mint ereje
és érzelmi és drámai intervallumai rit-
kán találhatóak már" - s míg egyrészt ez ér-
zelmeinek szabja, saját magát jegyzi fel, hogy
csak nyugodt ideggrettel lerat mondanivalóját elvárni." Tépelődő, megértetlen ... /.

Koczogh Ákos: Hrabéczy Ernő /1894-1933/
Művészettörténeti Értesítő, Bp. 1963. XII.évf.
1. sz. 71-73. old.

4.

Hrabéczy Ernő, festő

M.D.K.

... magános életéből magyarázhatók szomorú, alaphangú, morbid festményei, ... „a festészet történetének megírására dokumentumai." Szerző Gulácsy élményeinek körvonalazatlan lényével, Vilt Tibor fantasztikumával, Szidor Ferenc történelmi, hellyszíni poézisével borra rokonságba H.E. festésének. Művészete 1948-ban ugyanazt mutatta. Önmaga teljes elzárkózottságában magasztos erővel dolgozik, míg elhalálozásáig idegbaja következtében 1953-ban meghal.

Koczogh Ákos: Hrabéczy Ernő /1894-1953/

Művészettörténeti Értesítő, Bp. 1963. XII.évf.

1. sz. 73-74.old.

Hrabéczy Ernő, festő M.D.K.

három képének reprodukcióját közli a szerző:

1. Női akt. (Vastály za előtt, erősen visszahajló fejtartással, karjában lapuleló lepedővel)

2. Lálomás. (Sajátmaga, mint zeneértő, hárfamorzsát keresztel, feje felett tőrökkoszorút tartó angyal)

3. Tanulmány. (Darócruhában, egy ajtó előtt megtört ernyőtelen-székben ülő férfi)

Koczogh Ákos: Hrabéczy Ernő /1894-1953/
Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1963. XII.évf.
1. sz. 71-73.old. 1-3. ábra

~~rabéxxyxxErnőxfestő~~

Hrabéczy Ernő festő M.D.K.

Debreceni származásu.

Helló László festő sógora, Münchenben Hollósy iskolájában is együtt volt Hellóval. Técsőn aaz első világháboru kitörése is együtt éri őket.

hazamegy Debrecenbe, a tócóke rti családi otthonban rendezei be mütermét.

Koczogh Akos: Helló László p. 1962. 5. 12,13.1.

MDK

Hrabéczy Ernő festőművész

Műveit a gróf Almasy Teleki Éva műtermében állitotta ki.

T.D.: Három kollektiv kiallitás.

Esti Ujság, 1942.ápr.14. 4.l.

Hrabéczy Ernő MDK

Kártyavető öregasszony, olf.

Mücsarnok 1944 A Székesfőv.Képtár Jub. Kiáll.

Hrabéczy Ernő MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Hrabéczy Ernő

MDK

Falusi udvar, olf.

Műcsarnok 1944.VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Brabéczy Ernő

"Céllövölde"

A Nemzeti Parasztpárt Kiáll.Bpest.1945.
Jun.24 - Jul.8. Kat.

MDK

Hrabéczy Érnő

A háziipari részben résztvett a Szép Otthon kiállitásan.

Cikk: A mi kiállitóink.

Magyar Iparművészet, 1936. 25.1.

MDK

Hrabéczy Ernő

Önarckép, olajf.
Magyar tájkép, olajf.
Gyuri olvas, "

Nemzeti Szalon. Aut. 1942.nov.

MDK

Hrabéczy Ernó

Résztvett a vidéki művészek I. kiállitasan.

Rabinovszky Máriusz: Vidéki művészeink.

Szabad Művészet, 1947. 8.sz. 154.lap

Hrabéczy Ernő

Képviselve van Benkő Ferenc derecskei főgyógyszerész gyüjteményében.

Sz. Kürti Katalin - Benkő Ferenc gyüjteménye a Déri Muzeumban; Mügyüjtő, 1971. 4. sz. 35.l.

HRABÉCZY ERNŐ, festő

A Debreceni Ady Társaság 1931.évi I.önálló kiállitása teljes diadalt,jelentett..Megnyitás febr.4.Rabinovszky Máriusz tárlatvezetésével.-"Hat képzőművész tagja van a debreceni Ady Társaságnak,Hat külön egyéniség..." Mint vendég Hrabéczy Ernő állitott ki egyetlen müvet. 755.old. 13-14.jegyz.

SZ.KÜRTI KATALIN: A Debreceni Ady Társaság képzőművészei, 751. old

A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve, 1974

Debrecen, 1975.

HRABÉCZY ERNŐ, festő

Debrecenben a Képzőművészek és Műpártolók Egyesülete, 1927-től az Ady Társaság vívmányai a jelentősek. Egyesitette a város képzőművészeit is. Medgyessy Ferencet, Gaborjáni Szabó Kálmánt, Káplár Miklóst, Vadász Endrét, Senyei Oláh Istvánt, Hrabóczy Ernőt, Holló Lászlót, Félegyházi Lászlót. 91.old

KISS IMRE: Kelet-magyarországi képzőművészek kiállitása a Magyar Nemzeti Galériában 89.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1973. VIII. 1.sz.

Strabóczy Erno"

1942-44 között munkatársa a VII. ker. Lenin krt. 19. házban működött társaival.

Detza László, Dezsnóh György, Erdei Ferenc stb.: Diccionarul Lexikon, Diccionarul 1973.

13351

Gerecsénkey László festő

a gödöllői városi Petőfi Műv. Ház képző-művészeti szakkörének első bemutatkozó kiállítása nyílt meg, melyen szereplő-nek mintegy 40 darab képét láthatják az érdeklődők. A szobrok gödöllői templomot festő meg Kótai Vilmos-al együtt.

Losonci Miklós: Gödöllői bemutatkozás.

Pestmegyei Hírlap, 1973. márc. 24.

Ybrahiczy Ernő

A Hajdúböszörményi Galéria kiállítása jóval a Déri Múzeum és a Nemzeti Galéria állagából készített válogatás, tanulságos összehasonlítást adva az elmúlt másfél évszázad magyar művészetéről. Barabás Miklóstól Ybrahiczy Ernőig, Madarász Viktortól Gulácsy Lajosig több mint hatvan festő mintegy félszáz festményét, grafikáinak fejlődéséről, törekvéseiről.

Pogány Ö. Gábor: A hajdúböszörményi képtár megnyitása.

Alföld 1972/8 95 old.

„Grabéczy Ernő"

megjelent olykor a Gresham kávéházban
összegyűlt művészek társaságában.

Radványi Dénes: Gyermekkorom Budapest, 1972

81

Hrabéczy Lenke (1)

Németh Lajos könyve, a „Modern magyar művészet" átfogó képet ad a képzőművészetnek arról az időszakáról, mely az 1890-es évektől napjainkig tart. Szuggesztív és érvényes jellemzését nyújtja a 20. sz. kibontakozó eszmeiségeinek. A már említett művészről nem lett említés.

(1) F. I.: Új művészeti könyvek.
Vigília, 1969. febr. 131–132. old.

Hrabéczy Ernő festőművész

Holló László 1915 óta lakott a Margit u.-i villában. Míg sógora Hrabéczy Ernő élt, vele és feleségével Hrabéczy Annával osztotta meg a helyiségeket.

Szabó Ernő: Holló László-emlékházban.
Hajdú-Bihari Napló, 1978. márc. 12.

Hrabéczy Ernő
festő

Hrabéczy Ernő festőművésznek Holló László apósa volt, az Emlékmű-zeum pilabanc egy helyiséget Hrabéczy emlékének állítanak.

Szabó-Ernő: Pogány Ödön, lángoló szenvedély.
Új Tükör, 1970. január 21-22. lap.

Hrabéczky Ernő

Megnyílt jún. 4.-én a Debreceni Képzőművészeti Galéria, ahol a művész alkotásai láthatók.

Hajdúböszörmény, Napló, 1944. jún. 7.

Szabóczky Ernő

Bejuttatott mű:

1 db. a „Csillövölde"

a Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Hrabéczy Emo"

Bejmutatott műve:

70 x. „Szalonnasütés", olaj.

Balogh J.: A „Magyar Képzőművészet" I. művészeti kiállítása, Budapest, 1946. VII.

Hrabéczy Emő fortepianóestje

emlékhangversenye február 16-án

nyílik meg Debrecenben

Magyar Honvéd 1972 február 15

4. old.

Hrabéczy Ernő
festő

Hrabéczy Ernő 1913-1918 között
Rollós sy Simon tanítványa
volt Técsőn. A Mester halálá u-
tán is visszacsengő Hrabéczy
művészetén hatása.

Sz. Kürti Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete
Művészet, 1972. július - 27 oldal

Ybrahevszy Ernő
festőművész emlék kiállításait febru-
ár 16-án nyitja meg Bernáth Aurél
kossuth díjas festőművész a
Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem
díszaulájában.

Magyar Hirlap 1972/46 Pald.

Hrabéczy Ernő
festő-

Bernáth Aurél és „Mursa körül"
című könyvében méltatta Hra-
béczy Ernő művészetét

Sz. Kürti Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete
Művészet, 1972. július - 37 oldal.

Hrabéczy Ernő
festő

Hrabéczy Ernőnek 1965-ben volt
kamara kiállítása. 1972. február-
jában az Egyetem Galériában volt
tárlata.

Sz. Kiss Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete.
Művészet, 1972. július - 37 oldal.

Karácsonyfonó
fiúk

A festészeti anyagkiemelkedő
darabjai közé tartoznak a mű-
vész akvarelljei.

Sz.Kürti Katalin: Képzőművészeti Galéria Debrecenben.
Művészet, 1974.október -20. oldal.

Hrabéczy Ernő
festő

Hrabéczy emlékkiállítása 1954-ben volt a Déri Múzeumban. A kiállítást Bernáth Aurél Greshami-díjas festőtárs nyitotta meg.

Sz. Kürti Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete
Művészet, 1972. július - 37 oldal.

Hrabéczy Ernő
festő

Hrabéczy Ernő 1953 december 2-án
halt meg Debrecenben, mindenki-
től elfeledve.

S2. Kürti Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete
Művészet, 1972. február - 37 oldal.

Ybrabéczy Ernő
festő

Ybrabéczy Ernő 1946-1950 között
városi és minisztériumi tanul-
mányokat kapcsolt munkajutalmat.
Minden 1950-ben megszűnt.

Szkárti katalin: Ybrabéczy Ernő emlékezete.
Művészet, 1972. július - 27 oldal

Hrabéczy Ernő

festő

1946-tól aktívan részt vett a Szabad Szervezet csoportja munkájában. Holló László-val, Szenyei Ujlaki Istvánnal Debrecen képzőművészetének fő reprezentánsa.

Sz. Kürti Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete. Művészet, 1972. július - 37 oldal

Krabicsy Ernő
festő

Krabicsy a háború alatt Budapest –
ről harcolt Debrecenbe, készakadt ar
ellenség kórból. Egészsége is megfogyat –
korott, de művészetében friss maradt.

Sz. Kürti Katalin: Krabicsy Ernő emlékezete
Művészet, 1972. július – 34 oldal.

Hrabéczy Emő
festő.

1947-ben festette a kis „Interieur"-t,
a „Nyelvacska", a „Fehérruhás önarc-
kép" és a „Szőke magyar művészkis-
lányon" szereplő „Varrónő"!

Sz. Kürti Katalin: Hrabéczy Emő emlékezete
művészet, 1972. július - 27 oldal.

Hrabéczy Ernő
festő

Hrabéczy Ernő művészete az
ún. Budapesti Iskola nagy
Gresham-kör törekvéseivel rokonítható.

Sz. Kürti Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete
Művészet, 1972. július - 37 oldal.

Hrabéczy Ernő
festő

Hrabéczy Ernő mély érzelmekkel
telí tintaművészetet produkált.
Szuverén nők iránt szokatlan alkalmazás,
de művészetében adekvát megoldásokat.

Sz. Kürti Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete
Művészet, 1972. július - 37 oldal.

Hrabéczy Ernő
festő.

Hrabéczy Ernő portréi családtagjairól, megemlékezések róla és önmagáról készítettek.

Sz. Kürti Katalin: Hrabéczy Ernő emlékkiállítása
Művészet, 1972. július - 37 oldal.

Krabéry Ernő
festő.

Krabéry portréban sorozatának
szinvonalas folytatója van Lőrinc
Dusi, Judit, Gyuri portréi, olvasó,
labdázó félalakjában.

Sz. Kürti Katalin: Krabéry Ernő emlékezete
Művészet, 1972. július - 37 oldal

Hrabéczy Ernő
festő.

Emberi sorsot látunk Hrabéczy Ernő
a Vak ember, Sándor Jancsi ~~képe~~
képe hírül. Király bácsi képe egyfed-
vüséget mutat.

Sz. Kiss: Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete
Művészet, 1972. július - 37 oldal

Hrabéczy Ernő
festő

Hrabéczy képein ábrázolt boldogsága
cirkuszi hihàltól, vàsàri cilhözvöldési
a társadalom, periferiajára szorított
kisemberei, számadók.

Sz. Kurti Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete
Művészet, 1972 július - 37 oldal

Kralóczy Ernő
festő

Önarcképein – különösképpen az utolsó – kon – zisztenciális beállítást vallanak. Fő művei: Jelenetek gyermekkorom világából' stb.

Sz. Kürti Katalin: Kralóczy Ernő emlékezete
Művészet, 1972. július - 37 oldal

Hrabéczy Emő
festő

Fő művei: a „Templomból jövő", az „Ivóban", a „Jelenet a Rotában", „A festő halála" 1942-ben készült mű.

2. Kerti Katalin: Hrabéczy Emő emlékezete
Művészet, 1972. július - 37 oldal.

Hrabéczy Ernő
festő

A legtöbbet említett és reprodukált
műve a „Céllövölde", a „Pedantos",
„Gyere versenyezni hap", a „Kékruhás
nő" stb.

Sz. Kürti Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete
Művészet, 1972. július - 37 oldal

Szabécz Erno
festő

1943-ban a „Kiet" című művével
a Szinyei Téjhép díjat kapja. 1944-ben
az Alkotás Művészház rendezi meg
kiállítását Romain Gyöngyéll együtt.

Sz. Kürti Katalin: Szabécz Erno emlékezete
művészet 1972 július - 37 oldal

Krabéry Ernő
festő

Krabéry Ernő az ismeretlenség homályából bontakozik fel az Ernst Museum, a Gresham könyv, a képzőművészek új társaságának és ismeretlen művész barátai körének.

Sz. Kürti Katalin: Krabéry Ernő emlékezete.
Művészet, 1972. július - 37 oldal.

Krabicz Ernő
festő

Német-Francia-Olasz országi
utazásai után pár év Debrecenben
él Krabicz Ernő, itt polgári foglal-
kozást vállal, majd Budapestre köl-
tözik 1938-ban.

Sz. Kurtz Katalin: Krabicz Ernő emlékezete.
Művészet, 1972. július - 37 oldal.

Krabécz Ernő
festő.

Gyerek a kanári"
" (repro)

Sz. Kürti Katalin: Krabécz Ernő emlékezete
Művészet, 1972. július - 37 oldal.

Hrabéczy Ernő
festő

Hrabéczy Ernő Debrecenben
született 1894-ben és Debre-
cenben is halt meg 1953-
ban.

Sz. Kiss Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete.
Művészet, 1972. június - 37 oldal.

Hrabéczy Ernő
festő

Hrabéczy művészképzésének
mind Debrecenben, később ideje
a részletek a Művészház, az
Ady Társaság munkájában

Sz. Kurti Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete.
Művészet, 1972. július - 37 oldal.

Hrabéczy Ernő
festő.

Hrabéczy Ernő a felszabadulás után is a Szabadszerzet Képzőművészeti csoportjában is részt vett.

Sz. Kurti Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete.
Művészet 1972. július - 37 oldal.

Hrabéczy Ernő
festő

Hrabéczy Ernő debreceniséget
akart látni, hogy Csokonaival,
Oláh Gáborral, Gulyás Pállal, „az
Alföld csendje" lisieux életén át

Sz. Kürti Katalin: Hrabéczy Ernő emlékezete.
Művészet 1972. július - 37 oldal.

Hi Hrabéczy Ernő (festő)

1894. dec. 19-én született.

Népnava, 1974. dec. 19. 102. cf. 296 n. 8p.

Hrabéczy Ernő debreceni festő

Régi ispotályi templomot ábrázoló
képe Kovács Antal gyűjteményében - Debrecenben

Mügyüjtő 1975/1

S. old.

Hrabéczy Ernő

Holló László sogora, együtt dolgoztak a Margit utcai Hrabéczy villában. Hrabéczy szük skáláju festészete ugyancsak érzékenyen reagált a szociális gondokra.

Alföld 1977-3 144

Sz. Kürti Katalin: Holló László debreceni müvészkapcsolatai

Hrabéczy Ernő

Hrabéczyt a felszabadulásután a debreceni sajtó ellenségesnek, nyugatimádónak, formalistának bélyegezte, Holló Lászlóval együtt.

Alföld 1977-3-46
Sz. Kürti Katalin:Holló debreceni művészkapcsolatai

Hrabéczy Emő
festő

A portrémagyarázat törekvések
továbbélését példázza a Mű-
vész „Önarckép tanulmány"-a.

Sz.Kürti Katalin: Képzőművészeti Galéria Debrecenben.
Művészet, 1974.október - 20.oldal.

MDK

Hrabetz Nándor

Bányarészlet, of.

N. Szal. Téli Tárl. 192o. dec.
1o.l.

MDK

Hrabetz Nándor

Sziklacsucs, vf.

MAPE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj. 8 l.

MDK

Hrabetz Nándor

Tanya, of.

Dombos vidék, of.

N.Szal. őszi tárl. 192o. szept. 13. 1.

MDK

Hrabetz M. 2o.sz.

Külváros

Ernst Muz. 34. aukc. 1927.

19. 1.

Hrabárky Ernő

it deberni Deii Miserm kiiser

Alpár 1985/7

MDK

Hrabéczy László (festő)

(Bornemisza László egyik mestere volt.)

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 107.l

Szabóné Kurti Katalin

Szabóné Kurti Katalin: A debreceni művészkör történetéből

Művészet, 1982. június

Hrabéczy Ernő, festő

L: Bíró Lajos

Varga Imre: Bíró Lajos: Képzőművészet Debrecenben 1945-56
92-93.
Alföld, Debrecen, 1981. szeptember
XXXII/9.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hrabeczy Ernő

Hajdu-Bihar megyei Napló

1965. FEB — 7.

Az Ady Endre művelődési ház HÍREI

1021

— **Moderntánc-tanfolyam** indul a **Bartók-teremben** (Aranybika) diákok részére. Beiratkozás tanfolyamkezdéskor február **10-én délután 5 órakor.** Tanfolyamvezető: **Havancsák István és Garai Gizella.**

— **Hrabecxy Ernő műveiből** nyílik bemutató kiállítás a művészklubban (Széchenyi u. 1., I. em.) 1965. február 7-én, vasárnap délelőtt 11 órakor. Megnyitót mond Bíró Lajos.

— **A Ludas Matyi Bábszínpad** (Kossuth u. 51.) **február 7-én,** vasárnap délelőtt 10 és délután 3 órai kezdettel a **Hóember utazása** c. műsorát mutatja be.

— **Ősztánc a Bartók-teremben** február 7-én, vasárnap délután 17—22 óráig.

— **Ismeretterjesztőfilm-vetítés** az Ady Endre művelődési házban február 8-án, hétfőn este 19 órai kezdettel. Belépődíj 1,— Ft.

fejlesztéséről

— labdarúgóknak)

40 méterek végén helytelen a hirtelen fékezés, mindaddig fus-son a játékos, amíg a lendület

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hrabéczy Ernő

Hajdubiharmegyei Népujság

1965 FEB – 6.

— **Moderntánc-tanfolyam** indul a Bartók-teremben (Aranyvirág) diákok részére. Beiratkozás tanfolyamkezdéskor február 10-én délután 5 órakor. Tanfolyamvezetők: Hatanszki István és Garai Gizella.

— **Hrabéczy Ernő** művéből nyílik bemutató kiállítás a művészklubban (Széchenyi u. 1. I. em.) 1965. február 7-én vasárnap délelőtt 11 órakor. Megnyitót mond Bíró Lajos. (s)

küzdő államférfi
szocialista Lengyelország létreho
Nagyra becsüljük az Ön személy

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Hrabéczy Ernő festőművész

MAGYAR NEMZET

1977 FEB 15

Hrabéczy Ernő festőművész emlékkiállítását február 16-án, szerdán délelőtt Bernáth Aurél nyitja meg a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarán.

1972 FEB 15

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Hrabéczy Ernő festőművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

EMLÉKKIÁLLÍTÁST rendez Hrabéczy Ernő festőművész alkotásaiból a Debrecen városi Tanács és a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem az egyetem díszudvarán. A kiállítást Bernáth Aurél kétszeres Kossuth-díjas festőművész, kiváló művész nyitja meg február 16-án, szerdán délelőtt 11 órakor. Az emlékkiállítás március 4-ig tekinthető meg.

Hrabéczy Jenő festő

Budapesti Szemle CCL. 1938. 231-245. old Ervin: Képzőművészet

1772

Box

Hrabéczky Ernö festö.

Katol.Szemle.1942.148-150.l.

Hrabéczy Ernő festő

Magyar Csillag, 1944 III. 15.

IV. évf. 6. sz. 373-374. o.
Farkas Zoltán: kiállítások.

Hrabéczy Ernő

Magyar Csillag, 1942 II. évf.

5. sz. 319 l. - Farkas Zoltán:
kiállítás almanach Tersánszky Éva
intézésében.

Hrabéczy Ernő "foto"

Sportkiállítás. 1957 V. 1. 31

(Vége) Mészöly és Debreceni
műveszfotói

Hrabéczy Ernő festő

Szabad Művészet, 1949.

III. évf. 1. sz. 48. o. Szabadszerve-
zeti körlemények (Debreceni csoport)

Hrabéczi Ernő, festő

Művészet, 1938. III. évf. 15. sz. 43. l.

Erdélyi á.: Csoport-kiállítás az Ernst M.-ben.

Hrabéczy Ernő kiállítása - 1944. Bp.

Magyar Csillag, 1944 III. 15.

IV. évf. 6. sz. 373-374. o.
Farkas Zoltán: kiállítások.

Hrabéczy Ernő

kedd. kidől

vad

Ujság. 1942. ápr. 14.

(e.a.: Öt festő a volt Ernst-múzeumban.)

pe a kormánnyal, hogy megállitsam azon az uton,
thez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
z feloszlatása előtt kiléptem a kormány

godalom és választóim ezreivel való személyes
zdjek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
dasági megélhetést veszélyezteti.
na eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
és

us zászlaját a fővárosban!

rályért, Hazáért"

Hrabéczy Ernő

l.

Szépmüvèszet

1944. 139. P.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Hrabéczy Ernő

1.

Szépmüvészet

34

1943. 57. f.

60

Ihrabéczy Ernő

Bevétel		Kiadás	
korona	fill.	korona	fill.

Szabad Művészet
1951. 32. l.

Ellen

Gyitrai rébe...

elmaradol

Folyó szám	Kelet hó	nap	Tárgy
69/1909	I.	28.	I. elmaradás rés
69/1909.	1908 XI.	14.	Hiánylajánzolatok
"	XII.	4.	"
"			50 db. nyugta rovás

Hrabecziy Ernő

festő

l.

~~Szépművészet~~

~~1943. 34. l.~~

SzIM

1949 48. l

(tr tiszonati kiállítás)

Hrabéczy Emő
festő
Debrecen
I.
Szabad Művészet
1947. 154. l.
8.74

ogy a *szöveg hosszú szótagjára a*
a rövidre pedig rövidebb hang jusson.
ntból vers és zene akkor nem illik
yik más hangulatot fejez ki." A jelen-
egek és a ritmikus francia dallamok
égéről a debreceni tanítótestület múlt-
n tartott konferenciája is meggyő-

et illetőleg mindenekelőtt kiemeljük,
k száma mindössze : 67. Talán úgy
, hogy minek felvenni olyan zsol-

szásától épp annyira idegenkedik! E
énekeskönyv komolyságát, méltós
épannyira, mint ahogy a megren
alkalomszerűség a szent komolyság
nem egyszer mosolyra fakasztó ind
Még temetési énekei sincsenek, e
énekek, amelyek „halál — ker. re
előfordulnak: mélységes ker. hitrő
zába és a megváltás erőibe vetett
tanuskodnak. Sehol egy pogány
buddhista sóhaj! Mint halálesetr
énekek a 16., 27. és 90. zsoltárok
vannak tüntetve, jóllehet nemcsak e
de ennél sokkal több is kiválóan alk
olyan koporsó mellett felzendüljön,
az Úrban elpihent ker. hívő tete
A zsoltárok ebből a szempontból és
is alaposan ki vannak aknázva. Így
a 65. zsolt. a 4. verstől kezdve;
89. zs., egyben hálaadó zsoltár is. D
időből", ha minden kincset napfé

Ybrabéczy Ernő

l.

Sőregi János dr.

A Debreceni Déri
Múzeum Évkönyve
1943-1947. Debrecen,
1948. 50. l.

zsonyi

utiszámláját 28 K.-ra
visszaküldeni.

5701. számv. szám.

Méltóságos

Forst

a müemlékek orsz.bizo

F.é.február 2

hivatkozással van szeren

< Hrabeczy Emo >

Petrovics Elek:

< > képeiher.

Tér és Forma

1943. 8. sz.

Hrabéczy Ernő

Hrabéczy Ernő sötét, tompa, fénytelen hátterekbe állítja alakjait. Nagyorrú

Férfifej-e és általában többi alakjai is szarkasztikus tipusokká vannak kihangsúlyozva.

(dr. d. m.) Ő. művész
csoportkiállítása.
Magyarország
1938 febr. 20.

Az Ernst Múzeumban

Zibapásztor - leány, fa, magyar, XX.sz.

Erdélyi Kárpát-Egyesület múzeumának fejlődése 1910-ben

V. 177.

Csoroglyi A.

H. É. Ker. dan.
a debreceni
Déri Múz. 1957-ben
rend. gyűjtése
vett át

Körger Ferenc Antal

d.

u. 1735

Hrabéczy Ernő festő

Farkas Zoltán:
Kiállítások.
Magyar Csillag
1944. I. 373, 374. l.

Ybrabeczy Ernő

Jestő Debrecen:
Kell. kiáll. az Ernst
Múzeumban.

Erdélyi Árpád:
Csoportkiállítás az
Ernst-Múzeumban.
Művészet. 1938. 76. l.

156. kép. *Pollak, Jan.: Sze*

OSZTRÁK FESTŐ 1810 körül
I. Ferenc
Tondo, miniatűr, pergamen, átm. 6·5 cm.

OSZTRÁK FESTŐ, XIX. század eleje
Kettős női arckép
Fordított szívalak, vászon, olaj, 52×47 cm.
A San Marco-gyüjteményből

Ybrablényi Ernő

festő

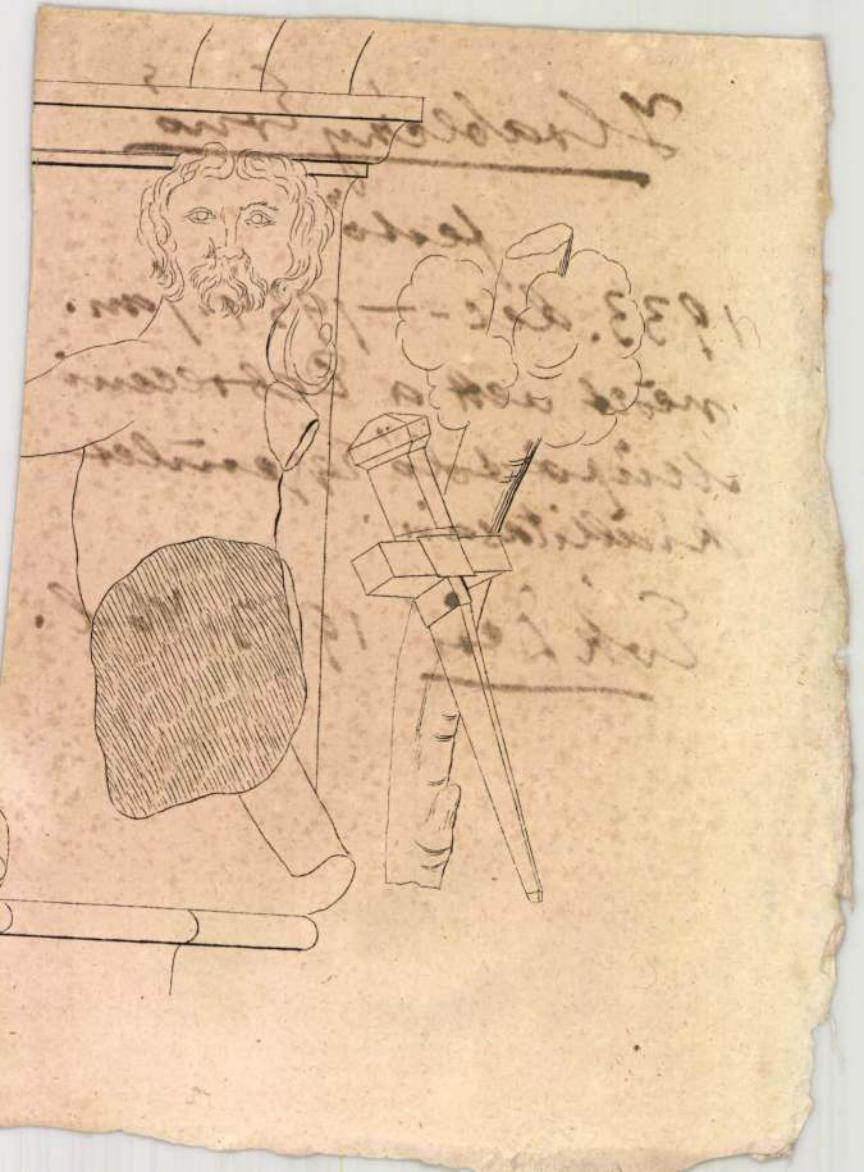
1933. dec.—1934. jan.

között volt a Debreceni

Művészeti Egyesület

kiállításain.

Évkönyv 1933. 46 l.

Hrabéczy Ernő

Fest.

Debrecen

Margit u. 8.

MKSz 1947

Ybrabéczy Ernő

debreceni festő

Margit u. 8.

1947. febr. rendezett a Sies, Udj, Segítő akció keretében rendezett kiállításon

Katalogus nem volt.

3h5. szám.

192

Műemlékek Orszá

Tárgy:

A beadv

Sz. Benes Emil püspök címerének a Kormányzó Főtiszteletes prelátúr megbízásából kiadott kiállítási példányának beküldése.

Melléklet

Egyúttal

Előirat sz

Utóirat s

Másolta:

Exp. 192

ÜSZ

Zlabecky Erno

Arad

Az Est 1938. febr. 20.

(Kéz kiállítás.)

F

Napon
pörkö

4 „Hrabéczy"

(vörös ruhában)

Gyermekarckép,
festitől.

Tulajdonomban volt,
1943-ban elajándékoztam. A képet
festő az 1900-as
évek elején festette

9.

5.

Hrabéczy Ernő

Koldusok, Látomás, Női akt c. képei
repr.

Tér és Forma
1943. 8. sz. (Hrabéczy Ernő képeiker, képeiről.)

A cikket ezúttal
lásd.

ch)

ie mit quadratischen Ecktürmen versehe
nd die Anfang des XVI. Jahrhunderts von den
on Georg Rákoczy dem II. umgestaltete Schl
ürgische Fürst Michael Apaffy in die Gefan
springende, runde, quadratische oder poligona
nlage ist für das ganze Land bezeichnend; i
astrumsform ab und weist auch Verwandschaf
uf. Wir finden sie sowohl in Transdanubien
arn /Zolyom, Nagybicse/ und im Mátragebiet
/ Burg Ludwig des Grossen in Diosgyör/. Dies
okumente für die architekturgeschichtliche
ömisch-romanisch- mittelalterliche Kontinu
ie Rumänen mit Hilfe einer prekären philol
ondern kraft seiner Kultur, seiner histori
annonien und Dacien und der legitime Bewah
ausendjährige Ungarn. Diesen ererbten römisc

Szépmüvészet]
1943. 60. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

HRABÉCZY ERNÖ :

109. Kártyavető öregasszony. - Olajf., fa.
46 x 55 cm. Jelz.f.b.: "Hrabéczy 41".

Székesfőv. Képt. pub. vált
1944.

Hrabéczy Ernő

ISPÁNKI JÓZSEF :

112. Fiam. - Szobor, terr. Mag.: 22 cm. Jelz.h.a nyakon IJ monogramm.

ISTOKOVITS KÁLMÁN :

113. Lány koponyával. - Temp.festm., v.98x 62.3 cm. Jelz.l.j.: "Istokovits K."

114. Cirkusz. - Temp., v. 73 x 58.5 cm. Jelz.l.b.: "Istokovits".

IVÁN SZILÁRD :

115. Önarckép. - Olajf., lem.p. 50 x 69.5 cm. Jelz.l.b.: "Iván Sz. 1931."

Hrabéczy Ernő

festő

Kell. kiáll-

l.

~~Ernst Múzeum kiáll~~

~~1938 febr-márc~~

Fő kép

1944 jan: kárpitvető vizsgáz, of

1945. I. kiáll: k. ar

1947. okt: Készülődés a tromb, of

1948 l. külön

Nagy jeszen. 1. R. 15. tplam.

a/ alaprajza b/ keresztmetszet
c/ harangtoronnyal oldal
és templom déloldali homlokzattal
kelet-nyugat-tozott.
Ceruza. 1:100 Téglalap O-
lap és irónajz. Nagys. 52×46

2. Nagyanyai. Harangtorony
alaprajz részlet, oldalhomlok
ábrázat a „kanató" felől. –
Szalmapapír pausz. Mintolatbi.

Mezőpal. 1. R. 15. tplam.

Gellérési vázlat
Tónusajz. Nagys. 34×21.

2. Nagyanyai. Alaprajz.
Ceruza. 1:100. Téglalap O.
Vonalrajz. 2 példányban

Hrabéczy Ernő
festő

Ukrinkidő. 1943

Gyuri olvas, alszik.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) díszteremében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

VEĽVYSLANECTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY V BUDAPEŠTI
ZDRUŽENIE SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV A UMELCOV V MAĎARSKU
A SLOVENSKÝ INŠTITÚT BUDAPEŠŤ

Vás srdečne pozývajú
dňa 26. januára 1998 o 16.30 hod.

na vernisáž výstavy

Dolná zem v obrazoch

Výber z tvorby insitných maliarov
Juraja Lauka st.,
Juraja Lauka ml. /Bratislava/ a
Heleny Čarejšovej Hrabovskej /Čorváš/

Slovenský inštitút, Budapešť VIII., Rákócziho č.15

Hrabovszky Ilona

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG BUDAPESTI NAGYKÖVETSÉGE,
A MAGYARORSZÁGI SZLOVÁK ÍRÓK ÉS MŰVÉSZEK EGYESÜLETE,
VALAMINT A BUDAPESTI SZLOVÁK INTÉZET

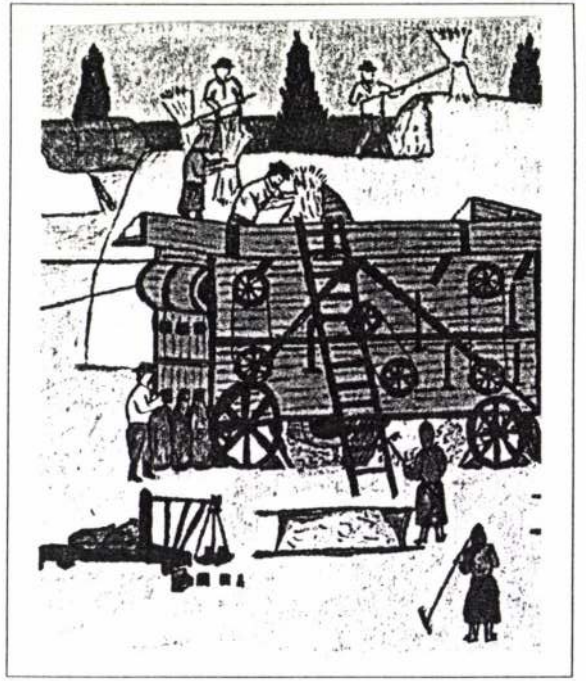
szeretettel meghívják Önt
1998. január 26-án 16.30 órára **az**

Alföldi képek

című kiállítás megnyitójára, melyen

id. Juraj Lauko,
ifj. Juraj Lauko /Bratislava/ és
Csarejsné Hrabovszky Ilona /Csorvás/
naiv festők mutatkoznak be.

Szlovák Intézet, Budapest VIII., Rákóczi út 15.

Pozvánka
Meghívó

Ilrabkói rk.

templom

(Sárvár)

átmeneti stílű

XIV. sz.

Emlkassaicgylum

I. 363. l.

1.

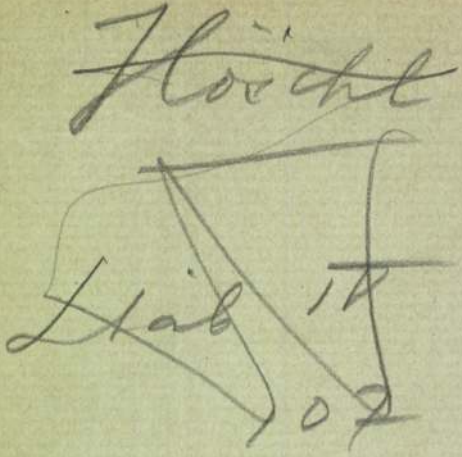
Ivanán plasticáiáról szeretnék már szót ejteni. U-

A felfogás, a gondolat és eszmény — ami végre a három alaptétel minden műalkotásnál — indokhinai. Így méltán kérdezhetnénk: akkor részül mi marad Japánnak? Ha az érzés mint olyan más népnél fakadt és ez érzést aestheticus kifejezésre más nemzet fiai hozták, az érdem csak másodrangú, a tehetség alárendelt. De viszont nehogy értékén alólinak higyjük e szigetvilág művészeti tevékenységét, nézzünk körül az ó-világban és tegyük fel a kérdést, melyik cultur nemzet dicsekedhetik igazán önálló működéssel? Melyik mutathat

M Merleau-Ponty

1947 par (Lucie)

Politica, of

Hrabéczy E

M. képzm Sz. Gy.

1945 jul (2 kurs) | II. trad. mun. beáll
Alföldi udvar
Muri ussz. kap | of

1947 jul (Erasi) Vidéki csop. I. kurs
Az apám
Hár a fák közt | of

Peppercorn Douglas Arthur: A 40

408 (644), 2641 (404).

Ihrabéczy Ernő

kell. kiáll.

~~Gróf Almásy Teleki~~
~~Éva M.H. Int.~~

~~1942. ápr.~~

M. Nem. - érí 1943 máj (kiáll.)

239
264

Olvasó fiú (1 of
Sárkánymozik

Föv. Kapt.

rmegyei határon lévő kopár Rozsály-
rázolja juhászszal és juhokkal. Az előér-
a birkanyáj, melynek egyes elmaradt tag-
a balfelől tereli vissza. A nyáj mögött áll
át csapja az előtte lévő birkákat. Hosszú
barna, szalagos ing
ejáját jobb vállon átvetve hordja. A háttérben
el kéklenek és az égbolt felhőtlen. Telrése-alól

ászonra, méretei 180 : 281 cm.
I-12-ei
8 ~~kan~~ (a 82406/97 sz. rendelettel (33/98), a
ft. vételár elszámolásnál 1898. III. 6-án (99/98)
1898. III. 12-én a 24669 szám alatt (44/98)
29.-én kiadással készíttette a Műcsarnok
művészeti társulatnál. (602/99)
rmegyei Lapok 1899. november hó 17-én
lan „a műcsarlex" cz. közleményt.

Vid. Mur.

Newyork
1944 (un (mai)
Candidat (of
Faluti udoar

egyver-lesével.
van ábrázolva, hogy balról
~~a~~ (lóháton ülve) csipke tele kézzel kínálja
környezete Rüdiger grófot, (aki) vele szemben
ancsnoktól kísért Görgey áll ki bal kezében
gyújtja ás. Kissé odább a már leraktott
előtérben (egy az előtt) dobok és zászlók vannak. A hátér
a hegyes alján Világos várra kötik le fi-
honvéd gyalogság, lovasság és tüzérség ~~állo~~
tották ki.

at, méretei a vonalkeretnek 22.5: 28.4 cm.
nat, hátán 7. Ferenc József képe van.

fa 4864

407/95 N° 383

MDK

Hrabovszky Adrienne iparmüv.

Magyar Iparmüvészet, 1911. 403.old.

MDK

Hrabéczy Ernő

Az ablak, olaj
Gyuri és a kanári, olaj
Kutnál, olaj

KUT kiáll. M.Szal. 1943. okt. 31.

MDK

Hrabéczy Ernő

Az ablak, olaj
Gyuri és a kanári, olaj
Kutnál, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 1943. okt. 3 1.

Hrabéczy Ernő

Önarckép, olaj
Magyar tájkép, olaj
Gyuri olvas, "

KUT kiáll. H.Szal. 1942. nov.

Hrabéczy Ernő

Két jóbarát
Tájkép

Debreceni Műpártoló Egyesület kiáll. 1926.

Hrabéczy Ernő

Cséplés, olaj

Kora ősz, "

Debreceni Műpártoló Egyesület kiáll. 1929.

Hrabéczy Ernő, Margit-u. 8.

Olvasó fiu, olaj
Juliska, "
Csendélet, "
Közeledik a tavasz, olaj

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete debreceni csoportjának kiáll. 1946. jun. Déri Muz.

MDK

Hrabéczy Ernő

Szalonnasütés, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Múz.
1946. jul. 9 l.

Hrabéczy Ernő

Támaszkodók, olaj
Tanulmány egy megelégedett munkásról, olaj
Varrónő, olaj

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 8 l.

M.O.K.

Krabicny Ernő festő

Tájmaszkodók. Olaj. lüv. tul.
Tanulmány egy meg- " " "
elégedett munkásról
Varrónő " " "

Száz magyar művész kiállítása Bp. 1948, [illegible]

M.D.M.

Hrabéczy Ernő

90 kötő. kiadó
1948 jún. (N.tal)
Szabadság
Önarckép | of

~~KUT 1943. ok. N.Szal.~~

Hrabéczy Ernő, Debrecen

Az ágyam, olaj
Ház a fék között, olaj

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I.kiáll. Ernst Muz. 1947. jul. 7 1.

Hrabéczy Ernő

Tájkép, olaj
Mese az életemből, olaj
A kiszabadult nyulacska, olaj

Ötven művész kiáll. N.Szal. 1947. jun.

2, 5 l.

Hrabovszky Hona

Földink volt. *105 évvel ezelőtt született Békéscsabán Tevan Andor könyvkiadó és könyvnyomda-tulajdonos. Szakismereteit a bécsi grafikai főiskolán szerezte. Tanulmányai befejezése után Békéscsabán átvette Tevan Adolf kis nyomdáját, amelyet korszerű műhellyé fejlesztett. 1911-ben megindította a filléres Tevan-könyvtárat, melynek keretében kiadta a haladó magyar és külföldi irodalom számos kiváló alkotását, majd a bibliofil Tevan-amatőrsorozatot. 1944-ben deportálták, 1945-ben tért vissza. 1949-ben nyomdáját felajánlja az államnak. 1950-től a Művelt Nép kiadónál működött, majd az Ifjúsági Könyvkiadó képszerkesztője lett.*

Tourinform. A gyulai önkormányzat a megyei önkormányzat támogatásával az országos rendszer részét képező Tourinform Irodát működtet Gyulán. A Városház utca 20/A alatti iroda július 18-a óta üzemel. Hétköznaponként 9-től 19 óráig, szombaton 13 óráig tart nyitva. Az irodát felkeresőket teljes körű turisztikai információval látják el. Gyuláról, Békés megyéről, valamint Magyarországról magyar, német, angol, francia, olasz, holland és orosz nyelven adnak tájékoztatókat, információs anyagokat — ingyenesen. Az iroda a jövő nyáron már végleges helyén, a Kossuth utca 7. szám alatt várja a vendégeket.

Vízbekötés, vízmérő rend Békéscsabán

A bekötési összeget meg kell előlegezni

A napokban szerezhettünk tudomást arról, hogy Békéscsabán és körzetében megváltozott a vízbekötések és a mellékvízmérők felszerelésének rendje. Megkértük a Békés Megyei Vízművek Részvénytársaság műszaki vezérigazgató-helyettesét, Solymos Ernőt, válaszoljon néhány kérdésünkre.

— Mikortól és hogyan módosul ez a rend?

— A változás lényege, hogy 1994. július 1-jétől az igénylő bekötési hozzájárulást előre fizeti, a korábban tapasztalt fizetési késedelem miatt. Ebből semmiféle hátránya nem származik. A változás annyi, hogy harminc napra meg kell előlegezni a bekötési hozzájárulás összegét. Pluszterhet nem jelent a fogyasztóknak. A bekötési hozzájárulás fizetését követően a Vízművek Rt. harminc napon belül elkészíti a vízbekötést. A korábbi bekötéseknél magasabb műszaki színvonalon végezzük a munkálatokat, így a meghibásodás lehetősége kizárható.

— Meggyorsul az ügyintézés?

— Igen. A vagyonátadás leegyszerűsítődik, a bekötővezetéket a Vízmű üzemelteti.

— A mellékvízmérők felszerelésének rendje is változott.

— Mellékvízmérőknek azokat a vízmérőket nevezzük, amelyeket a tömblakásokban szerelnek fel. A mérőhelyet a fogyasztó, vagy a szakember alakítja ki. A vízmérők felszerelésére is vonatkoznak a fentebb említett rendelkezések. A fogyasztónak háromezer forintot kell fizetnie hozzájárulási összeg címén, melyben benne van a mérő ára, és a mérő felszerelésének költsége. A vízbekötéseknél négyezer forint a hozzájárulási összeg azoknál az átalánydíjas fogyasztóknál, ahol a bekötő vízvezeték már megvan, de nincs rajta vízmérő. Ebben az esetben a mérő helyét a Vízmű alakítja ki és még két elzárószerelvényt is fel kell rakni.

— Emlékednek-e a befizetendő szerelési költségek?

— A megváltozott rend miatt a költségek nem emelkednek, de a beépítésre kerülő anyagok az inflációs hatás miatti áremelkedést tartalmazzák. Aki 1994. július 1-je előtt 30 napos teljesítési határidővel kérte a bekötést, arra még a régi szabály vonatkozik, aki pedig az említett nap után kérte, arra az új rendelkezés.

— A jövőben minden kertes ház tulajdonosát kötelezik arra, hogy rácsatlakoztatást készítsen a városi szennyvízvezetékre?

— Az rt. alapvető szabálya: csak azok a telkek kaphatnak az épületbe történő vízbekötést, ahol a szennyvíz-elhelyezés megoldott. Ha nincs megoldva, csak kerti kifolyócsapot lehet létesíteni. Amennyiben az utcában van szennyvíz-közcsatorna, a fogyasztó eldöntheti, hogy rácsatlakozik-e. A Vízművek Részvénytársaság erre senkit sem kötelezhet. Abban az esetben, ha nincs ilyen szándéka, akkor a telken belül elhelyezett zárt rendszerű emésztő aknába vezetheti el a szennyvizet.

TAKÁCS MARIANNA

Angliában jártak

Keveseknek adatik meg, hogy a nyarat határainkon túl töltsék. Néhány orosházinak viszont sikerült eljutni a ködös Albionba, Angliába. A látnivalók mellett volt más elfoglaltsága is a csoportnak. *Gombkötőné Kukla Irén* orosházi pedagógus élménybeszámolójából a következőket tudtuk meg:

Izgatott fiatalok csoportjával gyülekeztünk július 10-én a Kossuth Lajos Mezőgazdasági Szakközépiskola udvarán. *Kovács Zsuzsa* tanárnő vezetésével — lelkes kis diákokból álló gárda és néhány felnőtt — indultunk Manchesterbe, hogy egy angol nyelvtanfolyamon gyakoroljuk a nyelvet, és megbarátkozzunk a számunkra még kevésbé ismert angol emberek mentalitásával, sajátos szokásaival és a szigetcsoport szebbnél szebb városaival. Az út során egy napot töltöttünk Kölnben, ahol megnéztük a dómot. Később az Atlanti-óceán látványa káprázta tott el bennünket. A csatornán való átkelés izgalma, a komp óriási mérete és Ostend, a sajátos hangulatú, kis belga kikötőváros feledtette a hosszú út fáradalmait.

Angliában rengeteg látnivaló várt ránk. Megismerkedtünk Manchesterrel és környékével, ahol kényelmes apartmanokban volt a szállásunk. Kirándultunk Yorkba, a történelmi városba, Blackpoolba, a gyönyörű óceánparti üdülőparadicsomba, Liverpoolba, ahol természetesen nem felejtettük el a Beatles múzeumot megcsodálni. De megnéztük Shakespeare szülővárosát és házát is, Windsort, az angol királynő nyári palotáját. Egy napot Londonban töltöttünk, ahol idegenvezető kalauzolásával a legnevezetesebb helyeket láttuk. Hazafelé — pihenésképpen — Würtzburgban töltöttünk pár órát. Július 21-én az 550 kilométeres útról kissé fáradtan, de rengeteg élménnyel gazdagodva tértünk haza.

LEJEGYEZTE: Cs. I.

A családi segélyezés bevált

Orosházán a városháza épületének második emeletén beszélgettünk *dr. Szokolyi Kálmánnéval*, a népjóléti és szociális osztály vezetőjével abból az alkalomból, hogy az osztályon történt változásokról hírt adjunk.

— Nálunk bevált az a módszer, amit a törvény is sugall: legyen családi segélyezés. Három ügyintézőnk dolgozik ezen a területen, ami azt jelenti, hogy egy munkatársunk nem egy segélyezési módot kezel, hanem egy rászoruló család összes segélyezési formáját kézben tartja, átlátja. Ennek az az előnye, hogy nincsenek átfedések, dolgozóinknak közvetlenebb a kapcsolatuk az ügyfelekkel, jobban megismerik azok körülményeit. Mi egyébként a szociális törvény által kötelezően előírt segélyezési formákat alkalmazzuk, de az önkormányzat helyi rendelete értelmében ezeket még kiegészítjük a beiskolázási és a rendszeres nevelési segéllyel is. Ez utóbbinál elvégeztük a jogosultság felülbírálását és megállapítottuk, hogy az ügyfelek kicserélődtek, az igazán rászorulók köre bővült.

(CSETE)

Vázlatkiállítás nyílt Gyulán

Szombaton 17 órakor a Mogyoróssy Könyvtár zsúfolásig megtelt előadótermében nyitották meg a gyulai nyári művésztelep vázlatkiállítását.

Először *Marton György* fuvolán három Csík megyei népdalt adott elő, majd *Krasznahorkai Géza*, a könyvtár igazgatója köszöntötte a megjelenteket. A megnyitóbeszédet *Lebenszky Attila*, a város alpolgármestere mondta el, amelyből megtudhattuk, hogy ez a művésztelep Gyulán 1969 óta — immár negyedszázada — minden évben megrendezésre kerül.

A festőművészek által vezetett táborban az idén közel félszázan vettek részt. A jelentős számú alkotás sokféle stílust, irányzatot képvisel. A látogatók különböző technikájú alkotásokat láthatnak: szénrajzokat, grafikákat, fényképeket, akvarelleket. Az érdeklődők a kiállítást szeptember 10-éig tekinthetik meg.

ORMOSI HÉLA

„Ha meglelem a titkát...

...beszél a könyv"

Kézműves könyvkötőmester Klári. Legutóbb talán 15 éve beszélgettünk, akkor a tanítványairól, ezúttal munkájáról faggatom. Hallottam, amikor nyár elején a magyarországi expo még bizonyosnak látszott, hirdettek Budapesten egy kézművespályázatot. Akit ott zsűriztek, a kiállításon bemutatkozhatott, nevét sokan megismerhették és munkáira az expo-védjegyet ígérték.

— Szomorú, hogy kétségessé vált a világkiállítás, s ezzel az újabb látványos sikersorozat?

— Egyáltalán nem. Jólesett, hogy a zsűrinek tetszettek a munkáim. Látták a Budai Várban, majd a kőszegi Jurisich-várban, Gyulán a Kézfogások rendezvénysorozaton, de én mindenképpen a szép könyvek szerelmese vagyok. Keresem az újabb köteteket, anyagokat és formákat, itthon a garázsbéli műhelyemben megvalósítom a terveimet. A Budapesti Lektorátusi Hivatal és a Népművészeti Tanács értékelte korábban és most is a munkáimat, sok a zsűrizett darabom.

Feigli Miklósné gyakorlati tanár a Tevan Andor Nyomdaipari Szakközépiskolában. A békéscsabai Pásztor utca dús növényzetű, árnyas útvesztőjében csak először nehéz megtalálni őt és műhelyét. Energikus, mosolygós, boldog nagymama és alkotó művész. Fantázia, szakmai tudás, a könyvkötészeti múlt titkainak kutatása, átvétele szükséges ahhoz, hogy „életre keljen" a kedvenc Victor Hugó: Nevető emberén, a Petőfi-gyűjteményesen, a bibliákon, misekönyveken a bársony, a gyöngyház és féldrágakő, a gyöngyhímzés, a bőr.

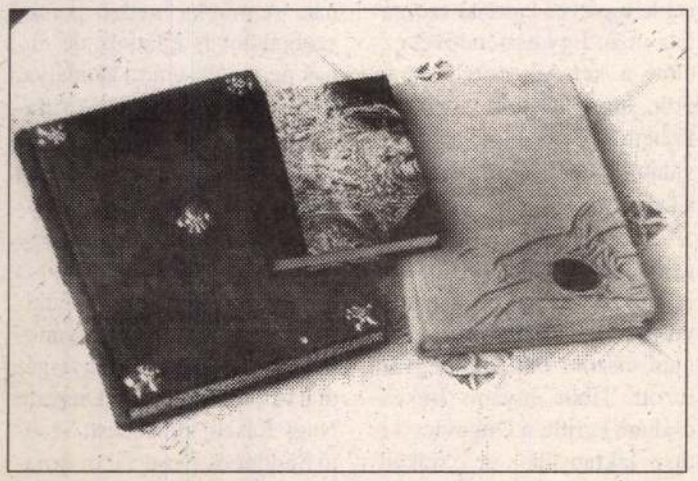
— Tíz évig kerestem a Nevető embert, amíg megvehettem — meséli a mesterasszony. — Járom a könyvesboltokat, az antikváriumot, ha meglátok valami fontosat, megvásárolom. A magánmegrendelők sok szép kötetet hoznak és előfordul, hogy a megszállottságig keresek egy-egy könyvet. Mindig a belső tartalom határozza meg a külső formát. Nagyon szeretek olvasni. Amikor egy újrakötött könyvet kézbe foghatok, megvalósult az álmom, csodálatos érzés. Remélem ez másokra is átsugárzik. Egyébként a nekem legdrágább „kincseimet" nem adom el, az unokáimé lesz.

— Egy dolog a kézművesalkotás, prózaibb dolog a megélhetés. Sokan vannak a szakmában, mennyire foglalkoztatottak?

— Sokan mondják, könnyű nekem, mert taníthatok és az a főállásom. Elértük, hogy a könyvkötők is érettségizhetnek, a szakma és a nyelvtudás lehetőségét megkapják, továbbtanulhatnak főiskolán. Elképzelésem, hogy a tanítványaim szeressék a kötészetet, olvassák a szakirodalmat. Cserébe sajnos biztos megélhetést nem ígérhetek nekik sem. A képesítés megszerzése után, 3 év szakmai gyakorlatot követően tehet valaki mestervizsgát. A kislányom is ezt a pályát választotta, nagyon tehetséges, pontos munkát végez. Mégis bizonytalan, hogy a gyes után ez a mesterség ad-e kenyeret a kezébe? Könyvkötők vagyunk bizony a városban, a megyében. Több embert elküldtek a nyomdákból, sok a kisnyomda. Van egy szakmai szervezetünk, a Könyvkötők Országos Szövetsége. Összetartunk, szeretjük egymást, a székhelyünk Pécs. A szakmai képzés, az érdekvédelem mellett igyekszünk távoltartani a szakmától a fusizó kontárokat.

— Manapság sok a gyönyörű könyv, igaz szinte elérhetetlen áron. Drágák a hétköznapi olvasmányok, a lektűrök, de a jó regények is. Gyakran, mire kiolvasok egy könyvet, darabjaira hullik...

— Ez nem a hozzáértés hiánya, hanem a papírtakarékosság miatti kötés következménye. Szeretném a kötészeti hagyományokat újraéleszteni, ezért is alkalmazom őket. A Monarchia idejéből való Jaslik Ádám osztrák könyvkötő szakkönyve, amelynek fogásait alkalmazom időnként. Szeretem a debreceni gyöngykötést. Megtanultam a „nagy öregünktől", a budapesti Farkas Pétertől az aranymetszést.

Bársonyon rézveret, kézifestésű kötet és bőrön gyöngyházberakás

A garázsműhelyben a régi gépek, Klári egy templomi misekönyvet „gyógyít"

Már géppel is végzik ezt a műveletet, amely a könyvek papírszegélyét aranyozza, de a kézimunka mégis más. Az aranyozás ilyenkor mélytüzűbb. Kedvelem a természetes anyagokat, a gyöngyházberakást, a szép hagyományú módszereket, a bordás metszett bőrkötést, a rézveretes könyveket. Hobbim a kézi papírfestés, soha nem lehet két egyforma darabot készíteni.

— Ha Önre nézek hihetetlen, de gyakran hivatkozik rá, hogy hamarosan nyugdíjba megy...

— Rengeteg tervem van! A diákjaimat még végigviszem. Munkáimmal meghívtak az augusztus közepén Budapesten nyíló Art-No Galériába. Amikor egy-egy könyvet kötök, ha belülről fűt a lelkesedés, akár 24 óra alatt is elkészülök. Új forma a házasságkötési meghívó minikönyv alakban, ezeket készítem és esztétikus oklevéltokokat is. Öröm, ha olyan régi könyvet is a kezembe vehetek, mint például a múlt századi Magyar gyalogság történetét, amelyet egy magángyűjtő hozott. Ilyenkor igyekszem a régi könyv ép kötésrészeit (rézvagy bőrdíszítés) megmenteni, beépíteni az új borításba. Amikor egy-egy kötetet megtisztítok, ha meglelem a titkát, beszél a könyv...

BEDE ZSÓKA

Folytatásra érdemes. Az elmúlt hét egyik estéjén a békéscsabai ligetből zene szűrődött ki. A sörkertben a „More then a Party" elnevezésű zenés „buli" folyt. „Végre valami más, nem a szokásos" — hirdette a plakát. Olyan alternatív zenei kínálatból válogathattak az odalátogatók, amilyet a legtöbb szórakozóhelyen nem hallgathatnak. Az ötven forintos belépőjegy megfizethető, s ezért még koncertmeglepetéssel is szolgáltak a rendezők. A szórakoztatás olyan jól és kulturáltan sikerült, hogy a tulajdonos elismerését fejezte ki a közönségnek. Az ilyen kezdeményezést érdemes folytatni, mert a rétegzene kedvelői megtalálhatják állandó szórakozóhelyüket, s ha esetleg nem hétköznap, hanem hét végén rendezik, még a közönség száma is duplájára nőhet.

Erdőtelepítés. Medgyesbodzás képviselő-testületének döntése értelmében tavaly Bodzáson és Gábortelepen letelepítettek 12 hektár erdőt. A szépen fejlődő fácskáknak ez a második évük és úgy tűnik az állomány „egészségi állapota" kielégítő. Az 5 hektár akác és szürke nyár folyamatos karbantartását, művelését az önkormányzat alkalmazottai végzik. A gábortelepi növendék-erdőt köztes műveléssel hasznosítják. A „mini" erdőgazdaságnak a környezetvédelem mellett előnye az is, hogy évi csekély bevételhez juttatja az önkormányzatot.

Minősítő hangverseny. Fennálásának legnagyobb szakmai sikerét érte el a közelmúltban megrendezett országos minősít hangversenyen a Csorvási Ifjúsági Fúvószenekar és Majorette Csoport. A show-zenekar a szórakoztató programok kategóriájában 132 összpontszámmal Aranydiploma fokozatú minősítést kapott.

Galát Pál a hőmérsékletet ellenőrzi az érlelőben

Fotó: Lehoczky Péter

Banánérlelő melegben

Kevesen tudják, hogy „banánérlelő meleg" ide vagy oda, a banán nem minden melegben érik meg. Külön banánérlelőt kell építeni, ha azt akarjuk, hogy a közkedvelt gyümölcs a legízletesebben kerüljön a fogyasztók asztalára. A megyében a Békéscsabai Mezőker Kft. épített banánérlelőt. *Tóth Ádám* ügyvezető igazgató a banánérlelés fortélyairól a következőket mondja:

— Hamburgból kamionnal hozzuk a még zöld gyümölcsöt, majd 13 fokos hőmérsékleten tároljuk. Az igazi banánérlelő meleg maximum 18 fok. Az érlelési programok 5-8 naposak, attól függően, hogy mikor szeretnénk piacra bocsátani a banánt. A hőszabályozó automata megfelelő ütemezésben 14,5-18 fok között tartja a gyümölcsöt, az egyenletes érést etilén gázzal segítjük elő. Mellesleg a banán 10 fok alatt „megfázik", nem tárolható és 20 fok fölött pedig szinte megfő.

— Miért nem éretten hozzák be Magyarországra a banánt?

— Azért, mert a hosszú szállítási idő, a kereskedelmi áttétek miatt könnyen előfordulhat, hogy túlérik a banán, ezért csak veszteséggel, értékcsökkenten lehet eladni.

L. S.

Kárpótlás lassan, de biztosan

Több olvasónk panaszolta, hogy az idén februárban beadták kárpótlási igényüket, melyre a mai napig semmiféle választ nem kaptak. Érdeklődésükre a hivatalban elmondták, hogy a feldolgozással ugyan elkészültek, de a határozatokat csak szeptemberben postázzák, és akkor is a beadott 30 000 igénylésből csak ötezren várhatnak választ ebben az évben. Vajon mi lett azzal a 32 000 kárpótlási igénnyel, amit megyénkben adtak be? Erről kérdeztük a kárpótlási hivatal osztályvezetőjét, dr. Daróczi Máriát.

— Kívülállónak valóban lassúnak tűnik a munkánk, de ők nem tudják — nem is tudhatják —, mi történik minden egyes kérvénnyel. Munkatársaink már így is erőltetett ütemben dolgoznak.

— Végül is mi történik a kérvényekkel?

— Minden egyes anyagot ki kellett javítanunk, ahol valami hibásan, hiányosan érkezett, ott hiánypótlásra kellett kérnünk az ügyfeleket. A kódolás után történt a számítógépes feldolgozás, melynek eredményét felküldtük az Országos Kárpótlási Hivatalba. Ott történt egy olyan egyeztetés, ami a több megyében beadott többszörös igények kiszűrésére szolgált.

— Ezek szerint volt, aki több megyében adta be ugyanazt az igényt?

— Igen, sajnos sűrűn előfordul. Most kaptuk vissza az OKKH-tól az anyagokat, és kezdődik az egyeztetés más megyékkel, pont ezekben az ügyekben. Ezeknek a tisztázása után jön még egy pesti ellenőrzés, és ezután kezdődhet végre valóban a határozatok meghozatala. Jó esetben szeptemberben eljutunk idáig, de senki nem tudhatja előre, hogy ebben az évben hány határozatot tudunk kipostázni.

— Hány ember végzi mindezt Békés megyében?

— Pont tavaly hajtottunk végre egy létszámcsökkentést, mely során 25—30 embert kellett elküldenünk. Most 15-en maradtunk, ami lehet hogy soknak tűnik, de higgyék el, emberfeletti munkát igényel mindannyiunktól ez a munka. Kérjük, legyenek türelemmel, mindenki biztosan megkapja a határozatot.

ANTAL GYÖNGYI

Kánikulában az utcán

Körösladányban igen jó ütemben folyik az utcai gázvezeték építése. A 47-es út mellett dolgozók munkájukat immár hetek óta a rekkenő hőség ellenére is reggeltől estig erőltetett ütemben végzik.

— Az Ön embereinek munkatempója nem a szokványos — kezdjük a beszélgetést Tüdő János művezetővel.

— Nálunk mindenki önmaga hajcsára. A csapatunk 18 főből áll, a Karcagi ZM és GN Kft. alkalmazottai vagyunk, a gerincvezeték ásását és az utólagos földmunkát végezzük. A munkások valamennyien karcagiak, szociális ellátásból kikerült cigányok, akiknek legalább három gyerek ellátásáról kell gondoskodni. A munkaidő reggel héttől délután ötig tart, szombaton is. A norma 10-12 méter személyenként, olyan talajon is, ahol az árokásó szó szerint szétszakadt. Az embereim tudják, mi az elvárás a napi 1000-1200 forintért és az sem titok, ha nem úgy dolgoznak, holnap egy másik karcagi munkanélküli lép a helyükbe.

A képviselők lélektana

Tudomásom szerint a pszichológiának ilyen ága még nem létezik. Hiányának több oka is lehet. Nálunk az előző évtizedekben elnyomták a lélektant, s a képviselők is jobbára bábok voltak, mint honatyák. A nyugati lélekbúvárok valószínűleg azért nem dolgozták ki, mert a fejlett demokráciákban nem jelennek meg akkora fajsúllyal az országgyűlési képviselők, mint például hazánkban. A globális kérdéseket a pénzemberek (ott van pénz!) döntik el, legfeljebb a képviselők adnak hangot elképzeléseiknek, a helyi társadalomban pedig a civil szervezetek jól bejáratott rendezőelv szerint szólnak bele a döntésekbe.

Jelenleg Magyarországon a politika szerepe túlhangsúlyozott, tehát a képviselők viselkedése az érdeklődés középpontjában áll. Érdekes lehet tehát a kérdés: kiből lesz egyáltalán képviselő? Mondhatnánk erre azt, hogy aki elegendő szavazatot kap. No persze, de a választáson el is kell indulni. Ki és miért jelölteti magát képviselőnek? Balgaság lenne erre azt válaszolni, hogy a kampányban elmondott programbeszédeiben megfogalmazottak eléréséért. Valójában kevesekben tudatosul világosan a belső késztetés oka, legtöbben csak azt tudják, hogy képviselők szeretnének lenni.

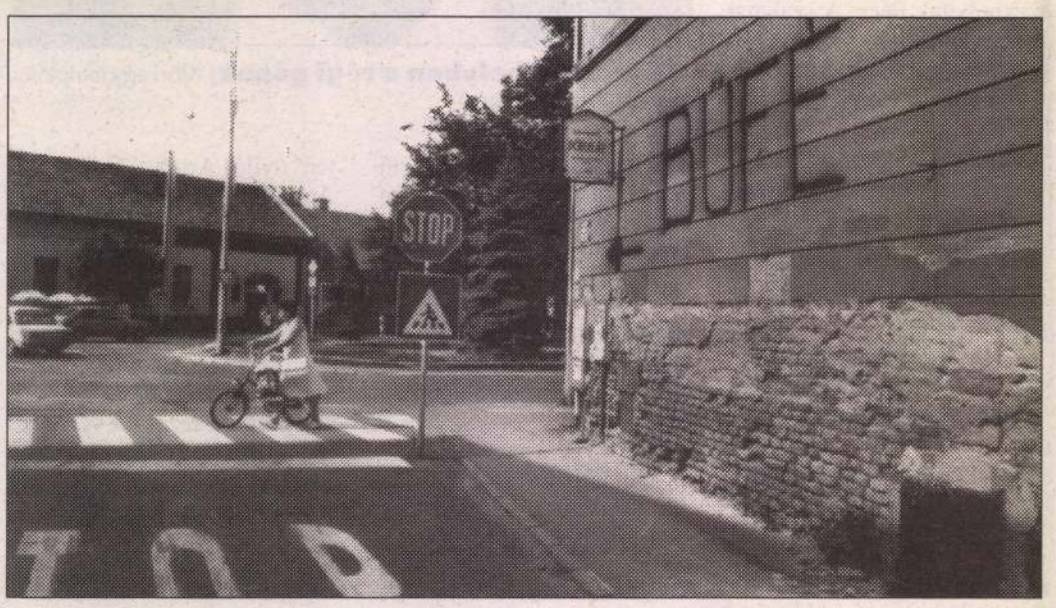
Azzal kezdtem, hogy a képviselők lélektanát még nem dolgozta ki senki. A hatalom pszichológiáját Alfred Adler azonban igen. A mai Magyarországon képviselőnek lenni hatalom. Ki törekszik hatalomra? Akinek kisebbrendűségi érzése van — mondja Adler. Bizonyos fokú kisebbrendűségi érzéssel mindnyájunkat megáldott a sors, s a mértéktől függően mindnyájan törekszünk is ellensúlyozására. Aki kevésbé szenved tőle, az csak egy szerény polgári életre vágyik, aki nagyon, az uralomra. Egyáltalán nem biztos, hogy az utóbbi fogyatékosabb az előbbinél, csak kínzóbban éli meg. Minél nagyobb szenvedést okoz számára kisebbrendűségi érzése, annál nagyobb hatalomra vágyik. Magyarul: túlbiztosítja magát.

Aki a képviselői székben megtalálja lelki békéjét, az tisztességesen végzi honatyai teendőit, s négy év múlva nyugodtan visszatér eredeti környezetébe, mert elismert emberként már nem kell a fogyatékosság vélt vagy valós tényétől szenvednie. „Súlyosabb" esetben az államtitkári vagy a miniszteri bársonyszék sem elég. Egyesek a négy év letelte után sem békülnek ki önmagukkal, s így természetesen a világgal sem. Pláne a következő kormánnyal...

A politológusok a kormányváltást az előző kabinet bukásának minősítik, emberi oldaláról nézve óriási terápiás lehetőség az előző hatalom tagjai számára. Egy ország irányítása — demokratikus körülmények között — nemcsak a hatalom élvezését jelenti, de hatalmas feszültséggel is jár. Mert az ellenzék kegyetlen. Éppen ezért mese nincs, valamit fel kell mutatni. A sikeres kormányzás még gazdaságilag kiegyensúlyozott országokban sem könnyű, hát még ott, ahol üres az államkassza. A parlamenti döntések pedig nem olyan egyértelműek, mint a matematika. Egy meg egy — rendszerektől függetlenül is — mindig kettő, a parlamenti döntést azonban mindenki másként értelmezi. Egyértelműen jó döntés nincs, a bírálatok azonban olyan tempóban bújnak elő nyomában, mint a gaz eső után. Cinikus ember legyen a talpán, aki ezt feszültség nélkül meg tudja élni.

Az előző parlament tagjaiban tehát nem akármennyi negatív stressz halmozódott fel. Mennyisége az ellenzékbe szorult pártok képviselőin pontosan lemérhető. Minél indulatosabban bírálja valaki a jelenlegi kormányt, annál elégedetlenebb — önmagával. A fel nem ismert elégedetlensége készteti az éles kritikára. Erre neki van a legnagyobb szüksége — terápiás célból. Így vezeti le felhalmozódott feszültségét. Egyébként megbetegedne. A bukása emberileg tehát győzelem, mert ha nyeregben maradt volna, folytatódna a bizonyítási kényszer keserves küzdelme, s ezen az úton könnyen a temetőbe lehet jutni. A feszültséget csökkentő ellenzéki állapot azonban jó alkalom a megnyugvásra, az erőgyűjtésre, hogy a következő négy évet megújultan kezdhesse a képviselőségre még mindig áhítozó polgár, s akkor majd a most hatalmon lévők kúrálják magukat utódaikat bírálva. Még az a szerencse, hogy az élet forgandó, s ez a kormányokra is érvényes.

LENTHÁR MÁRTA

Városképi jelentőségű felirat. A falfirka lassan hozzátartozik életünkhöz. Többnyire vásott kölykök az elkövetőik. Más ketegória lehet viszont ez a Munkácsy utcai felirat Gyulán. Az idegenforgalmi város szívében már a lerongyolódott épület látványa sem valami épületes, de hogy a büfé üzemeltetői nemes egyszerűséggel csak úgy felkenjék a cégérüket?! Vajon kinek kellene odafigyelnie a homlokzatok alkalmasságára?

Fotó: Kovács Erzsébet

Nemzetiségi festők versenye

A szlovákiai Trencsén adott otthont a nemzetiségi naiv festők nemzetközi találkozójának, versenyének. Magyarországot egyetlen festő, a csorvási Csarejsné Hrabovszky Ilona képviselte, akinek nyolc benyújtott alkotásából hetet díjaztak.

A kiállítás rangját jelzi, hogy háromszáz bemutatott képből a nemzetközi zsűri mindössze 170-et tartott arra alkalmasnak, hogy bemutassák a nagyközönségnek. Negyvenöt naiv festő mutatkozhatott be ily módon, s a csorvási amatőr festő képeivel együtt európai körúton mutatják be munkáikat.

Szép emlékek az egy év szolgálatról

Katonabarát laktanya

A fiatalember a napokban szerel le egyéves katonai szolgálata után. Egy esztendővel ezelőtt a kétségbeesés határán volt, hogy be kell vonulnia. Féltették is a szülei, nehogy valami butaság forduljon meg a fejében.

Zelenyánszky Tibort Szegedre vitték. Nehezen telt az idő az eskütételig, hiszen nem volt túl sok tennivalójuk. Azután viszont minden megváltozott. Tibor ugyanis Békéscsabára került, a Dugovics Titusz laktanyába. A „fiúkat" befogták dolgozni. Mindegyiket a szakmájában. Értelmet adtak a napoknak, hónapoknak. A munka mellett persze szolgálatot is elláttak, de annak nem volt semmi akadálya, hogy **valamit** kapjanak a **valamiért.** Sűrűbben járhattak haza a szokottnál. Azt mondja Tibor, hogy társaival együtt szép emlékkel távoznak az egy éves szolgálat után. S még azt is megjegyezte, hogy itt senkinek nem jutott eszébe olyanokat **játszani,** ami esetleg tragédiát okozhatott volna. Dicsérte Nagy László alezredest, Szántó Sándor és Dósa Tibor őrnagyokat emberséges, katonabarát hozzáállásukért.

Hrabovszky Lajos

pénzverdei igazgató

Kassán hivatalát ideiglenesen 1707-ben foglalta el, mígnem 1709. márc. 24-én a hivatalába Kálmáncsay István kormánytanácsos és főinspector attól a fejedelem parancsából ünnepélyesen beiktattatott, a pénzverő eszközök lajstroma kezéhez adattak. Ez alkalommal Hrabovszky versailles-i pénzverdei igazgatói minőségben jelen ajándékot a Thaly ajándékozási jegyzőkönyvében említi. Hrabovszky ellen azonban panaszok merültek fel, amelyek kihágásainak rendetlenségeit emlegették a pénzverdei ügyek körül, továbbá hatáskörének túllépését is említették, s utasításaival szemben hatalmaskodónak tüntették fel.

Hrabovszky János 2

A jelentést a fejedelemnek
ő a tekintetben 1709. máj 24-i
Kálmáncsay tanúsítja, hogy
nagy jelentőségű azt is, hogy
nem sok hasznot jósol
Hrabovszky működésétől
az országnak, sőt a pénz
pár értékének meghamisí-
tásától is tart.

Thaly Kálmán. Levéltári
adatok a pénzverési adatok. Ra-
kóczi Korából. Arch Ért.
1878. 242–245. l.

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

Thrabovszki

pénzverő

Nagybányán

1705

Laid

Ecze Tamás: A nagybányai pénzverőház II. Rákóczi Ferenc korában. 1703–1705. Numizm. Közl.

1939-40. 5–2. l.

Marosvá

Rabszolgák, római V. 251.

Hrabovszky János, kápolnaépítő

L: Kiss János.

– A hétvégi kult. prog. 9.

Nőszabadság, Bp. 1979. febr. 23.

M.D.K.

Sz. Hrabovszky Viola

"Az ideális férfi, ahogy a festőnők látják" c. körkérdésre készitett müvének repr.-ja mellett a müvész fényképét hozza a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1931. május 3-9. XXI. évf. 19. sz. 33-37. lap.

Hrabovszky V. dr

Kapcsolat

Görög tanya, olaj.

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

1723. Mányoki A: [illegible]

L. de Carigna

Mellig, kissé jobbra for
haja szőke, egyes fürt
alig látszanak, szeme
zöld, ingének fodra cs
bol élekövesek s a jobb
balta három sorban:

Louise
Mademoisel
de Carig
Ad

s a bal vállfelett: (
[illegible]
eltünt.

Vászon, méretei ?:
leírás ~~Ara~~ 380 frton (
ein (673/99) s a elszámol
s. leirással (257/90
482/95 sz. V. 532/99.

Sz. Hrabovszky Viola

Képzőművészet 1929. 175. l.

SZ. HRABOVSZKY VIOLA: ARCKÉP

HÍREK

GARA ARNOLD † A nagy tehetségű grafikus é
kus *Gara* Arnold tragikus halála mély megdöb
részvétet keltett a társadalom minden rétegél
Arnold odaadással, a komoly művész mélyről fa
retetével dolgozott s ami kezei közül kikerült, l
művészi munka volt. Halálával üresen maradt e
melyen a tiszta hit és becsületes meggyőződés h
nája állott.

A NEMZETKÖZI ÉPÍTÉSZ KONGRESSZUS
PÁLYÁZATÁNAK EREDMÉNYE. A Budapes
ban megtartandó Nemzetközi Építész Kongress
pályázatára 36 pályázó, 39 plakátterve érkezett
gyar Mérnök- és Építészegylet *Hoepfner* Guid
vezetésével úgy döntött, hogy a 800 pengős első
ranyhy Jenő plakáttervének adta ki, mint az eg
mely a feltételeknek teljes mértékben megfelel
ték még 200 pengőért *Körner* József és *Csi*
Kardos György és *Gyenes* Lajos tervezetét.
nyertek *Breit* Vince, *Pécsely* Szőts Pál, *Ga*
Senyei József és *Szathmáry* István. A bizotts
és jelvény-pályázatot eredménytelennek nyilvá

AZ INNENDEKORATION, Alexander *Koch* ki
iratának júliusi száma a szokott gazdag tartalom
meg. Számos szép reprodukcióval illusztrálja
lakásberendezés művészetét.

MDK

Szepesyné Hrabovszky Viola

Édikém, paszt.
Szegfük, obj
Őszirózsák, paszt.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1929. jun.
12 1.

Hrabovszky Viola
festőművész

* **(Kiállitások.)** A *Nemzeti Szalonban* holnap nyilik meg az őszi tárlat, amely egész sereg friss tehetséget szólaltat meg. Főleg a festők vonulnak fel, a grafikai és a szobrászati anyag már sokkal szegényesebb. Az első pillanatban is feltünik, mennyi a nőfestő. Ezek között is vezet néhány eleven paszteljével *Hrabovszky* Viola, *Vadász* Ilona néhány gazdag szinezésü olajvásznával, *Angyalffy* Erzsébet *Örvény szélén* cimü képével, *Csizik* Nóra, *Buzásy* Irén, akinek egy finom leányfeje kelt érdeklődést a nagyteremben. *Hofhauserné Ficzere* Irma három képével hivja magára a figyelmet. Az Édesanyám cimü hatalmas vászon sok studium és elmélyülés eredménye. Még jobban érvényesül a művésznő ereje az akvarel terén (Montecarlo és Cote d'Azur). Ugylátszik ez az igazi birodalma. Fölényesen kezeli a szineket, amelyekből csak ugy árad a melegség. *Kalivoda* Kata több vászna csak ugy sugározza az áhitatot. Örvendetes jelenség *Bakonyi* Kató is.

A férfiak közül *Borsos* István József karakterisztikus felfogása a legszembeötlőbb. *Lovas* Lajos a tájképben erős. Néhány őszinte és igaz hangulatot szólaltat meg vásznán *Zsotér* Ákos, *Ujházi* Ferenc, *Erdei* Lajos és *Tóth* Menyhért. A szobrászok közül *Kóbor* Elek diófából készült táncosa külön élmény. A szobron különösen a finom technikát kell megdicsérni. *Berry* Emil egy egzotikus gipsze eredetiségével és realitásával hat. *Koch* István *Trianon* cimü kis vázlata kár hogy nem nagyobb dimenziókban fejezi ki a gondolatot, a guzsbakötött, megbénitott magyart. Mindjárt szemben a főbejárattal áll *Csillag* István művészi plakettje, amely *Kerner* István, az Operaház elhunyt zeneigazgatóját ábrázolja. Néhány gipszi egésziti még ki a galériát, amelynek szegénységét ismételten kénytelenek vagyunk alánhuzni. A kiállitás holnap, szeptember nyolcadikán délelőtt nyilik meg ünnepies külsőségek között.

Uj Magyarság
1929 IX 8

17

Ilrachovina Károly

festő

Pestről, 1866-ban 21 évés

lása

Fleischer Béla 53. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Ybrachovina Vince

balassagyarmati orgona-
készítő
1852-ben kibővítette a
lévai kegyesrendiek orgo-
náját.

Tóth György dr: A lévai
Kegyes-tanítórendi gym-
nasium története 1875-
1895-ig. Léva 1896. 134.l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Hradsky Janos

magyar földmérő.

Liptómegye térképe

Pécs 1802.

nem művész, nem

Kell

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Ø Hlaczky József

festő

1893

Címtár 1930. 84. l.

3420.

Jel

Kikötő

Szögletesen kikép
és egy kétárboczos d
begöngyölték, míg szer
két csolnak vesztegel.
szanak. A felhőzött égb
zése alól jobbra: »*W.*

Vászon, méretei 80
az 1907 január 24-iki
(160–907). — Kifizettet
tatott 1907 márczius 16-
hagyta az 1910 május
(942–910).

III

Vétel
1907

Hrabovszky Viola

festőművész

Cseh Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarság
1940.II.8.

JOSEPH HRABUSCHAY, textilfestőmester

"Verzeichniss der zur Neusohler priv. Sieben Bergstädtisen Lade einverliebten Schwarz und schön Färbemeister, aus dem, meister-buche ausgeogen. /1823/:
in Nograder: Balassa Gyarmath:
37. Joseph Hrabuschay
111. old. 31. jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcégek I. A textilfestés első nyomai 101. old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

D. Hradczky Béla
mérnök

d.
Gyerecserajztár
390-h.

00.000 —

99·24

90 —

18 —

242·10

410 68

10·40

552 —

32·04

133·40

6·10

orona XXII. évfolyam, 232. szám

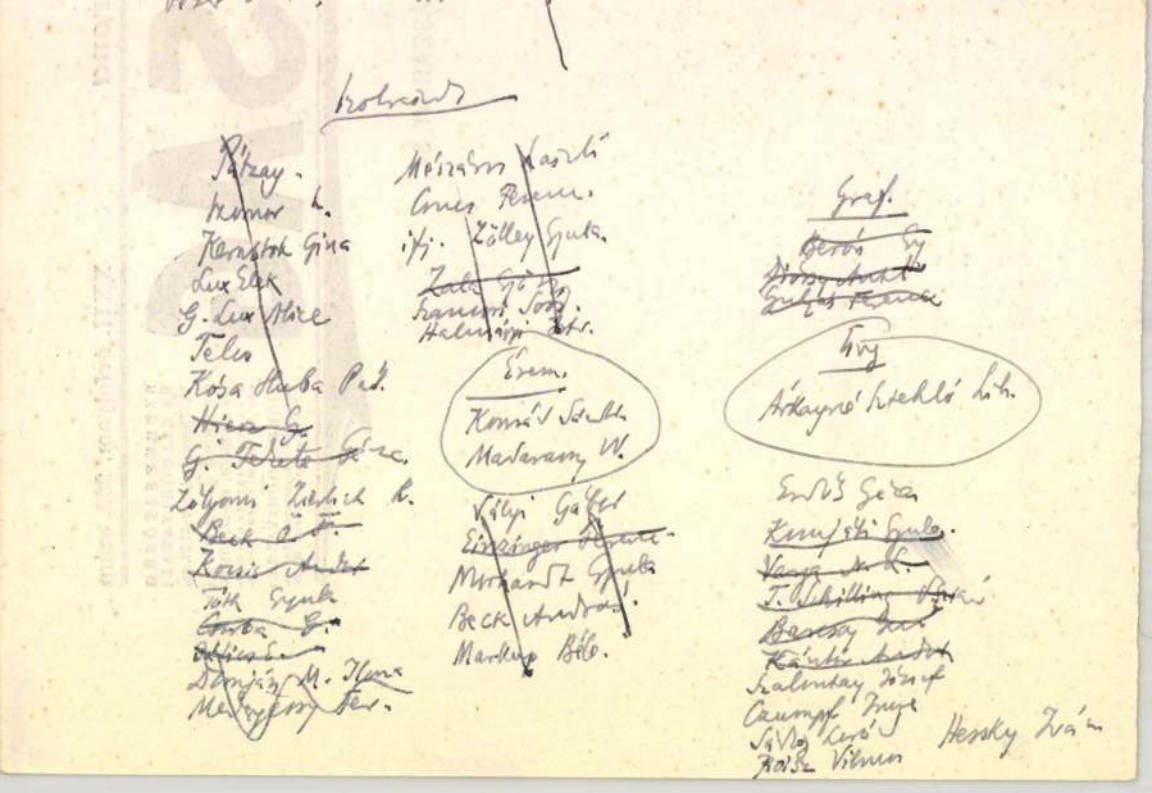
SÁG

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., Vilmos császár-út 34. sz.

TELEFONSZÁMOK: 154-20, 154-21, 154-22, 154-23. A nyomda telefonja (csak este hat órától kezdve) 154-24.

FIÓKKIADÓHIVATAL: Budapest, VII. Erzsébet-körút 43. sz. Telefonszám: József 16—28

ÁSZÁR-ÚT 34

Hradeki városon

l.

Liptónyvári városon

Hradiczky Lukáš

rod

z

Thieme-Becker

XVII. 598. l.

(Lyka)

M. D. K

HRADICZKY Lukács festő

1750 előtt a piaristák t. festése

Gyarmati XVIII. sz. 186-224. l.

Hradil

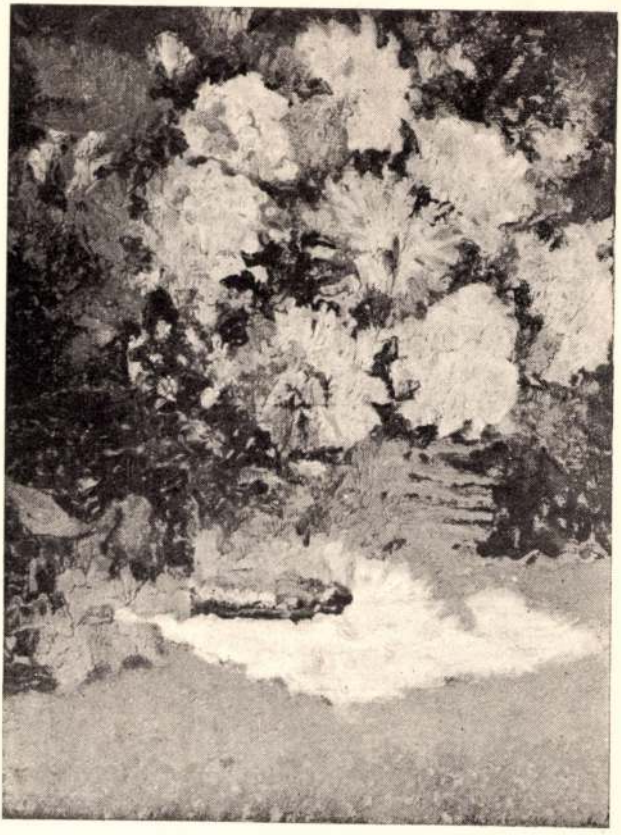
Hollósy Simon iskolája. /Emlékezések és levelek/:
A Mübarát 1922.II.évf.169-179 l.

MDK

Hradil Alajos, festö

Velencze tenger. Pasztell
Velencze Olaj monotipia.

Nemzeti Szalon. Őszi Tárlat. 1931. Katalog. szept.

Hradil Alajos: Csendélet

to Mégay

Kun József: Izabella főhercegnő

Jlradil Béla

fenkő

Hradek testvérek

szerepel az alábbi

táblákon

Barabás László: A Herman Otto Múzeum

festményei a miskolci Képtárban

Nagyajnk 1970 XI.

K. D. K.

HRADIL Elemér festő

1898-ban Nagybánya tartózko-

dott

Régi Bp. 1954. 324. l.

Hradil Elemér MDK

Plein-air portrait. Férfi arckép, olf.

Műcsarnok 1900/1 téli kiáll.

MDK

Hradil Elemér,

1911-ben iskolán kivül dolgozott

A szabadiskola ideje./1902-1912./ 88,l.

Hradil Elemér festő.

Mücsarnok 1898.21.sz.195-198 l.

Hradil Elemér MDK

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

MDK

Hradil Emil

Tanulmányfej, szén

Nagybányai festőisk. kiáll. 1898. 15.l.

Hradil Kiss Lajos

1946-ban a miskolci képzőművészek tárlatán résztvevők közt ott találjuk.

Képzőművészek kiállitása a Koronán

Szabad Magyarország 1946. dec. 17. 4.l.

Hradil Eleonór, Jerkó l. Halász-Hradil E.

Kradil Elemér, Kolozsvár
Kalász u. 6.

HRADIL l. *Elemér*, festő, l. *Halász-Hradil E.*

Csánki Dezső IX. 146.

Hradil Elemér festő l. Halász-Hradil E.

~~Patzner Istvan II. 212~~

K. D. L.

HRADIL Elemér festő

Nagybányán a Hollósy-iskola növendéke az 1898. évi kiállításon 2 munkájával szerepelt.

A Tolvajcéhben ismert neves festő lett.

Réti István: A nagybányai művésztelep
Bp. 1954. 239., 306., 314. l.

M. D. K.

HRADIL Elemér festő

1899-ben Nagyváradon a Holló-iskola növendéke

Révai Lex. 1954. 325. l.

Hradil (Radiel) Johann

fecit 2 VIII. 7

l.

Schirek Holitsch

105, 106. l.

78799

Hradil János

Pajzán festő

Holics 1774-77

Csányi 1954

26.1-

Hradil

H. 2. *Renée*, festő, l. *Halász-Hradil Rezső*.

Csányi Károly, az Orsz. M. Iparművészeti
Múzeum igazgató-ője IX. 119.

HRADIL Vilmos festő

M.D.K.

~912-ben Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott.

Réti: Nagybánya... .Bp. 1954. 329.l.

Hradil Vilmos

festő

a miskolci gör.

kat. templom fő-

hajójában kis oltár-

kép Krisztus az

olajfák hegyén

(1912) E. K. Liska

után

Dr Kabó Erzsébet

Kőrösre

1949. jún. 07.

anácsodat kikérni több dologban.
evő kut átalakitása ügyében,a be-
k kedves Kálmán,tisztelj meg ben-
jelezd egy lapon,mikor várhatlak,

ély tiszteletemet jelentve
szöni az 5.000 P-t
.3.

igaz barátod:

Hradil Vilmos
festő

Régi miskolci udvar
pasztell, 1929.

a Borsod-Miskolci
Múzeumban

Látható 1947. X. 29.

M.D.K.

HRADIL János

(1774-77), a Kolcsi gyár festője

Csányi 1954. 26. l.

Hradil Elemér festő
az újra nyílt Miskolci Képtár bemutatója
jól. - ban a Herman Ottó Múzeum gyűjte-
ményéből a régi miskolci festők
műveit. Képe szerepel a tárlaton.

(M-): Két kiállítás a Képtárban.
Déli Hírlap | Miskolc | 1944. jún. 24.

Hradil Vencel

Morva határőrségi, Miskolcon élt. Panoráma- és cí-Lép-
festő, karmester, valdhornista. Részvett a könyvpiaci ütközetben.

Rácz Olivér: Haldor-Hradil Elemér
Irodalmi Szemle 1958/4. 586. l.

Hradil Renée (Rezső) festő l. Halász-

Hradil R.

Kozluk - volga IX 17

Hradil Rexso, Jesto l. Halász-Hradil & R.

Hradil V.

(Hradil Flaláš)

vrád

Miskolczi Napló

1908. dec. 23.

(Művészeti kiállítás)

U. 439

L – 1093.

mestal

1091. Toscan iskolai,
a XV. századból.

1091. Szent Anna [illegible]

A jobbról lévő [illegible] [illegible]

[illegible] lévő épület[illegible] [illegible]
aranykapuból, [illegible] jön ki és
Anna Jeruzsálemből megérkezett, szt. Joac
[illegible] Fejöket dicsfény övezi. = Az
lik.

Fresco, vászonra téve, mérete
Vétetett 1893: XI. 21-én L.
Elszámoltatott 1894: XII. 17
Az elszámolásra nézve l. a 1
1894: VII. 5-én Szalay I. ///
járultak.

gor: 10.26.

1893

Hadil Vince

miskolci fotó és
cinkerto

H. Elemér és René
atyja

Emlékre

Halmlozsa
257. l.

Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyűjtő, V—1931, 8 l.

Földváry Zoltán: Az esztergomi érsekképtár. Fővárosi Lapok, XIII—1876, 760 l

Hradský Lajos

építész

Nül 1902 máj 11.

Kombathelyen.

Pozsonyban nürödik.

Toman 231. l.

ATHÉNÉE PALACE HOTEL
94, CALEA VICTORIEI
BUCAREST, I
ADR. TÉLÉGR.: ATHÉNÉEPAL

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula
úrnak

27612

BUCUREȘTI
No

Budapest VI
Aréna út

Hradsky Lajos
épitész
szül. 1902 máj 11.
Szombathelyen
Pozsonyban működik
Toman 231. l.

Kanut visszatántorodott a mellét ért lökéstől.

M.D.K.

Hradsky

A pozsonyi szlovák Nemzeti Szinházban bemutatott -Madách: Az ember tragédiája- c. darabjának előadásához tervezett szinpadképeit közli a lap: Egyiptom képe és a Kepler képe. repr.-ók.

Szinházi Élet. Bp. 1926. szept. 20-26. XVI. évf. 38. sz. 36-37. lap.

MDK

Hranitzky Ilona

Blok A: Egyházműv. kiáll. Nyugat 1926, okt. 16.
646 l.

Hranitzky Ilona.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1931-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

MDK

Hranitzky Ilona

Három érdekes figurális temperája a képzőművésznők egyesületének kiáll.-án.

Somogyi Vilmos: Tárlatvezetéssel népszerüsitik a képzőművészetet.

Esti Kurir 1943.jun.9. 7.o.

HRANICZKY ILONA

Gyümölcsszedés.
Női akt.

KMT 1928.tav.kiáll.kat. 32.oldal

MDK

Hranitzky Ilona

Üvegek. Tempera

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa. Nemzeti Szalon 1932. Febr.-Márc.

MDK

Hraniczky Ilona

Boldog Margit, aquarell

Árpádházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállitásanak Katalogusa. Bpest. 1930. Aug. Nemzeti Szalon.

Hranitzky I. MDK

az anyag modern részében szerepel

Nemzetk. velencei kiáll. Képzőművészet 1930.
31. sz. 145. l.

Hranitzky Ilona, festőm. MDK

Nagyszalóki csucs. Vizi.
Részlet a Szelence-völgyből. "

Nemz. Szal. - A MAFE VI.kiáll. - Kat. 1919.febr.
12.l.

Hranitzky Ilona

festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

U j s á g
1935.III.23.

Hranitzky Ilona

Kerepes a lengyel-magyar
művészmúk kiállításán az
Internacionális Klubban

Pesti Hirlap 1936 X. 17

Hranicky Ilona

Recepty a domácnost staroši Sokolové.

Lýsá 1930. III. 18.

Hromiczky Ilona

Srovnání a hodnocení barvení základních.

VII 1930. III. 15.

Hraniczky Ilona

festőművész

Magyar Képzőművésznők Egyesülete Kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Átfinomodott művészetével válik ki : Tyuk csirkékkel, Nagyanyó-unokával ,- Budafoki mélyház ruhaszáritással.

Pesti Hirlap
1933.II.19.

Hraniczky Ilona

festőművész

Magyar Képzőművészek Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Meglepő fejlődést bizonyit öt képe. A kifejezéshez simuló technika, közömbös, valőrértékekben szegény szinekbe ágyazott zöldje, sárgája, kékje, kitünően ritmizáló foltjai nemcsak kulturáról, hanem arról is tanuskodnak, hogy az alkotás zavartalan, önmagára szigetelt állomásához érkezett.

Nemzeti Ujság
1933.II.19.

Hrcanszky Hona

festőművész

Magyar Képzőművészek Egyesülete kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1933.II.19.

Hranicsky Hma

festőművész

Magyar Képzőművésznők Egyesületének kiállitása -
Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

E s t
1933.II.19.

Hranicsky Hona

festőművész

Magyar Képzőművésznők Egyesületének kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarország
1933.II.19.

Hranitzky Ilona
festőművész

Budapesti Hírlap
1933 II 19

* **(A Magyar Képzőművésznők Egyesületének kiállítása a Nemzeti Szalonban.)** Ugy látszik, hogy a Képzőművésznők Egyesületében tömörülő festőnők és szobrásznők nem találják el a korszerű művészet stílusát. Vagy elavult módon fejezik ki mondanivalóikat, vagy pedig brutális ízléstelenségekbe tévednek. Azt hisszük, a cirmoscicák, a kedvenc kutyusok és az ijesztő szín- és formafantáziák között van középút is, a mi nem a középszerűséget jelenti, hanem a szertelenség és az unalom elkerülését. Nem kell a modern festőnőknek merészségben festőkollégáikon is túltenni és főleg nem szükséges a német expresszionistákat utánozni, akiknek divatja már amúgy is leáldozott. Ebben a csoportban *Hraniczky* Ilona jár a legjobb úton. Két tájképe határozott dekoratív és komponáló érzéket árul el. *Müller* Ágosta női arcképe a kiállítás figyelemreméltó darabjai közé tartozik, bár nem éri el a tehetséges festőnő férfiarcképeinek kvalitásait. *Porter* Paula képei között legsikerültebb a *München zászlódíszben* című vászon. *Baranyai* Ilonának egy ifjút ábrázoló bronzszobrocskáját kell megdicsérnünk. Jobb művekkel szerepelnek még *Degen* Árpádné, *Schütz* Julia, *Beck-Schwarz* Elza, *Herczné Deák* Adrienne, *Horovitz Lukács* Steffy, *Müller* Azéla, *Mészáros Kisfaludy* Mária, *Páris* Erzsi és *Rainer-Istvánffy* Gabriella.

127

Hranitzky Ilma
festőművész

Képzőművésznők kiállítása

Szokott évi kiállítását rendezi a *Nemzeti Szalónban* a *Képzőművésznők Egyesülete* nagyrészt szélsőségeken járó képekkel. Egyrészt képeslevelezőlap-piktúra obligát termékeivel, másrészt viszont úgynevezett újabb törekvések végletes túlhajtásaival. Kettő között konzervatívebb vagy modernebb irányban, de érdekes és jó úton járva, néhány komoly talentum, amilyen például *Hranitzky* Ilona, akinek szériája komoly kvalitásokat hoz. Mellette *Porter* Paula néhány tanulmánya, *Beck Schwarz* Elza tabáni képe, *Lukács* Steffi vidám akvarelljei, *Lóránt* Erzsébet tigrise, *M. Kisfaludy* Mária, *Müller* Ágota, *Somogyi* B. Jolán, *Szuly* Angéla, *Schütz* Júlia, *Dedk* Adrienne, *Páris* Erzsi képei és *Rauscher* Juliska grafikái hoznak figyelemreméltó kvalitásokat. A szobrászok közül *Somló* Sári két komoly és erőteljes kompozíciója, *Baranyay* Ilona figurája a legjelentékenyebbek.

B. L.

Bécsi Hírlap
1933 II. 21.

Kiadás után

— Pallas nyomda, Budapest.

Hranitzky Ilona

— **Müteremkiállitás.** *Hranitzky* Ilona festőművésznő müteremkiállitása (Budapest, I., Dezső-utca 14. I. emelet alatt) folyó hó 22-től délelőtt 10 órától este 7 óráig lesz nyitva.

N.Ú. 929. XII. 22.

Vasutak Igazgatósága.

Tisztázta: .....

Összeolvasta: .....

Kiadta: .....

Előirat száma: .....

Utóirat száma: .....

Összefüggésben ..... számmal.

Egyuttal elintézett szám: .....

Előterjesztés előtt

Hronitzky Ilona

— **Képkiállitást rendez Hronitzky Ilona** festőművésznő (I., Dezső-utca 14., I. 3.) A kiállitás e hó végéig lesz nyitva és naponta 10—7-ig megtekinthető.

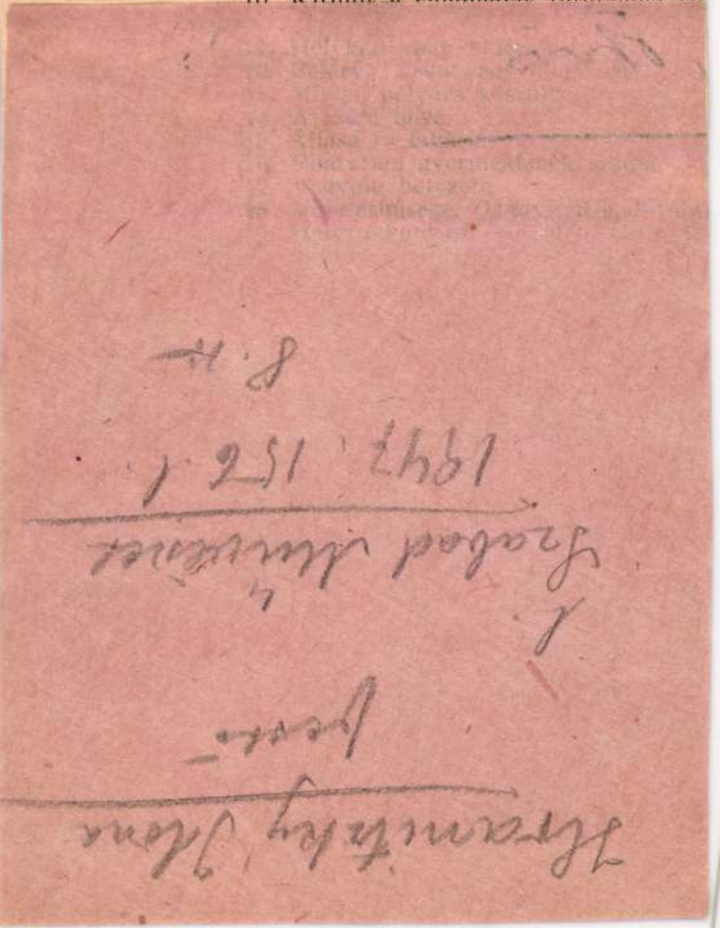
m. 929. XII. 21.

Kiadás után

2 sorsz. Iroda mintа. — Pallas nyomda, Budapest.

beli a következő fejrovattal:

1. Sorszám.
2. Az intézet neve.
3. Tanulóinak összlétszáma.
4. Hány arra érdemes tanulójának va
alkalmazotti ösztöndíja.
5. A tanuló neve.
6. Vallása.
7. Melyik osztály rendes tanulója.
8. Előbbi tanulmányi előmenetele és v
9. Legutolsó évvégi bizonyítványa:
stb., érdemjegye a viseletből?
10. Kitűnik-e valamelyik tárgyban? H

idelfia Diakonisszaintézeti Alapítvány, Buda
Hermina-út 53.) Közös indulás május 5-én
ikor a Ferenc József-rakparti hajóállomásról.
elmélet szürke, csak az élet aranyfája zöld."
mán nagykereki lelkésztestvérünk igen érde-
t vetett fel: a konferenciákra szánt előadások
enek meg a résztvevőknek; a konferencián
ozzászólások hangozzanak el s végül adassék
)m a személyes érintkezésre; gondolatok test-
lésére s az egymás hite által való épülésre...
)ndolatra az a megjegyzésünk, hogy egy bátor
< valahol ki kellene ezt próbálni s akkor
ecsétet: valeat quantum valere potest.
:a István születésnapját, április hó 22-ét min-
:egyelettel megünnepeli a debreceni m. kir.
Tudományegyetem. Ünnepi közgyűlés volt ez
gyetem aulájában, melyen Dr. Mitrovics Gyula
)tt, igen komoly problémákat érintő megnyitó
ána D. Dr. Kállay Kálmán, a hittudomány-
:kánja tartott értekezést: „Tisza István bib-
en. Nem filozofáló tanulmányt végzett, hanem
a magát Tisza Istvánt szólaltatta meg, hátra-
iiból s leveleiből s így mutatta ki azt a fenn-

Kranicsky Ilona

Receptek a Kulcsosház Tavasi főzőtanfolyamáról.

BTE 1930. III. 11.

Hranicsky Ilona

szerepelt a diósgyőri Tavasi táborban.

PH 1930. III. 19.

Hranitzky Ilona MDK

Szökő napsugár, olf.

Műcsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők kiáll.

Hranitzky Ilona

Utcarészlet, temp.

Műcsarnok 1959. VII. Nagy. Képzőm. Kiáll.

Hranitzky Ilona

Képzőművészeti Egyes. kiáll.

Utcarészlet, tempera

vall. és Kn. vásárlása

Szépművészet

1943. 159. l.

pébe.
tikát,
enyre
majd

a jubiláló Győrre, mint az értékes „dunántúli szellem" egyik nagyérdemű letéteményesére és lelkes fejlesztőjére.

MARIAY ÖDÖN

OS A MAGYAR
URÁÉRT

ésének
el tett
ihletet
gyomá-
a meg.
rténeti
a tör-
létesí-
al szol-
művészet
alapot

A történeti monográfia sorozatát a régészeti kötetek kiadásával indította el a város. Az első kötet Lovas Elemér dr. szerkesztésében Gallus Sándor, Mithay Sándor tollából már megis jelent, a második kötet — amelyet Fettich Nándor írt — a legközelebbi jövőben hagyja el a sajtót, a harmadik kötet pedig most kerül sajtó alá.

A múzeum létesítésére vonatkozó elhatározással egy régóta vajudó kérdést kívánt a törvényhatóság dülőre vinni. Egyrészt elhatározta a múzeum létesítését, amelynek végleges és méltó elhelyezésére a rendőrségi székház felépítésével felszabaduló épületeket szemelte ki, másrészt — addig míg ez a megoldás megérik —

Hranitzky Ilona

festő

1931.

l:

Tanulmányok Bp.

művészeti. VII. 34. l.

[14] Thaly Kálmán: II. Rákóczi Ferenc levéltára I. kötet, 649. és köv. l.

[15] Thaly Kálmán: A rozsnyói kormánytanács jegyzőkönyve. Századok 1906. évf.

[16] Mikulik i. m. 32. l.

[17] Thaly Kálmán: i. m. II. kötet, 22. l.

[18] Hollók Imre: A rozsnyói székesegyház viszontagságairól. Tudományos gyüjtemény 1830. évf. 81. l.

[19] Pázmány Péter levelei a püspöki rezidencia könyvtárában és a városi levéltárban.

[20] Rozsnyó, 1834.

[21] 823—825. l.

[22] 160—162. l.

[23] Hollók i. c. a Tudományos Gyüjteményben.

[24] Telgárti Lipót: A rozsnyói plébánia története. Magyar Sion 1865. évf. 599. l.

[25] Myskovszky Viktor: Raguzai Vince mester sárosmegyei művei. Archeologiai Értesítő 1887. évf. 213. l.

[26] Ipolyi Arnold: Középkori magyar szobrászat, 75. l.

[27] Divald Kornél: Felső-Magyarország gótikus szárnyasoltárairól. Szépművészeti Múzeum Évkönyvei 1924. 19. l.

[28] Genthon István: A régi magyar festőművészet. 115. l.

[29] Rupp i. m. II. kötet, 108—118. l.

[30] M. S. mester említett képei ld. Genthon i. m. illusztrációi között.

[31] Lippay levelei a városi levéltárban.

Horváth Árpád (képeslap)

A halál tükrében

Leonardo Cikk (plakátra)

Bató

Horváth Béla

Kódis Éli Ti, Tabán Tilda (cf)

Lebdarab, A kréta-család

Stramlinig, Sipkák

Horváth Győző

Santalli Italo arcképe

~~Hoelzel Adolf~~

~~Hönig Bélánné arckép~~

Hraniczky Ilona (képeslap)

Golgota

Tabáni részlet

Műcs. 1930 Ian

Hranitzky Ilona

Csirkék, temp.
Csendélet, "
Nagyanyó unokával, temp.
Téli táj, paszt.

Magy. Képzőművészek Egyesülete jub.kiáll. N.Szal.
1938. jun. 9 1.

Zlatnitzky Ilona

1913. máj–jún. Kiáll. MKE
Nemzeti Szalon
Női akt, olaj. 400.–

1913. ápr. máj. Kiáll. u. o.
Interieur, olaj. 200.–

1913. MGE és MAPE Kiáll. u. o.
2 graf.

1914. MKE Kiáll. u. o.
Leány fehérben, pasztell, 120.–

1914. máj–jún. Kiáll. u. o.
Olasz leány, olaj. 200.–

1915. ápr.–máj. Kiáll. u. o.
Női akt, vízf. 70.–
Memento mori, olaj. 120.–

1915. dec. Kiáll. u. o.
Faun, olaj. 120.–

Azóta nem volt Kiáll.

Nagy Lajos Király III. 147.

Hranitzky Ilona

1926. eghármas, Liáll -
a Nemzeti Galamb.
Lk Tenc, olajf

Koronczói útkőzet VI. 135.

HRANITZKY ILONA

54 Üvegek tempera 200.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 febr-ma

1592. Telsch Ede:

Góliáth:

Egész alakban
ábrázolva, mintha
vele [illegible]. Teste
dárdát tar[illegible]
három [illegible] fiúja k
szúrt [illegible], vállain om
van. [illegible] Öve [illegible]
zatra [illegible] hulle al
lapraesett egyén arc a ja
liáth fejét levágja.
oldalt balról: «Telt

Bronzo
Vételett az
Ára 1700
(80/97) és az elsz
a 13050 sz. le
1897. II. 16-án
900 forttal egyenlít
(6/98.)

339/96 382/96.)

† 1896. október 8-án
† Ebből [illegible] 800 ft
örtelji Kolbej 900 ft

319/96

77 HRANICZKY ILONA
Boldog Margit aquarell 100.—

Nemzeti Szalon
Árpádh szentek kiáll. 1930 aug

Hranitzky Ilona

1920. szept.

ki'll. Nemzeti szalonban

Nyári, linoleum metsz. 350.—

Téli éjjel, linoleum és fametsz. 350.—

Hunyadmegyei Kalauz V. 58.

Ilcanitzky Ilona

Toscanai kioleány,
olajf.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930.

+ ngan ot

Nyden 69. fo.

Nemz. Muz. Ny tel 721. Dep. Ny 69 fo

a község (falu) házai látszanak. Közülök egy leé-
tte az egyik fának lombja egészen és a má-
bbról a Tisza folyik. Az égbolt derült és

Dep. Ny 69 fo. — Ny tel. sz. 721.

s cm. —
umtól 1899. I. 25-én (36/99 No. VI: 6).
Készítés 1895 junius 24-en.

8

Amadeus gr. Ny 1895 junius 24

Hranitzky Ilona
111. Szt. Ferenc. Olajf. 15.000

Nemzeti Szalon
Egyházm. kiáll.
1926.

Jolsvai Izraelita Egyenlő népkvt.

III. 178.

Hranitzky Ilona festőművész
Nagyszalóki csucs
Részlet a Szelenceévölgyből
Magyar Aquarell és Pastellfestők Egyesülete
VI. kiállitása, 1919 február

Hranitzky Ilona

A Képzőművészeti Főiskolán Deák-Ébner, Glatz és Vaszary voltak mesterei, majd Bérenyinél tanult. Kiállított a Műcsarnokban a Nemzeti Szalonban, Velencében egy nemzetközi kiállításon és Amsterdamban.

1931 okt. koll. Kiállítás a Nemzeti Szalonban. Egyházi tárgyú temperák és olaj. Figurális és tájképek.

Ismeretlen festő.
A XVIII. Századból.

499. Buda városa és környéke.

ábrázolt vidéket közepén átfo

A középtért átszelő Duna jobb
és Viziváros[illegible] és a török temető[illegible]
és átellenében Ujlakot [illegible] Ó-Budát [illegible]
mely felé a repülő híd közeledik, kőfal
lalo Rákos[illegible] mezején három úr vadászik szarvasr
nemes vadra lő; a másik puskáját tölti,
re; a harmadik kutyáját vezeti pórázon
földön ülő juhász mellett, szekercze fek
háttért a budai hegyek foglalják. Az égbo

Vásznon, méretei 158: 237 cm.
A régiségtártól
Átvétetett az 1893: IX. 24-ik
7-én (128/93 No. 10).

499

904: V. 2.

B. Mereté

~~Flámer Flus~~

~~Flórián Ilona~~

~~Flórián Istvánné~~

~~Horváth Gyula~~

Hranitzky Ilona

Lád

Képzőműv. főisk.
új kiállítása.
1972. ápr -

Kompozíciómban

1487

Gyüjter

A hely neve	A tárgy megnevezése	
Szakmó, Somogy m.	a vár főkapuja	

Hranitzky Ilona

Szül. Siófok 1889 aug. 18.

1911/12. I. negyedosztályban Dr. Ebner-nél -

1911/12. II. negyedosztályban u.o.

1912/13. I. ötödik osztályban u.o -

1912/13. II. " " "

1913/14. I. Nagyvárad, u.o.

1913/14. II. " " "

Loysch Odon VI. 173.

Hranitzky Ilona

szül. Sopronban *) 1889 -
aug. 18. -án.
1909/10 I. második osztály
beli rendes növendék
Felső leányiskola 6 oszt.
Tanára Deák Ebner Lajos.
1909/10. II. félévi angolórai vizsgát tett Siófokon. 2. osztály
Deák Ebner Lajosnál.
1910/11. I. harmadosztálybeli
rendes növendék. Deák Ebner.
(Ennek is tanulója Siófokon)
1910/11. II. harmadosztálybeli.
Deák Ebnernél (Siófok)

Mindszenti Mihály, festő.

1706.

I. 436.

Hranitzky Hona

Liófor 1889 aug. 18-

1916/17 I. heted.évos
Glath O -
1916/17 II. heted.évi n.o
1919/20 I-II. nüvegpiros -
1920/21 I-II. " "

Vasvary János

Honfoglaláskori nyíl VIII. 205.

Hranitzky Hona

1 cs.

mit. Siofok

Csd

Bor Magyarlex

464. h.

Kőrösőrás

HRANITZKY *Ilona*, festő és grafikus, Siófok 1889 aug. 18. A bpesti képzőm. főiskolán Deák Ébner Lajosnál, Glatz Oszkárnál és Vaszary Jánosnál tanult. 1913-tól főleg figurális képeket állít ki a Nemzeti Szalónban és a Műcsarnokban. 1931. gyüjt. kiállítása volt a Nemzeti Szalónban.

Kg. I. 480 l

Csápor h. n. IX. 83.

Hranitzky Ilona, f.

1889 aug 18 Siófok

-9-1913-14

képz Fürich. 1908/1916-22

~~1916-19~~. Berény Róbert mester-
iskolája

Tan. utak: Dalm. ~~Svájc~~ Kassák, ~~Cuntz Rezső~~, Itália

meghal: 1931 (NSz)

1930

Vall.: Valeska, Anyák, Franc

1943 MKE Vikárné-díj

Hranitzky Ilona

1908/9 T. — 1913/14 a Dekkétanu féle női festőiskola növendéke,
1916/17, 1919/20 - 1921/22

Ferképzőművészeti Főiskola Könyvtár
93.l.

MINDEN KORREKTURÁT
VISSZAKÉRÜNK!

KORREKTURA

Küldetett: 1934 OKT 10.

Visszaérkezett: 371–420

PÉLDÁNYSZÁM? ———

A KÉZIRATOKTÓL ELTÉRŐ
SZERZŐI JAVÍTÁSOKAT
KÜLÖN SZÁMÍTJUK FEL

Hranitzky Vlona

41
MAGYAR MUVESZET
1931. 492

Hranitzky Ilona

a Vikár Istvánné
díjat nyerte az alább
kiállításon.

Pesti Hírlap.
1943. jún. 5.
(A Magyar Képző-
művészek Egyesüle-
tének kiállítása.)

Csont állat. X. 122.

Hranitzky Ilona

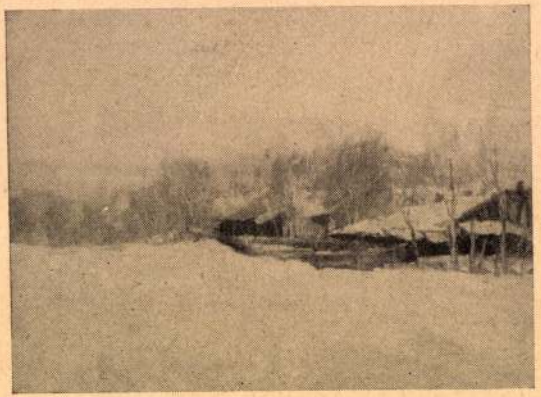

Rátsz. 168. l.

628

Hranitzky Ilona: Templomi képek.

Horváth Béla: Havas táj.

Horváth Jenő:
A barbár. (Ceruzarajz.)

Hranitzky Ilona, festőművész. A képzőművészeti Főiskolát Budapesten végezte, ahol Deák-Ébner, Glatz és Vaszary mesterek tanítványa volt, majd Berény mesternél egészítette ki tudását. Közben hosszabb ideig volt tanulmányuton Olaszországban, Dalmáciában, Svájcban, Münchenben és Siciliában. 1915 óta állandóan szerepel a Mücsarnok és a Nemzeti Szalon kiállításain. Külföldön képei az amsterdami, firenzei kiállításokon szerepeltek. Résztvett még a velencei nemzetközi kiállításon is. Müvészeti iránya modern, eredeti és egyéni. Tagja a Képzőművésznők Egyesületének, a Nemzeti Szalonnak, stb.

Rátz L. 628. l.

SOÓS
DR. DÁMOKOVÉSZ KÁROSVÁR NEMET-HISTVÁN40

BUDAPEST
42 VI.11 14
112 K

Hranyitzky Ilona

festőművésznő

Magyar Képzőművészek Egyesületének kiállítása - Békéscsabán a Muzeum dísztermében - képével szerepel.

Magyarság
1935.V.29.

Hraniczky Ilona

Műcsarnok Tavaszi Tárlatán képei-
vel szerepelt.

N.4.930.III.15.

Ц.N. ✓ 931. II. 1.

8.О.Ц. ✓ 931. II. 1.

Е.К.

М.О. ✓ 931. II 1.

В.Н. ✓ 931. II. 1.

М.Н.

М.

N.Ц. ✓ 931. II. 1.

Р.Н.

Р.N. ✓ 931. II. 1.

Ц.

MDK

Hroniczky Ilona

Zsiráfok, tus

Taorunnai táj, temp.

Rózsaszinház az Etnával, temp.

N. Szal. 73. csop. kiáll. 1931. okt.

MDK

Hraniczky Ilona

Csendélet, of.

Piros tetős ház jegenyékkel, paszt.

Téli táj, paszt.

Tabáni viskó

N. Szal. 73. csop. kiáll. 1931. okt.

MDK

Hraniczky Ilona

Szántó, of.

Fekete váza az ablakban, temp.

Üvegek, temp.

N. Szal. 73. csop. kiáll. 1931. okt.

MDK

Hraniczky Ilona

Szt. Pál bucsuzása, of.

Krisztus Keresztelése, "

Kubikosok, temp.

N. Szal. 73. csop. kiáll. 1931. okt.

MDK

Hraniczky Ilona

Angyali üdvözlet, temp.

Krisztus születése, "

Szt. Ferenc, of.

N. Szal. 73. csop. kiáll. 1931. okt.

MDK

Hranitzky Ilona

Velencei Biennale 1930. 161.1.

Hranicky Hona

Megnyitó a képzőművészeti Nemzeti Szalonban Varsóban. Megvették egy művét.

R. H. 934. XI. 10.
M. 934. XI. 10

Hranitzky Alma

koncertál a Magyar Kolozsmúvészmúvét
Egyesulete 30 éves jubileumi
ünnepségén a Nemzeti Szalonban

Az Est 1938 VI. 5

Hramitzky Ilona

Temperékkal verselt a
Nagyat Kézműveseinek Egyesülete
30 éves jubileumi ünnepségén a
Nemzeti Szalonban

Nemzeti Ujság 1938 VI. 5

Hranitzky Ilona

Est, 931.X.30.
8.O.U.931.X.30.
N.U.931.X.28.
E.K.931.X.30.
P.H.931.X.30.
P.N.931.X.30.
N.U.931.X.30.

8.o.u. 931. X. 30

MŰVÉSZET

Csoportkiállítás

A Nemzeti Szalónban az új csoportkiállítás résztvevői festőművésznők, akik a legújabb törekvések szolgálatában állnak, közöttük legérettebb és legteljesebb *Szuly* Angéla, aki szélsőséges keresések után egészséges formalátással tért vissza a természet valóságához három nagy figurás studiumán és két szép tájképén. *Bartoniek* Anna nobilis színválogatással mutat néhány szép portrét, *Hranitzky* Ilona egyházi tárgyú nagy kompozicióiban hoz primitiv impulzusokból dekorativ hatásokat, *Lóránt* Erzsébet javarészt grafikus rajlandósággal ad színes mozgásstudiumokat, *Márton* Piroska dolgai közül néhány kis tájképe és egy figurális kompozíciója érdekes, ugyancsak kis tájképekkel szerepel *Endresz* Alice és néhány fantasztikus túlrealista portréval, *Kampis* Antalné és *Kiss* Vilma pedig különböző studiumokon kívül egy-egy sorozat jó akvarellel és rajzkompozicióval.

Hraniczky Ilona

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállítása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Budapesti Hirlap
1930.V.11.

MDK

Hranitzky Ilona

Őszi táj, of.

Madonna, of.

M. képzőművésznők egyesülete x 29. kiáll.
N.Szal. 1947. aug.

Hranitzky Ilona MDK

Virágok, olf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállitás

Hranitzky Ilona MDK

Téli táj, tempera

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Hranitzky Ilona

Csirkék, temp.

Csendélet, temp.

Nagyanyó unokával, temp.

Téli táj, paszt.

M. Képzőm.nők Egy. jub. kiáll. 1938. jun.

13. 1.

MDK

Hranitzky Ilona

Tájkép, of.

Utcarészlet, of.

Lengyel és Magyar Képzőm.nők Egyes.kiáll. katalógusa 1936 okt.

5.1.

Transbury Lions

Tejas, of.

Utsaresaiet, of.

5.1.

MDK

Hranitzky Ilona

Csirkék, temp.

Csendélet, temp.

Nagyanyó unokával, temp.

Téli táj, paszt.

Magyar Képzőm.nők Egyesülete jub.kiáll.katalógusa. 1938 jun.3-18.

9.1.

Translate Item

Retrieve, temp.

Complete, temp.

Replace unretrieval, temp.

Tell us, pause.

V.I.

MDK

Hraniczky Ilona

Tavaszi földek, temp.

Tyuk csirkékkel, "

Nagyanyó unokával, ~~xxxx~~

M.Képzőm.nők 24. kiáll. M.Szal. 1955.

4.1.

MDK

Hraniczky Ilona

Tabáni részlet, temp.

Budafoki mélyház

M.Képzőm.nők 24. kiáll. M.Szal. 1933.

4.1.

MDK

Hranitzky Ilona

Napsütötte fa, of.

N.Szal. kiáll. 1927. jun. 13. 1.

Hranitzky Ilona

Nyárfa, lin.metsz.

Téli éjjel, lin. és fa metsz.

N.Szal. őszi tárl. 1920. szept. 13. l.

MDK

Hranitzky Ilona

Interieur, of.

N.Szal. tav. tárlat, 1913, ápr. 12. 1.

Hraniczky Ilona MDK

Gyümölcsszedés

Női akt

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Hraniczky Ilona MDK

Tabáni részlet, olf.

Mücsarnok 193o tavaszi kiállitás

Hraniczky Ilona MDK

Golgotha, olf.

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Hranitzky Hona festőművész

8 Oda Ujsáp 1931. X. 30. ?-

Itt a Nemzeti Szalon csoportkiál-
lítására

MDK

Hranitzky Ilona,

a Vikár Istvánné-dijat kapta.

Szinyei Merse Jenöné védnöksége alatt álló Kiállitás.
P.H.1943.jun.5.

MDK

Hranitzky Ilona

Téli táj. Tempera.

III. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935.
Márc. 24-Máj. 15. Műcsarnok. Kat. 15.1.

MDK

Hranitzky Ilona

"Őszi táj" c. műve a Nemzeti Muzeumban rend. Magy.Képzőművésznők Egyesületének XXIX. kiállitásán.

R.M.: Képzőművésznők kiállitása.

Szabad Művészet, 1947. 8.sz. 156.lap

MDK

Hranitzky Ilona

A magyar képzőművésznők egyesületének kiáll. a N. Szalonban. Uj Magyarság 1943.jun.8. 13.1.

MDK

Hraniczky Ilona, festöm.

Francia reminiszcenciái ellenére is meglepö érték van "Szilvaszüret"-ében.

a IV-VI. terem megannyi elismert müvész müveivel gazdag.

A Mücsarnok reprezentativ kiállitása.
Képzömüvészet. 1932. 48.sz. 64.l.

Hranitzky Flóra

festőművész

Uzinyei-Herse Társaság Tavaszi Szalon kiállítása a Nemzeti Szalonban -.képével szerepel.

Finom gobelines fakturájával tünik fel: Poscanai kisleányya-

Pesti Hirlap
1930.V.11.

Hreblay Ferenc

MÁV kórház, Szolnok /Pretsch János építész, Fesszel Alajos belsőépitész, Hreblay Ferenc kertterv./ - Ism: Nyéki Endre, Magyar Építőművészet, 1968.3.sz.35-37.l.

Az 1968.évi magyar művé zettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Írt. 1971.2.sz.649-182. l.

156. l.

Hreblay Ferenc

Országos Idegsebészeti Tudományos Intézet, Szanatórium, Bp,XIV. Amerikai út. /Szmuk János építész, Gábriel Frigyes belsőépitész, Hreblay Ferenc kertterv./ - Magyar Építőművészet, 1968. 3.sz. 46-47. l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája - Művtört.Írt. 1971.2.sz. 149-182.l.

Hreblay Ferenc

Egri Tanárképző Főiskola leánykollégiuma. /Azbej Sándor épitész, Hreblay Ferenc belsőépitész, Schrenk Ágnes Ágnes kertterv./ - Ism: Rusznyák János, Müszaki Tervezés, 1968. 11.sz. 2o-23. l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Irt. 1971.2.sz. 149-182. l.

154. l.

Hreblay Ferenc

600 fős mozi és irpdaház, Nyiregyháza /Pintér Béla építéaz, Csavlek András belsőépitész, Hreblay Ferenc kertterv./ - Ism: Hostisoczky Mihály, Müszaki Tervezés, 1968. 11.sz.4-7.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti ordalom bibliográfiája - Művtört Irt. 1971.2.st. 149-162. l.

155. l.

Hreblay Ferenc

P.B. Krúdy mozi és irodaház, Nyíregyháza. Építész: Pintér Béla, belsőépítész Csavlek András, akusztika dr. Lohr Ferenc, kertterv. Hreblay Ferenc, konstruktőr Osztie György. - Ismertetés, képekkel /foto Holtay László

Magyar Építőművészet, 1969. 2.sz. 36-37. l.

Hreblay Ferenc

Jakab Zoltán: Pedagógiai Főiskola lánykollégiuma, Eger. Építész: Ambrózy Sándor, konstruktőrök: Latorczai László, Jakab Zoltán, statikus: Vörös György, kertterveszők: Hreblay Ferenc, Schrenk Ágnes. - Képes ismertetés/Fotók: Heltay László/

Magyar Építőművészet, 1969.3.sz. lmk 9-11. l.

Hreblay Ferenc

Kulcsár Sándor: Országos Idegsebészeti Intézet laboratóriuma. / Szmuk János épitész, Gábriel Frigyes belsőépitész, Hreblay Ferenc kertterv./ - Műszaki Tervezés, 1967. 11.sz. 23-25. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

74. l.

Hreblay Ferenc

Scultéty János: Szolnoki MÁV Kórház. /Pretsch János építész, Fesszel Alajos belsőépitész, Hreblay Ferenc kertterv./ - Müszaki Tervezés, 1967. 11.sz. 19-22. l.

Az 1967.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. l./

75. 1.

149

Hreblai Ferenc

Menyhárt Lajos-Brjeska István: Lágymányosi Sportszálló /Brjeska István épitész, Hreblai Ferenc kertterve-ző./ - Müszaki Tervezés, 1966. 11.sz. 6-9. l.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Irt. 1969. 3.sz. 243-283.l./ 249.l.

Hreblay Ferenc

Kulcsár Sándor: Nagyothallók Állami Intézete. /Zalavári Lajos építém., Mocsa Tiborné belsőépítész, Hreblay Ferenc kerttervező/ - Műszaki Tervezés, 1966. 11. sz.12-13. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 248. XX l.

M.D.K.

Hreblai Ferenc

A budapesti Sportszálló kert-tervezője.
Építész: Brjeska István

Magyar Építőművészet 1967/4. 38-42.l.

Hreblay Iván M.D.K.

Pályamunkája 20 000 Ft-al díjazva

Társtervező: Szmetánan György

Eldőlt a Szentes városközpontja tervezésére kiírt pályázat

Magyar Nemzet 1964. május 10. 2.1.

Hrecska József

Fábiássy Györggyel a salgótarjáni Karancs-szálló építője. Épült: 1959 - 1963 közt. Az utóbbi évek kiemelkedő épületei közt említése.

Major Máté: Az építészet uj világa, Magvető, 1969, 294. l.

Hrecska József építész M.D.K.

KÖZTI

Vásárosnaményi mentőállomás, repr. 1963.

Magyar Építőművészet 1968/3 54.1.

Hrecska József építész

M.D.K.

Fővárosi Közegészségügyi és Járványügyi Állomás Laboratóriuma, Bp. XIII. Váci út.

Társtervező: Jánossy György, Bálint Jenö

Magyar Építömüv szet 1968/4. 2-3 l.

Sprecsko József

és Jónássy György tervezték a Solgótarjáni Baranes szálló t. és a kazincbarcikai kórházat.

Kikicsoda? Életrajzi lexikon / Fonó Győrffyné, Kis Tamás / Budapest, 1969.

1-617 l

249 l.

Sz. D. K

HRECSKA József építész

Részvétel a pályázaton (megvásárolva) 13,000 Ft.

Társtervező:

Kalmájji Károly.—

Zalassy György

85 000 forint 69 pálymüre

Eredményesen zárult a főiskola kollégiumi tervpályáza

Magyar Nemzet 1962. május 30. 3.l.

Hrecska József, építész

MDk

A szálloda egyik tervezője.

– : Új szálloda épül Salgótarján belvárosában. 12. l.

Népszabadság, Bp. 1962. jún. 21. [Vidéki]

Hreska József építész

Terézvárosparti lakónak terve
Földszintre bővítésről kapott az
alábbi pályázaton

Kovács Ferenc: A tatai Bél
Mór Gimnázium terv pályázata, 1969

Magyar Építőművészet 1970/4 2old

Hrenka József –

Jánosy Géza (BVTV)

Terve: Brest II. fiaskóra-u-i lakóház

Magyar Építőművészet 1965. 1. sz. 21 o.

HRECSKA József építész

Salgótarján, Szálloda

Társszerző: Jánossy György
Kőbolti József

Munkásszálló, Kulturház, kórház, szálloda Ózd, Szombathely és Salgótarján épitési te veiben

Magyar Nemzet 1962. junius 2. 3.1.

Hlecska József, építész

MDK

Jánossy György a Hlecska József építész tervei alapján Kazincbarcikán tízemeletes új kórház építését kezdik meg az ősszel.

–: Tízemeletes kórház épül Kazincbarcikán
11. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. júl. 15. [Violéki]

M.D.K.

Hrecska József

Részt vett a pályázaton III. díj 22ooo Ft

Társtervező: Jánossy György, Simon Gábor, Vély Rébert, Szöke Lajos, Pernye Edit

Dr. Kiss Tibor: Idegkórház tervpályázat

Magyar Építömüvészet 1964/3. 6-12. l.

M.D.K.

Hrecska József

Részt vett a pályázaton II. dij 30ooo Ft
Társtervezö: Jánossy György, Vély Róbert, Szöke Lajos, Simon Gábor

240 férőhelyes csecsemöotthon tervpályázat
Magyar Épitömüvészet 1964/3. 2-5. l.

Hrecska József építész M.D.K.

/ KÖZTI/

A salgótarjáni Karancs szálló építésztervezője

Társtergezö: Jánossy György

repr.

Magyar ÉpitÖmüvészet 1965/1. 8-9. l.

M. D. L.

HRECSKA ~~Istvánné~~ József építész

Pécs Rákóczi út és környéke rende-
zési pályázat (II. díjazott)

Társtervező: Vámossy Ferenc

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

de. D. K.

HRECSKA József építész

Calvin tér rendezése pályázat

(II. díj.)

Társtervező: Vámossy Ferenc

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

M.D.K.

HRECSKA József építész

Részvesz a Veszprém városközpont rendezési terv kiírt tervpályázatán

Társtervező: Czebe J. és Vámossy F.

Magyar Építőművészet 1960. 1-2. 64. l.

M.D.K.

HRECSKA József építész

Józsefvárosi Szakszervezeti Tervpályá-
zat I. (építészhallgatói kategória kivételével) IV. Épületkat (III. díj nélkül)
Tanácsadó: M. Sejos Edit, Csuka István
Varjassy Ferenc, Kovács Gáspár, Hajdú
József

Tervpályázati eredmények
Magyar Építőművészet 1960. 4. sz. 62. l.

MDK

Hrecska József

A Csongrád megyei párt- és tanácsszékház építésére kiirt pályázat eredményeként Schőner Ervin kápott tervkészitési megbizást. Munkatársai: Svastits Géza és Hrecska József KTV munkátársai.

--: Hazánk legnagyobb aluminium szerkezetű épülete Szegeden.
Délmagyarország 1962. jul. 18.

H recska József M.D.K.

[illegible]észtvett a pályáz ton megvásárolva 10 000 Ft-ért

Társtervező: Szőke Lajos-

Kihirdette[illegible] visegrádi Pellgvár ét erem pályázat er[illegible]
mányét

Magyar [illegible]emzet 1964. augusztus 8. 5.l.

.

H recska József épitész M.D.K.

/KÖZTI/

Szeged, Csongrád megyei Tanácsház.

Társtervező: Schümer Ervin, Svastits Géza

repr.

Magyar Építőművészet 1962/5 . 39-41.1 .

Hrebelay Antal

László

Arch. Ért.

1909. 435.

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

Hrebenar Michael

ejekó XVII. n

l.

Schirek Holitsch

130. l.

Hrebenar Mihály

holicai keramikus

l. Sikmagy keram

70.l

Ausschuß des Tages
alpflege:

d. Professor der Kunstgeschichte in Karlsruhe, Kunstgeschichte in Bonn, Provinzialkonservator ler. — Geheimer Archivrat Dr. Bailleu, Geh. Direktor des Germanischen Nationalmuseums in in Darmstadt. Professor Dr. Ing. Fritsch in ord. Professor der Kunstgeschichte in Dresden. r Baukunst in Darmstadt. Geheimer Oberbaurat nn in Hildesheim. Geheimer Baurat Dr. Ing. - und Baurat Tornow in Chazelles-Metz.

M. D. K.

HREBENÁR Mihály

1782-től a holécsi kemencecserép é-
getését végzi

Csánki 1954. 40. l.

Zlebenár Mihály

a holicsi gyárban
kályhacserép
égető 1792-től

l.

Ásványi 1954. VOL.

HRDLICKA, Alfred

Diáll. Berlin, Mantall, 1985

ism. EMBER Mária: Liebermann és Hrdlicka:
Két jelentős Nicillián Berlinben. =
M. Nemz. 1985. szept. 7. 9.

HRDLICKA, Alfred

SCHURIAN, Walter: A test szenvedése a fasizmusban.
= Müvészet, 26, 1985, 4. 49 - 53., ill.

tierte Felder, der Pilastergliederung der Wände entsprechend, die klassizistischen in ihrem Streben nach Allgemeinherrschaft ebenfalls in sich geschlossen und von einander getrennt sind. Erst das abschliessende flache Gesims ist durchlaufend gebildet. den ganzen Raum, jedoch ohne jede räumliche Beziehung im oben beschriebenen Sinn. Die Charakteristika der josefinisch-klassi-

Die Dekoration der fensterlosen Wände: die 3 Felder zwischen den Pilastern werden je in ein, ca.4/5 der Fläche einnehmendes Längsfeld und ein darüber angebrachtes Querfeld unterteilt, die alle durch Stabbündelleisten gerahmt werden, die sind: äusserste Klarheit und Übersichtlichkeit des Aufbaues, bedingt durch weitgehendste Reduzierung und Vereinfachung der Dekoration als solcher sowie der einzelnen, antikisch aufgefassten Formen. Auch die Farbigkeit bezw. Teilvergoldung der ihrerseits durch regelmässig angeordnete, überkreuzte Bänder zusammengehalten werden. Die Querfelder enthalten je 3 Blatt-rosetten, die von Festons umrahmt werden und im Mittelfeld Stukkaturen fällt dem allgemeinen Purismus zum Opfer.

Dennoch wäre es falsch, diesen kühl wirkenden Stuckdekorationen jeden Reiz abzusprechen; Auch die vorwiegend auf kreisrund, in den seitlichen und schmäleren Wandfeldern längsoval gebildet sind. Die Längsfelder unterhalb dieser Querfelder weisen noch einen Innenrahmen auf und enthalten an Louisrationaler Basis gegeneinander abgewogenen Verhältnisse lassen bei qualitätsvollen Arbeiten dieser vom Süden bestimmten seize-maschen hängende Medaillons mit figürlichen Reliefdar-Richtung ein stark differenziertes Formgefühl erkennen. stellungen idyllisch-bukolischen Inhalts. Die mittleren Medaillons oberhalb der Seitentüren (s.Taf.C,3) haben querovale, die seitlichen (1, 4-7) jeweils längsovale Form. Während die letzteren zur Gänze von einem, nach unten stärker durchhängenden Feston umgeben sind, ist durch die Aufhängeschleife der querovalen Medaillons je 1 Lorbeer- und ein Palmzweig gesteckt und das Feston ist an seitlich des Rahmens, in mittlerer Höhe angebrachten Nägeln aufgehängt.

+) K.Ginhart, a.a.O.

Ilvanitzky Károly

festő

azonos Hidvégi Ká-

rollyal.

d. 04.

25 44.
B

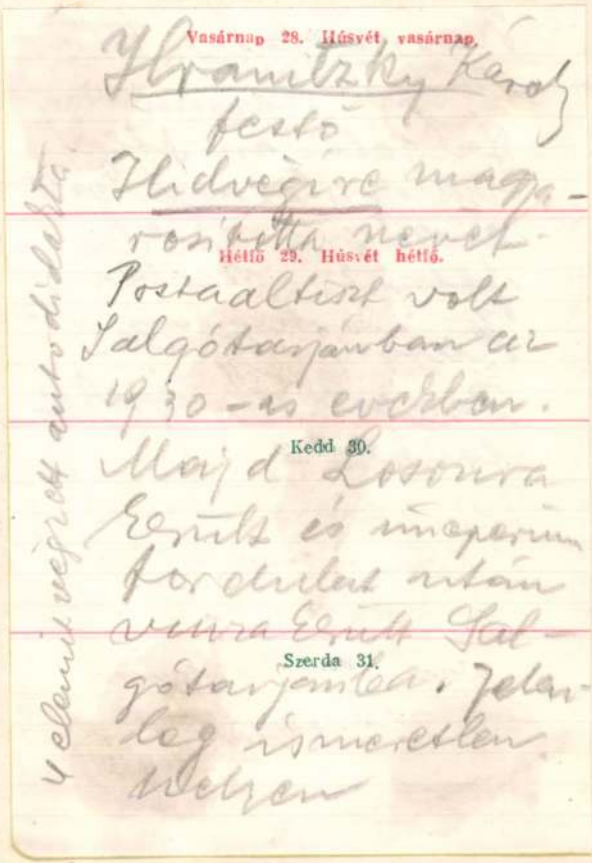
Elintégés kent!

. E. Ny.

Hranitzky

Hidvégi Károly

festő, credibile

Vasárnap 28. Húsvét, vasárnap.

Hranitzky Károly
festő
Hidvégire magas-
rangú nevet-
Hétfő 29. Húsvét hétfő.
Postaaltist volt
Salgótarjánban az
1930-as években.

Kedd 30.
Majd Losonra
Ernő és unokatestvérem
fordulat után
visszaért Sal-
Szerda 31.
gótarjánba. Jelen-
leg ismeretlen
helyen

Vellemi vegyes autodidakta

Csomor Ernő nyugalmazott
rk. plébános közlése
1948. júl. 20.

ÖM. ügyek

91

ágos Bizottsága

y { száma: 1095 19
kelte: V. 15 19 41
beérkezése: V. 17 19

száma: 3

intézett szám:

na:

ma:

a:

Hradištěkoí vár

Sárod vm.

Potemkin 39. l

Hranek Johann

Koroneč 1809

rod

=

Schick Holitsch

128. l

Hradlička

pesto és rapsolaj

talán. Jud valamit

mondani

Szerb Antal

Kosáb Mária

Szerbusz Vali Kaszás

Albani fogyasztva

Olvasnál.

A monográfia Nádasdy Ferenc

Kanizsai Dorottya

Hrecska József építész, 1929–1987.
Szerző: Hrecska József.

Magyar Építőművészet, 1988. 4–5. sz. 114. old.

HRECSKA JÓZSEF
(1929-1987)

Az utolsó KONSTRUKTŐRÖK egyike volt — az általam ismert, velem dolgozók közül a legutolsó. Úgy, olyan mélységgel s teljességgel ismerte szakmánk EGÉSZÉT, hogy a RÉSZEK becsülete és értelme cselekedeteinek lényegévé vált. Akként konglomerálódtak benne egy matériává a tervek mozaik-elemei, ahogyan a teremtett világ rakja össze sejtjeit, egymástól elválaszthatatlan kapcsolatrendszerű organikus szövetté. Ha egy épület bármely részének konstruálásához fogott is, figyelme körébe bevonta a teljes munkát; szerkezetei által Övé is lett a ház.

Drégelypalánkon született, 1929-ben. Az „építő mesterség" családjában hagyomány, világjáró elődei Amerikában is dolgoztak — nem véletlenül kerül tehát a Felsőépítő Ipariskolába s végzi azt el 1949-re.

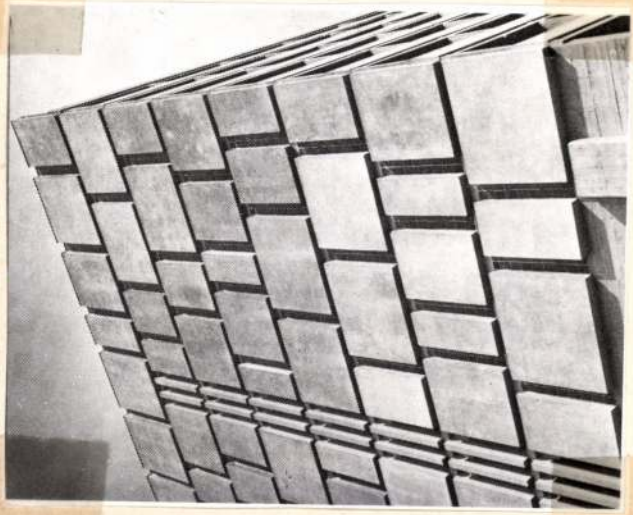
Amerikai felhőkarcolók
Ezt az áramlatot az átlagosnál nagyobb költség és az acélváz alkalmazása jellemzi. (pl. a Pavillon de Flore.)

Konstruktivizmus
Az absztrakt mozgalom szellemében a homlokzati ritmusok kutatását helyezi az előtérbe (pl. a Citroën-garázs).

A másik tény
zatot ad arra, l
Lyon oly gyorsa
az a város tudon
namizmusa. Eb
ban számos tec
feltaláló dolgoz
lyoni *École C*
magas színvona
den műszaki újí
új építőanyago
kedvezően foga
a figyelmet a

Hrecska József, építész 1.) Folytatás,
Jánossy Johanna, Lente András: Beszélgetés Jánossy György építésszel.

Kaposmos Szálló, Salgótarján. Építész: Jánossy György, Hrecska József.
1964. /terv./

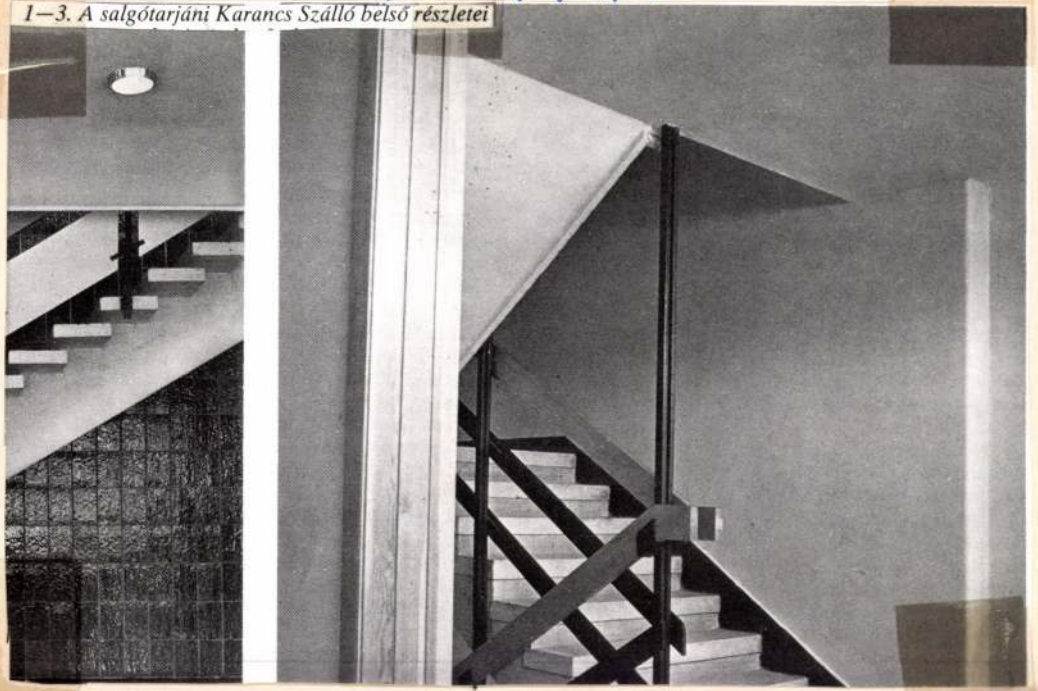
Kaposmos Szálló, Salgótarján, /részlet/.

Magyar Építőművészet,
1968, 3, 19-okt.

Hrecska József, építész
2.) Folytatás
Jónossy Johanna, Lente András, beszélgetés Jónossy Gyöngy építésszel:

Magyar Építőművészet, 1988. 3. 20-old.

1–3. A salgótarjáni Karancs Szálló belső részletei

Hrecska József, építész 3. építész (vége)
Jánossy György, Lente András, Beszélgetés Jánossy György építésszel

4—5. *Lépcsőházi részlet. Lakóház a Gyorskocsi utcában, Budapest. Építész: Jánossy György, Hrecska József. 1968*

5

Magyar Építőművészet, 1968, 3, 21-ad.

Hrecska József, építész.

1. járási kórház, Kazincbarcika: Hrecska József, Jánossy György, 1967. [rajz]

1.

Magyar Építőművészet, 1974. 4., XII.-old. és XIII.-old.

Hrecska József, építész

5-7. jóléti kórház, Karinthy utca (Jánossy György, Hrecska József, 1967) [rep.]

Magyar Építőművészet, 1984. 4., 17. old.

Hrubos Ildikó,
a MÉSZ Mesteriskola Előadásai.
VI. ciklus 1980–82

Hoffmann Istvánné, Kenéz Győzőné, Hrubos Ildikó, Szűts István: A lakásszociológia kérdései.

Magyar Építőművészet, 1982, 1–2 szám, 5–ol.

Hrecska József épitész M.D.K.

Résztvett a pályázaton II. dij, 30 000 Ft

Társtervező: Jánossy György, Vély Róbe t, Szőke Lajos, Simon Gábor.

138 ezer forintot kapnak a csecsemőotthon pályázat nyeretesei.

Magyar Nemzet 1963. augusztus 8. 5.1.

Hrecska József, ejtőernő

MDK

Halmágyi kárvallottal és Jánossy György-gyel együtt kénytelen tervét 13 000 Ft - ért megvásárolták.

—: Mielőtt lenne az új Jókai-kollégiumnak 2.l.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. máj. 18.

Hrecska József

Jelentős szerepe van az utóbbi évek építészeti fel-
lendülésében. A Karavics szálló tervezője.

Ernyey Gyula: Magyar design; Ipari Művészet, 1969. III. 23. l.

Hrecska József

Kubinszky Mihály kritikája és méltatása Hrecska József és Jánossy György épitészek lakóépületéről /Bp, I. Gyorskocsi u. 22-24./

Magyar Építőművészet,1969.2.sz. 59. l.

Hoecska József

a Hotel Duna Intercontinental tervezésének egyik építész-munkatársa volt

F.J.: Hotel Duna Intercontinental, Budapest, - Magyar Építőművészet, 1970.6.sz. 19-33.l.

Hrecska József

Fővárosi Közegészségügyi és Járványügyi Állomás Laboratóriuma, Bp, XIII. váci út. /Jánossy György, Bálint Jenő, Hrecska József építészek./ - Magyar Építőművészet. ~~19xx~~ 1968.3.sz. 2-3. l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája - Művtört.Írt. 1971.2.sz. 149-182.l.

Streccka József

és Jánossy György szolgálatjáról Karancs

szállója a kulcsos visszaszolgálás koppenő

példája.

Merényi Ferenc: A magyar építészet

1867–1967 Budapest 1970.

1121

Hrecska József

Járási Kórház, Karcag. /Jánossy György, Hrecska József építészek, Fehérváry Sándor belsőépitész, Sipos László kertterv./ - Ism: Borosnyay Pál, Müszaki Tervezés, 1968.5.sz. 17-21.l. - Városy Péter, Magyar Építőművészet, 1968. 3.sz.31-34. l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149.182. l. 155. l.

Hrecska József

tervezte a Szeged-i Tanács székházát.
1961. 455. p. reprodukcio!

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967. Budapest 1970.

1431

Szecska József

és Jónossy György tervezték a szlgó-
tarjáni Korona "szálló" t. 464. p. Jegyzet-
olukció".

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967 Budapest 1970.

144

Specska József

és Jánossy György tervezték a Lázsnebarcika-i kórházat 1965.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1414

Hrecska József

A 12. sorszámú terv /építészek: Hőnich Henrik, Hrecska József, Zádori Attila; munkatársak: Hőnich István Lukáts Gabriella, Ropoli Éva/ az alábbi pályázaton VI. díjban részesült: Ismertetés, képpel/

Városy Péter: A szolnoki területi vezető egészségügyi központ tervpályázata, 1970.
Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 8-16. l.

Hrebik József
építész

~ a Salgótarjáni Fő tér

Repr.

Magy. műv. fört. 10. 4.k.
Képcsarn. kiad. 1971.

Hrecska József
emlékére

Kovács Gyöngyi / Salgótarján /

Mozgó művészet. 10. sz.
Képzőművész. kiscol. 1971.

Hrecska József
élete

Szeged. A Csongrád megyei Tanács-
ház belső részlete. 1957.

Kepes.

Kaolos: Magyar építészettört. 572.
Művelt kiad. 1971.

Hrecska József
élete

Kazincbarcika, ~~kórház~~ kórház

Repr.

Radó: Magyar életrajzi lexikon
Kossuth K. 1971. 389.

Hrecska József épitész M.D.K.

ijat nyert a pályázaton /16 000 Ft/

árste vező: JÁnossy György-Kriegler Erzsébet -

zuchay Géza-ély Róbert

Pályázat fürdőkre

agyar Nemzet 1964. szeptember 20. 14.l.

Hrecska József

Hotel Volga, Budapest. - Építész Finta József, belsőépítész Király László, munkatársak Dávid László, Hrecska József és Z.Havas Anikó, statikus Dénes Loránd. - Ism.

Magy.Ép.Ip.1972.1.sz.

8-11.1.

Hrecska József építész

a salgótarjáni Keramo gyár
építkezéseit neve említve

Magyar építészet 1945-70
121. old.

Hrecska József építész

a Gyarloci utcai lakóépület

építészeti tervei

Magyar építészet 1945-70

56 old.

Hrecska József

P.J.: Hotel Volga. Bp. IV. Dózsa György út. - Építész Finta József, belsőépítész Király László, statikus Dénes Lóránd, építész munkatársak Hrecska József, Z.Kovács Anikó, Dávid László. Falképek: Ágotha Margit, Németh Imre. - Ismertetés.

Magy.Ép.ipar.1972.6.sz.14-21.l.

Hrecska József

a Kárpát-medencei történeti
és klimatológiai összefüggésekről emlékezve

Magyar építészet 1945-70
144. old.

Hrecska József

az alábbi pályázaton kiemelt megvételben rész esült
14. számú terv egyik szerzője.

Lehoczky Ödön: Országos vezető módszertani szociális otthon tervpályázata, 1971.
Magyar Építőművészet, 1972. 1.sz. 2-7.l.

Hozza jószol

Hrcska József

az alábbi tervpályázaton 2. dijat nyert 11 számú pályaterv egyik munkatársa

Tokaji Béla: Fonyódi gyógyfürdő-gyógyszálló éá meleg-vizü strandfürdő tervpályázata, 1971.
Magyar Epitőművészet, 1971.6.sz.2-5.l.

Thanks for read

Hrecska József, építész DDK.

Szegeden, a Rákóczi téren épülő megyei tanács- és
járási terveit készítette el Schömer Ervinnel és
Svastits Zsigmonddal együtt.

– Fővárosi tervei:

Népszabadság, 1959. ápr. 4. 17.(

MDK

Hrecska József

valamint Czebe Istvánnal és Vámossy Ferenc közös pályaműve kapta a második díjat a Calvin tér rendezésére kiírt tervpályázatom.

Gáramyi Jenő: Milyen lesz a Calvin tér?

Érdekes Ujság, Bp. 1958. május 31. 8. l.

Hrecska József, epikus

L. Forrás dy Z.

- - következő hírek

Magyar

Építőművészet 8 pr. 1983

6

8313

Hrecska József építész

L. Hamos Zoltán

-: Tervpályázat

Magyar Építőművészet, B.n.1983

3-7.

83/4

HRECSKA József:

I.J./HRECSKA József/: Sinka István Művelődési Központ, Vésztő. Építész:Hrecska József. = Magyar Építőművészet, 83,1992, 6. 2 - 4.ill.

MDK

Hremiczky Ilona

Képzőműv. Főisk. ifj.kiáll. 1913-14. Deák Ébner L. növendékei.

D Ihren József

feldolgozta
1903

Érmiúsk 1930.

84. l.

3430. Anshelm Le

Sz. Falun, Dalecarlien (Svédors

Az erdőben.

Az észmét hegyes vidé
lete fejezi ki, hol a balról lá
és a sziklákat magas hó borí
bozata rozsdaszínű. Az égbolt

»A. SCHULTZBERG«.

Vászon, méretei 93 : 115 cn
az 1907 január 24-iki 7738 sz
(160–907). — Kifizettetett 19
tatott 1907 márczius 16-án (4
hagyta az 1910 május 11-ik
(942–910).

III.

Vétel
1907

Ybrem József

határőrvidéki tanulm.
alapból 300 k

Értesítés 1903/4.
32. l.

A budapesti ____ ker. m. kir. á

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Hivatalból.
Díj átalányozva.

Ilten József

Tartanító

Erlinnik 1904/5

18 l.

Hendrichs Hremer

habán hév

1665-1680 között

Román János: A Habánok Sárospatakon

Sárospatak, 1959.

28

Hersko Judit

Sepp Auer, Josef Bauer, Guillaume Bijl, Bukta Imre, Csörgő Attila, Valie Export, Ian Hamilton Finlay, Joel Fischer, Heinz Gappmayr, Hans Haacke, El-Hassan Róza, Hersko Judit, Karin Hazelwander, Zuzanna Janin, Ivan Kafka, Michael Kienzer, Stanislav Kolíbal, Brigitte Kowanz, Richard Long, Pepi Maier, Richard Nonas, Goran Petercol, Klaus Pinter, Fred Sandback, Peter Sandbichler, Sugár János, Richard Tuttle, Franz Vana, Várnai Gyula, -Luc Vilmouth, Lo[illegible]ger, Lawrence Weiner, Franz West

Súly-talan

Schwere-los

LUDWIG KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM BUDAPEST

LANDES GALERIE

KK KULTUR KONTAKT AUSTRIA

Wir laden Sie herzlich ein zu der Ausstellung

Schwere-los

In gemeinsamer Organisation der Landesgalerie Linz
und des Ludwig Museum Budapest/
Museum für Zeitgenössische Kunst

Vernissage: 6. März 1997, 18 Uhr
Eröffnungsrede: Mag. Dr. Peter Assmann

Dauer der Ausstellung: 7. März – 6.April 1997
Öffnungszeiten: 10–18 Uhr, Montags geschlossen
Budaer Burgpalast Gebäude „A", 1014 Bp., Szent György tér 2., Tel./Fax: 212-2534

Szeretettel meghívjuk a

Súly-talan

című kiállításra a Landesgalerie Linz és a
Kortárs Művészeti Múzeum/Ludwig Múzeum Budapest
szervezésében.

Megnyitó: 1997. március 6-án, 18 órakor
Megnyitóbeszéd: Mag. Dr. Peter Assmann

A kiállítás megtekinthető 1997. március 7 – április 6.
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.
Budavári Palota „A" épület, 1014 Bp., Szent György tér 2., tel./fax: 212-2534

Hribar Magdalena

Vel. Gorica (Zágrábmegye).

Az 1896. mill. Ezeréves
honvát ipar tárlaton
Kálypha alkotó — festészet
Gobelin vászon.

H

172 f

MDK

Hribik Aladar

A Berzsenyi-Társ. Lengyeltótin rendezett kiállitasán szerepelt művével.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 103.l.

MDK

Hribik Aladár

A Berzsenyi Társaság kiáll. Lengyeltótin. Képző-
művészet 1930. IV. évf. 29. sz. 103.l.

Hribik Aladár

Dombormű faragványokkal vett részt a Berzsenyi Társ. somogymegyei kiáll.-án.

N.U.930.V.4.

Hribik Aladár

festőművész

Dunántuli Művészszövetség kiállítása - Kaposvárott a Turul-szálló nagytermében -xxxxxxxx szerepel. szép iparművészeti kollekcióval - fafaragásokkal.

Pesti Hirlap
1930.IV.9.

Hribik Aladár iparművész (Kaposvár)

Kaposváron a Dunántúli Táv. Tanfolyamon a már befejezett és aranydíjjal már kitüntetett művész ezüst-emlékplakettet kapott.

Cikk: A Dunántúli Táv. Tanfol ...

Képzőművészet, 1930. 30.sz. 128.lap

HRIBÓC (Bereg)

Fatemplom

Hribóci fa templom

V hribóci fatemplom. VV 1871, 279–280.
(Kép: 280.)

mokról felvett leltárt, is, melyből kitünik, hogy a 69 templom közül csupán 4, tudnillik, a munkácsi, szolyvai, kálniki és szent-miklósi (ez eredetileg r. k.) voltak kőből épitve, de ezek közül is a három előbbi oly szük és romlott állapotuak, hogy ujak épittetése véleményeztetett.

Azóta, különösen a forradalomig, csak gyéren keletkeztek a régi fatemplomok helyein kőépületek, de mégis annyira, hogy egy hiteles feljegyzés szerint, a munkácsi egyházmegyében (mely akkor 469 anya- és 1009 fiókközségből állott) 1813 óta 1862-ig 40 uj kőtemplom épittetett. Azóta ez állapot tetemesen megváltozott, mert, nem emlitvén a most 376 anya- és 1065 fiók községből álló munkácsi egyházmegye más vidékeit, csupán a Beregvármegye területén, a beregszászi főesperesség alatt álló 8 alkerületben levő 77 anya és 239 fiókközségben találtatik 47 kő és 30 fából készült anya- és 29 kő és 31 fa-fióktemplom, s e szerint e században e fenálló 76 kőtemplom közül nem kevesebb mint 72 emeltetett, mi több, legnagyobb részben a forradalom óta, s jelenben is több emelkedőben, munka alatt van, mint a podheringi, szuszkói, leányfalvi, nagy-mogyorósi, stb.

S épen azért, mert a régi fatemplomok egymás után nyomtalanul eltünedeznek a föld színéről s azoknak emléke is lassan-lassan teljesen el fog mosódni az emberek emlékezetéből: egy ilyennek hű képét látni s megőrizni mindenesetre érdekes lehet.

Megvallom, — mond Lehoczky — engem mindig érzékenyen meghat, valahányszor egy ily, többnyire terebélyes vén fák árnyékában, magaslaton emelkedő és különben kellemes látványt nyujtó fatemplomnál megállok s annak bár kicsiszerű, de sajátlagos szerkezetü és régi korra mutató idomát szemlélem; de még inkább meghat, ha a nyilt árkádon vagy csarnokon át az alacsony kör- vagy góthives ajtaján, annak belsejébe belépek.

E többnyire faragott négyszegü, vagy mint a *szuszkói*-nál hasitott széles gerendákból igen ügyesen összerakott templom egy hajóból s a román stilnek megfelelőleg, az ennél jóval kisebb és alacsonyabb szentélyből áll, melynek mindig keletfelé végződő része vagy a nyolczszög három oldalával, vagy egyenes, sőt néhol kerek záradékkal végződik. A templomok rendesen igen csekély terüek, a hajó 3—4, a szentély pedig 1—2 öl hosszu és ugyanoly széles, azonban a diszesen faragott, 1 hüvelyknyi vastag, cserépalaku deszkácskákkal fedett pikkelyes fedelen tul emelkedő, kupokkal ellátott hajó boltozata majd csucsives, majd gömbölyü, sőt néhol behajlitással diszitett.

A nyugati oldalról nyiló egyetlenegy ajtó többnyire diszesen faragott s vastag keretén czirilbetükkel az épités ideje s a mester neve vannak bevésve. Az ajtó felett emelkedik a torony, mely szintén különböző alaku, majd vastag, alacsony, majd ismét karcsu és igen magas, néhol nyolcz, másutt elenben csak négyszögü; a karzat árkádjai felett emelkedő czövökön azután fényes golyó s azon a hármas kereszt mindenhol pompázik. Sok helyütt hasonló diszü, de alacsonyabb toronykák a hajó közepéről kidudorodó kúpon s a szentély felett is magaslanak, mik a muszkák épitészeti módjára emlékeztetnek.

A nyugati toronyra közvetlen az azt befödő sisak alatt, többnyire szintén régi korra emlékeztető, hajdan létezett erődités tornyokat utánzó idomban készitett széles karzat alkalmaztatik, melynek deszkái alsó végökön többnyire csipkeszerüleg diszitvék. A karzat árkádjai feletti sisak csak a megye alsó részén levőknél emelkedik igen nagy magasságra, fent a torony teteje többnyire hagymaszerü dudorokkal diszitett.

A templomban sem karzat, sem székek nincsenek; oszlopok azonban vannak, melyek faragott virágokkal és más czifrázatokkal épen oly dúsan diszitvék, mint az *ikonostázia* (képes fal), melynek aranyozott vagy festett arabeszkszerü keretei közt a szentek képei behelyezvék.

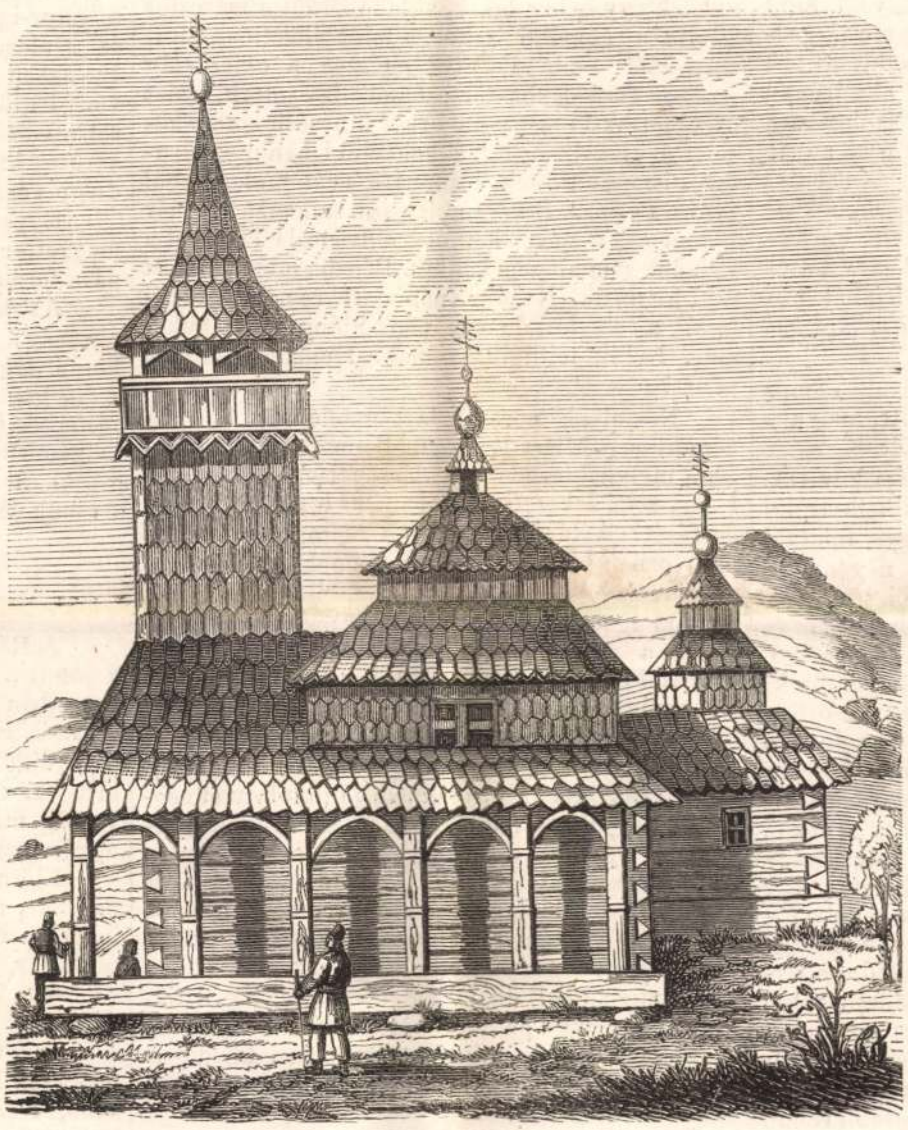
A szentélyben levő elrejtett oltár szintén bir faragásokkal, valamint a feléje nyiló elfüggönyzött fő- és két mellékajtó is. A templomok alig 1—2 □ lábnyi terjedelmü ablakocskákból nyernek világosságot, melyek többnyire csak a déli és keleti oldalon vannak.

A torony kiszökő karzatában csüngnek a harangok, melyeket a bejárat alatti előcsarnokból vagy folyosóból szoktak kezelni. Hajdan deszka kopogtató helyettesité az érczharangot, mely deszka két oszlopon külön állott, de ma már a legszegényebb község is harangot szerze magának s annak vidám hangjára kedvtelten vet magára keresztet aprója, nagyja.

A régi fatemplom, többnyire a falu legemelkedettebb részén, magas dombon, nehezen megközelithető helyen áll, mig körötte czinterem, temető terül el, miért is a halottak emlékére egyes, sokszor diszesen faragott kereszteket szoktak kivülről a templom oldalára függeszteni.

Az uj kőtemplomokat azonban már alkalmasabb helyekre épitik, s a régi elhagyatott, elpusztitott fatemplomok helyein kegyeletből és emlékül meghagyják a régi oltárul szolgált négyszegü követ, s azonkivül sok helyütt (mint Kis-Lohón) keresztet és fakápolnát is emelnek mellé.

Bizonyos, hogy a régi templomokat, melyek 200 évig is fentartják magukat csekély igazitás mellett,*) legrégibb idő óta, hazánkban egyenlő stil szerint (s csak a község vagyonához mért csekély diszitési különbséggel) épiték; ez idom hazánk kárpátaljai tájain átalán divott; ugy a Szepességen, Liptó- és Sárosvármegyékben, mint a Tisza bal és jobb partján, Máramaros-, Ugocsa-, Szatmár- és Beregvármegye területein.

Hribóczi g. k. fatemplom. (Beregmegyében.)

*) A nagy-bisztrai 1759-ben kijavittatott s maiglan áll.

Egyveleg.

** (*Francziaország háborui.*) Valaki kimutatást állitott össze arról, hány háborut viselt Francziaország az utolsó öt században. E szerint a XIV-ik században Francziaország negyvenhárom évet tölte háboruskodással, betudva azon öt évet is, melyekben polgár-háboru volt; ez idő alatt tizenháromszor az ország határain kivül, huszonötször pedig a határokon belül csatározott; nagyobb csata volt tizennégy. — A XV-ik században hetvenegy háborus évet számlál a francia, mely időből tizennyolcz év polgár-háborura esik, tizenötször az ország határain kivül, negyvenháromszor a határokon belül csatázott, ez idő alatt nagyobb csata volt tizenegy. — A XVI-ik században nyolczvanöt évet töltöttek a háboruskodással, ez évszámból harminczhárom év polgár-háboru esik, negyvennégyszer az ország határain kivül, nyolczszor pedig határokon belül csatáztak, nagyobb csata volt huszonhét. — A XVII-ik században, hatvankilencz évük tölt el háboruskodással, ez idő alatt, tizenhét évig tartott a polgárháboru, s a francziák ötvenkétszer az ország határain kivül csatáztak, nagyobb csata volt harminczkilencz; s végre a XVIII-ik században háboruskodással töltöttek ötvennyolcz évet, betudva a hét évet is, mely idő alatt ötvenegyszer az ország határain kivül csatáztak, nagyobb csata volt kilenczvenhárom. Tehát az összes ötszáz évből esik hetvenöt év polgár-háborura, hetvenhat év az ország határain belül, és százhetvenöt év a határokon kivüli háboruskodásra; és igy Francziaországnak volt összesen háromszáz huszonhat évig háboruja, száz nyolczvannégy csatával.

** (*A vadállatok Kelet-Indiában.*) A madrasi kerület lakosai sokat szenvednek az alligatorok miatt. Egyetlen kerületben 1870. év folytán az alligatorok egy embert, 13 tehenet és 14 bivalyt emésztének föl. A kormány minden $8\frac{1}{2}$ lábnál hosszabb elejtett alligator után a malabári partvidékben 10 rupiát (20 ezüst garas) fizet jutalmul. Bengaliát a mérges kigyók háborgatják nagyon. A bordwani kerületben rövid idő alatt 30.000 rupia osztatott ki a megölt mérges-kigyókért. Milyen nagy lehet azoknak száma, akkor látjuk, ha meggondoljuk, hogy minden bemutatott kigyóért a kormány csak 2 annust (3 ezüst garas) fizet. Beharban a farkasok pusztitnak iszonyu mérvben; miután kiirtásukat a nép között uralkodó babona teszi lehetlenné. A hinduk szerint, a mely falu határán farkasvér ontatik, azt okvetlenül szerencsétlenség fogja érni. Tscheng-Bakar mellett a vidéket különféle vadcsorda, veszedelmes elefantok széltében-hosszában pusztitják. A tigrisek is nagyon elszaporodtak. A kormány folyton fizet az elejtett tigrisekért jutalomdijakat, s jelenleg nagyszerü hajtóvadászatokat terveznek.

** (*A németek a zsidók maradékai.*) Ezt igyekszik bebizonyitani a Mainzban megjelenő „Israelit“ czimü lap, a „german“ szót Japhet legidősb fiának, Gomernek nevétől származtatva. A biblia egyik legrégibb forditása, a „Targum Jerushalmi“ ugy szól Germaniáról, mint oly országról, hol Gomer utódai telepedtek le. Megjegyzendő továbbá, hogy Gomer legidősb fia a biblia szerint Askenas volt, és hogy zsidó nyelven e névvel jelölik átalában Germaniát. Az askánok pedig egyikét képezték volna Germania egyik legősrégibb uralkodó családjának. Ebből világos, hogy Gomer utódai „gomran“ vagy „germán“ név alatt Askenas vezetése mellett Germaniának nevezték a helyet, a hol letelepedtek, s igy a németek zsidók maradékai.

** (*Hyacinthe atya a Vatikánról.*) Hyacinthe atya, ki két év óta nevezetes szerepet játszik az egyházi életben, legközelebb Rómába érkezett s régi ismerőséhez Merode gróf bibornokhoz fordult, hogy számára kihallgatást eszközöljön ki a pápánál. „Óhajtom — mondja a levél, — hogy a szent atya által magánkihallgatáson fogadtassam s előtte egész lelkemet kitárhassam. Azon magatartás, melyet az egyházat ért válságban elfoglalnom kelle, kétségkivül fájdalommal tölté el a szent atyát, de nem vonhatott el tőle minden érdeket oly férfiu iránt, kit egykor jóságának bizonyitékaival tisztelt meg, s ki nem szünt meg magát egyik fiának tekinteni.“ Merode ur e kérelemre tagadólag válaszolt, mire Hyacinthe következő nyilatkozatot intéze hozzá: „Egykor a jó pásztor az eltévedt juh után szaladt s gyöngéden vállain hozta vissza azt. Most az eltévedt juh (mert ön engem ilyennek tekint) keresi a pásztort s ön visszautasitja. Mily különbség az evangelium és a Vatikán közt. — *Hyacinthe.*“

Vas. Ujs 1871 279, 280 l.

hatlanokká? Mert kinek volna kedve épiteni, mikor a föld köröskörül hatalmasan reng, s eddigi épitményét roskadozni látja?

„Azonban nincs okom ily mentséghez folyamodni, s ha szerény vázlatom ép oly szerény képet állitna elő intézetünk munkásságáról, azt, megszabott időm rövidségén kivül, csupán az előadó gyöngeségének kérem betudatni.“

A jelentés vége, az akadémia ez évi halottairól szólván, következőleg tér át a legnagyobb veszteségre, b. Eötvös halálára: „De ha elszámlált veteránjainkra nézve a megválás keserüségét enyhiti némileg emberi sorsunk közös érzete, a menynyiben földi korunk véghatárát megközelitve léptek át az enyészetbe: mit szóljak ama legnagyobb fájdalomról, melyet még nem érintettem, hogyan emlitsem e nevet, melyet tőlem, mint az év krónikásától e teremben minden arcz, minden kebel számon kérni látszik, a február 2-dikán élni — nem, csak közöttünk lenni megszünt báró *Eötvös* József elnökünk nevét? Avagy megkisérthetem-e, e hivatalos vázlat körében, jellemezni akarni benne az állam- és hazafit, a költőt és tudóst, az emberek és emberiség hőkeblü barátját? Nem — elég legyen nekem, itteni minőségemben, a dicsőült minden nemes tulajdonainak csupán forrására mutatnom, mely e két szóban kifejezhető: *magasztos észményiség és szerető sziv*. Ez immár a végenyészeté, s a hozzá kapcsolva volt szivek, mint elhalt növény testvérszálai, fájdalmasan csüggedtek vissza: *észményisége* fenragyog s biztositást nyujt az emberiségnek, hogy a mig oly irányu szellemek születnek — s adja isten, szülessenek minden korban! — mint Eötvös, addig az anyag és erőszak diadalán s nemünk jövőjén — daczára az előadásom kezdetén érintett kórjelenségnek — kétségbe esnünk nem kell. Elveszthetünk egyeseket, nagyokat, pótolhatlanokat, kikkel nagy tettek egész sora száll sirba: de Eötvös sirjából egy *szellem* sugárzik fel, mely arra készt, *elmélkedjünk s emelkedjünk!*“

A főtitkári jelentés után *Szász* Károly Tompa Mihály fölött emlékbeszéde következett, melynek egy részét már mult számunkban közöltük.

Ezt *Rónay* Jáczint érdekes előadása követte: „A szerves élet haladásáról s a fajok kihalásáról.“ Értekezése bevezetéseül a természet egyes földtani korszakait vázolja, jellemezvén azok növény- és állatvilágát. Ezután áttér tulajdonképi tárgyára. Szerinte a most uralkodó iskola, mely a fajok és szervezetek folytonos tökélesbülését hirdeti, téves. Egyes fajok, mindig egész fejlettségükben éltek; azon nézet, miszerint léteztek volna egyes ősformák, melyekből az összes életszervezet fejlett, nem indokolt. Ő a természetben mindig teljesen kifejlett fajokat vél megismerhetni, melyeket alsóbb vagy magasabb ranguaknak lehet nevezni, a szerint, a mint magában befejezett szervezetük nagyobb vagy kisebb mértékben tökéletes. Igy p. o. a tüdővel lélegző magasabb faju a kopoltyusnál. A fajok kihalásainak okait pedig abban látja, hogy egyes fajok nem tudtak alkalmazkodni a természet változó viszonyaihoz, az éghajlati, talaji életfeltételekhez. A lét versenyét, azon elméletet, mely szerint az erősebb fajok győzedelmeskednének a gyöngék felett, megingatja azon észletet, hogy a letünt földtani korszakok magasabb rendü állatvilága kipusztult; mig épen a kisebb fajok, sugárállatok, kagylók stb. fenmaradtak. Nem a faj erősebb vagy gyengébb szervezetében látja tehát életképességének tanujelét, hanem azon képességben, mely szerint a természet változó életfeltételeihez tud alkalmazkodni. És nemcsak az állatvilágra nézve áll ez igazság; a nemzetek élete és mértéke is aláesik. Nem az ősi dicsőség az — mondja végszavaiban Rónay — mely a népeket fenntartja, hanem azon képesség, melylyel az élet változott feltételeinek is megtudnak felelni.

Rónay előadása után *Szily* Kálmáné következett „a természeti világ kommunisztikus irányzatáról“ — a természeti erők felosztását, végső kiegyenülését s akkor a világegyetem kihalását igyekezve bizonyitani, de itt-ott nagyon is merész következtetésekre ragadtatva.

Végül *Gyulai* Pál tett jelentést a jutalmazásokról, uj pályakérdésekről s a történt tagválasztásokról, miket olvasóink már ismernek mult számunkból. Erre az elnök, nehány szóval zárta be az ülést.

Az ünnepélyt diszlakoma követte, melyet az uj elnök adott Frohner szállodájában, s melyre a tagok nagy része hivatalos volt.

Párisi levél.*)

Páris, 1871. május 9.

Utóbbi levelem óta uj csapások zúdultak a szegény Francziaországra. A tényeket ismerik önök a hirlapokból. De talán nem lesz érdektelen ismerniök egy oly ember némely benyomásait, a ki nem távozott el Párisból s mint szemmel-látottakról szólhat a falak közti eseményekről és állapotokról.

Mik az indokai ennek a még gyülöletesebb mint nevetséges lázadásnak? Vannak kétség kivül köztök olyanok is, melyeket csak sokkal később fogunk megtudni s most csak találgathatunk. De annyi bizonyos, hogy a montmartre-i ágyu-ügy csak ürügy vagy alkalom volt, s ha a polgári háboru ezt akkor nem találta volna meg a kitörésre: kitört volna egy hó, két hó mulva bizonyosan; kikerülhetlen volt; s őrizkednünk kell a nemzetgyülést és a Thiers-kormányt vádolni (a mint vádolták), hogy ők okozták volna eszélytelenségök által e háborut. Ha a nemzetgyülés Párisba jött volna Versailles helyett: ma már nem léteznék.

A felkelés okai, szerintem, nagyon sokfélék; s különben ellenséges erők szövetkeztek benne. Meg vagyok győződve, hogy a bonapartista elem, sőt bonapartista pénz is belejátszik a dologba; egy hölgy, kit ismerek, s ki a legnépesb városnegyedek egyikében lakik, ablakából látta márczius 20-dikán reggeli 6 órakor, a mint előkelően öltözött fiatal emberek, kik egészen a császárság *jeunesse dorée*-jához tartozóknak látszottak, pénzt osztogattak ki egy csomó rosz kinézésü ember között. A császárság ügynökei több izben megjelentek s ismét eltüntek, bizonyára nem mulatságból jöttek Párisba. S végre biztosan tudom, hogy már három vagy négy hét óta a franczia bankból a felkelők semmit sem kaptak. Pénzök mindamellett nem hiányzik. Nehány nap alatt, remélem, megbukik a fölkelés, de nem pénz-hiány miatt bukik meg. Nekik millióik vannak. Honnan veszik a pénzt?

Némelyek porosz pénzt gondolnak. Én azt nem hiszem. Miért dolgoznék Bismarck Páris bukására, melynek eredménye Francziaország bukása lenne, a mi lehetetlenné tenné az 5 milliárd megfizetését? Aztán az iparos Németországban sem hiányoznak kommunisztikus elemek, az ilyes ragály terjedése nagyon veszélyes lehetne. Annyi nagyon igaz, hogy a poroszok, meg levén győződve a nemzetgyülés győzelméről a végén is, engedték, sőt tőlök kitelhetőleg előmozditották, hogy minél több franczia öldököljenek le saját honfitársai; s mint bizonyost állithatom, hogy márczius utolsó napjaiban Schlotheim tábornoknak a Commune iránt csaknem jó indulatu sürgönye, mely Páris falain mindenfelé ki volt függesztve, egyike volt a *legfőbb okoknak*, melyek a felkelőkbe bizalmat öntöttek s őket Versailles ellen menni fölbátoritották. Még ma is, hasonló előzményekre támaszkodva, a fölkelés vezetői a poroszok semlegességére számitnak.

Azt sem kell elfelejteni, hogy az „Internationale“ is egyike e polgárháboru hatalmas rugóinak. A társadalom ellen intézett ez óriási küzdelem leveretése ama titkos intézményre nézve is borzasztó vereség lesz.

A mi itt foly, valóban a demagogia, az általános social-demagogia harcza; ezt jól megjegyezzék s a helyett, hogy lenéznék Francziaországot, mint az angolok teszik, inkább higyjék el, hogy mi a *polgárisult társadalom* ügyeért szenvedünk.

Csaknem valamennyi tábornoka a lázadásnak idegen. Dombrovski, Cluseret, Okolovski, Romanelli, Pisani, Della Cecilia, Vroblevski, stb. Magában a Commune-ban Fraenkel, Babbych, szintén idegenek. Örömmel látom, hogy magyar egy sincs köztök.

A mi a felkelők tömegét illeti, — leszámitva a köztök levő egynehány ezer bünöst, — az többet ér mint vezetői. Szerencsétlen tévelygők, kik azt hiszik, hazafias szolgálatot tesznek, mikor Francziaország szivét szaggatják, s magukat köztársaságiaknak tartják, mikor a köztársaságot megölik. Nagyon vitézek, nagyon is vitézek, a mellett jó férjek, jó apák, tisztelik a nőket; fiatal húgom egészen egyedül járhat Páris utczáin bármerre, a nélkül, hogy bárki egy illetlen szóval bántaná. Csak volnának jobb tanácsadóik s tudnák jobban felfogni a helyzetet — ez az egy bajuk! Nem gazemberek, mert ha azok volnának, semmi sem gátolná, hogy ki ne raboljanak.

De ne higyjenek önök e részben a tulzó hireknek. A Commune minden tette, minden intézkedése merénylet a tulajdonjog ellen; de más rablás nincs is a városban, mint a mit a Commune rendel el, bizonyos szembeötlő rendszerességgel; egyesek vagy rabló-társaságok kevés vagy épen semmi merényletet sem követnek el a házakban, raktárakban stb., mint ily nagy városban a legrendesebb időben is megesik. Sehogy sem állna módomban fegyveres embereket megakadályozni, hogy ki ne raboljanak, ha kedvök tartaná; de erre nincs eset s azon nem is aggódom soha. Ha azonban a Commune még hat hónapig kezében tartja a hatalmat, meg vagyok győződve, hogy rendeletei által utolsó garasomból is ki leszek fosztva.

Egyéni szabadság itt nem létezik, kiváltkép a szólás- és sajtó-szabadság épen nem. Márczius 22-kén a Rue de la Paix-n egy békés jellemü tüntetésben vettem részt, egy háromszinü zászlóval; ránk tüzeltek s kevésbe mult, hogy engem is nem találtak a számos áldozat között. A hirlapok közül csak a Commune közlönyei állanak fönn, két vagy három mást kivéve, mint a *Moniteur*, a *Journal de Paris*, melyek az ellenzéket képviselik. Huszonkét mindenféle árnyalatu hirlapot tiltottak be s nyomtak el a *Debats*-tól kezdve a *Temps*-ig. A falak tele vannak aggatva borzasztó és gyalázatos torzképekkel, de senki sem veszi. Egészben véve Páris népességének alig egy tized- vagy legfölebb hatod-része áll a Commune-pártján, ezt a választások is megmutatták. De még annyi vereség után is marad 50,000 dühöncz, kik utolsó csepp vérig készek harczolni.

Egyszóval: szerencsétlenek vagyunk, de nem megvetésre méltók; s szenvedéseink Európa hasznára fordulnak.

Azt kérdik tán tőlem: meg fog-e állni a köztársaság? Nagy próféta volna, a ki erre megfelelhetne. Egyelőre csak hogy megéljünk, s elég lesz ha megélünk. Épen most tanulmányozom Horváth Mihály „Huszonöt év történetét“ s azt kérdem magamban, leszünk-e mi is oly ügyesek, mint önök voltak, hogy a demagogia és a reactio közt meg birjunk állani? *S. E.*

*) Ez eredeti levelet ugyanattól a franczia barátunktól kaptuk, kinek egy érdekes közleményét a poroszok Párisba bevonulása alkalmával adta lapunk. A levél irója, mint e soraiból is kitünik, a párisi „rend-párt“-hoz tartozik.

Szerk.

A hribóczi fatemplom.

A Rómer Flóris derék tudósunk által szerkesztett „Archaeologiai Értesitő“ egyik közelebbi számában beregmegyei ruthén fatemplomokról igen érdekes tanulmányt közölt Lehoczky Tivadar. Midőn az általa bemutatott rajzok egyikét, a hribóczi templom rajzát átveszszük, czélszerünek véljük magát a tanulmányt is főbb vonalaiban megismertetni.

Előre bocsátván, hogy a miveltség és jóllét mértéke, melylyel valamely nép bir: a faluk, lakhelyek s átalában az épitmények külsejéből is első tekintetre megitélhető, ez átalános igazságot hazánkra s különösen Beregmegyére is alkalmazza. Emlitve a különbséget, mely a gazdagabb alföld s a szegényebb felvidék falui közt van, — csak magának Beregmegyének is — ugymond — alsóbb, termékenyebb részén, a borsovai völgyön, különösen 1848 óta a jobblét szembetünően mutatkozik, mig a havasok alján még mindig a régi elhagyottság s szegénység látható. Pedig kétségtelen, hogy ott fent a *Verchovinán*, már a XVII. században nagyobb számban voltak a papok, mint a megye alsóbb részein. Igaz, hogy e lelkészek, a fenmaradt urbéri jegyzékek szerint „*batykok*“ (atyák), maguk sem voltak a köznépnél sokkal müveltebbek, s csak annyiban különbözők azoktól, hogy a cziril betüket ismervén, az egyházi szertartásokat végezték, de a közéletben a többi földhöz ragadt jobbágyokkal versenyt dolgoztak; mi több, a földes uraságnak évenként jobbágyi szolgálmányul 1—2 nyestet, vagy e helyett váltságul 1—2 forintot is adni tartoztak. Ez állapot igy tartott, mig a keleti szertartásuak a római katholikusokkal nem egyesültek, minek jó következményei leginkább 1692-ben Lipót király intézkedései folytán keletkeztek.....

Csodálatos, hogy a vallási „*Unió*“ előtt sokkal több ruthén pap volt e vármegyében, mint később, különösen 1798 után, midőn egy vegyes, világi és egyházi tagokból alakult bizottság a lelkészségek állapotát rendezés alá vette.

Az 1798-ban működött rendező bizottság a munkácsi és szent-miklósi uradalmak területén 69 parochiát talált és állapitott meg; egyszersmind jelentéséhez csatolta a lelkészi lakok és templo-

82. Hribóc, g. k. fatemplom.

1711. az átvonuló svédek kirabolták. (Lehoczky IIIb. p. 300.)

1747-ki összeírás a helységet sem említi.

1839. „Eccl. Lig. ad S. Michaëlem Archangelum." (Schem. Munk. p. 32.)

1898—1904. „Eccl. antea lign. a. 1898—1904 mur..." (Schem. Munk. 1908. p. 80.)

Lásd még: rajza az Akad. Arch. Biz. rajzgyüjteményében Lehoczkytól (1870); Lehoczky I. p. 241. ábrával; Rómer p. 2.; Vas. Ujs. 1871. 22. sz. ábrával; Lehoczky IV. p. 46. ábrával; Gerecze p. 187.

(Bereg m.)

Dombág.

Hrico's Trenčín vom.

Ilkovára

Vajju: Magyar várak

Ilrics vára

Emlitve

Ipolyi Nyáry

38. l.

A várnak egy
szemüremből
kiugró
részében

1.280
75
75
300
5.550
7.280

320
78.50
76.40
5.601.58
6276.48

160
160
858
22.080
23258

556.20
75
300
5.550
6.481.20

Ilrichó vára

Takfelvárak

109. l.

en tul nem
hivatalos
pannonhalmi

lküsége
s tekinteté-
em a követ-

ősorban te-
bként müem-
másrészt az
nálló igénye-
ltár a szen-
a főhajóból lehet
dalhajóiból
ciád óhaja
ni, a régi
a két torony-
zal az oltár-

Thrisói vár

Könyöki

532, 532-l.

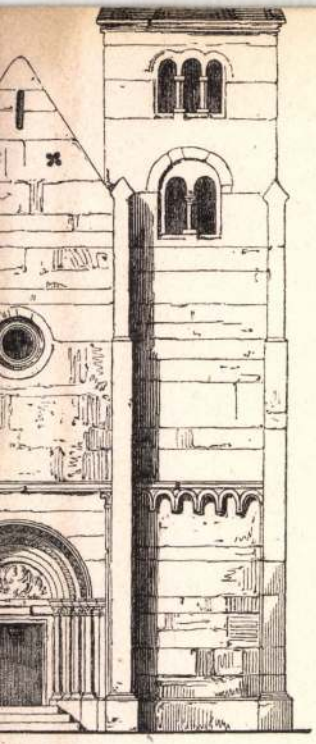
Illésóvárosrom Ricsó Trencsén m.

Könyöki 1882.

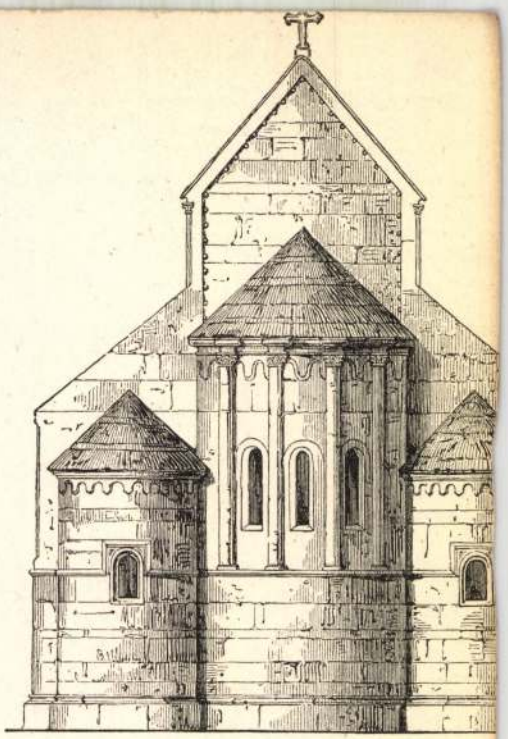
1) alaprajz - kelet északi oldal.

2/1 távlati kép. facsimile

3. Drahotzky távlati kép 1868.
fol.

8.

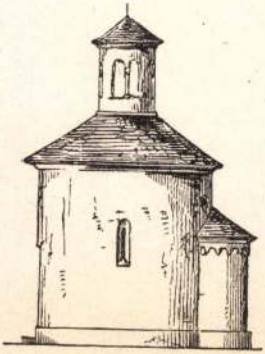
9.

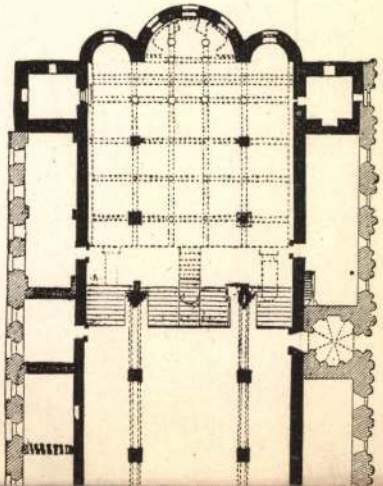

14.

19.

Hrdinové vál.

Francouzům

k.

Hladovým Rýnu

1914. 587. l.

4618. Munkácsy Mihály.
Sz.Munkácson 1844 febru

Tájkép folyóval.

Vászon, méretei 46:5
1913 május 24-iki és 27-ik
terjesztés (1127-913) és a
(1522-913) szerint J.Schne
1913 augusztus 13-án.-- El
(1697-913).

Sz.n.
1522
Át.le

Ilkics-vármak

vonjai

pénzrép után

Luk Podm

I. k. XLVIII. l.
után

Hrico vára

Trencsén vm.

1.

Luk Podm

I. k. ~~LIX.~~ l.

XII, XVII, LV-LVI. l.

681. l.

II. k. 681. l.

Illicsó vár

Trencsén vm.

l. Lukpodm

III. k. 65. f.

elfogok követni arra, hog
tőleg megkiméljelek.

Fig
nak indokaidat és azt his
hogy a behajtás iránti el
halasztassék. Ugyanis ugy
tási Szövetkezet összes k
folyószámla tartozásainak
házta s igy ezeknek a köv
intézeti ügyész ügykörébe
szives barátságból fog be
Igazgatóságtól határozott

Mi
ről minden lehetőt arra,

Hricsó vára

Trencsén vm.

Luk Podm

IV. k. XIV. l. cí nevm.

XV. l.

XVI. l.

XVII. l.

XVIII l.

680. l.

mert ellenkező esetben kénytelen leszek Ön ellen a peres eljárást megindítani.

Tisztelettel

Dr. Sebestyén Jenő

Ilkicsóvára

Lieget: Antal fest-
ménye a M. Tud-
Akad. tulajdonában.

Repr.
Luk. Podm.

IV. k. XXV. l.

...gasult megnatalmazott ügyvéd ál-

...rvényszékhez adja be.

...ke fejében 4.....kor.értékü bélyeg-

...illeszt ve.

...január hó 21-én. A kir.

...ndesberg e.k.kir.tezéki jegyző

h i t e l é ü l:

Weber Jenő

k i a d ó.

M. D. K.

Kriespöck Lipót,
Vehely rajza vagy terve.

Pesti piarista levéltár.

Mojzer Miklós: Architectura civilis.
Művészet. 1957. VI. é. f. 2–3. sz.
118. l.

Hrivnyák Ede

növendék a müncheni
akadémiám

tred
2
Telkiprakad

19. I

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Hrinyák (Rieger-) Jozefine

Hrinyák

Budapesti Hirlap. 1882 V. 4

122. sz. 20. Melléklet.

magyar művészek külföldön

Hrinyák Ede festő

Pesti Napl. 1881. nov. 9. sz.

Képeslapjaik magyar művészek
körében

Hrinyák (Ede?) fest.

Pesti Hirlap. 1881. márc. 24. 3.

A képzőművészeti társulat tavaszi kiállítása...

Hrúzsik Ede festő

Pesti Hirlap. 1880. jún. 24. 3.

a müncheni festészeti akadémiát....

Ferenczy Ede festő

Budapest Herlap 1881, XI. 9.

146. r. 3. o. (H. és M.)

MDK

Hrinyák, 19.sz.

Botra támaszkodó paraszt

Ernst Muz. 13-14. aukc. 192o. 16.1.

Hrkaj Zuzsika

A legügyesebb hímzőlány Galgagyörkön. Ő tervezte a kulturotthon számára készülő hímzett függönyöket.

Osvát Katalin: Téli estek a Galga mentén.

Nők Lapja, Bp. 1955. január 13. [4-5. l.]

MDK

HRM

monogrammos festő

A sárvári kastély lovagtermében a 150 éves török háboru fő eseményeit ábrázoló festményei.

Magy.Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 345.o.

Repr. Tata ostroma. Sárvár. Kastély 1653.

U.o. 355.o. 271. kép.

H R M

MDK

Hrncsjar József

Kiállitási kritika

Nógrád 1968 aug.11.

ETVÉDELMI HIVATAL
GYETEM TÉR 5.
385-179

Tárgy: _____

Ügyintézőjük: _____

Hiv. sz.: _____

Mell.: _____

Ahrncsjar Jozsef

Tanumkái szerepeltek az
idei Studiótársaton.

Toth Klemer: Studiótársat.

Nagyrád, 1942. jan. 1.

Hruncsjár József

Szatmári Béla képei, Hruncsjár József domboritásai. Salgótarján, József A. Müv.Ház. - Ism: T.E.Nógrád, 1968.ápr.24.

Az 1968.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Müvtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

17o.l.

MDK

Hróh István

Az iparmüv. isk. jub. Vállalk. Közl. 19o5. nov. 1.

4c

Stainyák E.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1878.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

M.D.K.

Hrinyák Ede

"A magyar müvésznövendékeket a Müncheni Képzőművészeti Akadémia kitüntette" cimmel az "Irodalom és Müvészet" c. rovatban a lap felsorolja a kitüntetésben részesitett müvészeket, akik között szerepel a müvész dicsérő oklevél kitüntetéssel.

Képes Családi Lapok, Bp. 1881. aug. 7.
3. évf. 45. sz. 718. lap

Hrinyák Ede MDK

Tanulmányfő, olf.

Mücsarnok 1881. tavaszi kiáll.
második sorozat

Hrinyák Ede MDK

Tanulmányfej, olf.
Tanulmány, olf.

Műcsarnok 1881. őszi kiáll.
második sorozat

Hrmcsjár József

Lemezdomborításokkal

szerepel a megyei kéz. műv. Stúdió

tárlata Tokaj (Nógrád)

Pataki László: megyei kéz. műv. Stúdió

Nógrád 1969 I. 5

Hrimyár

Ruiys Ede

1913. Eisenhut I/
Eg ålon f. Espet
— nabolta f. kap. kun
E

Hrinyák

Ernst Múzeum aukciói

XIII–XIV. (1920) 169 l.

MDK

Hricz József, miskolci kőművesmester

a miskolci tpl. kivitelére pályamüvét elfogadták

A miskolci g.k. templom... Vállalk. Közl.
19o9. jul. 21. 4.l.

Hunyadi József

Lemezdombormű másolattal rendelkezik a Nógrád megyei Közművelődési Stúdió a balassagyarmati Kiállítóterében

Nógrád 1968 I. 6.

Hrisli [ ], kályhás ipari nő?

L: Kántor Sándor

Kántor Sándor: Én úgy dolgoztam... 36–44.

Jász Kunság, Szolnok, 1978. máj. XXIV/1.

Hritz Alajos

Otvös

L. Herritz A.

Herritz Alajos

Keresztelési emlékérem 1833-ból, Herritz Alajos besztercebányai ötvös műve VIII. 41.

Muz. es Kvt Eötvös

Hrivnák Margit

Aexlit
1926 - 28.

Érmiek 1930. 84. l.

3444. Jan

Sz. Amsterdamban 1682 á
febru

Virágcsendélet

Egy csokor, a mely
edényben van. Az edény h
ban tánczoló női alakok
figyelmünket, a melyben öt
közűl az Ipomaea (Estike),
Poeticus, Pseudonarcissus,
(Bazsarózsa), Tropaeolum
(Kankalin), Iris (Nőszirom)
tűnik szemünkbe. Közűlök
repül, egy foltos szárnyú
meg fehér és a mák bimb
virágokon és leveleken ha
alól jobbra: »*J. van Huy*

Fa, méretei 62 : 50 cm
1907 február 7-iki 116961–
(251–907). — Kifizettetett 1
tatott 1907 május 20-án (1
hagyta az 1910 május 1
(942–910).

Kifüggesztésére vonatko
ban. 1910: Cab. E. 551 b)
fleur dans un vase.

III

Vétel
1907

Ukromadka Josefa

Semeszári orgonaépítő „Zongora s harmonium készítő"

l.

Ezredévestáll.

I-B. 25. l.

Hromadka József

építész

hangversenyterem

lásd

Mill. nagycsarnok

Közlekedésügyi

1270. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Hromadka József

és fia orgonagyárosok

Temesvár

vették az 1885. évi

ors.-ált. kiállításon

Rézérem és Történelmi

Érdemkereszt 1885. 99. p.

422			Sauer, Zerstörung von Kirchen
423			Klopfer, Von Palladio bis Schin
424.			Wölfflin, Kunstgeschichtliche Gr
425			Tönz, Michelangelo
426.			Hampel, Rejibb Kongress
427.			Neumann, Adalbert
428			Ehrenberg, Moderne Denkm
429			Lange, Ästhetik d. Barock
430			Waldschmidt, Kreuzigung am D
431.			Tormann, Grundzeichn
432.			Eberhardt, Verhältnisse d. Pa

Hromadka József

születési anyakönyvi kivonatai 1885-ből

Keresztelési bejegyzés

Érkezett Temesvár

1886-126-l

Hron Anton

Modellierer
XVIII. 4.

l.

Schirek Holitsch
118. l.

Ilvon Franz

festo 7 XVIII m

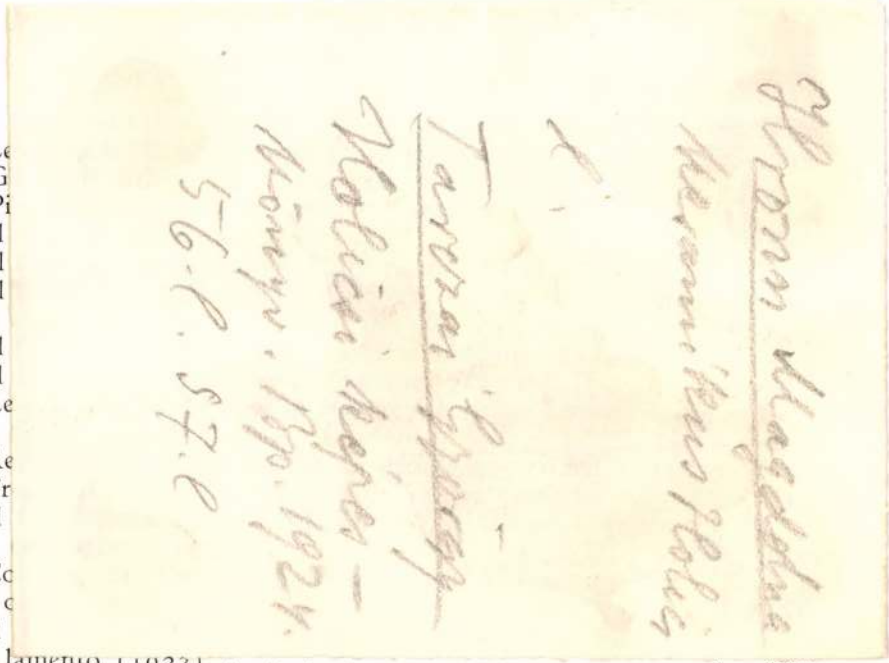
l.

Schirek Holitsch

106 - l -

VASS ELEMÉR
FESTŐMŰVÉSZ
GYŰJTEMÉNYES
KIÁLLÍTÁSA
1938 JANUÁR 30—FEBR. 13.

125. I
126. Le
127. G
128. Pi
129. Il
130. Il
131. Il

132. Il
133. Il
134. Le

135. Re
136. Fr
137. Il

138. Co
c
139. Il
lamento (1923) . . . . . » 137
140. Le Colonne del Tempio di Marte Ultore prima dell'iso

162. Uno dei Templi della zona Argentina . . . . . Pag. 160
163. Il Tempio Rotondo della zona Argentina . . . . . » 161
164. Resti di statua colossale scoperti all'Argentina . . . » 162
165. Il più antico dei quattro templi dell'Argentina (Dis. di P. Bottoni) . . . . . » 163
166. Il Teatro di Marcello isolato (1932) . . . . . » 164
167. Il Teatro di Marcello prima dell'isolamento (1926) . » 165
168. Il Tempio Jonico del Foro Olitorio scoperto e sistemato (1932) . . . . . » 166
169. Ambulacro del Teatro di Marcello (1932) . . . . » 167
170. Interno del Sepolcro degli Scipioni (1929) . . . . » 168
171. Il Duce visita l'Arco di Giano isolato (1930) . . . » 169
172. Progetto d'isolamento dell'Augusteo (A. Muñoz, 1934) » 170

CAPITOLO QUINTO

173. Panorama dei Fori Imperiali da Via dell'Impero . . . Pag. 171
174. Chiesa di S. Lorenzuolo ai Monti (demolita nel 1932) » 172
175. Tratto di Via Cavour e Via Cremona, scomparsi (1932) » 173
176. Via Bonella, demolita nel 1932 . . . . . » 173

Thamas Hrubesch,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1674-ből:"Thamas Hruesch Von Prag thsoler /!/ geselle . 101.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Hrubesch, Thamas, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosle-gények jegyzéke: "Hrubesch, Thamas, Praha, 1674". 116. old. 13. jegyz.

Batári Ferenc: Asztalosle-gények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüves-ségének történetéhez 93. old

Arrabona, 9. - Antus János Múz. Győr, 1967
A Győri Múz. Evkönyve

Hrubesch T./Thamas/ ,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztalosle-
nyek jegyzéke származási hely szerint:Praha:
Hrubesch T." 123.old

Batári Ferenc: Asztalosle gények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmüvességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9,-Antus János múz.Győr,1967. - A Győri
Múz.Evkönyve

MDK

H ruby János kőmives pallér

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Müvért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

Thronn Pál id.

Tholics

Csányi 1954

24. l.

Ybrony Pál

1750-54.
1770-83. működött
Holics

Csányi 1954
26. l.

Ybrony Pál id.(?)

keramikus

Laid

Csányi 1954

39. l.

M.D.K.

HRON Pál

(1750–54), a holicsi gyár festője
1770-83 művezető

Csánji 1954. 26.l.

HRON *Pál*, habán származású keramikus. 1746-tól dolgozott a holicsi fajansz-gyárban, melynek 1769-től első mestere volt. 1783. nyugalomba vonult. Fia H. *Pál* 1783-tól második mester volt a gyárnak.

K. g. I. 480 l

Cajzar Kóbánya IX. 109

Hron (Rohn, Ronner)

Paulus

Foto XVIII n

l.

Schirek Holitsch

106. l.

MÁRIA-VALÉRIA U. 8.

Horn Paul

korrespondent

l.

Schriek Holitsch

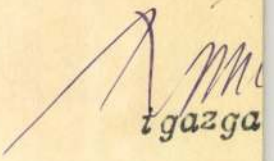
128. l.

Horn Pál id. és ifj.
Kolcsi Erzsébet

l.

Sikmagyarom

60. l.
62. l.
többen
68. l.
többen

t gazga

Hronn Pál

Esámutus

1770. Hermann keresztelő
határozása után ~~utána~~ a Kolin-
csi majolikagyár művezetője
lett.

Sik Kun 17 l.

L. Schwierz

Fővári vaiak II. 194.

Hrom Pál.

Keramikus Holics

l.

Tarczaigyár -

Holicsi kőpecsétnyomó.

Szp. 19.24.

52. évi kor. II.

Ilkon Pál
habán nármapáin Ecsenkes
1746. tól dolgozik a holicsi
fayence gyárban.
Török–Holics. 134. l.

~~Antonius Pius denuo VIII 124~~

Hron Pál

1769-től első mestere a holicsi fayence gyárnak

Török-Holics 136. l.

1783-ban nyugdíjaztak

m. ok.

Antwerpen VII.252

Ilvon Pál, ifjabb

id. Ilvon Pál fia - 1783-
tól második mestere a
holicsi fayence gyárnak-

Török - Holics. 136. l.
142. l.

D Krónyik

Olvasó XIX. sz.
első fele, Kassa
Ernő.

Kőszeghy Elemér
kőszeg.

.d regénye. 3 kötet		2.80
ur. 262 oldal		2.--
y 258 oldal	5.--	1.20
odiák. 220 oldal	3.--	-.60
ij. 417 oldal	7.80	1.50
202 oldal	4.--	1.50
getések Lukits Milossal. 158 oldal	2.40	-.80
Egy falusi Hamlet. 290 oldal	4.--	1.50
l üzletvitel. 646 oldal		2.--
r humora. 768 oldal. Vászon kben		5.--

.sorolt könyveket mig a készlet tart,
lésekhez ajánlatos pótrendelést is
.k egész kis készlettel rendelkezünk.

Hruby Mária

Bródy: A tanítónő c. drámájának
főhőseit ferences kiskalauz (ceruz.)

Gábor István: A tanítónő

Nagyapa Heuréka 1970 IX. 22 Gárd.

Hruby Mária, jelmeztervező MDK

Darvas József vígjátékának miskolci bemutatójához a jelmezeket tervezte.

Hermann István: Pitypang 7.

Népszabadság
~~Bp. 1971. március~~ Bp. 1971. március 30.

163

Hruby Mária

"Gazdag kiállitásu jelmezei"-t dicséri az "Ez történt még a héten..." c. rovat, mely a Miskolci Nemzeti Szinházban bemutatott Pompadour előadást ismerteti.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1971. január 23.
XV. évf. 4. sz. 18. lap

Hruby Mária

"Hars szinekben bővelkedő" kosztümjeit kiemeli Galsai Pongrác: "Az ÉS a kármentőben" c. kritikájában, melyet a veszprémi Petőfi Szinházban bemutatott -Helység kalapácsa c.- Petőfi müve után átirt komédiáról ir.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. jan. 8.
XVI. évf. 2. sz. 12. lap

Hruby Mária, jelmeztervező

A Vígszínházban elkészített
Madách-színdarabhoz
a jelmezeket tervezte.

Molnár G. Péter: Utak, lépések 7.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 29.

Hruby Mária, jelmeztervező

Simon István dramatizált Csíkhoz
a jelmezeket tervezte.

Tamási István: A helység kalapácsa Veszprémben
7.

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 8.

Hruby Mária

A Madách Szinházban bemutatott: "Ármány és szerelem" c. darabhoz tervezett kosztümjeit megdicséri Kürti László: "A szélsőségek nyelvén" c. kritikájában.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1971. márc. 27. XV. évf. 13. sz. 4. lap.

Hruby Mária

/d.i.: "Bánk bán Miskolcon" c. beszámolójában kiemeli a művész által -az előadáshoz- tervezett jelmezeket.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1970. dec. 12.
XIV. évf. 50. sz. 11. lap

Kruby Mária, jelmeztervező

a veszprémi Petőfi színház előadásához

a jelmezeket készítette

Z.L.: Németh László: Puszták magyarok 27.

Kritika, Bp. 1978. máj. 78/5.

Hruby Mária, jelmezkrező

A veszprémi előadás jelmezeit tervezte.

↓

Tamási Áron: Móricz Zsigmond; Odysseus bolyongásai 29.

Kritika, Bp. 1978. ápr. 78/4.

Hruby Mária

Móricz Zsigmond: „Odysseus bolyongásai" c. drámáját a veszprémi Petőfi Szinház mutatta be.
Szekrényesy Julia: "Hajótöröttek" c. kritikájában ismerteti az előadást, melyhez a diszleteket Fehér Miklós tervezte. Szinpadképeit "szép és diszkrét háttérzenék"-hez hasonlitja. A különböző korok divatjait bemutató jelmezek Hruby Mária munkáját dicsérik.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. febr. 4.
XXII. évf. 5. sz. 13. lap.

Hruby Mária jelmeztervező

a darab jelmezeit tervezte.

Zappe László: Tamási Áron: Tulipánszó Hőlegény 29.
Kritika, Bp. 1978. febr.

Hruby Mária, jelmeztervező

a veszprémi Petőfi Színház előadásához

a jelmezeket tervezte.

H.R.G.: Odysseus bolyongásai

Nemzetőrség, Bp. 1978. jan. 27. 7.

Hruby Mária

A Gyulai Várszinházban mutatták be Páskándi Géza: „Távollévők" c. tragikomédiáját.
Szekrényesy Julia: "Várfok a földszinten" c. kritikájában kiemeli Najmányi László munkáját "a vár fantáziadus szinházasitásáért" és Hruby Mária jelmezeit, melyek "engedelmesen simulnak a rendezés elgondolásához".

Élet és Irodalom, Bp. 1977. julius 3o.
XXI. évf. 31. sz. 12. lap.

Hruby Mária, jelmeztervező

d: Gergely Tibor

—: A Verona fiúk Miskolcon 2.

Esti Hírlap, Br. 1973 febr. 6.

Hruby Mária, jelmeztervező.

a veszprémi Színház előadásához

a jelmezeket tervezte

Hevesi Endre: Miért kell dühöngi Molière-t? 7.

Népszabadság, Bp. 1976. nov. 19.

Hruby Mária „Jelmeztervező"

A veszprémi előadóterhez készítette a jelmezeket.

↓

M. G. P.: A Bécsi bál a Déryné Színházban és Veszprémben 7.
Népszabadság, Bp. 1976. dec. 29.

Hruby Mária

Páskándi Géza: "Egy ember, aki megunta a bőrét" c. vigjátékát a veszprémi Petőfi Szinház mutatta be.
Szekrényesy Julia: "Kaland-kényszer" cimmel ir a darabról , melyhez a szinpadképeket Csányi Árpád, a jelmezeket Hruby Mária tervezte.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. nov. 2o.
XX. évf. 47. sz. 13. lap.

Hruby Mária

G.B. Shaw: "Szent Johanna" c. drámáját mutatta be a Szolnoki Szigligeti Színház.
Cs.I. sign.-val, Szolnok: „Szent Johanna" cimmel a "Szinházi Bemutatók" c rovat ismerteti az előadást.
A kitünő diszleteket Székely László, a jelmezeket Hruby Mária tervezte.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. okt. 28.
XVI. évf. 44. sz. 13. lap.

Hruby Mária

Kosztümjei alkalmazkodnak a darab tisztes interpretálásához,-irja Sas György: "Felbillent házasságok" c. kritikájában, a Madách Kamaraszinház "Candida" előadásához tervezett jelmezeiről.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. szept. 23. XVI. évf. 39. sz. 4-5. lap.

Hruby Mária

A miskolci Nemzeti Szinházban mutatták be Németh László: "Bodnárné" c, drámáját. A kosztümöket a müvész tervezte.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. márc. 18. XVI. évf. 12. sz. 19. lap.

Hrúby Mária
felmértenció

A Veszprémi Petőfi Színházban
Kocsis István drámájához a
felmérést Hrúby Mária készí-
tette.

—. Kulturális Élet
Tükör, 1976. május 30 - 12 oldal

Hruby Mária

"A tragédia kihivása" cimmel Szekrényesy Julia ismerteti Kocsis István két drámájának előadását. "A tárlat az utcán" c. művet a kecskeméti Katona József Szinház Kelemen László Szinpadán mutatták be. Najmányi László tervezte hozzá a diszleteket és Szakács Györgyi a jelmezeket. A kritika elismeréssel méltatja a két művész munkáját. A veszprémi Petőfi Szinház "A nagy játékos" c. -Martinovics Ignácról szóló- kétrészes drámát adta elő. A szinpadképeket Répánszky Ernő, a jelmezeket Hruby Mária tervezte.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. márc. 2o.
XX. évf. 12. sz. 13. lap.

Hruby Mária jelmeztervező

Száraz György Tolsztojról szóló uj drámáját a veszprémi Petőfi Szinház mutatta be. Szekrényesy Julia: "Zseni, kulcslyukon át" cimmel ismerteti az előadást.
Az izléses diszleteket Fehér Miklós, a jelmezeket Hruby Mária tervezte.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. febr. 7.
XX. évf. 6. sz. 13. lap.

Hruby Mária, felnőttnevelő

a Miskolci Nemzeti Színházban előadott Csathó-vígjáték „Hivatal" c. műnemek dísznöttervezője Kele Judit, jelmeztervezője Hruby Mária.

Gyarmati Béla: Péntek esti premier a Hivatal. Déli Hírlap, 1946. nov. 6.

Ybrányi Mária, jelmeztervező.

Csehov művének miskolci
előadásához a jelmezeket
tervezte

M. Gy. P.: Három nővér 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. márc. 25.

Hruby Mária kosztümtervező müvész

Fekete Sándor: "Tisztujitás Veszprémben" cimmel méltatja Nagy Ignác: "Tisztujitás" c. vigjátékát, s igen nagy elismeréssel ir a müvész jelmezeiről, melyek az előadáshoz készültek.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. juni. 3o.
XVII. évf. 26. sz. 13. lap.

Hruby Mária jelmeztervező

B. Vasziljev: A hajnalok itt csendesek c. színművének versenyeni előadásához a jelmezeket tervezte.

Tamási Áron: Diadalmas rekviem

Népszabadság, Bp. 1972. okt. 31.

Hruby Mária, jelmeztervező

A versenyen kívüli színházban bemutatott Tabi-darabhoz a jelmezeket tervezte.

Tamási István: Családi dráma 4.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 4.

Hruby Mária, jelmeztervező

A veszprémi Shakespeare-előadáshoz
a jelmezeket tervezte.

Kóbái Zsolt: Sok hűhó semmiért

7.

Népszabadság, Bp. 1974. jan. 9.

50.

Hruby Mária, jelmeztervező

A verpréni színház előadásához
a jelmezeket tervezte.

— : Pesti emberek 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. ápr. 1.

Hlatky Mária, jelmeztervező

A Lorca-mű szlovák előadásához a jelmezeket tervezte.

Koltai Tamás: Jerma 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. márc. 12.

Hruby Mária, filmeszténeró

a Tatc-Gymnasium diákadás

jelmezeit tervezte.

Bernáth László: A kolozsvári napjaiban 2

Esti Hirlap, Bp. 1979 jul. 23.

Hruby Mária, jelmezkeverő

a Gossium-i elvadult jelmezek

Tenerife.

7.

Zappe László: A hűtlenlelkű katona

Nemzetőrség, Bp. 1979. aug. 10.

Hruby Mária, jelmeztervező

Vámos Miklós művének zenekari előadásához a jelmezeket tervezte.

Gáll István: Asztalosinduló 4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. jan. 30.

Hruby Mária, jelmeztervező

A Vörösmarty-drámákhoz a jelmezeket tervezte. (Verzsréni színház.)

M. Gy. P.: Csongor s' Tünde 7.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 5.

Hubay Miklós, jelmeztervező

A Madách Kamara B. Shaw-előadásához a jelmezeket tervezte.

Koltai Tamás: Breasbound kapitány megtérése

Y.

Népszabadság, 1 B p. 1973. dec. 29.

Hruby Mária „Jelmeztervező"

A Madách Kamara Shaw-előadásához
a jelmezeket tervezte.

Barabás Tamás: Brassbound kapitány
megtérése

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. dec. 18.

Hrubry Mária, jelmeztervező

Gyárfás Miklós színjátékához a jelmezeket tervezte. (Madách Színház Kamaraszínháza.)

Bánffy Eszter: Beatrix

7.

Népszabadság, Bp. 1973. nov. 3.

Hubay Mária jelmeztervező

A Pesti Színház előadásaihoz

tervezte a jelmezeket.

Bardócz Tamás: Ruttkai Éva és a hivatás

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. ápr. hó.

Horby Mária, jelmeztervező

Illyés Gyula műveinek versszínpadi előadásához a jelmezeket tervezte.

Héra Zoltán: Az ünnepelt

7.

Népszabadság, Budapest 1973. április 20.

Hruby Mária, jelmeztervező

A kaposvárok bemutatták V. Katona jev. műhöz a jelmezeket tervezte.

K. T.: A művelődés metonímiája

Népszabadság, Bp. 1973. máj. 30.

Hraby Mária, jelmeztervező

A Perti Csinhai bemutatójához

a jelmezeket tervezte.

Koltai Tamás: A hivatás

Népszabadság, Bp. 1973. május 9.

Hruby Mária, pelmatervező

A versenyen minden elődarabhoz
a pelmereket tervezte.

Tamás István: Kínja a kendet 7

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 23.

Hruby Mária, jelmeztervező

Székudi Imre drámáihoz
a jelmezeket tervezte. (Veszprém,
Petőfi Színház.)

Tamás Ottó: Kőműves Kelemen 7.

Népszabadság, Bp. 1974. febr. 6.

Hruby Mária, jelmeztervező

A szolnoki Show-előadáshoz
a jelmezeket tervezte.

Tamás István: A Szent Johanna Szolnokon 7.

Népszabadság, Bp. 1972. nov. 1.

Hruby Mária, pelmeterező

A nemzeti színházban bemutatott színműhöz a pelmereket tervezte.

Tamás Éva: Történetek a kartéknyben 7.

Népszabadság, Bp. 1973. szept. 29.

Hruby Mária „elmezfenvers"

Shaw darabjának előadásához
a nyitókat tervezte. (Madách
Kamaraszínház.)

Koltai Tamás: Candida

7.

Népszabadság, Bp. 1972. szept. 19.

Hruby Mária „jelmeztervező"

A Madách Színház bemutatót
műhöz a jelmezeket tervezte.

Barabás Tamás: Ünnepi drámá

2.

ESTI HIRLAP, B. 1973. jan. 22.

Hruby Mária, „jelmeztervező"

A Vígszínház előadásaihoz ő
jelmezeket tervezte.

Barabás Tamás: Vérentúl – kasul

2.

ESTI HIRLAP, [illegible] 1973. jan. 5.

Hruby Mária, jelmeztervező

Arthur Miller drámaírónak versenyen kívüli előadásához a jelmezeket tervezte.

M. Gy. P.: Az ügynök halála

Y.

Népszabadság, Bp. 1972. dec. 29.

Hruby Mária, „elmeterapeuta"

Németh László műveihez a
jelmezeket tervezte. (Vendégm.)

Koltai Tamás: Gyilkolom

7.

Népszabadság, Bp. 1972. ápr. 7.

Hruby Mária, jelmeztervező

A Madách Kamaraszínház előadásához a jelmezeket tervezte.

Barabás Tamás: G.B. Shaw: Candida 2.

EST! HIRLAP, Bp. 1972. szept. 19.

Hruby Mária

A Madách Szinház Kamaratermében bemutatott Candida előadásról ir Létay Vera, s elismeréssel ir a müvész jelmezterveiről.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. szept. 23.
XVI. évf. ~~le.-ss~~ 39. sz. 13. lap.

Hruby Mária „ékmester-vezető"

A veszprémi színház előadásaihoz a jelmezeket tervezte.

Bánnyai Emőke: Tűvé-tevők 7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1974. ápr. 17.

Hruby Mária, jelmeztervező

a Madách Kamaraszínház előadásai-
hoz a jelmezeket tervezte.

— : Beatrix : Tolvaj

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. aug. 25.

Horváth Mária, jelmeztervező

Kerinthy Jenő művének részletei előadásához tervezte a jelmezeket.

— : Hetvenes évek 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. nov. 28.

Hruby Mária, jelmeztervező.

A szerepéről Csehov-bemutatóm a jelmezeket tervezte.

M. Gy. P.: Három művész

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 15

Hruby Mária, jelmeztervező

Kaminsky Ivánnak a Nemzeti Színház bemutatóira
készített jelmezeiről tervezte.

Tamási István: Hetvenes évek

1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 4

Hruby Mária, jelmeztervező

Jelmezeivel adja elő a Medvácki Mihály az Abelard és Heloise.

— : (— nővér — felnőtt —) 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. dec. 13.

Hruby Mária, jelmeterves

A Madách kiuhon elődúsához a jelmezeket terveste.

K.K.: Szak jelmétkek

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. d[illegible]c. 12.

Hruby Mária, jelmeztervező

Az Abelard és Héloïse jelmezeit
tervezte. (Madách Kamara.)

– : Egy kis sí a tiéd! 2.

FSTI HIRLAP, Bp. 1974. dec. 3

Hruby Mónika, jelmezkivező

a veszprémi Petőfi Színház előadásainak

a jelmezeit készíti

Zappe László: Puritán teátralitás és hatása

Népszabadság, Bp. 1981. máj. 15. 7.

Hruby Mária, jelmezkevező

a Magyar Színház előadásának

a jelmezeit készítette

(Nyolc előadás)

Varga Endre: Néma, de pucér 13

Élet és Irodalom Bp. 1985. jún. 28 XXIX/26

MDK

Hruby Mária, jelmeztervező

Tehetséges jelmeztervező

Páldi Pál: Jegyzetek a miskolci Bánk bán-előadásról 7.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 11.

HRUBY Márai

VIRÁG F.Éva: Magyar jelmeztervező nem fél a portól. : [Beszélgetés Hruby Máriával] = Magyar Hirlap, 25. évf. 39.sz. 1992. febr.15. IV. p. ill.

Illyési János

1622 ben vésnők
(végrehajtott munkáit Kajo Bethlen
Gáborné ft 50 jutalomdíjat.

Divald József. A Kőrmöczi pénzverdéből.
A Bethlen Gábornak kiszolgáltatott Kézpénz
aranyés ezüst tégelye. Történelmi Tár.
1879. 604. l.

Hrunfelner,Ádam,Hanz,asztalosleg ény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosleg ém nyek jegyzéke:"Hrunfelner,Ádam,Hanz,Kismarton,1685 v. 86.". 116.old. 13.jegyz.

Batári Ferenc: Asztalosleg ények Győrben Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967
A Győri Múz. Évkönyve

Hrunfelner H.A./Adam Hanss/, asztalosmester

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosmesterek jegyzéke származási hely szerint: 'Kismarton: Hrunfelner H.A." 122.old

Batári Ferenc: Asztalosmesterek Győrött a XVII. században - Adatok Győr városa asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Kantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz.Évkönyve

Hanz Adam Hrunfelner,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1685-től:"Hanz Adam Hrunfelner Von der Eizenstatt Dischler". 105.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-AGyőri Múz. Évkönyve

Flruschka János

Közlezrkiáll

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Hruschka János

épitész k. 1853

† Aradon 1884-ben

31 évés korában.

Vas. Lap. 1884. 338. l.

Hrnocka Janos

építész

31 éves Erdőbán Aradon meghalt

1884 május hóban

Halálozási Vas. Ujs 1884. 338. l.

Hrusovszky Imre, mérnök

MNK

1793-ban a Győrben a várfalakon belüli városról szöveges térképe. Több részletes térképe 1700 végéről, 1800 elejéről. 314.old

Gazdag László: Győr város térképei. 295.o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965
Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

+Hrusovszky József, mérnök MDK

Első képe a XVIII. sz.-beli Győrt ábrázolja. A Fehérvári kapu felett történetét szépen ábrázolja. Renard János metszette Bécsben 1800 ban készült. 314 oldal

Gazdag László: Győr város térképei. 295.o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965
Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

Hrusovszky Imre

Egri kérdések rajzolata még
1793 ban. Egész fő-
egy. mennében

Vill. 62 l

MDK

Hrusovszky Imre városi mérnök

térképet készített Győrről (a vár területem belül fekvő belvárosról)
1793-ban. (repr.) (a készítő nevére vonatkozólag v. ö 135. l. (A mű-mutatóban az idézett lapszám Hrusovszky János nevénél található. H. Imre neve ott nem szerepel.)
Borbíró-Vallá: Győr, Bp. 1956. 220-221. l. 303. l.

MDK

Hrusovszky Imre városi mérnök

valószínűleg valamilyen céhlevél számára szánt fejlécnek megrajzolta a XVIII. sz. végi Győr képét. (másolata repr.) (a névmutató az idézett lapszámnál Hrusovszky János nevét tünteti fel.) (H. Imre neve ott nem szerepel.)

Borbíró - Valló: Győr, Bp. 1956. 225. l.
303. l.

MDK

Hrusovszky János városi mérnök

térképet készít az egykori Győr belvárosáról 1793-ban. (a készítő nevére vonatkozólag v. ö. 221. l.)

Borbíró-vallá: Győr, Bp. 1956. 135. l.

Hrussovsky, J.

9568.

Győr látképe.

A Wir Zech-Meister und andere Meister, des ehrsamen Handwerks deren buergerl. Maurer- und Steinmetz-Mäister„ kezdetű czéh-levél felső részét foglalja el fölül Magyarország koronás czimerével, alól pedig „1. Bischörfl. Residentz Thurm„ kezdetű és „15. Stuhlweissenburger Bruckenˮ befejezésű magyarázó szöveggel. Jelzése ~~legalól balra: Inv. et Del: par Emer. Hrussovsky Ingenieur 1800 és jobb~~

legalól balra: Inv. et Del: par Emer. Hrussovsky Ingenieur
1800
és jobbra: Johann Reinard sculpsit à Wienne.

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek 29.7:41.6 cm.

Sz.n. 256-912
642-912-5
Át.lelt.8334.

HRUSSÓVSZKY Imre gyűjtői vaiasi meinat

1800-ban Győr kiütköp
zerb. metsz. Johann Renard (Bécs)

MÉrt 1997/1-2. 102. és köv.

ügy - építészeti örökség. =
2-3. 12-19. .i.jantner Antal::

ügy - építészeti örökség. >

yettes elvtárs megnyitó beszéde
lékvédelem ma c. kiállításon. =
241-243. ill. .i.Jantner

és [Magyar restaurálás c.
urálás, 1 (1990) 6. .i.Jékely

műemlékvédelmének húsz éve.
. - március 10. =
372-377. ill. .i.Kaiser Anna

k műemlékei a fővárosban
lem, 22 (1978) 91-92. ill.
udapest::

ló a Műemléki Albizottságok XI.
ecskemét 1981. június 7-9. =
87-90. ill. .i.Kerner Gábor::

ló a Műemléki Albizottságok
51, Nyiregyháza 1983. június
(1984) 54-57. ill. .i.Kerner

HTÓTH Tamás

6. 61.p Újkonstruktivista kiáll, Zalaegerszeg, 1991

Új Művészet 1992

n seiner Werke

5.6.7.9. No. 158.159. 16o.161.

-157o. 1581-1582. 1592-1594.

Literatur und Kunst, 1844. November

m Jahre 1845

Literatur und Kunst, 1845. Dezember

m Jahre 1846

1021

Žigmund Hubaček

A rézveret mestere

Juhász furulyával

Žigmund Hubaček nem a szokásos módon írja alá képeit. Nemcsak azért, mert »kényes« anyaggal: vörösrézzel dolgozik. Mindig azt a különleges »hubaceki« iniciálét használja, amely valahogyan egybefolyik a kézírásával a vereteknél csakúgy, mint a rajzainál és litográfiáinál. Žigmund Hubaček élettörténete: bonyolult építőszekrény, amelyre nagyon egyenetlenül rakták a kockákat. Budapesten született, itt töltötte gyermekéveit, míg végül Losoncon telepedett meg, s ma is ott él — túl a hatvanon — ez az alkotóművész.

Az iskolában csak annyira futotta, hogy az alapismereteket elsajátítsa, s máris ipart kellett tanulnia. A könyvkötészetet választotta. Majd a formálható, alakítható vörösréz ragadta meg a képzeletét. A réz ma is a kiválasztott szerepét tölti be a felhasznált anyagok sokaságában. Sohasem járt a már kipróbált úton, hanem saját szakállára kísérletezett, vállalva az esetleges tévedések kockázatát. Sohasem volt hangoskodó, harsány: mindig csak annyit mondott, amennyi elkerülhetetlenül szükséges volt. A látszólagos idillizálás az életről tett szuggesztív vallomásba nő át. Grafikai lapjait is az az utánozhatatlan sajátosság fémjelzi, amellyel szinte kapcsolódik legjobb rézvereteihez.

Hubaček egyéb művészi tevékenysége is figyelemre méltó. A magyar olvasók számára érdemes felidézni, hogy a mester vitathatatlan érdemeket szerzett az alsósztregovai Madách Imre Múzeum felépítésében. Itt sokat fáradozott a belső berendezés és díszítés végső megoldásán. Művészetéről az idén szeptemberben Pozsonyban megnyíló kiállítás, az iparművészet triennáléjának látogatói is meggyőződhetnek majd.

Jaroslav Ciljak

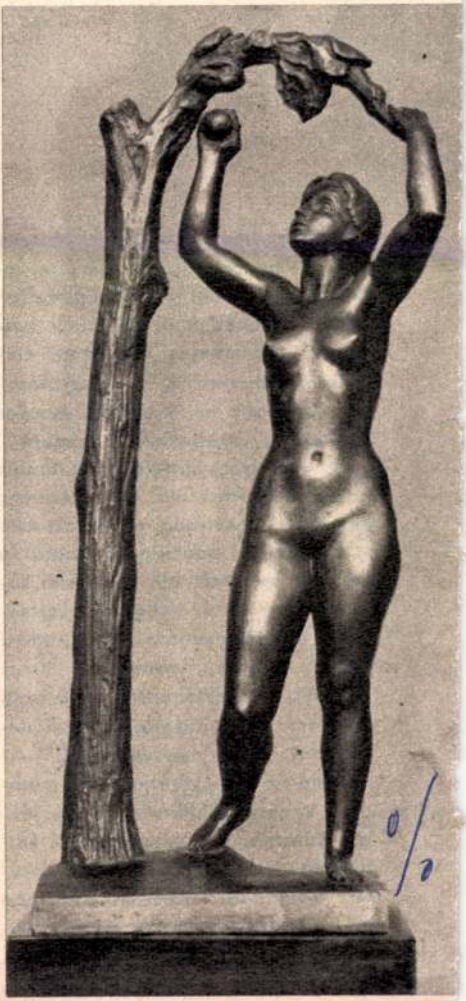
reprezentatív épülete, az Al Salam palota belsejéből.

◀ Belvárosi látkép

A régi város határán

KÉPES VILÁG

KÉPE

Nemrégiben, Khaled Al-Maszud Al-Fhe oktatásügyi miniszter vezetésével, kuwaiti küldöttség tartózkodott hazánkban. A delegáció kulturális, tudományos, művészeti életünkkel ismerkedett, és tárgyalásokat folytatott az illetékes magyar szervekkel, amelyeknek eredményeként magyar–kuwaiti kulturális egyezményt írtak alá. Az egyezmény keretében lehetőség nyílik oktatási szakemberek, tudományos kutatók, a műszaki szakterületek képviselői, valamint egyetemi hallgatók kölcsönös tanulmányútjára. Programba vették könyvek, folyóiratok, filmek cseréjét, – s októberben, a kuwaiti egyetem megnyitására, magyar delegációt hívtak meg vendégül.

Ázsiai–afrikai körútja során, a magyar kormányküldöttség annak idején Kuwaitba is ellátogatott. A küldöttség kíséretében levő fotóriporter számtalan felvételen örökítette meg az érdekes ország életének jellegzetes pillanatait. Ezekből válogattunk össze egy csokorravalót...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hubacs Zygmund

ORSZÁG VILÁG 1980 AUG 24.

B U D A P E S T

Jelentős kulturális eseménynek számított és nagy sikerrel zárult Nagy Sándor festőművész és Pándi Kiss János szobrászművész együttes kiállítása a BTM Pesterzsébeti Múzeumában. A kiállításon a művészeknek a Nemzeti Galéria tulajdonában lévő alkotásait is láthatta a közönség.

◀ Pándi Kiss János: Gyümölcstépő

Nagy Sándor: Útkövezők ▼

1. Európának hófehér nyaka volt és a piros rózsát szerette. A modern Európé barnára sült, hajában rózsa helyett tengeri szél borzolása

2. A mitológiai Zeusnak hosszú haja volt, de ifjúkorában ilyen nyílt tekintete és fiús mosolya lehetett

ezért aranyszőrű, fehérhomlokú változott, szelíddé, kezessé, akit tett a lány és felült hátára, mire átúszott vele Kréta szigetére, ahol isteni alakját és megtartotta Européval a menyegzőt... Miután a krétai partokhoz értek, talán úgy enyelegtek a tündéri napfényben és vízben, mint ők, akik játékukkal az ógörög költészetet testesítették meg nekünk...

királylány megsimogatta a tenger vizét, amelyen elrablója a boldogság

M.D.K.

Hruby Géza, épitész

Bory Jenővel közösen készitette a Rákóczi-szobor aggmüvészeti képolvasó terveit.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.
jan. 26. sz. 10. old.

M.D.K.

M.D.K.

Hruby János

ácsmester hozta rendbe Prati kamarai mérnök Uri.u.45.sz.házát.

Schoen Arnold:Prati kamarai épitész mérnök Budán.

Müv.Tört.Ért. 1.szám. 32.lap

1960.

M.DK

Hrubi Mária
iparművész

Részt vett az iparművészeti
kiállításon.

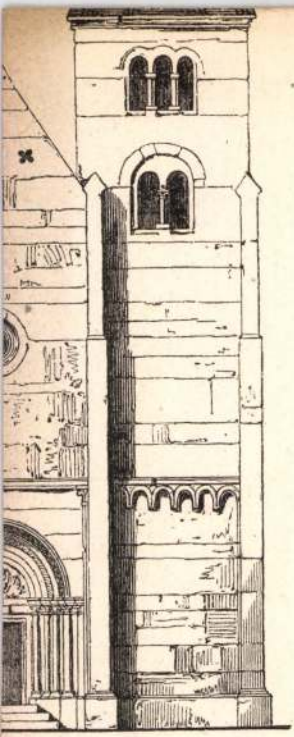
Keresz Magda: A textil és bőr ipari művészei
Nők Lapja 1966. július 23. – 14 lap

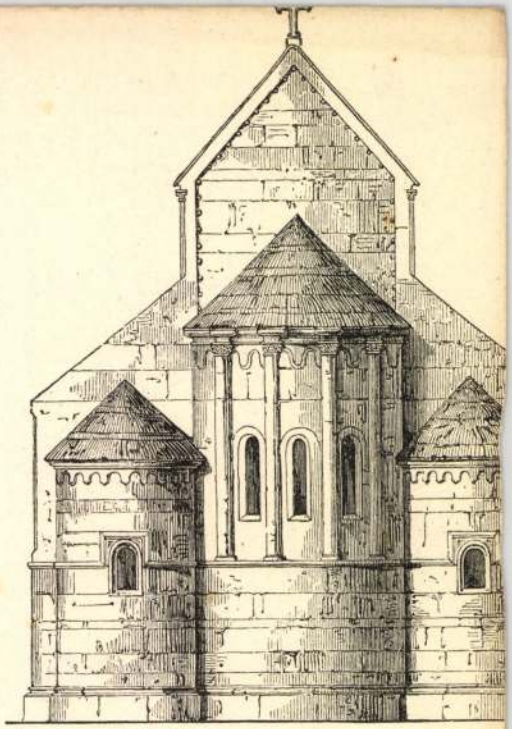
Hrussó várrom. Barsm

Könyöki 1887.

1) alaprajz 2 cm = 10 m

2) nyugati szoros oldal.

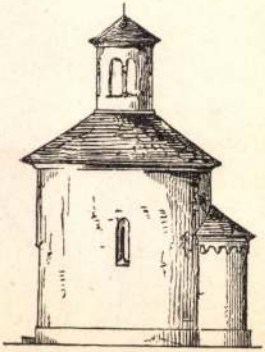
9.

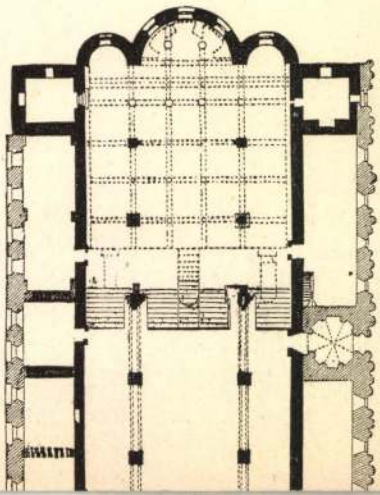

14.

19.

Hrusovára

Kožuchi

402, 403. l.

DOLESCH JÓZSEF
gyógyszerész

Bem tér 6 fő
Ide

Dr. Dercsényi Dezsőné
urasszony
Budapest
Hőgyes Endre utca 10

< Hrussóvára >

Sós Elemér: <
Különlenyomat
az Arch. Értesítő
(1912 ?)
ábrákkal

DK 91 N 29

< Hunsó vára >

Soós Elemér:

< Arch. Ért. 1913.
165—182. l. >

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

GAÁL BÉLA
—hírlapbizományos—
HAJDÚNÁNÁS

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Hrussó vára

(Hrušov)

Barsvm

Kejchel

Janota I

282–285 l.

HELYSÉG

VÁRMEGYE

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

KOR

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

TÁRGY

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

Hrussó vár

Barsvm,

Lud Podm

III. k. 655. f.

behajtás kellemetlenségeitől lehe-

mébe fogom ajánlani az Igazgatóság-
, hogy belefognak egyezni abba,
ás folyamatba tétele április hóra
l a dolog, hogy a Délvidéki Fogyasz-
levőségeit az intézetünknél fennálló
ökkentése végett a Népbankra átru-
léseknek a behajtása egyenesen az
altatott, aki a halasztásba csak
gyezni, mert az ügyek végzésére az
asitása van.
nesetre én megteszek a magam részé-
y a behajtás kellemetlenségeitől

Hlučín

Barr vm.

l.

Hadist. Kčl.

1914. 597. l.

Szegedy Mihály:

kés.
Kellig, ~~[illegible]~~
választja, bajusza lelóg,
lérja lehajtva, mellénye
ban:
„SZEGEDY
SZINIGAZG
o alól jobbra: „HUSZKA;
végre a lap hátán: „Sz
tatott szöveg o
Fametsrel, méret
Metszette: Huszk

Lénhardt Ede: A m.

Lapa

remegő szemtanuja volt egy ily mulatságnak, két napig sem birta a mámort kialudni, mit a nagyszerü ivásnak csak puszta szemlélése is okozott szegény fejének.

S ilyen éji vadászatok után másnap reggel az egész erdő olyan levert, fáradt, mintha vihar vonult volna rajta keresztül; az ágak összetördelve a lombok letépve, fü, virág elgázolva. De a nagy, kerek torony előtt, honnan a hajdani várurnő, a szép Bethlen Kata jön a vadászatból hazatérők elébe, azon a helyen nem szokott a virág eltapodva lenni, még a fü sem hajol meg szellem-alakja alatt, csupán a harmatot törüli le ruhája uszályával; s a merre ő jár ily kisértetes éjeken, léptei nyomán mindenütt fehér rózsák teremnek a romok közt...

Mig a rajzoló költő levette a vén Hrussót rajz-albumába, s egy költeményt irt, melynek első versét e leirásnál bevezetésül használtam, azalatt mi bejártuk a romokat, s ugy tettünk mint a bodrosiszalag, felkúsztunk a legveszélyesebb helyekre is, hogy benézhessünk Bethlen Kata szobáiba, hol most az emberek és virágok szemeitől jól elrejtve, a vadgalambok békés családi életet élnek. Aztán még bokrétákat kötöttünk a vadrózsa másod virágaiból, szedtünk hozzá rózsaszin gyopárt, boglárvirágot, vad szekfüt, páfrány leveleket, bojtikát, harangvirágot s több mást az erdő e kedves, egyszerü leányaiból; s ily gazdagon megrakodva, haza felé indultunk.

Alig tértünk az erdei utra, egy őz jött ki a bokrok közül s mint kedves, kis házinő, ki az érkező vendégeket jön fogadni, ugy lépett elénk, s csak mikor egész közel voltunk hozzá, fordult meg s tért vissza a sürübe, — hiába', nem az ő vendégei voltunk! S aztán odább is több őzet találtunk még elé a patak partján esti sétájokon.

Az utkanyarulatnál Tapolcsány felé, mielőtt a hegyek végkép elfedték volna szemünk elől Hrussót, még egyszer bucsuzóul, visszatekintettünk rája, s az est és távol félhomályában ugy tünt fel a rom felett egy külön álló magasabb falrész, sötét ablak-üregeivel, mint egy óriási koponya, melyből a *mulandóság* mered felénk. Fázni kezdtem, — de akkor feljött az égre a hold, s ezüst lepelt boritott a romokra, s előtüntek az *örökfényü* csillagok, s ott ragyogtak a pusztulás felett.

Büttner Lina.

Népjellegek a Bánságban.

A föld kerekségén aligha találhatnánk még egy oly vidéket, melyben oly kis területen annyiféle különböző néptörzs éljen egymással összevissza vegyülve, mint a Bánságban, s önkéntelenül is az a kérdés merül fel előttünk: miként történhetett az, hogy itt oly tarka-barka népvegyülék ütötte fel tanyáját?

A római világuralom első századaiban a Bánság, melynek lakói szarmata vagy szláv eredetüek voltak, a dák birodalom egyik alkatrésze vala, mely Róma által haddal megtámadtatván, önállóságát csakhamar elvesztette s római provinciává lett. Mikor aztán Róma, belvillongásai folytán elgyengülve, nem volt képes többé hatalmát e határtartományokban érvényesiteni, a népvándorlás mindent elsöprő áradata e vidéken is végig zajlott s utoljára Pannoniával s Dáczia egy részével együtt a Bánságot is a magyarok kezére juttatá. A magyarok és törökök közt 3—4 századon át dühöngött vészes háboruk alatt, melyeknek főszintere majd mindig a Tisza terjedelmes vidéke volt, végpusztulással fenyegették az áldott Kanaánt. Ekkor a török áradat ellen emelendő védgátul állitotta föl a XVI-ik században I. Ferdinánd a katonai végvidékek intézményét s a Bánságban a törökök pusztitásai elől menekült szerbeket, horvátokat s más szláv fajokat telepitette meg; a későbbi uralkodók még igen sok települőt hivtak ide főleg Németországból és Felső-Magyarországból, ugy hogy a vidék csakhamar a legkülönbözőbb népfajok vegyülékének lakhelyévé lett. Lehetett ott látni magyart, németet, horvátot, felvidéki tótot, spanyolt, olaszt, francziát, bolgárt, zsidót, czigányt és törököt. A Würtembergből, Nassauból és Elzaszból bevándorolt németek jeles és szorgalmas földmivelők lévén, a Bánság nemsokára jólétre vergődött s virágzó és gyümölcsöző békének, egyetértésnek örvendett.

E boldog állapot 1848 ig tartott, mikor aztán a békés egyetértésnek — ne kutassuk, hogy kiknek a hibájából — egyszerre vége lett. Azóta hiába nyujtjuk béke-jobbunkat a hiu álomképekért ábrándozó nemzetiségeknek, hiába szabaditottuk fel őket a katonai rabszolgaságnak százados nyüge alól, nem sikerült föltalálnunk azt a szelid békeköteléket, mely minket ismét barátságosan egy hazának egy érdekü, egy czélra törekvő hü gyermekeivé egyesithetne.

A mi az itt lakó különböző nemzetiségeket illeti, e részben mindenekelőtt a *magyarok*-ról megjegyezhetjük, hogy ők e sokféle és idegen elemek közt is jó magyarok maradtak és az ellentétes népszokások s egyéb befolyások nemzeties érzületöket és saját szokásaikat csak igen csekély mértékben, sok helyen még épen semmiben se módositották.

A *szerb* szép, erőteljes testalkattal dicsekszik s minden mozdulata erőt és önérzetet árul el. Növése karcsu, vállai szélesek. Haját rendesen rövidre nyirva viseli s mellé hatalmas, bozontos bajuszt hord. A délszláv typusz nála keleti szinezettel van vegyülve. A nőket éjfekete fürteikkel, tüzes fekete szemeikkel és rendes, szabályos arczvonásaikkal átalán véve csinosaknak mondhatjuk, de a festékek tulságos használata elrutitja őket s arczszinöket ideje korán halványnyá s öregessé teszi. Keleti szokás szerint a férfinak minden tekintetben alá vannak rendelve; az asztalhoz nem szabad ülniök, hanem a vendégeket kell szolgálniok. A szerbek, főleg a nők, viselete, igen gazdag változatosságban, s minden kerületben más-más öltönynemeket találunk. Azonban ruházatuk főalkatrészét mindkét nemnél világos felöltöny gyapotszövetből, bő ujju apró ingek és alsó nadrágok képezik. Lábbelijök tarkára himzett harisnyákból s cserzetlen bőrből készült bocskorokból áll.

A Bánság *oláhai* többnyire közép termetüek; arczuk és fejök hosszukás. Tömött, hosszu, fekete fürtjeik vad rendetlenségben csüngnek alá viharverte fejök körül. A nők feje és arczképződése szép, szabályos; hosszu szempillákkal és tömött szemöldökökkel diszitett szemeik és sötétfekete hajzatuk arczuknak eszményi kifejezést kölcsönöznek. Kár, hogy az arczmázolás rut szokása nálok is nagyban divatozik. Nyáron át a férfiak ruházata bő vászon gatyából, felálló galléru, szintén bő és redős ingből áll, mely utóbbi a mellén és ujjain gazdagon ki van himezve; lábait szijjakkal felkötött bocskorok fedik. Télen a vászongatyát gyapjuból szőtt szükebb nadrág helyettesiti s az inget juhbőrből varrt ködmön váltja fel. A nők rendes öltözéke fehér vászoning, melynek mellnyilása és csak a vállakat fedő ujjai tarka himzetü csikokkal vannak diszitve. Átalánvéve épen ugy öltözködnek mind a férfiak, mind a nők, mint az erdélyi oláhok; a nőknél még az ugyne vezett katrincza sem hiányzik. Télen a nőket is bőrmellény védi a hideg ellen. Az oláh az élet valódi boldogságát a semmitevésben keresi; nyáron át órákig elhever a szilvafa árnyékában, mintha lesné, hogy mikor érik már meg az a drága gyümölcs, melyből kedvencz italát, a pálinkát főzi, s mely a puliszkával és málével (kukoricza-kenyér) együtt fő táplálkozási szerét képezi. Főfoglalkozása (már t. i. ha valamivel egyátalában foglalkozik) a marhatenyésztés. Szóval az oláh még ma is az a henyélni szerető, nyáron át nomád életet folytató pásztor nemzet, a mi századokkal ezelőtt volt.

A Bánságban lakó *arnóták* és *maczedónok*, mint a *czinczárok* (maczedoniai oláhok) és *örmények*, többnyire kereskedők s átalánvéve a szerbek szokásait fogadták el. A czinczárok, a szerint, hogy magyarok, németek vagy bolgárok közt laknak, az illető nemzetek nyelvét használják, egymás közt pedig az uj-görögöt; törzs-rokonságuk a dácziai oláhokkal félreismerhetetlen. *A törökök*, a kik egykor a Bánságban mindennapos vendégek voltak s részben le is telepedtek, mióta Nándorfehérvár (Belgrád) a szerbek kezére jutott, csak ritkán jönnek át a határon, akkor is leginkább kereskedelmi ügyekben. Pancsovában igen sok *izraelita* települt meg, de a Bánság többi részében szintén számosan laknak nemcsak városokban, hanem a vidéken is, és mint kereskedők, s kivált mint pénz- és uzsora-ügyekben közvetitők, nagy tevékenységet fejtenek ki. Az ide s tova csavargó *czigányok* aránylag nagy száma valóságos csapás e vidékre nézve.

A szláv és oláh lakosságtól igen előnyösen különböznek szorgalmuk és takarékosságuk által a *német* települők, miként ezt az utazó mindjárt első tekintetre észre veheti. Csak végig kell néznie valamelyik helységen, ha tudni akarja, hogy svábok lakják-e (miként ott a németeket átalában nevezni szokták) vagy pedig más nemzetbeliek? — Házi gazdaságuk mintaszerüen van berendezve és földeiket szorgalmasan müvelik.

A mellékelt rajzon a bánsági végvidéknek, mely az eddig ott fenállott katonai rendszer megszüntetése által ismét valóságos kiegészitő részévé lett hazánknak, mint hajdan volt, valamennyi néptypusza föltalálható, ugy a mint azok a közönséges életben minden lépten-nyomon láthatók. A külföldi müvész, ki a rajzot készitette, csak épen a magyart nem találta el a maga eredetiségében.

S. L.

A Kárpátok.

(A „Times“ után.)

III.

Most már csakugyan a Vág völgyében vagyunk. A keleti vagy balparton a fokozatosan magas hegyekké emelkedő halmok közvetlenül a part mellett vonulnak el, mig nyugot felől csak lassanként közelednek, noha még mindig 5—10 mérföldnyi szélességet hagynak a völgynek, melyen át a folyó az ő csavargó és igen gyors futását folytatja, vizzömével hol az egyik, hol a másik parthoz közeledve, ugy hogy medrét minden tavaszszal megváltoztatja. A ki a folyót az évnek mostani szakában látja, bizonyára álmodni se merné, hogy mily rettenetes tud az lenni a nagyobb esőzések után vagy hóolvadáskor. Száz közül alig van egy falu, melynek oka nem volna minden évben egy-egy értékes darab földjének elvesztése miatt panaszkodni, a mely földdarabot a Vág a felvidékről alágörgetett sziklaromokkal ugy befödi, hogy azt művelet alá venni többé nem lehet. Egyszer-másszor a szokottnál is nagyobb csapások látogatják meg a Vág völgyét, mint például 1813-ban, mikor az árviz 287 emberéletet, sok ezer szarvasmarhát, juhat és lovat pusztitott el, s egyebekben is oly nagy kárt okozott, melynek értékét az akkori pénzláb szerint is körülbelől 10 millió forintra becsülték. Vannak ugyan imitt-amott gátak és töltések védelmül a folyó ellen, de a Vág, mint sok más folyó Magyarországon, rendszeres szabályozást igényelne.

A legközelebb eső érdekes pont a *pöstyéni fürdő*. A hegynek egy alacsony kiszökellése a bal vagy keleti parton beékeli magát a folyóba. Ez pedig a maga részéről addig vájta és mosta e földnyelvnek a part felől eső, különben is laza, mésztartalmu talaját, mig azon át utat tört magának. Az ilyformán képezett szigeten egy pár meleg kénes forrás bugyog fel közvetlenül a folyó partján. E forrásokat a folyó vize alatt is nyomról nyomra kiserni lehet, mert mikor a legszigorubb fagy mindenütt kőkeménynyé dermeszti a folyót, itt, annak keleti ágán keresztül szabad átjárás marad, szüntelenül gőzölögve a források kipárolgásai folytán. A források hőmérsék s gyógyhatás tekintetében valószinüleg páratlanok az egész földön, mert például az előbbi 140—160 Fahrenheit-fokra emelkedik, a folyó vizének növekedése vagy apadása szerint váltakozva. Mész, natron és a mindkettőt megtelitő szénsav képezik a viz és iszap főalkatelemeit, melyek e fürdőt valóban páratlanná teszik a köszvény, rheumatizmus és görvélyes bajok gyógyitásában. De bár mint természeti tünemény igen érdekes és az emlitett betegségekben sinlődőkre nézve megbecsülhetetlen, azért Pöstyén korántsem oly élénk, vidám hely, miként egyelőre képzelnők, telve a szenvedő emberiség mindenféle mutatvány-példányaival. Oh nem! Csak egy kisszerü város keletkezett a betegek ellátására s a gyaloghintóknak egy kerekeken járó német találták fel azok számára, kik gyalog nem képesek lemenni a szigeten lévő fürdőhöz. Erőteljes tót asszonyok tolják őket előre oly sebességgel, mint a hogy egy közönséges egyfogatu kocsi haladhat.

Noha még ez mind nem nagyon kecsegtető arra nézve, hogy az olvasó ide vágyakozzék, azért csak menjen el s nézze meg Pöstyénben azt a régi templomot, melyről azt beszélik, hogy szent István, a magyar királyság megalapitója épitette volna, és a Leány-forrást, közvetlenül a templom közelében. A szent király nevenapjának előestéjén, aug. 19-én, ugy éjfél tájban, a helység valamennyi leánya ide zarándokol, mert a legenda állitása szerint az első férfi, kivel másnap reggel találkoznak, férjök leend. E hiedelem egy mondából ered, mely egy mogorva, kegyetlen lovagról, ennek szép és kedves leányáról, Boriczáról, s egy vén leánytestvéréről szól; ez utóbbi volt a sárkány, ki az ifjuság és szeretetreméltóság kincsét, t. i. Boriczát, őrizte. De bármily éber őr sem volt képes Imrét, a csinos apródot, megakadályozni, hogy a szép leány szivét meg ne nyerje. Azonban a viszonyt fölfedezték; a szeretőket eltiltották egymástól, de azok megigérték, hogy az ódon templomban talál-

Népjellegek a bánsági végvidékről.

1. Szerb. 2. Oláhnő. 3. Szerbnő (Szerbiából). 4. Oláh paraszt. 5. Czigány. 6. Spanyol zsidó. 7. Czigány. 8. Arnóta. 9. Szerb leány. 10. Szerb pópa. 11. Szerb nő. 12. Bolgár nő. 13. Török. 14. Házaló Szerbiából. 15. Török. 16. Czigány nő. 17. Oláh. 18. Czigány nő. 19. Magyar. 20. Tót. 21. Spanyol zsidó. 22. Oláh. 23. Spanyol zsidónő. 24. Tótországi nő. 25. Török. 26. Szerb leány. 27. Szerb ujságiró. 28. Oláh. 29. Szerb kézmüves. 30. Szerb. 31. Oláh. 32. Szerb (Szerbiából). 33. Szerb kézmüves. 34. Oláh pópa. 35. Czigány. 36. Tót.

az akkori radikáloknál sokszorosan radikálabb, de az egész nemzet s az egész világ osztatlan tiszteletét biró férfiut.

Nem hiányoztak ellenvetések, nem hiányzott a gúny sem. Lowe, a jelenlegi liberál kormány nagytehetségü pénzügyminisztere, — a jövedelmi adó enquete-tárgyalásaiból, (hol Mill véleményét ejtették el) s azóta is, mint egy merev nemzetgazdasági iskola hive, ellenfele Millnek — gúnyosan mondá egy beszédében, hogy „a ház nagyon is praktikus szellemü arra, hogy Westminster érdemes képviselőjének a ki, félek, kissé nagyon okos nekünk, hajszálhasgatásait méltányolni tudná." És mégis, a különös készség, melylyel a vita minden stádiumán képes volt nemcsak lelánczolni a figyelmet, hanem visszaterelni a szétcsapongó szónokokat a fő kérdéshez, csakhamar a ház vezérszónokai egyikévé avatta, ki — állhatatosan visszautasitván helyet foglalni a jövő liberál miniszteriumban, — mindenekfelett rendelkezett a ház tiszteletével, s méltán megérdemelte, hogy elmondassék, mit Gladstone sima nyelve oly szépen fejezett ki: „Okvetlen kell, hogy sülyedt légyen a ház erkölcsi és értelmi hangulata, mert Stuart Mill nem vesz részt vitáinkban." Ez akkor mondatott, midőn az 1868-ki átalános választások alkalmával helyébe a nagymérvü s lelkiismeretlen izgatás a konzervativ jelöltet, Smith könyvkereskedőt ülteté. Mill a Trafalgar-squarei meetingen vett bucsut választóitól egy gyönyörü beszédben, ugyanott, hol 3 évvel később a nagy republikán tüntetés tartatott, s visszavonult magányába, honnan bocsátja ki eszméit a világ javára. S ellenfele? Élvezi a dicsőséget, melylyel tömjénezik jótékonyságát a konzervativ lapok, a mult hetekben készittetvén a Viktoria-parki sétányon saját költségén hat — fa lóczát.

VII. Mill első felszólalása a parliamentben, — mint közvetlenül a ház naplóiban találtam, — 1866. február 14-kén volt a marha-betegségekről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával a második olvasáskor, kapcsolatosan a marhavész és a marha-biztositás tárgyával. Ugyanezen ügyben, Lowe fent idézett személyes megjegyzése nyomán, még kétszer szólalt föl. Febr. 17-kén, midőn a kormány engedélyt kér az irhoni lázongások örve alatt a Habeas Corpus felfüggesztésére azon országban, Mill nemes beszédben kelt az elnyomott Irland védelmére, a kormány ellen szavazva Brighttal egyesülten, ki ugyanazon nap aratta egyik legfényesebb diadalát. Interpellácziója a hainaulti erdő ügyében ápril 25-én azt czélozta, hogy azon erdő a közönség elől ne zárassék el. E fellépés azért nevezetes, mert követője, s utódja a radikálok vezérletében, Fawcett ez irányban aratta legszebb diadalai egyikét az eppingi erdőre s a Viktoria parkra vonatkozólag. Ápril 17-én a malátaadó tárgyalásoknál (s egyéni véleményem szerint leggyengébb beszédében) annak fentartását a nemzeti adósság törlesztése szempontjából javasolta. A népképviseletről szóló törvényjavaslat („representation of the People Bill"), az uj reformjavaslat ápril 13-kán került a második olvasáson tárgyalás alá, s Stuart Mill ezen nap volt a szónokok között:

„Ugy tekintek — szól e napi beszéde végén, — a munkás osztályok valódi fölszabaditására, mint azon hasonlithatlanul legnagyobb javitásra képviseleti intézményeinkben, mit jelenleg hatalmunkban van eszközölni; és bár nagyon örültem volna ezen legnagyobb javitást a többiekkel együtt nyerni meg: teljesen kész vagyok azt egymagában is elfogadni. Mindazon többieket, melyekre szükségünk van, semmi kétség, hogy meg fogjuk nyerni, és valóban nagyon együgyünek kell annak lenni, ki azt gondolja, hogy csak egy nappal is előbb kaptuk volna meg, ha a miniszterek e tárgyra is kiterjeszkednek, s sokat összekötöttek volna a jelen javaslattal."

E beszéd nem kevésbbé érdekes lett azáltal, hogy Lowe válaszolt reá, ellentétet akarva kitüntetni az iró s a szónok közt. A mi Lowe fényes eszének sem sikerült.

„Ugy tetszik nekem — mondja Mill május 31-ki beszédében Claynak válaszolva, de Lowera czélozva, — hogy a tisztelt urak ismerete irataimról csak épen azon egyes részekre terjed, a melyeket idéznek. Azt vélem, e könyveket unalmasnak tartották tovább olvasni. De ha lettek volna oly szivesek olvasni, jobban megismerték volna véleményemet, mint a hogy most látszanak ismerni."

Ugyane beszédben Sir John Pakingtonnak felel a konzervativek üldözése vádjára:

„A mit állitottam, az, hogy a konzervativ párt, szerkezete törvényénél fogva, szükségképen a legbutább párt. E véleményt nem vonom vissza; de nem azt értettem az alatt, hogy a konzervativek átalában buták; azt értém, hogy a buta emberek természet szerint konzervativek . . . Nem is látom át, hogy miért tartják ez állapotot a tisztelt urak oly sértőnek, miután ez biztositja őket, hogy folyvást felette hatalmas párt lesznek . . . Lehet azt mondani, hogy ha a butaság iránya: a konzervativismus, akkor a nyegleség és a félismereté: a liberalismus. Igen, uram, lehet e mellett is harczolni, — de nem oly világos, mint a másik. Bizonytalanság van a félmüvelt nép felett. Nem lehet megszámolni őket. Változik napról napra, talán a legutolsó könyvvel, melyet olvastak. Nemcsak kevésbbé számos, de bizonytalan osztály is. Hanem a butaságban nagy, solid erő van, elannyira, hogy kevés ügyes férfi, támaszkodva ez erőre, sok küzdelemben biztos lehet a győzelemről; s valóban a konzervativ párt sok győzedelme csupán ez erőnek tulajdonitható."

E tárgygyal némi összefüggésben van a Hyde-parki reform-meeting tárgyában ugyancsak ez ülésszak alatt tett két kérdés és két beszéd, a munkás osztály érdekében kivánva a szabad gyülekezési jogot azon parkban, hol „lordok kocsizhatnak s katonák gyakoroltatnak."

VIII. A reformügyi vitákon kivül ez időben indult meg az irhoni földkérdés. 1866 máj. 17-én tartotta Stuart Mill ez ügyben első beszédét, közvetlenül Lowe után, s azzal ellenkező értelemben. E beszéd figyelmet érdemel azon körülménynél fova, hogy Mill nyiltan kifejti benne, miszerint különböző viszonyok különböző törvényhozást igényelnek, s hogy az angol földmivelési viszonyok átültetése Irlandba határozottan hibás lépés volt.

„A tapasztalás mutatja, hogy a hol a bizalom hiányzik a földbirtokos és a bérlő közt, oly javitások, a melyek a földesur előleges beleegyezését kivánják meg, egyátalában nem tétetnek. A bérlő fél, hogy fölmond a birtokos, fél előre jelenteni a földesurnak, hogy helyzete megengedi javitásokat tenni, nehogy — leginkább határozatlan idejü (at-will) bérlő lévén, azt gondolja az, hogy képes magasabb bérletet fizetni. Vagy fél, hogy a földesur — s erre több eset van — meg nem adja beleegyezését, arra számitva, hogy a bérlő megteszi mégis e javitást, s a földesur nyer vele fizetés és kártalanitás nélkül. Vagy azt gondolja, hogy a földesur nem szereti a javitó bérlőt, mert bérlőit puszta szolgáknak tekinti. És mit áldoz a földesur, ha az előbbi beleegyezést visszavonja? Semmit, csak azt, hogy a mások munkájának gyümölcseiről mond le."

Mill tovább is megy.

„Ki készité a földet? Ha senki: kapta valaki ajándokul, szerzeményül, örökül vagy vételkép a teremtőtől? Hiszen ezek más tulajdonjogai. Mi hát a földbirtok tulajdonjogi alapja? A felelet, mely közönségesen adatik, elég nekem; én elfogadom. Bár senki sem csinál földet, az emberek adják annak használható tulajdonságait. Nagyon jól van: nincs semmi mit szólni ellene. De hát, azt kérdem, hogy ezen jog, mely a föld javitása által származott, miért szoritkozik mindig azon személyre, ki először javitá azt? Ha kell, hogy ujra javittassék, és már valaki müveli is, az az uj művelő nem szerez-e hasonló jogot? . . . Mind az, a mit kivánok az, hogy a föld müvelése és a nép jólléte akkor eszközöltetik, ha nem köttetik a kettő össze a földbirtokosok pénzbeli igényeivel. Érzem, hogy tulságos szerény a kivánalom."

E szavak jelzik az „Irish Land question" iróját, s még később a „Land tenure reform association" („Földmivelési reform-társaság") irányát.

Még ez ülésszakban julius 17-ikén egy előterjesztést inditványozott, a mely szerint Angliában és Walesben összeirassanak mindazon nők, kik a szavazatjogot csak azért nem gyakorolhatják, — a törvény minden más kellékének eleget téve, — mert nők. Walpole támogatta s az inditvány vita nélkül elfogadtatott. Aug. 3., 4., 5. és 6-kán a kiadatási szerződések ügyében beszélt, különös vonatkozással az Eyre-féle ügyre, mely miatt bukott is meg az uj választáskor, mint „Governor Eyre vérszomjas üldözője," holott a ház akkori tárgyalásaiban senkit sem találunk, a ki oly elfogulatlanul, s oly magas szempontból tárgyalta volna a kérdést. Ez és a vele összefüggő jamaikai lázadás ügyében követett eljárása tökéletesen korrekt, s a mi több: nemes volt. Még a közegészségügyi törvényjavaslat védelmére s a királyi hajómunkások érdekében szólalt föl egyszer s az első ülésszak befejeztével, már mint ünnepelt szónok hagyta el a házat, mely a világ minden parliamentje közt a legtürelmetlenebb az ujonnan belépő tehetségek iránt.

IX. Az 1867-diki ülésszak kevésbbé volt zajos. A fővárosi szegényügyi bill bizottságában márczius hónap alatt legtevékenyebb tag volt Mill. Hét beszéde közül legjelentékenyebb a harmadik olvasás alatti, melyben helyesli, bár ki nem elégitőnek tartja az uj szegényügyi szervezetet, különösen azért, mert az egész főváros nem kezeltetik egységes gyanánt, s igy a szegényebb kerületekre aránytalanul nagy sulylyal nehezedik a szegényadó. Körülmények, melyek voltak már e lap hasábjain fejtegetve, még csak élesebbé teszik a vestry-rendszer ellen fölhozott e vádat, s még jobban igazolják Mill álláspontját. Egy kisebb érdekü fölszólalása után april 11-kén a munkások egyesületeinek kelt védelmére, a behozott törvényjavaslattal szemben szokatlanul erős hangon hangsulyozván, hogy a munkások minden egylete a törvény oltalma alá helyezendő. Elhagyhatjuk a reform-bill felett folyt vitákat, melyek ez ülésszakban a bizottságokban is nagyobb tüzzel folytak, mint valaha, s melyek érdekében nem kevesebb, mint tizennyolcz szónoklatot tartott ez ülésszak alatt, Brighttal és Fawcettel együttesen. A féniek kérelme s a csődtörvény eltörlése ügyében szólalt még föl ez ülés alatt. A fővárosi önkormányzatról tartott beszéde máj. 21-kén azon nevezetes elvet mondja ki, hogy az ő hite a népszerü kormányokról nem attól függ, hogy a nép által választattak-e? A népies intézmények valódi értéke szerinte azon népies erőben van, mely javitja a hibákat és felelőssé teszi magát a népet. A vasárnapi fölolvasások tárgya, — mint előre látható volt, szintén pártoltatott általa, s a királyi parkokban tartatni szokott meetingekről szóló törvényjavaslat ismét alkalmat adott nézetei elmondására, mely szerint, minden nyilt helyen joga van a népnek gyülést tartani. A javaslat csakugyan le is tünt a napi rendről. Mily részt vett a költségvetési vitákban, s mily eredménye volt azon szónoklatának, melyben aug. 5-én a külpolitika terén is megpróbálta fényes tehetségeit: ugy gondolom, mellőzhetjük. Aug. 12-kén az indiai számadások ügyében is sikerrel szólalt föl.

Az 1868-ki ülésszakban végre keresztül ment a reformbill minden járulékaival. Ez ülésszakban az első beszédet Shaw-Lefevre

*

által szőnyegre hozott Alabama-kérdésben mondta márczius 6-ikán. Talán semmi sem jellemzőbb a bölcsészre, mint hogy az akkori, békés kimenettel kecsegtető ügyben Mill annak is örül, hogy a nemzetközi jog fejtetik.

„Azonkivül — igy végzi beszédét, — nem felesleges meggondolni, hogy a megoldás kérdése ezután nemzetközi törvény is lesz; és a kérdés meg lesz oldva, a mi minket illet, mihelyt megengedjük, hogy kárpótlással mi tartozunk. Ha megengedjük, hogy tartozunk megtériteni azon pusztitást, mit az Alabama, minden rosz szándék nélkül részünkről, képes volt elkövetni, akkor ugy tetszik nekem, hogy a nemzetközi jog egy kérdése, mi sokat volt vitatva, és a mi lehet megint vita tárgya, legalább a mi ez országot és az Egyesült-Államokat illeti, örökre be lesz fejezve.“

Márcz. 12-dikén Irland ügyében tartott beszédet. E beszéd legszebb része a nemzetgazdaság meghatározása.

„Igen tisztelt barátom szerint a nemzetgazdaság az a törvényszék, melyhez viendő minden, a mit a nép gazdasági állapotának nem a régi módon való javitására javasolnak. Mintha a tudomány nem arra való volna, hogy vezessen bennünket, és fölmentene attól, hogy tanulmányozzuk, mint működik egy adott ok saját körülményei közt. A nemzetgazdaságnak az én szemeimben soha sem volt ily jellege. A nemzetgazdaság szerintem oly tudomány, melynek segélyével itéletet formálhatunk magunknak arról, hogy mit kiván meg egy különös eset; hanem nem lát el bennünket készen csinált itélettel minden ügyre nézve, és nem lehet nagyobb ellensége a nemzetgazdaságnak mint a ki azt ily világitásban tünteti föl.“

A halálbüntetések tárgyában ápril 21-kén tartott beszéde a rideg erkölcsbirót tünteti föl, a ki szerint a dolgok s a közerkölcsiség jelen állapotában arra van szükség, hogy szigorubbakká, nem hogy enyhébbekké tétessenek a büntetések. Az irlandi egyház ügyében merev álláspontját teljességben kifejti, s a municipál bill mellett ismét azon okokból harczol, mint az előbbi ülésszakban tevé. A férjhezment nők tulajdonjoga tárgyában védi a nők álláspontját s jun. 10-én előre megjósolja, hogy ha kisebbségben marad, az csak a nőemanczipaczió ügyének használand. Mint valódi nemzetgazda, az iskolai törvények tárgyalásában mély érdekkel vesz részt; a fekvő birtok helyi adóztatását igazságosabb alapra ohajtja fektetni, sőt az irhoni tengeri halászok érdekében is szót emel. Nem kevésbbé érdekes, hogy szól a marhavásár érdekében, s a vasuti törvényjavaslatnál a végből, hogy a dohányzók külön kocsikat kapjanak.

X. Ennyivel, legalább megérintettük Mill parliamenti három éves müködésének legnagyobb részét. Midőn az 1867-diki reform-bill határozatai értelmében elrendelt uj választásoknál megbukott, s barátai kérése daczára visszavonult a politikai élettől, ezen a pályán is ugy mutatta már be magát, mint a legkitünőbbek egyike, kik az angol parliamentben vezérkedtek.

Nem áltatjuk magunkat azzal, hogy e fényes működésnek hátlapja ne volna. Nem az, mit érzékenykedő keblek hoznak föl ellene, hogy tudniillik az iró nimbusza kevesbült a közélet porondjára lépve ki, s hogy az emberiség legelső gondolkodójának szájában a marhadögről s a pipázó vasuti utazokról beszélni méltóságon alól álló dolog. Mert mi abban a meggyőződésben vagyunk, hogy használni akarni és használni ohajtani nincs oly kicsiny tárgy, melyben ne lehetne s ne volna kötelességünk. Kinek jutna eszébe Deák Ferenczet megrónvi azért, mert Pest város gyülésén a házbérek februárban fizetése mellett szónokolt? Sőt ellenkezőleg.

Nem követeljük azt sem, hogy egy bölcsész azzal a talpra esett, gyakorlati institutiokat alkotó észszel birjon, s oly kézzel fogható lag könnyen végrehajtható módozatokat találjon ki, mint egy gyakorlati államférfi vagy nemzetgazda, mert hiszen a szemlélő gondolkozónak feladata végre is nem intézmények teremtése, hanem a dolgok igaz állásának fölmutatása.

Hanem árnyoldal az, ha egy képviselő s pártvezér nem bir azon tulajdonságokkal, miket a ragyogó elme mellett is (s ezt épen az ő példája mutatja) csak a gyakorlat ad meg: a nemes humor s a szónoklati élénkség fegyverével. Nem korrektség az, mit föltétlenül kivánunk; de gondosság. S csodálatos tulajdonsága lelkünknek, hogy az alak és anyag benső öszhangját külsőleg is megkivánjuk, és Stuart Mill ragyogó eszméinél, épen ezen ragyogás nagyságának mértékében, — oly nagyon érezzük az alak hiányát. Az eszmék tömöttsége csak bizonyos mérvig ellensége a szónoklat hatásának, és nekünk volt Eötvösünk arra, hogy a kettő egyesithetését lehetőnek tartsuk. A bölcsészi szónoklattól van a tartalom mellett is mit várni: nem a lelkesitést, de az öntudatos alak-kezelést. Nekem ugy tetszik, hogy Mill, ki oly gondos iró, nem tulajdonitott elég fontosságot az alaknak, bizva eszméiben, szellemi magaslata bámulatos, széditő erejében.

György Endre.

Hrussó vára.

(Barsmegyében.)

„Jártam sötétzöld erdők és hegyek közt,
Hol vadgalamb költ és özek tanyáznak,
Hol dús a pázsit s vadvirágok ezre
Virit s van magva mindenik kalásznak.

Jártam, hol karcsú, hüs patak folyik, s hol
A hőskor egy-egy nagy nyomára leltem. ..‘

Benedek Aladár.

Szép nyári délután volt, de itt a zárt falak közt a hőség oly tikkasztó és poros s annyira „mindenütt jelenvaló“, hogy kénytelenek voltunk előle jobb helyre menekülni, oda, hol hűs szellő ingatja a lombokat, s azok aztán mint óriási legyezők elhajtják a port és hőséget, s az ember egész lénye felfrissül, megerősödik a tiszta, balzsamos erdei légben. Egy szóval: utra keltünk meglátogatni az erdőt, s az erdőben felkeresni Hrussót, a vén misantropot.

Hrussó vára. — (*Benedek* Aladár eredeti rajza után.)

Azon ugyan nem csodálkozhatunk, hogy olyan embergyülölő az öreg, hisz sokat élt ő már, sokat tapasztalt, s jól ismeri a világot! Aztán multja is szebb volt, hogysem ez ellentétes jelennel meg tudna alkudni. II. Rákóczi vadász-vára volt, s bár nem látott dicső harczokat, — vékony falai nem is voltak arra épitve, hogy ostromot kiállhattak volna, — de azért hajdan élet, zaj, vidámság hangzott benne és körülte, mig most: az emberek elhagyták, s egyedül kell szembeszállnia a *magasabb* hatalmakkal. S bár ő tudja azt jól, hogy ez egyenlőtlen küzdelemben, mit daczosan emelt fővel folytat az elemek ellen, ránézve a végelbukás csak időkérdés lehet, még sem adja meg magát, nem esik egyszerre a hatalmasabb ellen lábaihoz, — minden egyes követ erővel kell tőle elragadni. Van valami melancholikus ez elpusztulásban, mit szinte meghatóvá tesz a sok erdei virág, melyek szeliden susognak és hajlongnak a mogorva vén vár körül; s ha a vihar ledönt egy falat, vagy a villám szétrepeszt egy tornyot, a vadrepkény elfedi a repedést, a kuszó-rózsa elboritja az omladványt, mint gyöngéd barátnők, kik legalább enyhitik, befedik a sebeket, melyeket nem képesek meggyógyitani...

A vártól nem messze, egy nagy lapos szikladarab áll, félig eltakarva bokroktól s futó-szedertől, e szikladarabot „Rákóczi asztalának“ nevezik, s mint mondják: hajdan a hatalmas Rákóczi hatalmas reggeliket költött el rajta vadászó társaival. Most egy galagonya-bokor rázza rá piros gyümölcseit s vidám, csevegő, kis madarak tartanak rajta lakmározást.

Természetesen kisértetei is vannak Hrussónak, mint minden valamirevaló romnak; sötét éjeken, s különösen olyankor, ha a vadásztörvények az élőknek tiltják a vadászatot, — a kihalt várból rég meghalt vadászok csapata vonul ki. Felverik az erdőt, szétriasztják a vadakat s végre nagy lakomát tartanak, a hol aztán annyi bor elfogy, hogy egyszer egy eltévedt favágó, ki akaratlanul

Vas. Ujs. 1872. 428. l

Felette érdekes magyar nyomdatörténeti szakmunka diszes kiállításban.

708 **Századunk névváltozásai.** Helytartósági és miniszteri engedéllyel megváltoztatott nevek gyüjteménye 1800—1893. Bpest, 1895. ered. kkts. n. 8°. **12.—**

709 **Gróf Széchenyi István.** Selyemrül. Pesten, Trattner és Károlyi, 1840. fzve. 8°. **300.—**

Gróf Széchenyi István munkái közül ez a legritkábban található. Címlapja papirra felvonva, ennek alsó része kézirattal pótolva. Másként jó karbantartású példány.

710 — **Néhány szó a lóverseny körül.** Pest, Heckenast, 1838. vászon. n. 8°. **20.—**

711 **Széchenyi** igéi. Bpest, Pallas, 1921. fvászonkts. k. 8°. **5.—**

712 **Szegedi Kis Kalendarium.** 1929. (Székely Naptár) 1930—1932. 1934—1938. Szeged. fzve. (ered. illusztr. borítéklapokkal) 16°. Számos képpel és kottával. Teljes sorozat (1933-ban nem jelent meg.) **32.—**

713 **Szendrei, Joh.** Ungarische Kriegsgeschichtliche Denkmäler in der Milenniums-Landes-Austellung. Übers. v. J. v. Reymonds-Schiller. Mit 900 Abbildgen. Bpest, 1906. Stief[illegible]

719 **Szepes (Schütz) B.** Hatvan hevesmegyei község története. Bpest, 1940. fzve. n. 8°. Mellékletekkel. **3.60**

720 **Szepesházy, C. v. und Thiele, J. C. v.** Merkwürdigkeiten d. Königreiches Ungern od. hist.-statist.-topogr. Beschreibung. Mit 1 Abbildung der Karpathen. 2 Bde. Kaschau, 1825. Hlederbde. 8°. **20.—**

721 **Szigeti J.** Budapest (Buda, Óbuda és Pest) a XIX. század első harmadában. Bpest, 1933. fzve. 8°. (69 old.) **2.—**

722 **Szilágyi L.** A német birodalom és Magyarország personális uniója 1410—1439. Bpest, 1934. fzve. n. 8°. (K. ny.) **2.50**

723 **Szily K.** A mágnás-cím a magyarban. Történeti és népnyelvi tanulmány. Bpest, 1905. fzve. n. 8°. (18 old.) **1.—**

724 **Szinnyei József.** Komárom 1848-49-ben. (Napló-jegyzetek.) Bpest, 1887. fvászonkts. n. 8°. Kézirathasonmásokkal és 1 térképpel. **8.—**

725 **Szivárvány.** Album a miskolci tüzvész emlékeül. Szerk Halászy József. Az 1843 évi nyárhó 19-én tüzvész által károsult miskolciak fölsegélésére kiadta Emich Gusztáv. Pesten, 1844. fvászk. kis 8°. **50.—**

Ezen ritkán található „album" a kor nevezetes költőinek és íróinak verseit és cikkeit tartalmazza. Többek között **Petőfi Sándor** Álom a [illegible]

v. Seeverlag Konstanz, 1923. br. gr. 8°. Mit Titelbild u. Titelbl. in Holzschnitt. **10.—**

684 **Smolka, Stanisl.** Die reussische Welt. Historisch-politische Studien, Vergangenheit und Gegenwart. Wien, 1916. orig. Lwd. gr. 8°. **15.—**

685 **Sólyom J.** A magyar vámügy fejlödése 1519-ig. Bpest, 1933. fzve. n. 8°. **6.—**

686 **Somló Béla.** A parcellázás és birtokpolitikai jelentösége Magyarországon. Bpest, 1931. fzve. n. 8°. **10.—**

687 **Sommerfeld, Adolf.** Der Antisemitismus keine Rassenfrage. Berlin, o. J. br. 8°. 40 Ss. **2.40**

688 **Soós E.** A tokaji vár története. Budapest, 1913. fzve. n. 8°. Képekkel és képmellékletekkel. (K. ny.) **2.40**

689 — Hrussó vára. (Bpest, 1912.) fzve n. 8°. (K. ny.) Képekkel. **2.40**

690 **Sporschil, Joh.** Die Schweizer Chronik. Von der Stiftung des Rütlibundes bis zum ewigen Frieden mit Frankreich. Mit 25 Stahlstichen nach Originalzeichnungen v. G. Opiz. Lpzg., 1840. (etw. benützter) Lwd. d. Z. 4° **15.—**

691 **Steeger J.** Darstellung der Rechte u. rechtlichen Gewohnheiten der K. Freyen Städte in Ungarn. 2 Teile. Wien, 1834. régi fbör. 8°. **20.—**

692 **Steier Lajos.** A tót kérdés. I. kötet. A tót nemzetségi mozgalom fejlödésének története. Liptószentmiklós, 1912. fzve. n. 8°. **6.—**

693 **Stein, W.** Beiträge zur Geschichte der deutschen Hanse bis um die Mitte des 15. Jhs. Habilitationsschrift. Giessen, 1900. gr. 8°. (152 Ss.) **6.—**

694 **Stiles, W. H.** Austria in 1848-49: being a history of the late political movements in Vienna, Milan, Venice and Prague; with details of the campaigns of Lombardy and Novara; a full account af the revolution in Hungary etc. 2 vols. With portraits of the emperor, Metternich, Radetzky, Jellacic and Kossuth. New-York, 1852. ered. vászonkötések. n. 8°. **12.—**

695 **Strasburger, Ed.** Über d. Bedeutung phylogenetischer Methoden f. d. Erforschung lebender Wesen. Rede. Jena, 1874. gr. 8°. (30 Ss.) **3.—**

696 **Strobl v. Ravelsberg, F.** Die ungarische Donau-Armee 1848-49. Mit 2 Abbildgen u. 1 Kartenskizze. Wien, Lpzg., 1908. fvászon. n. 8°. **8.—**

Ss.) **20.—**
Schmähschrift auf den Winterkönig in Form einer ihm unterschobenen Bittschrift.

699 **Szabó Dávid, Baróthi.** Vers-Koszorú, mellyet az új mértékre vett, s üdövel megegyengetett, és késöbben készült verseiböl kötött. 3 kötet. Kassa, F. Landerer, 1786. Két csinos fbörkötésben. 8°. **20.—**
Az első kötet elején és végén 5 régi kézírásos levél belekötve: „A Nótákra nézve némely különös énekek kezdeti".

700 **Barcafalvi Szabó Dávid.** Szigvárt klastromi története. 2 kötet. Fordítódott németböl magyarra. Posony, F. Landerer, 1787. régi börkötések. n. 8°. **18.—**

701 **Bártfai Szabó László.** Grót Széchenyi István és kortársai. Számos képpel és melléklettel. Budapest díszes ered. kék egészbörkötés dús aranyozással. n. 8°. (60.—) **36.—**

702 — Óbuda egyházi intézményei a középkorban. 9 képmelléklettel. Budapest, 1935. fzve. **5.—**

703 **Szádeczky Béla.** I. Apafi Mihály fejedelem udvartartása. I. kötet. Bornemissza Anna gazdasági naplói. (1667—1690) Bpest, M. T. Akad., 1911. fzve. n. 8°. **4.—**

704 **A valódi szakácsság** vagy: legújabb alapos és teljes pesti szakácskönyv. 2. megböv. és jav. kiad. Kiadta egy magyar gazdasszony. Pest, 1843. fvászon. n. 8°. **10.—**

705 **Szana Tamás.** A sajtó felszabadulása. Az ötvenedik évforduló alkalmából kiadta a bpesti könyv- és könyvnyomdafönökök egyesülete. 1848. március 15—1848 március 15. Bpest, 1898. fzve. n. 8°. Számos képpel, arcképpel és 1 hasonmással. **5.—**

706 **Szász Zoltán.** III. emelet 12. Emlékeim a bolsevista és Markó-utcai fogházból. Bpest, é. n. fzve. n. 8°. **5.—**

10
MŰTŐ
O-g. 5. Ifjúság út.

Ranschburg 155.14. Könyvjegyzék

Gaál Elemér: Hrussó vára

Kny. Archaeologiai Értesítő
8°, 15K, 17L, Budapest, 1913.

Hrussó vára

Hruscó Vára

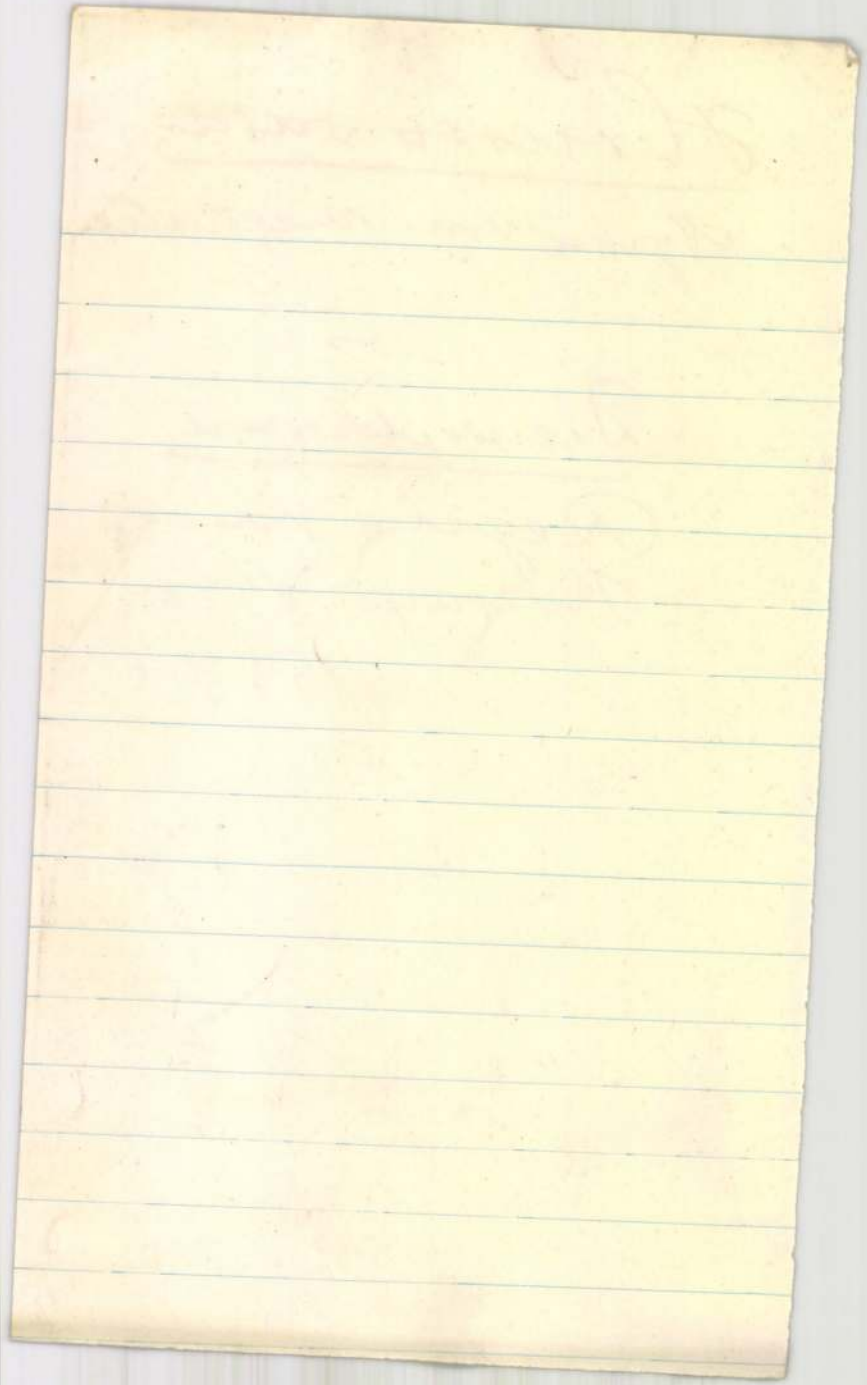
Nyitra vm. megyeáll.

Dienes Adorján

Regéli vonuk.

Rozsnyó, 1940.

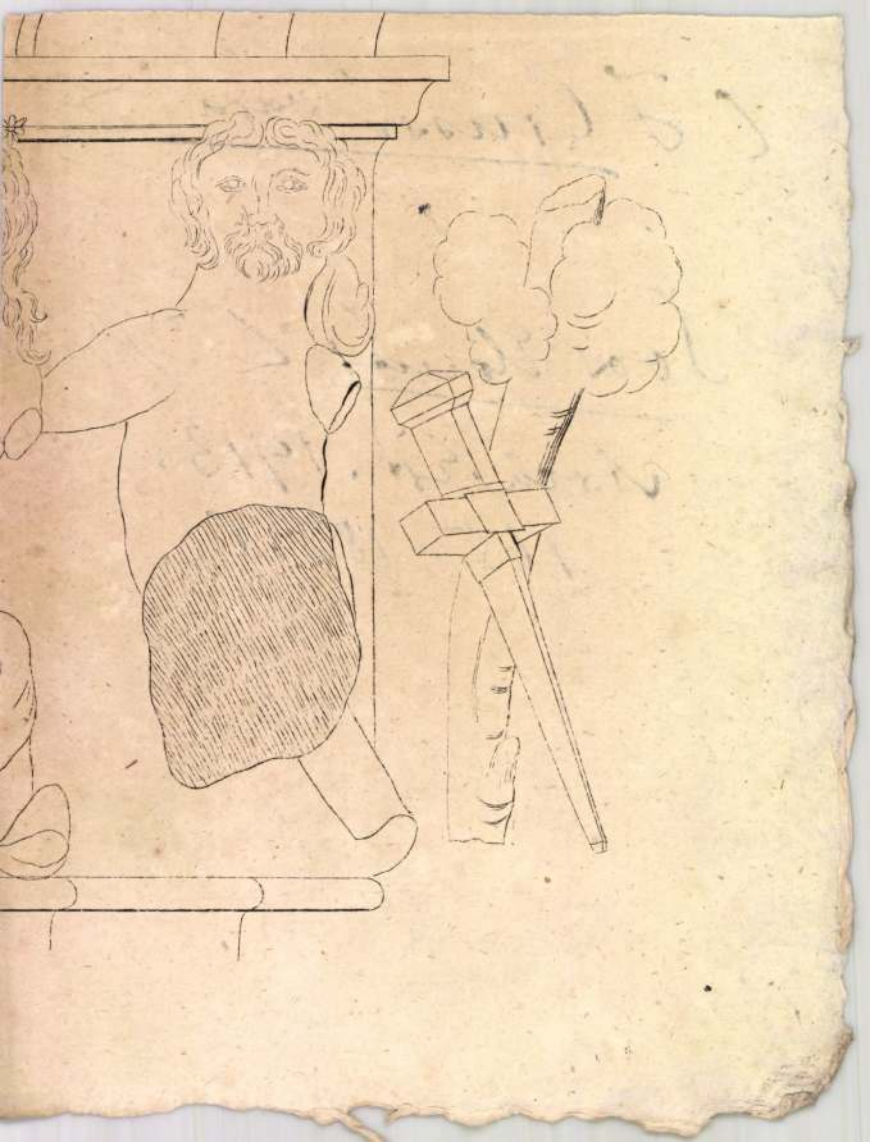
558. l.

(Flussó vára)

Soos Elemér (?)

Arch. Ért. 1913.
165–182. l.

Ylrussó vara

Soós Elemér cikke
Arch. Ért. 1913. 2. 37.

CEGLÉD

k. k. templom, 1756.

Zombory Gusztáv: Czegléd. VV 1857,
553 l. 6479/3

Ilrussó-vár

Képe

Vas. Ujs. 1890. 610.l.

〈 Zborszó vára 〉

Soós Elemér: 〈 〉

Kny. Arch. Int.
8-r. 15 kép. 17 l.
Bpt. 1913.

Gyurt (2040)

Mirbt

7/1906 VI.

Folyó szám	Kelet hó	Kelet nap	Tárgy
			A kerpáji csat
			Költségeire az 1903-ai szeptem
			Kitalál 1500 Korona
1.	1903	VI/23	Kiutaltatott
2.	a	X 15	felvételi munkála
3.	1904	XI 10	Kleni Kilmos vállo
4.	1906.	V. 13	Mag Szabad Kir m

Dene

Kra

Hrusovszky János mérnök, grafikus

Győri Szemle, 1930.I. 237.,242.

Pfannl Jenő: Régi ábrák és képek Győr váráról.

MDK

Hruncsjár József

Kiállitási kritika

Nógrád 1968 ápr.24.

M.D.K.

HRUSCH Leo

1925-ben Nagybányán a szab diskola tagja

Réti: Nagybánya... 337.1.

HRUSCA Leo

M.D.K.

1926-ban Nagybányán a szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.. 337.l.

M. D. V.

HRUSCA Leo

1924-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... 336. e.

HRUSCHKA, Wenzel, norvégiai kémművesmester

W. H. Mauergesell, 40 éves fennállását megünnepelt (1829, 6/9.)

Petersburger Zeitung
(Goethe)

Hrestinszky László

A gödállói képzőművészi szakkör tagja, kiállításai, szerepelnek művei.

Lasonci Miklós: Kiállításokban. Pestmegyei Hírlap, 1945. febr. 11.

HRUZ GYÖRGY, szabómester

Az idősebb Hrúz György mestersége mellett később urasági szerződéses kocsmáros. Necpálon született másik gyermekük, János, Petőfi anyai nagyapja. Ez a fiu varga lett/ /sutor, schuster/ tehát lábbelifoltozó. Abban az időben ez külön mesterséget képezett a cippelőstől és csizmadiától. 7. jegy. 333. old.

JAKUS LAJOS: Petőfi édesanyja családjának társadalmi és gazdasági alakulása 333. old

STUDIA COMITATENSIA, Tanulmányok Pest Megye Múzeumaiból, 2. szám. Szentendre, 1973

HRUZ GYÖRGY, szabómester

Kelemenfalváról elvándorol Hrúz János két fia, György és Mihály. A fiatalabb, György Petőfi anyjának nagyapja szabóságot tanul, előbb a Turóc megyei Mosóc mezővárosban telepszik meg. Itt nősül 1756-ban, feleségül veszi Gáspár Annát. Következő évben születik fiuk György. Néhány év mulva Necpálra költöztek. 3. jegy. 333. old.

JAKUS LAJOS: Petőfi édesanyja családjának társadalmi és gazdasági alakulása 353. old

STUDIA COMITATENSIA. Tanulmányok Pest Megye Múzeumaiból, 3. szám. Szentendre, 1973

HRUZ JÁNOS,

HRUZ GYÖRGY, varga

Galgaguta evang.akv.:Hrúz György varga,özvegy,származik Turócból,74 éves.Temetve 1861.III.24.Becske.xx84 84.jegy. 339.old.

JAKUS LAJOS: Petőfi ádesanyja családjának társadalmi és gazdasági alakulása 333.old.

STUDIA COMITATENSIA, 2. Tanulmányok Pest Megye Muzeumaiból, Szentendre, 1973

HRUZ GYÖRGY, varga

A Dienes Andrásnak nyilatkozó liesnói Hruz ivadék emlékezései vonatkozhatnak arra a Hruz György vargára, aki Becskére/Nógrád m./származott a múlt század közepén s nem Mária korábban élt édesapjára. 35.jegy. 337.old.

JA.US LAJOS: Petőfi édesanyja családjának társadalmi és gazdasági alakulása 333.old

STUDIA COMITATENSIA, Tanulmányok Pest Megye Múzeumaiból, 2.szám. Szentendre, 1973

HRUZ JÁNOS, varga

Tiz gyermeke shületett,de hét ebből elhalt,mielőtt az Alföldre vándorolt volna.Hruz Janos tehat nem a feltételezett nagy szegénysége miatt hagyta el Turóc megyét. 337.old.

JANUS LAJOS: Petőfi édesanyja családjának társadalmi és gazdasági alakulása 333.old

STUDIA COMITATENSIA, Tanulmányok Pest megye múzeumaiból, 2.szám. Szentendre, 1973

HRUZ JÁNOS, varga

HRUZ GYÖRGY fia, varga lesz. /sutor, schuster/, tehát lábbeli foltozó. Abban az időben ez külön mesterséget képezett a, cippelőstől és csizmadiától. - Nem csak e mesterségből élt Necpálon, hanem atyja helyébe lépett a kocsmárosságban. 1788-96 között urasági kocsmabérlő /educillátor, caupo/. 333. old.

JAKUS LAJOS: Petőfi édesanyja családjának társadalmi és gazdasági alakulása 333. old

STUDIA COMITATENSIA, Tanúlmányok Pest Megye Múzeumaiból, 2. szám. Szentendre, 1973

HRUZ JÁNOS, varga

Róla a Balló Rudolf által lejegyzett emlékezések helyt állóak, melyek szerint a daróc ruhát hordó Hrúz János viselete jobb módu gazdára vallott. A Necpállal szomszédos Kosztyálon a nemes Kosztolányi családnak ugyanannyi lova, tehene volt, mint Hrúznak, csak juhokból volt több. II. jegy. 333. old.

JAKUS LAJOS: Petőfi édesanyja családjának társadalmi és gazdasági alakulása 333. old

STUDIA COMITATENSIA. Tanulmányok Pest Megye Múzeumaiból, 2. szám. Szentendre, 1973

HRUZ JÁNOS, varga

Nem volt oly szegény Necpálon,hogy mesterségén kivül a Justh urasagnál kelljen megkeresnie kenyerét.Helytállóbb,hogy mesterségét félretévekönnyebb él tmóddal urasági kocsmálással,kereskedéssel,gazdálkodással foglalkozik,ahogy apja,nagyapja iparuk mellett is mással is foglalkoztak. 337.old.

JAKUS LAJOS: Petőfi ősasanyja családjának társadalmi és gazdasági alakulása 333.old

STUDIA COMITATENSIA. Tanulmányok Pest Megye Múzeumaiból, 2.Szám. Szentendre, 1973

HRUZ JÁNOS, varga

Valószinüleg nősülésével is gyarapodott anyagi alapja. 1765-ben elveszi Jerabek Zsuzsannát, régi necpáli család leányát. Sok gyermekük közül az első életben maradott Mária Petőfi édesanyja 1791. aug. 26-án született. 12. jegy 334. old

JAKUS LAJOS: Petőfi édesanyja családjának társadalmi és gazdasági alakulása 333. old

STUDIA COMITATENSIA; Tanúlmányok Pest Megye Múzeumaiból, 2. szám. Szentendre, 1973

HRUZ JÁNOS, varga

Maglódon nagyon rövid ideig megfordulhatott Hruz János családjával. Legkisebbik fiuk a cinkotai anyakönyv bejegyzései szerint 1816-ban Maglódon született, de ezt ott nem találtuk. Valószinüleg Mária ottléte vonzotta az apát is oda. 336.old.

JAKUS LAJOS: Petőfi édesanyja családjának társadalmi és gazdasagi alakulasa 333.old

STUDIA COMITATENSIA. Tanúlmányok Pest Megye Múzeumaiból, 2.szán. Szentendre, 1973

HRUZ JANOS, varga

Maria édesapjának vállalkozásai rátermettséget mutat nak,azonban későbbi sorsa hasonló Petrovits Istvánéhoz, jobb mód után hirtelen elszegényedtek.Talan a napóleoni háboruk gazdasági válsága is közrejátszott ebben. 337.old.

LAKUS LAJOS: Petőfi édesanyja családjának társadalmi és gazdasagi alakulasa 333.old

STUDIA COMITATENSIA: Tanulmányok Pest Megye Muzeumaiból, 2.szám. Szentendre, 1973

HRUZ JÁNOS, varga

Nem tölt hosszabb időt Maglódon. Lánya, Mária távozása u
után Aszódra költözött, kereste a megélhetésre legalkal-
masabb helyet, 1818-ban, amikor leánya férjhez megy Pet-
rovits Istvánhoz, még ott él, de néhány hó mulva Cinkotan
telepszik le végleg. Ott halt meg. 336.old.

JANUS LAJOS: Petőfi édesanyja családjának társadalmi
és gazdasági alakulása 333.old

STUDIA COMITATENSIA, Tanulmányok Pest Megye
Múzeumaiból, 2.szám. Szentendre, 1973

HRÚZ MIHALY, lakatosmester

Kelemenfalva Turóc megyében. Itt élt a Hrúz familia. Elszaprodva a kis falu lakossaganak nagy részét ők adtak. Innen származott el, Liesnóról/Kelemenfalva melletti kis község/ a 18. század első felében Hrúz Mihaly lakatos és Kecskeméten ver gyökeret és leszármazói a város tekintélyes polgárai. 2. jegy. 333. old.

JAKUS LAJOS: Petőfi édesanyja családjának társadalmi és gazdasagi alakulasa 333. old

STUDIA COMITATENSIA, Tanúlmányok Pest Megye Múzeumaiból, 2. szám. Szentendre, 1973

HRUZ MIHÁLY, lakatosmester

Hruz Mihály Liesnóról származhatott, mert leszármazói családi hagyománya erre a helységre utalt. Petőfi édesanyja születési helyének is rébebben Liesnót tartottak tévesen. 2. jegy. 338. old.

JAKUS LAJOS: Petőfi édesanyja családjának társadalmi és gazdasági alakulása 333. old

STUDIA COMITATENSIA: Tanulmányok Pest Megye Múzeumaiból, 2. szám. Szentendre, 1973

HRUZ MIHALY, lakatosmester

A csalad mindenütt megállta helyét. Ez meg volt Hrúz Mihály kecskeméti lakatosban is, s néhány évtized alatt a varos tekintélyes, jómódu civise lett. 337.old.

JAKUS LAJOS: Petőfi ádesanyja családjának társadalmi és gazdasági alakulása 333.old.

STUDIA COMITATENSIA, 2. Tanulmányok Pest Megye Muzeumaiból, Szentendre, 1973

HRUSZ, Michael, tüvölö fazekasinas

M. H., Töpferjunge in Thurócz, lopott és házakat
gyújtott fel Turóczban, de karácsony lévén, kien-
gedtik a tömlöcből. (1841, 434.l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Ifjú Erdélyi János

festő

László Erdélyi János

alakját

megőrzi

Hv. Erdélyi János

festő

László

Csikvári Ungvári

153/154. C

IV/30 - ig	1651·80	616
		624
III Kor. e.		546
	1651·80	1170
ntálás		
állítás		
9. Kor. e.		546
		546

Hrz Endelyi János

Perkő

l.

Csikvári Ingyás

172. l.

HUBA HEIL FERENC

131. Öreg fűzfa, vízf.
132. Borulás, vízf.
133. Famunkás, vízf.

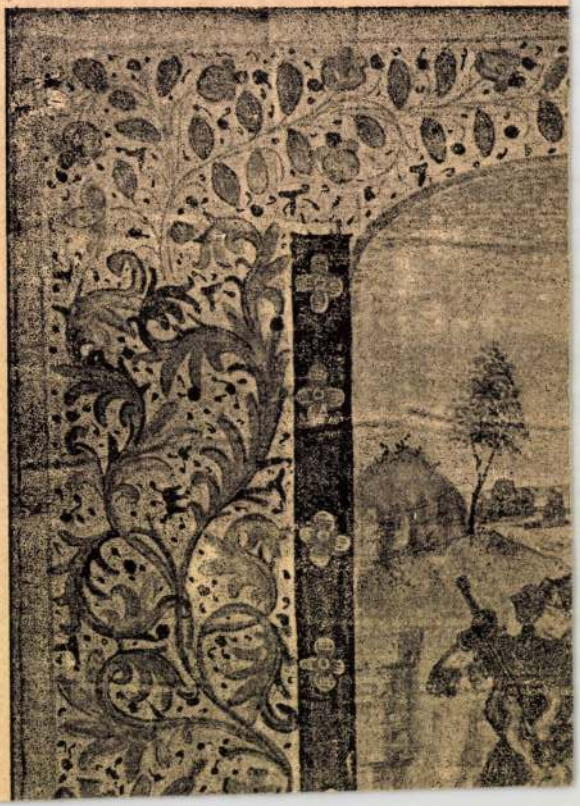
Nemzeti Szalon

1940, nov.-dec
MAPE 25. kiáll.

Huba Heil Ferenc
Öreg füzfa, vizf.
Berulás, vizf.
Famunkás, vizf.

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete kiállitás. Nemzeti Szalon, 1940, november, 12 l.

Huba Ferenc

Soós Gy: Képzm. kiáll. Tatabányán. Sz.M.
1954. 332 l.

HUBA Ferenc feljegyzései.

Péter J.: Kitüntetések

Művészet a gyárak és a bányák hangulatában

Művelt Nép 1955 VII. évf. 30. sz. július 24. 6. l.

MDK

Huba Ferenc

Mucsi A.: Kiáll. Esztergomban. SzM.1955.
231.l.

M. D. K.

Kósa HUBA Ferenc szobrász

1910 —

Bábyám

Női fej (1939.)

A M. N. Galéria aneagjegyzéke I./a. k.

Bp. 1959. 17[illegible]. l.

Huba Heil Ferenc MDK

Katica, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Huba Heil Ferenc

Katica, of.

KMTárs. M. Müv.ért. 1940-41

16.1.

ációs Központ Évkönyve 1956-58-as

.e. 10 órakor tartjuk a Kossuth
. /VIII. Muzeum u. 7./
ra feltétlenül számitunk.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

MDK

Huba /Heil/ Ferenc, Esztergom

Apám olvas, graf.

Vidéken élő képzőmüv.kiáll. Ernst Muz.1954.
nov. xxx.xx. 13. 1.

MDK

Huba /Heil/ Ferenc, Esztergom,Komarom m.

Apám olvas grafika

A vidéken élő képzőművészek kiállítása.
1954.nov.20. - dec.4ig.Ernst Múzeum. 13.1.

MDK

Huba Heil Ferenc

Katica, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 16.1.

Huba Heil Ferenc

Öreg fűzfa, vizf.
Borulás, vizf.
Famunkás, vizf.

A Magyar Akvarell- és Pasztell-festők Egyesülete kiáll.katalógusa.1940.nov.24-dec.8.
12.lap

Huba Gellért M.É.K.

Díjazva a tervpályázaton / 25 000 Ft /

Társtervező: Hófer Miklós

Tóth György: Milyen lesz a Munkásotthon épülete?
Odaítélték az első tervpályázat díjait
Pest megyei Hírlap 1964. december 6. 2.l.

MDK

Hubacsek Franciscus, Pest, Terézváros.
kárpitfestő

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Miv. Ért. 1952. 1.sz. 139 l.

Hubaesch Zsigmond, festő

L. Kozó Gyula

Sándor László: Képtár Losoncon

Népszabadság Bp. 1981 okt. 14.

7.

HUBACSEK Zsigmond festő
(1906 Br. – 1972 Hody)

Losoncon élt és dolgozott

Limes 1999/2. 87.

Biblio

BALÁZS ISTVÁN: "Kurtág" *Holmi* 199
DOBOSS GYULA: *Hérakleitosz Budán*
Könyvkiadó, Budapest
FERENCZ GYŐZŐ: "Tandori (Vázlat a
VI/4 (503–514)
FOGARASSY MIKLÓS: *Tandori–kalau*
Budapest,
HALÁSZ PÉTER: "Kurtág–töredékek" *H*
JENEY ZOLTÁN: *Hérakleitosz H–ban*
Hatvan, 1981 (Hatvany Lajos Múzeum fü
PLUTARKHOSZ: *Párhuzamos életrajzo*
TANDORI DEZSŐ: *Töredék Hamletnek*
Könyvkiadó, Budapest
TANDORI DEZSŐ: *Hérakleitosz H–ban*
Lajos Múzeum füzetei, No. 9.)
TANDORI DEZSŐ: *Egy talált tárgy me*
bővített kiadás, Enigma, Budapest
TANDORI DEZSŐ: *A feltételes megálló*
Könyvkiadó, Budapest
TANDRI DEZSŐ: "Mi mondható róla, n
XLII/1–2 (72–88, 209–217)
TANDORI DEZSŐ: "A személyes avant

MDK

Hubatay Mihály mérnök
saját kertiház 6old.
Fónyed. Fónyed u. 47.
1866.– Nem emg.

MDK-A-II-1/2163.

РЖДК

HUBAI Sándor festőművésztelep

- Kelemér, 1775
- Sajószentpéter - pastel 1733 (talán ő)

Doboxy 1992 35, 40, 41, 83

Hübatsch József

építész

Szül. ? máj. 4-én

Segesvárott. 1896–1900

építészeti szakoktató

lásd

Fleischer Béla 53. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Hubatsch Józsi, épiten

L: Medgyaszay 7.

Morawánszky A': „Ide piszegess német... " 45-47

Magyar

Épitö müvészet! Bp. 1983. 83/5

Hubay

Hubay Andor

rod

Farkas Zoltán:
Budapesti levél.
Forum. 1933. 60 l.

nzett disszel. Modern.

dern.

női képmás. 8,5×6,5.

loldalt: Pet. Max. Augsburg. Női képmás. 6 cm. átm.

ezve jobb oldalt: Münck. Férfi uniformisban és nő. Mind-

más. $6^1/_2$ cm. átm.

$7^1/_2$ cm. átm.

Női képmás. $5^1/_2 \times 4^1/_2$ cm.

sz. Férfi és női képmás. $5^1/_2 \times 4$ cm.

Anya gyermekkel. $6 \times 5^1/_2$ cm.

$6^1/_2$ cm. átm.

ői képmás. 6×5 cm.

Férfi képmás. $5^1/_2 \times 4^1/_2$ cm.

képmás. Ezüst keretben. $3^1/_2 \times 3$ cm.

Nő virágokkal. $6^1/_2$ cm. átm.

Hubay Andor

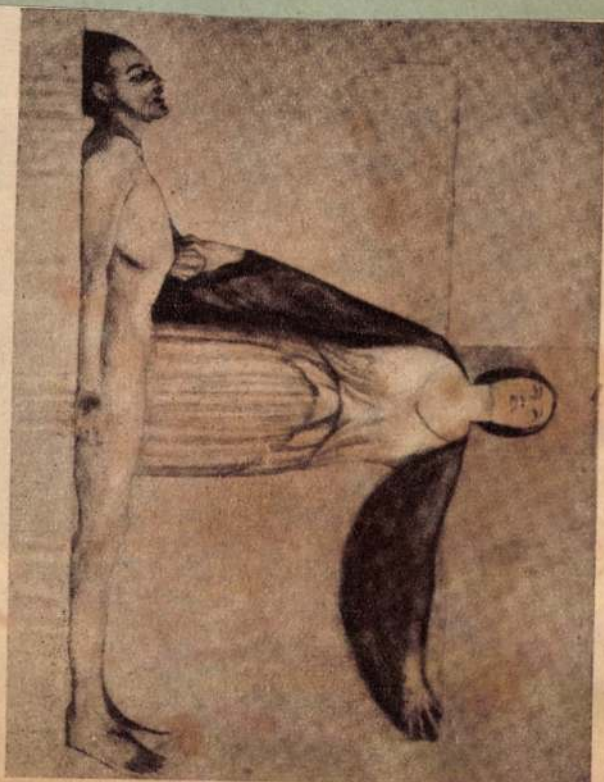

Hubay Andor: Anyám
Hubay Andrea: Mia madre

Cs. Kássay

Hubay Andor

Vadászmajor lépcsője
Pesti Hilda emlékének
1934. január 21.

Hubay Andor: Piéta

gyi miniszternek jelen kelet ügyszám-

sztályához intézett rendeletének má-

16.055/1938 szám

III.

A Müemlékek Orsz.Bizottsága

t.Elnökségének,

B u d a p e s t

IX.Hőgyes Endre-u. 10.

1938.évi november hó 19.-én 599 szá
alatt kelt felterjesztésére, tudomás é
felelő további eljárás végett másolatb
megküldöm.

Budapest,1939.január hó 9.

A miniszter rendeletéből

dr.lovag Ybl Ervin s.k.

vetségi tanács bölcs ajánlására most már harmadszor próbálta meg a lehetetlent: a

Cluj-Kolozsvár

Cenzurat: Bindea

566

egy ilyen konflagráció lehetőségéről nyiltan merne beszélni. A diplomáciai számításokban azonban, amint a flotta-paktum kísérlete is mutatja, már benne szerepel, azzal a kalkulációval együtt, hogy Japán, mely állandó ellentétben él az Egyesült-Államokkal, egy ilyen összecsapás esetén feltétlenül az angol-francia csoporthoz csatlakoznék. Az angol politika, mely az amerikai barátság érdekében pár év előtt a szövetségét is feladta Tokióval, újabban látható erőfeszítéseket tesz a barátságos viszony helyreállítása érdekében. A londoni *foreign office* diplomáciája természetesen bizonyos mozgási szabadságot továbbra is fenntart magának és szokása szerint, nem állít a jövő lehetőségei elé túlmerev határokat ennek a koncepciónak követésében sem, amelynek nagy vonalai azonban ma már a külpolitikai eseményekből elég tisztán kivehetők.

És látni lehet a nagy vonalait már a másik külpolitikai koncepciónak is, mely szintén csak születőben van még, nagyon

pany-nak az orosz petróleum elleni bojkottját és a legnagyobb amerikai villanyos társaság, a *General Electric*, a mult hetekben kötött egy százmillió frankos üzletet a szovjet-kormánnyal. Hír szerint Ford is hasonló tárgyalásokat folytat. Mindez természetesen távolról sem írja kötelezően elő az amerikai politika jövő útját, mert hiszen Washington még föl sem vette eddig a diplomáciai kapcsolatot Moszkvával, mégis olyan tünet, mely nem maradhatott észrevétlenül a hatalmi elhelyezkedésekre féltékenyen őrködő európai diplomácia figyelő állomásain és különösen nem maradt észrevétlenül Londonban.

*

Franciaországban november 6-án rövid kormányválság tört ki, mely *Poincaré újabb miniszterelnöki megbízatásával* végződött. A válság oka négy radikális párti miniszternek, köztük Herriot-nak kilépése volt a kormányból, kik a radikális párt angers-i kongresszusának határo-

Hubay Andor

életrajz

iroda
= Csókássy 91. I.

10164

ra helyezett keretben. A keretet
rja és a talapzat előtt a szentség
felszerelések képeznek diszt. Feli-

Klesel.

.3 cm.

3-900.
0-96.

Ernst Museum kiállításai
XC IX/6 C1928.1

Egy festő és egy szobrász mutatkozik be most közönségünknek. A szobrász hosszabb távollét után jelentkezik, a festőt most először ismerjük meg. *Telcs* Ede, a Vörösmarty-emlék egyik mestere, éveket töltött holland földön, mostani kollekciójában fejlődése egész folyamatát jelzik alkotásai. Egy művészi élet szindús gazdagsága tárul most elénk. Egy egységes fejlődés, melyet a forma intimitásainak lázas keresése jellemez.

A szobrász formája nem azonos a festőével. A szobrász az anyagban képzel, képzelete — akár absztrakt, akár konkrét strukturáju — a forma alakitásában éli ki magát. Telcs a tiszta forma kultuszába merült el, nála a forma mint tér s a forma mint életjelenség egymással egybeesik, nem szoritkozott soha a formaalakitás egyik vagy másik oldalára, hanem egyforma szeretettel merül el mindkettőbe. Innét körvonalainak tisztasága és ezen belül a részletek gyöngéd finomsága. Arcképszobrászatán olvasható le ez legjobban. A kontur biztonsága és az intim részletezés megmunkálásai révén jut el a lélek megmozdulásainak kifejezéséhez. Még ott is, ahol ez a legnehezebb, a gyermekarcnak alig kialakult formáinál is élet és érzés felcsillanásait látjuk. Férfi és női arcképeinél is a *lélekábrázolás* a formábaelmerülés mélységeiben nyilatkozik meg. Itt van az ő ereje, mert mestere a formának, melynek gazdag részletezésénél mértéktartó, tudja, mi az, ami a szemet megkapja és a szemen át érzésünket kiváltja. Ez az ereje ösztönszerüen vezette őt az éremhez, melyben nem egyszer a lélekábrázolás monumentális hatását érte el. A folyamatosan vezetett konturral és a konturon belül a jellegzetesnek felismert intim részletekkel ragadta meg tárgyát, karaktert, egyéni lelket, a formák mögött lappangó érzést hatalmas erővel éreztetve. Telcs érmei nem egyoldalu kihang-

sulyozása a formának, nem a konturon s nem a részlethalmozáson alapulnak, hanem *a kettő harmóniáján*, nem leegyszerüsitéssel, nem elvonatkozással, de nem a *morceau* szépségével hatnak, mint azt nem egy társának műveinél látjuk. Telcs képzelete keresi a körvonal szépségét és a bensőséges részletezés finomságait kompozicióinál is, innét az az *egység*, mely művészeti hatásának titkos eleme.

A festő, *Hubay* Andor, hosszas külföldi tanulmányok után lép elénk. Telcs oldala mellett kezdte, rajzzal és mintázással egyidőben. Aztán Pesten Balló Edénél, Münchenben Stuck mellett folytatva, járta az olasz nagy mesterek iskoláját Rómában, hogy utána a franciák festői látásába merüljön el Párisban, de az, hogy Telcs mellett rajzolt és mintázott egyszerre, művészi felfogásán kitörülhetetlen nyomokat hagyott. A forma kultuszát magába szivta. A letapintható, biztos, anyagszerü forma nála nem vész el az atmoszféra illanó játékában. Neki a világ létezik. Létezik, mint plasztikai valóság, mint a szinek alatt domborodó jelenség. Akkor is, ha tájképeket fest, akkor is, ha a szinek harmóniáját kutatja, — a forma neki valóság; ha süt a nap, ha beborult az ég, minden atmoszférikus hatás mögött ott van a forma, mint nagy egység és az egységen belül a jellegzetes részlet.

Ez a tiszta formalátás kompoziciós elképzeléseinek is alapja. Most még a mult formalátása vezeti, melyből nem egyszer, mint egy-egy arcképénél, nem egy tanulmányánál látjuk, uj elgondolások viziói csillognak fel. De ez a multon épülés olyan művészi alap, melyre képzeletének ösztönös megnyilatkozásait majdan szabadon épitheti fel. Nem hallgat a divatos külsőségekre, mindennek megkeresi az okát, elmerül a jelenségek szilárd konstrukcióiba, — olyan világnézeti biztonságot szerzett ezzel, melynek erejére nyugodtan épithet. A mai fiatalos könnyelmüsködéstől messze elhajlott, ami belőle ki fog szállani, olyan látomány lesz, mely nem a ma ideig-óráig tartó értékelésein épül fel, hanem egy nagy mult leszürt eredményein. A barok naturalizmushoz áll legközelebb. Kiállitott művei is ezt igazolják.

ELSŐ TEREM.

Hubay Andor grafikája.

1—3. Harctéri vázlatok. Magántulajdon.	
4. Velence	40.—
5—9. Tanulmányok. Darabja	40.—
10. Harctéri vázlat. Magántulajdon.	
11. Tanulmányfej	50.—
12—17. Tanulmányok. Darabja	40.—
18—21. Tanulmányok	40.—
22. Tanulmány	60.—
23—30. Tanulmányok	40.—
31. Tanulmány	60.—
32—41. Tanulmányok	40.
42. Vecsey Ferenc. Magántulajdon.	
43. Tanulmányfej	90.—
44—47. Tanulmányok	40.—

A barok Róma visszhangzik benne. *Sámson és Delilá*-ja plasztikai erejével és monumentális hatásával kap meg. Hangok, ritmusok, melódiák fogadnak itt, melyek zártsága megnyugtató igéret, mert ezekből nagy kompoziciók kerekedhetnek ki, hacsak ösztönére hallgat, ha leszáll lelke titkos mélyeibe s az öntudat alól nem az ismert formákba átirt viziókat, hanem a szabadon szálló látományokat fogja el. Mint ahogy egyik tájképén a szürkébe ágyalt piros foltokat, mint megannyi drágakő csillogását hintette el, de azért azok formát fejeznek ki, ugylátjuk azt ujabb kompozicióin, amint felszabadulva a nagy mult nyomasztó emlékeitől, a forma mind egyénibb alakitásával ifjui romantikájának ad majd hangot. Ez a kiállitás fejlődésének első stádiuma. Virtuálisan benne van egész jövendője. Lassubb, vagy gyorsabb ütemben, fejlődése csak most fog megindulni, hogy a buja talajból izes gyümölcsöket érleljen.

Dr. Lázár Béla.

Nyomja t6.
főkonzulja

HUBAY *Andor*, festő. * Budapest 1898 dec. 11. H. Jenő zeneszerző és hegedűművész fia. Budapesten Balló Edénél és Telcs Edénél s azután Münchenben, Franz Stucknál és Párizsban tanult. 1925. a római magyar egyházművészeti kiállításon a herendi templom oltárképével (Golgotha) tűnt fel. 1927. Milánóban, 1928. Budapesten az

Ernst-Múzeumban, 1930. Varsóban, 1933. Budapesten, a Szépművészeti Kiállítások Szalónjában rendezett műveiből koll. kiállítást. Márciusi vihar a Fátrában c. olajfestményét 1928. a Szépművészeti Múzeum szerezte meg. 1932-ben a Nemzeti Szalón igazgatója lett, ahol új és erőteljesen kiépített művészi programmot igyekszik megvalósítani.

K. G. I. 480

Iwó. Cirkelt írt

PN

1927 Cabriáu

feltab. Wán Herend ú

1948 megvád. felment.

Csátaljai leltár IX. 114.

HUBAY ANDOR

szül. Bpesten, 1898. Tanulmányait Telcs Ede műtermében kezdte, majd Münchenben, Olaszországban és a párisi Julien akadémián végezte. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített és több kitüntetést kapott. 1927-ben Milánóban rendezett kollektív kiállításával, megérdemelt sikert aratott. Főművei: történelmi kompoziciók, portrék, tájképek és illusztrációk. Színei ragyogók és lágyak. Több képe van az állam, a Wolfner gyüjtemény, a Parlament, a Nemzeti, a debreceni Déry és a Hadtörténelmi múzeum birtokában, 1928-ban Bpesten, 1930-ban pedig Varsóban rendezett kollektív kiállítást.

HUBAY ANDREA

nato a Budapest, nel 1898. Ha iniziato i suoi studi quale allievo di Edoardo Telcs, poi li ha continuati e finiti a Monaco, in Italia ed all'Accademia Julien di Parigi. Durante la guerra ha prestato servizio al fronte e venne insignito di numerose medaglie al valore. Nel 1927 ottenne un bel successo con un'esposizione collettiva delle sue opere a Milano. Dipinge specialmente composizioni di carattere storico, ritratti, paesaggi ed illustrazione. I suoi colori sono piuttosto vivi, pur essendo adoperati sempre con un certo senso di delicatezza. Le sue opere sono state acquistate dallo Stato, dalla Raccolta Wolfner, dal Parlamento, dal Museo Nazionale, dal Museo di Déry di Debreczen e dal Museo di Guerra di Budapest. Ha ordinato nel 1928 un'esposizione collettiva a Budapets, nel 1930 a Varsavia.

A szaktanfolyam hallgatóinak munkáiból

GŐNCZ MARISKA
VARGAS SÁMUEL
JEGYESEK

BUDAPEST-PÉCS
1914 JANUÁR HÓ

1936 december 6—28

HUBAY ANDOR FESTŐMŰVÉSZ GYÜJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA

Hubay Andor

HUBAY ANDOR ~~FESTMÉNYEI~~

gyűjteményes kiállítása.
Fränkel. 1936. dec. 6—28.

Vallait E

Hubay Andor eredetileg szobrásznak indult. Első mestere Telcs Ede volt. Amikor pedig, jóval a hivatalos művészetpolitika olasz tájékozódása előtt, 1923-ban Rómába ment, festőnövendék létére ott is a szobrászat remekművei voltak rá a legnagyobb művészi hatással. Ha még számba vesszük, hogy Rómát követő párizsi tanulmányai idején főként rajzolásra adta magát, úgy Hubay festői képzésmódjának egyik szembetűnő sajátosságára gyökérig hatóan rátapinthatunk. Ez a festői képzés határozottan tagozott, nagyvonalú és térbeli helyzetükre nézve szabatosan megjelölt formákon alapul. A színnel igen takarékosan bánik. Nem aprózza és olvasztja egymásba az árnyalatokat. Beéri néhány élénken sugárzó, derűs értékkel, világos ellentéttel.

Ahol a kép elemeiben ilyen tiszta festői szótagolás érvényesül, ott az egésznek is jól kiegyensúlyozott, ütemes rendet kell alkotnia. Hubay Andor tájképeinek és arcképeinek is javára válik az a kompozícióban való jártasság, amelyre festőjük vallásos és történelmi tárgyú képei révén tett szert. Hubay egyszerűsítve és összevonva festi a természetet. Nem egy tájképéhez több motívum és nézőpont szolgáltatta a képes nyersanyagot, amelyet a vásznon komponált egybe. Minden képén a színfelületek és vonalak fínom, dekoratív lejtése vonul végig. Csak a nyüzsgő színfolthalmozásba szerelmes, impresszionista elfogultság húzódozik a dekorativitástól, mint festői képtényezőtől. Hubay dekoratív értékei tisztult formai ösztönre vallanak, amely nem nagyolja el sommásan, de leszűri és harmonizálja a természet felől ráözönlő benyomásokat.

Hubay Andor szereti a természetet. Ha nem szeretné, nem töltött volna ismételten hosszú hónapokat Norvégiának olyan vidékein, ahová idegen csak elvétve jut, apró halászfalvak és városkák magányában, fjordok északi világában. Ám ez a természetkedvelés nem ragadtatja magát izzóan érzelmes vallomásokra. Meleg szívvel, de hűvös fejjel, nyugodtan szemlélődik és gyönyörködik. Nem áradozik, nem hangoskodik, hanem tartóz-

kodóan, lehetőleg mérsékelt érzelmi hangsúllyal közli velünk, ami szépet látott. A festő mintegy szerényen háttérben marad a természet színe mögött, amelyre figyelmünket irányítani óhajtja. A könnyed, de biztos kéz, mellyel az ábrázolás képszerűsége érdekében mégis hozzányúl a természethez, beéri azzal, hogy félreteszi az útból, ami a szép távlatot zavarhatná.

Hubay Andor művészetének egyéni volta ennyi tárgyilagos önmérséklet mellett is kifejezetten érvényesül. De az értékek egyéni foglalatában a társadalmi hovatartozás tipikus alakítóereje is megnyilvánul, mégpedig éppen Hubay esetében rendkívül határozottan. Hubay Andor stílusában az európai úri emberség nemzetközileg kialakult esztétikai modora jelentkezik. Azt mondhatnók, hogy Hubay a művelt festői társalgás páneurópai nyelvén beszél, pallérozottan, ízlésesen.

Ezidei gyüjteményes kiállítása három évre visszamenőleg ad számot a művész munkásságáról. Néhány jellegzetes arcképen és az Alföldről meg a Felvidékről való, színesen hullámzó tájképen kívül norvég vidékek sajátos világa ötlik szemünkbe. Látjuk a kopár sziklák közé szoruló, zegzugos öblöket és a látóhatár messzi kilendülését a szabad tenger felé. Látjuk a keskeny partsávokra épült, piros faházas kis halásztelepítvényeket és a »fehér éjszakák« ezüstös szürkületét. A derűs nyári idő végtelen csöndjét, áttetsző, fénylő tisztaságát a magas északon, a sápadt színeknek és légies vonalaknak ezt a valósággal zenei egybecsendülését Hubay Andor hivatott művészettel érzékelteti.

Kállai Ernő

7. CSÓNAKJAVÍTÓ

DER MALER ANDOR HUBAY

Andor Hubay wollte zunächst Bildhauer werden. Auch später, als er, schon Maler geworden, zur Fortsetzung seiner Studien nach Rom kam, waren es vor allem die Meisterwerke der Bildhauerei, die ihn fesselten. Zieht man noch in Betracht, dass Hubay in der Folge, zur Zeit seines Pariser Aufenthaltes sich mit besonderer Leidenschaft aufs Zeichnen verlegte, so wird ein augenfälliger Zug seiner malerischen Gestaltung bis auf den Ursprung erkennbar. Die Bilder Hubays gehen auf Formen entschiedener Gliederung, grosszügiger Umrisse und genauer räumlicher Bezeichnung zurück. Die Farben sind sehr sparsam. Sie vermeiden das Schwelgen in gehäuften Abstufungen und beschränken sich auf einige lebhafte Werte, klare Gegensätze.

Wo die malerischen Silben von solch klarer Betonung sind, dort wird auch das gesamte Bildgefüge als übersichtlich gegliederte, reinlich abgewogene Ordnung in Erscheinung treten. Es kommt auch den Landschaften und Bildnissen Hubays zugute, dass der Maler sich durch die ständige Auseinandersetzung mit Vorwürfen religiöser und historischer Art, einen ausgeprägten Sinn für die Gesetze der bildnerischen Komposition erworben hat. Hubay strebt nach Vereinfachung und Synthese. Immer wieder kommt es vor, dass er weit auseinanderliegende Motive und Blickpunkte einer Landschaft als bildmässige Einheit zurechtkomponiert. Auf jedem seiner Gemälde fällt der feine, dekorative Zug der Linien und Farbflächen ins Auge. Nur impressionistische Voreingenommenheit für lockeres Farbfleckengewimmel vermag sich heute noch gegen das Dekorative als bildnerisches Element zu sträuben. Hubays dekorative Werte zeugen von einem geschulten Sinn für klare Form, der das Naturbild keineswegs summarisch behandelt, wohl aber zur geläuterten Harmonie entwickelt.

Hubay liebt die Natur. Wäre dem nicht so, dann hätte er nicht zum wiederholten Male Monate und Monate in entlegensten Winkeln Norwegens, in der nördlichen Einsamkeit winziger Fischersiedlungen und rauher Fjorde verbracht, die jahraus, jahrein keinen Fremden zu sehen bekommen. Doch diese Liebe zur Natur kommt nicht in Bekenntnissen glühender Empfindsamkeit zum Ausdruck. Ihre Herzenswärme weiss kühle Vernunft zu wahren und sich in ruhige Betrachtungen der Landschaft zu versenken. Sie überströmt nicht und vermeidet geräuschvolle

20. KALÁSZOK

Gefühlsbezeugungen. Ihre Mitteilungen bleiben zurückhaltend, voller Mass und Takt. Der Maler bleibt gleichsam bescheiden im Hintergrund der schönen Naturansicht, auf die er unsere Blicke lenken will. Wenn seine leichte, aber sichere Hand der bildmässigen Darstellung zuliebe dennoch an die Natur rührt, so geschieht es nur, um alles fortzuräumen, was den Blick auf die Naturschönheit stören könnte.

Die persönlichen Züge der Malerei von Andor Hubay treten auch bei dieser sachlichen Zurückhaltung entschieden zutage. Doch in der persönlichen Fassung der Werte kommt auch die typenformende Kraft der gesellschaftlichen Zugehörigkeit zur Geltung und zwar gerade bei Hubay in einer überaus deutlich ausgeprägten Weise. Im Stilgefühl Hubays ist ein internationaler ästhetischer bon-ton massgebend. Es ist die ästhetische Kultur der Herrenschicht aller zivilisierten Länder, die in diesen Bildern als stilvolle malerische Haltung erscheint. Hubay beherrscht die paneuropäische Sprache der gebildeten malerischen Unterhaltung. Er bedient sich ihrer mit Takt und Geschmack.

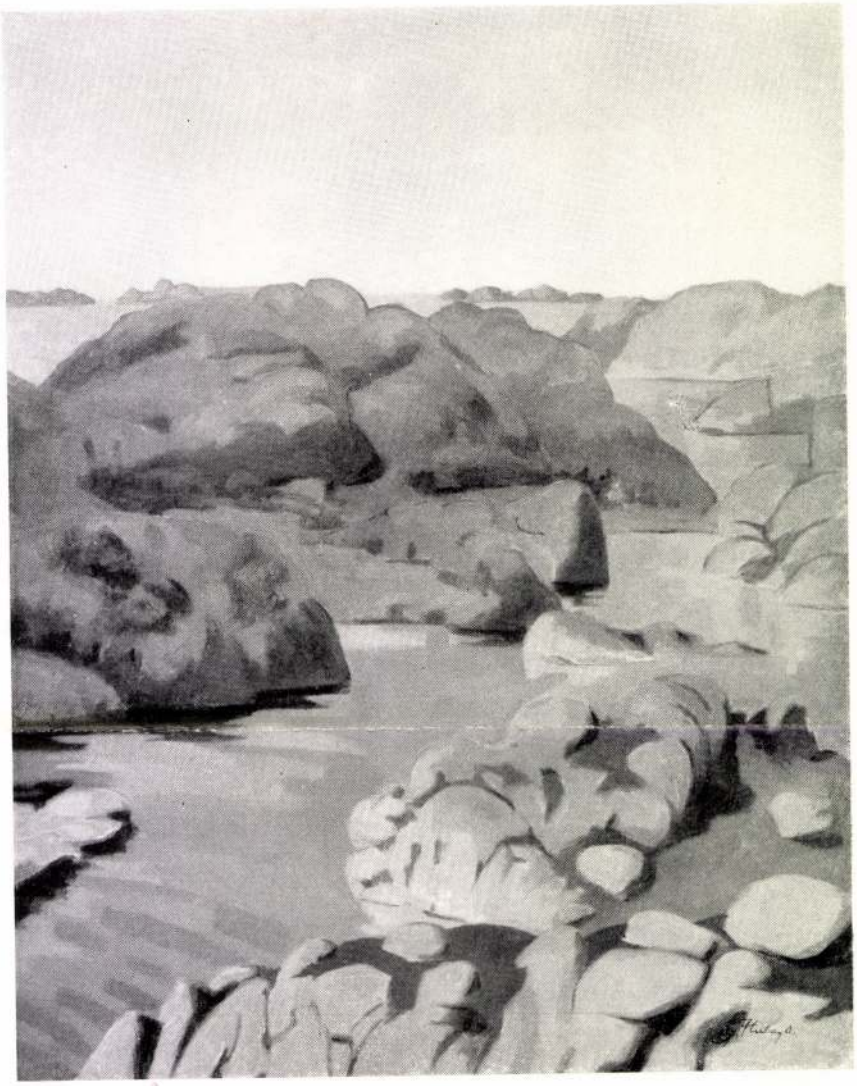
Seine Kollektivausstellung gibt von der Arbeit der letzten drei Jahre Rechenschaft. Ausser charaktervollen Bildnissen und farbig lebhaft bewegten Landschaften aus der Tiefebene und den nördlichen Bergen Ungarns, wird der Blick durch eigenartige Darstellungen norwegischer Motive gefesselt. Man sieht Fjorde, eingezwängt zwischen kahles Gestein oder ausschwingend zu fernen freien Seehorizonten. Schmale Uferstreifen, von roten Häusern kleiner Fischersiedlungen bebaut. Silbriges Dämmerlicht »weisser Nächte«. Unendliche Stille der heiteren Sommerzeit hoch im Norden, durchsichtige, leuchtende Klarheit. Ein geradezu musikalisches Erklingen blasser Farben und luftbeschwingter Linien, das Hubay mit berufener Künstlerschaft zu veranschaulichen weiss.

*

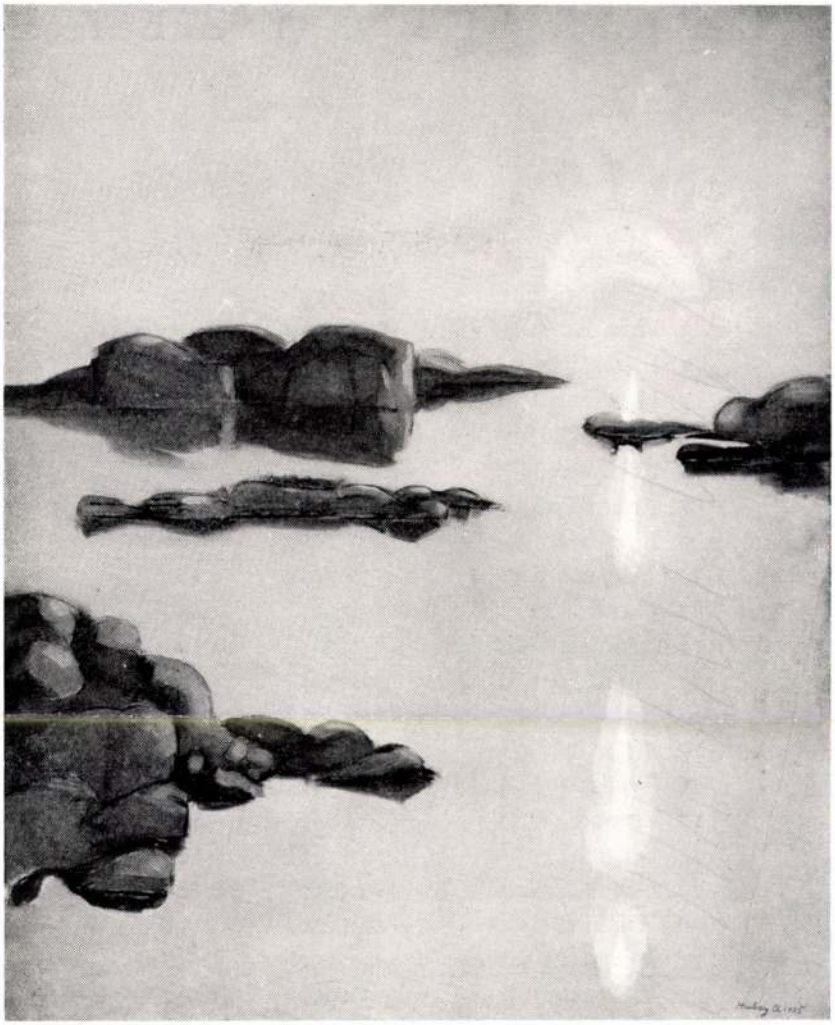
Andor Hubay ist 1898 in Budapest geboren. Nach beendeter Kriegsdienstleistung Studien in München bei Stuck, in Budapest bei Balló, später in Rom und Paris. Ab 1927 Kollektivausstellungen in Budapest, Milano und München. Sonderraum im grossen Wintersalon (Zacheta) zu Warschau 1930, prämiiert durch die Ehrenmedaille. Teilnahme an verschiedenen ungarischen Gruppenausstellungen des Auslandes. U. a. 1931/32 in Milano und Rom, wo ihm auch das Arrangement der Ausstellungen anvertraut war. Seit 1933 ist Andor Hubay als Leiter des Kunstvereins Nemzeti Szalon tätig. Werke von ihm sind in den Galerien zu Budapest sowie in grossen Privatsammlungen Ungarns und des Auslandes zu sehen.

26. ARCKÉPTANULMÁNY

5. NORVÉG PART

6. CSORDULÓ FÉNY

KÉPEK JEGYZÉKE

1.	Ny-Hellesund	(80×100)	800 P
2.	Pihenő fjord	(80×100)	800 P
3.	Piros házak	(80×100)	800 P
4.	Éjszakai nap	(75×90)	600 P
5.	Norvég part	(80×100)	800 P
6.	Csorduló fény	(75×90)	600 P
7.	Csónakjavító	(100×120)	1000 P
8.	Aranyfolyó	(80×100)	800 P
9.	Éjfél felé	(80×100)	600 P
10.	Magános fenyő	(75×90)	600 P
11.	Csend	(75×90)	600 P
12.	Napnyugta éjszakon	(75×90)	600 P
13.	Borókafa	(40×50)	300 P
14.	Nyár	(60×80)	550 P
15.	Nyári est	(100×120)	1000 P
16.	Tavasz	(46×53)	300 P
17.	Zivatar	(60×68)	450 P
18.	Öreg fák	(76×100)	800 P
19.	Gamle-Hellesund	(80×100)	800 P
20.	Kalászok	(98×110)	1000 P
21.	Nyugtalan fények	(80×100)	800 P
22.	Viharos est	(75×90)	600 P
23.	Tvederstrand	(100×120)	1000 P
24.	Fehér éjszaka	(80×100)	800 P
25.	Jászsági tanya	(55×70)	450 P
26.	Arcképtanulmány	(100×120)	Magánt.
27.	Vihar	(75×100)	800 P
28.	Magány	(75×100)	Magánt.
29.	~~Arckép~~		Magánt.
30.	Gyermekarckép	(80×100)	Magánt.

3. PIROS HÁZAK

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK

Oslo. Január első felében nyílik meg a *Kunstnernes Hus* művészeti egyesület épületében a magyar festőművészet reprezentatív kiállítása. A kiállítást a magyar kormány támogatásával, József főherceg védnöksége alatt a Nemzeti Szalón rendezi, karöltve a Szépművészeti Kiállítások galériájával. A kiállítás iránt hivatalos norvég részről megtisztelő figyelemmel és pártfogással vannak. Rendezését a Nemzeti Szalón igazgatója, Hubay Andor vállalta magára.

A kiállításon a következő festőművészek vesznek részt:

Aba-Novák Vilmos	Glatz Oszkár
Berény Róbert	Hubay Andor
Bernáth Aurél	Iványi-Grünwald Béla
Csánky Dénes	Rudnay Gyula
Csók István	Szőnyi István
Diener-Dénes Rudolf	Vass Elemér
Egry József	Vaszary János
Fényes Adolf	Vidovszky Béla

*

A Szépművészeti Kiállítások további programmjára vonatkozólag ezeket közölhetjük:

Január: Diener-Dénes Rudolf.
Március: Berény Róbert.
Április: Bernáth Aurél.
Május: Szőnyi István.

Szépművészeti Kiállítások, Budapest IV., Mária Valéria-utca 8.
Telefon: 1—821—22.

74317. — ATHENAEUM Felelős kiadó: Fränkel József.

Hubay Cebrián Andor

Hadnap 1993/2.

Retkes Attila

Apám, Hubay Jenő

— Hubay Cebrián Andor monográfiája —

A tudományos igényűnek nem nevezhető, sőt bevallottan szubjektív életrajzi írásokat szinte kivétel nélkül egyfajta különös kettősség jellemzi. Egyfelől számos olyan információval szolgálhatnak, amelyek a tudományos kutatás számára különben hozzáférhetetlenek lennének, másfelől viszont sok esetben a szubjektivitás negatívan befolyásolhatja a történeti hűséget, az életrajz és az életmű mind teljesebb megismerését. Fokozottan érvényes ez a kettősség akkor, ha — mint jelen esetben is — a kötet szerzője családtag, leszármazott.

Hubay Cebrián Andor (1898-1971) könyvével kapcsolatban azonban egyáltalán nem kell élnünk efféle gyanúperrel. Hubay Jenő és Cebrián Róza grófnő fia — aki szobrásznak indult, de Münchenben és Párizsban festészeti tanulmányokat is folytatott, később a Herendi Porcelángyár igazgatója, végül Norvégiában, majd Portugáliában gyárigazgató volt — nemcsak kitűnő író, de a tudományos igényességet is mindvégig szem előtt tartotta. Stílusa élvezetes, magávalragadó, s így a szűkebb zenészszakmán kívüli olvasótábor számára is befogadható, ugyanakkor a monográfia felépítése mindvégig koherens, átgondolt, világos tartalmi, gondolati láncra felfűzött. Valamennyi fejezet Hubay Jenő írásaira — elsősorban naplójára és feljegyzéseire — épül, s ezáltal az életpálya minden egyes állomása gazdag dokumentum-háttérrel alátámasztva kerül bemutatásra.

Különösen értékes és aktuális a kötet azért is, mert Hubay Jenő előadóművészi munkásságának és zeneszerzői oeuvre-jének részletes bemutatása mindmáig a magyar zenetudomány nagy adósságai közé tartozik. 1945-től egészen az elmúlt évekig e mellőzöttségnek egyértelműen politikai oka volt: Hubay 1909-ben, Szalatnai előnévvel a királytól nemesi rangot kapott, Budán egy Dunára néző palotában élt, arisztokrata társaság vette körül, felesége révén két földbirtokot is örökölt. A század első évtizedeiben rokonszenvezett a nacionalista mozgalmakkal, az 1919-es események idején pedig rövid időre Bartókkal, Kodállyal és Dohnányival is szembekerülve nyugatra távozott. Mindezért az elmúlt évtizedekben sok igaztalan támadás érte, életművének jelentőségét pedig méltatlanul alábecsülték.

Hubay Cebrián Andor legfőbb érdeme a mérsékelt szubjektivitás: egy pillanatra sem tagadja meg családi kötődését, de ugyanakkor mindvégig képes tárgyilagos maradni; Hubay, a zeneszerző és előadóművész, illetve Hubay, a magánember portréját egyaránt hitelesen, jó arányérzékkel megrajzolni. Különösen igényes és kidolgozott a monográfia két fejezete: a gyermekkor, az első zenei hatások és a tanulóévek; valamint a budapesti hangversenyéletbe történő bekapcsolódás és a zeneakadémiai tanári működés bemutatása.

A gyermek Hubay Jenőt nyilván döntő mértékben befolyásolta apja, Huber Károly tevékenysége. Huber a Nemzeti Színház hangversenymestereként és másodkarnagyaként, a pesti Nemzeti Dalkör karmestereként, zeneszerzőként, és évtizedeken át alapműnek számító

hegedűiskola (*Hegedűtan a budapesti zenedében való tanításra,* 1853) szerzőjeként a múlt századi magyar zeneélet jelentős és jellegzetes figurája volt. A hét, illetve nyolcéves Hubay számára — a monográfia és a dokumentumok tanúsága szerint — két bemutató életre szóló élményt jelentett. 1865-ben, a Nemzeti Zenede (akkori elnevezése szerint Pestbudai Hangászegyleti Zenede) fennállásának 25. évfordulója alkalmából a Vigadó Nagytermében mutatták be Liszt Ferenc *Szent Erzsébet legendáját*. Az est karmestere maga a szerző, hangversenymestere pedig Huber Károly volt. Liszt személyisége ettől kezdve állandó hatással volt Hubay Jenőre, a későbbi személyes találkozásokon és kamarazenélésen át egészen öregkoráig. A Szent Erzsébet legendához hasonlóan a revolúció erejével hatott az akkor nyolcesztendős fiúra a Lohengrin 1866-os, Huber Károly vezényelte pesti bemutatója is, amelyről később naplójában így írt: „A színpad, a színészet és főleg az opera szeretete feltétlenül a Lohengrin pesti előadásán keresztül született meg bennem. Kora ifjúságomban felismerhettem Wagner zsenijét, nagyszerű mesterművén, a Lohengrinen keresztül."

Liszt és Wagner mellett a fiatal Hubay számára a legfontosabb példakép Joachim József volt, akinél 1873-tól három éven át tanult Berlinben. Joachim nemcsak kitűnő hegedűszólista, de elsőrangú kvartettjátékos is volt, így korán felkeltette növendéke érdeklődését a vonósnégyes iránt is. Ismét Hubay naplójából idézünk: „Joachim tanítványaival szemben mindig jóságos, barátságos volt. Dicsérő szót ritkán hallottunk tőle, de ha derűs kedvében maradt, mi, tanítványok tudtuk, hogy meg van elégedve. Megesett az is, hogy az óra után jutalomképpen eljátszotta azt a zenedarabot, amit tanítványaival éppen átvett. Emlékszem rá, hogy egy ilyen alkalommal eljátszotta nekem a Chaconne-t. Nekem, kizárólag nekem játszotta el Bach hegedűszerzeményeinek legdrágább gyöngyét."

1876-ban Hubay visszatért Budapestre, és az ekkor már hosszabb ideje Magyarországon élő német zeneszerző, a Zeneakadémia első zeneszerzés-tanára, Robert Volkmann tanítványa lett, majd 1878-ban Liszt ajánlólevelével Párizsba utazott. Hubay Cebrián Andor könyvében szemléletes leírásokat olvashatunk a párizsi szalonok vonzó világáról, a barátokról és zenésztársakról (elsősorban az ünnepelt virtuóz Henri Vieuxtemps-ról), valamint Hubay és Munkácsy Mihály kibontakozó barátságáról. 1879-től két éven át Hubay Aggházy Károly zongorakíséretével hangversenyezett Párizsban, Londonban, Brüsszelben és Algírban. Valamennyi helyszínen gondosan vezette naplóját, és számos levelet is írt családtagjainak, így e koncertkörút bemutatása a monográfia tudományos szempontból is legérdekesebb részei közé tartozik.

Hubay 1882-től — Vieuxtemps és egy másik világhírű virtuóz, Wieniawski utódaként — a Brüsszeli Konzervatórium hegedűtanára volt, majd 1886-ban Trefort kultuszminiszter hívására hazatért, és az előző évben elhunyt apja utódaként átvette a budapesti Zeneakadémia hegedű-tanszakának vezetését. A következő évtizedekben tanítványai — hogy csak a legismertebbeket említsük: Arányi Jelly, Waldbauer Imre, Kresz Géza, Székely Zoltán, Végh Sándor, Kemény Rezső, Zathureczky Ede, Geyer Stefi, Fenyves Loránd — révén a magyar hegedűiskola, pontosabban a Hubay-iskola világhírűvé vált. Hubay energiáját azonban nemcsak a tanítás kötötte le: szólistaként koncertturnékon vett részt, Popper Dávid csellóművésszel vonósnégyes-társaságot alapított, és emellett természetesen komponált is. Kiemelkedő sikert aratott *A cremonai hegedűs* című operájával, amelyet 1894 novemberében mutattak be Budapesten. Hubay Cebrián Andor monográfiájából kiderül, hogy a Nikisch Artúr vezényelte előadás soha nem látott diadalt aratott az Operaház színpadán. A premierre dísztáviratot küldött többek között Munkácsy, Goldmark, Saint-Saëns, Massenet, Sarasate, Rubinstein és Johannes Brahms is. *A cremonai hegedűs* később világszerte folytatta hódító útját: összesen 70 operaházban játszották, 1897-ben New York-ban is bemutatták. Két jelenete, a Madárdal (virtuóz koloratúrária) és a hegedűszóló a legnagyobb művészek reper-

toárjának sikeres ráadásszáma lett. Itt jegyezzük meg, hogy a Magyar Rádió Archívumában a hegedűszóló — muzeális felvételen — a szerző előadásában is hozzáférhető.

A monográfiában — nyilván személyes dokumentumok hiányában — viszonylag kevés szó esik Hubay karmesteri tevékenységéről. 1895/96-ban fiatal tanártársától, Lentz Rezsőtől vette át a zeneakadémiai növendékzenekar irányítását, és 1896-ban már önálló koncertet is adtak a milleniumi kiállítási ünnepségek csarnokában. Az együttes kezdetben még vonószenekari formában működött, majd a fúvóstanszakok megszerveződése után, 1898-ban vált teljessé. 1901-ben az Uránia Színházban, 1902 és 1906 között pedig minden tavasszal a Royal Teremben (Budapest egyik legfelkapottabb koncerthelyszínén) adtak hangversenyt. A koncertek műsorán a standard repertoárhoz tartozó barokk, klasszikus és romantikus kompozíciók mellett Robert Volkmann, Goldmark Károly és a Zeneakadémia tekintélyes igazgatója, Mihalovich Ödön művei is szerepeltek. A növendékzenekarnál jelentősebb volt azonban a Popper Dáviddal közösen, 1907-ben létrehozott Akadémiai zenekar, amely hivatásos együttesként, zenekari társaság formájában működött. A társaság elnöke Mihalovich, a két karmester Hubay és Popper, az ügyvivő titkár pedig Dr. Molnár Géza, a Zeneakadémia zeneelmélet, zenetörténet és esztétika-tanára volt. Az új zenekar négy évadon át négy-négy teltházas hangversenyt adott, különösen jelentősek voltak az utolsó, 1910/11-es évad ún. nemzeti estjei. Az első, szláv esten Dvorak, Borogyin, Glazunov és Csajkovszkij; a második, belga esten Franck, Gilson, Ysaye és Blockx; a francia esten D'Indy, Debussy, Widor és Faure; a záró magyar esten pedig Buttykay Ákos, Liszt és Bartók kompozíciói hangzottak el. A századelőn példa nélkülinek számító vállalkozás mérföldkő volt a hazai zenekari kultúra történetében. Megszervezése, előkészítése, valamint a francia és a magyar est gyakorlati irányítása Hubay Jenő nevéhez fűződik. A szláv estet Popper Dávid, míg a belga estet vendégkarmaster, León Rinskopf dirigálta.

Hubay Cebrián Andor jónéhány naplórészletet, dokumentumot is közrebocsátva emlékezik meg az első világháború, és az 1919-es rövid emigráció nehéz időszakáról, a húszas évek koncertkörútjairól, a 70. és 75. születésnap ünnepségeiről (kevesebb szó esik az 1912 novemberében, tanári működésének 30. évfordulóján Hubay tiszteletére rendezett hangversenysorozatról). A monográfia IX. fejezete az utolsó tanítványok és kompozíciók mellett egy bizonyára csak kevesek által ismert érdekességről, Hubay Jenő hangosfilm-szerepléséről is beszámol. 1936 nyarán, 78 éves korában érkezett a Magyar Filmiroda felkérése, hogy vegyen részt a legkiválóbb magyar előadóművészeket bemutató hangosfilm felvételén, és komponáljon erre az alkalomra egy magyar ihletésű művet. Hubay *Magyar fantáziát* írt egy saját, korábbi dalának („Minek turbékoltok búgó vadgalambok") témájára. A felvételekre 1936 őszén került sor, és a film országszerte hatalmas sikert aratott, Hubay azonban alig fél évvel később, 1937. március 12-én elhúnyt.

Hubay Cebrián Andor *„Apám, Hubay Jenő"* című kötete valóban — mint az alcím mutatja „egy nagy művész életregénye történelmi háttérrel". Értékesnél értékesebb zenetörténeti dokumentumok tárháza, s közben lebilincselő, s a korszak iránt nosztalgiát ébresztő olvasmány. A szerző mellett feltétlenül említést érdemel a kötet lektora, a neves író, műfordító, újságíró és zenész, Reményi Gyenes István tevékenysége is, aki bevezető tanulmányában összefoglalta a magyar hegedűművészet történetét 1217-től — amikor „II. Endre magyar király keresztesei ... behozták a hegedű középkori típusát Európába" — egészen a kortársakig, kiemelve természetesen a nemzetközileg is elismert Hubay-iskola jelentőségét. Emellett a monográfiát gazdag jegyzetanyaggal látta el, amelynek révén a Hubay generációjához tartozó, és a műben említett zeneszerzők, előadóművészek, színészek, újságírók és más kortársak életrajzi adatai hozzáférhetővé válnak.

Az Ariadne Kiadónál megjelent szép kivitelű kötet értékét tovább emeli a függelékben található grafika- és fotómelléklet.

Melocco Miklós: Isten báránya

Hubay Andor

Az Est, 936.XII.6.

HUBAY ANDORRÓL
kollektív kiállítása alkalmából

Irta: Szomory Dezső

Azzal kell kezdeni, ami a legritkább dolog manapság: Hubay Andort, nagy zeneköltőnk festőművész fiát, mindenki szereti. Elbüvölő egyénisége, keresetlenül elegáns és születéstől fogva úri lénye azt a felejthetetlen, szinte romantikus szépségű másik fiatalembert idézi, aki lobogó alkotóerejében ma épolyan fiatal ugyan, mint volt, csak éppen már nem olyan szőke, mint mikor a hangversenytermek dobogójáról meghódított egy világot... Hubay Jenő minden egyéni varázsát úgyszólván *da capo* adja vissza Hubay Andor abban a nemes lelkiségben, amellyel elsőbben is festőtársai érdekeit szolgálja éveken át példás önzetlenséggel, mint a Nemzeti Szalón művészi vezetője, jobban mondva, mint festőkollégáinak igazi jó pajtása. Még mielőtt saját magára gondolt volna, már ezeknek szerzett közönséget, sikert és népszerűséget s törhetetlen munkájával s szeretetével a Szalón nívóját magasra emelte.

Mármost, annyi sok kiállítása után, melyeket festőtársainak rendezett, végre itt van ő maga, a tulajdon kiállításával a Fränkl-féle termekben a Duna partján. Itt van ő maga derült látásának s egyéni kedvességének, egész művészi lényének minden szeretetreméltóságával, azzal a mondhatatlan *charme*-al, amioly ritka festői tulajdonság amellett hogy oly üdítő, mondhatnám oly jótékony hatású abban az értelemben, hogy rögtön átvarázsolja az embert hétköznapi keserveiből egy jobb, egy szebb, de főképpen egy érdekesebb világba, távoli tengerek s még távolibb horizontok elé. Ezek a norvég partok, halásztanyák és fjordok, melyeket Hubay Andor festett, ezek a viharos esték, aranyfolyók, magányos fenyők s éjszakai napfények, melyek költői palettájáról tükröződnek vissza, nem a northmenbarbárok, de nem is az Ibsen ködös s nyugtalanító viziói, — ezek észak csillagának, észak fényeinek s titokzatosságának lágy színekbe öntött versei.

Ezek egy zengő színfüzéren csöndes és finom ritmusok. Ez inkább a Grieg költészete és inkább a Solweig tiszta és epedő hangja a reggelben, mint a Hedda Gabler éjszakája... Ez egy nagyon finom művészlélek csöndes és magányos elragadtatása távoli szépségek előtt, melyeket evokáló ereje és lendülete egész közel hoz a szívünkhöz, — olyan közel s olyan sugallatosan, hogy szinte megérezzük bennük a festő szent örömét az alkotásban, de sőt az ő meleg érzését és szívét a fjordok fagyos vizében. Külön-külön kellene ismertetnünk a kollekció harminc darabját. De minden ékesszólásunk nem tudná visszaadni Hubay Andor műveinek tiszta és nemes költészetét. Azt a spontán rokonszenvet sem, amelyet felidéznek. Ott kell lenni e vásznak előtt, a lágyan zengő színek előtt, hogy az ember megérezze bennük azt a gyönyörű s ritka harmóniát, amelyből egyszerre szól ki, elválaszthatatlanul, a finom ember s a finom művész.

Megver
a biscay

Salamanca,

A salamancai hadsereg
nokság jelentése szerint a
patok a biscayai arcvonalo
nál és Mondragonnál táma
reltek meg, de

a nemzetiek vissza
és üldözőbe vették

Az északi harctéren, A la
mányban, a vörös csapatol
tovább tart, de

itt is súlyos vesz
ket szenvedte

A hetedik hadosztálypar
jelentése szerint a guadarra
mosierrai frontszakaszon csak a könnyű tűzérség volt működésben.

Madrid megszállt negyedeiben tovább folyt a tisztogatási munka. A legutóbb elfoglalt állásokat a nemzeti csapatok megerősítették.

A guadalajarai arcvonalon a nemzeti csapatok előnyomultak.

Dimitrov, a Komintern embere Barcelonába érkezett

Párizs, december 5
(Az Est külön tudósítójától)

A »Matin« hírt kapott Bercelonából, hogy Dimitrov, a Komintern embere Barcelonába érkezett. Dimitrov a Komintern egyik legfontosabb embere, aki a spanyol polgárháború kezdete óta Párizsban tartózkodott. Dimitrov Barcelonában a Komintern képviselőivel tanácskozik a spanyol polgárháború további menetéről.

A »Newyork Herald« párizsi lapja jelenti Madridból, hogy négy napig tartó heves küzdelem után Franco tábornok csapatai a madridi fronton vereséget szenvedtek és a vörös milicia a Guadarrama és Escorial felé vezető úton visszafoglalta Humera és Pozuelo helységeket. A nemzetközi brigád úgynevezett olasz zászlóaljának parancsnoka, Paziardi őrnagy annyira kitüntette magát, hogy Kleber tábornok főparancsnok előterjesztésére alezredessé léptették elő. Ennek a brigádnak tagjai csak kézigránátokkal és késekkel vannak felszerelve

(T.)

Hubay Andor
festőművész

Magyarország
1934 I. 14

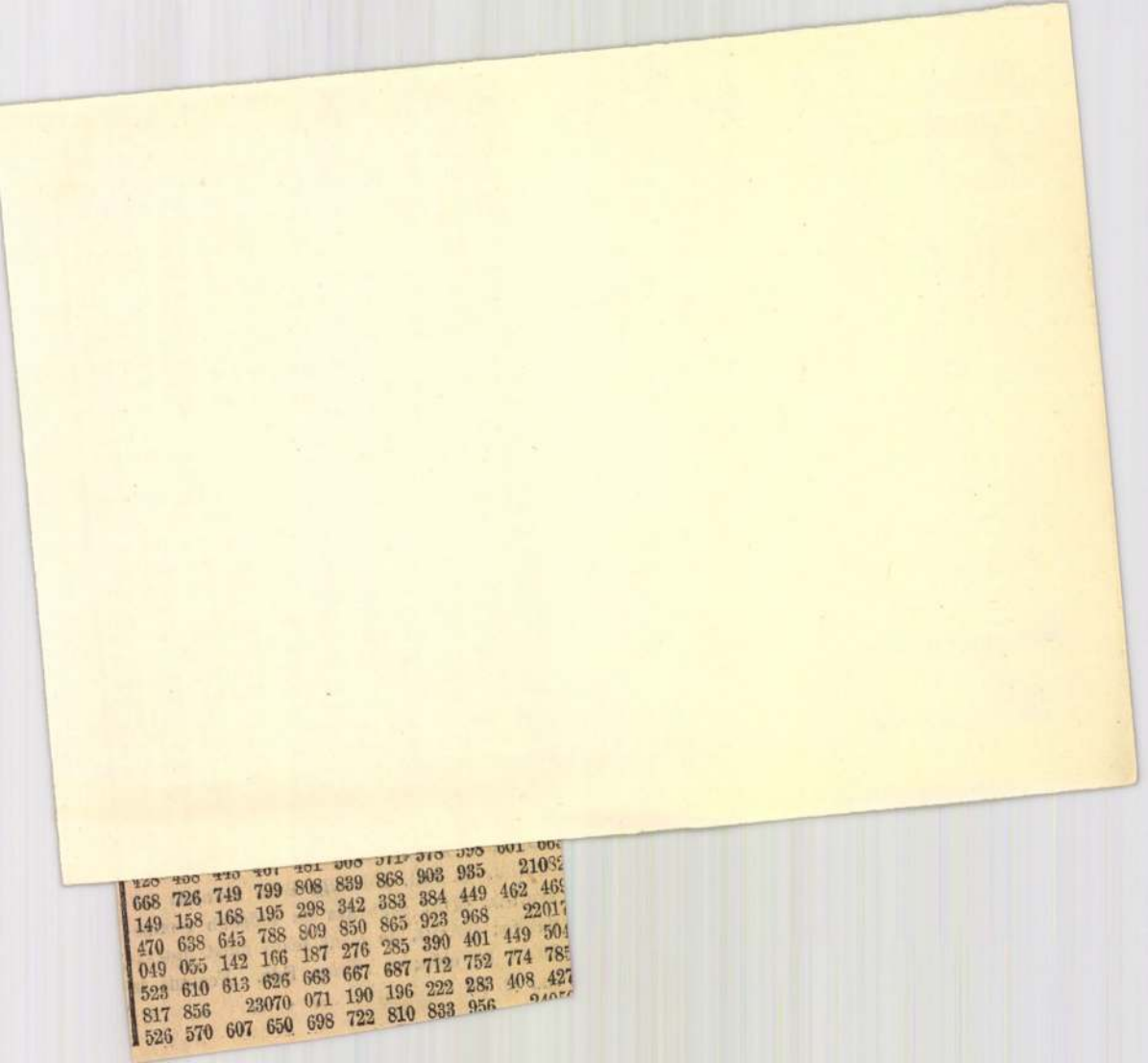
Öregek és fiatalok a Nemzeti Szalónban

Hát, úgy látszik, a Nemzeti Szalónban is lehet jó kiállítást rendezni. Ezt bizonyította be az idei szezónban *Hubay* Andor, az új igazgató és most a »*Céhbeliek*« kiállításának rendezője, *Csánky* Dénes.

A »*Céhbeliek*« sorában és a kiállítás falain fiatalok és öregek egymás mellett masiroznak.

Hogy öreg vagy fiatal, az legfeljebb a művésznek fontos, hogy konzervatív, vagy modern, az csak a smokkokat és művészetpolitikusokat érdekli. Nekünk csak egy fontos, hogy öregtől vagy fiataltól, konzervatívtól vagy moderntől — *jó művészetet* kapjunk. És ezt kevés kivétellel meg is kapjuk.

Az idősebbek közül *Balló* Ede, a már elhúnyt egyesületi alapító *Körösfői Kriesch* Aladár, *Glatz* Oszkár, *Nádler* Róbert és *Rudnay* Gyula festményeit, *Telcs* Ede, *Szentgyörgyi* István, *Sidló* Ferenc és *Beránn* Lajos plasztikáit tiszteljük, a fiatalabb generáció munkái közül *Basilides* Sándor, *Hubay* Andor, *Farkas* Zoltán, *Molnár* C. Pál, *Kontuly* Béla munkái tetszettek. Mint szobrász az idősebb nemzedékhez számít, de mint festő most mutatkozik be először: *Telcs* Ede. Festeni is tud *(s. f.)*

Hubay Andor fest

N.U.936.XII.4.

NEMZETI UJSÁG 936. XII.4

Szinház, művészet

A SZABAD TERMÉSZETI VILÁGAT FOGLALTAM SZINEKBE

— mondja Hubay Andor festőművész, akinek vasárnap nyilik meg gyüjteményes kiállitása

A magyar művészi élet kiváló és előkelő egyénisége, *Hubay* Andor, a máris európai hirü festőművész rendezi gyüjteményes kiállitását Szent Miklós ünnepén, vasárnap, december 6-án a *Mária Valéria-utcai Fränkel-müteremben.* Megkérdeztük a művészt, aki mint ismeretes, a *Nemzeti Szalon* nagytudásu fiatal *igazgatója,* hogy ez, a magyar fővárosban *először rendezett gyüjteményes kiállitása* milyen alkotásait foglalja össze?

— Alig három esztendő — a legutóbbi három év alatt végzett festőművészi munkám termése a kiállitás anyaga — mondotta többek között *Hubay* Andor igazgató. A festmények tulnyomó része *Norvégiában készült,* legutóbbi északi tanulmányutam során. Az volt a célom, hogy megörökitsem különösen a norvég *„fehér éjszakák"* varázslatosan érdekes szépségét! *Plenáris beállitásu képsorozat,* — köztük egy-két arckép, — azonkivül *tájképek s a fjordok világának természeti szépsége* adja tartalmát legujabb müveimnek.

Elmondotta *Hubay* Andor igazgató, hogy norvégiai tartózkodása során bensőséges *baráti kapcsolatba került Röwde elnökkel. Magyarország norvégiai népszerü főkonzuljával,* aki a legnagyobb szeretettel és barátsággal állott rendelkezésre müvészi tanulmányainak megvalósitásában.

Hangoztatta, milyen mélységes élményt jelent számára Norvégia természeti kincseinek megrenditő szépsége, az égbenyuló hegyormok, a fjordok birodalma, amely megannyi elfelejthetetlen és megörökitésre váró megnyilatkozást nyujt a festőművész számára. De nem csupán a *külföld,* a *hazai rög* nemesen egyszerü szépsége is fölkeltette *Hubay* Andor vérbeli müvészlelkének figyelmét.

— Uj munkáimban, amelyek két termet töltenek be, — mondotta — a norvégiai festményeken kivül a *Felvidék,* a *Pátra,* a *Mátra,* továbbá *Nógrádmegye* és az *Alföld* természeti szépségeinek néhány megkapó részletét örökitettem meg. Őszintén örülnék, ha festményeim, amelyekben *a szabad természet iránti mélységes rajongásomat foglaltam szinekbe,* visszhangra találnának a közönség lelkében, hiszen nem volt egyéb célom, mint hogy legalább ilyen módon teremtsek kapcsolatot a hegyek fenséges világa, az Alföld végtelen rónasága és a minden szépségért rajongó, müértő magyar közönség között. *(d)*

ZETI

A külföldi tula
levelek és köt
Fabinyi pé
tárgyalás

Csütörtökön a Nemzeti Ujság
hiradásához hiven *Fabinyi* T
pénzügyminiszter *Baranyay* Lipó
Nemzeti Bank vezérigazgatójá
Csizik Béla miniszteri tanácsosna
retében Genfbe utazott, hogy részt
a Népszövetség pénzügyi bizotts
azon az ülésén, amelyen Magyarország gazdasági helyzetét tárgyalják. Az ülésre természetesen Genfbe utazik Royal *Tyler* népszövetségi megbizott és Henry *Bruce*, a Nemzeti Bankhoz kirendelt tanács adó is.

A népszövetség pénzügyi bizottsága a legutóbbi Tyler-jelentés alapján fogja megvizsgálni Magyarország pénzügyi helyzetét, amelyről *nagyobb előadásra készül Fabinyi pénzügyminiszter is*, amikor alkalma lesz rámutatni arra a horribilis teherre, amit a magyar gazdasági

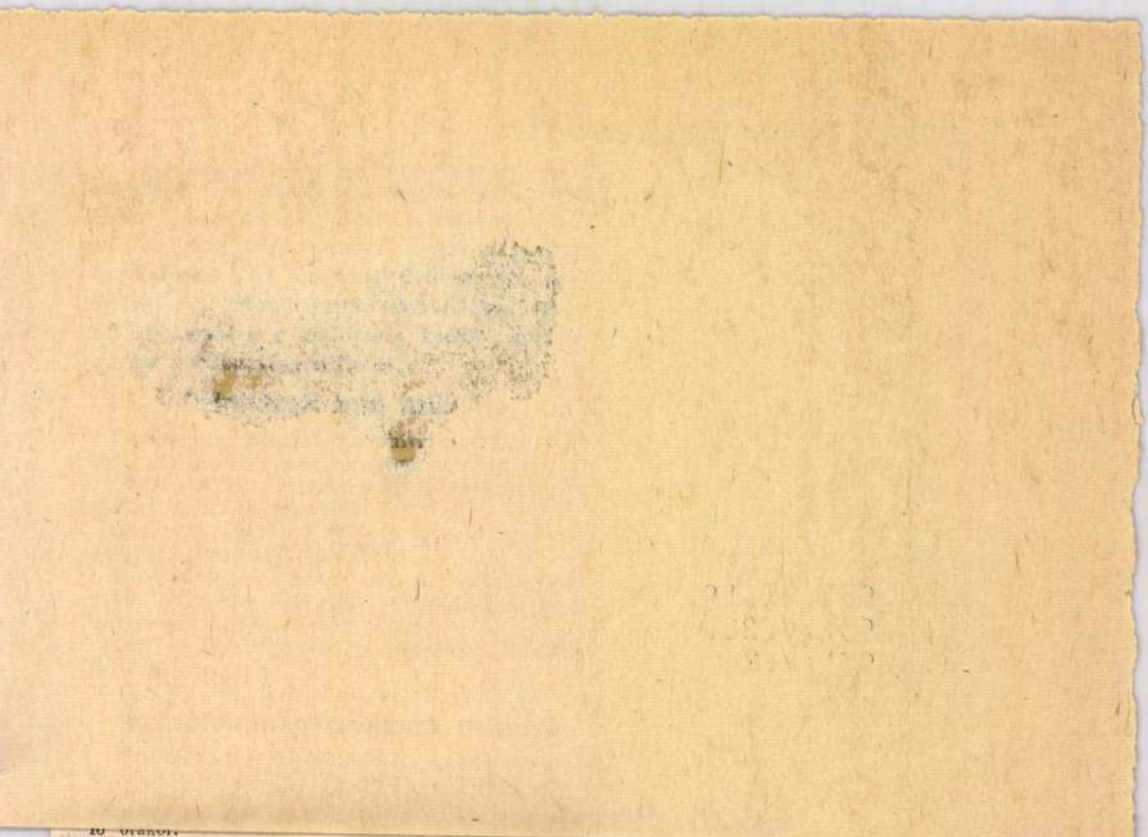
amely *8—9% között* ingadozott. *Fabinyi* pénzügyminszter kivánatosnak fogja jelezni azt a megoldást, hogy *a horribilis kamatfizetés egy részét tőketörlesztésre fordítsák és a leszállitott összegü tartozás után a mai viszonyoknak megfelelő alacsonyabb kamatozást állapitsanak meg.*

A pénzügyminisztérium és a Nemzeti Bank már dolgozik azoknak a javaslatoknak az elkészitésén, amelyeket *a külföldi hitelezők elé szándékozik Magyarország terjeszteni* és erre vonatkozóan

Hubay Andor festőművész

M.U.931.VI.19.
N.U.931.V.28.
P.H.931.V.?

— **Hubay Andor nagy sikere Münchenben.** *Hubay* Andor, a kitünő magyar festőművészt nagysikerü varsói és milanoi kiállitása után a *Galerie Heinemann* meghivta Münchenbe. Ez alkalommal *Hubay* Andor 28 képpel mutatkozott be a müncheni közönségnek és ugy a közönség, mint pedig a kritika nagy elismeréssel fogadták. A müncheniek rendkivül sokra értékelik ezt a kiállitást, mert Hubay müvészete teljesen önálló és egyéni kifejezési formát alkotott magának. Müvészetén keresztül nemcsak a nagy egyéniséget érezte meg a bajor kritika és közönség, hanem ennek a müvészetnek karakterisztikus magyar voltát is. A „Bayerischer Kurir und Münchener Fremdenblatt" többek között a következőket irja: „A mostani kiállitáson Hubay, a fiatal mester szerencsés kompoziciós tehetséggel, finom, világos palettával rendelkezik. Arcképek, nagy figurális kompoziciók és tájképek képezik fő erősségét és *ezekben nyilvánul meg legjobban biztos ábrázoló talentuma és megkapó szinérzéke.* Modern felfogása megnyerő és szimpatikus, mert magától értetődő és közvetlen. Benne a derüs emberi és a teljes keresetlenség jut kifejezésre. Ilykép müvei a szó legnemesebb értelmében vett élvezetet szerzik". A *Völkischer Beobachter* is elismerően nyilatkozik: *„A kiállitás egy nagy tehetséggel és sokoldalu tudással felruházott müvészt mutat be.* Képein majdnem kivétel nélkül finom lira ömlik el és müveinek ritmusa nagyon gyakran szinte kimondottan zenei, mély belső átélésekkel, amelyek azután majdnem a maximumig felfokozott subtilitásban jelentkeznek. Egyes arcképeinél nagy szinproblémákat állit fel magának, miközben mindenütt zárt müvészi egységre törekszik. A „Zöldruhás leány", „Vöröskeztyüs hölgy" épen olyan feltünő, mint érdekes példái az ujjongó örömmel keresett szinhatásoknak". A kiállitás nagy sikerét bizonyitja, hogy a jeles magyar festőművész egyik képét a müncheni főpolgármester is megvásárolta.

10 órától.

CAPITOL FILMPALOTA. (Baross tér Kelet pályaudvar mellett. Telefon: József 343—37.) *GRÓC* (Artistafilm). — *KICSERÉLEM A FELESÉGEM.* (Vi játék). — *Híradók.* — Előadások kezdete mindennap órától folytatólagosan.

CORVIN FILMSZINHÁZ. (Üllői-út és Józse körut sarok. Telefon: József 389—88 és József 395—84 *SZERELMI KERINGŐ.* (Filmjáték). — *Miki-film.*

M.Ú. 931. VI. 19

...művészeti kiállítás ...ában

...n akarják a távoli keleten ...r nép- és iparművészetet

...- | *Wakimizu, Tanimizu, Arima és Tokutom*

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Hubay Andor

** **Az Ernst-muzeum uj csoportkiállitása.** Uj festőt mutat be az Ernst-muzeum, olyant, ki külföldön már nem egy sikert ért, de itthon most mutatja be először művészetét. *Hubay* Andor az örökölt dicsőségtől jóhangzásu neve. Nem tudjuk az életkorát, nem tudjuk, a tanulásnak mekkora időszaka van mögötte. Munkái azt mutatják, hogy még nem kész ember, a formai és a szines ábrázolás világában még sok fontos tapasztalat vár reá. Finom szinérzékenysége igy is megállapitható néhány tájképén (Fiatal erdő, Virágos domb); a mi kisebb mértékben adatott meg neki, az — ugy látszik — a kifejezésbeli erő. Nagy ambició is heviti. Erre vall kiállitása anyagának a változatossága, még inkább pedig a nagy és nehéz feladatok ránt való érdeklődése. Hatalmas méretü vásznai vannak, rajtuk életnagyságu alakok; de festői képességei még nem eléggé érettek az ilyen magasrendü feladatok hiánytalan megoldásához. Néhány szép arcképe is igéretet rejt magában, köztük Bentábornoknak stilizált beállitásu és érdekes szinkompoziciójú arcképe.

Ujság. 1928. okt. 21.
(e.a.: Az Ernst-muzeum uj csoportkiállitása.)

Hubay Andor

N.U.936.XII.6.

HUBAY ANDOR GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

Hubay Andor három évvel ezelőtt került a *Nemzeti Szalon* Művészeti Egyesület igazgatói székébe. Mindezideig másoknak a kiállításait rendezte és most végre, hosszas unszolás után megrendezte a maga kiállitását a Mária Valéria-utcai *Szépművészetek Galériájában.* A három évi visszahuzódás nem jelentette azt, hogy ecsetjét pihenni hagyta. Továbbra is dolgozott, alakitott, formálta művészetét, de önmagának festett. A *Nemzeti Szalon* élén közvetlen kapcsolatba jutott ugy a külföldi, mint a magyar művészi irányokkal és ez a kapcsolat termékenyitőleg hatott rá. A mások megismerése, önmaga megismerését eredményezte. Hubay Andor tudatos lett. A kiállitáson szereplő képek hü kivetitései egyéniségének. Ez az egyéniség, minden látszólagos közvetlensége mellett is nehezen hozzáférhető, zárkózott. Képein rövid tömondatokban mondja el élményeit, érzéseit. A természet legdrámaibb, vagy legromantikusabb pillanatai sem ragadják el, szinte az az érzésünk, hogy csupán objektiv szemlélője és ábrázolója kiván lenni a valóságnak. Pedig *Hubaytól* távol van a naturalizmus. Képei szigoru kompozicionális elven épülnek fel. Sohasem mélyed a részletekbe, csupán a lényeget kivánja adni. Ujabb képei ugy szinben, mint formában éppen ezért, a dekorativ természetábrázolás felé hajlanak. Fejlődésére, amely meglepő gyorsasággal ivelt felfelé, egy szerencsés véletlen közbejötte lett nagy hatással. Ez a tárgynak és az egyéniségnek találkozása. Hubay több nyarat töltött Norvégiában és minden érdeklődését az uj környezet megismerésére forditotta. A végtelenbe vesző tenger horizontja, a rajzos jellegü sziklás part, az élénk szinekkel befestett kis halászházak, a barna sziklák között elszóródottan felbukkanó csenevész növényzet, az ég egységes kék szine, mind olyan elemek, amelyek lelkületének és ábrázolási készségének pompásan megfeleltek. A kiállitáson főleg norvégiai tájképeit mutatja be, amelyek mellett apró szigeteknek ható magyar tájképek huzódnak meg. Ezek a művei nemcsak *művészetének legjobb alkotásai,* hanem egyuttal a mai magyar festészet dekorativ természetábrázolási irányának is a java-munkái közé tartoznak.

(B. P. L.)

N.U.936 XII/6

ragasztott szövettel, a papíroszacskó és a papíroszsák, a papirosból való fehérnemü és asztalnemü, a papiroscímke, levélboriték, levélpapiros, névjegy és a fényképkarton, a képeslevelezőlap, a gyermekképeskönyv, szöveggel is, a játékkártya, a szivarkahüvely, az üzletikönyv és levélmásolókönyv, a levélrendezők, okmánytartók, gyorsfüzők, a [illegible] szerüek kivételével minden naptár, a dobozgyártmányok, a papirosból való [illegible], a papirmaséáruk, továbbá kivételt [illegible] min-

Soronkivül tárgyalják a munkaidő és a legkisebb munkabérek [illegible] tartása miatt tett feljelentéseket. Budapest székesfőváros polgármestere u[illegible] az elsőfoku rendőri büntető bírák[illegible] *az ipari munkaidő be nem tartása [illegible] a legkisebb munkabérek kijátszása [illegible] feljelentéseket soronkivül tárgyaljá[illegible] ítéleteket azonnal terjesszék eléje.* [illegible] **mások a mai gazdasági**

Hubay Andor

Szép Nők. Kép. mese. 1936. dec. 20.

Akt. Hubay Andor festménye gyüjteményes kiállításán

ivél-

ivél-

tár-

c. darabját, melynek előadására a kongresszus tagjai részére bármely ülőhelyen 50%-os kedvezményt biztosít. Az erre jogosító utalványokat a kongresszus irodája okt. 3-ig adja ki.

A záróülés után, amennyiben a mellékelt válaszlapon megfelelő számú résztvevő jelentkezik, ünnepi társasebédet rendezünk, melynek helyét és idejét irodánk a résztvevőkkel közölni fogja.

Október 5-én — megfelelő számú jelentkező esetén — kirándulást rendezünk Esztergomba az ottani gyűjtemények és ásatások megtekintésére szakszerű vezetés mellett. Gyülekezés a Nyugati p. u. indulási oldalán, a külső IV. vágánynál, 6 óra 45 perckor. Érkezés 8 óra 54 perckor. Reggeli a Korona-kávéházban, utána a Főszékesegyházi Könyvtár, majd az ásatások és a Szt. István Bazilika megtekintése. 12 óra 45 perctől 3 óráig ebéd. 3 és 4 óra között a Főszékesegyházi Képtár és Kincstár megtekintése, utána rövid séta a városban. Indulás hajóval d. u. 5 órakor. Érkezés Budapestre 8 órakor. Részvételi díj: oda II. oszt. vasuti teljesárú jegy 3·90 P., III. oszt. jegy 2·60 P; vissza I. oszt. hajójegy (teljes) 2·60 P. Ebéd és reggeli kb. 3 P. Belépődíjak: 80 fill. Előzetes jelentkezés válaszlapon.

595. — K. M. E. Ny.

Hubay Andor

Ujság, 936.XII.8.

Vasuti
waggonhidmérleg, teherfelvonó, gőzgépek, Koller-generátor, eladók
Ferencvárosi gázgyár leszerelési iroda
IX., Koppány-utca 2—4. Telefon 1-340-54.

Hubay Andor festményei

A Fränkel-Galériában ezuttal főként a tájfestő Hubay mutatkozik be. Tájképeihez a motivumot és az ihletet távol-északon, Skandinávia fjordjaiban és tengerparti apró falvaiban gyüjtötte. Minden jel szerint ott is festette meg képeit: a közvetetlen szemlélet, a friss benyomás és ami belőlük következik: a festmények üde hatása első pillantásra megérzik rajtok.

Az ábrázolás képességét és annak sajátos módját persze hazulról vitte a messze idegenbe. Hubay nagy foltokban és széles sikokban látja a természetet, mert igy szokta meg a hazai tájakon. De a skandináv tájékok mások, mint a magyarországiak. Nekünk alig van hegyünk és kemény alapformáikat az erdő és egyéb növényzet lágyitja meg. A fjordok tájékán viszont kitakart testü szikla-képződmények várták megábrázolásukra a magyar festőt. A kopár szikla a maga keménységében leginkább rajzzal fogható meg. Sok részletü felülete egyenesen megkivánja a rajzos előadást.

Hubay előadásában a tengerből alattomosan kibukkanó sziklafenevadak bizonyos mértékig megszelidülnek. A művész egybefoglaló látása tömör egésszé olvasztja egybe szaggatottságukat és meggömbölyíti kemény vonalaikat. Ugyanilyen sommázó egybefoglalással ábrázolja Hubay a skandináv tengert, az eget és rajta a ködfátyollal viaskodó nyári napot is. Ilyen tárgyu képei között vannak a legszebbek. A „Csorduló fény" cimünek nehány sziklatömb a tárgya, közöttük a tenger és a napnak valósággal csurranó fénycseppjei. Kevés eszközzel megkapó hatásokat sikerült a nem éppen gazdag motivumból kicsalnia.

Nem minden festményén szolgálja azonban ilyen szerencsésen a célt a müvész nagy összefoglalásra törekvő ábrázolási módja. Arcképtanulmányai például s általában emberábrázolásai, már a képek nagy méretei miatt is, a kelleténél üresebbeknek hatnak emiatt. És a részletekben szeretettel való elmélyedés hiányát érzi a néző szem olyan képein is, amelyek — mint a Tvederstrand nevü tájék —, motivumuk fölaprózottságánál fogva egyenesen megkivánnák a részletező előadást.

A kiállitás sikerült képei között külön hely illeti meg a „Tavasz" cimü tájképet, amely a lapos világ magyar kora tavaszát érzékiti meg igen finom szinérzékkel. A föld barna szinét a zsendülő fü gyengéd zöldjével megindító harmóniában egyesitette rajta a müvész.

A tájfestő Hubay ezen a kiállitásán jelentős előbbrejutásnak adja tanuságát. Egyénisége most van kialakulóban. A jövő hihetőleg meghozza a kiteljesülést. (e. a.)

Tánckurzus gyermekeknek december 19-én.

egész csomó nevet emlegetnek, pedig ezen a területen egy páratlanul hatalmas, éber és fáradhatatlan organizmus, az adóhatóság támogató munkája áll a kutató segítségére.

De ha arra írtak volna ki a legutóbbi napokban rövidlejáratu pályázatot: ki az az ember, akit a világon legkevésbé tartanak irigyelni valónak, akinek legkevésbé szeretnének ezuttal a helyében lenni, ezt a pályázatot csak azért nem nyerné meg senki, mert, ha millió pályázó lenne is, valamennyit egyformán megilletné a jutalom. Mind a millió ugyanazt a nevet küldené be pályamunkának.

Mr. Baldwin nevét.

Tekintet nélkül arra, hogy ő győz a konfliktusban, amelyben fiatal királyával szembekerült, vagy neki kell legyőzötten a porondról elvonulnia. Mert se a vereség, se a győzelem nem változtat azon, hogy Mr. Baldwin sokkal, de sokkal boldogabbnak és jobbnak érezné az életét, ha ez a túlságosan érdekes fejezet kimaradhatott volna belőle. Ha alul marad, a vereség lesz a legkisebb fájdalom, amit érezni fog és a diadala se lehet oly teljes, hogy csak egy pillanatig is örülni tudjon neki. Vannak harcok, amelyeknek csak győztesei teremnek. De belekerülhet az ember olyanba is, amelytől, ha felülkerül, ha alulmarad, csak megkeseredhetik a szája íze is, a szive is. Megírják a tudósítók, hogy a zömök, nyugodt és mosolygós premiért a parlamentben még sohase látták olyan megviseltnek, ernyedtnek, magába roskadtnak, mint a legutóbbi napokban. A szeme hamvadt, a hangja megtört volt a fáradtságtól. Megjósolhatjuk bátran: mosolygósnak ezt a hűséges, becsületes öreg politikust sokáig nem fogják látni. Akkor se, ha másutt találkoznak vele, de akkor se, ha továbbra ottmaradhat azon a poszton, ahol a sors oly különös kiosztásban mérte rá a szerepet, amelyben ő, a polgár, verekedett a királyok tradicióinak érinthetetlenségéért

ség lépcsőbe. A pályaudvaron megjelent *Schön* báró német követ, *Baumgarten* Nándor közigazgatási biró és még számos közéleti kiválóság.

— **(Névváltoztatás.)** A belügyminiszter, mint legfőbb nemesi hatóság, megengedte, hogy *Hubay* Andor festőművész és földbirtokos, valamint *Hubay* Tibor földbirtokos, budapesti lakosok családnevüket magyar nemességük és *szalatnyai* nemesi előnevük érintetlenül hagyása mellett *Hubay-Cebrián*-ra, továbbá *Dárday* Sándor, Dezső, Gábor, Zsófia és Muriel budapesti lakosok családnevüket magyar nemességük és *baranyabáni* nemesi előnevük érintetelnül hagyása mellett *Dárday-Abriani*-ra változtassák.

— **(Címadományozás.)** A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *Pethes* Gyula királyi segédtanfelügyelőnek a királyi tanfelügyelői címet adományozta.

Nemzeti Ujság
1927. okt. 26. 8. o.

Ezenfelül egy elnöki tanácsot választott, amel
nek tagjai sorában résztvesznek a magyar p
litikai, társadalmi, gazdasági és kulturá
élet vezérei, pártállásra és felfogásra való k
lönbség nélkül.

Amerikai táviratai Apponyihoz

Apponyi Albert gróf egyébként Newyorkb
a következő sürgönyt kapta: Hódoló szeret
tel kérjük kegyelmességedet, ajándékozza m
magas látogatásával az amerikai magyars
got a newyorki Kossuth-szobor március 15-i
leleplezése alkalmából és tartson nekünk szob
avató beszédet. Kegyeskedjék a budape
Kossuth-szobor leleplezésén a magyar tár
dalmat a newyorki Kossuth-szobor lelepl
sére nevünkben meghivni. A newyorki K
suth-szobor bizottság nevében: *Berkó* Gé
elnök.

Apponyi Albert gróf, aki különben a m

Hubay Andor

M.O.936.XII.6.

Hubay Andor kiállítása

Csupa fény vágódik az ember szemébe, hogy belép *Hubay* Andor vásznai közé és önkéntelen meg kell állapítania, hogy gyökerében megváltozott ez a szobrásznak indult festő az utolsó három esztendőben. Lehiggadt és zárkózott lett, vagy talán tartózkodó. Tudatos kézzel fogja össze a kompozicióit szobrász multjának szellemében.

Végtelenül szereti a tájat. Az őszi hangulatú, misztikus északot, a fjordot, csendet és a tengeri halász komor nyugalmát. Túlzás nélkül mondhatnók, hogy fantáziája »szőkén« gondolkodik.

Érdekes, új megoldást hoz egy sereg vásznán. Egyetlen vékonyka szál napsugár köré komponálja a tájat és ezzel a napsütés lesz a tengelye a kompozíciónak. Ilyen a »*Csorduló fény*« embertelen csöndje, vagy a »*Piros házak*« nyüzsgő folt-tömege. Általában minden vászna azt az érzést kelti az emberben, hogy mindenekfelett élvezi a természet tökéletességét (Kalászok).

Arcképtanulmányának pasztelles ködjei tisztult formaérzékéről beszélnek. *Nagy akt-tanulmánya* pedig a szobrász mellett tesz hitvallást zárt, egyszerű formáival. *Tvederstrand* című vászna óriás fürt vörös szőlőre emlékeztet, annyira tagolt ennek a hegyek közé ékelt parányi norvég falunak bohémesen épült házcsoportja.

Hubay Andor kiállítása holnap nyílik meg a Fraenkel-szalónban. (h. i.)

M.O. 936. XII. 6

aki pártkülönbség nélk
junk szeretetébe beférk
csak mint hős harcos
gadt, előrelátó s minde
felülemelkedő politiku
mint hazánknak a kül
megbecsülést s az utób
világraszóló dicsőséget
ső férfiú, hanem mint
közülünk támadt mag
egyszerű kötelességtel
dí hetetlen nyugalom,
és bíznitudás példakép
ezekben az időkben a
kévés gyöngyöző hort

Hubay Andor

— **Hubay Andor festményei.** Hosszu i
de annál gazdagabb terméssel jelentkezik ujra
Andor festőművész a *Szépművészeti Kiállitás*
ria Valéria-utcai szalonjában. Mint kiteljesed
loristát látjuk viszont, a fény és levegő játéká
tőjét, akit különösen Norvégia tájainak és lég
érdekes szinellentétei ihlettek meg. Egyik-más
a leghalkabb átmenetekben kihangzó szinek g
ködtetnek, mig a legtöbb, a hideg és meleg s
harsány szinpompa és a szürke vagy fehér
végleteivel hat. A fény, a levegő, a termész
azonban Hubay Andornak minden festményé
forma őszinteséggel árad felénk és nem eg
a lira bensőséges dallama is megragad. Legszeb
kái a halványszürke és halványsárga szin k
cióju *Csorduló fény*, a költői *Magányos fenyő*,
lélegzetü *Nyár*, az aranysárga, kék és piros
dekorativ hatását kihasználó *Kalászok* és az
san megfestett *Arcképtanulmány*.

P.H.936.XII.6.

Hubay Andor
festőművész.

— **Hubay Andor képkiállítása Varsóban.** *Varsóból* jelentik: A varsói Műcsarnokban szombaton nyilt meg a téli tárlat, amelyen *Hubay* Andor egy termet betöltő képsorozattal vett részt. A megnyitáson megjelent a kormány képviselőin kívül a lengyel kardinális, a diplomáciai kar, élén Balásy Antal magyar ügyvivővel és a varsói társaság színe-java. Hubay képei általános feltünést keltettek. Terme állandóan zsúfolásig telve volt érdeklődőkkel. Az első órában már több képe elkelt. Több folyóirat és ujság máris közölte az ifjú művész arcképét és néhány művének reprodukcióját.

Pesti Napló
1930. I. 12

Hubay Andor

festőművész

— **Hubay Andor varsói kiállításának sikere.** A varsói műcsarnokban szombaton nyilt meg a téli tárlat, amelyen *Hubay* Andor egy termet betöltő képsorozattal vett részt. A megnyitáson megjelent a kormány képviselőin kivül Hlond kardinális, a diplomáciai kar élén *Balásy* Antal magyar ügyvivővel és a varsói társaság szine-java. Hubay képei általános feltünést keltettek. Terme állandóan zsufolásig telve volt érdeklődökkel. Az első órában már több képe elkelt. Több folyóirat és ujság máris közölte az ifju müvész arcképét és néhány müvének reprodukcióját.

Uemzeti ujság

1930 I. 12

Hubay Andor
festőművész

* **(Magyar festőművész sikere Varsóban.)** A varsói műcsarnokban ma nyilt meg a téli tárlat, amelyen *Hubay* Andor egy termet betöltő képsorozattal vesz részt. A megnyitáson megjelent a kormány képviselőin kivül a lengyel kardinális, a diplomáciai kar, élén *Balásy* Antal magyar ügyvivővel és a varsói társaság színe-java. *Hubay* képei általános tetszést keltettek.

Budapesti Hirlap
1930 I. 12

Hubay Andor
festőművész

Illusztrált műteren

Az Est fotoriportja

HUBAY ANDOR
»KRISZTUS A KERESZTEN« CÍMŰ
KÉPÉT FESTI

Az Est
1930 III. 7

A MAGYAR ECSET UJABB KULTURÁLIS FEGYVERTÉNYE

A nagysikerü oslói magyar kiállításról beszél Hubay Andor, aki most jött vissza Norvégiából

A *Nemzeti Szalon Müvészeti Egyesület* ez év januárjában nagyszabásu magyar festészeti kiállitást rendezett Oslóban. A kiállitás az uj év első jelentős művészeti és társadalmi eseménye volt Norvégiának. A megnyitáson Osló szellemi, politikai és társadalmi életének szine-java megjelent. A trónörökös pár meleg szavakkal nyitotta meg a kiállitást és a magas vendégek rendkivüli érleklődéssel nézték végig az egész anyagot és őszinte elismerésüknek adtak kifejezést. A nagysikerü magyar tárlatot *Hubay* Andor festőművész, a *Nemzeti Szalon* fiatal igazgatója szervezte és rendezte. *Hubay* Andor most érkezett vissza Norvégiából, és kérdésünkre a következőket mondotta a nagy sikert aratott magyar kiállításról:

— Norvégia legelőkelőbb kiállitási helyiségében — kezdte *Hubay* Andor — a Kunstnernes Hus-ban rendeztük meg az első nagyszabásu *magyar kiállitást*, amelynek fővédnökségét *József* főherceg volt kegyes ellvállalni. Kisebb kollekciókat vittünk ki a legkiválóbb magyar festőktől, *Aba Novák* Vilmostól, *Berény* Róberttől, *Bernáth* Auréltől, *Csánky* Dénestől *Csók* Istvántól, *Diener Dénes* Rudolftól, *Egry* Józseftől, *Fényes* Adolftól, *Glatz* Oszkártól, *Hubay* Andortól, *Iványi Grünwald* Bélától, *Kézdi Kovács* Elemértől, *Márffy* Ödöntől, *Molnár* C. Páltól, *Pekáry* Istvántól, *Rudnay* Gyulától, *Szőnyi* Istvántól, *Vass* Elemértől, *Vaszary* Jánostól és *Vidovszky* Bélától. Az anyagot két 48 méter hosszu teremben helyeztük el, válaszfalakat alkalmazva. Örömmel mondhatom, hogy a kiállitás kellemesen harmónikus képet nyujtott.

— Hogy fogadta a magyar kiállitást a norvég sajtó — kérleztük.

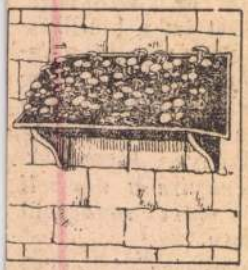
— A sajtó osztatlan lelkesedéssel irt a kiváló magyar festőkről, nemcsak a vezető ujságok, hanem a kisebb lapok is mind behatóan és dicsérőleg nyilatkoztak müvészetünkről és kiemelték sulyos politikai és anyagi helyzetünket és a velünk elkövetett nagy igazságtalanságokat. Vezető napilapjuk az „*Aftenpost*“ tanulmányszerü méltatást irt a kiállitásról. *Munkácsy* és *Szinyei* világviszonylatban is fontos szerepét emlitve, *Benczur* és *Rippl-Rónai* jelentőségét kiemelve, majd minden egyes müvész kollekciójával külön foglalkozva, kiemelték, hogy *festészetünk mennyire a nemzeti talajban gyökerezik* és ezért rendkivül érdekes és egyéni zamatu.

— A közönség elismerésére jellemző, hogy már az első napokban *több ezren látogatták meg a kiállitást*. A sikerrel kapcsolatban ki kell emelnem, az oslói magyar főkonzul *Röwde* ur nevét, aki a legnagyobb lelkesedéssel és fáradtságot nem ismerő buzgalommal dolgozott a magyar siker érdekében.

— Anyagilag hogyan végződött a kiállitás?

— Csakugyan talán az anyagi eredmény tükrében látható meg legjobban egy kiállitás sikere. Már az *első héten 16 darab képet vásároltak meg a muzeumok és a magángyüjtők*. Ez a szám több, mint tiz százaléka a kiállitott képeknek. Nem várt óriási eredmény ez, — mondta lelkesen a kitünő festőművész igazgató. És különösen boldogok vagyunk mi, hogy ezt a kiállitást a saját erejéből maga a Nemzeti Szalon Müvészeti Egyesület rendezte. Nagy öröm ez nekünk, mert ugy érezzük hogy ez alkalommal is bebizonyitottuk egyesületünk kulturfontosságát és életerejét. A siker föllelkesitett bennünket és máris tárgyalást kezdtünk *több külföldi magyar kiállitás ügyében az illetékes külföldi tényezőkkel*. Erről részletesen még nem volna időszerü beszélni — fejezte be nyilatkozatát *Hubay* Andor, akinek lelkesedése és a magyar müvészet iránt érzett szeretete hivta életre és vitte sikerre az oslói magyar kiállitást és biztositéka a további kiállitások sikerének is.

Pincében, kamrában, polcon is tenyészthető a shampignon gomba

A városi ember az év bármelyik szakában könnyen juthat friss gombához, még pedig ennek legizletesebb fajához, a *champignonhoz.* Nagyszerüen müködő, kitünően berendezett champignon-tenyészeteink bőven el tudják látni a első fogyasztást, sőt még kivitelre is

perke gombát fenséges ételnek nevezte. A champignon mesterséges tenyésztése a franciáktól ered, ők kezdtek vele nagyban foglalkozni és a legtöbb champignon gombás étel a francia konyha találmánya. A francia konyha honositotta meg a champignon gomba legegyszerübb és legfinomabb elkeszitési módját, a friss vajban megpirított és citromlével megcsepegtetett champignon gombát. Vannak azonban olyan francia szakácskönyvek, amelyek szerint még izletesebb és arómásabb a gomba, *ha vaj helyett*

Hubay Andor

Est 937. I. 9.

Megnyílt a magyar festők oslói kiállítása

Tíz kép már elkelt

Oslo, január 8

(Az Est tudósítójának telefonjelentése)

A magyar festőművészek reprezentatív kiállítását tegnap nyitották meg Osloban. A kiállításon *22 magyar festőművész vett részt*, fővédnöke magyar részről József királyi herceg volt.

A kiállítás anyagát *Hubay* Andor festőművész rendezte és a modern festőművészet legkiválóbb alkotásai láthatók ott. A kiállításon *Csók* István, *Aba-Novák*, *Molnár C.* Pál, *Iványi-Grünwald* Béla, *Hubay* Andor festőművészeken kívül még több magyar festőművész vett részt.

A kiállítást *a norvég trónörökös nyitotta meg* fényes u... ...el, igen előkelő közönség előtt. ... érdeklődés rendkívül nagy, amit legjobban bizonyít az, hogy a magyar mesterek műveiből rögtön a megnyitás napján *tíz képet eladtak.*

NAGY SIKERREL NYILT MEG

az oslói magyar kiállitás

A *Nemzeti Szalon* 22 magyar festőművész részvételével kiállitást rendezett *Oslóban*, melynek védnökségét norvég részről a norvég trónörökös, magyar részről pedig József főherceg vállalta. A kiállitást csütörtökön nyitotta meg ünnepélyes keretek között a norvég trónörökös, akit *Röwde* oslói magyar főkonzul és *Hubay Andor*, a Nemzeti Szalon igazgatója, az oslói magyar kolonia kiséretében fogadtak és kalauzoltak. A Fenség hosszasan időzött a kiállitáson, legnagyobb megelégedésének adott kifejezést a látottak felett és gratulált *Hubay* Andornak a kitünő rendezéshez.

A sajtó rendkivül meleg fogadtatásban részesitette a kiállitást és a magyar művészetről, mint *az európai kultura kimagasló tényezőjéről ir*. Kiemelik az ujságok, hogy a résztvevő művészek: *Aba-Novák, Berény, Bernáth, Csánky, Csók, Diener-Dénes, Egry, Fényes, Glatz, Hubay, Iványi Grünwald, Kézdi Kovács, Márffy, Molnár C. Pál, Pekáry, Ecsegi Reitzer, Szőnyi, Rudnay, Vass, Vaszary, Vidovszky*, mindegyike kisebb kollekcióval van képviselve a kiállitáson. Az egyes kollekciók vendégfalakkal vannak elválasztva és igy minden egyes művész munkájáról áttekinthető képet kap a látogató.

A kiállitásnak nemcsak erkölcsi, hanem jelentős anyagi sikere is mutatkozik, mert már a megnyitáson 10 képet (Aba-Novák, Csók, Iványi Grünwald, Hubay, Molnár C. Pál, Pekáry) vettek meg.

A megnyitás után a magyar főkonzulátuson fogadás volt, melyen a társadalmi és müvészi világ teljes számban képviselve volt.

N. U. 937 I 9

a vidéket és szimbólumot látok benne
Népének szinte nemzetek fölötti össze
tartozását jelnek veszem, amely mindi
irányadó volt a magyarságra nézve. É

Hubay Andor

* **Az olasz király két képet vásárolt a római magyar kiállításon.** Az olasz király a római magyar képzőművészeti kiállításon két képet vásárolt. Az egyiket *Hubay* Andortól, a másikat *Glatz* Oszkártól.

M.932.II.19.

Hubay Andor

1937. január 9., szombat. P.H.

— **Az oslói magyar képzőművészeti kiállítás megnyitása.** A Nemzeti Szalon huszonkét magyar festőművész részvételével *Oslóban* kiállítás rendezett, amelynek védnökségét norvég részről a *norvég trónörökös*, magyar részről jedig *József kir. herceg* vállalta. A kiállítást csütörtökön nyitotta meg ünnepélyes keretek között a norvég trónörökös, akit *Röwde* oslói magyar főkonzul és *Hubay Andor*, a Nemzeti Szalon igazgatója, az oslói magyar kolónia kiséretében fogadtak és kalauzoltak. A fenség hosszasan időzött a kiállításon, legnagyobb tetszését fejezte ki és gratulált *Hubay Andornak* a kitünő rendezéshez. A sajtó a legmelegebb fogadtatásban részesitette a kiállítást és a magyar művészetről, mint az európai kultura kimagasló tényezőjéről ir. A résztvevő művészek közül különösen *Aba-Novák*, *Berény*, *Bernáth*, *Csánky*, *Csók*, *Egry*, *Fényes*, *Glatz*, *Hubay*, *Iványi Grünwald*, *Kézdi Kovács*, *Márffy*, *Molnár C. Pál*, *Pekáry*, *Szőnyi*, *Rudnay*, *Vass*, *Vaszary* és *Vidovszky* munkáival foglalkozik a norvég műkritika. A kiállításnak nemcsak erkölcsi, hanem jelentős anyagi sikere is mutatkozik, mert már a megnyitáson tiz képet vettek meg. A megnyitás után a magyar főkonzulátuson fogadás volt, amelyen a társadalmi és művészi világ teljes számban képviselve volt.

Pesti Hirlap

Hubay Andor

— **Az oslói magyar kiállitás.** A Nemzeti Szalon 22 magyar festőművész részvételével kiállitást rendezett Oslóban. A kiállitást csütörtökön délelőtt ünnepélyes keretek között a norvég trónörökös nyitotta meg, akit Röwde oslói magyar főkonzul és Hubay Andor, a Nemzeti Szalon igazgatója az oslói magyar kolónia kiséretében fogadtak. A sajtó rendkivül meleg fogadtatásban részesitette a kiállitást és a magyar művészetről, mint az európai kultura kimagasló tényezőjéről irt. A kiállitás nemcsak erkölcsi, hanem jelentős anyagi sikert is aratott, mert már a megnyitáson tiz képet megvettek. A megnyitás után a magyar konzulátuson fogadás volt, amelyen a társadalom és a művészvilág csaknem teljes számban képviselve volt.

Világ 1937. I. 9.

Hubay Andor.

Ujság, 1928. Okt. 21.

** **Az Ernst-muzeum uj csoportkiállitása.** Uj festőt mutat be az Ernst-muzeum, olyant, ki külföldön már nem egy sikert ért, de itthon most mutatja be először müvészetét. *Hubay* Andor az örökölt dicsőségtől jóhangzásu neve. Nem tudjuk az életkorát, nem tudjuk, a tanulásnak mekkora időszaka van mögötte. Munkái azt mutatják, hogy még nem kész ember, a formai és a szines ábrázolás világában még sok fontos tapasztalat vár reá. Finom szinérzékenysége igy is megállapitható néhány tájképén (Fiatal erdő, Virágos domb); a mi kisebb mértékben adatott meg neki, az — ugy látszik — a kifejezésbeli erő. Nagy ambició is heviti. Erre vall kiállitása anyagának a változatossága, még inkább pedig a nagy és nehéz feladatok ránt való érdeklődése. Hatalmas méretü vásznai vannak, rajtuk élet nagyságu alakok; de festői képességei még nem eléggé érettek az ilyen magasrendü feladatok hiánytalan megoldásához. Néhány szép arcképe is igéretet rejt magában, köztük Bent tábornoknak stilizált beállitásu és érdekes szinkompozicióju arcképe.

A fiatal festővel egyidejüleg mutatja be szobrainak gyüjteményét egy régi, érdemes szobrászunk, az ujabban fölöttébb ritkán szereplő *Telcs* Ede. Szivesen látjuk viszont néhány régibb müvét és örömünk telik ujabb munkáiban is, elsősorban egy apostolfejü és ruháju Öregember márványalakjában. Telcs Ede szobrászatunk naturalisztikus korszakának egyik legtehetségesebb mintázója volt. A tömeggel tudatosan bánni, vagyis komponálni abban az időben senki sem tudott nálunk. Érem- és plakettmüvészetünknek is egyik legrégibb képviselője Telcs. Ilyen munkáinak legkülönbjeit most két vitrinában mutatja be. *(e. a.)*

Abbeglen II. ugyanis nem kapott szabad-
got s ezért nem vehet részt a svájci csapat
ráján. Az együttessel négy tartalék utazik,
ég pedig: *Grüneisl, Weiler II., Vögeli* és
ringer s amennyiben Bécsben sérülés tör-
ne, vagy valamelyik játékos gyenge for-
t mutatna, akkor ebből a tartalékgárdából

Hubay Andor.

Csoportkiállítás az Ernst-múzeumban

Egy új festőt mutat be vasárnap az Ernst-múzeum a magyar közönségnek: *Hubay* Andort. Jelentékeny olaszországi siker fémjelzésével érkezett haza a fiatal művész, akit mi még nem ismertünk és aki a kiállítási helyiség összes termeit megtöltötte műveivel. Tájképek, kompoziciók, aktok, arcképek és rajzok sorakoznak a falakon, bizonyítva *Hubay* Andor festői érdeklődésének s működésének nagy területét. Frissen, nagy készséggel és jelentékeny készültséggel alkotja műveit. Láthatólag kedvét leli a figurák és a figurális kompoziciók festésében. Meg kell csak nézni az »Orleansi szüz«, a »Térdelő akt«, a »Salome«, az »Apám hegedül«, a »Zene« és legmonumentálisabb képét, a »Sámson és Delila« című. Portréi közül különösen az »Anyám« című s a kékruhás finom önarckép állítja meg a nézőt, amelyen egyik mesterének, Franz *Stucknak* hatása jelentkezik igen előnyösen. Egyáltalában jól összeolvasztotta saját egyéniségével a különböző mesterek s a különböző benyomások — francia, olasz hatások — tanulságait s azokból értékes egyéniséget alakított ki *Hubay* Andor. Kiállítása után a magyar festőművészet értékes művelői közé kell őt számítani.

Örömmel látjuk viszont ezen a kiállításon *Telcs* Ede szobrász műveit. Ez a nagytudású és kitünő tehetségü művész már régen nem szerepelt tárlatanikon. Most bemutatott gyüjteménye összes mesteri képességeit bemutatja. Sok olyant tud *Telcs*, amit az ifjabb generáció megtanulhatna tőle. Remek plakettjei között nem egy mesteri darabra akad a néző.

A zseniális *Fadrusz* János hatalmas tehetségét öt műve képviseli. Ez a néhány szobor is hatalmas erővel löveli magából egy rendkívüli művészi nagyság ragyogását és lenyügöző hatalmát.

Az Est, 1928. Okt. 21.

kat, amelyet a modern magyar *ujsághirdetés* megteremtése érdekében megkezdettünk s ezért most

új hirdetésversenyen bocsátjuk a közönség ítélete alá művészi hirdetéseinket.

Szavazzon a közönség, melyik a legjobb, a legszebb, a leghatásosabb hirdetés lapjainkban.

Új hirdetésversenyünk november elején kezdődik, akkor fog megjelenni az első hirdetés, amely részt vesz a versenyen. Hogy a közönség munkáját megkönnyítsük,

minden hirdetést, amely a versenyre nevezett, külön meg fogunk jelölni.

Ezeket a hirdetéseket

Hubay Andor.
festőművész.

Pesti Napló, 1928. Okt. 21.

Új magyar festő az Ernst-Múzeumban

Az *Ernst-Múzeum* vasárnap megnyíló kiállításán új magyar festőt mutat be. *Hubay* Andort, egy külföldön már jelentős sikereket aratott, fiatal, tehetséges művészt, aki azonban itthon még nem szerepelt tárlatokon. Most hatalmas, változatos és értékes kollekcióval lép a közönség elé. Hubay Andor *Telcs* Ede mellett kezdte művészi pályáját. Rajzolt, mintázott, s a formának ez az első keresése állandó nyomot hagyott egész piktúrájának kifejlődésén. Mindenekfelett az anyagszerű formát érezteti vásznai. Még akkor is, ha nem figuráliát, de tájképet fest. A talajjáték, a tárgyak plasztikája érdekli elsősorban. S az impresszionizmus-naturalizmus határain mozgó fiatal művész fölényes biztonsággal, kulturált készséggel oldja meg ezeket a képei magvát alkotó formaproblémákat. Ami azonban korántsem jelenti azt, mintha a színt elhanyagolná. Ellenkezőleg: formalátása meglepően kifinomult színérzékenységgel párosul. Színskálájának gazdagsága éppen java munkáiból csendül ki a legerősebben. Így nagyszabású kompozíciói közül a *Salomén*, a *Consummatum est*-en, de különösen a *Sámson és Delilán*, portréi közül néhány férfi- és női arcképen (*Anyám, Nőfej, Apám, Önarckép*), tájképei közül pedig az *Érik a rozs, Havazás, Fiatal erdő, Ősz, Est, Hegyoldal* című vásznain. Római és párizsi tanulmányai a nemes hagyományok áhítatos tiszteletét gyökereztették lelkébe, s olyan alapot adtak neki, amely gyengéd, elmélkedő, lírikus egyéniségét egyre határozottabban segíti teljes kibontakozáshoz. Kész értékei mellett, csupa ígéret ez a hat termet megtöltő, szép és érdekes gyüjtemény, amely mint grafikust is igen előnyös oldaláról ismerteti meg velünk a fiatal művészt. A nagyteremben *Telcs* Ede újabb szobrai, érmei és plakettjei kerültek kiállításra. A kiváló mester bensőséges művészetét a barokkos hajlású körvonal, a részletek gondos jellemzése és tiszta harmóniába fogása jellemzi. Kivált gyermekportréi és apró bronzai megkapóak. Hosszú távollét után jelentkezik most Telcs, s nívós gyüjteményével művészi erőinek töretlen teljességéről tesz meggyőző bizonyságot. A kiállítást öt Fadrusz-szobor egészíti ki, kegyeletesen emlékeztetve a látogatót a nagy művész halálának huszonötödik évfordulójára és arra, hogy milyen pótolhatatlan magyar érték szállt vele sírba.

P N
928
X
21

k mind
tany, ami
fénylik,

Hubay Andor.
Festőművész

Magyarság, 1928. Okt. 21.

* **Hubay Andor és Telcs Ede kiállitása.** Az Ernst-Muzeum tárlatán uj festőművészünk mutatkozik be, aki már olaszországi tanulmányévei alatt több kiállitáson ott igen jelentős és értékes sikereket aratott. Idehaza most szerepel először nagy kollekcióval. Rendkivül könnyen fest. Sokat és szépen. Igen nagy a kulturája és ez a három képessége csak ugy röpiti művészi pályáján. A nehéz problémákat könnyen, talán tulkönnyen, született készséggel, nagyszerü iskolázottsággal és elegánciával oldja meg. Kompoziciói, tájképei, aktjai, sok, külön hatás magábaolvasztása után szinesek és szépek. Csak éppen hogy tulszépek! Többször kellene megállania a természet és aztán különösen a képei előtt. Elmerülnie önmagában. Mélyebbre ásnia, küzködnie, szenvednie is. Gyönyörü kezdetek (édesanyja képe, hegedülő édesapja, Sámson és Delila) mutatják, merre kell haladnia. De befelé! Mindig önmagába. Nem olyan nagy baj, ha kevesebb képe lesz, nyernek értékben és eredetiségben. Mindenesetre örvendetes a bemutatkozása, de sokat kell és komolyan dolgoznia, hogy az elsők sorába emelkedjék. Még fiatal, erős, talentumos, minden tehetsége erre utalja. Be is kell váltania, amit most bemutatkozásával, annyi bizonyossággal igér. Vele együtt állitott ki hosszabb idő óta *Telcs* Ede régi, elismert szobrászunk is, finom lelkü, mély kulturáju művész, teljesen megoldott kompoziciókkal és különösen igen szép plakettekkel. Ezen a kiállitáson látható *Fadrusz* János néhány szobra is halálának huszonötéves fordulója alkalmából. Itt tessék jól megnézni a művészi erőt, az egyéni tehetséget, a gigászi munkát. Messze legszebb darabjai a kiállitásnak. *(m. j.)*

Kósza Irma, Klitemnesztráéban *Hamvas* Józsa voltak jók. A szereplők rengeteg tapsot kaptak, az ujjáéledt *Szép Heléna* minden jel szerint hosszabb sorozatra indul. *(m. i.)*

* **Márton Lajos egri kiállitása.** *Márton* Lajos festőművész gyüjteményes képkiállitását Egerben a ferencesek fehérterméhen

Hubay Andor.

HUBAY ANDOR: ANYÁM
AZ ERNST-MUZEUM
KIÁLLITÁSÁRÓL

Az Est, 1928. Okt. 21.

Albany Theater.

Hubay Andor.

Pesti Hirlap, 1924. Okt. 25.

HUBAY-TELCS KIALLITÁS AZ ERNST-MUZEUMBAN.

Adva van egy hirneves zenész, aki hegedüvirtuóz és zeneszerző, — aztán egy kivételesen finom lelkü arisztokrata nő, — csoda-e, ha ilyen szülők után művész gyermek születik? *Hubay Andor* művésztehetségének ez a forrása. Hogy azután a vagyoni tehetősség támogatja a művésztehetség fejlődését, finomra csiszolását, izlésbeli előkelőségét, ez külön szerencse dolga.

Most, mikor Hubay Andor művészetét az Ernst-muzeum termeiben, külön kollekciójában elénk tárja, — ezt is mind elárulja. Tájképeinek nagy finomságaiban megszólal a zenei örökség, muzikális akkordokat zengenek finom színei. Virágos vetései (Érik a rozs, Pipacsok, Virágos domb) éppoly beszédesek, mint mélyrehangolt őszi tájrészletei (Sárguló kert, Ősz, Vihar a hegyekben, Napnyugta) és szüzies téli tájképei (Fenyőfa télen, Havas fenyő) fakturájukban is őszinték, egyszerüek ezek a vásznak. Figurális dolgaiban különösebb figyelmet érdemelnek képmásai s ezeken is a szemek, melyekben a lélekfestést szinte szuggesztiv erővel hangsulyozza. Édesatyjának, Hubay Jenőnek arcképe nagyszerüen hirdeti a lélek virtuozitását. Anyja képmásában viszont a teljes leegyszerüsitést keresi. Kompozicióban még nincs meg a kellő erő, bár legnagyobb vászna a Sámson és Delila, Sámson erőteljes aktjával sokat mond. Salomejában viszont a női akt érdekes beállitása s a vörös-fekete drapéria hatásos beállitása mutatja meg az ifju művész tehetségét, mely igazán nagyra hivatott.

A Hubay-kollekciót a nagy teremben Telcs Ede szobrászati kollekciója egészíti ki. Telcsről meg kell itt jegyeznünk, hogy kitünő rajzoló s ő volt Hubay első mestere. A tanitvány ugyan a művészmesterség szinesebb részét választotta. De Telcstől mindenesetre megtanulta azt, hogy igazi művészet csakis becsületes rajztudáson alapulhat s az indokolatlan ultra szinrikoltozásból komoly eredmény nem szürődik le. Telcs művészete, szoborképmásainak megdöbbentő élethüsége és plakettjeinek páratlan finomsága ezen a bázison alapul. Vörösmarty-szobrából ugyan itt semmit se látunk, de válogatottan szép intimebb gyüjteményt. Ebből kiválik Kiss József s néhány nagyszerü női szobor képmása, gyönyörü kettős gyermekarcképcsoportja és magas reliefben mintázott három nagy mesteri plakettje (különösen Magnus Rudolf arcképe). Két vitrinben látjuk a mester kisebb plakettjeit és érmeit, szebbnél-szebb müdarabokat. Itt külön figyelmet érdemelnek Hollandiában készült relief-képmásai, melyeket ottani hosszabb tartózkodása idejében készitett.

A kiállitásnak egy csöndes szereplője: *Fadrusz János*, aki 1903. évi okt. 26-án halt meg s most ennek 25 éves évfordulóját ünnepli az Ernst-Muzeum a mester öt kisebb művének bemutatásával. (köztük a „Toldi", az „Atléta" s a „Krisztusfej"). Fadrusz szobrásznagysága különben sem fér be ilyen kis cikk keretébe. És legnagyobb alkotása a kolozsvári Mátyás-szobor vajjon még a miénk lesz-e?

Kézdi.

csorbulással tavaly május 2-a óta.

A példák, melyeket itt felhoztunk, tipikusak és nem szórványosak. Hiszen az izzó is 160-ról 102-re a Salgó is 89 pengőről 67-re, az Urikányi is 233-ról 146-ra zuhantak le ugyanez idő alatt. Fölösleges több adatot a helyzet jellemzésére felsorakoztatnunk, hogy megitélhessük: micsoda abnormitás a Német-Magyar Mezőgazdasági részvénynek kivételes karrierje. Egy mezőgazdasági értéké, amely a mezőgazdaságnak, főleg pedig a nagybirtoknak szükségképen minden válságát elszenvedi.

Vannak a budapesti tőzsdén részvények, melyek Svájcban is jegyezve vannak, Párizsban is, hogy Bécset ne is emlitsük: s nem ezeken akadt meg az idegen tőke szeme.

Vannak ezeken kivül is komoly értékeink, melyeket az irányadó külföldi tőke beható vizsgálat után bizalmára méltatott, ugyhogy elég ezekről annyit mondani: ez a nagy londoni bankár, vagy az a vezető amerikai pénzfejedelem nagy tőkéket fektetett bele és szó nélkül megy utánuk mindenki, aki magyar papir iránt érdeklődik. A rejtelmes idegen tőke azonban, amelyben az egységespárti értekezlet egyik felszólalása a svéd gyujtótrösztöt véli felismerni, nem indult el ezen a nyomon, őt más nyomok vezették egyenesen a Német Mezőgazdasági-hoz. Nem kellett neki sem a Kőszén, melyet Genfben is el lehet adni, sem a Salgó, sem a Rima, sem a Magyar Cukor, sem az Izzó nem kellett neki, csakis a Magyar-Német Mezőgazdasági kellett, talán azért, mert a Dunántuli sertéshizlaló részvényei is tárcájában voltak s amelynek majoritását a Leszámitoló

Hubay Andor.

Magyarország 1928. Okt. 21.

Az Ernst-múzeum kiállításáról
Hubay Andor: Tájkép

Hubay Andor

— **Elszomoritó kiállitás az Ernst-Muzeumban.** Ha valamely hozzáértő kéz kiválogatott volna *Hubay Andor* vásznai közül nyolcat-tizet s ezzel a kis gyüjteménnyel állott volna ki egy kis teremben, akkor nem szólnánk semmit. Elvégre, ha szivügye, hogy fessen, miért ne tegye és ha hozzátartozóinak örömet szerez, hogy mint kiállitót ünnepeljék, miért ne állitson ki? A papája világhirneves zenepedagógus, *érdemeket szerzett a magyar névnek*, erre is tekintettel kell lenni, amikor a fiáról van szó. Csakhogy — ó, magyar müvészéti közélet! — mindennek van határa. És a legjámborabb lélek is elszomorodik azon, ha egy előkelő müintézet összes termeit zsufolásig töltik meg valakinek a privát ügyeivel. *Mert ez a kiállitás tisztára magánügy.* Családi körben kellett volna elintézni és nem a nagy nyilvánosság elé teregetni. Nem 1928-ban, de husz év előtt se lett volna aktuális. Ettől eltekintve pedig legalább négyöt komoly, hivatott müvészt üt el attól a lehetőségtől, hogy ebben a szezónban kiállithasson. Pedig itt százával tolonganak a szereplés lehetőségére váró kitünő magyar müvészek, akik számára a kiállitás nem érzelmes kedvtelést jelent, hanem kényszerü, elkerülhetetlen kiállást, ahol hivatásuk eredményeit mérlegre teszik önmaguk és a közvélemény előtt s mindezen fölül esetleg egy darab kenyeret is.

a Reggel 1928.
Okt. 22.

Albrecht Dürer.

Photogr. Atel.
Dürer, Nr.

Hubay Andor
festőművész

Magyarság, 1928.
Okt. 21.

Hubay Andor képei, Telcs Ede és Fadrusz szobrai az Ernst-múzeumban

Uj festőművész hatalmas anyaga tölti meg az Ernst-múzeum valamennyi termét. Ez a fiatal művész nem úgy indul útjára, mint ahogy a legtöbb magyar művész, a tárlatokon nagynehezen elhelyezett egy-két képpel, hanem *jelentős külföldi sikerek után munkásságának egész skáláját felölelő impozáns anyaggal mutatkozik be.*

Tavaly hallottuk először, hogy *Hubay* Jenő fia festőművész. Olaszországban rendezett kiállítást és őszinte nagy sikert aratott. Végignézve az Ernst-múzeumban kiállított anyagát, az lep meg legelőször, hogy milyen vehemens érdeklődéssel, milyen odaadással fordul a legkülönbözőbb témák és problémák felé. Egyformán érdekli az intim táj hangulata, vagy egy-egy érdekes arc és ugyanolyan bátorsággal komponálja hatalmas figurális képeit. Legutolsó korszakát képviselik a nagy figurális kompozíciói, úgylátszik, erre felé vezet most fejlődése.

Régebbi dolgain még érezni mestereinek hatását, akik között Stuck volt a legnagyobb, de ez a hatás nem marad nyers, hanem teljesen feldolgozza és átalakítja értékes művészi egyéniségé. A naturalizmushoz áll közel *Hubay* Andor művészi meggyőződése, de mély szenvedéllyel merül el minden témájában és így minden képe állásfoglalás lesz. Biztos rajztudásáról az első terem vázlatai tanuskodnak. Érdeklődéssel figyeljük az új művész fejlődésének útját.

Hosszú hallgatás után jelent meg a közönség előtt *Telcs* Ede. A Vörösmarty szobor egyik mestere egész pályájáról beszámol válogatott kollekciójával. Igazi szobrászi problémák érdeklik, portréin, kis bronzain egyaránt a legtisztább szobrászi eszközökkel jut el a legmélyebb lélekábrázolásig. Gazdag érem- és plakettgyüjteménye bizonyítja újból, hogy egyike e műfaj legkiválóbb magyar művelőinek.

Fadrusz János halálának 25 éves évfordulója lesz a jövő héten, ebből az alkalomból a kiállítás keretében a nagy mesternek 5 szobrát mutatja be a múzeum. Itt látjuk újra híres *Toldiját*, egy monumentális viaszvázlatát, *Krisztus* fejét, Mátyás király fejét és *Jog* című kompozícióját. (m—i)

ott voltak a szocialista munkás-
sok is.

akik felkészültek esetleges támadás esetén lapjuk védelmére. Erre a tüntetők a *Rákóczi* térre vonultak. *Egy munkást, aki kifakadt hátráló diákok ellen, egy túlbuzgó rendőr »lázítás« címén előállított, de hamarosan intézkedtek elbocsátása felől.* A diákok végül rombolásmentes további tüntetésben a *Rákóczi* úton a *Szentkirályi* utca sarkára vonultak s ott zajongtak.

Hubay Andor

festőművész

Hubay Andor, a kitünő fiatal festőművész lett a *Nemzeti Szalon* igazgatója. *Hubay* Andor fiatal piktor, akinek azonban már nagy sikerei voltak főként külföldön. A *Nemzeti Szalon* igazgatósága hétfőn késő este tartott ülésén választotta meg uj ügyvezető igazgatóját és nagy meglepetésre, de tegyük hozzá, *a magyar képzőművészeti világ teljes megelégedésére, Hubay Andor személyében találta meg azt a művészembert*, akinek európai kulturája, közvetlen egyénisége és nem is utolsó sorban nagyszerü külföldi összeköttetései bizonyára szebb jövő felé ringatják a *Déry* Béla halálával kormányosát vesztett Nemzeti Szalon hajóját.

Nemzeti Ujság

1933 I. 25

Ö.M.I.K.E.

IX. Állói út 11

M.I.E.F.H.O.E.

Kiállítása.

1933. I. 29 – II 5

~~Litografált katalogus: Második példány.~~

Hubay Andor.

* **Magyar festő kiállítása Milanóban.** A milanói Galleria Pasaroban szerdán este ünnepélyesen megnyitották *Hubay* Andor önálló kollektiv kiállitását. A fiatal magyar művész közel száz nagy képet állitott ki, köztük a Consummatum-est cimü képét, amely a római egyházmüvészeti világkiállitáson már szerepelt, továbbá Hubay Jenő arcképét, amelyet a frankfurti zenetörténeti kiállitáson mutatott be. A megnyitáson megjelent Arnaldo *Mussolini*, a *Popolo d'Italia* főszerkesztője, a Duce öccse, aki szerencsekivánatait fejezte ki a magyar müvésznek. A megjelenésében akadályozott milanói polgármester *Belloni*, képviselőjét küldötte el a megnyitásra, amelyen megjelent *Verga* milanói muzeumi főigazgató, a milanói egyetem tanárainak nevében *Bolchini* rektor, *Raimondi* kuriai elnök, *Catanio* tábornok, városparancsnok, *Pisetti* konzervatóriumi igazgató, az olasz sajtó képviselői és még számosan. A magyar kolónia tagjai *Virányosi Pőzel* Tibor, a milanói magyar főkonzul vezetésével jelentek meg a megnyitáson.

Magyarság, 1927. nov. 11.

Hubay Andor.

Magyarság
1927. nov. 15.

*** Hubay Andor kiállítása a milanói „Galleria Pesaro"-ban.** Előkelő nagy közönség előtt már a külső sikernek is minden látható jelével nyilt meg néhány nappal ezelőtt a milanói „Galleria Pesaro" szalonjaiban az ujabb magyar festőgeneráció egyik legmarkánsabb egyéniségének, *Hubay* Andornak kiállitása. A vernissage közönsége, melynek soraiban viránvosi *Pözel* Tibor főkonzul és felesége élén ott láttuk főkonzulátusunk személyzetével együtt a milanói magyar kolónia minden számottevő tagját épp ugy, mint a nagy lombard metropólis szellemi arisztokráciájának szine-javát, osztatlan elismeréssel fogadták *Hubay* Andor milanói bemutatkozását. Már a tárlat megnyitásának első félórájában látni lehetett, hogy a fiatal mester merész, ideges egyénisége mélyen megfogta az olasz müértők lelkét. Kézzelfogható bizonyitéka ennek az a hat kép, amelyik már a megnyitó est első negyedóráiban vevőkre talált. A legnagyobb milanói lapok hasábos kritikákra terjedő cikkekben méltatták a müvészt. Igy a *Corriera della Sera* a következőket irja: „Hubay Andor portrétista, tájképfestő és kompozitőr. Nem határolja el magát kizárólagossággal egyik művészi irány mögött sem. Vásznai az égővörös háttérből élesen kiemelkedő *Salome*-jától kezdve a világos és igaz szinekkel megfestett kárpáti képekig, *Jeanne d'Arc* szemléltető kompoziciójától kezdve *Édesatyjának* finom portréjáig, — mind skálájának sokoldalusságáról tesznek bizonyságot. Ez a gazdag, különösen világos arany szinekben pompázó szinskálája előkelő ecsetkezeléssel párosulva, a maga teljességében mindenekfelett a fiatal müvész poétikus lágysággal és szelidséggel teli clair obscure-ében mutatkozik meg, amelyek áttetsző árnyékolásaikkal és reflexeikkel néhány finom akt-tanulmányában nem mindennapi müvészi hatást érnek el." Hasonló elismeréssel adózik a *Secolo* is, a „folyton önmagával tépelődő, de magát hittel kereső, magát minden friss benyomásnak nyugtalan fantáziájával átengedő" fiatal mesternek.

szánsz-építkezés minden monumentalitása, az Istenség szentélyébe való belépés minden fenséges érzése benne zeng, ennek a festménynek kékreflekszü levegőjében.

Azt mondják, Burghardt még fiatal ember, ezek mögött a képek mögött egy már régen izzó, régen égő lelkiélet lirája van, egy költőé, aki régen ismeri az akarást a harcot és a szenvedést.

Oláh György

MA ÉS HO

Hubay Andor

Legyenek pillanatok, amikor a magyar képzőművészet előtt feledjük a tegnapot, a mát és bizunk a holnapban — mondta Hubay Andor a Nemzeti Szalon ünnepélyes megnyitása alkalmából

A *Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület* elnöki székébe gróf Andrássy Gyula halála után gróf *Zichy* Jánost választották meg, a tavaly elhunyt igazgató, *Déry* Béla helyére pedig *Hubay* Andor festőművész került. Az uj vezetőség hatalmas tempóval látott hozzá a *Nemzeti Szalon* regenerálásához, az épületet modernizálták, helyenkint átépitették, ujabb technikai felszereléssel látták el, ugy hogy a magyar képzőművészet az Erzsébet-téri épületben korszerü és méltó uj hajlékot kapott. A minap számoltunk be arról a hatalmas művészeti programról, amelynek jegyében a megfiatalodott *Nemzeti Szalon* első esztendeje kezdődik. Szombaton délután félhatkor nyilott meg a *Szinyey-Merse Pál Társaság* kiállitása, amely egyuttal idénynyitó kiállitása is a *Nemzeti Szalonnak* és névjegye a kitünő uj vezetőségnek. Az ünnepélyes megnyitón a közélet és a művészvilág ugyszólván minden kitünősége résztvett és elragadtatással emlékezett meg arról az eléggé nem dicsérhető munkáról, amelyet a *Nemzeti Szalon* uj vezetősége máris elvégzett. Maga a kiállitás minden évben a művészeti idény legnagyobb eseményei közé tartozik, ezuttal is méltó a tradiciókhoz, kritikai méltatására legközelebbi számunkban még visszatérünk.

A *Nemzeti Szalon* ünnepélyes idénynyitó kiállitásával kapcsolatban felkerestük *Hubay* Andort, a *Nemzeti Szalon* uj igazgatóját, aki művészi terveiről és célkitüzéseiről a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— A mai sulyos viszonyok között, amikor az emberek leverten, fáradtan szaladnak nehéz veritékkel megszerezhető kenyerök után, amikor minden apróság problémává nő, mert Mammon kérlelhetetlenül követeli obulusait, a *művészet* került a legsulyosabb helyzetbe. Ideálokért harcolni akkor és ott, ahol szinte szemünk láttára dőlnek le az Ideálok — sulyos feladat s csak az képes reá, akiben tényleg elhivatottság van! És hány elhivatott magyar művész lelkében ég a láng, hány elhivatott magyar viszi vállán a nélkülözések keresztjét csak azért, mert lelkében láng lobog! A *Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület* ujjáépitett falai között szeretnék helyet adni a magyar művészetnek, — annak az Ideálokért harcoló — magyar törhetetlenséget hirdető művészetnek, mely Hazánk sötétjében az utat mutatja! Azt szeretném, ha a nagyközönség — bár mennyire nincs is ideje, mert saját gondjaival kénytelen küzdeni — *vegye észre azokat az értékeket, akikért ma is érdemes még áldozatokat hozni, mert azzal önmagunknak teszünk szolgálatot s Hazánk kulturájának áldozunk!*

— Legyenek pillanatok életünkben, amikor *feledhetünk, mert szépet látunk, legyenek pillanatok, amikor magyar műalkotások előtt levett kalappal feledjük a tegnapot, a mát és bizunk a holnapban.* Ne hagyjuk. hogy a köznap megölje az ünnepnapokat s legyenek ünnepnapjaink a törhetetlen magyar művészetek élvezése! A *Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület* egyetlen célkitüzése: bebizonyitani a nagyközönségnek, hogyha van is hare a művészek és irányok között, műalkotás marad és szemlélése élvezetet nyujt!

— Örülök, hogy az én vezetésem alatt jöhetett létre a *Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület* épületének átalakitása. Külső formájában nem változtattuk meg, hiszen maga az épület egy elmult kor, a secessió, érdekességét és értékét viseli magán, belül azonban a modern ember gondolkodásához és izléséhez kelletett „idomitani". Elsősorban is *központi fütéssel* láttuk el a termeket, ugy hogy a müértő közönség most már nem lesz kénytelen dideregni télen és *ablakokat vágattunk*, ugy hogy nyáron a szellőztetés lesz egyszerü. Az ablakok azonban láthatatlanok, ugy hogy én ezzel tulajdonképen egy kulisszatitkot árultam el. Magukban a termekben párhuzamos vonalban helyeztem el az ajtókat, ugy hogy most végig látunk a helyiségeken, ami emeli az összbenyomást. — Boldog vagyok, hogy gróf *Zichy* János ő Nagyméltósága volt oly kegyes elfogadni *Andrássy* Gyula örökét s igy a *Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület* elnöki székében Országunk kulturájának egy kipróbált előharcosa ül s kiváló egyéniségével biztositja, a magasabbrendü eszmék győzelmét! — fejezte be nyilatkozatát *Hubay* Andor, a Nemzeti Szalon kitünő uj igazgatója, aki különben maga is kitünő festőművész.

N.U. XI/19

— **Keskeny-filmbemutató.** Az *Amatőr Mozgófényképészek Egyesülete* november 21-én, kedden délután félhat órakor Horánszky-utca 16. alatti helyiségében mutatja be azokat az amatőr keskeny-filmeket, melyek a Párisban tartandó nemzetközi versenyen a magyar szineket fogják képviselni.

Mozgófényképszinházak műsora

ROYAL FILMSZINHÁZAK

ROYAL APOLLO. (Erzsébet-körut 45. Telefon: 429—46) Prolongálva! **Iza néni** (Fedák S., Törzs J., Jávor P., Ágai Irén, Gombaszögi Ella, Beregi O. — **Hiradó.** Előadások hétköznap 4, 6, 8, 10, vasár- és ünnepnap 2, 4, 6, 8 és 10 órakor. Az első előadáson mindennap félhelyárak

FORUM FILMSZINHÁZ. (Kossuth Lajos u. 18. Telefon: 897—07 és 895—43.) **A nagyhercegnő.** (Jeritza Mária, Szőke Szakáll, Slezák Leó. — **Hiradók.** — Előadások kezdete hétköznap 4, 6, 8, 10, vasár- és ünnepnap 2, 4, 6, 8 és 10 órakor. Első előadáson mindennap felhelyárak.

DÉCSI FILMSZINHÁZ. (Teréz-körut 28. Tel.: 259—52, 213—43.) **A Nagyhercegnő.** (Jeritza M., Szőke Szakáll, Slezák Leó, Paul Hartmann. — **Hiradók.** — Előadások hétköznap 4, 6, 8, 10, vasár- és ünnepnap 2, 4, 6, 8, 10 órakor. Az első előadáson mindennap félhelyárak.

CASINO FILMSZINHÁZ. (Eskü-tér 6. szám Telefon: 831—02.) **Manolescu, a szélhámosok királya.** (Petrovich Szvetiszláv.) — **Hiradó. Mi ujság a nagyvilágban?** — Előadások kezdete hétköznap: 4, 6, 8 és 10 órakor. Vasár- és ünnepnap: 2, 4, 6, 8 és 10 órakor. Az első előadáson mindennap félhelyárak!

PALACE. (Erzsébet-körut 8. Telefon: 365—23.)

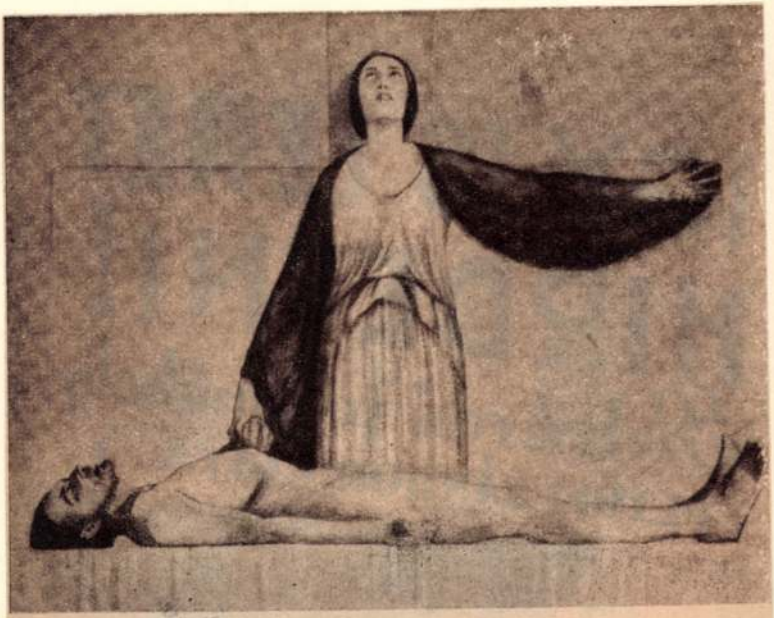
A tetra-versenyben havonta két jutalomkönyv Uj megfejtők között is kisorsolunk havonta egy-egy könyvet. *Kétlépéses feladványoknál elég a megfejtő (kulcs) lépés.* Pl.: *1. Kd7—e6* vagy *c2—c4* stb. Akinek kérdésére nem válaszoltunk, vagy idejét multa, vagy a rovatban már feleletet talált kérdésére. A jutalomkönyveket mind elküldötte a kiadóhivatal. Aki esetleg nem kapta meg, ugy — kérem — rögtön irjon cimemre. Nagy örömmel üdvözlöm az uj megfejtőket. A sok elismerést hálatelt szivvel köszönöm. Csak kötelességét teljesitek. *Dr. D. J.* A sok helyes kritika közül majd ismét közlünk egyet. Van lényeges (major) és lényegtelen (minor) duál. Az előző, ha a védő lépés után kétféleképen adhatunk mattot. Ez sulyos és a feladvány értékét csökkenti. A utóbbitól sokszor eltekintenek, ha a sötét *nem védi* a fenyegetést. Lépéskényszeres feladványnál természetesen ez is hátrányt jelent. 68. sz. helyes. Az ábra nyomókat Tóth László (Kecskemét) szerkesztő urnál lehet beszerezni. *F. M.* A pontokat mindenki ellenőrizheti, mert megfejtéseket közöljük. *G. J.* Választ küldünk. Csak az első. *J. G. M.* 65. és 71. hibás. *J. K. M. E.* Gratulálok a körnek és M. urnak. Játszmája nagy haladást igazol. *K. A.* 69. sz. He5 és f5 61. sz. 1. Hb6! 63. Vh5 *K. F.* Nem lehet, mert a keresztrejtvényt csütörtökig kell leadni, mig itt 2—3 hét is elegendő. *Dr. M. G. P.* Meglepetéssel szemléltem sokoldalusságának legujabb hajtását. Az első sikerült, mig a második boleesett a megtévesztő változatban. *1. Fc5* lépésre *Fd5!!* védi a mattot! Még egy kis türelem, kitartás és akkor itt is nyilnak a virágok. *Voluntas et nihil aliud! N. P.* A középiskolai sakkbajnokság megrendezését idő előtt közöljük. *Sz. A.* Ha nem is sikerültek teljesen a megfejtések, egy IV. elemistától el is dicséretes. Elégséges a kezdő lépés. *B. V.* I. Hd4! II. Ff6—Hh4—b4 lépéssorozat. III. Amint több helyet kapunk.

SAKKHIREK:

A *Szolnoki Sakkör* f. hó 26-án huszas csapattal mérközik a *Beszkárt* ujjászervezett sakkörével Szolnokon.

Tóth László Szófiában **12—2 arányban szimultánt tartott.**

Hubay Andor
Festőművész

Hubay Andor: Piéta

Pesti Hirlap
1934. I. 14.

Hubay Andor
hegedűművész

Hubay Andor nagy sikere Varsóban

A világhírű magyar hegedűművésznek és kiváló zenepedagógusnak, *Hubay* Jenőnek fia, *Hubay* Andor magyar és olasz sikerei után a varsói *Zaheta* téli tárlatának kereteben legujabb festményeiből gyüjteményes kiállitást rendezett. *Hubay* Andor kiállitása erős visszhangot vert a lengyel képzőművészet berkeiben, bemutatkozását művészi eseménynek tekintette az egész sajtó és olyan sikere volt, amely a kultura frontján komoly diplomaciai fegyverténynek tekintendő. *Hubay* Andor már hazai bemutatkozásán is felhivta magára a figyelmet s Rómában is nagy és komoly sikere volt. Művészi elmelyedése, sokrétü egyénisége, nemes kulturája és mondanivalóinak artisztikus előadása már akkor is jelezték, hogy a magyar képzőművészet legnagyobb igéretei közé tartozik és ha a kisiklásokra, művészi eltévelyedésekre legveszélyesebb éveket ilyen szerencsésen meguszta, akkor apja nyomdokaiba lépve, a kultura magyar harcosainak vezérkarába fog kerülni. *Hubay* Andor hamarább váltotta be a fejlődéséhez füzött várakozásokat, mintsem remélhettük, alig harminc éves korában Európa egyik hatalmas országának sajtója és müértő közönsége ugy hajtja meg előtte az elismerés lobogóját, ahogy idegenben csak nagy művész előtt szokás, különösen akkor, ha nincs mögötte szuronyerdő, népmilliók, a „nyugat" márkája, nagyhatalmi tekintély. *Hubay* Andort mint egy szerencsétlen kis ország kulturkövetét is észrevették és hogy milyen sikert aratott, arra nézve jellemző, hogy irnak róla a legtekintélyesebb lengyel sajtóorganumok.

A *Dzien Polski* szerint *Hubay* Andor alkotásainak sokoldalusága egyenesen bámulatos, a legnehezebb problémákat keresi, amelyek megoldásában segitségére van rendkivüli megfigyelőképessége és művészi érzékenysége. Művészi finomságuak félárnyékai és szinte zeneien megfogott valőrjei. A *Kurjer Lodzki* azt irja, hogy a jelek szerint *Hubay* Andor, mint ritka kivétel utban van arra, hogy apja

Uj Magyarország
1930 II. 20.

Ujra be kell mutatni: ..... n .....

Magyar királyi államvas

óriási hírnevét elérje. Kiállított képei közül különösen portréi bámulatosan eredetiek és elérhetetlen szépségűek. A *Kurjer Warszawszki Hubay* Andor kiállításában bizonyítékot lát arra, hogy a művészek visszatérnek a gondolatkompozicióhoz, a benyomások és érzések közvetlenségéhez, anélkül, hogy témáik banálissá lennének. *Hubay* dolgain látszik, hogy ismeri az élő európai művészetet, de ebből csak azt választja ki, ami jó és összhangban van egyéniségével. Nagy kompozicióiban misztikus elmélyedés van, portréi viszont párisi lendülettel vannak megfestve. Anyja arcképe egyszerűségében és csendéletei izlést, tudást és tökéletes érettséget bizonyítanak. *Hubay* Andor nagy tehetség, aki tisztában van az előtte álló út nehézségeivel és azzal, hogy vállain egy kivételes tehetség nagy felelőssége pihen. Az *Illustrowany Kurjer Codzienny* szerint Hubay képei a legszélesebb körökben nagy feltűnést keltettek és nagy sikert arattak. Hubay nemrégiben a Bem-ünnepségek alkalmából a lengyel állam számára megfestette *Bem* tábornok arcképét.

Tis
Ös
Kia
Elő
Utó
Öss
Egy

..... db melléklet ..... csomag ..... súly

Hubay Andor festőművész

Magyarság
1933 II 15

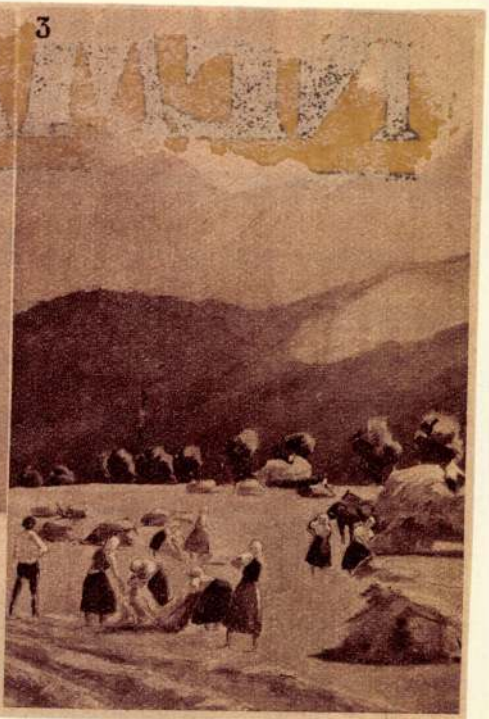
• **Hubay Andor és Csók István kiállítása.** A *Szépművészeti kiállítások* termeiben most mutatja be *Hubay* Andor és *Csók* István legujabb művészeti anyagát. *Csók* ezuttal is bemutatja hagyományos „fürdőző nőit", valamint a „Boszorkánytánc" egyik vázlatát, de mindez már hozzátartozik egy *Csók*-kiállításhoz és nem is hat banálisan. Sőt... valahogy visszaidézi régi énjét, mely frissességében, elevenségében megmaradt nála egészen mostanáig. Festményeinek szindus világ- vonalainak merész harmóniája ezen a kiállításon is a legérdekesebb látnivaló azok számára, akik *Csók* István hivei közé tartoznak. Társa ezen a kiállításon *Hubay* Andor, a *Nemzeti Szalon* jövendőbeli igazgatója. És ezen sokan csodálkoznak, vajjon miért ment *Hubay* ebbe az eldugott, nyilvánosságtól meglehetősen elzárt kiállitási helyiségbe, amikor minden mübarát számára érdekes lett volna: az uj igazgatónak Szalonbeli bemutatkozása. Akik emlékeznek a *Mücsarnokban* esztendőkkel ezelőtt látott munkáira, azok számára is meglepetést jelent *Hubay* kollektiv anyaga. Egyszerü, minden nagyképüsködéstől mentes tájképek, frissek, levegősek és hangulatosak... finomtónusu portrék, lehetőleg egyszerü hátterekkel. Tájképei közül különösen a *Keresztek a Felvidéken* és a nemesvonalu *Aratás előtt* emelkednek ki, melyek érdekesen mutatják be *Hubay* Andornak egyéniség felé törő művészetét.

Hubay Andor
fs Lőmüvész

Uemuet. Lipsey
1930 III. 2

Hubay Andor festőművész nagysikerű képei a varsói téli tárlaton. 1. Anyám. 2. Virágok. 3. Behordás.

HAJÓVAL EURÓPA KÖRÜL.

Hubay Andor
festőművész

— **Hubay Andor sikere Varsóban.** Röviden jelentettük már, hogy *Hubay Jenő* mester kitünő tehetségü festőművész fia, *Hubay Andor*, a varsói téli tárlaton nagy sikerrel szerepelt. Most több lengyel lap kritikájából közölhetünk részleteket. A „*Dzien Polski*" irja: „Az Olaszországban épugy, mint Magyarországon jólismert festőművész most a Zahezta vendége. Nagy kompoziciója, a „Consummatum est", 1925-ben a római világkiállításon magára vonta a művészvilág és a sajtó figyelmét. Második kiállításával, melyet Milanóban rendezett, igen nagy sikert aratott." Az „*Il Secolo*" többek között ezt irja: „A művész alkotásainak sokoldalusága egyenesen bámulatos..." És tényleg, az ifju művész egyforma nagy technikai készséggel lép elénk tájképeiben, arcképeiben és nagy figurális kompozicióiban. — A „*Kurjer Warszawszki*" hangsulyozza, mennyire fontos a nemzetek kulturértékeinek kicserélése; ez a mozgalom a háboru utáni Európában állandóan növekszik. „Hubay Andor kiállitása nemcsak azért érdekes számunkra, mert egy

Pesti Hirlap
1930 II. 21

/.

vérbeli művésszel ismerkedünk meg, hanem sok más oknál fogva is. Mindenekelőtt azt bizonyítja, hogy Magyarországon, mint a többi európai államokban is visszatérnek a művészek a gondolatkompozíciókhoz, melyeket az utóbbi harminc esztendőben annyira visszautasítottak, a kompozíció renaissance-ához, a benyomások közvetlenségéhez, melynél a téma banalitása teljesen elmarad." „Hubay alkotásain meglátszik, hogy ismeri az élő európai művészetet, de ebből gondosan kiválasztja a jót, egyhangban egyéniségével." A lap dicséri az ifju mester Jeanne d'Arc kompozícióját és Krisztus képét. „Portré-szinkompozíciói — irja — egyszerü párizsi stilussal és lendülettel vannak megfestve. Ezekben uj törekvését ismerjük meg az ifju művésznek. Egyszerüsége s finomsága gyönyörüen jut kifejezésre anyja arcképében — fehér ruhában, fehér háttérrel — és egy szőke szépség arcképében, ki zöld ruhában, zöld háttér előtt áll. Az első szinekben van fényesen megoldva, a másik kompozíciójában rendkivül érdekes." — Az *„Ilustrowany Kurjer Codzienny"* (krakói lap) irja, hogy a magyar festőművész képei a publikum legszélesebb rétegeiben nagy feltünést keltettek és az [illegible]sz sajtó rendkivül kedvezően fogadta az ifju mű[illegible]sz műveit. Mindehhez még hozzáfüzzük, hogy Hubay megfestette a lengyel állam számára Bem tábornok arcképét a Bem-ünnepségek alkalmából. — A *„Kurjer Lodzki"* (lodzi lap) Hubay Jenővel kapcsolatban igy ir a kiállitásról: „A jelen esetben a fiu még nem érte el apja óriási hirnevét, de minden jel arra vall, hogy ezt el fogja érni. Hubay Jenő világhirés zeneköltő fiáról beszélünk, Hubay Andor festőművészről, aki alig 31 éves. Most kiállitott művei között elérhetetlen szépségüek az ifju művész arcképei. Ő a festészetnek ebben az ágában egészen egyéni és bámulatosan eredeti mester."

Hubay Andor
festőművész

A lengyel képzőművészet szoros kapcsolatot keres Magyarországgal

A varsói tárlat sikere is bizonyitéka a pezsgő lengyel képzőművészeti életnek — Beszélgetés Hubay Andor festőművésszel

(A Nemzeti Ujság tudósitójától.) Budán, a *Fő-utcában*, ormótlan bérkaszárnyák között diszkrét előkelőséggel huzódik meg egy magánpalota.

Nyugodtan emelkedő feljáróját itt-ott szeszélyesen kanyargó és üvegfalakkal betakart folyosó szakitja meg. A legfelső emeleten szerény visszavonultságban él *Hubay* Andor, a jeles festőművész.

Nemzeti Ujság
1930 IV. 2

Hubay Andor a magyar muzsika élő halhatatlanjának, *Hubay* Jenőnek és *Czebrián* grófnőnek a fia. Szinte mint gyerekember tünt fel piktortehetségével s alig egy évtized alatt sikerült neki jelentős poziciót kivivnia a magyar képzőművészetben. Nem mindennapi talentum, fanatikus rajongója az ecsetnek és az alóla kibuggyanó mélytüzü szineknek.

Tehetségét apjától örökölte, ha más formában is jutott kifejezésre. Az a sajátos légkör, amelyben gyermekéveit töl tötte, kitörölhetetlen nyomokat hagyott életében. *Hubay* Jenő és *Czebrián* grófnő palotájában — ahol igazán gazdag és ér-

[illegible] jobb, hogy a küszöbje bizony már nagyon gödrös lett a nehéz csizmáktól, hogy leszedjék az öreg harangot, mely messze földön hires volt árcos hangjáról — ezt nem hitték.

Bezseg elhitte a pap. Sokat töprengett, hogy mitévő legyen. Végre is ugy határozott, hogy *ugy fogja magát viselni, mint hőslelkü tengerészkapitányok a süllyedő hajón.* Oda áll a bezárt templom ajtaja elé, amelyet csak holttestén keresztül enged megközeliteni a gonosz parancsot végrehajtó pribékeknek.

Nem volt rá ideje. Egy reggel a hivők hiába várták az istentisztelethez fiatal papjukat. *Eltünt.* A fállábu öreg harangozó, aki süket is volt egy kissé, csak annyit tudott mondani hogy *a pap este a rendes időben lefeküdt, reggel azonban üresen találta ágyát.* A biblia kinyitva volt éjjeli szekrényén, mellette zsebórája és cigarettás szelencéje. A ruhája ellenben hiányzott. A hivők nem szóltak semmit csak ijedt döbbenettel néztek egymásra. *A cseka kezét* érezték a dologban.

•

Ugy egy hét multva, egy szép nyári reggelen három nagy teherautó robogott a kis Volga menti faluba, egyenest a templom elé, munkásokkal és szerszámokkal. *Hozzáfogtak a templom lebontásához.* Sürün hullottak a csákányütések az egymásba keményült kövekre mint éhes harkályok türelmetlen kopogása. A kövek nehezen eresztették el egymást. Nagyon összeforrasztotta őket az idő és az egyszerü emberek lelkéből sugárzó melegség. Tizszer is visszapattant a nehéz csákány, mig végre tizenegyedszer parányi rést erőszakolt közéjük. Csak annyit, amekkorába belefért a hosszu vasrud, melyet aztán izmos munkások nyomtak, feszitettek mindaddig, mig végre is engedett a nehéz kő s lomhán gurult a törmelékhalmazba.

A harangot csak ugy *lelökték a földre.* Nem volt fontos, hogy egészben maradjon. De azért nem tört össze. Évszázados patinája alól kifénylett sárga teste azon a helyen, melyet a nehéz nyelv ütögetett. A halálra ijedt muzsikok ablak mögül, padlástetők hasadékain nézték a szörnyüséget s nem győzték barna ingujjukkal a szemeiket törölgetni, amikor öreg harangjuk egy rakás törmelék tetején feküdt. Ugyan mi lesz vele? Mi lesz belőle? Talán ágyucső, talán ajtók kilincse a szovjet urak palotáján, talán pálinkafőző üst . . .

•

A templomhajó falait bontották. Egymásután mállottak szét az avult freskók, melyekben több volt az áhitat, mint a müvészet. Az egyik munkás magasra emelt csákánya *megingott egy pillanatra*, mintha megakarna állani félúton, de aztán csak lesujtott az egyik kő kockára. *A Szüzanya kezéből kiesett a kis Jézus s apró darabokban hullott a padozatra, mig a Szüzanya két csonka karja alatt gyönyörün megremegett a tömör vakolat . . .*

•

A nap pedig, a szép nyári nap sütött, mint máskor. Langyos sugarával végigcsókolta a munkások durva arcát, erőt öntött izmaikba és fényt sugárzott elejük, hogy lássanak ütni a csákánnyal, fesziteni a vasruddal s hogy védekezni tudjanak a hulló törmelékek ellen . .

•

A templom kertjében fehér és vörös rózsák nyiltak. Almák és körték piroslottak. Közöttük kis, sárga madarak röpködtek és énekeltek.

A munkások ide jártak étkezni. Amig étkeztek, a madarak hangulatos melódiákat csicseregtek, a rózsák ontották illatukat s az almák és körték himbálva kinálták husos testüket. Az Élet átfonta puha indájával a bárgyu szemü embereket, akik ugy álltak itt a természet

tékes képgyüjtemény van — minden egyes nippről, klasszikus festményről, antik bútorról egy magas kultura tekintett feléje és kisérte fejlődésében a fiatal piktort.

Az a művészi atmoszféra, amely ott feszül a mai napig kiapadhatatlan energiáktól duzzadón, a dunaparti palotában. *Hubay* Andor tehetségének kijelölte azt az utat, amelyen fejlődnie kellett.

Hubay Andor ezen az uton is haladt és érte el azokat az eredményeket, amelyek nem maradhattak el egy olyan festő pályafutásában, *aki Hubay Jenő és Czebrián grófnő tehetségét, kulturáját és izlését hordozza drága örökség gyanánt.*

Hubay Andor a varsói téli tárlaton

Az elmult évek nem egy sikert ajándékoztak megérdemelten a fiatal festőművésznek, aki odaadó rajongással dolgozott, csendben, *minden reklámtól mentesen.* Nemrég, talán egy esztendeje mindössze, az Ernst-muzeumban keltett nagy feltünést *Hubay* Andor kiállitása.

De nemcsak idehaza, külföldön is sokat szerepelt. Igy főkép Olaszországban vonta magára a képzőművészeti körök figyelmét. A télen ujra megtiszteltetés érte: meghivást kapott a varsói téli tárlatra, amelyen ő volt az egyetlen külföldi kiállító. Nagyobb kollekcióval vonult fel, körülbelül harminc képpel. A lengyel lapok hasábos cikkekben foglalkoztak a nagytehetségü magyar piktorral, akinek egyéni hangját, technikai biztonságát és nyugtalan fantáziájának érdekes lehetőségeit hangsulyozták különösképpen.

A lengyel képzőművészet rohamosan fejlődik

Hubay Andor sokáig tartózkodott Varsóban, ahol állandó összeköttetésben volt a művészkörökkel és igy mélyebb betekintést nyert a lengyel képzőművészeti törekvések kulisszatitkaiba.

A fiatal festőművész érdekes részleteket mondott a lengyel képzőművészeti mozgalmakkal kapcsolatban.

— A lengyel képzőművészet fejlődése szinte széditő. Egyre-másra tünnek fel a tehetségesnél-tehetségesebb festők, szobrászok, akiknek nagy előnyére szolgál, *hogy a lengyel kultuszkormány organizálta a képzőművészeti életet.* Nem nyilhat meg lengyel földön egyetlen tárlat sem a kultuszkormány szakosztályának segitsége nélkül. Minden egyes kiállitásról tudomása van a központnak. Ez a szakosztály szervezte meg a tárlatok rendezését, amelyek Varsóban, az egyetlen kiállitási csarnokban, a magyar Műcsarnokhoz szerfölött hasonló *Zacheta* termeibe óriási tömegeket vonzanak. Tudniillik Lengyelországban nemcsak a képzőművészek fejlődtek rohamosan az utóbbi időben, *hanem a képzőművészeti kultura is mindjobban hódit.* Igy például az 1930-as téli tárlat több, mint két hónapig tart és napról-napra látogatottabb.

Belső harc dul a lengyel képzőművészetben

Ezután a lengyel képzőművészet belső harcáról beszélt *Hubay* Andor.

— A lengyel képzőművészet tulajdonképen két táborra oszlik. Az egyik a modern törekvések fáklyahordozóit egyesiti magában, ezeknek nagy segitségükre van a kultuszkormány is, amelynek irányitó szakosztálya *döntő befolyást biztosit a képzőművészeti életben az ifju generációknak.* Az akadémikus párt viszont háttérbe szorul, ami érthető is, mert természetes, hogy a kultuszkormány a modernebb felfogásuak impozánsabb tömegét részesiti előnyökben meggyőződéséhez hiven. A két tábor éles frontot képez egymással szemben és elkeseredett harcot viv, de ez a belső küzdelem nem árt a lengyel képzőművészet fejlődésének, sőt friss vérkeringést visz abba, mozgalmasabb életet teremt.

Hubay Andor közben néhány lengyel folyóiratot mutat. Ezek közölték képeinek reprodukcióját. Különösen *Jean d'Arc*, a *Zöldruhás leány* és *Behordás* cimü festményeinek volt sikere. A lengyel kritika nem rögtön a tárlat megnyitása után foglalkozik a kiállitott képekkel, hanem később, tetszés szerinti időben. Igy lehetséges, hogy most, mikor körülbelül már két hónapja középpontja Varsó érdeklődésének a téli tárlat, még mindig oldalas tanulmányok jelennek meg róla. Természetesen *Hubay* Andorról, mint egyetlen külföldi kiállitóról is hosszabb cikkekben emlékeznek meg, kitüntető elismeréssel.

Magyar-lengyel képzőművészeti kapcsolatok

Ezután *Hubay* Andor azokról a törekvésekről emlékezett meg, amelyek Varsóban a magyar-lengyel képzőművészeti kapcsolatokat szeretnék elmélyiteni.

— Sokat beszélgettem Varsóban a lengyel képzőművészet vezető egyéniségeivel, akik mind hangsulyozták, hogy *szivesen bemutatnák Budapesten legutóbbi fejlődésük eredményeit és viszont szeretnék még jobban megismerni a magyar képzőművészeti kulturát*, amelynek szuggesztiv hatását még ma is érzik. Egyáltalán szinte az elragadtatás hangján beszélnek a magyarokról Lengyelországban, ahol a mi viszonyainkat, történelmünket, kulturánkat szinte tökéletesen ismerik.

Még megemliti bizonyságképpen, hogy *Divéky* Adorján, az ismert tudós, aki magyar vonatkozásu lengyel könyvek gyüjtésével foglalkozik, e pillanatban több, mint kétezer ilyen kötettel rendelkezik. Ez bizonyitja legjobban a lengyelek érdeklődését.

Hubay Andor végül terveiről beszélt.

— Nem tudom, hogy a Műcsarnok tavaszi tárlatán résztveszek-e. Nem valószinü, mert hiszen varsói kollekciómban van a legtöbb kész képem. Egyébként egy nagy Krisztus-kompozición és egy portrétanulmányon dolgozom.

Ezeket mondotta *Hubay* Andor lengyelországi élményeiről, amelyek sikert jelentenek a magyar képzőművészetnek, mert a nagytehetségü festőművész kollekciója a varsói téli tárlaton imponáló hatást gyakorolt a lengyel képzőművészeti körökre.

Kolba Gyula

Hubay Andor

Hubay Andor igazgató az új Nemzeti Szalon programjáról

„Nemes harc a művészfront egységén belül!"

— *Az Est tudósítójától* —

A pompásan átépített és átalakított *Nemzeti Szalon új szezónja* most nyílik meg *Hubay* Andornak, az új igazgatónak a vezetése alatt. A Szalon terveiről és irányító szelleméről *Hubay* igazgató most nyilatkozatot tett *Az Est* munkatársa előtt.

— Már tavaly, amikor a kormányzó úr kezdeményezésére létrejött az úgynevezett *nemzeti kiállítás*, — mondotta *Hubay* Andor — feltett szándékom volt *a Nemzeti Szalón falain belül*

megteremteni a műalkotások és irányok összebékítését, az egységes műművészfrontot.

Szerintem *szükséges és elkerülhetetlen a művészek közötti harc*, de csak akkor hasznos, ha *nemes eszközökkel* vívják. *A fiatalok előretörnek, az öregek visszatartják vagy vissza akarják tartani őket:* ez mindig így volt és így lesz: ebből harc keletkezik és az új irányok, eszmék, törekvések és zsákuccák után stílussá formálódik és

előttünk áll az új mesteralkotás.

Mi talán észre se vesszük és csak utódaink látják meg, nevezik el, analizálják és beírják a műtörténelem lapjaira, *mint stílust*.

— Ezek után nyilvánvaló, hogy az én egység-teóriám talán kissé eltér az általános egység-teóriától, mert azt állítom, hogy

a művészetben lehet harc, de amellett lehet egység is.

Maga a *művészet* egységet jelent és a művészi alkotás *művészi alkotás marad, bármilyen irányhoz tartozzék is.*

— Ha ezt mindenki megérti, meglátja és *állandó nívós kiállítások hatása alatt elfogadja, akkor egységet* teremtettünk és mégis harcolhatunk, persze csak a *művészet felsőbbrendű eszközeivel.*

A Nemzeti Szalon művészi egyesület újjáalakított termei álljanak nyitva mindenki számára,

aki hittel szolgálja a muzsát és művészetet csinál.

— Szeretném ezúton vázlatosan közölni a *Nemzeti Szalon 1933—34. évi programját.* Az ünnepélyes megnyitás

november 18-án este ½6 órakor lesz, a Szinyei Társaság negyedik kiállításával.

Decemberben nagy holland hivatalos grafikai kiállítást nyitunk meg

a kormányzó fővédnöksége mellett; a kiállítás egyik érdekessége, hogy *a holland királynő is szerepelni fog rajta,* mint kiállító művész.

Januárban a Céhbeliek húszéves jubiláris kiállítása

következik; ennek keretében *Körösfői Kriesch* Aladárnak, a Céhbeliek elhúnyt elnökének egy kollekciója is emelni fogja az esemény jelentőségét. Ezután

a legkiválóbb magyar mesterek egy csoportja

mutatja majd be legújabb műveit Kárpáti Aurél rendezésében. Utána

bolgár hivatalos kiállítás

következik. Erősen remélem, hogy

a Szolnoki Művészi Egyesület, a Munkácsy-céh és a KUT rendes évi kiállításaira is sor kerül.

Kilátás van egy *olasz* és esetleg egy *spanyol hivatalos kiállításra is.* Hiszem, hogy a nagyközönség nem kerüli el Szalónunk gyönyörűen átalakított termeit és *nem vonja meg támogatását a rettenetes viszonyok között ideáljaikért küzdő magyar művészektől.*

Általános amnesztiát jelentett be Frank német igazságügyi biztos

Berlin, november 16
(Az Est külön tudósítójától)

Dr. *Frank* birodalmi igazságügyi biztos egy jogászülésen nagyobb beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy *a nemzeti szocialista kormány nagy elkűséget tanusit majd volt politikai ellenfeleivel szemben.* A november 12-iki szavazás bebizonyította, — úgymond — hogy

a német nép teljesen elfordult a marxizmustól.

Dr. Frank kilátásba helyezte, hogy általános nagy kegyelmi lépés várható.

A jövő feladatairól szólva kijelentette, hogy elsősorban általános, széleskörű birodalmi reform áll a jövő tervek homlokterében. Szükséges, hogy

a jövőben ne a német állampolgárság fogalmára vessék a fősúlyt, hanem a néphez és fajhoz való tartozásra.

A német jogászok antiszemiták és a jövőben is azok maradnak. Zsidó nem lehet többé bíró.

Azt hangoztatta *Frank*, hogy *a jogászok a zsidókkal szemben elérték mindazt, amit el akartak érni.* Beszéde végén rámutatott arra, hogy

megszűnik a jövőben Németországban az a különbségtétel, amely eddig erkölcs és jog között fennállott.

Ami nem erkölcsös, az nem is lehet jogos.

Több rohamosztagost elítéltek zsidók megzsarolása miatt

Nürnberg, november 16
(Az Est külön tudósítójától)

Hivatalos közlés szerint négy rohamosztagos ellen bűnvádi eljárást folytattak le, mert még a tavasszal Nürnbergben és a szomszédos városokban

felkeresték a gazdag zsidókat és tőlük 40—300 márkáig terjedő összegeket zsaroltak ki.

A rohamosztagosokat előbb koncentrációs táborba küldték és most folytatták le velük szemben a tárgyalást, amelynek során

a rohamosztagosokat 4 hónaptól egy évig terjedő börtönbüntetéssel sujtották.

A tárgyalás során kiderült, hogy azoknak a zsidóknak, akiktől a pénzt kizsarolták, *különböző rohamosztagos szervezetek által kiállított* — nyilván hamisított — *nyugtát adtak.*

Tiszántúli gazdaküldöttség Kállay miniszternél

— *Az Est tudósítójától* —

Ma délelőtt *a Tiszántúl népes küldöttsége* jelent meg a földmívelési minisztériumban báró *Vay* László debreceni főispán vezetésével. A gazdák memorandumot hoztak a földmívelési miniszternek, amelyben *a gazdavédelmi rendeletnek a Tiszántúlra vonatkozó módosítását kérik.* Elsősorban azt kívánják, hogy a hátralékos adótartozások fizetésénél nyujtott tízéves részletfizetési kedvezményt terjesszék ki minden gazdára, továbbá *a hátralékos illetékekre és járulékokra is.*

Kállay Miklós földmívelési miniszter nyomban tanácskozásra ült össze a gazdatársadalom küldötteivel és a memorandum egyes pontjait részletesen megvitatta velük.

Bethlen a kibontakozásról tart előadásokat Angliában

— *Az Est tudósítójától* —

Gróf *Bethlen* István holnap szándékozik Londonba utazni, hogy megtartsa előadássorozatát Cambridgeban, Oxfordban és Londonban. Bethlen István nemcsak Magyarország legégetőbb problémáiról hanem az egész középeurópai kérdésről és általában a *kibontakozás lehetőségeiről* óhajt angol meghívásra előadásokat tartani. Már hosszabb idő óta készül a volt miniszterelnök ezekre az előadásokra és most, indulás előtt, már csak egy táviratot vár, amely esetben holnap utazik és november havában előadássorozatát meg is tartja.

Vasárnap utazik Londonba *Eckhardt* Tibor, aki ugyancsak előadásokat fog tartani Angliában Magyarország helyzetéről és jövőjéről.

Minden Külön értesítés helyett

Munk Samuné szül. **Reiner Jozefin** a nagy csapástól mélyen lesujtva úgy a maga, mint gyermekei: **István, Margit, András, Bertalan** és **Rózsi,** valamint az összes rokonok nevében fájdalmas szívvel jelenti, hogy imádott, jóságos élettársa, a leggyöngédebb, szerető apa, nagyapa, testvér és rokon

Munk Samu

földbirtokos

Borsod-vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, a Borsodmegyei Takarékpénztár Részvénytársaság elnöke, stb. stb.

munkás és jótékony életének **79**-ik, legboldogabb házasságának **55**-ik évében, rövid betegség után, mindannyiunk mélységes fájdalmára az élők sorából elköltözött.

Drága és felejthetetlen halottunkat e hó 17-én, pénteken délelőtt fél 11 órakor temetjük a Kazinczy uccai templom udvaráról.

Miskolc, 1933 november 15.

Munk Péter, özv. dr. Neményi Vilmosné szül. **Munk Franciska** testvérei.

Dr. Munk Istvánné szül. **Horner Mária, Munk Andrásné** szül. **Schulz Gerda** menyei.

Gergely Róbert, dr. Gergely Sándor vejei.

Ny. Gara György, Munk János, Munk Mária, ifj. Munk András, Munk Dóra, ifj. Gergely Sándor, Gergely Bálint unokái.

Express hirdetések

Ebbe a rovatba délelőtt 10 óráig fogadunk el hirdetést. — A szombati és hétfői lapok részére a hirdetések már előző nap feladandók. — A legkisebb hirdetés ára 4 pengő.

Svábhegyi Üdülő klimatikus, diétás gyógyhely
Téli idény kezdete nov. 15-én. Mérsékelt pausál-árak. Városi iroda: V., Nádor ucca 24. sz. Telefon: 14-1-93. Prospektus.

Szőnyegjavítás
Preis Kata iparművész, Rákóczi út 30. Tel. 404-23

Telefondíját gondtalanul fizeti, ha Telefondij-gyüjtő automataperselyt használ. Telefon perselyüzem: Bem u. 5

Valódi angóra szövetruhák **19 pengőtől** valamint kabátok, selyemruhák és pongyolák eredeti model szerint a **Newyork szalónban,** Newyork-palota, IV. 4. **Díjtalan lift** 9883

Keresek megvételre 15—25 cm **neonbetűt** és **transzformátort** **Davidovics Emil,** Bonyhád

ÍRJ AZONNAL Szeged postafiók 155; csatolj négyfilléres bélyeget. Saját magadnak és családodnak leszel munkaadója. Pénz nem szükséges, becsületes munka. Önállósítunk, gondjaid megszünnek. Budapestiek, szegediek már ne írjanak, betöltve.

Zongoratanárnő volt Thomán növendék, 12 évi praxissal, **havi 10 P-től órákat ad,** házonkívül is mérsékelt áron **Baumhor Irén,** Szondy u. 43, I. 6

Gyárhelyiséget keresek lehetőleg beépített kazánnal, 1000—1500 □-méter területtel. Ajánlatok pontos leírással „Sürgős 7164" jeligére Blocknerhez, Városház ucca 10

500 női bundát női kabátot, férfikabátot és bőrkabátot **árverésen** és **partiban** összevásároltam, **hihetetlen olcsón áruslom. Préger alkalmi ruháház, Fiumei út 25.** (Társadalombiztosító mellett)

4-szobás remek, hallos, csempézett, renovált úrilakás **kiadó.** Thököly út 14. sz.

LINZER MARGIT V., Tátra ucca 3. Telefon 132-49. **Horgolt sport- és trotőrruha különlegességek**

Rekamier 95 pengő szezlon 35, fotelágy 55, modern fotel 35, **színes kombinált bútor és konyhák 95 pengőért** stb. **Schwarcz L. és Testv.,** Wesselényi ucca 51.

Előkelő vevőim részére bizományba vesz, **készpénzért veszek** perzsaszőnyegeket, ékszereket, műtárgyakat. **Schuller ékszerész,** Rákóczi út 23.

SAROKBÉRHÁZAMAT Damjanich uccánál, 220 □-ölön körülépítve, **28.300 P bérjövedelemmel, 13.000 dollár** előnyösen visszafizethető **amortizációs kölcsönnel** sürgősen eladom. **85.000 pengővel átvehető.** Telefon 242-50. 9888

Nagyon csinosan berendezett **különbejáratú szoba** **december 1-re,** esetleg **azonnalra is kiadó.** V. kerület, Vadász ucca 30, I. em. 11.

Titkos Ilona a Belvárosi Színházban elvesztett briliáns karkötőórája nyomravezetőjének **500 P jutalmat fizet**

»HERENDI« porcellán evőkészletek, vázák, dísztárgyak, **(árverésen** lett véve) **olcsón eladók!!** Andrássy út 3, úridivatüzlet

Kovácsolt vascsövet karimásat, 4 colosat, cca 400 folyóméter hosszban **keresünk** Ajánlatokat „Alkalmi vétel 7155" jeligére Blocknerhez, Városház ucca 10.

Gyorskurzuson 3 hét alatt tíz pengőért legújabb stílusban tanulja meg az összes táncokat **HARASZTI-ISKOLA** V., Gróf Tisza István ucca 1. Telefon 82-8-22

Használt, kifogástalan állapotban levő **pamutfonal-motolláló gépet keresünk megvételre.** Ajánlatokat „Textil 8586" jelige alatt a kiadóba kérjük.

Belvárosban 3-4-, esetleg 5-szobás gyönyörű **úrilakás** központi fűtéssel, melegvízzel, május 1-ére **kiadó.** IV., Irányi ucca 1. sz.

Hírneves svájci fiú- és leánynevelő intézet jobb családok körében nagy ismeretséggel bíró, lehetőleg nyugalmazott iskolaigazgató vagy tanár **budapesti képviseletet keres.** Levelek kéretnek „Pedagógia 114" jeligére a kiadóba.

Nemzetközi Gép **részvényeket jó áron veszek** Ajánlatok „Cipőkereskedelmi" jeligére a főkiadóhivatalba

Express hirdetések

Ebbe a rovatba délelőtt 10 óráig fogadunk el hirdetést. — A szombati és hétfői lapok részére a hirdetések már előző nap feladandók. — A legkisebb hirdetés ára 4 pengő.

Meleg női fehérneműek:
Nadrágkombiné patentszövésű trikóanyagból 2.25
Hálókabát kitűnő flanelből 5.70
Hálóing síma bársonyflanelből, pasztelszínekben, több fazónban 5.80
Hálópizsama kitűnő divatmintás flanelből 4.80
FENYVES
Kálvin tér 7

Télikabát
divatos
fess
olcsó
ÁBEL női ruházában
Rákóczi út **86**

BÉRAUTÓK
gyönyörű luxuskocsik mindenkinél olcsóbban.
ERKEL Aut BÉRAUTÓÜZEM **885-77, 863-94**

RUHACSERE! Becserélem viselt férfiruháit legdivatosabb gyapjúszövetre vagy legdrágábban megveszem. **Leitersdorfer**, Kisdiófa ucca **4**. Tel. **352-83**

BÉRAUTÓK
luxuskocsik legolcsóbban
Movolin-garázs, Király ucca 46 Aut. **146-34** 9878

RUHACSERE! Használt férfiruháit elsőrendű szövetre becseréli vagy drágán megveszi **Wertheimer**, VI, Teréz körút 29, I. 8. Tel. 27-7-32. — Hívásra házhoz jövök 9849

8 P BÉRAUTÓ temetőbe. Óránként **3 P**
Általános bérautó. **25-4-35**

RUHACSERE! Használt ruháit legdivatosabb **gyapjúszövetre becseréli** vagy **legdrágábban megveszi Fischbein,** Dob ucca 25. Tel. **354-22** 9820

BÉRAUTÓ
temetőbe **8** P-től, km-ként **26** fillértől
Bérautófuvarozó 39-1-11

Ruhacsere! Használt férfiruháit divatos gyapjúszövetre becserélem vagy legdrágábban megveszem. **Spiegel,** Dob ucca 71. Tel. **31-6-72** 9877

Zongoráját, pianinóját, használt bútorait a legmagasabb áron **megveszem.** Izabella ucca 13. **Gaál. 448-56.** Levélhívás. 9875

VISELT RUHÁIT
külföldi megbízásból, eredeti angol divatszövetre **cserélem ki** vagy a **legmagasabb áron megveszem.** Tel. **419-97** 9881

Peerless személyautó
5-üléses, 6-hengeres, 4 olajfékes, sürgősen, minden elfogadható árért **eladó.** Dohány ucca 78., I. 2. 9880

Londonba utazom
22-én, megbízásokat elfogadok.
„Tőkével rendelkezem 9884" fiókadóba

BÉRAUTÓK
a legolcsóbb árban **UNIO garázs,** V., Korall u. 4. **912-42.**
Használt autóeladás.

Kizárólag üzleti célokra
BÉRAUTÓ
1 órára 3 pengő
Budapesten vámon belül. Temetőbe és kirándulási helyekre megegyezés szerint.
UNITAS Rt.
Telefon: A 923-85

Fekete, rövid bundához méregzöld „Bobby-sál" való
P 2.—
KOVÁCS VICTOR
IV., Petőfi Sándor ucca 11.
VI., Király ucca 10.

KOMBINÁLT SZEKRÉNY dió, fényezett..... P **210**
Halász Studio
IV., Irányi ucca 18.

Nemcsak **Jaeger-árut,** de finom
kötöttárut
is olcsón vásárolhat
Jaeger Tanár Társulatánál
IV, Deák Ferenc u. 1 és Bécsi u. 5

Tökéletes fűzők
minden célra és alkalomra
Orosz L. Irén VII., Erzsébet körút 18, I. 9.

WIENI HÁZAK
adás-vétele
Házkezelések
Brüder Barát, Wien,
I., Kärntnerring 2.
Telefon **U. 42-194, U. 42-295**

ÁRVERÉSBŐL
sörapparátok, székek, asztalok, jégszekrények, márványpultok, nagyon olcsón. **Rosenfeld,** Népszínház u. 31.

Belvárosi **ÚRIDIVAT** üzlet keres szakképzett, jómegjelenésű, ügyes **ELADÓSEGÉDET**
Csakis elsőrendű munkaerők ajánlatát kérem nyelvismeret, eddigi működés és fizetési igény megjelölése mellett Blockner, Városház uccai hirdetőjébe „Vezető" jeligére

8-hengeres Auburn
teljesen üzemképes,
olcsón eladó. Telefon: 305-76.

Ragaszkodjék mindenütt a
Püspöki Bérpince
Debrői hárslevelű -jához

Minerva gyártmányú csukott, sötétkék, hathengeres, négyüléses 8—40 HP
autóm 22.000 kilométert futott, 6 jó kerékkel,
kitűnő állapotban eladó.
Telefon **223-15.** Nem közvetítő

Árverési hirdetmény. Monostory György utóda Aigner Lajos budapesti (József körút 35. III. 8.) cég ügyében az elrendelt likvidáció során nyilvános árverésen eladásra kerül adós cég árukészlete, berendezése, kintlevőségek, lemezek és másolatok **1933 november 24-én déli 12 órakor** az Országos Hitelvédő Egylet, Budapest, (V., Alkotmány u. 8.) helyiségében. Az eladásra kerülő ingóságok adós cégnél, árverési feltételek és a leltár az OHE-nél is d. e. 10—1 óráig megtekinthetők, ahova ajánlatok 10% bánatpénzzel nyújtandók be.

Garszónlakrészt
külön elő- és fürdőszobával, elegánsan bútorozva **keresek. „December 1"** jeligére a fiókadóhivatalba 9870

CADILLAC
csukott **autó,** nyolchengeres, garanciával **eladó.** Frisch, Király ucca 50.

Keleti Károly ucca elején **3** egyenként egyszázhúsz öles **építési telek olcsón eladó.** Az egyiken családi házzá könnyen átépíthető emeletes ház áll, ugyancsak telekáron kapható. Értekezni lehet d. u. 2-3 között esetleg telefonon is (160-77). Andrássy út 60, II/8. 9876

A BAMBI nem dörzsöl.
A BAMBI kitűnően mosható.
A BAMBI jól

Most vehet olcsón
a „TESz" munkahetében
ruhát kabátot bundát
Holzer
nőidivatházában
IV., Váci ucca 26.

Likvidációból
fennmaradt és egyéb alkalmi női, férfi
angol szövetek, maradékok
tiszta gyapjú férfiszövet méterje **9.— P.**
RÉVÉSZ ÉS TÁRSA
Deák Ferenc ucca 13. szám.

BŐR- és ESŐKABÁT
legolcsóbb a készítőnél
Bálvány u. 3
Erzsébet térnél
Márton és Szász

CELLULOID AJTÓVÉDŐ
minden színben és formában, megvéd kopástól, piszoktól. **Bojár és Társa,** Lipót körút 4, félemelet 6. Tel. **28-7-52**

Keresek 2 viselt ruhát, amikért cserébe mérték után prima szövetemből **1 újat készíthetek** ráfizetés nélkül. Győződjön meg! Üriszabóság. Tel. **346-89** 9886

Tricikliket minden nagyságban, már 100 pengőtől, gumik 3 pengőtől, javítások legolcsóbban. **Muskát** tricikligyár, Frangepán u. 74. Telefon 930-06

Hági söröző ben
ma és minden csütörtökön
disznótoros vacsora!
Déli menü P **1.20** Huszár ucca 7.

Eladó valódi amerikai redőnyös íróasztal, dossiészekrény, forgófotel, könyvszekrény. Bálvány ucca 14 Házfelügyelő

BÉRAUTÓFUVAROZÓK
fuvarozó társakat keresnek **Movolin garázsba.** Telefon **146-34**
Király ucca 46 9878

Tőkepénzeseknek jó befektetés!
200.000 pengővel **átvehető** egy 450.000 pengő értékű, üzemben lévő, konkurrencia nélküli **gyár,** kisebb életfáradék fizetése mellett. — Ajánlatokat kérek „Nyugalomba vonuló 9882" jelige alatt e lap kiadóhivatalába.

Magánkézből gyönyörű **márkás műbútor ebédlő, fehér leányszoba** és **fehér konyha eladó.** Telefon **526-49** 9885

Nagy külföldi intézet megbízásából
berlini házakat
megvételre keresünk. Ajánlatok
Brüder Barát
Wien, I, Kärntnerring 2.
címre kéretnek.

Újrafelvétel a Szekulesz-ügyben

Elrendelték Szekulesz azonnali szabadlábrahelyezését

— Az Est tudósítójától —

Néhány héttel ezelőtt a dollárrablás miatt letartóztatott *Szekulesz* József védője, dr. *Vásárhelyi* Ferenc ujrafelvételi kérelmet adott be a törvényszéken.

Arra hivatkozott, hogy *nem a jogerősen két és félévi fegyházra elítélt Szekulesz rabolta el Bauer Márától a 40.000 dollárt tartalmazó bőröndöt, hanem Zala Andor.*

A per újrafelvételi kérelmet *a Szemák tanácsra* osztották ki. A Szemák tanács ma délelőtt ült össze tanácskozásra és dr. *Kovács* Miklós törvényszéki bíró referátuma alapján feltűnést keltő döntésben

elrendelte a dollárrablásért elítélt Szekulesz József azonnali szabadlábrahelyezését,

továbbá elrendelte perében az *újrafelvételt*, mert úgy látja, hogy új vizsgálat tárgyává kell tenni, hogy *valóban Szekulesz-e a 40.000 dollár elrablója, vagy esetleg egészen más személy.*

Szekulesz Józseffel félegy órakor közölték a hírt a fogházban és Szekulesz *kora délután elhagyja a Markó uccai fogházat.*

Ezzel a sok port felvert ügy elindult újabb szenzációs útjára.

Nyugatról növekedő felhőzet

— A Meteorológiai Intézet jelentése —

BUDAPESTEN MA DÉLBEN 7 C FOK VOLT A HŐMÉRSÉKLET.
Várható időjárás a következő 24 órára: Nyugat felől ismét felhőzetnövekedés; a Dunántúl esetleg újból esők. A hőmérséklet még nem változik lényegesen.

Továbbra is enyhe marad az idő

— Az Est meteorológiai tudósítójától —

Európa délkeleti részein már szokatlan hosszú idő óta tart az évszakhoz képest igen enyhe időjárás és most úgylátszik, hogy *a meleg áramlás uralma újból megerősödik.* Nyugat és délnyugati irányban erős déli légáramlás indult meg, amely *az Alpok környékéről is kiszorítja az eddig ottlevő hideg levegőt* és megakadályozza, hogy az Európa északkeleti részein felhalmozódott hideg légtömegek felénk előnyomuljanak. *Igy nálunk az enyheség uralma egy-két napra legalább, biztosítva van.*

A mult éjjel csak a nyugati határszéleken volt egy-két helyen gyönge fagy, mára azonban a *Dunántúl is emelkedik a hőmérséklet.* Eső főképpen a keleti részeken volt még. Mint már mondottuk, hőmérsékleti tekintetben még *valamelyes javulást várhatunk*, amennyiben különösen *a keleti részeken még fokozódik a melegedés.* Ha éjjelre kiderül, akkor sem lesz erősebb lehülés, *mert ködképződés fog megindulni.* A nyugati határszéleken újból lehetnek kisebb esők.

Az időjárási elemek várható értékei Budapesten: legalacsonyabb éjjeli hőmérséklet 4—6 fok, déli hőmérséklet holnap 8—10 fok. **T. G.**

Kedvetlen az értéktőzsde

— Az Est tudósítójától —

A vállalkozási kedv hiánya és a külföldről érkező jelentések kedvetlenséget idéztek elő az értéktőzsdén.

A *fixkamatozású* értékek piacán a dollár 307.5 svájci frankos árfolyama következtében olcsóbbodás állott elő, a hadikölcsönkötvénypiacon is erős a kínálat.

Az *aranypiacon* a Napoleon-arany 31.35—31.40, a színarany 5185—5195.— pengő.

Az értéktőzsdén a hivatalos forgalom *tartoltan* indult.

Kőszén (268) 268—266. Salgó (19.6) 19.5. Urikányi (28.75) 28. Rima 18) 18. Trószt (84 9) 85. 1933. évi állami kötvény (100) 100. 1914. évi fővárosi kötvény (36.1) 35.9.

Üzlettelen a gabonatőzsde

— Az Est tudósítójától —

A gabonatőzsdén a kínálat erősödött, de a kis forgalomban ez alig jutott érvényre, mert az árak csak 5—10 fillérrel estek a tegnapi árszínt alá. Folytatódott az olcsóbbodás a készárupiacon is.

A *takarmánypiacon* a tengeri kínálata megerősödött. Az eddigi magas árak a kivitel beszüntetése következtében esnek. Az árcsökkenés a hivatalos forgalom elején 10—15 fillér volt. A *lisztpiac* üzlettelen, tartott árakkal.

Zöld mező Kongresszus

— Az Est tudósítójától —

Ma délben tartották az OMGE nagytermében a legeltető gazdák részvételével *az első »zöld mező kongresszust«.* A kongresszuson megvitatták azokat a lehetőségeket, amelyekkel olcsóvá lehet tenni az állattenyésztést és javítani az értékesítést. Gróf *Teleki* Mihály, a Zöldmező Szövetség elnöke tartott előadást Trianon hatása mezőgazdaságunkra címmel és hangoztatta a mezőgazdasági termelés organizációjának szükségességét.

Felelős szerkesztő és kiadó: Salusinszky Imre
Szerkesztő: Kemény Simon
Kiadótulajdonos: Az Est lapkiadó r.-t.
Igazgató 1910-től 1930-ig: Sebestyén Arnold
Az Est-lapok külföldi fiókkiadóhivatalai: Wien, I., Kohlmarkt 7.
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Ma a 15. oldalon is közlünk Express hirdetéseket

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. (Nyomdaigazgató: Wózner Ignác.)

BÁLI ÉJSZAKÁK

Technikus-bál

A Vigadó épületében az éjjel ismét felragyogtak a báli éjszakák káprázatos fényei. A délszaki növényekkel, pompásan feldíszített, fényesen kivilágított előcsarnokban pálcás urak sorfala között vonult fel a közönség a báltermekbe. A Műegyetemi Segélyegylet rendezte bálját, amely a Technikus-bálok sorában a 65. volt. Az az óriási érdeklődés, amely a technikus társadalom bálja iránt országszerte megnyilvánult, már a bál megnyitása előtt bebizonyította, hogy az idei Technikus-bál a farsang hatalmas társadalmi eseményévé emelkedett. Ragyogó estélyi toalettek, a fővárosi és vidéki társadalom legszebb bálozó hölgyei jöttek el erre a bálra.

Féltizenegy felé egymásután érkeztek közéletünk kiválóságai, akiket a rendezőbizottság élén *Janka* Jenő bálelnök és lovag *Sternád* László társelnök fogadtak. Ott láttuk *Bornemisza* Géza ipari minisztert, dr. *Szily* Kálmán és *Petneházy* Antal államtitkárokat, dr. *Mihailich* Győzőt, a Hungaria Magyar Technikusok Egyesületének magisterét, az egyetemi tanári kar tagjait, képviselőket, mérnököket nagy számban.

Pontosan 11 órakor érkezett meg *József* főherceg *Magdolna* főhercegnő társaságában. A magas vendégeket a bálelnökség fogadta és a főhercegnőnek gyönyörű virágcsokrot nyujtott át. Ezután a királyi fenségek húsz pálcás úr kíséretében ifj. *Szlavnich* György vezérpáleás vezetésével felvonultak a bálterembe, ahol *Czettler* Jenő rektor és *Mihailich* Győző professzor fogadta őket. Rövid cercle után a főherceg és a főhercegnő elfoglalták helyüket a díszemelvényen, majd amikor *József* főherceg megadta az engedélyt a bál megnyitására, *Janka* Jenő bálelnök táncra kérte *Magdolna* főhercegnőt, a cigányzenekar rázendített a csárdásra: »*Zöldre van a, zöldre van a . . .*«, mire *Magdolna* főhercegnő a bálelnökkel, *Oltay* Marianne a társelnökkel, *Bud* Melitta pedig *Petri* Istvánnal a bált megnyitotta.

Ezután felálltak táncosaikkal a következő csárdásnyitó lányok:

Jurassa Jolán, Beck Oly, Bertalan Baby, Császár Margit, Holéssy Klári, Hollóskothy Delia, Lorberer Annie, Reichart Irén, Rajczy Magdi, Tantó Zsuzsi, Tóth Alinka, Surányi Kató, Lencz Panni

és eljárták az első csárdást. Csárdás után a következő elsőbálos lányok táncolták az első keringőt:

Abaffy Juci, Barabás Erzsébet, Bánovszky Margit, Demeter Magdi, Fürv Erzsébet, Jászfalussy Éva, Kisfaludy T. Gabi, Knittel Babi, Komporday Adrienne, Oláh Babi, Oláh Tucika, Polonyi Nóra, Szabó Ilona, Szalmássy Magda.

Keringő után a harminctagú művészjazz táncszenéjére megkezdődött az általános tánc, amely a legkitűnőbb hangulatban reggelig tartott.

A bálon megjelent hölgyek sorában voltak:

Asszonyok: Romet Jenőné, Bertalan Albertné, Totter Sándorné, Demeter Jánosné, Kerétz Ferencné, Polonyi Jánosné, Csaplár Sándorné, Szalmássy Miklósné, Bánovszky Jánosné, Lorderer Jenőné, Komporday Aurélné, Schön Frigyesné, Császár Ferencné, Dörfler Nándorné, Nádai Béláné, Leiner Hugóné, Jubász Károlyné, Farczády Lázár Jenőné, dr. Rados Jenőné, Bud Jánosné, Fleischhacker Jenőné, Fritz Ferencné, Keresztfalvy Kálmánné, Reicsart Gézáné, Lencz Ödönné, Abaffy Gyuláné, Csonka Páné, Tassonyi Ernőné, Marót Tivadarné, dr. Stachó Tiborné, Oltay Károlyné, Tóth Arisztidné (Makó).

Leányok: Tassony Emese, Ternovszky Klári, Orosz Irén, Scheli Rózsi, Bánovszky Margit, Mihalovich Manyi, Wimpffen Hedvig, Dörfler Ica, Kovács Irma, Náday Márta, Sztankovics Mili, Kapocsffy Mária, Romet Sára, Tasnády Ilona, Miss Alice Bond és Miss Aphra Weldon (Anglia).

Magyar-Lengyel bál

A *Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Lengyelbarát Egyesülete* a Pannonia-szállóban nagyszabású mulatságot rendezett, amelyre a magyar-lengyel barátság igazolásául sokan jöttek el Lengyelországból, természetesen főképpen egyetemi hallgatók. A nagyszámú, előkelő közönséget a rendezőbizottság élén *Telkes* Tibor és *Bíró Barna* Béla bálelnökök, *Kajtár* Jenő, az egyesület elnöke fogadták.

Harsonaszó jelezte *József* főherceg érkezését, akit a bálelnökségen kívül báró *Kemény* Boldizsár és *Hudacsek* Frigyes fogadtak és a szokásos díszes külsőségek között kísértek fel a bálterembe, amely akkor már zsúfolásig tele volt. A báli közönség sorában láttuk gróf *Lepkowski* Szaniszló lengyel meghatalmazott minisztert, gróf *Mielelski* Kázmér követségi tanácsost, *Chelmicki* Zdzislawot, *Okolicsányi* Lászlót, lovag *Sypniewski* György tábornokot és a közélet számos kiválóságát. A vezető háziasszonyi tisztet gróf *Esterházy* Móricné és gróf *Lepkowski* Szaniszlóné töltötték be. Amikor felhangzott az első csárdás dallama, a következő párok nyitották meg a bált:

Várnay Edit és Telkes Tibor, Hofmann Baba és Hollay József, Hegyi Éva és Sefcsik Jenő, Malachowska Jamia és Bors Tibor, Gévay-Wolff Éva és Palkovits Edc, Oláh Gyárfás Mária és Daróczy Ferenc, Kutassy Baba és Göllner László, Kutassy Margit és Hahn Frigyes, Bohus Mária bárónő és Horváth B. Jenő, Áronffy Duci és Hollay Ottó, Dany Baba és Vécsey Géza, Vázó Lili és Milus Ferenc, Mildenberger Sári és Bíró Barna Béla, Gavinska Heléna és Szanó László, Koosa Baba és Sántha György, Makulska Mietla és Gács Tibor, Szövényi Irén és Szantner Ottó, Magassy Margit és Soor László, D. Lá-ár Dalma és Koncz Árpád, Magassy Ica és Villányi Imre, Mekkler Éva és László Mihály, Tarlós Piroska és Lett Béla, Bakics Éva és Rajner Tibor, Mildenberger Piri és Magassy László.

A bálon megjelent hölgyek sorában voltak:

Asszonyok: Várnai Böhm Árvédné, Magassy Károlyné, Mildenberger Józsefné, Heinrich Frigyesné, dr. Szövényi Lászlóné, Chelmicki Zdzieslawné, báró Korsak Rajmundné, Kutassy Károlyné, Bors Béláné, Mach Leóné, Medek Anna, Visy Lászlóné, Oláh Gyárfás Mihályné, Bachwynovszky Ignácné, Szacelláry Györgyné, báró Kemény Boldizsárné, Gévay-Wolff Istvánné, Botha Györgyné, vitéz Papp Béláné, dr. Braun Ivánné, Orosz Péterné, Mester Ferencné, Lipiay Béláné, Tóth Józsefné, Balázs Artúrné, Fejér Leóné, Natter Ferencné, dr. Halász Miklósné, Dénes Miksáné, Szalkay Béláné, dr. Láczka Sándorné, dr. Gonda Józsefné, Herbacsek Mihályné, Tolnay Ödönné, dr. Tarlós Béláné, Ferenczy Józsefné, Biró Lászlóné, Gál Béláné, Lenkey Györgyné, Mitteldorfer Ottóné Meller Simonné, Mustó Béláné, Frenreisz Istvánné, Orbán Kálmánné, Szlávik Istvánné, Vörös Gyuláné, Pintér Kálmánné, beödi Zongor Lászlóné, Resch Aurélné, Dálnoki Lázár Mihályné, Fiala Ernőné, agyagfalvi Hegyi Istvánné, Hoffmann Frigyesné, Méhn Antalné, Rupp Gézáné, Simkó Károlyné, Strauss Pálné, Csillinger Lászlóné.

Leányok: Várnay Edit, Mildenberger Piri és Sári, Magassy Ica és Margit, Szacelláry Pinsó, Heinrich Maonchy, Mertler Éva, Gévay-Wolff Éva, Szövényi Irén, Visy Ilona, Kutassy Baba és Margit, Toldy-Ősz Gizi, Gleby Kató, Biró Erzsi, Orosz Klára, Hámori Mária, Papp Ildikó, Vörös Ica, agyagfalvi Hegyi Éva, Dálnoki Lázár Dalma, Oláh Gyárfás Mária, Szalkay Ilona és Júlia, Szlávik Edit, Orbán Klári, Bors Kató, Dany Baba, Bélaváry Éva, Malachowska Janina grófnő (Varsó), Miczislawa Makulska (Varsó), Lehoczky Marja és Eugénia (Varsó), Popovics Piroska, Natter Gitta, Balázs Anita, Fejér Éva, Hoffmann Baba, Lenkey Melitta, Liptay Irén, Méhn Baba, Mitteldorfer Katinka, Molnár Pötyi, Rajczy Magda, Lenkey Györgyi, Tarlós Piroska, Vágó Lili, Bakics Éva, beödi Zongor Livia, Bohus Mária, Csillinger Baba és Ili, Dömötör Ilona, Fiala Éva, Goots Marianne, Koósa Baba, Kovács Nagy Lea, Madarász Emőke, Palmer Virgilia, Lenkey Livia, Reich Mária, Posta Cipra és Hajna, Mészáros Baba, Hollós Klári, Bereznay Ica, Pappfalvy Margit, Pető Lili, Balassa Mausi, Rigler Bözsi, Snábel Ilona, Áronffy Duca, Pathó Muci, Antony Baba, Dorner Aranka, Mahler Györgyi, Mittler Lici, Moor Heddy, Szarvas Lia, Schille Magda, Gábor Marianne, Mayer Klári, Kovács Mica, Gál Irma, Botha Edit, Dénes Zsuzsa, Almer Klári, Bagyik Ditta, Gombos Ildikó, Kende Évi, Nazár Olga, Leipnik Ági, Erdős Éva, Váczi Baby, Farkas Ágnes, Benthay Magda, Bánlaky Vera, Marton Erzsébet, Mustó Erzsébet, Nagy Gabi, Csawinska Heléna, Magorska Zadwiga és Wanda, Zelaska Krisztina, Glass Wanda, Pehrowna Matgomata.

Teljes egyetértés mellett értek véget a berlini német-magyar gazdasági tárgyalások

Winchkler István kereskedelmi miniszter Budapestre utazott

Berlin, január 16.

Dr. *Winchkler* István kereskedelm- és közlekedésügyi miniszter az utóbbi napokban Berlinben tartózkodott és alkalma volt megbeszéléseket folytatnia a német kereskedelempolitika illetékes vezetőivel az eddig mindkét ország megelégedésére fennálló német-magyar kereskedelmi kapcsolatok stabilizálásáról és további fejlesztéséről. A miniszter, aki ma este *visszatért Budapestre*, elutazása előtt fogadta a Német Távirati Iroda munkatársát és előtte a következő nyilatkozatot tette:

— Németország az utolsó két évben a magyar kereskedelmi mérlegben első helyre került mind a kivitel, mind pedig a behozatal szempontjából. A két kormány céltudatos kereskedelmi politikája Németországot a magyar mezőgazdasági termékek legnagyobb elhelyezési piacává tette. Másrészt Magyarország németországi áruszükségletét az elmult évben az eddigi árumennyiség egyharmadával tudta emelni. Ezek az áruk Magyarországon jól ismertek és jó minőségük folytán kedveltek.

— Ez a gyorsan fejlődő áruforgalom szükségessé teszi azt, hogy a két ország gazdasági életének felelős irányítói időről időre megbeszéléseket folytassanak, annál is inkább, mert *az áruforgalmat a most fennálló kereskedelem- és devizapolitikai megkötöttségek folytán nem lehet önműködően lebonyolítani* és ennek az áruforgalomnak az irányítása szükségessé teszi az alapelvekben való megegyezést a két fél között. Így tehát erről a kérdésről *időközönként megállapodást kell létesíteni.*

— A német fővárosban lefolytatott megbeszéléseim során örömmel állapítottam meg, hogy *a legteljesebb egyetértés mutatkozott az illetékes tényezők felfogása tekintetében a német—magyar áruforgalom továbbfolytatásáról.* A kölcsönös megértés és az a legjobb akarat, hogy fáradozásaink eddigi eredményét megszilárditsuk és ezen az irányvonalon kiépitsük, további kedvező igéretet jelent a fejlődés szempontjából.

— Ez Magyarország szempontjából annál nagyobb jelentőségű, mert egy mezőgazdasági exportállam csak úgy fejlesztheti gazdasági életét, *ha termékeinek értékesítési lehetőségeit hosszabb időre biztosíthatja.* Piacainkon erre a stabilitásra törekszünk, amennyire ezt a mai viszonyok lehetővé teszik és ebben az irányban a német kormánynál szintén barátságos megértésre találtam. Szállításaink folytonosságának biztosítása — a gazdasági tényezők egymásrautaltsága következtében — Németországnak is érdeke, mert ez biztosítja és egyúttal kibővíti a magyar piac felvevőképességét a német áruk számára.

— A szivélyes fogadtatás és a rendkivül barátságos légkör, amelyben itt részem volt, — és amely elsősorban hazámnak szólt — mindig hálás emlékezetemben marad.

Winchkler Hitler Adolfnál és Hess Rudolfnál

Dr. *Winchkler* István kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter tiszteletére ma délben *Sztójay* Döme berlini követ ebédet adott, amelyen résztvettek többek között Eltz von *Rübenach* báró birodalmi közlekedésügyi és postaügyi miniszter, *Milch* altábornagy, a birodalmi légügyi minisztérium államtitkára, továbbá a külügyminisztérium, a birodalmi gazdasági minisztérium és a birodalmi közlekedésügyi minisztérium vezető tisztviselői.

A délután folyamán a magyar kereskedelemügyi és közlekedésügyi miniszter a magyar követ társaságában *meglátogatta Hess Rudolf birodalmi minisztert*, a vezér helyettesét. Ezt követőleg *Hitler* Adolf, a birodalom vezére és kancellárja fogadta, szintén Sztójay Döme követtel együtt.

Dr. Winchkler István ezután búcsút vett dr. *Schacht* birodalmi gazdasági minisztertől, a Birodalmi Bank elnökétől.

Elutazásakor a pályaudvaron megjelent Sztójay Döme magyar követ, a követség tagjai és a német külügyminisztérium vezető tisztviselői.

BÁLI HIREK

Január 18-án a Vigadóban lesz a katolikus társadalom reprezentáns bálja: a **Katolikus bál**, amely az előjelek szerint a farsang egyik legkiemelkedőbb társadalmi eseményének ígérkezik. Ezt bizonyítja az is, hogy vidékről rengetegen kértek meghívót. A bálról a Magyar Film Iroda hangosfilmfelvételt készít. Báliroda: Szerb ucca 9. Telefón: 855—29.

Az idei **Protestáns bált** nagybányai vitéz *Horthy* Miklós kormányzó és neje legfőbb védnöksége, valamint *Gömbös* Gyula miniszterelnök védnöksége mellett január 18-án rendezik a Hungária-szállóban. A báliroda a Hungáriában müködik.

Az Orvostanhallgatók Segítő és Önképző Egyesülete 75 éves jubileuma alkalmából január 25-én a Gellértben **Medikus bált** rendez. A bál védnöke dr. *Darányi* Gyula orvoskari dékán, a rendezőbizottság élén *Kovácsovics* Tibor és e. *Lukáts* Antal bálelnökök, valamint ifj. *Mayer* György, a jubiláló egyesület elnöke állanak. Meghivóigénylés: Üllői út 26. Telefón: 312—78.

A Magyar-Osztrák Társaság a tavaly Bécsben nagy sikerrel rendezett »Magyar Bál« mintájára a farsang utolsó szombatján: február 22-én a pesti Vigadóban **»Bécsi bál Budapesten«** címen bált rendez. Az estély iránt nemcsak a legelőkelőbb budapesti közönség érdeklődik, de Bécsből különvonat hozza majd a báli publikumot. A bál érdekessége lesz, hogy ez alkalommal a bécsiek nagyhirű háziezredének: a »Deutschmeisterek«-nek teljes fuvózenekara, valamint egy ismert eredeti grinzingi schrammelzenekar lerándul Budapestre, hogy a bálon szerepeljen.

A *Kispesti Atlétikai Club* február 1-én az Ipartestület székházában (Kispest, Horthy Miklós út 20. sz.) **Autós és mótoros bált rendez.** — A *Magyar Keresztényszociális Vasutasok Országos Gazdasági Egyesülete* február 15-én segélyalapja javára a pesti Vigadóban **Vasutas bált** rendez. Báliroda: Kenyérmező u. 6. Tel.: 452—51. — A *Magyar Illatszer és Háztartáscikk Kereskedők Országos Egyesülete* január 18-án a Kereskedelmi Utazók székházában (Jókai u. 4.) rendezi a hagyományos **Illatszerész bált.** — Január 25-én ugyancsak az Utazók Egyesületében tartják meg a **Fűszeresbált** a *Fűszerkereskedők Országos Egyesülete* rendezésében. — Február 8-án a Sütőipartestület székházában (Hársfa u. 21.) lesz a **Sütő bál**, melyet a Budapesti Sütőipartestület és a Sütőiparosok Köre rendez. — A **Drogista bált** február 8-án rendezik az Utazók Jókai uccai székházában. Báliroda: Sándor u. 38. Tel.: 396—24.

A Magyar Izraelita Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Egyesülete január 18-án este 9 órai kezdettel a Goldmark-teremben (Wesselényi u. 7.) **Jogás bált** rendez. Meghívóigénylés: Királyi Pál u. 9. Telefón: 833—79. — A **Budai Zsidó Főiskolai Ifjúság** január 25-én a Budai Vigadóban rendezi jubiláris báljáit. Három száztagú rendezőgárda dolgozik a bál sikere érdekében. Báliroda: Fő u. 12. Telefón: 527—33.

A **cipősbál** a Gellért-szálló összes termeiben. A cipősbál minden évben a szezón legsikerültebb báljai közé szokott sorakozni és ezidén különösen nagy érdeklődés nyilvánul meg a cipősbál iránt. Az agilis rendezőség minden előkészületet megtett, hogy megfeleljen a várakozásnak és hogy a bál sikere az eddigieket is felülmúlja. Báli iroda: *Király u.* 82. Telefón 11—4—87.

Tessék kivágni és eltenni

5 A PESTI NAPLÓ-KÖNYVEK **SZELVÉNYE**

Négy darab ilyen szelvény bemutatása mellett 1 P-ért kapja meg lapunk minden olvasója a Pesti Napló-könyvek köteteit. Az ötödik kötet február 1-én jelenik meg. Címe: **A sport.** A szelvények beválthatók »Az Est«-lapok kiadóhivatali üzlethelyiségében, **Erzsébet körút 18,** valamint minden bizományosnál, lapelárusitónál, dohánytőzsdében és ujságpavillonban

GONDOLATOK

a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesülettel kapcsolatban

Irta: HUBAY ANDOR

II.

A multévi Szent István héttel kapcsolatban Baja város kiállításával, újszerű propagandát kezdett az Egyesület a vidéki művészi kultúra fejlesztésére — illetve terjesztésére. Ugyanis esztendőről esztendőre vidéki városaink művészeti életét kívánjuk bemutatni a főváros közönségének. Sajnos, ma világszerte a centralizáció politikáját követik, nemcsak az államok, hanem egyes intézmények és intézetek is. Pedig a művészetekre *semmi* sem olyan káros, mint a centralizáció! Egy központ, mely köré csoportosul közelről és távolról minden és mindenki, aki teheti, aki hozzájut ésszel, tehetséggel vagy — és nem egészen legvégül — könyökkel! Oda igyekeznek tehát a művészek — a központ köré — megélhetést, megrendeléseket — *megértést* keresve és remélve.

A vidékről is mindenki a központ felé rohan, elhanyagolva a vidékhez *kötöttek* kultúrigényeit, átengedve a teret a nagyon nagy kárt okozó dilettánsoknak és féltehetségeknek. Persze tisztelet a kivételnek, — de *mennyit* kell aztán ezeknek a fehér hollóknak szenvedni és küzdeni az elsüllyedés, teljes elfeledés, megfulladás ellen. A központ körül tülekedők között pedig mennyi csalódás, mennyi elkeseredett lélek, mennyi civódás és kenyéririgység, mennyi felesleges harc, csak mert a központ uniformisát nem húzhatja fel mindenki, nem jut mindenkinek ebből a boldogító zubbonyból. És *mily káros az uniformis a művészetre!* Uniformizált, központosított művészet — éppen olyan, mintha a gondolatnak szabnának korlátokat, vagy a repülő sast befognák egy kalitkába, vagy a napsugarat kormos üvegen át néznék. *A komoly, nagy művészetnek sem központja, sem pedig uniformisa nem lehet.*

Lapozzuk csak fel a művészettörténet aranykönyvét és keressünk ki magunknak egy *nagy* kort, mondjuk a reneszanszot (lehetne bármely más nagy korra is hivatkozni, pl. a hellén művészet csodakorára, de a reneszansz elég közel esik már a mi korunkhoz, tehát ez mindenki számára könnyen áttekinthető). Mi lett volna a művészet e gyémántkorából, ha akkor a mai politikai rendszer, — a mai fekete-, sárga-, vörös- vagy zöldinges rendszer űzte volna a művészeket is egy központ felé és kényszerítette volna rájuk a különböző színű, de mindig egyet jelentő — ing felhúzását?

Arról nem is akarok beszélni, hogy hány csodaváros maradt volna kis és jelentéktelen fészek, hány nagyszerű palotát volna kénytelen mai korunk nélkülözni, — én csak arról akarok beszélni, hogy ha nem lett volna akkor Itália *teljesen decentralizálva*, ha nem lett volna számtalan kultúrközpontja, úgy nem jött volna annyi mesteriskola és annyi *mesterműi* létre, melyeknek hiánya mai kultúránknak is egészen más irányt adott volna. Lehet, hogy a centralizáció használ a politikának, az államnak, talán az egyénnek is (ugyan bebizonyítva ezt eddig még *sohasem* láttuk), de mi köze a művészetnek a napi politikához? A művészet minden ily földhözkötöttségtől *messze távol van!* Eszméi, ideáljai magasabb szférákban mozognak.

A művészet csak a legritkább, a legtisztább levegőben képes fejlődni. A központ körüli tülekedés sűrűvé teszi a levegőt, elsatnyítja, elkorcsosítja a művészetet. Michelangelo, ez a szárnyaló lélek, elsorvadt volna, ha nem repülhetett volna egyik hatalmas kultúrcentrumból a másikba. Fantáziáját, alkotóerejét, szabadra bocsáthatta, — korláttalanul — egyedül zsenijének élve. Michelangelót a mai időkbe helyezni groteszk és ferde gondolat — de fájdalmas is, mint a sast az állatkert szörnyű ketrecében látni. — Nékem volt szerencsém elhalt nagy kultuszminiszterünket — gróf *Klebelsberg* Kunót — személyesen ismerni és már akkor nagyon nagyra becsülni, amikor még igen sokan és igen élesen kritizálták tetteit, azokat a tetteket, melyeket ma már országszerte elismernek. — Eszméit, törekvéseit bámultam és éppen az ő politikája épült fel oly nagy eredménnyel a decentralizáción.

Azt mondják, sok pénzt költött olyan időkben, amikor másra kellett volna a pénz. Mennyire nincsen igazuk azoknak, akik ezt mondják. Klebelsberg grófnak *volt szíve* akkor pénzt áldozni a kultúra oltárára, amikor Európa szuronyerdőket ültetett. A szuronyerdők növése halált hoz, véres, iszonyatos, *torz halált!* A kultúra, a *szép*, soha még iszonyatot *nem* hozott, csak *felemelt, előrevitt*. Ott van a szegedi tér, mint bizonyíték, ünnepi játékaival, a *szépet* terjesztő kultúrájával. Klebelsberg Budapest mellett nagy vidéki városokat akart teremteni, hol a művészet éppen olyan virágzóan fejlődik, *fejlődhetik*, mint a fővárosban. Ő ezáltal a vidéket a kultúrára, az *igazi* művészet szeretetére akarta nevelni. Nagy művét nem fejezhette be, korai halála az épületet befejezetlenül találta. Mi, akik ma már fenntartás nélkül elismerjük eszméinek helyességét, vagyunk hivatva folytatni azt, amiért ő küzdött. És én úgy érzem, hogy a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület, bármily súlyos küzdelmet folytat a nemtörődömség fojtogató levegőjében, ha egy kitűzött cél felé halad a maga útján, hatalmas kultúrmunkát képes végezni.

A vidéki városok művészeti kulturájának bemutatásával azt akarjuk elérni, hogy egyrészt a főváros ismerkedjék meg azzal, amiről nem tud, amit alkalma sincsen megismerni, másrészt pedig, hogy a vidéken élő kevés művésznek is legyen alkalma szóhoz jutni, mintegy serkentésül és biztatásul, hogy törődnek vele is és hogy a »Decentrumok« kultúrmegnyilatkozásai iránt is megvan az érdeklődés és azokat is érdemes felkarolni és istápolni.

A Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület azonban legfontosabb feladatának tűzte ki *a gyermeket, az ifjúságot a művészetek feltétlen tiszteletére és szeretetére tanítani és nevelni.* Ha a gyermek érdeklődését fel tudjuk kelteni a művészetek iránt és ha ezen érdeklődésen keresztül önkénytelenül szívébe zárja a *szépet*, akkor a jövő művészgenerációja ismét sokkal könnyebb helyzetben fogja ideáljait követhetni. A gyermeket meg kell tanítani arra, hogy bármennyire fontos és szép is a sport — a motorok kattogásán kívül van még más zene, a meccsek színes képénél vannak színesebb és szebb képek és hogy az erő nem mindig legszebb a rekordok mérlegére téve, hanem ércbeöntve, márványbafaragva, sokszor százszorta szebb és hatalmasabb. A sport — a *test művészete*, mégis csak eltörpül a *lélek* — a *szellem művészete* mellett. *Ezt kell* a gyermeknek ismét megtanulni. Mindezt pedig csak akkr érhetjük el, ha az iskolák tanulóifjúsága — tanárai vezetése mellett — *rendszeresen látogatja kiállításainkat.* Éppen ezért körlevelet intéztünk a főváros összes középiskoláihoz, melyben az igazgató számára állandó látogatási jegyet mellékeltünk és arra kértük, nevezné meg az iskola művészeti oktatóját, hogy annak is állandó belépőjegyet küldhessünk azzal a célzattal, hogy az igazgató és oktató mindenkor megnézhesse kiállításainkat és azokba, melyeket nevelési vagy művészettörténeti szempontból megfelelőnek tart, vezesse el a tanulókat. A tanulók számára pedig 10 filléres jegyet adunk ki, de hogy a legszegényebb tanuló is megtekinthesse kiállításainkat, minden 10-ik ingyen léphet be az Egyesület termeibe.

Nem mulaszthatom el e helyen felhívni mindazok figyelmét, kiknek alkalmuk nyílik az ifjúságot bevezetni a művészet virágoskertjébe, arra a körülményre, hogy a művészet magyarázásához, megértéséhez *legelsősorban is szeretet kell!* Nem szabad feledni, hogy a művészet elvont, irreális, mondhatnám — transzcendentális levegőjét meg kell szokni, mint a 3000 méter magasságban a ritka, finom levegőt. Vigyázni kell a kritika gyakorlásánál, vigyázni kell, hogy egyes, ma igen sokat használt jelszavak ne homályosítsák el látó- és ítélőképességünket. Sokszor egy ily jelszó elhangzásánál egész táborokon végigfut a hideg és borzongva képzelnek maguk előtt valami torz, kinövéses, beteges látományt, amíg más jelszavak elhangzásánál megint más csoport fordul el undorodva. Pedig mennyire nincs igaza egyik tábornak sem. Hiszen a művész nem alkot azért, hogy ilyen vagy olyan legyen, *ő nem akar ilyennek vagy olyannak látszani*, ő nem számításból fest, farag, hanem mert — *nem tehet egyebet. A művészet magasabbrendű kényszerűség — rabság! Tökéletes* alkotást létrehozni minden foglalkozási ágban igen nehéz, — de a legnehezebb tökéletes *műalkotást* létrehozni, mert minden más foglalkozási ágat meg lehet tanulni és tanulással tökéletesíteni, *csak a művészetet nem lehet megtanulni.* A művészet mesterségét meg *lehet*, sőt — meg is *kell* tanulni a művésznek, de magát a művészetet nem lehet tanulással elsajátítani, — ez az intuición, az érzéseken, a meglátások és elképzelések különbözőségén alapszik.

Mily könnyű azonban a már kész műalkotást kritizálni, taglalni és — kézlegyintéssel elintézni, mondván: »én ezt másként csináltam volna«. Igen — de éppen ez az »én másként csináltam volna« mondat elmondása és a »másként csinálás« elképzelése *igen könnyű akkor*, amikor a *kész* előtt állunk. Valami *készből* valami mást csinálni — esetleg lerombolni a gúny pergőtüzével — már nagyon egyszerű és könnyű. De a *semmiből* annyira vinni, hogy a szemlélő azt mondhassa — »én ezt másként csináltam volna«, *a legnehezebb feladatok* közé tartozik az életben.

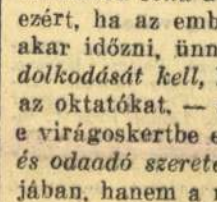
Schopenhauer mondotta — »meg kell várni, amíg a mesterművek *megszólítanak* minket«. *Ez az igazság. Idő és szeretet* — mély és *őszinte szeretet* kell ahhoz, hogy a nagy alkotások megszólítsanak minket, *felemeljenek* magukhoz! A mesterművek *soha* a köznaphoz leszállani *nem* fognak ezért, ha az ember a művészet virágoskertjében akar időzni, ünnepnapi köntösét, ünnepnapi *gondolkodását kell*, hogy magára öltse. Ezért kérem az oktatókat, — akik hivatva vannak az ifjúságot e virágoskertbe elvezetni — hogy tegyék ezt *mély és odaadó szeretettel.* Nem a köznap szürke ruhájában, hanem a nemesebb érzések ünnepi köntösében és akkor az ifjúság *boldogan* fogja oktatóit követni!

Örömmel konstatálom, hogy az iskolákat bekapcsoló akciónknak óriási visszhangja támadt. Igen sok iskola azonnal válaszolt, legtöbb esetben az eszmét köszöntő és ahhoz gratuláló sorokkal. És ami a legfontosabb, máris igen sok iskola jelent meg Egyesületünk kiállításain.

És az ifjúság viszi haza a családba a ma művészetének dicséretét, esetleg kritikáját, de ez is csak az érdeklődést kelti fel. Viszi haza a gyermek kiállításaink, a művészet hírét, ebédnél elmondja, hogy látott egy nagyon szép képet, délután elmondja a barátnak és másnap eljön a szülő, a barát és megnézi azt, amiről dicséretet vagy bírálatot hallott gyermekétől, barátjától. Az ifjúságon keresztül terjed ismét a művészet híre és lassan megtelnek a kiállítások, jönnek a műalkotások elé, megállnak és valami furcsa melegség tölti el szívüket. Nem értik, miért, csak érzik, hogy lelkük mélyén felébred valami, felébred a *szép* látásának szükségét követelő érzés, a *szép* iránti *örök* szeretet. Kinyílik a *szépet* látó megnyugtató, *felemelő* érzés.

Mily sivár, mily *szomorú* lenne *művészet* nélkül az élet. Gondoljunk csak Liszt »Koronázási misé«-jére, nem cseng-e fülünkbe a Benedictus fenkölt dallama és nem húnyjuk-e le szemünket egy pillanatra, feledve a köznapot, a gondokat, elröppenve a művészet szárnyán egy szebb és tisztább világba? Vagy idézzük szemünk elé Munkácsy »Krisztus«-át és azonnal szikrát vet szívünkben a *hit* és megint feledjük pillanatokra a köznapot, mert a *szépség* országába emelkedtünk. Avagy ha Fadrusz »Mátyás«-ára gondolunk, nem áll-e előttünk az *erő* és *büszkeség* szimboluma, eltávolítva minket a szürke küzdelmektől, az élet keserűségeitől, hogy elvezessen *a szépség örökké virágzó kertjébe!*

Aki a *művészetekkel* foglalkozik, számtalan nemes érzéssel fog *gazdagodni*, és az érzések végén, mint *végeredmény*, mint *örökké élő mesterműi*, ott mosolyog, ott ragyog reánk a *szépség*. Az viszont, aki nem törődik a művészetekkel, *eldobja* magától annak a kapunak kulcsát, mely a *felfelé* vezető, a földi nyomorúságoktól *elvezető út* előtt áll.

Náthá
ellen védekezzünk, hogy a hülés súlyosabb következményeit elkerüljük!
Mistol

kipróbált szer, próbálja ki Ön is!

Kereskedelmi és ipari alkalmazottak szolgálati jogviszonyt tartalmazó könyvek
nagy választékban Az Est könyvkereskedésében, Erzsébet körút 18—20

GONDOLATOK

a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesülettel kapcsolatban

Két cikk

Irta: HUBAY ANDOR

I.

A Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület a művészetekre virágzó korban keletkezett. Bölcsőjénél — 42 esztendeje, ott voltak hazánk legkiválóbb mesterei. *Munkácsy, Székely, Lotz, Than, Fadrusz, Strobl* és még számos kiválóság. Ki gondolt akkor világégésre, világválságra, katasztrófákra és az emberi gyűlölködés oly fokára, mint amilyen ma világszerte uralkodik! ? Akkor — 42 éve — építkezés folyt mindenütt és voltak olyan optimisták is, akik a háború lehetőségét kizártnak tartották. Hatalmas paloták, kultúrintézetek keletkeztek, melyeknek homlokzatát szobrászművészek alkotásaival, belső falait pedig festőművészek freskóival, hatalmas vásznaival díszítették. Útlevél nélkül utaztak akkor az emberek, nem tudták, hogy mi az a »valuta« és »deviza«. Párizs vagy London *sokkal* közelebb volt akkor, mint ma a repülőgépek idején és ha valaki nem tudott itthon elhelyezkedni, az előtt nyitva állott az egész világ.

Forrón sütött a jólét napja és érlelte a nagy művészi alkotásokat, mert a jólét elmaradhatatlan kelléke a nagy művészi alkotásoknak. Azóta eltűnt a jólét napja a gond sűrű felhői mögött és mi valami szomorú, szürke, egyhangú világításban rohanunk, az ólmos esőként reánk szakadó terhekkel vállunkon. Ki gondol a művészettel, ki törődik a művészekkel? Élni lehet szép szobor, szép kép vagy szép zene nélkül is. Kenyér kell, lakás kell, ruha kell, pénz kell a gyerekek iskoláztatására és honnan venni mindezt? Honnan elspórolni? És ha mindez megvan, akkor jönnek az apró szórakozások: futballmecs, mozi, — ha erre is telik, akkor jó lenne egy csónak a Dunára. Ha már benne ülünk, elmaradhatatlan a házacska a Szúnyogszigetek felett, ott, ahol olyan nagyon olcsón parcelláznak a tönkrement grófi birtokból. No és ha ez is megvan, akkor az csak természetes, hogy okvetlenül kell egy rádió.

Aztán ha a rádió is megszólalt már, akkor jön a kert, virágok, gyümölcsfák, ezer apróság, álmodozás egy olcsó, kéz alatt vett Ballilára és ha ez a távoli álom is valóságra válik hosszas és kínos takarékoskodás után, akkor eszünkbe ötlik, — nini, hiszen a falakra is lehetne valamit akasztani — majd szerzek valahonnan pár olcsó rézkarcot, úgyis azt mondják, hogy manap potom pénzen lehet az ilyet kapni. És közben, amíg a világválságokkal küszködő társadalom erre-arra spórol és ezt, azt meg is valósítja álmaiból, mi művészek, járjuk a nemtörődömség és teljes közöny sötét uccáját, azt a rosszul kövezett, gödrös és sáros utat, melyet a mai világ a *szépért* és *ideálokért* küzdőknek szánt. A *szépért* lelkesülő szózatunk, melyet ecsettel, mintafával, vagy tollal a kezünkben harsogunk világgá, csak korcs visszhangra talál és a művész mégis alkot tovább, mindig ugyanazzal a szent hittel, hogy egyszer mégis csak meghallgatásra fog találni, egyszer csak megint felfedezik, hogy minden, ami szép, tehát a művészet elsősorban — ha csak percekre is — mentesit a föld porától, *felemel!*

A Nemzeti Szalón Művészeti Egyesületet művészek alapították azért, hogy alkotásaikat megfelelő környezetben, megfelelő helyiségekben mutathassák be a nagyközönségnek. Akkor, a jólét érlelő sugarainak idején nem volt oly fontos küldetése az Egyesületnek, mint ma. Ma az Egyesület kötelessége *mindent* elkövetni, hogy a nagyközönség megint észrevegye a képzőművészetet. Az Egyesület kötelessége felrázni a társadalmat újból és újból, bizonyítva, hogy *érdemes a szépért* is áldozatokat hozni és hogy az sem rossz tőkebefektetés, ha művésztől veszünk műalkotásokat, melyek esetleg már pár év mulva a százszorosát fogják megérni. Hogy csak egy példát említsek: milyen *kitünő* tőkebefektetés lett volna a fiatal Munkácsytól képeket vásárolni.

Azt hiszem, Düsseldorfban, vagy düsseldorfi ideje előtt pár száz forintért *több* Munkácsy-kép birtokába lehetett volna jutni. De később Párizsban — amikor a párizsi szakértők és nagyközönség már felismerték zsenijét — aránylag szintén még igen olcsón lehetett volna Munkácsy-képeket szerezni. Mit érnek ma e mesterművek? Választ alig lehet e kérdésre adni! Főművei (Siralomházban, Milton, Műteremben, Krisztus Pilátus előtt stb.) Amerikában vannak s mi csak azt tudjuk, hogy »Krisztus Pilátus előtt« c. mesteralkotását 1913-ban felkínálták a magyar államnak *százezer koronáért* — a magyar állam azonban drágának tartotta és nem vette meg ezt az örökbecsű kincset.

Sajnos, mi magyarok, sokszor igen rossz tőkebefektetők vagyunk. Akkor is inkább ágyúkba fektettük pénzünket, pedig odáig, ahol ma vagyunk, eljutottunk volna, ha pár ágyúval kevesebbet »rendelünk« és megvesszük Munkácsy halhatatlan alkotását. Most legalább ez vigasztalhatna és előtte állva, feledhetnők nyomorúságunkat. Itt utalok a nagy francia mester — *Millet* — »*Les glaneuses*« című kompozíciójára, melyet a francia állam csak nagy áldozatok árán tudott Amerikából visszaszerezni; ezt a mesterművet *Párizs összes harangjainak zúgása közben* szállították a Louvreba. A ma élő művészek régen elfelejtették, hogy valamikor forintban számoltak, a ma élő művészek szerények, — de *milyen* szerények *kényszerűségből!* A világválság *legmélyebben sujtottjai!* A Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület mindent elkövet, hogy ismét felkeltse az érdeklődést a teljesen apatikussá vált nagyközönségnél. Elsősorban leszállította belépőjegyeinek árát 50 százalékkal. Képzeljük csak el, ha közintézményeink — telefón, vasút, gáz, villany stb., stb. 50 százalékos kedvezményt adnának, milyen nagy vívmány lenne ez!

E helyen felidézem mindenki emlékezetébe, aki olyan kedves és türelmes volt, hogy gondolataimat idáig követte, *Baross Gábor emlékét.* Szobra ott áll a Keleti pályaudvar előtt és éretekintete mereven nézi a Rákóczi út forgalmát. Hogy nagyember volt, azt mindenki tudja, — hiszen ott áll a szobra — de hogy miért volt nagyember, azt bizony, úgy hiszem, kevesen tudják. Pedig a mai világban igen tanulságos Baross Gábor alakjával bővebben foglalkozni, aki — röviden — azért lett »nagyember«, mert szanálta az akkor erősen deficitben lévő (akárcsak ma) és kicsit a csőd felé haladó MÁV-ot. (Azelőtt »Szabad Osztrák-Magyar Vasúttársaság«, melyet Baross választott széjjel, megalkotva a MÁV-ot.) És hogyan cselekedte ezt? Egész egyszerűen azt mondotta, hogy az emberek nem azért nem utaznak vonattal hazánkban, mert konzervatívok és jobb szeretnek szekéren vagy gyalog járni, — mert bizony igen sokan voltak olyanok, akik *ezt* állították — hanem egész egyszerűen azért, mert a MÁV túldrágán adja a jegyeket.

Megállapítását tett követte és behozta a *zónatarifát*, ami a viteldíjak és szállítási díjak tetemes csökkentését jelentette. Mi történt? Egyszerre mindenki vonattal utazott és vonaton szállított, a MÁV pedig akkor, talpraállott. Baross viszont méltán szobrot kapott (no de nemcsak ezért). — Ott áll a szobra, csak fel kell lapozni életének történetét és bőségesen meríthetünk belőle, tanulhatunk tőle! Íme, pirinyó dióhéjban a tanulság. A Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület kiállításait az 1933—34-es szezónban — amikor még egy pengő volt a belépőjegy ára, összesen 6923 fizető látogató nézte meg, az 1934—35-ös szezónban pedig, amikor már bevezettük az ötvenszázalékos csökkentést, 28.460 fizető látogató tekintette meg a magyar és külföldi képzőművészet legújabb és legkiválóbb alkotásait, három-négyhetenként ismétlődő kiállításainkon. Egy esztendő leforgása alatt tehát körülbelül 300%-kal nőtt a kiállítások látogatóinak száma, pedig a viszonyok bizony nem javultak 300%-kal egy év alatt — sőt!

De a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület nem elégszik meg a »zónatarifa« bevezetésével, hanem más úton is minden igyekezettel azon van, hogy a nagyközönség érdeklődését minél szélesebb rétegekben felkeltse a művészet iránt. Így, igen nagy súlyt vet hirdetéseire. Sokan azt mondják, hogy a hirdetés rossz amerikai betegség és hogy hirdetés után művelt ember nem indul. Én viszont éppen az ellenkezőjét merném állítani. Ma már nincs senkisem a művelt világon, aki ne indulna közvetve, vagy közvetlenül, hirdetés után! Egy igen prózai példával szabadjon szolgálnom.

Szembe a műtermemmel, de nagyon messze, alig láthatom, ott világít esténként egy irgalmatlanul nagy villanyreklám. Alig sötétedik el, már kezdi egyhangú játékát, először nagy vörös betűkkel kiugrik, hogy »*Schmoll*«, aztán kisebb kék betűkkel jön, hogy »*Pasta*« és ez így megy nap-nap után — délutántól éjjelig — »*Schmoll-Pasta*«, »*Schmoll-Pasta*«, »*Schmoll-Pasta*«. Én el is felejtem, észre sem veszem, egyszerűen nem látom.

Egy szép napon nincs kitisztítva a cipőm — miért? Nincs paszta idehaza! Milyet hozzak? — kérdi a leány. Schmoll-pasztát — a gyors és határozott válasz és ezzel el is van intézve az ügy — sőt, úgy van elintézve, hogy én egészen kis büszkeséget is érzek, hogy ni, ehhez is értek! — Amikor a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesületének annyi pénze lesz, hogy felállíthat, mondjuk az Oktogonon egy irgalmatlanul nagy villanyreklámot, amely napestig azt hajtogatja: »*Nemzeti Szalón*«, »*Nemzeti Szalón*«, »*Nemzeti Szalón*«, akkor nem 29.000 látogató fogja kiállításainkat megtekinteni, hanem 100.000, vagy még annál is több.

De hát — ez egyelőre csak álom. Jelenleg megelégszünk azzal, hogy lassan kiépítjük hirdetési »hadjáratunkat«. Persze, ez igen nehéz feladat, mivel a hirdetés pénzbe kerül, viszont az Egyesületnek nincs pénze, — honnan is lenne? Mégis sikerült elérni (hogy hogyan, maradjon az Egyesület titka), hogy több nagy színház szünetében vetítve jelenik meg a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület kiállításairól szóló híradás, az összes nagy hotelek előcsarnokaiban ott lóg az egyesület plakátja németül, franciául, olaszul és angolul, hirdetve a képzőművészet élniakarását. Munkánk támogatásában — mint minden a közre nézve hasznos munka támogatásában — a *magyar sajtó* áll az Egyesület mögött, önzetlen pártatlansággal. Pedig a magyar sajtónak hány oldalra kell csapatokat küldeni a magyar kultúra, az egyetemes kultúra és haladás érdekében.

Hány oldalon hadakozik ez a hatalmas hadsereg, — tollal, a legnemesebb fegyverrel — hány oldalon végez szinte sziszifuszi munkát, — sokszor a megnemértés, a rágalmak tüzében is. A Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület hálával hajtja meg zászlaját és nem szűnik meg a *magyar sajtó* iránt érzett *tiszteletét* és *köszönetét* hangoztatni, — ha elismerés vagy kritika éri, egyaránt — mert ennek az önzetlen és pártatlan fórumnak ítélete mindenkor csak hasznára lehet.

(A második cikket pénteki számunkban közöljük.)

A POLITIKA HIREI

— **Heves megye új felsőházi tagjai.** Heves megye törvényhatósága az *Isaák* Gyula halálával megüresedett felsőházi tagsági helyre *Majzik* Viktor közigazgatási bírósági tanácselnököt választotta meg. Póttag *Beniczky* Elemér országgyűlési képviselő lett.

— **A Nep értekezlete.** A nemzeti egység pártja január 20-án délután 6 órakor zárt pártértekezletet tart.

— **Bud János választókerületében.** *Bud* János nyugalmazott miniszter, Békéscsaba országgyűlési képviselője több napig választókerületében tartózkodott. Fogadta a panaszosokat és látogatást tett *Ricsóy-Uhlarik* Béla főispánnál.

— **A kisgazdapárt frontharcosszervezete** január 25-én este ½9 órakor József tér 1. szám alatt pártvacsorát rendez, amelyen *Eckhardt* Tibor is megjelenik.

— **A Neue Preie Presse cikke a magyar belpolitikai mozgalmakról.** A Neue Freie Presse »*Belpolitikai mozgalmak Magyarországon*« cím alatt hosszabb cikkben foglalkozik a magyar politikai helyzettel. Két világ harca folyik, — írja a lap — politikai világnézetek küzdelme, amely a nemzet legjobb erőit szólítja porondra. *Gömbös* Gyula a régi Magyarország lassú felszámolását készíti elő. Az ellenzék viszont attól fél, hogy a kormánypártnak a kizárólagosságra irányuló igénye rombadönti a megyei önkormányzatot és ezzel halálos sebet ejt az alkotmányon. *Gömbösnek* belpolitikailag erős a helyzete. Miniszterelnöki működésének három éve alatt nemcsak a tett emberének, hanem ügyes taktikusnak is bizonyult. Nem fogja megtámadni a magyar alkotmány bástyáit, mert maga is hívő tisztelője a régi hagyományoknak s mert megvan a kellő szemmértéke annak megítélésére, milyen nehézségek tornyosulnának a nemzet élő alkotmányos szervezete ellen intézendő hare elé. Magyarország a különleges adottságok országa. Magyarországot belpolitikailag és külpolitikailag saját törvényei szerint kell kormányozni — írja a *Neue Freie Presse.*

Meddig bírják?

*

Már az egész világ találgatja, mikor és hogyan fog végződni az afrikai háború. Még meg sem indultak a hadműveletek, mikor elbeszéltem, hogy ez egészen rendkívüli dolog lesz, mert ahol a »városokban« a pálmalevelekből összerótt »házak« egymástól száz vagy kétszáz méternyire vannak, az aviatikai fölény nem sokat ér, s a tank az olyan sárban, mely elnyeli, nehezen halad előre, továbbá meredek hegyekre is nehéz a tankokkal felmenni...

Azonban nem hiszem, hogy egy háború sorsa csak a technikai felszerelésen múlik, mert minden fegyvernél fontosabb a katona lelke. (Akik a lélekben nem hisznek, nem bánom, beszéljenek a katona »idegeiről«.)

Bár az abesszinek megmutatták, hogy nem kicsinylendő ellenfelek, én mégis bízom az olasz lélek felsőbbségében.

A legújabb korban szerintem csak egy csoda történt: az olasz nemzeti egység megteremtése. Ez elképzelhetetlenül nehéz dolog volt és tökéletesen sikerült. A tökéletes siker alatt nem azt értem, hogy az olasz királyság fennáll, hanem azt, hogy Olaszországban minden különválási törekvés elképzelhetetlen és fajkülönbségre nem gondol senki. A szardiniai és a velencei semmivel sem közelebbi fajrokona egymásnak, mint a német és a francia, és nem hiszem, hogy egy friauli olasz paraszt egy szardiniai parasztta tudna beszélgetni. — oly kevéssé értik egymásnak a nyelvét. A szicíliai olasz nem vérrokona a lombardinak, s a nápolyi jellem semmiben sem hasonlít a torinóihoz. Mi tette őket mégis oly egységes nemzetté? A közös nemzeti célért kiontott vér? Nem hiszem; ez a »vas és vér« elmélet nem vált be a németeknél, mert tudom, hogy a bajorok mit gondolnak a poroszokról? Én azt hiszem, hogy inkább Róma tartja össze az olaszokat, az antik Róma elmúlhatatlan dicsősége, az »örök Róma«. Az ősrégi, dicsőséges idők emlékezete uralkodik a fajilag sokféleképpen elkeveredett, s a többi jellemtulajdonságokban megváltozott olaszokon, az Alpesektől Afrikáig.

Az olasz elszegényedhetett, de ragaszkodik őseinek palotájához, még akkor is, ha a nagy reneszansz ablakokat be kellett falazni vagy be kellett deszkázni; megőrizte főúri termeit akkor is, ha éjszakára valami kuckóba vonul vissza és gyakran fejedelmi freskók vagy dombormüvek néznek le reám a falakról, mikor óvatosan, félve ülök le a karosszékre, melynek lábát vagy támláját már százötven évvel ezelőtt meg kellett volna reparáltatni, ha lenne rá pénz... Sok *conte*, *marchese*, sőt *principe* nyomorog, mert palotája megér talán egymilliót, de nem jövedelmez semmit sem. Sehol sincs annyi szegény gazdag, mint Itáliában.

A turista ezt nem mindig veszi észre. Ilyen »turista« volt V. Károly császár is, akit Doria András, a genovai hadvezér egyszer megvendégelt a gályáján: Doria minden arany- és ezüstedényt, melyet a császár érintett vagy amelyből evett, a tengerbe dobatott: »Amit a császár használt, azt másnak nem szabad többé használnia!« — A császár természetesen nem is sejtette, hogy előzetesen hálót szereltek föl a hajónak arra a részére, ahonnan az ezüst- és aranyedényeket a tengerbe dobálták.

Az olasz takarékosság minden más népnek a takarékosságától különbözik. Más népek takarékoskodnak, hogy megszerezzék, ami nincsen; az olaszok takarékoskodnak, hogy megtarthassák, ami van. Megtartani a palotát, a sírboltot, a hírnevet, a hagyományt, — még akkor is, ha éhezni kell miatta. Vannak, akik szenvednek amiatt, hogy inast tartanak, de inkább szenvednek, semhogy társadalmi pozíciójukról lemondjanak. Napoleon azt mondta, hogy a »lehetetlenség« nem francia szó; én azt gondolom, hogy a »lemondás« nem olasz szó.

Nemcsak a gazdagságban van nagy erő, hanem abban is, ha az ember tud szegény lenni.

Azt hiszem, Olaszországban sokan esznek ma kenyér helyett gesztenyét, hogy a kormány takarékoskodhassék a lisztkészlettel és ebben nincs is semmi baj, mert a gesztenye is rendkívül tápláló eledel. Háború idején minden nép hangoztatja a takarékosságot, de az olasz gyakorolja is, — nem akkor, amikor már minden elfogyott, hanem már akkor, amikor még van minden.

Mielőtt a skót viccek divatba jöttek, az olaszok takarékosságán mulatott fél Európa.

Olasz közmondás, hogy egy genovai annyit ér, mint hét zsidó, és egy firenzei annyit ér, mint hét genovai. Eszerint egy firenzei negyvenkilenc zsidóval ér fel az üzleti életben.

Egy este egy genovai és egy firenzei valami üzleti ügyről tárgyalt, igen hosszasan. Természetesen nem gyujtottak gyertyát, mert az pazarlás lett volna, — hiszen beszélgetni sötétben is lehet. Miután pedig sötétben úgyse látják, hogy mit csinál az ember, a genovai maga alá terítette a köpenyét, hogy ne kopjék a nadrágja. Azonban a firenzei, aki szintén nem akarta, hogy a kemény fapadon kopjék a nadrágja, még takarékosabb volt: óvatosan lehúzta a nadrágját a sötétben és nadrág nélkül ült a padon.

Az olasz sokkal kevesebbel kitart, mint a világ bármely népe; készleteivel feltétlenül jól fog gazdálkodni úgy otthon, mint a fronton, sőt otthon még sokkal jobban, mint a fronton. Inkább »társas lény« lévén, mint bárki más, összetartása szilárdabb és mivel alaptermészete vidám és minden töprengéstől és filozofálgatástól idegen, idegzete a hadviselésre kiválóan alkalmas. Mindezeknél fogva nekem az a nézetem, hogy a háborút nagyon jól és nagyon sokáig fogják bírni, mindenesetre elég ideig ahhoz, hogy kényszerű vállalkozásukat ne dicstelenül fejezzék be.

Családi tragédiát akadályozott meg az uccán egy leventeoktató

Leütötte és a rendőrségre vitte a férjet, aki feleségét és önmagát agyon akarta lőni

Baja, január 15.

(A Pesti Napló tudósítójának telefónjelentése.)

Szerdán délben egy órakor Baján a városháza melletti Deák Ferenc ucca és a Takarékpénztár ucca sarkán *Muity* Iván 29 éves bajai joghallgató le akarta lőni tőle különváltan élő 20 éves feleségét, *Merkler* Máriát. A Takarékpénztár uccából rohant a városháza felé a fiatal elegáns asszony és segítségért kiáltozott. Mögötte a férje, kezében katonai Frommer-pisztollyal, amellyel a rohanó asszonyra célzott. A pisztóly csütörtököt mondott. Amikor másodszor akarta megnyomni a ravaszt, az arra haladó *Köves Kovacsek* Benedek leventeoktató az egyik kezével elkapta az izgalomtól már félájultan összeeső fiatalasszonyt, a másik kezével pedig hatalmas ökölcsapással leterítette a merénylő férjet, akinek kezéből kicsavarta a Frommert.

A leventeoktató a merénylőt a rendőrkapitányságra vitte. Ott kiderült, hogy a merénylő *Muity* Iván joghallgató. Bevallotta, hogy *előre készült felesége meggyilkolására* és azután öngyilkos akart lenni. A pisztolyon kívül találtak nála egy élesrefent hegyes *konyhakést*. Tizenkét búcsúlevél volt a férfi zsebében, legnagyobbrészük rokonaihoz címezve. Az egyik levélben, amely vitéz *Tolnay* Márton bajai államrendőrségi detektívnek szólt, bejelenti, hogy nem tud a felesége nélkül élni, végez az asszonnyal és magát is agyonlövi. A rendőrség *előzetes letartóztatásba* helyezte gyilkosság kísérlete címén, holnap délelőtt kísérik át az ügyészség fogházába.

A fiatalasszony elmondotta, hogy másfél évvel ezelőtt ment feleségül *Muity* Ivánhoz, aki az utóbbi hónapokban züllésnek adta magát. Tanulmányait se folytatta rendszeresen a szegedi egyetemen s a legbizonytalanabb jövő elé néztek. Emiatt elhagyta férjét. Érdekes, hogy Muity Iván családjában már történt 18 évvel ezelőtt egy megdöbbentő tragédia. Ekkor a joghallgató *Bácsbokodon* lakó földbirtokos apját az öccse agyonverte, de a verekedésben maga is halálos sebet kapott, úgyhogy a Muity-családnak ez a két tagja szinte egy órában halt meg.

SZERET OLVASNI?

A PESTI NAPLÓ KÖNYVEKET százezrek olvassák

Egy pengőért könyvtára lesz, ha minden elsején megveszi a PESTI NAPLÓ KÖNYVEKET

A legújabb kötet:

HUXLEY REGÉNYE

IRODALMI ESEMÉNY!

Teruelt elfoglalták a spanyol köztársasági csapatok

Biarritz, december 21.

(A Pesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

(United Press.) A barcelonai rádió hivatalosan közölte, hogy *Teruel elesett.* Az Espana hírszolgálati iroda jelenti: Prieto honvédelmi miniszter személyesen jelentette ki a kormánytanácskozások után, hogy *Teruelt a köztársasági csapatok elfoglalták.*

Hóman kultuszminiszter beszéde a Nemzeti Múzeum Tanácsa előtt

(Saját tudósítónktól.) A Magyar Nemzeti Múzeum Tanácsa kedden este az Akadémián teljes ülést tartott, amelyen *Hóman Bálint* kultuszminiszter nagyobb beszédet mondott.

— A Nemzeti Múzeum három éve végrehajtott újjászervezése — mondotta — korántsem jelentett erőszakot és mesterkélt újítást. A közoktatásügyi igazgatás általános átszervezésének szempontjai, az elvi irányítás egységének és a szakszerűségnek gondolatai határozták meg. *A közös feladatokat teljesítő kisebb szerveket nagyobb egységekben foglaltam össze.* Gondoskodnom kellett azonban arról is, hogy az egy-egy ágazatban bekövetkezett központosítás az egységek keretén belül ne váljék a szakszerű igazgatás akadályává.

— A Nemzeti Múzeum önkormányzatának felépítésénél az önkormányzati jog tartalmát szabatosan meg kellett határozni. A jogokat gyakorló Tanácsot kétféle elemből állítottam össze. A nagy közgyűjtemények főtisztviselői mellett 18 szakértő tanácstag képviseli benne a hivataltól független tudós elemet. Az új szervezet három év óta kifogástalanul működik és az önkormányzat ez idő alatt számos régóta sürgetett kérdést oldott már meg.

— A kormányzó úr kegyes volt a Nemzeti Múzeum elnökévé újólag kinevezni. Ez a kitüntetés újabb hat évre szoros kötelékkel fűz a múzeumhoz, melynek irányításában immár 15 esztendeje veszek részt.

Megköszönte ezután a Tanács egyhangú jelölésében megnyilvánult bizalmat. A kultuszminiszter beszéde után *Fitz* József főigazgató beszámolt az Országos Széchenyi-könyvtár működéséről.

Megverték Kairóban a pénzügyminisztert és sértegették Faruk királyt az egyetemi diákok

Kairó, december 21.

(A Pesti Napló tudósítójának távirata.)

(United Press.) *Makram Ebeid* pénzügyminiszter külügyminiszterhelyettesi minőségében kedden a királyi palotába igyekezett, mikor egy tüntető diákcsoport fogta körül, kiráncigálta autójából és *súlyosan bántalmazta.* A királyi testőrség azonnal a miniszter segítségére sietett és sikerült is megmentenie, de *Makram Ebeid autóját a diákok teljesen összetörték.* A tüntetők lármájára *Faruk* király már előzőleg többízben megjelent a palota erkélyén, mire a diákok sértésekkel és vádaskodásokkal halmozták el.

A pénzügyminiszter egyébként éppen tegnap mondotta egy nyilatkozatban, hogy Egyiptomban helyreálltak a »normális« viszonyok.

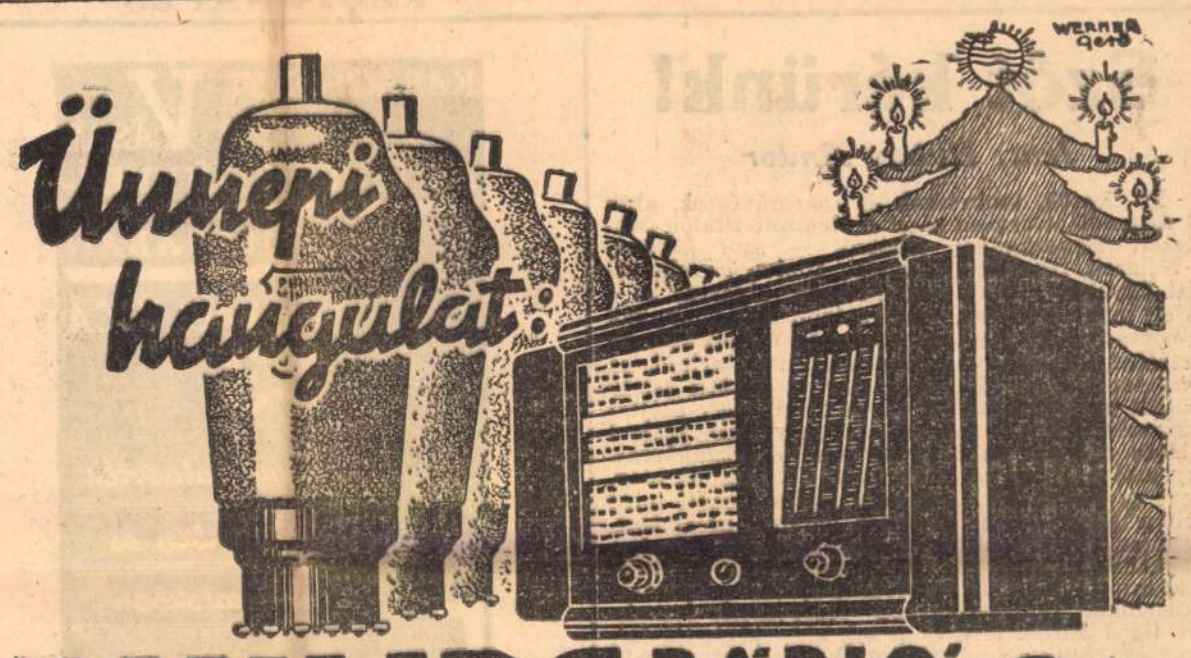
Süllyedőben egy 8000 tonnás angol hajó

London, december 21.

(A Pesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

(United Press.) A North Hauckland rádióállomás kedd délután 6 óra 35 perckor rádióüzenetet fogott a Baltimore Mail Line 8000 tonnás Coty of Hamburg nevű gőzösről, amelyben a hajó kapitánya segítséget kér. A rádióüzenet így szólt: »Gyorsan süllyedünk összeütközés után 10 mérföldnyire keletre Terschellingtől«. A hajó fedélzetén 150 matróz és számos amerikai utas volt. A hajó úton volt Baltimore felé. A rádióüzenet érkezése óta sem a City of Hamburgról, sem arról a hajóról, amellyel összeütközött, nem érkezett hír.

Rádióvásárlás – bizalom kérdése

Sternberg

Magy. kir. és udv. hangszergyár VII., Rákóczi út 60

Telefonok: 136-068, 144-354, 137-708

Az ország legnagyobb és legszebb rádióterme

A fenti készülékek bármelyikét készséggel **bemutatja** a lakásán a Rádiócentrum Erzsébet körút 5. Tel.: 1-416-97

RÉSZLET CSERE

Röder miniszter Sestriereben

Róma, december 21.

Röder Vilmos honvédelmi miniszter kedden délelőtt Parlani hadügyi államtitkár, *Ghimessy* Frigyes vezérkari ezredes és *Szabó* László alezredes, katonai attasé társaságában a Torino közelében fekvő *Pinerolóba látogatott el* és megtekintette az ottani lovas-tiszti iskolát. Az iskola növendékei különféle lovasgyakorlatokat és lovasjátékokat mutattak be a miniszter előtt. Innen a miniszter kíséretével *Villarterosába* hajtatott és *megtekintette az ottani ipartelepeket.* Villarterosából Röder honvédelmi miniszter a majdnem 2000 méter magasságban fekvő *Sestrierebe* utazott és ott az olasz hadsereg híres hegyi csapatainak, az *alpiniknak sígyakorlatait nézte végig.*

Sürgős műtétet hajtottak végre Lázár igazságügyminiszteren

Vakbélpanaszok miatt szállították szanatóriumba, Verebély és Matolay professzorok operálták

(Saját tudósítónktól.) *Lázár* Andor igazságügyminiszter hétfőn megbetegedett, vakbélbántalmakról panaszkodott. Állapota kedden rosszabbodott, délután 5 órakor pedig szükségesnek mutatkozott a miniszter szanatóriumba szállítása. *Lázár* Andort a mentők a János-szanatóriumba vitték, ahová felesége és testvére, *Lázár* Ferenc felsőházi tag kísérte el.

A minisztert azonnal a műtőbe szállították s telefónon a szanatóriumba hívták *Verebély* Tibor egyetemi professzort, aki hat óra után érkezett meg adjunktusa, *Matolay* György egyetemi rendkívüli tanár és *Schmidt* Albin magántanár társaságában. Verebély professzor az előbb említett orvosokkal, valamint *Szinyey* József igazgatófőorvossal és dr. *Förster* Gyulával, a János-szanatórium főorvosával, a beteg kezelőorvosával konziliumot tartott az igazságügyminiszternél. Megállapították, hogy sürgős műtéti beavakozásra van szükség.

Hét óra előtt pár perccel kezdődött a műtét, nyolc óra után fejeződött be.

Az operáció befejezése után *Lázár* Ferenc és *Szakáts* miniszteri titkár megfogalmazta a kommünikét, amelyet azután bemutattak *Verebély* professzornak. *Szakáts* titkár a professzor által helybenhagyott hivatalos jelentéssel a *miniszterelnökségre ment, ahol Darányi Kálmánnak jelentették minisztere és bizalmas jóbarátja betegségét.*

Este kilenc órakor kiadták a jelentést, amely a következőképpen hangzik:

Lázár Andor igazságügyminisztert kedden délután vakbélgyanús tünetekkel beszállították a budai János-szanatóriumba, ahol *Verebély* Tibor és *Matolay* György egyetemi tanárok, *Szinyey* József főorvos, *Schmidt* Albin magántanár és *Förster* Gyula főorvos, kezelőorvos az igazságügyminiszternél konziliumot tartottak. A konzilium eredményeképpen az igazságügyminiszternél sürgős műtéti beavatkozást találtak szükségesnek. A műtétet a szanatóriumban *Verebély* és *Matolay* egyetemi tanárok hajtották végre. *Az operáció jól sikerült, a miniszter állapota kielégítő.*

Karácsonyra
„HIS MASTER'S VOICE"
„COLUMBIA"
VILÁGHÍRŰ
gramofónt, lemezeket,
egy újtípusú márkás rádiót!
Kedvező fizetési feltételek
THE GRAMOPHONE COMP. LTD.
magyarországi vezérképviselősége
Budapest, IV., Kossuth Lajos ucca 8. Telefon 186 307

Az ország legnagyobb gramofonterme és nagylemezválasztéka
Sternberg
kir. és udv. hangszergyár
VII., Rákóczi út 60
(Saját palota)
Telefonok 136—068 144—354 137—708

Szót kérünk!

Irta: Hubay Andor

Mi festők, szobrászok és iparművészek, akik 43 esztendő leforgása alatt a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesülethez nőttünk — *szót kérünk*, a Nemzeti Színház építkezési, illetve hovahelyezési ügyében! Mert megdöbbenve olvastuk az e héten megjelent hírt, mely szerint a Közmunkák Tanácsa: az új Nemzeti Színház felépítésére az Erzsébet téren kíván területet fenntartani, az Erzsébet tér és Vilmos császár út közötti telektömböt park létesítésére tartja fenn, hogy ezáltal a Károly király útról és Andrássy útról szabad kilátás nyíljék majd az új Nemzeti Színházra«. Így szól a hír és mi nem azért döbbentünk meg, mert egy szép, régi hatalmas fákkal benőtt teret ítélt a Közmunkák Tanácsa halálra, azért sem, mert számunkra csillagászati számok repkednek e terv költségvetésében. Mind ezért még mi nem döbbentünk meg. Hozzászoktunk már a fantasztikusabbnál fantasztikusabb »szépészeti« tervekhez (lásd Hősök tere és a sok szép kivágott fa). Hozzászoktunk a »győzelmi utak« képzeletben való megvonásához (habár helyesebbnek tartanánk először a győzelem lehetőségeit előkészíteni és csak aztán az útról álmodozni), mind ehez hozzászoktunk — de akkor mégis csak feljajdulunk, ha a húsunkba vágnak, még pedig oly módon, mintha testetlen test, nem létező ködkép lennénk! Ez történik ugyanis, ha a Nemzeti Színházat az Erzsébet térre helyezik anélkül, hogy minket, illetve a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesületet észrevennének. *Azt* a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesületet, mely tudvalevőleg 1894 óta szolgálja önzetlen lelkesedéssel és fáradságot nem ismerő küzdelmek között, a magyar kultúrát. Mert ha a Nemzeti Színház az Erzsébet térre kerül, akkor a mi épületünket sürgősen el kell tüntetni onnan. Ezt pedig mégsem lehet úgy, hogy minket levegőnek tekintsenek, épületestül és mindenestül!

De nézzük a tényállást: A Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület. 1894 óta fontos tényezője a magyar képzőművészeti kultúrának. Tagjai sorában Munkácsytól—Szinyeiig, Szinyeitől—Rippl-Rónaiig és Rippl-Rónaitól—Csók Istvánig minden számottevő magyar mester tagja volt és ma is az. 1907-ben az egyesület már annyira erős volt, hogy saját erejéből és Budapest Székesfőváros megértéséből, annak telkére, illetve kioszkjára felépíthette a jelenleg is létező és aktívan működő műintézetet. Az építkezésre több mint kétszázezer aranykoronát adott ki az egyesület és így a várossal kötött szerződés szerint az építkezés, illetve befektetés ellenében 1957-ig ingyen használhatja az általa felépített épületet. Tehát az egyesület súlyos anyagi áldozatainak gyümölcseként, 1957-ig jogilag nem lenne kimozdítható jelenlegi helyéről. Az épület lebontásához ezek szerint nekünk képzőművészeknek is közvetlen közünk és beleszólási jogunk van — egészen 1957-ig, de úgy érezzük, azon túl is! Azzal tisztában vagyunk, hogy a Nemzeti Színház felépítését 1957-ig eltolni nem fogják. Sőt, nem is lenne kívánatos, hogy apáink által reánk hagyott nyitott kérdést unokáinkra hagyományozzuk! Így teát mi festők, szobrászok és iparművészek, akik az Erzsébet téren találunk *hajlékot*, — abban az épületben, melyet *saját* verejtékes munkánk árán építettünk, — tisztelettel kérdezzük —: *»És mi lesz velünk?«*

Erre nyugodtan azt lehet felelni, hogy hatalmas városrendezési és szépészeti terveknél egyének, csoportok, egyesületek érdekeinek háttérbe szorítása nélkül *nem* lehet azokat megvalósítani. Ezt az érvet feltétlenül el *kell* fogadni! Igen ám, de ebben az esetben nem ez történik, nem háttérbeszorításról van szó, hanem egészen rövidben *kihagyásról, elmellőzésről*, mintha nem léteznénk, mintha nem lennénk! Mert mindenről esett szó, az Erzsébet tér fáiról, a kisajátítandó épülettömbről, még az építendő színház vuejeről is, a Bálvány uccáról és a galambokról, csak éppen a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesületről, illetve annak az Erzsébet tér közepén álló épületéről *nem!* Operációt pedig *mégsem* lehet végezni a szenvedő alany, vagy annak hozzátartozói (és ebben az esetben *igen sokan* vannak) negligálásával. Belénk vágnak, jó — ez »közérdek«, de akkor tessék azzal a kérdéssel is foglalkozni, hogy mit is fog az a hatalmas művészeti egyesület csinálni, mely a terv keresztülvitelezése által a legtöbbet lesz kénytelen szenvedni és mi is fog történni azzal a sok-sok kiváló művésszel, akik hajléktalanokká válnak?

A Nemzeti Színházzal kapcsolatban sokszor azt halljuk, hogy hajléktalan színészeknek akarnak hajlékot adni — de helyes-e ezt úgy megoldani, hogy hajléktalanná tesznek igen sok és kiváló, a Múzsát másként szolgáló harcosokat? Mert *ismételjük*, a Nemzeti Színház Erzsébet térre való helyezése egy hatalmas művészeti egyesületet tesz hajléktalanná!

Mint ahogy a színészet előfeltétele a színpad, úgy a képzőművészet élete a kiállítás. Ahogy a színészetnek közönség kell, úgy kell nekünk is az! Minket is a nagyközönség éltet és hiába alkotunk mesterműveket, ha azt nem mutathatjuk be megfelelő környezetben, »hangtalanok« maradunk, mint a *néma* színész — színház, színpad nélküli színészet. Budapest, ez a több mint egymillió lakost számláló nagyváros, amúgy is szűkölködik kiállítási helyiségekben. A Műcsarnok, az a nagy és szép épület, képtelen lenne egyedül megfelelni a magyar képművészet mai követelményeinek. Ez már 1894-ben is érezhetővé vált és ennek következménye lett a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület megalakulása. Századunk elején e két nagy intézmény is szűknek bizonyult és hála Ernst Lajos lelkesedésének, megszületett az Ernst-múzeum, mely ma is pótolhatatlan szolgálatokat tesz a magyar képzőművészetnek. E három nagy intézmény mellett két kisebb kiállítási helyiség harcol érdekeinkért. De hiába — mindez ma már kevés a mind nagyobb igényeket követelő magyar képzőművészetnek. És most, amikor már múzeumjaink is *kénytelenek* helyet adni korunk különböző képzőművészeti megnyilatkozásainak, helyszűke miatt — éppen *ma* akarják megszüntetni az ország *második* kiállítási hajlékát? És úgy akarjak megszüntetni, mintha nem is létezne, nem is létezett volna soha, mintha nem a *saját* erejéből épitkezett volna és mintha nem szolgálta volna most évtizedeken át *verejtékes küzdelmek* között az *egyetemes* magyar kultúrát!

Nekünk festőknek, szobrászoknak és iparművészeknek az egész országban összesen 5 rendes »színházunk« van. Kettő ebből »kamaraszínház«, így nagy »színházunk« *csak három marad* — és ebből is el akarnak egyet venni, hogy újabb *színpad* létesüljön a nemtudom hány *száz* színpad mellé? Hegyes ez a megoldás? Mi úgy érezzük, hogy *nem* és ezért *szót kérünk!* Mert mi képzőművészek ugyan megszoktuk a szerénységet, mi könnyen kielégíthetők vagyunk, de mint »*quantum minoris*«, mint nem létező semmi, *mégsem* vagyunk kezelhetők! Ha a »közérdek« úgy kívánja, arrébb megyünk, nem is tehetünk egyebet — de kinullázni mégsem lehet bennünket. Ebben az esetben *szót kérünk* egy magasabb esztétikai szempont szemszögéből nézve. *Szót kérünk*, mert nemcsak élni, de *dolgozni* is akarunk. *Részt* kérünk az építőmunkában, melyhez nagy elődeink garmadával hordták a téglát. Mi is hordjuk és hordani *akarjuk*, mindenki erejéhez és tehetségéhez mérten, de ott *akarunk* lenni — eltolni bennünket nem lehet, mert önérzetünk azt súgja, hogy nélkülünk kultúránk épülete nem *lehet* teljes! És eltolnak bennünket, ha kilakoltatnak, és hozzá úgy lakoltatnak ki, hogy nem gondoskodnak új lakásról — *megfelelő* lakásról. Ha hajlékunkat elveszítjük, akkor elveszítjük a nagyközönséggel létesített benső kapcsolatot és ezzel *elsorvadásra* ítélnek! Hiába létesül nagyszerű színpad ott, hol azelőtt mi szerepeltünk, kultúránk épülete *nem* lesz teljes — *mi* hiányozni fogunk! *Szót kérünk* tehát szerényen, de annál *önérzetesebben!* Boldogok vagyunk, ha Budapest fejlődik, boldogok vagyunk, ha Budapest nő és gazdagszik, de ez ne úgy történjék, hogy valami ami volt és van, valami ami hivatását nagyszerűen teljesítette és jelenleg is teljesíti, elpusztuljon. Ne fejlődjünk egyhelyt úgy, hogy az máshelyt sorvadást idézzen elő, mert akkor a helyi fejlődés általános, lassú viszafejlődést jelent és ezt a »köz« érzi meg. Az egyik láb levágásával a másik láb *feltétlenül* megerősödik — de kívánatos ez?

Nem foglalunk állást a Nemzeti Színház hova építése ügyében, mert nem mireánk tartozik még akkor sem, ha elgondolkozunk azon, hogy vajjon szükség van-e egy Népszínházra oly időkben, amikor a népszínmű már régen túlélte magát és ha Népszínházra nincs szükségünk, akkor mi lesz a Népszínházzal, ha új Nemzeti Színház létesül az Erzsébet téren? Élénk művészfantáziánk néha elragad és elképzeljük magunknak a Rókus-kórház felépítését egy kórházhoz *méltó* helyen és annak helyére teret képzelünk, mely térnek a végén ott pompázik az átépített, de a *helyén hagyott* Nemzeti Színház. Pompás Nemzeti Színház, pompás *új*, fákkal benőtt, gyönyörű kertben! És néha arra is gondolunk, hogy a Városi Színház problémája sincs egészen megoldva — azt beszélik, ott is lesz átépítés. Tény azonban az, hogy jelenleg is ott áll ez a hatalmas színház és igen sok gondot okoz megoldatlan problémáival. De az is gondolkodóba ejt, hogy azzal a gyönyörű telekkel, mely a város *szívében* fekszik és *csakis* a Nemzeti Színház építkezési céljaira használható, azzal mi lesz? Végül pedig, anélkül, hogy állást foglalnánk ebben a kényes kérdésben, kis irígység lopódzik szíveinkbe — milyen jó lenne nékünk képzőművészeknek *azt* a vitát megélni, melyben arról lenne szó, hogy a Nemzeti Színházat bontassuk-e le és annak helyére építsük hatalmas kiállítási palotánkat, avagy a lelkes és gazdag mecenás által reánk hagyományozott teiekre? Álomnak is túl szép és éppen ezért, mi csak *szót kérünk* a Nemzeti Színház hovaépítése ügyében — *szót kérünk* és bejelentjük, hogy az Erzsébet téren, azon a szép, nagy fákkal benőtt és mindnyájunk szívéhez nőtt, gyermekkacajtól hangos kertben, hol Strobl Alajos mesteri alkotása emlékeztet a nagy gyógyító Semmelweisre — *Mi* — a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesülethez hozzánőtt festők, szobrászok és iparművészek is *ott vagyunk!*

KARÁCSONYI VÁSÁR AZ IBUSZ KÖNYVESBOLTJÁBAN
IV., VÁCI-UTCA 1-3.
Nagy választék könyvekben és folyóiratokban
Előfizetés a világ valamennyi lapjára!

Kigyulladt az Arethusa angol cirkáló

London, december 21.

A tengernagyi hivatal ma rádióértesítést kapott, amely szerint *az Arethusa cirkáló fedélzetén tűz támadt.* Az angol cirkáló e pillanatban nyolc mérföldnyire van *Máltától.* A legénység tagjai közül *senki sem sebesült meg.* A hajó most *Nápoly* kikötőjét igyekszik elérni.

Az Egyesült Államok haditengerészete túllépte a washingtoni egyezmény kereteit

Két új páncélos cirkálót épít az Unió

Washington, december 21.

Hivatalos közlés szerint az Unió haditengerészetének jövőévi költségvetése eléri az 576 milliós határt. A hitelkeret növelése lehetővé teszi *két új páncélos cirkáló és több más kisebb hadihajó építésének haladéktalan megkezdését.* Ezzel az Egyesült Államok haditengerészetének tonnatartalma *már meghaladja a washingtoni egyezményben megengedett tonnatartalmat.* Az amerikai haditengerészeti terv kibővítésére hír szerint elsősorban a távolkeleti események és az angol haditengerészet rohamos fejlesztése miatt kerül sor.

— Gróf Takách-Tolvay nyilatkozata a Frontharcos Világszövetség párizsi lapjában. Gróf *Takách-Tolvay* Józsefnek, a magyar frontharcosok elnökének nyilatkozatát közli *a Frontharcos Világszövetség párizsi hivatalos közlönye.* Gróf Takách-Tolvay kijelenti nyilatkozatában, hogy nemcsak a világbéke, hanem *az egész európai civilizáció veszélyben forog.* Ezért minden civilizált európainak, és elsősorban frontharcosnak az a feladata, hogy igyekezzék megakadályozni egy újabb háborút. Utal a világszövetség elnökének nyilatkozatára és hangoztatja, hogy meg kell vizsgálni, honnan indult ki a mai kor gyűlölet- és bosszúpolitikája, amely az európai feszültség oka. A gyűlölet és bosszú *a rossz békeszerződések következménye.* Ezek a szerződések az elégedettek és kifosztottak táborára osztották Európát. A világ frontharcosainak az igazi béke megteremtésének érdekében kiáltvánnyal kellene a közvéleményhez fordulniok.

Tretorn gumi puha és tartós,
Tretorn gumi nem ragad,
Tretorn cipzárja nem akad,
Tretorn gumi könnyű és nem éget,
Tretorn teveszőrrel, halinával és
Tretorn újabban báránybőrrel is bélelt,
Tretorn szövetbetéttel is kapható,
Tretorn újdonságok valódi szőrmékkel,
Tretorn ezért olcsóbb mint más
Tretorn női sárcipő 5.50-től
Tretorn női esőcipő 10.50-től
Tretorn női hócipő 12.50-től
Tretorn női csizma 17.50-től
Tretorn gyermek hócipő ..... 9.—-től
Tretorn úri sárcipő 10.50-től
Tretorn úri hócipő 19.50-től
Tretorn TRIZNYÁNÁL
IV., Váci ucca 25. — Telefón 187—464

Látcsövek, fotókészülékek szemüvegek, barométerek és hőmérők a legjobb kivitelben

CALDERONI ÉS TÁRSA
átszerészeknél, Budapest, V. Ker., Vörösmarty tér 1. (HAAS-PALOTA)

Saját készítésű k tűnő
gyermekkerékpárok
fiúk lányok részére 4—10 évesig
100 · 120 · 140 pengő
LÁNG JAKAB ÉS FIA
Budapest, József körút 41
Árjegyzék ingyen — Alapítva 1869

Az Ügyvédi Kamara a sajtószabadságot korlátozó kormányrendeletek hatályon kívül helyezését kéri

Amikor hírek jelentek meg arról, hogy a kormány a sajtótörvény megreformálására készül, a Budapesti Ügyvédi Kamara közgyűlési határozatot hozott, amelyben kimondotta, hogy a *sajtójog reformjáról szóló előkészületi munkálatokban részt kíván venni.* Utalt arra, hogy a sajtószabadság a tövényességnek és alkotmányosságnak legfőbb hatalmasabb biztosítéka és a közgyűlés utasította a Kamara választmányát, hogy a sajtójogi reform tárgyában külön felterjesztést intézzen az igazságügyi miniszterhez.

Ez a felterjesztés már elkészült, amelyet el is juttattak az igazságügyi miniszterhez. Azok a panaszok, — írja a Kamara — amelyek a sajtó ellen az utóbbi időkben elhangzottak és a sajtóreformra okul szolgálhatnak, valójában nem irányulnak azon orgánumok ellen, amelyek a napisajtót igazán képviselik. Ezek a panaszok azok ellen a számban és jelentőségben is teljesen alárendelt szerepet betöltő egyes sajtótermékek ellen szólnak, amelyek társadalmi, vagy gazdasági tekintetben néha alapos kifogásra nyujtanak okot. Az itt mutatkozó hibák és bajok bármenynyire helytelenítendők és súlyosan elítélendők is, *mégsem bírnak azzal a súllyal és jelentőséggel, hogy emiatt az egész sajtójog reformja szükséges volna.* E visszásságok a mostani sajtótörvény megfelelő alkalmazásával, esetleg némely rendelkezésének novelláris úton való módosításával a törvényben lefektetett alapelvek érintése nélkül is orvosolhatóknak mutatkoznak.

Ha mégis sor kerülne az egész sajtójogot átfogó reformra, ez esetben azt kéri az igazságügyminisztertől a Kamara, hogy *az 1848. évi sajtótörvényben foglali alapelvet, amely szerint »sajtó útján mindenki szabadon közölheti és terjesztheti gondolatait«, hagyják érintetlenül.* De maradéktalan fenntartását kívánja a Kamara mindazon garanciális tételes rendelkezéseknek, amelyek a nagy alapelv gyakorlati érvényesülésének biztosítására szükségesek. Ennek kapcsán kívánja az esküdtbíráskodásnak visszaállítását is.

A felterjesztés során foglalkozik a Kamara *a háború esetére szóló kivételes rendelkezésekkel is.* E tárgyban hangsúlyozza, hogy a sajtótörvénynek több garanciális rendelkezése a háború esetére szóló kivételes hatalom alapján kibocsátott kormányrendeletek által hatályát vesztette. A Kamara kéri az igazságügyminisztert, hogy *a már feleslegessé vált korlátozó kormányrendeletek hatályának megszüntetéséről gondoskodjon.* Szükségesnek tartja a Kamara *az időszaki lap alapításának a sajtótörvényben biztosított szabadsága visszaállítását.* De nem tartható fenn az a rendeleti intézkedés sem, amely szerint a kormány beltilthatja valamely időszaki lap megjelenését és terjesztését. A lapbetiltást a sajtótörvény nem ismeri. Ez kizárólag háborús intézkedés, amelynek állandósítása a békeviszonyokra teljesen szükségtelen, intézményesítése pedig egyáltalán nem indokolt és a sajtószabadság elvével össze nem egyeztethető.

A sajtószabadságot rendkívül hátrányosan befolyásolják a *sajtótermékek uccai árusításáról szóló korlátozások.* Az uccai árusítás megvonása sokszor alapjában támadja meg a lap anyagi egzisztenciáját. Kéri a Kamara, hogy az uccai árusítás megvonásának eseteit a készülő törvényjavaslatban pontosan írják körül s az e tárgyban való eljárást a bíróság hatáskörébe utalják, mert csak a független bíróság előtt lefolyó és a védelmet is lehetővé tevő eljárás mellett látszik ez az igen érzékeny rendszabály megnyugtató módon alkalmazhatónak.

A Kamara felterjesztése végén arra kéri a minisztert, hogy a sajtóreformra vonatkozó előadói tervezetet annakidején részletes és érdemleges hozzászólás végett küldjék meg a Kamarának és módot kérnek arra is, hogy a tervezett reform tárgyalására egybehívandó ankéten való részvételre is adjon alkalmat a miniszter valamennyi ügyvédi kamarának.

Németország nem vesz részt a montreuxi értekezleten

Kairó, február 6.

Németország közölte az egyiptomi kormánnyal, hogy hozzájárul a kapitulációs rendszer megszüntetéséhez. Közli ezenkívül, hogy *nem óhajt résztvenni a montreuxi értekezleten.*

Corvin fehérben

Megbízható, jó minőségek:

Sifónok ismert minőségek 1 m 1.15, —.99, —.68	**Pohártörlő** kockás 1 db —.25	**Kispárna** fehér, hímzett 1.48, 1.20 angol széllel 2.70, 1.90	**Férfi popelin-ing** fehér színben, jó anyagból, bélelt mellel 6.48
Pamutvászon vastagszálú, kb. 80 cm széles, 1 m 1.08, —.98	**Konyhatörülköző** tiszta len 1 m 1.08, féllen 1 m —.98, pamut 1 m —.58	**Nagypárna** fehér, hímzett 2.90, 2.40 angol széllel 4.90, 3.90	**Férfi popelin-ing** színes, 2 külön gallérral 6.90
Macco inlet sűrűszálú minőség, kb. 80 cm széles 1 m 1.08	**Edénytörlő** tiszta lenből 1 db —.68	**Paplanlepedő** fehér 130×180 cm 6.90 hímzett, angol széllel 11.80, 9.80	**Férfi popelin-ing** fehér, bélelt mellel 8.90
Lepedővászon kb. 140 cm széles 1 m 1.58	**Törülköző** pamutdamaszt kb. 50×100 cm 1 db 1.18	**Ágykészlet** fehér, (1 kis-, 2 nagypárna, 1 paplanlepedő) 19.50 hímzett, angol széllel 24.50,	**Férfi hálóing** jó sifonból, komplett szabás 5.48
Paplanlepedő kreton, kb. 180 cm széles 1 m 2.58	**Zsúrabrosz** indanthren színekben 1 db 1.98	**Brokátpaplan** kb. 130×180 cm 13.80 kiváló minőség 17.80	**Férfi alsónadrág** tartós köperből, hosszú 3.50, rövid 1.98
Rayé-köper kb 80 cm széles 1 m —.98	**Kávésabrosz** tiszta lenből, indanthren 1 db 2.88, 2.18	**Kombiné** színes batiszt, rátéttel v. hímzéssel 1.98, 1.78, 1.48	**Függönycsipke-szövet** fehér, kb. 150 cm széles, ízléses mintázat 1 m 2.20
Agynemű sifón pasztellszínekben, kb. 80 cm széles 1 m 1.28	**Étkezőabrosz** fehér, kockamintás 1 db 2.35	**Kombiné** fénytelen műselyem-trikó, szép hímzéssel 2.98, 2.40	**Grenadin store** kb 150×250 cm, ízléses kivitel, hímezve vagy filet-motivval, fodros 7.80
Fehérnemű batiszt szép pasztellszínekben, kb 80 cm széles 1 m 1.08, —.88	**Étkészlet** 6-személyes, kockamintás 5.40	**Női hálóing** színes batiszt vagy mintás műselyem 3.90, 2.98	**Függöny recekelme** kb. 180 cm széles, jó minőség, ízléses minta 1 m 2.80
Zefir és Puplinette divatos inganyag, kb. 80 cm széles 1 m 1.18	**Kávéskészlet** pamutdamaszt, 6 személyes 6.50	**Női hálóing** fénytelen műselyem-trikó, szép fazonokban 5.90, 4.90	**Melltartók** mosható anyagból, fehér és rózsaszínben, többféle fazónban 1 db 1.08, —.98, —.68
Fresco duplán nyomott inganyag, kb 80 cm széles 1 m —.88	**Étkészlet** pamutdamaszt, 6-személyes 7.90	**Női pizsama** mintás műselyem vagy csíkos flanell 4.90, 3.90	
Fehérnemű lavable kitűnően mosható műselyem, ízléses, szép minták, pasztell-alapon 1 m 2.38, ugyanaz egyszínben 1 m 2.25	**Száj-rouge** Baeder-gyártmány, fémtokban 1 db —.48	**Baby kocsitakaró** fehér batiszt, csipkével 2.98, színes piquet-barchent 1.98	
Crepe de chine 90 cm széles, jó műselyem, fehérneműre kiválóan alkalmas 1 m 1.48	**Púderdoboz** tükörrel és szitával 1 db —.76, —.68	**Crepe marocain** igen erős műselyem-minőség, sok szép divatszínben, ruhára és kompléra 1 m 1.78	

CORVIN
AJÓ MINŐSÉGEK ÁRUHÁZA

Pár szó az oslói magyar képzőművészeti kiállításról

Irta: Hubay Andor

Norvégia fővárosában, a szépfekvésű Oslóban, a város közepén, nagy kert mellett áll a Kunstnernes Hus gyönyörű kiállítási palotája, mely ez év januárjában megnyitotta kapuit a modern magyar festészetnek. A kiállítást a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület kezdeményezte, szervezte és rendezte — saját erejéből, *minden* külső anyagi támogatás *nélkül*. A kiállítás fővédnökségét József tábornagy ő királyi fensége volt kegyes elvállalni. A kiküldendő anyagot az Irodalmi és Művészeti Tanács bírálóbizottsága bírálta felül és fogadta el.

A Kunstnernes Hus egész szervezetében megfelel a mi Nemzeti Szalonunknak és egyúttal a legnagyobb és legelőkelőbb kiállítási helyiség Oslo, illetve egész Norvégiában. Azonban menynyivel szebbek, mennyivel megfelelőbbek, tágasabbak, modernebbek helyiségei, a mienknél. Csak irigykedve nézhetjük, mi szegény magyar festők. Kicsit úgy érezzük magunkat, mint a nagyon éhes ember a hentesbolt előtt, hol a kirakatban kolbászok gőzölögnek. (Pedig mi is megteremthetnénk magunknak a mai időknek megfelelő művészotthont, csak össze kéne fognunk, a lehetőség meg van adva!) Már az épület külső eleganciája is elragad, hát még bejárata és belső termei! A földszinten tágas, nagyablakú helyiségek, melyeket a Kunstnernes Hus vezetősége iparművészeti bemutatókra használ. A kertre nyíló fronton azonban kedves és ízlésesen berendezett kávéház hivogatja az arramenőket.

Széles márványlépcső vezet fel az első emeletre, a feljárat mennyezetét Per Krohg kiváló norvég festő freskói díszítik. A lépcső mellett hatalmas lift is közlekedik, mely hivatva van a tágas pincehelyiségből az ott felraktározott kiállítási anyagot, de ha szükséges vendégfalakat is felszállítani, a két 48 méter hosszú és 8 méter széles terembe, melyekben remek világítás és ha kell, a legmodernebb villanyberendezés fogad. Erre ott ugyanis nagy szükség van, mert amilyen varázslatosan szépek nyáron a világos éjszakák, éppen olyan sötétek és vigasztalanok tudnak lenni a téli nappalok. Januárban például reggel 9 órakor kezd derengeni és délután háromkor már beáll a szürkület. Azonban ők nagy előnyben vannak velünk szemben, mert náluk olyan olcsó az áramszolgáltatás, hogy égethetik kényük-kedvükre a villanyt és mégsem lesz megfizethetetlen az itthon annyira rettegett villanyszámla.

A magyar kiállításon minden egyes művész külön szerepelt saját kis gyüjteményével, vendégfalakkal elválasztott külön »kabinetekben«. Így mindegyik kollekció saját magáért felelt. A bejáratot *Reitzer* Elemér, a monzai világkiállítás számára készített magyaros portáléja díszítette, majd a következő sorrendben jöttek a kiállítók: *Vidovszky B., Glatz O., Csánky D., Csók I., Rudnay Gy., Vass E., Berény R., Bernáth A., Iványi-Grünwald B., Szönyi I., Dieher-Dénes R., Hubay A., Fényes A., Molnár C. P., Márffy O., Vaszary J., Egry J., Aba-Novák V., Pékáry I., Kézdy-Kovács E.* A kiállítás január 7-én nyilott meg a legünnepélyesebb keretek között. A kiállítási bizottság, mely a következő urakból állott: J. Thiis, a múzeumok főigazgatója, professzor A. Rerold festőművész, P. Krogh festőművész, J. Vidnes sajtófőnök, J. Heiberg festőművész, a Kunstnernes Hus igazgatója és Simon Thorbjörnsen festőművész, a Kunstnernes Hus titkára, Niels Hjelmtveit *vallás- és közoktatásügyi miniszter* és Röwde magyar főkonzullal az élen, fogadták a trónörökös-párt, akik a legnagyobb érdeklődéssel nézték végig az egész anyagot, figyelmesen elolvasva a katalógusban az egyes művészek rövid életrajzi adatait is. A katalógust ugyanis még itthon állítottuk össze. A külső fehér borítólapon, a kiállítás címe alatt ott »lengett« a magyar zászló, majd belül a kiállítók név- és képjegyzéke mellett, rövid életrajzi adatokat is adtunk, megkönnyítve ezzel a »megismerkedést«.

A fényes megnyitáson ott volt Osló színejava. Megjelent az egész diplomáciai kar, ott voltak az egyetem vezetői, a múzeumok igazgatói és a művészvilág legjelentősebb egyéniségei is. A termek zsúfolásig megteltek és mindenünnen csak elragadtatott dicséretet lehetett hallani. Különben az őszinte sikert mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy már a megnyitás első órájában több nagy műgyüjtő szerzett magának magyar alkotásokat. Ez az őszinte és jelentős siker pedig napról napra fokozódott. Ehhez nagy mértékben hozzájárult a sajtó legteljesebb elismerése is. Norvégia legnagyobb lapjai kimerítően és dicsérőleg írtak kiállításunkról. Több kritika először hazánk súlyos helyzetével foglalkozik és azután kiemeli, hogy súlyos helyzetünk ellenére is meg tudott maradni művészetünk optimistának és életvidámnak. Az »Aftenposten«, Norvégia legnagyobb napilapja, beható tanulmányt írt a magyar festőművészetről. Visszanyúl a mult századba, kiemelve Munkácsy és Szinyei nagy jelentőségét nemcsak magyar, de egyetemes kultúrszempontból is. A müncheni iskolával kapcsolatban megemlékezik Benczúrról és Rippl-Rónai nevét sem felejti ki, mint az új párizsi irány úttörőjét. Majd rátér a kiállítás méltatására, megemlítve, hogy ez a kiállítás sokkal egységesebb és érdekesebb a legutóbb Oslóban megtartott magyar kiállításnál (melyet, sajnos, egy rossz és kis helyen rendeztek), ahol inkább a *tomegekre* vetettek súlyt, míg ennél a harmóniára és kvalitásra néztek. Ez a a kiállítás — mondja a kritika — összefoglaló képet nyujt a mai magyar festészet *törekvéseiről*.

Érdekes az a megállapítás is, mely szerint festészetünk oly erősen gyökerezik nemzeti talajban, hogy szinte idegenül hat a távol északon — kissé monoton tájaival, szinte túléles fényhatásaival és sokszor melancholikus színeivel. Ez *ereditvé* és *egyénivé* teszi a magyar pikturát. Ezután rátér az egyes festők méltatására és mindegyik számára van elismerő szava. Végül még meg is köszöni az érdekes és tanulságos kiállítást. Igy tehát a kritika gyakran narkózis nélkül végzett operációja ezúttal fájdalommentesen sikerült és mi szerencsésen bekerültünk a teljes siker varázskörébe«. A teljes siker és nagy érdeklődés közvetlen hatásának mondható az is, hogy Norvégia legnagyobb művészeti folyóirata — mely méltán vetekedhet a legszebb francia művészlapokkal és mely Angliában is nagy elterjedtségnek örvend — felszólította e cikk íróját, hogy a magyar modern művészetről írjon egy egész számot betöltő tanulmányt, 25 képreprodukcióval.

A magyar kiállítás napokig a műértő közönség érdeklődésének középpontjában állott. A termek állandóan telve voltak az érdeklődők sokaságával és — ami a legfontosabb — az eladott képek száma egyre nőtt! Végeredményben 16 magyar művet vásároltak meg távol északon. Ez több mint tíz százaléka a kiállított képeknek, ami egészen *rendkívüli eredménynek* mondható. Ezt bizonyítja az a levél is, melyet a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület vezetősége kapott a Kunstnernes Hus vezetőségétől. A levélben először őszinte köszönetüket fejezik ki a kiállítás kezdeményezéséért és rendezéséért, majd kijelentik, hogy kevés *ilyen jól* szervezett és rendezett kiállítást kaptak és végül a következőket írják: »Engedjék meg, hogy szívből gratuláljunk hazájuknak a gyönyörű eredményhez. Előző és sok külföldi kiállításaink *nem* végződtek *ily jelentős* erkölcsi és anyagi *sikerrel!*«

Igy igazán nyugodt szívvel mondhatjuk, hogy az oslói magyar kiállítással kapcsolatban a magyar zászló ismét magasan lengett, méltán hirdetve kultúránk nemzetközi fejlettségét, ezúttal a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület *kitartó és céltudatos* munkája révén.

E kiállításnak azonban tanulságai is vannak, melyeket kár lenne elhallgatni. Az oslói kiállítás ismét fényes bizonyítéka annak, hogy egy külföldi kiállítás rendezésének két főtényezője van. Az első: *az anyag összeállítása*. Ez a legkényesebb része minden művészi megnyilatkozásnak. Igaz, hogy ez a része a dolognak »magánjellegü«, illetve az ország határain belül, — tehát ha szabad úgy kifejezni magam — *családban* marad. A mai szomorú és sivár gazdasági viszonyok között nagy kiállítások rendezése *lehetetlen*, de nem is vezet célhoz. A közönség kisebb, intimebb kiállítások iránt érdeklődik jobban. Nincs ideje magát órák hosszat műélvezettel fárasztani. Igy tehát a külföldre szánt anyag mindig keretek közé szorul, — ipso facto — ennyi és ennyi művész kimarad. Nem hiszem, hogy akadna széles e világon olyan festő, akinek időközönként ne dúlta volna fel lelki nyugalmát egy-egy külföldi kiállítás, melyen éppen *ő* nem szerepelt. Valljuk csak szépen be, ez egy rendkívül keserű és kellemetlen érzés. Szellemi savtúltengést idéz elő.

Ez a szellemi savtúltengés rosszkedvet hoz magával és a rosszkedv rendesen nem szokott jó tanácsokat adni és így legtöbbnyire az következik, hogy a kimaradtak a kiállítás, de különösen annak rendezősége ellen fellépnek — művészekhez illendő hevesvérűséggel. És éppen ez okoz a rendezőségnek legtöbbnyire keserves fejtöréseket. Ettől *irtózik* a legtöbb rendező. Igy aztán sokszor előfordul, hogy ettől az irtózattól hajtva, az anyag igen sok szempont figyelembevételével lesz összeállítva és így *elsekélyesedik* a kiállítás *művészi* értéke. Jó pestiesen kifejezve: a kimaradottak »megfúrják« az ügyet és ha nem is érhetik el azt, hogy elsüllyedjen, elérik azt, hogy zátonyra fut, ami viszont megint árt *mindenkinek*, még a kimaradottaknak is.

Azért mondottam előbb, hogy a rossz kedv rossz tanácsadó is, ugyanis a »megfúróknak« *mindig* arra kellene gondolni, hogy legközelebb esetleg *ők* lesznek a »megfúrtak«. Éppen ezért — a rendezőségnek *csak egy* szempontja lehet, akár hogy is irtózik az esetleges támadásoktól — a *magyar ügyet* diadalra vinni. Ez pedig *csak* úgy jöhet létre, ha az anyag összeválogatásánál minden *hazai* szempontot kikapcsolunk és *csak* az általános művészi szempontot tekintjük. Természetesen a válogatás igazságtalanságait is vállalni kell a rendezőségnek. Mert mivelhogy nincs elég hely, ennyi és ennyi művész kimarad és talán igazságtalanul marad ki! Tehát a rendezőknek tudniok kell, hogy amikor egyik kézzel simogatnak, a másikkal kénytelenek ütni. De ezen segíteni *nem* lehet — legfeljebb úgy, hogy a külföldön reprezentáló anyag mindig más-más művészek neveivel legyen tarkítva.

A *főszempont* azonban csak *egy* lehet — inkább itthon és magunk között harcolni, veszekedni és *külföldön sikert aratni*, mint itthon minden kívánságot kielégíteni és külföldön elbukni, vagy *elsekélyesedni*. A külföldi kiállítások törekedjenek arra, hogy keresztmetszetét adják az élő művészetnek, mert *ez* érdekli a közönséget. Ne feledjük el, ahogy mi művészek ezt vagy azt elfogadjuk, vagy elvetjük, a közönség is táborokban sorakozik és itt van az oszlói kiállítás *kirívó* tanulsága: Pola Gauguin, a híres francia festő norvéggá lett fia, aki szintén festő és kritikus is, kritikája végén azt írja, hogy *bár* a norvég festők és kiállítási bizottságok *tanulnak* a magyaroktól, hogy *hogyan* és mily *szempontok* figyelembevételével *kell* külföldi kiállításokat rendezni! Egy a leghaladóbb irányhoz tartozó festő mondja ezt, de *ugyanez* volt az *általános* vélemény a konzervatívok között is!

Külföldi kiállítás rendezésénél a másik *fő* tényező a kellő *előkészítés*. A Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület *két* esztendeig dolgozott a legnagyobb kitartással e kiállítás előkészítésén és az eredmény *bizonyítja*, hogy *érdemes* volt és hogy *csakis így érdemes!* Hangsúlyozom, *minden* külső támogatás és — az állam anyagi segítsége *nélkül* képesek voltunk *nemcsak erkölcsi*, de jelentős *anyagi* eredményt is elérni. És ezt az előkészítés munkájának köszönjük, melyben Röwde magyar főkonzul lelkes odaadással vette ki részét. Külföldre csak a biztos siker tudatában szabad elmenni és ennek egyik feltétele a jól előkészített talaj. Mert művészetünk, ha jó keretbe tesszük, sikert *kell* arasson bárhol a világon. De megfelelő keret nélkül vagy rossz keretben nem szabad *semmit* sem bemutatni, de különösen nem műalkotásokat.

A kerethez pedig *éppen* úgy odatartozik a gondos helyiség, a gondos adminisztráció, a körültekintő és *ízléses* propaganda, a jó rendezés, mint a keretbe — maga a kép! Ezen komponensek nélkül *nincs* siker. Mert — hangsúlyozom — a legjobb műalkotások is megbukhatnak, ha rosszul akasztják őket, ha rossz helyiségekbe kerülnek, ha rossz propagandában részesülnek, egyszóval — ha rosszul lesznek adminisztrálva! Meggyőződésem, ha az előbb megbeszélt főtényezők együtt vannak — ha a rendezőbizottság magara vesz: a kiválasztás ódiumát és tekintet nélkül — *csak* jót választ és visz külföldre — és ha a talaj ott kint megfelelően elő van készítve *minden tekintetben*, akkor a magyar művészet *kell* hogy *sikert* arasson bárhol e világon, a legeslegmagasabb igényekkel bíró országokban is! Mert a mi művészetünk *magas* fokon áll, egyéni húrokat penget, zamatos, erős és szép, ha ennek megadjuk a megfelelő keretet, akkor mindenütt *úgy* fog *diadalmaskodni*, mint ez év januárjában Norvégiában.

II., Fő ucca 28

(Bejárat Ponty ucca 2.) újonnan épitett bérpalotában

3-szobás hallos, 2-szobás és 1-szobás összkomfortos garszónlakás

(központi fütés és melegvizzel) valamint modern kivitelü

üzlethelyiségek azonnalra kiadók

Felvilágositás: IV., Bécsi u. 4, házgondnokságnál. Tel. 1-829-80

Berger Arthurné sz. **Neumayer Jolán** mélységes fájdalommal jelenti, hogy imádott férje

Berger Arthur

a Zerkowitz Textilmüvek r. t. igazgatója

a Grossglockner úton, Heiligenbluthnál történt autókatasztrófánál szerzett súlyos sérülések következtében, hathónapi kínos betegség után, a leggondosabb ápolás dacára, 42 éves korában elköltözött az élők sorából.

Temetése **ma, vasárnap d. u. 3 órakor** a rákoskeresztúri izr temetőben lesz.

Örökké siratják még: **Édesanyja: özv. Berger Józsefné. Testvérei: Juliska és Ernő. Anyósa: özv. Neumayer Sándorné,** egész **rokonsága** és számtalan **jóbarátja.**

Zerkowitz Textilmüvek rt., Debrecen igazgatósága, felügyelőbizottsága, tisztviselői és munkásai mély szomorúsággal jelentik, hogy mindannyiunk által szeretett ügyvezető igazgatónk

Berger Arthur úr

a tavaly augusztus közepén Ausztriában, a Grossglockner úton, Heiligenbluth mellett történt autószerencsétlenség alkalmával szenvedett súlyos sérülései következtében, hathónapos kínos szenvedés után, 42 éves korában jobblétre szenderült.

Vállalatunk érdemekben gazdag vezetőjének, legjobb atyai barátunknak, a korrekt férfi megtestesülésének emlékét szivünkben örökké kegyelettel őrizzük.

Hubay Andor festőművész

Nemzeti Ujság, 1928. Okt. 21.

Hubay Andor és Telcs Ede az Ernst Muzeumban

Emlékkiállitás Fadrusz halálának huszonötödik évfordulóján

Az *Ernst Muzeum* vasárnap megnyiló csoportkiállitása igen érdekes és nálunk még alig ismert uj tehetséget mutat be a budapesti közönségnek. Hubay Andor festőművészt, aki néhány vallásos tárgyu képével egyik egyházművészeti kiállitásunkon már a magyar nyilvánosság elé lépett, külföldi jó hire előzi itt meg. Hosszas külföldi tanulmány után, amelynek nagy állomásai *Stuck* müncheni müterme és a római nagymesterek iskolája volt, Olaszországban mutatkozott be először a kiváló tehetségü fiatal magyar művész, aki egyébként a hegedü virtuóz magyar mesterének s a kiváló zeneszerzőnek, Hubay Jenőnek a fia. Hubay Andor olaszországi kiállitásairól az olasz sajtó s az olasz képzőmüvészeti kritika a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott s most ezzel a külföldi presztizzsel ékesen lép a magyar közönség elé már minden irányban kibontakozva, ez az értékes, komoly, figyelemre méltó uj tehetségünk.

Hubay Andor képei — közel 130 darab — hat termet töltenek meg az Ernst Muzeumban és igy teljes képet adnak alkotójuk müvészi egyéniségéről. Ez az egyéniség szines látásu, nagy plasztikai érzékü és igen változatos érdeklődésü. Képei között grafikus vázlatoktól a nagy kompozicióig, a tájképtől az aktig a legkülönbözőbb témákkal találkozunk, jeléül annak, hogy a művész müködési köre igen nagy területet ölel fel s hogy készültsége nagy és sokoldalu.

Az első teremben lévő grafikus müveinek legnagyobbrésze vázlatos akt, néhány vonallal odavetve, inkább a kontúrokat s a mozdulatot adva igen frissen és könnyedén.

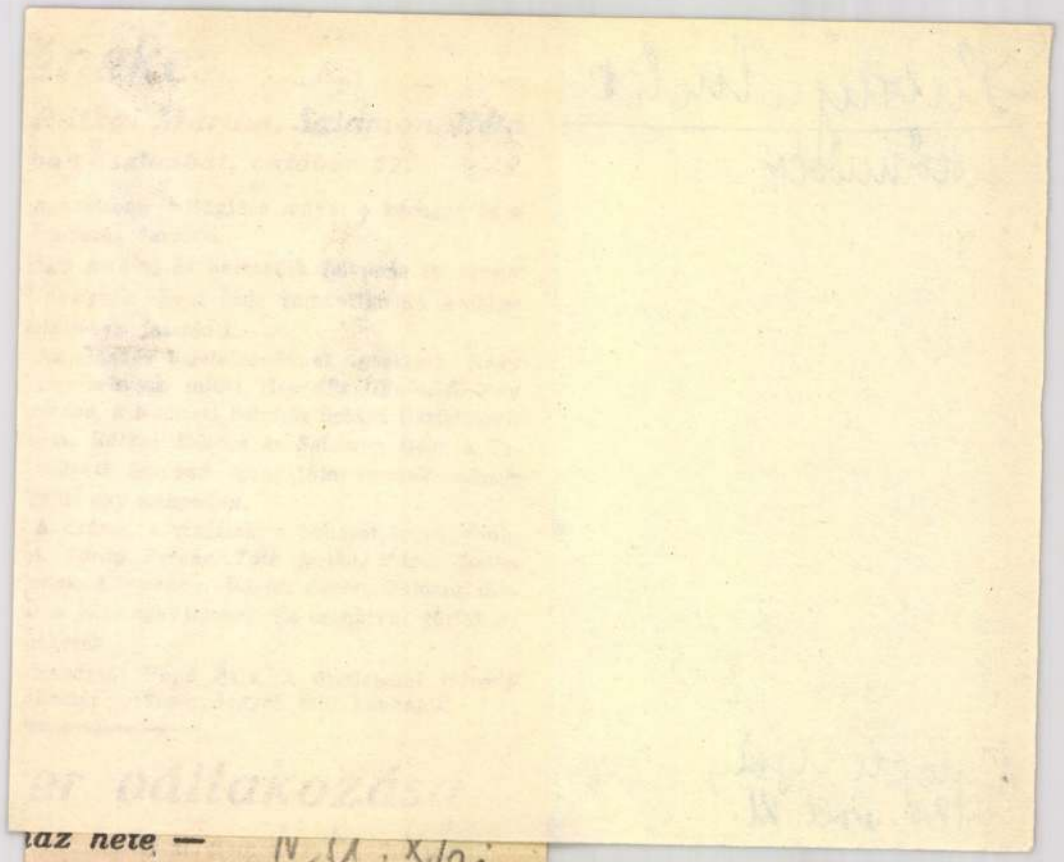
Tájképein, amelyek a természetet a maga szines és plasztikus valóságában igyekeznek ábrázolni eleven naturalizmussal, igen különböző törekvéseket találunk. Van, ahol a szinek pompáján van a hangsuly, van, ahol a tónusok halk árnyalatainak finom és mégis szines érzékeltetése a fontos *(Temető)*, van, ahol az atmoszférát igyekszik elevenné varázsolni *(Havazás)*, de mindezeknek a müveknek közös vonása a művésznek szinte anyagszerü plasztikusságra való törekvése. Meg kell éreznünk, hogy a finom atmoszférikus tónus és szinhatások fátyola mögött ott van a természet tárgyainak eleven, kézzel fogható több dimenziós valósága.

Aktjainál és kompozicióinál is a testeknek ezt a volubitását érezteti. Legerősebb kompoziciója a *Sámson és Delila*. Legérdekesebb megoldásu az *Orleánsi szüz* előtérben álló szép aktjával s a középkori háttér-kompozició vázlatos kiképzésével. Van néhány igen finom artisztikus hatásu portré is a gazdag, jól összeválogatott gyüjteményben.

Telcs Ede müvei a nagytermet foglalják el. Nagy tudásu, finomkezü művész Telcs Ede. Formái finomak, gondosan kiképzettek. Legjobban lekötik az érdeklődést karakteres, gondos kidolgozásu portréi, van néhány bájos kis zsánere, egyes figura, vagy kompozició. Legeredetibb alkotásai azok a finoman stilizált, könnyed kézzel megmunkált dombormüvek, amelyeken a vonalak és formák tökéletes szépsége mellett még a humor is megcsillan.

Tadrusz János nagy szobrászmüvészünk halálának 25 éves fordulójára emlékeztet a mesternek az az öt kisebb műve, amelyet az Ernst Muzeum kegyelete jeléül állitott ki. Legszebb közöttük az erőtől duzzadó Toldy s a *Jog* kis mintája, amely nagyban az Igazságügyi Palota párkányzatán áll. Fadrusz kis szobrai hatalmas lendületü vonalritmusokkal a magyar géniusz csodálatos alkotóerejének ragyogó kis szilánkjai.

K. M.

...az nete — N.U. X/21

Hétfőn, szerdán és szombaton Bayard *Veil-*
...r szenzációs szinmüve,

Mary Dugan bünpöre

...lytatja fényes pályafutását.
Most vasárnap délután

A házibarát,

...ítés nélküli

...SA

...nulmánnyal
Földi Mihály,
...dár, **Szabó**
— 36 kötet-
...r alakjában

...E·N

...en családhoz, köz-
...zellemi tőkét, amit
...rt módot kivánunk
...osztojevszkij-kiad-
...ványsorozatunkhoz
...tetenként 23 fillér)

Hubay Andor festőművész

Budapesti Hírlap, 1928. Okt. 21.

Az Ernst-Múzeum csoportkiállítása

Számottevő külföldi sikerek után *Hubay Andor* festőművész egyszerre gyüjteményes kiállítással mutatkozik be az Ernst-Múzeumban a magyar közönségnek. Családjának előkelő művészi tradicióí, nagyúri hagyományai elhatározó hatással voltak ízlésének, festői stílusának kialakulására. A Hubay-palota zenétől és műkincsektől telített, lelkes atmoszférája reányomta bélyegét a fiatal festő lelkivilágára. De a művészi környezet mellett a magyar vidék szépsége is mélyen belopta magát Hubay Andor képzeletébe. A főúri park őszi, aranylombos fái, a hullámos dombokon elterülő sárgakalászos földek, mögöttük az elrabolt északi országrész bérceivel ott ragyognak tájképein, melyek mindegyikén Hubay hitet akar tenni az ősi föld szeretetéről. Egy nagy magyar mester a mintaképe, akinek vásznain mindmáig utánozhatatlan igazsággal és szépséggel ragyogtak föl Észak-Magyarország lankáinak, földjeinek, kertjeinek meleg színakkordjai. Az ösztönös festői látásból és a magyar földesúri érzésvilágból létrejött Szinyei Merse-stílus szelleme és színzengése csendül fel Hubay Andor fiatal palettáján is. Nem helyezkedik szembe a természettel, nem hangsúlyozza a művészi ént a valósággal szemben, hanem ennek szépségeit akarja szolgálni. A külvilágtól elvonatkozó képzelőereje inkább csak figurális képeinek témaválasztásában nyilatkozik meg, melyeket aztán szimbolikus, vagy novellisztikus módon akar festményein kifejezni.

Hubay Andor pikturája több a szép jövő felé mutató igéretnél, egyes képein már határozott kvalitások, biztos tudás, fejlett színérzék nyilatkozik. Néhány tájképén nehéz fény- és színproblémákat old meg igen jól és nem egyszer finom színbenyomásokat éreztet. Csak az előtér festői nehézségeinek leküzdésére és a bátrabb színfölrakással kapcsolatban a tónusértékek világosabb karakterizálására kell még törekednie.

Figurális képei között néhány jellemző portréval találkozunk. Vadászruhás férfiarcképén kiválóan fogja össze színben az arcot, édesanyja képmásában pedig szinte olyan finom és átszellemiesített fölfogásra képes, mint László Fülöp mester XIII. Leo pápa ismert arcképén. De talán összes művei között leghatározottabb festői kvalitásokat árul el térdelő aktja. Itt minden mellékgondolat nélkül, teljesen és valeurben hibátlanul valósít meg egy formailag is kifogástalanul megoldott feladatot.

A szobrászatot a kiállításon ezúttal *Telcs Ede* munkáinak válogatott sorozata képviseli. Régebbi dolgai közül néhány képmást állított ki a mester, amelyek igen jól bizonyítják az ő bensőséges portréművészetét. Meg kell figyelnünk, mint játszik a fény márvány női fejének lágy formáin, hogyan fokozzák a különböző értékű árnyékok a kifejezés halk melódiáját. Kiss József portréjában az impresszionista előadási mód pedig zárt szobrászi egységbe tömörül.

Hollandiai tartózkodása óta Telcs főképpen kis plasztikával foglalkozik. Szobrocskái ugyan nem tartoznak egyéni stílust elárulló családba, de minden egyes figuráját az ábrázolt alak természetének megfelelően stilizálja. Egyszer görögösen archaizál, másszor pedig a XV. század flandriai művészetének szellemét érezteti. Telcs plasztikájának összes ösztönös és tudatos finomságai azonban plakettjeiben jelentkeznek. E téren való mesteri eredményeit a külföld is elismerte.

A kiállítást még néhai nagy *Fadrusz* Jánosunk néhány munkája egészíti ki. Október 25-én lesz ugyanis a mester korai halálának huszonötéves fordulója. E szomorú dátumra való emlékezéssel mutatja be az Ernst-Múzeum Fadrusz munkásságának egy-két kevésbbé ismert eredményét. A Toldi mintája és a Kúria-palota törvénytudó férfiallegóriájának modellje előtt tisztelettel kell meghajtanunk az elismerés zászlaját.

Y. E.

rég telepedett le Konstantinapolyban. A filmvállalat címe: *Türkiya Film*, amelyet Turesányi *Ismail Sirry Bey* társaságában alapított. Az első nagyszabású film a török kormány támogatásával már el is készült, a film címe: *Új Törökország*, amelyet a napokban mutattak be *Kemál* basa jelenlétében, aki a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a filmről és kilátásba helyezte, hogy állami támogatásban fogja a gyárat részesíteni.

* **(Az autófilmről.)** Miután a sajtóbemutató megtörtént, csak azt írhatjuk a filmről, hogy tökéletes német munka és a technika csodája. Ma van a nagy bemutató a Rádius-szín-

* **(A Koncert rt. rendezései.)** Jegy Bárdnál.)

Komikusok kabaréja ma. (Z., fél 6.)

Don Kozák-kórus hangversenye okt. 30., nov. 2. (Vigadó, fél 8.)

Jack Smith, a világhírű suttogó bariton estje nov. 18.

Kalmár Tibor magyar nótaestje nov. 4.

Némethy Ella és *Cselényi* József magyar nótaestje nov. 11.

Fráter Lóránd magyar nótaestje nov. 23.

FILMSZINHÁZ

* **(A francia Cinéroman elnöke Berlinben.)** *M. Han Sapéne*, a *Matin* vezérigazgatója és a párizsi *Cinéroman* elnöke, csütörtökön érkezett Berlinbe. Ez az első állomása annak az európai körútnak, amelyet *Sapéne* tervezett. A kiváló francia filmszakembert útján felesége, Claudia *Vietrix* operaénekesnő és filmszínésznő kíséri.

* **(Az angolok Bécsben is fognak filmet gyártani.)** A bécsi *Vita* filmstudió, Európa

Hubay Andor.

Több mint hetven festmény kiállitásával ünnepli nagyapja centenáriumát Hubay Andor, Hubay Jenő fia

Mester és tanitvány együttes szereplése Beszélgetés a fiatal festővel

Nemzeti Ujság, 1928. Okt. 20.

Olyan hatalmas és szivós munkáról tanuskodó teljesitménnyel lép vasárnap egy fiatal festőművészünk a magyar közönség elé, hogy senki sem csodálkozhatnék, ha egy csapásra széles körben megismernék a nevét. Dehát ez a szerencse már nem érheti. A neve nagyon régóta ismert, sőt ünnepelt és az ünneplést legfeljebb csak fokozhatja az az uj kivételes felfedezés, hogy itt a *művészi dicsőség egy névben három generáción keresztül ragyog.*

Éppen Magyarországon, ahol a Bolyaiak, az Eötvösök, Arany János és Arany László él tek, ez talán nem is olyan ritkaság, de az eddig még sem fordult elő, hogy a müvész nagyapa születésének századik évfordulóját egyszerre lehessen ünnepelni a müvész unoka döntő jelentőségü nyilvános szereplésével.

Huber Károly, Hubay Jenő édesapja, egyike volt a magyar kultura legnemesebb alakjainak. Kiváló zenész, koncertmestere, majd karnagya a bécsi császári operának és a magyar Nemzeti Szinháznak, rendes tanára a Zeneakadémiának. Az elsők közé tartozott, akik értékelték Wagner Richárdot. Ami abban az időben nagy szó volt, mert éppen a hivatásos zenészek és zenekritikusok huzódoztak a leginkább attól, hogy Wagner Richárd szédületes ivelésü zsenialitását elismerjék. Ugyszólván kizárólag *Huber Károly érdeme volt, hogy a Nemzeti Szinház — messze megelőzve a bécsi operát — előadta a Lohengrint.* Hubay Jenő még ma is őrzi Wagnernek köszönőlevelét, amelyet édesatyja a Lohengrin-bemutató után kapott a mestertől. Huber Károly volt az, aki az első vonósnégyes társaságot szervezte hazánkban. És ezzel életre hivta az igazán magas zenei kulturát, amelynek legfőbb fokmérője a kamarazene müvelése és élvezete. De mindezeken kivül még eredeti operáival és más szerzeményeivel is egész erejéből lendített a magyar zeneirodalom lassu indulásán.

Ennek a kiváló apának még kiválóbb fia most ott áll az Ernst-muzeum tágas termeiben és csillogó szemekkel figyeli, amint ugyancsak kiváló fiának — az unokának — festményeit rendezgetik.

Ami a nézőt első pillanatban legjobban megragadja, az a fiatal Hubay Andornak káprázató produktivitása. Csak az utolsó két-három év terinésének egy részét, még pedig saját bevallása szerint, a kisebbik részét vonultatja most fel. Mégis, egy terem kivételével, az Ernst-muzeum egész kiállitási helyiségét megtöltik a festményei. A nagyteremben a mester, Telcs Ede remek szobrai várják a kiváncsi szemeket.

Hubay Andor magas, előkelő, tetőtől-talpig uri megjelenés. Szivesen szakitja félbe a rendezgetést, hogy a Nemzeti Ujság tudósitójának kérésére egyet-mást elmondjon munkájáról és önmagáról. Leülünk a kék teremben Hubay Jenőné megkapóan finom portréjával szemben. Amig beszél Hubay Andor, világos, tiszta pillantása mindig ujra odatéved és megpihen édesanyjának arcképén.

— Hogyan fedezték fel a tehetségemet? Tudtom és sejtelmem nélkül. Ma már nem emlékszem pontosan, de erős a gyanum, hogy a nagy felfedezés közben — aludtam. Ugyanis a szüleimnél éppen estély volt, amelyen én, legnagyobb fájdalmamra, természetesen még nem vehettem részt, mert oda rövidnadrágos fiucskák nem kaptak meghivót. A vendégek érdeklődésére a kis Andor után, édesapám mosolyogva felelte, hogy minden jó volna, de ujabban egész nap expressz-sebességgel — mázolok. Bizonyságul be is hozta egy pár friss „müvemet". Amikor a jelenlévő Telcs Ede szobrászmüvész meglátta őket, rögtön kijelentette, hogy ezek a gyermeki próbálgatások annyi tehetséget árulnak el, hogy nem szabad engem irányitás nélkül hagyni és éppen ezért ő magához vesz tanulni.

— Képzelhető, illetve nem is képzelhető, mekkora volt a boldogságom, amikor ezt megtudtam. Nemcsak, hogy hivatalból mázolhattam, gyurhattam, faraghattam most már minden délután, hanem még hozzá pajtásaim is a legnagyobb tisztelettel és bámulattal tekintettek fel rám.

— És közben mennyit tanultam! *Telcs* Ede ideális mester volt és számomra ma is az. Minden müvészi problemával, ami felbukkan bennem, hozzá fordulok. Később Stuck Münchenben és Balló Pesten kitünő és szeretett tanáraim voltak, de az igazi nevelő — aki megérlelte bennem a müvészt — az Telcs Ede maradt.

— Mint ember, Stuck is nagy hatással volt rám. Az ő festészetét divatos ma lenézni és ez természetesen Stuckot mélyen elkeseritette, de sohasem tette annyira keserüvé, hogy elfogult vagy rosszindulatu lett volna a fiatalokkal és törekvéseikkel szemben.

— Az ideális mester után jött az ideális város — Róma. Itt mindent megtaláltam. A kulturák fejlődését az alexandriai kortól egészen máig, a csendes muzeumokat, a hatalmas holt müvészetet és az eleven, lüktető életet. Az Anno Santo alkalmából kiállitották négy képemet. köztük a monumentális Feszületet. Idén tavasszal pedig Milanóban rendeztem kollektiv kiállitást. Olyan szép erkölcsi és anyagi sikerrel járt, hogy még a legmerészebb várakozásomat is felülmulta.

Amikor Hubay Andor látja csodálkozásomat, hogy ilyen hatalmas anyagot tudok összegyüjteni erre a kiállitásra, elneveti magát.

— Oh, ez még semmi. Otthon van vagy százötven képem ezenkivül, mind a legutóbbi időből. Köztük négy hatalmas vászon. Az egyik szimbolikus csatakép: „Gloria victis".

— De hát mennyit dolgozik?

— Legalább nyolc-tiz órát naponta. Ezt az édesapámtól tanultam. Ő mondta mindig, hogy *senkiből sem lesz igazi müvész, aki nem dolgozik és tanul mindennap nyolc órán keresztül.* Mindig uj és mindig más érdekel. Ezt meg a mesterem, Telcs oltotta belém. Ő mondja mindig, hogy még egy gyufaskatulya is roppantul érdekes müvészi téma lehet, csak jól kell tudni — ránézni.

Meg kell adni, Hubay Andor jól tud — ránézni. Képzelete még a holtakat is rekonstruálja. Legalább is ezt bizonyitja egy portréja — Bem apóról. A lengyel állam megbizásából festette. A hatalmas „Feszület" pedig Herend község templomának oltárára kerül. A kommünben Herendre menekültek először Hubayék és akkor a még csak huszéves Hubay Andor megfogadta, hogy ha majd a kommünnek vége lesz, hálából uj oltárképet fest Herend templomának. Drapériákkal éppen most dekorálják. Az őszhaju, daliás Hubay Jenő nagy figyelemmel szemléli ezt a müveletet. Erről eszembe jut az utolsó kérdés, amivel bucsuzom a szőke Hubay Andortól:

— És a muzsika?

— Imádom — hallgatni.

Mindegy. Mert ez a fiu aztán igazán nem hoz szégyent apja ősz fejére.

Vámos Magda

7 órai kezdettel Pataky Arnold dr. pápai pr
látus, ny. r. egyetemi tanár, a Kör egyházi e
nöke tart előadást.

A Magyar Néprajzi Társaság október 24-é
délután 6 órakor nyilvános ülésén Kovác
Aladár és Viski Károly tartanak felolvasás

A Józsefvárosi Keresztény Kaszinó októbe
20-án, szombaton este 9 órakor a Kaszinó ta
nácstermében (József-körut 70., I. em. 1.) vá
lasztmányi ülést tart, amely után társas va
csora lesz.

A Köztisztviselők Kertváros Szövetsége ke
retében (Zugló, Horthy Miklós kertváros) ház
helyhez jutottak október 20-án délután 6 óra
kor a Voge tanácstermében (Budapest VIII
Kerepesi-ut 1. sz. MÁV 8. ház, VI. épület, fs
2.) megbeszélést tartanak. Tárgy: Tájékozódá
az ügy állásáról, a parcellázás és átírás sür
getésére vonatkozó teendők megbeszélése.

A Magyar Pedagógiai Társaság októbe
20-án, szombaton délután 5 órakor a Magya
Tudományos Akadémia heti üléstermében ren
des felolvasóülést tart, melyen Kornis Gyul
h. államtitkár „Az angol internátusi nevelés
(Public-School-ok.) cimen tart felolvasást.

A Magyar-Lengyel Egyesület Woronieczk
Miczislaw herceg vértanu halálának 79. évfor
dulója alkalmából október 20-án, szombato
amelyet reggel 9 óra
templomban re
gyászünne
az Er

vérsz[illegible]ény, tüdőcsucshurutra hajlamos közép
és polgári iskolai tanulókat vesznek fel oly
célból, hogy a kultuszminisztérium által hiva
talból kirendelt tanárok vezetése mellett ta
nulmányaikat zavartalanul folytathassák, a
év végén vizsgájukat letehessék és egyidejü
leg szanatóriumi kezelésben is részesüljenek
A jelen tanévre szóló felvételi kérelmeket is
kolai orvosi, valamint a családi állapotot fel
tüntető bizonyitvánnyal felszerelve, az egye
sület központi irodájához: Budapest VIII., Fő
herceg Sándor-utca 26. szám alá kell bekül
deni postai uton.

A Magyar Jogászegylet igazgató választ
mánya szombaton, október 20-án délután ha
órakor a Budapesti Ügyvédi Kamara helyisé
gében ülést tart, amelyen elhunyt nagynevü
elnökéről, Nagy Ferenc dr. egyetemi tanár
ny. államtitkárról Pap József dr., a Budapest
Ügyvédi Kamara elnöke emlékezik meg.

A Budai Klub október 21-i kirándulása: Po
máz—Csobánka—Szurdok—Pilisszentkereszt—Do
bogókő—Dömös. Találkozás reggel 7.30 órako
a Pálffy-téren. Gyaloglás 6 óra. Vezető Kovác
Ferenc.

Az Országos Szent Gellért Egyesület a Szen
Gellért-szállodában Bihari János halálának
százéves évfordulója alkalmából ünnepséget
rendezett. Zajti Ferenc a hun-magyar rokon
ság kutatója a cigányság muzsikális hajla
mairól értekezett. K. Kamenszky Gyula Bi

Jól fog aludni

— **(Az Anghelescu-rendszer érettség**
mérlege.) *Bukarestből* irják: A közokta
tásügyi minisztériumban most készült
a pontos kimutatás az elmult iskolai é
érettségi vizsgáinak eredményéről. Esz
rint az ország minden részéből 9.983 n
vendék jelentkezett érettségire. Ezek k
zül 5.687 már az irásbeli vizsgán megbu
kott. A megmaradtakat az Anghelescu
féle vizsgarendszer ujból megtizedelt
ugy hogy végeredményben a 9.983 jelen
kező közül mindössze 3.883 tanuló mer
át.

— **A főváros bizottságot alakitott a munka**
nélkü ég enyhitésére.) A szociálpolitikai é
közjótékonysági ügyosztály javaslatára a ta
nács elhatározta, hogy a munkanélküliség eny
hitése és a gazdasági viszonyok feljavitása kö
désében alkalmi bizottságot küld ki. A tanác
az alkalmi bizottságot a közgyülési pártok je
lölése alapján igy alakitotta meg: elnök *Bu
záth* János alpolgármester, helyettese *Libe*
Endre tanácsnok, tagok: *Bieber* József, *Deutsc*
Jenő, *Gál* Benő, *Holczer* Sándor, *Ilovszky Já*
nos, *Magyar* Miklós, *Müller* Antal, *Néme*
János, *Popelka* Béla, *Sajó* János, *Szabó* Jó
zsef, *Vértes* Emil és *Vitéz* Aladár, továbbá hi
vatalból a közgazdasági és szociálpolitikai ügy
osztályok vezetői.

— **(Autonómiát kap a szerb pravoszláv egy**
Belgrádból irják: A szerb pravoszláv egy
nan Szerbiához csatolt területeken állt jo
gában.

— **(Pályázati hirdetés.)** A *Magánalkalmazot
tak Biztositó Intézete* (Ferenc József Pénztár
a VII., Bethlen-tér 1. szám alatti központi ren
delőintézetében a tüdőbeteg-gondozóban lemon
dás folytán megüresedett vezető-orvosi állásr
pályázatot hirdet. Az emlitett vezető-orvosi ál
lással napi két órai szolgálat kötelezettség
(a délutáni órákban) van egybekapcsolva s év
3400 pengő illetmény jár, amely összeg hav
egyenlő előleges részletekben kerül kifizetésre
Csakis olyan orvosdoktor pályázata vehet
figyelembe, aki a tüdőbeteg-kezelés és gondo
zás terén megfelelő elméleti és gyakorlati kép
zettséggel rendelkezik és önálló vezetői munkál
kodásra képes. A pályázati határidő jelen hir
detésnek a Munkásbiztositási Közlöny-ben val
közzétételét követő naptól számitott 15. napo
déli 12 órakor jár le.

— **(A Néptanitók Lapja)** legujabb számánal
vezércikkét *Klebelsberg* Kunó gróf kultusz
miniszter irta „Patriotizmus és nacionaliz
mus" cim alatt. A második cikk *a gyermek
nevelésről* értekezik, *Tóth* Mihály a szolmizáló
énektanitás módszerét ismerteti, *Baranyai* Er
zsébet pedig „A tanuló célja és a project
method" cim alatt John *Dewey* világhirü pe
dagógus oktatási tervezetének a lényegét ma
gyarázza. *Kőrösi* Ferenc a kis gyermek raj
által való kifejezőképességének a fejlődéséről
irt tanulmányt. *Mesterházy* Jenő egy gyakor
lati tanitás menetét irja le. A külföldi tan
ügyi lapokból két nagyértékü cikket ismerte
a lap. *Felczán* József a nép lelkének a tanul

Vasárnap korcsolyáztak Budapesten

Budapesten a gyönyörü városligeti tavon vasárnap müjeget varázsolt elő a Budapesti Korcsolyázó Egylet s megnyitotta a kapukat, hadd korcsolyázzék a közönség. Nagy örömmel fogadta mindenki a kellemes meglepetést és a korcsolyázó-sport hivei tömegesen vonultak ki a jégre. Boldogságban usztak az arcok, örömtől repestek a szivek, mert nem kismiska, hogy november 13-án ugy lehet korcsolyázni Budapesten, mintha St. Moritzban volna az ember. Ez a jég hozzátartozik Budapest világvárosi jellegéhez.

Feltünően sok gyermek verődött össze vasárnap a müjégpályán. Csupa aranyos apróság. Bőven voltak nebulók, akik már mesterek a korcsolyázásban, de voltak olyan aprószentek is, akik most tanulnak boldogulni a jég hátán. Csetlettek, botlottak és jóizüt kacagtak hozzá, amikor a fizika törvényei kifogtak rajtuk. Tetszetős trikók százai imbolyogtak a jégen, boldog mamák nagy örömére. Örömük lesz az orvos bácsiknak, ha a budapesti gyerekek a következő jégnapokon is ott lesznek a szabadban. Megerősödnek a csontok, jó étvágy kerekedik, tágul a tüdő, fejlődnek az izmok: állandó vendég lesz a jóegészség. Már pedig az a legfontosabb a mostani ideges korban.

Volt zene is s a felnőttek a jégpálya közepén táncra perdültek. Kellemes meglepetés, hogy ezuttal megint nagyobb a müjégpálya s most már a nagyobb igényekhez szokott korcsolyamüvészek is kedvükre hódolhatnak ennek a legegészségesebb sportnak. Most már megvan a módja annak is, hogy a magyar jéghockey-csapat is megemberelje magát. Más sportokban elől van a magyar tudás, oda kell kerülnie a korcsolyázógárdának is, hogy teljes legyen a magyar fölény azon a területen, ahol a komoly munkáé a pálma. Jéghockey-csapatunk ebben az idényben fokozott tempóban fog trenirozni, amit nagy örömmel veszünk tudomásul. Megfelelő pályához jutnak a gyorskorcsolyázók is s nem kétséges, hogy javulásukról legközelebb komoly tanuságot tesznek a nemzetek versenyén.

De a legfontosabb mégis az, hogy tömegek élvezhetik a jégsport áldásait s megtehetik ezt anélkül, hogy jövő év márciusáig jéghiány miatt le kellene mondaniok örömeikről.

— **Házasság.** *Schlesinger* Aranka és *Braun* Sándor (Budapest) jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

Horváth Lilly és *Timár* László jegyesek.

Fried Erzsikét H. Mádról eljegyezte *Erdősi* Ernő Bodrogkeresztúrról.

Fischer Gyula, a Fischer Gyula és Társa cég tulajdonosa és özv. *Tillemann* Bernátné született Wigner Margit cukorkakereskedő, házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

— **Mübutorok.** Egyesült Fővárosi Mübutorasztalosok Szövetkezeténél, Liszt Ferenc-tér 9.

Leleplezték Balkányban Benedek János emléktábláját

Vasárnap Benedek János balkányi szülőházán többezer főnyi közönség meghatott ünneplése mellett leleplezték a költőpolitikus emléktábláját. A kegyeletes ünnepségen megjelentek a Benedek-család összes tagjai, köztük Benedek János özvegye, *Nánássy* Andor, *Bródy* Ernő, *Pakots* József, *Erdőhelyi* Lajos képviselők, *Balkányi* Kálmán az OMKE igazgatója. Az ünnepélyt *Nánássy* Andor, a kerület országgyülési képviselője nyitotta meg.

Majd *Görömbey* Péter református esperes mondott emlékbeszédet. Mint annyi más eredeti magyar tehetség — mondotta —, *elégett a közélet porondján, a barátok lelkesedésének tüzében, a magyar élet reménytelenségében, a magyar szabadság és függetlenség lehetetlenségében, abban a légkörben, amely nem engedte meg a magyar lelkek és vágyak érvényesülését.*

Az esperes gyujtóhatásu beszéde után *Gáspár* Béla és *Molnár* Irma szavalták Benedek János verseit, majd *Kardos* Albert a debreceni Csokonai-kör nevében mondott beszédet, *Bródy* Ernő a független nemzeti demokrata párt nevében *háláját és köszönetét fejezte ki Balkány községnek, hogy megadta Benedek Jánosnak a legnagyobb tiszteletet, amelyet szülőföld szülöttének adhat.* Volt idő — mondotta — amikor Benedek János Magyarország első agitátora volt és *ahol ő megjelent, győzött az elv és a párt. Mily szép, hogy nem feledkeztek meg róla.*

Pakots József költői szárnyalásu beszéde után

Balkányi Kálmán azt hangoztatta, hogy *az önzés és a pártoskodás elmaradt Benedek János gyászünnepétől.* Forró szeretetben egyesült itt ma délután magyar és magyar. Legyen sok ilyen ünnepe az országnak, akkor áldott lesz *Benedek* János tiszta, szép emléke. Ezután leleplezték *Gerenday* Béla izléses, szép alkotását, az emléktáblát, melyen a következő felirás hirdeti Benedek János emlékét:

1863—1926.
Itt született Benedek János ügyvéd, képviselő, iró-költő, a magyar demokráciának bátor és igazlelkü harcosa. Küzdött az ország függetlenségéért, a nép jogaiért, a magyar fejlődésért, az emberiség haladásáért. — Ezt az emléket az OMKE állitotta fel, nyirbalkányi tagjainak kezdeményezésére 1927. évben.

Két történelmi dokumentum

R

Presentation of National Address by Hungarian Delegation.

Luncheon

Warwick House, St. James London s.w.

Thursday, November 10th 1927

Monsieur N. Korda.

Rothermere lord meghivója az Ujság munkatársa, Korda Tibor részére.

Menu

Caviar

Filets de Sole Mircille

Poulet sauté Hongroise
Pommes et Légumes

Selle d'agneau rôti
Salade

Ananas Royal
Biscuits fins

Rothermere lord meghivója az Ujság londoni munkatársa, Korda Tibor részére.

— **Szomaházy István temetése.** Vasárnap délben egy órakor temették el a rákoskereszturi temetőben *Szomaházy* Istvánt. Temetésére oly nagy gyászoló közönség jelent meg, hogy többszáz főnyi volt azok száma, akik a nagy szertartási csarnokba nem juthattak be. A gyászolók sorában *Dréhr* Imre államtitkárral az élen, igen sok közéleti előkelőség és Szomaházy olvasótáborából igen sok nő volt jelen. A gyászéneket *Lineczki* főkántor énekelte s a gyászkaréneket az Operházi énekkar. *Sziklay* János dr. az Otthon-Kör nevében, mint az Otthon alelnökétől és egyénileg, mint veszprémi földijétől búcsuzott el. *Kárpáthy* Aurél az Ujságirók Kórház és Szanatórium Egyesülete képviseletében állott a ravatalnál és búcsuzójában Szomaházy irodalmi érdemeit méltatta. A ravatali gyászbeszédek sorát *Harsányi* Zsoltnak meleg, gondolatokban gazdag búcsuzója zárta be. A sirnál *Pásztor* Árpád mint szerkesztőségbeli kollégája mondott búcsuszót s beszélt Szomaházyról, az iróról, a hirlapiróról és a riporterről.

Pesti kávések emléklapot küldenek Rothermerenek

Nemes tervre készülődnek a *budapesti kávések;* néhány nap mulva müvészi kivitelü emléklappal lepik meg *Rothermere* lordot, Magyarország nagy barátját. A kávésipar valóban az a szakma, amely az utóbbi években éppen hazánk megcsonkitása révén rendkivüli vérveszteséget szenvedett, ma már nem járnak Pestre az utódállamokból s a kávések mély hazafias fájdalmukon kivül bizony gazdaságilag is sulyosan érzik az ország megcsonkitását.

Beszéltünk Mészáros Győzővel, a kávésipartestület elnökével, aki elmondotta, hogy egy kiváló iparmüvész most készíti igen müvészi kivitelben a magyar motivumokkal átszőtt pergamentemléklapot, amelyet müvészi kivitelü bőrboritékban küldenek el majd a lordnak. Az emléklap mellett lelkes levelet is irnak Rothermerenek.

Igyál
KATHREINER-féle
KNEIPP
malátakávét

Őserejü—pompás zamatu kitünő ital — számodra is.

— **Hősök emléke.** *Ceglédről* irják, hogy ma délelőtt leplezték le bensőséges ünnepély keretében a közönség széleskörü részvételével a város 800 hősihalottjának emlékszobrát, Dankó József szobrászmüvész alkotását. Az ünnepélyen résztvett József királyi herceg is, továbbá nagybányai Horthy István nyugalmazott lovassági tábornok, Erdélyi Aladár, Csontos Imre, Erődi-Harrach Tihamér, Dukai Takács Géza, Jánossy Gábor, Kiss István, Klein Antal, Órny Imre, Platthy György, Rubinek István és F. Szabó Géza országgyülési képviselők, Raffay Sándor evangélikus püspök, Preszly Elemér főispán, Agorasztó Tivadar alispán s még számosan a város és megye előkelőségei közül.

Délelőtt 11 órakor érkezett a városba vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója. A város határában Sárkány Gyula polgármester fogadta és üdvözölte az államfőt, aki autójáról átszállt a város négyfogatu kocsijába és a Rákóczi-térre hajtatott az ünnepély szinhelyére. Erdélyi Aladár, a város országgyülési képviselője ünnepi beszédében felkérte a kormányzót a szobor leleplezésére, mire az államfő az engedélyt megadta.

— A mai nemzedék feladata — ugymond — hogy a megmaradt javakkal hiven sáfárkodjék. Az utolsó évtized viharai alapjában rázkódtatták meg ugyszólván az egész világ gazdasági életét. Két erő visz előre és szerzi meg a gondnélküli jólétet: a munka és a takarékosság. Arra kell törekednünk, hogy jobbá és függetlenebbé tehessük utódaink életét. Csak erős nemzeti vagyon megteremtése biztosithat egészséges, független nemzeti és gazdasági életet. *Ha folyvást idegen segitségre, idegen kölcsönre szorulunk, és garast garasra téve nem épitjük ki gazdasági életünk védő rendszerét, akkor a külföldért dolgozunk és a külföldért élünk.* Nekünk pedig magunkért kell végre élni és dolgozni a nemzet nagyságáért és örökkévalóságáért.

Preszly Elemér dr. főispán emlékbeszéde után Szilágyi Imre római katolikus, Takács József református és Törteli Lajos ágostai evangélikus lelkészek megáldották a szobrot, amelyet Sárkány Gyula dr. polgármester lendületes beszéd keretében vett át a város nevében. Az első koszorut Koós Miklós őrnagy, szárnysgeéd helyezte a szoborra a kormányzó nevében. Utána József királyi herceg tette le koszoruját hangsulyozva hogy bajtársainak hősi halálát Nagy-Magyarország feltámadásának záloga. A honvédség, a csendőrség, a vármegye és a város küldöttségei után a különböző társadalmi egyesületek járultak a szoborhoz és annak talapzatát csakhamar elboritották koszoruikkal. Az ünnepély után a kormányzó megtekintette a hadiárvaházat, majd végignézte a levente-csapatok diszmenetét. Délután 2 órakor diszebéd volt a városháza közgyülési termében, amelyen Preszly Elemér főispán mondotta az első pohárköszöntőt a kormányzóra, Sárkány Gyula polgármester pedig József királyi herceget köszöntötte fel, aki meleghangu beszédben válaszolt.

Győrből táviratozzák, hogy az egykori császári és királyi győri 19. gyalogezred 9730 hősi halált halt vitézének emlékére készitett emléktáblát vasárnap délelőtt leplezték le. A városháza zsufolásig megtelt disztermében a katonai és polgári hatóságok vezetőinek, valamint más előkelőségek jelenlétében diszgyülés volt. Klempa Kálmán ezredesnek, az ezred utolsó parancsnokának üdvözlő szavai után Farkas Mátyás polgármester mondott ünnepi beszédet. A gyülés végeztével annak résztvevői a székesegyházba vonultak, ahol Fetser Antal megyéspüspök ünnepi szentmisét pontifikált, majd a székesegyház külső falába illesztett emléktáblához vonultak, ahol az emléktáblaleleplező beszédet Papp Kálmán soproni prépost, a 19-eseknek négy éven át volt tábori lelkésze mondotta. Végül az emlékmü megkoszoruzása következett.

— **Ingyenes olasz tanfolyam.** A budapesti olasz ingyenes nyelvtanfolyamok ünnepélyes megnyitása kedden este félhét órakor lesz a Zeneművészeti Főiskola disztermében.

— **A szovjetbarátok értekezlete.** *Moszkvából* jelentik: A szovjetbarátok értekezletének esti ülésén *Worosilov* hadügyi és tengerészetügyi népbiztos a vörös hadsereg nevében üdvözölte az értekezletet és felolvasta a forradalmi hadügyi tanács parancsát, amely szerint a többi között *Zetkin* Klára, *Hoelz* Miksa, *Sadoul* Jacques és *Kun* Béla kitüntetéseket kaptak. *Zetkin* Klárának, *Sadoulnak* és *Kun* Bélának, akik mint kiküldöttek jelen voltak az ülésen, *rögtön mellére is tüzték az érdemrendet.*

Nem lankad a Rothermere-akció

Megindult a tervszerü, komoly munka a revizió érdekében — Kik irják a magyar igazság bibliáját?

Jól informált politikai körökben napok óta arról beszélnek, hogy *a revizió érdekében meginditott akció első fejezete lezárult és most már sor kerül a mozgalom sorsdöntően fontos, második részére,* amelyet tervszerü és céltudatos munkaprogramm irányit. Mindazokon a beavatott helyeken, ahová felvilágositásért fordultunk, *megerősitették ezeket az értesüléseket.*

— *Valóban* — mondották — *most indult meg az akció második része,* amelynek az a feladata, hogy a világ közvéleménye elé vitt magyar kérdésben minden kétséget kizáróan bebizonyosodjék igazságunk, bebizonyosodjék a trianoni szerződés tarthatatlansága és a békerevizió elkerülhetetlen szükségszerüsége.

— Ha az akció első fejezetének eredményeiről mérleget akarunk készíteni, akkor mindenekelőtt azt a hatalmas tényt kell leszögezni, hogy éveken át tartó letargia után *ez a mozgalom valósággal felvillanyozta a magyar közvéleményt.* A felcsillanó reményt azonban nemcsak az itthon feltámadó hangulat alapozta meg, hanem az akció *többi jelentős eredménye is.* Az angol politika számos kitünő tényezője foglalt állást a trianoni béke revíziója mellett, sőt maga *Lloyd George* is legutóbb az angol Népszövetségi Liga nagygyülésén mondott beszédében kijelentette, hogy a békeszerződéseket *nem tekinti olyanoknak, amelyeknek minden betüjéhez ragaszkodni kell és az igazság s Európa békéje érdekében lehetségesnek tartja a békereviziót.* Az Amerikai Egyesült-Államokban a nagytekintélyü *Borah* szenátor állott a magyar ügy igazsága mellé, Olaszország számos államférfia tett szimpatikus nyilatkozatot a magyar kérdésben, sőt még Franciaországban is történtek olyan politikai megnyilatkozások, amelyek amellett tanuskodnak, hogy *a komoly francia tényezők is mérlegelni kezdik a magyar probléma megoldásának szükséges voltát.*

— S most következik a mozgalom második része, amely *talán még az elsőnél is fontosabb.* Most kerül sor a céltudatos, tervszerü, komoly munkára: *a magyar probléma iránt érdeklődő nagyvilág közcéleményének a meggyőzésére.* Mert korántsem elegendő, hogy a müvelt világ lelkiismerete kezd feltámadni, *az egész világot meg kell győzni igazunkról.* Most érkezett el ennek a legalkalmasabb lélektani pillanata! *A dönthetetlen érvek, a megcáfolhatatlan igazságok felvonultatásával kell megnyerni nagy csatánkat.* Az ország legkitünőbb politikusai és tudósai fogtak hozzá annak a nagy műnek a megirásához, amely az egész világ előtt bizonyitani fogja a magyar nemzet igazát. *Apponyi* Albert, *Wlassics* Gyula, *Berzeviczy* Albert, *Lukács* György, *Nagy* Emil, *Földes* Béla és közéletünk számos más kitünősége vállalkozott erre a nagy feladatra a *Magyar Külügyi Társaság* felkérésére. Ők irják meg az *«Igazságot Magyarországnak!»* cimü nagyszabásu munkát, amely minden szempontból bebizonyitja a trianoni határok tarthatatlanságát és a mely valóban a magyar igazság bibliája lesz. A Magyar Külügyi Társaság ezt a magyar bibliát szétküldi a világ minden részébe és kétségtelennek tartjuk, *hogy a revíziós mozgalom második etapjának legerőteljesebb fegyvere és az egész világot felvilágositó és meggyőző munka lesz.*

— Az első fejezet lezárult, kezdődik a második fejezet: *a világ meggyőzésének nagy munkája, amelyben kellő odaadással, kellő áldozatkészséggel kell résztvennie minden magyar embernek.* Sorsunk, jövőnk, boldogságunk függ a mozgalom második részének teljes sikerétől.

Tizennyolcadik születésnapjának éjszakáján főbelőtte magát egy diák

Édesapja katonatiszt volt, ki a háboruban esett el. Özvegy édesanyját testvérei látták el. *Horny* Sándor reáliskolai tanuló pedig kimaradt az iskolából, hogy valami pénzt ő is tudjon keresni s a tanulmányait magánuton végezte.

A kis Horny fiut, amig apja élt, uri életre nevelték és bizony ő nehezen tudott beletörődni abba, hogy a szükös kenyérért a 73-as postahivatalban robotoljon egész nap és amikor munkája véget ér, nekiüljön a komor könyveknek tanulni. Barátai, mind a család régi ismerőseinek gyermekei, *csupa jómódu fiu*, duskált a szórakozásban s a gondtalan életben, csak neki jutott ki már gyermekkorára a kenyérgond emésztő érzése. Pedig de szeretett volna a barátaival járkálni, szinházba menni, együtt izlelni velük az ifjuság apró, de oly jóleső örömeit.

Az édesanyja két hónapja észrevette, hogy a fiu *Browning-pisztolyt* tart magánál, amit egy barátjától kapott kölcsön. Amikor az anyja kérdezte, miért jár fegyverrel, dadogott, zavarba jött, nem felelt.

Vasárnap délután ünnepelte a kis család a fiu tizennyolcadik születésnapját. Az a nagybátyja, aki a családot segélyezte, levelet irt a fiuhoz, amelyben felhivja a figyelmét arra, milyen kötelességei vannak édesanyja iránt, aki annyit küzdött érte az életében. Horny Sándort rendkivül meghatotta a szeretetteljes és őszinte levél.

Este elment hazulról és éjfélkor jött haza. Hétfőn reggel édesanyja és nővére motoszkálás zaiát hallották a fiu szobájából, majd a halk mozgást éles csattanás követte. A fiu szobájában megdöbbentő látvány fogadta őket, a tizennyolcéves fiu párnája csurom vér volt, feje élettelenül hanyatlott le, *kezében még füstölgött a revolver.* Amikor a mentők megérkeztek, még élt, *de a mentőorvos kezei között meghalt.*

Megállapitódott, hogy a finom Browning-pisztolyt jobb halántékához illesztette, a lövés biztos hatásu volt.

Az öngyilkos fiut a Szvetenay-utcai bonctani intézetbe szállitották. *Édesanuja a fekete koporsóba bedobálta azokat a virágokat, amelyeket a fiu tegnap a tizennyolcadik születésnapjára kapott.*

— **Bajtársi találkozó.** A cs. és kir. 12. tábori ágyusezred (később F. H. R. 31. majd F. A. R. 131.) tisztikara szombaton, 12-én sikerült ezredünnepélyt rendezett, amelyen ötvenhat tényleges és tartalékos tiszt jelent meg, élükön Molnár Béla és Mach Alfonz ezredesekkel. Az ünnepi beszédet Gosztonyi László dr. tart. főhadnagy tartotta, kegyeletes szavakkal adózván a hősi halált halt bajtársak emlékének. Beszéde mély hatást tett a jelenlévőkre, akik nyomban elhatározták, hogy hősi halottaik emlékét a budapesti Páffy-laktanyában elhelyezendő emlékmüvel örökitik meg. Az e célra megindított gyüjtés az első órában négyezer pengőt meghaladó összeget eredményezett, ugy, hogy az akció sikere máris biztositva van.

A politika hirei

Miskolcról jelenti az *Ujság* tudósitója: *Fekete* Lajos, a garbócbogdányi kerület országgyülési képviselője, mint ismeretes, a benyujtott petició miatt lemondott mandátumáról. A lemondás folytán a kerület központi választmánya az uj képviselőválasztást november 23-ra tüzte ki. Az uj választáson ujból fellép *Fekete* Lajos egységespárti programmal, de fellép a kerületben *Ferdinandy* Gyula volt belügyminiszter is kereszténypárti programmal. A választás napjának kitüzésével egyidejüleg a központi választmány *Görgey* János zsujtai református lelkészt bizta meg választási biztosul.

*

Magyaróvárról jelentik: *Bethlen* István gróf miniszterelnök hétfőn reggel Magyaróvárra érkezett, ahol *Frigyes* kir. herceg vendégeként vadászaton vesz részt. A vadászat kedd délutánig tart s résztvesz rajta a kormányzó is, akinek érkezését hétfő estére várják.

*

Szombathelyről jelentik: *Apponyi* Albert gróf a szombathelyi Katolikus Kör kulturestélyén nagyhatásu előadást tartott a népszövetségről. Apponyi, akit megjelenésekor hosszantartó ünneplésben részesitettek, előadásában a népszövetség céljairól beszélt s rámutatott a népszövetség körül tapasztalható hibákra. Kifejtette, hogy ezek ellenére is *benn kell maradnunk a népszövetségben* és meg kell várnunk, amig idővel a hibák kiküszöbölhetők lesznek. Az eddig elmult öt esztendő alatt is sokat fejlődött már a népszövetség ebben az irányban. Minden eszközt meg kell ragadnunk, hogy igazságunk elismertetéséhez jussunk, ezért minden körülmények között meg kell tartanunk a népszövetségben elfoglalt pozicionkat. Ugy érzem — fejezte be előadását —, bár sok keserves órám volt, néha szép órám is volt, hála az eléggé meg nem hálálható személyes jóindulatnak, amellyel néha kiváló férfiaknál találkozom, de ugy érzem, hogy *őrszem vagyok ott s helyemet nem hagyhatom.* Az előadás végén a hallgatóság percekig éljenezte Apponyi grófot.

Eltemettek egy főgimnáziumi tanárt

Vasárnap délelőtt temették a rákoskereszturi temetőben *Bátori* Ármin nyugalmazott főgimnáziumi tanárt, aki körülbelül tizenöt évvel ezelőtt került Budapestre a szegedi állami gimnáziumból, ahol a növénytant tanitotta. Igen neves müvelője volt szakmájának, több természettudomány körébe vágó füzete hirdeti érdemeit és alapos tanultságát. Mint ember nagy szerénységével, jóságával és előzékeny modorával vivta ki embertársai és kollégái rokonérzését. Egy nagyérdekü pedagógiai és szociálpolitikai cikke megjelent annak idején az *Ujság* hasábjain.

Igen mulatságos és kedves epizód füződik Budapestre történt áthelyezéséhez. Őt Szegedről *Sztrényi* tanár halála után helyezték Budapestre a Barcsay-utcai főgimnáziumhoz. Ilyenkor az agg *Cherven* Flóris dr. akkori főgimnáziumi igazgatónak jutott az a szerep, hogy az uj kollégát a kartársaknak bemutassa. *Cherven* Flóris ezt a legnagyobb jovialitással és szeretetreméltósággal végezte. De ott volt a kitünő tanári kar kebelében Homerosz nagyemlékü forditója *Kemenes Kempf* József tanár, aki egy jó vicc kedvéért képes volt a legünnepélyesebb aktust is elrontani. Ezért Cherven igazgató nagyon vigyázott arra, hogy lehetőleg ne adjon alkalmat ilyen ünneprontásra. Mikor *Bátori* Ármint, az uj kollegát sorban bemutatta, minden tanár kezet szoritott az uj kartárssal. Kempf Józsefre is reákerült a sor, Kempf is kezet szoritott ugyan, de ugyanekkor azt a kérdést intézte *Bátori* Ármin tanárhoz:

— Mondja csak, kollega ur, *miért haragszik az a Gyulai* Pál annyira magára?

Bátori Ármin a legnagyobb zavarba jött, mondván:

— Én reám? Kérem, *én ma jöttem Pestre Szegedről.* Gyulai Pált még csak nem is láttam soha.

Kempf József pedig folytatta:

— Már pedig *Gyulai* Pál egyik versében ezt irta: *Bátory, Bátory, verjen meg az Isten.*

Jó öreg *Cherven* Flóris alig tudott magához térni a haragtól, mert ő a fegyelmet többre taksálta, mint a jó ötletet.

Végül még egyet. *Bátori* Árminnak *születésnapi évfordulója ugyanazon a napon van,* amikor a *Szomaházy* Istváné volt. Igen jó barátja volt Szomaházynak. Együtt végezték Veszprémben a nyolc gimnáziumi osztályt. Bátorit *ugyanaz a betegség vitte sirba,* ami Szomaházyt. *Bátorit* vasárnap délelőtt temették a rákoskereszturi temetőbe. *Egy óra multva* ugyanott helyezték örök nyugalomra *Szomaházyt.*

Ilyesmit a költői fantázia nem tudna kieszelni. *Ilyen véletlenségeket* valóban csakis az élet produkálhat.

— **A Magyar Társadalompolitikai Egyesület elnöksége a népjóléti miniszternél.** A Magyar Társadalompolitikai Egyesület elnöksége *Földes Béla* volt miniszter, *Heller* Farkas dr. müegyetemi tanár és *Papp* Dezső h. államtikár alelnökök, továbbá *Balogh* Andor miniszteri osztálytanácsos főtitkár, akikhez *Erődi-Harrach* Béla dr. egyetemi tanár, országgyülési képviselő is csatlakozott, ma délelőtt tette tiszteletét *Vass* József népjóléti miniszternél. Földes Béla üdvözölte a minisztert és bejelentette az egyesület megalakulását, egyben szellemi, erkölcsi és anyagi támogatását kérte az egyesület számára. *Vass* József miniszter örömmel vette tudomásul az egyesület megalakulását s támogatását mindhárom irányban kilátásba helyezte. Az egyesület céljait főleg két irányban látja, az egyik az, hogy a társadalompolitikai kérdéseket a tudomány pártatlanságával elfogulatlanul vizsgálja, a másik, hogy megfelelő propaganda révén igyekezzék az egyesület a társadalom komponens rétegeit a szociálpolitikai kérdések iránt megértőbbé tenni. Az elnökség ezután *Dréhr* Imre dr. államtitkárnál tett testületileg látogatást, aki szintén nagy előzékenységgel fogadta az elnökséget, és azt legmesszebbmenő támogatásáról biztositotta. Itt emlitjük meg, hogy az egyesület működését rövidesen megkezdi. *Az első előadást 24-én, csütörtökön rendezi, amelyen Heller Farkas a fiatalkoruak és a nők védelméről értekezik.*

— **Földrengést jeleznek a bécsi készülékek.** *Bécsből* jelentik: A Meteorológiai Intézet müszerei november 14-én 5900 kilométer távolságban két földrengést jeleztek. Az első földrengést a bécsi müszerek egy óra 21 perc és 15 másodperckor, a második földrengést pedig 6 óra 0.5 perc és 41 másodperckor jelezték.

— **Halálozás.** Szombaton délután temették el Bécsben nagy részvét mellett herceg Odescalchi Gézáné szül. Andrássy Etelka grófnőt. A koporsót a Schotten-téri templomban ravatalozták fel s a beszentelés után, amelyen a Windischgraetz, Lichtenstein és Lobkowitz hercegi családok, valamint a magyar és osztrák főnemesi családok számos tagja résztvett, Hitzingbe szállitották s ott az Esterházy és Zichy család sirboltjában helyezték ideiglenesen örök nyugalomra.

Kallós Samu dr. budapesti ügyvédet, Kallós János szerkesztő atyját vasárnap temették el nagy részvét mellett. Fischer főrabbi gyászbeszéde után a sirnál Lukács Gusztáv mondott bucsubeszédet. A gyászoló közönség soraiban a tőzsdetanácsot Wertheimer Adolf, Nagy Andor, Berger Mór, Schwartz Jakab tőzsdetanácsosok képviselték. Megjelent a temetésen a bankvilág és a társadalmi élet számos előkelősége.

Dr. Ladányi Mátyásné szül. Vajda Ellát, Ladányi Mátyás dr. egészségügyi főtanácsos feleségét vasárnap délután helyezték örök nyugalomra a kerepesiuti róm. kat. temető halottasházából. Madarász István V. ker. plébános végezte a gyászszertartást. A köztiszteletben és közbecsülésben álló főorvos gyászában nagy publikum osztozott, amelynek sorában ott volt Ripka Ferenc főpolgármester, Bódy Tivadar, a HÉV vezérigazgatója, Bakonyi János, a HÉV igazgatója, Széll Árpád kormányfőtanácsos, Friedrich Vilmos és Hüttl Hümér egyetemi orvostanárok és a budapesti orvostársadalom sok kitünő tagja

---

— **Betegszállitásokat** helyben, vidéken vállal Faith dr., Teréz körut 44. Telefon: 137—18.

— **Szabadalmi hir.** László Artur hites szabadalmi ügyvivő irodahelyiségeit V., Akadémia utca 14. sz. alá (közvetlenül a Szabadalmi Bíróság mellé) helyezte át.

FŐVÁROS

Elfogadták a borbélyüzletek tisztántartására vonatkozó szabályrendeletet

A főváros közegészségügyi, köztisztasági és közkórházi bizottságai hétfőn este *Buzáth* János alpolgármester elnökletével üléseztek. *Buzáth* elnök mindenekelőtt megemlékezett a távozó *Wenhardt* János dr. központi kórházigazgató érdemeiről és inditványozta, hogy jegyzőkönyvi elismerést szavazzanak meg neki. Az elnök egyben üdvözölte *Gerlóczy* Zsigmond dr.-t, az uj központi kórházigazgatót és *Borszéky* Károly dr.-t, a Rókus-kórház uj igazgatóját. Bejelentette a továbbiakban, hogy a főváros átvette a megszünt budai ambulatórium-egyesület intézetét, amelyet *tüdőbeteg rendelőnek* rendezett be.

Szendy Károly főjegyző közölte ezután, hogy a kiadásoknak megfelelően a kórházi napi ápolási dijat *6 pengő 46 fillérben* kellene megállapitani. *Némethy* Béla tanácsnok szerint az időközben elkészült zárószámadások alapján azonban a napi ápolási dij *előreláthatóan olcsóbbodni fog és a 6 pengőt nem haladja meg.* Mivel itt további számitásokra van még szükség, a kórházi költségvetés, illetve az ápolási dij tárgyalását egyelőre elhalasztották.

Ezután *Wenhardt* János főorvosi fizetésének megállapitásáról tárgyaltak. A közegészségügyi ügyosztály azt javasolta, hogy Wenhardt dr.-nak, aki most belgyógyászati főorvosi, tehát VI. fizetési osztálybeli állást tölt be, *változatlanul a IV.* fizetési osztálybeli javadalmazást adják meg, amely még központi kórházigazgatói állásában megillette. *Pósta* Sándor dr. és *Csilléry* András dr. hozzászólása, valamint *Szendy* Károly főjegyző felvilágositása után *a bizottság hozzájárult ahhoz, hogy Wenhardt dr. továbbra is a IV. fizetési osztály szerinti járandóságot élvezze.*

Vita nélkül megszavazták a köztisztasági hivatalnak 560.000 pengő póthitelt, majd hozzájárultak hat hóeke beszerzéséhez.

Végül a borbélyokra vonatkozó szabályrendeletet tárgyalták le. A szabályrendelet, mint erről az *Ujság* már beszámolt, *igen szigoru tisztasági követelményeket szab meg a fodrászüzletek számára. Takács* István dr. kifogásolta, hogy két igen fontos rendelkezés, igy, amely *a munkaeszközök tisztántartását és a vérzést elállitó fertőtlenitő szerek használatát irja elő, hiányzik a szabályrendeletből.* Javasolta még, hogy a szabályrendelet intézkedéseinek megszegése esetén *ne az előljáróság büntesse a hibás borbélyt, hanem a törvényszék,* amely természetesen sokkal nagyobb szigorral járhat el. *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos elmondotta, hogy a fertőtlenitőszerekre vonatkozó rendelkezést egyrészt azért nem vették be a szabályrendeletbe, mert nem akarták a borotválkozás diját ezáltal is megdrágitani, másrészt pedig ma még nem állapitható meg határozottsággal, hogy a jövőben milyen fertőtlenitő szerek használata volna a legalkalmasabb. *Takács* István dr. ujabb felszólalása után *a bizottság a fodrászüzletekre vonatkozó és a közegészségügy szempontjából fontos szabályrendeletet elfogadta,* amely ezekután még a közgyülés elé kerül.

(A főváros közigazgatási bizottsága) hétfőn délelőtt tartotta *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester elnöklésével novemberi rendes ülését. A polgármesteri jelentéshez *Csilléry* András szólott, aki megsürgette a tisztviselők fizetésemelését. Utalt a kormány intézkedésére, amellyel *10—20 százalékos fizetésjavitásban részesiti az állami alkalmazottakat.* A fővárosnak hasonlóképpen sürgősen intézkedni kell, hogy tisztviselői helyzetén könnyitsen. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester bejelentette, hogy a tanács már foglalkozik is a tisztviselők fizetésének rendezésével.

Következett a *tisztifőorvos* jelentése, mely szerint a főváros közegészségügyi állapota az előző hónaphoz viszonyitva kielégitő. A jelentést hozzászólás nélkül tudomásul vették.

A főkapitányi jelentéssel kapcsolatban *Csilléry* András szóvátette *az autóbalesetek elszaporodását.* Nagy baj, hogy a mellékutcák keresztezésénél nincsenek őrszemek. A gyalogjárókra a gócpontokon sincs tekintettel a forgalmi rendőr, hanem *csak az autókat és a villamosokat figyeli.* Intézkedjenek a motorbiciklik garázdálkodása ellen. A motorozók éjjel-nappal nagy lármával közlekednek. Meg kell tiltani a kipuffogók nyitvatartását. Türhetetlen az az ujabban divó szokás is, hogy az *autótulajdonosok* trombitálással ébresztetik fel magukat. A gépkocsi odaáll az ablak alá és *negyedórákon át bömbölteti a szirénát. Marinovich* Jenő főkapitány közölte, hogy a közlekedési rendőrség létszámának 200 fővel való szaporitását éppen a napokban kérte a belügyminisztertől. Ha ez megtörténik, akkor *módjában lesz az összes fontosabb utcakeresztezésekhez forgalmi rendőröket állitani. Csilléry* András, majd *Marinovich* főkapitány ujabb felszólalása után *Ripka* Ferenc főpolgármester közölte a bizottsággal, hogy a kormány *legközelebb gondoskodik a rendőrlegénység lakásáról.* A királyi főügyész jelentésének ismertetése után a pénzügyigazgató jelentése következett. Hann Arnold intézkedést kiván a *2—3 év előtti behajthatatlan adóhátrálékok törlésére.* Az adófelszólamlási bizottságok ellen panaszkodnak, hogy *az adós nem az üzleti könyvek, hanem az ugynevezett forgalmi adatok alapján vetik ki. Lázár* Béla pénzügyigazgató közölte, hogy már 19.410 ilyen törlést foganatositotak. A segélyügyek kapcsán *Baracs* Marcel, *Lázár* Ferenc és *Györky* Imre szólalt fel. Arra hivták fel a hatóságok figyelmét, hogy a *szegénységi bizonyitványok kiadásánál nagyobb előrigyázatossággal járjon el,* mert sokszor megtörténik az a nevetséges eset, hogy *milliárdos pereket folytatnak szegényjogon.*

KÉPZŐMÜVÉSZET

** **Hubay Andor sikere.** Milanóból irják, hogy a legnagyobb milanói lapok hasábos kritikákra terjedő cikkekben méltatják Hubay Andor magyar festőmüvész kiállitását. Igy a *Corriere della Sera* a következőket irja: Hubay Andor portretista, tájképfestő és kompozitor. Nem határolja el magát kizárólagossággal egyik müvészi irány mögött sem. Vásznai az égővörös háttérből élesen kiemelkedő „Salome"-jától kezdve a világos és igaz szinekkel megfestett kárpáti képekig, Jeanne d'Arc szemléltető kompoziciójától kezdve «Édesanyjának» finom portréjáig, amelynek fehér harmóniáját csak a kifejezésteljes csillámló szemek feketesége és a haj tizianszerü vörhenyessége szakitják meg — mind skálájának sokoldaluságáról tesznek bizonyságot. A *Popolo d'Italia* szerint Hubay müvészete, meglepő originalitásának és egyéniségének minden bélyegét magán viseli és szembetünően nyilvánul meg figurális müveinél, viszont talán még sokkal szinesebbnek mondhatók karakterisztikus magyar tájképei. Ezekben a tiszta, érzelmektől hevitett költői lélek áhitatával és nosztalgiájával megfestett alkotásokon, mint például «Park összel», «Erdő», «Az első hó», a «Tó» és három-négy kép a Kárpátokból, minden igaz magyar fájdalmas visszaemlékezésének tárgya. Hasonló elismeréssel adózik a «*Secolo*» is, a «Folyton tévelődő, de magát hittel kereső, magát minden friss benyomásnak nyugtalan fantáziájával átengedő» fiatal mesternek. A «Consummatum est» Jeanne d'Arc, Róma aeterna, atyja szuggesztiv portréja, a romantikus „Legenda", egy Raszkolnyikov"-vázlat, a müvész sejtelmes lirizmussal megfestett napnyugtái, amelyekben az alkony tüzében égő láthatáron majdnem emberi formákká rajzolódnak ki a fák konturjai, a müvész lelki gazdagságának és benső harmóniája sokoldalusságának beszédes megnyilvánulása.

LÓSPORT

Káposztásmegyeri urlovasversenyek

Utolsó napja volt az idei versenyesztendőnek az urlovasok vasárnap délutáni zárónapja, amely nagy látogatottság mellett a szokásos attrakciókkal, drag-hunt akadályversennyel, melyben hatalmas kopófalka után vágtatott a pirosfrakkos és egyenruhás versenyzők csapata és telivérsorsolással biztositotta a sport változatosságát.

Az Eladók gátversenyében *Bolygó* Keresztes százados alatt azt a formát mutatta, mellyel legutóbb Karaszek alatt adós maradt. *Proji* heves finis után gyürte le az Alagi gátversenyben a heves iramtól fáradt *Marodeurt.* A népszerü Drag-hunt-versenyt a mezőnyben szereplő legjobb ló, *Ildiko* könnyen nyerte az adott viszonyok mellett gyengébb ellenfeleivel szemben.

Meglepetéssel végződött a Sorsolási handicap, melyben *Csirlbum* aratta első győzelmét ezidén. A 6390. számu sorsjegy szerencsés tulajdonosa, Kalcsov István szobafestő boldogan adta tovább a kétes értékü táltost 750 pengőért. A záróhandicapben *Patrona* okozott ujabb győzelmével meglepetést. Részletes eredmény:

I. 1. Fáy L. Bolygó (3) Keresztes. 2. Juci (6 : 10 r.) Martinek. 3. Silverbrook (3) Selmeczy. F. m.: Hetes. 1½ h., 8 h. Tot.: 10 : 57.

II. 1. Pick Profi (1½) Böde. 2. Mac Donald (4) Takács J. 3. Marodeur (2) Keresztes. F. m.: Sóvárgó, Schwedenklee. ½ h., 4 h. Tot.: 10 : 30. Helyre: 10 : 16, 21.

III. 1. Gr. Zichy J. G. Ildiko (3) Tulajdonos. 2. Gibic (8) Jeney L. 3. Albatros (p) Selmeczy. F. m.: Ferkó, Jukker, Boronka, Sláger, Varázs, Csillogó III., Sergius, Busleány, Ella, Győző. Tot.: 10 : 51. Helyre: 10 : 17, 31, 14.

IV. 1. Selmeczy fh. Energy (7 : 10 r.) Selmeczy. 2. Sárgarózsa (2) Böde. 3. Citera (2½) Varga. F. m.: Forgószél. 6 h., ½ h. Tot.: 10 : 18.

V. 1. Mrs. Elliot Peter Pan (4) Bözödi. 2. Maroc (6) Stanek 3. Turridu (1½) Balog. F. m.: Apor, Eszmény, Metropole, Sauvignon, Eladólány, Formás, Fagyöngy, Kirgiz. ¾ h., nyh. Tot.: 10 : 61. Helyre: 10 : 25, 45, 19.

VI. 1. Csernovits A. Csiribum (10) Endrődy. 2. Picikém (2½) Selmeczy. 3. Suti (3) Radákovich. F. m.: Lelenc, Peleas, Masa. 2 h., ½ h. Tot.: 10 : 85. Helyre: 10 : 34, 21.

VII. 1. Mrs. Elliot Patrona (10) Bözödi. 2. Salvia (8) Balog. 3. Aranybogár (5) Valentin. F. m.: Klárika, Vacogó, Tárogató, Vajda, Fenegye, Söreg, Bobby G., Elöljáró, Hurri-hope. ¾ h., 2 h. Tot.: 10 : 195 Helyre: 10 : 40, 28, 27.

UGETŐVERSENYEK

A keddi versenynapnak a *Kettesfogatu amatőr-hajtás* lesz az attrakciója. Erre a futamra ugyanis *tizenkét* kettőst neveztek, melyeknek, ha csak a fele is starthoz áll, ugy olyan mezőnyben gyönyörködhetünk majd, ami az ilyenfajta versenyeknél nagy ritkaság. A legreálisabb győztesnek a *Kritikus—Táncosnő* kettőst tartjuk, bár a *Mikszi*-összefogásban sem bizunk alaptalanul.

A programmot a *Kétévesek* versenye nyitja meg. E futamban a *Kamendini* ménes és a *Battai* ménes olyan erősen vannak képviselve, hogy a dij sorsa bizonyára közöttük dől majd el.

Nagy mezőnyt várunk starthoz a *Theresedijban*, ahol a meglehetősen kiegyenlitett esélyü ügetők közül *Kallinka* lovai és *Chicago* számára hozható ki némi előny.

A *Határhegyi*-dij gyenge társaságában *Csipkerózsa* kimagasló esélyt képviselne, ha megismételné már egyszer mutatott formáját. Ha azonban ezt még mindig nem kapta volna vissza, ugy *Bazsalikomot* várjuk elől.

A *Handicapben Patyolatban* bizunk, mert az ügető most futamról-futamra emelkedő formákat mutat. Ha azonban győzni akar, ugy legjobbját kell adnia, hogy *Maszár* lovát megverhesse.

A *Leányka*-dijban valószinüleg *Maszár* fogja a győztest hajtani. Azonban annak is elérkezett már az ideje, hogy az *Andrée-istálló* valamelyik ügetője is győzzön.

Jelölt jeink: I. *Kamendini ménes—Battai ménes.* II. *Kallinka-hajtás—Chicago.* III. *Csipkerózsa—Bazsalikom.* IV. *Patyolat—Maszár-hajtás.* V. *Maszár-hajtás—Andrée-istálló* ... *Kritikus—Táncosnő—Mikszi-fogat*

DIADALSZEKÉR

Gál György S. Liszt regénye

új ragyogásban mutatja be Liszt Ferencet, az embert, a művészt, a hívőt, a magyart.

Dante-kiadás. ***2 kötetben, kötve P 10.—***

Az első magyar exportszobalány nagyon boldog Angliában

(Saját tudósítónktól.) Vasárnapi számában riportot közölt a *Pesti Napló* arról, hogy Angliában háztartási alkalmazott hiány van. Megírtuk, hogy az egyik napilapban hirdetés útján keresnek magyar nőket, akik vállalkoznak az angliai szolgálatra. A hirdetésre sokan jelentkeztek, főként úgynevezett intelligens úrinők. Végül az első exportszobalány, *Barna* Margit útielőkészületeit és indulását ismertettük.

*

A szobalányriport nagy érdeklődést keltett minden rendű és rangú hölgyek körében. Vasárnap óta levélben, telefonon és személyesen érdeklődnek az angliai akció részletei iránt. A *Pesti Napló* szerkesztőségében *számszerint 38 hölgy fordult meg személyesen.* Sokan magukkal hozták érettségi bizonyítványukat, ketten a diplomájukat és váltig erősítgették, hogy boldogan kimennének Angliába.

Az érdeklődők ostroma a hét közepén sem szűnt meg és a hét végén még mindig érkeztek érdeklődő levelek, telefonok.

Közben azonban *Angliából is kaptunk két levelet.* Az egyiket a szobalányakció londoni szervezője, *Székely* úr írta, a másikat maga ***Barna*** **Margit, az export-szobalány.**

Székely úr pontosan beszámol a fiatal magyar lány londoni fogadtatásáról. Vonata ugyan kicsit késett, de ez nem volt baj. Rengeteg érdeklődő várta. Érkezésének hírére ugyanis kivonult a Viktória-pályaudvarra a londoni nővédőegyesületek elnöksége és sok lelkes tagja. A vonat érkezése után a tagok valóságos kordont vontak a perronon, hogy senki se zavarhassa meg az ünnepélyes pillanatot, amikor az elnökség *Barna* Margitot üdvözli.

Az üdvözlés nem ment a legsímábban. Részben azért, mert *Barna* Margit legszebb mosolyán kívül nem tudott mást angolul válaszolni a szép szavakra, másrészt pedig Székely úr, úgyis mint a szobalány-akció londoni tisztviselője, *áttörte a nővédők kordonját és a fiatal magyar lányhoz futott.*

— Végre megérkezett, — kiáltotta örömmel — most jöjjön velem, hogy továbbindulhasson Liverpool felé.

Ekkor váratlan dolog történt. A nővédők elnöknője *Székelyhez* lépett és szigorúan, nagyon indulatosan ezt mondotta neki:

— Jegyezze meg magának, uram, hogy *Angliában nem szokás a kontinensről érkező magános lányokat idegen férfiaknak várni.*

Székely hiába szabadkozott, nem engedték többé *Barna* Margit közelébe. Szerencsére Margit nemsokára összekerült úrnőjével, aki Londonig eléje utazott és így továbbindulhattak Birkenhead felé.

*

A továbbiakról *Barna* Margit számol be kedves levelében. Mindenekelőtt büszkén megállapítja a birkenheadi keltezés alatt, hogy »rendben ideérkezett«. Aztán arról ír, hogy útközben öt vonatot cserélt, nem is számítva a hajót, ahol azonban nem volt semmi baj. Egyelőre fáradt, írja a levélben és Angliában gyorsabban járnak a személyvonatok, mint nálunk a gyors.

Ezután nyelvnehézségekről panaszkodik. Gazdájáék annyit tudnak németül, amennyit ő angolul, úgyhogy *órák eltelnek, míg megértik egymást.* Kifejezi azt a reményét, amit már Pesten is hangoztatott, hogy mégis csak meg fogja tanulni a nyelvet. Gazdasszonya nagyon kedves és egyébként sincs semmi baj.

A kandallók remekül működnek, parkettet tényleg nem kell vikszolni és *szebb az egész, mint ahogy elképzelte.* Fontokról ugyan egyelőre nincs szó, de az egyik közeli áruházban már remek télikabátot nézett ki magának.

Azzal fejezi be sorait, hogy mindenkit tiszteltet. A borítékra valaki ceruzával odajegyezte: »The adress is to be written on this side«. Vagyis: ide kell írni a címet. Margit odaírta. (Úgylátszik mégis perfekt angol, *csak egyelőre nem veszi észre.)*

*

Időközben egyébként *három újabb munkavállalási engedély érkezett Magyarországra.* Az illető jelentkezők készen állnak az útra és holnap indulnak. Két egyetemi hallgatónő és egy elvált asszony.

Olyan csinosak, hogy *a szobalányexport mérlegén rövidesen három házasság fog szerepelni.* Ha van szemük a mistereknek odakinn.

Konkoly Kálmán

Alkoholisták, akik gyomorhurutban szenvednek, elvesztett étvágyukat napi kb. 150 gramm természetes »Ferenc József« keserűvíz használata következtében gyakran meglepő rövid idő alatt visszanyerik. Az orvosok ajánlják.

Hubay Andor kiállítása

A *Fränkel-szalón* két termét *Hubay* Andor széles formákat összefogó, víz és levegő fényjátékát sugárzó, világos-derűs színekben tartott új képei töltik meg.

Az egész egyöntetű, gondosan válogatott kollekción — bár művészük alig vonalnyival tolja el az impresszionista valóság-ábrázolást a dekoratív kifejezésmód felé — szinte meseszerű rejtelmesség ömlik el. A jórészt hűvös évszakot idéző, norvégiai tájak élesen ragyognak a rájukhulló fényben. Az átlátszó, kristálytiszta levegő hátteréből határozott körrajzzal válnak ki a sziklák és partsávok. Mégis: van valami, ami az *álomra* emlékeztet ezeken a zárt, képi-szerkezetet hangsúlyozó, szép és érdekes vásznakon. Talán éppen festőjük álmodó, finom lélek-rezdülések muzsikájába feledkező művészi-lénye árad el rajtuk, az teszi őket olyan vonzóan titokzatosakká. A természet formái leegyszerűsítve jelentkezett itt, csupán a *lényeget* őrizve meg a dekoratív hatású kép számára, amely Hubaynál mindig nyugodt és kiegyensúlyozott, biztosan felépített és művészileg bevégzett.

Nagyon kulturált, előkelőhangú, rendkívül ízléses, kicsit tartózkodó piktúra ez, amely époly őszintén, mint teljesen tükrözi Hubay Andor halk, úri egyéniségét.

Néhány alföldi és felvidéki, magyar tájmotívumot és kitűnő portrét leszámítva, a gyűjtemény legtöbb darabja norvég vidék jellegzetes vonásait írja át a tiszta festőiség nyelvére, egyéni kifejezőkészséggel, anélkül, hogy hajhászná az eredetieskedést. Kiváló tehetségű festőjükről találóan mondja a katalógus előszavában *Kállai* Ernő, hogy stílusában az európai úriemberség nemzetközileg kialakult esztétikai modora jelentkezik. Valóban: Hubay a művelt festői társalgás páneurópai nyelvét beszéli, pallérozottan és ízlésesen. Kiállításának legszebb, legérettebb és legértékesebb darabja a *Pihenő fjord*, a *Csónakja: itó*, a *Nyári est*, a *Kalászok*, az *Arcképtanulmány*, a *Piros házak*, a *Gyermekarckép*, *Tvederstrand*, a *Fehér éjszaka* és a *Nyugtalan fények.*

A kiállítás ma, vasárnap délelőtt nyílik meg.

—io

Nagy bőrgyár

üzemét utazási cikkek (bőrfiberkofferek és díszműáru- (kozmerz- és finomáru) osztállyal bővíteni akarja, ezért

teljesen önálló kereskedelmileg is képzett műszaki vezetőt keres

Mindenre kiterjedő ajánlatok „Első erő" jeligére **Blockner** hirdetőjébe **Városház ucca 10.** küldendők

Adómentes modern bérházakról

részletes leírással tulajdonosoktól ajánlatot kér »Vállalati nyugdíjpénztár« **Blockner J.** hirdetőirodába, Városház ucca 10. sz.

Az én indítványom

Irta: FRIEDRICH ISTVÁN

Nagyon szépen ment minden a parlamenti választójogi konferencián. Meglepően barátságos szellem uralta. Az összes honatyák kijelentették, hogy véget kell vetni a lélektiprásnak. A nyilvános szavazási rendszernek és az azzal járó hókuszpókuszoknak.

A mostani időt és az atmoszférát is nagyon alkalmasnak mondották a választójogi reform megvalósítására. Sőt, egyetlenegy képviselőtársunk kivételével, valamennyien azt hangsúlyozták, hogy sohasem volt még ilyen alkalmas a légkör ebből a szempontból, mint mostanában. Az idő, az atmoszféra és a hangulat szintén sürgetik ennek a régen vajúdó problémánknak az elintézését.

Mindenki a titkosság és a népképviseleti rendszer mellett tett hitvallást. Csak a tempó tekintetében valának kisebb-nagyobb differenciák. Némelyek a lépésről lépésre való, fokozatos megoldást preferáltak, mások meg azt hangsúlyozták, hogy a huzavonából már elég, visszafelé is lépkedtünk e téren eleget 1922-ben, a fokozatosság taktikájába is belefáradt már az ország, hadd szavazzon tehát végre a tisztelt választópolgár titkosan.

A megegyezésre való hajlandóság is nagy volt minden vonalon. Az összes felszólalók készek voltak a legszorosabb kollaborációra, csak hogy már egyszer túlessünk ezen az égető problémán. Úgy éreztem, hogy itt az ideje annak, hogy ebben a kedvező atmoszférában egy-két lépést tegyünk előre. Csak szerényen egy-két lépést. Legfeljebb kettőt, nehogy túl radikálisak legyünk és sötétbeugrók. Hogy csak fokozatosan haladjunk, óvatosan és megfontoltan, de azért mégis kikapcsoljuk addig is, amíg ez a megértő szellem törvényjavaslat alakjában jelenik meg a parlamentben, a választási visszaélések okozta izgalmakat.

Azt mondottam magamban, hogy hát miért folyjon a lélektiprás az időközi választások során még két-három évig, — mert ennyire becsülték ezt az időt, amely alatt a választójogi törvényjavaslat és a vele junktimba hozott egyéb alkotmányjogi javaslatok elkészülhetnek — ha a vezérlő honfiak amúgy is tabula rasát akarnak teremteni e téren? Miért zavarja meg a botrányos jelölési rendszer és a nyilt szavazással járó hideg és meleg terror ezt a most kialakult atmoszférát?

De a konferencia tagjainak a fájdalmát is akartam enyhíteni, amit látszólag valamennyien éreztek a jelenlegi botrányos lélektiprási rendszer miatt. Az időterminusok tekintetében is iparkodtam valami expedienst találni, mert hiszen törvényhozó testvéreim kevés kivétellel fájdalmasan sóhajtották, hogy bizony elhamarkodva nem lehet cselekedni és két esztendőnél hamarabb alig lehet valami ezekből a lélekemelő elgondolásokból.

Mindezekre való tekintettel bátor voltam tehát javasolni, hogy a mélyen tisztelt kormány terjesszen azonnal a Ház elé egy kétszakaszos törvényjavaslatot, amellyel a mostani parlamenti ciklusban még esetleg lebonyolítandó időközi választásokra vonatkozólag a titkos szavazási rendszert vezeti be és a jelölést is akként módosítja, hogy száz választópolgárnak közjegyzőileg hitelesített aláírása elegendő az induláshoz. Az utóbbihoz hozzáfűztem még azt is, hogyha ezenkívül még egy bizonyos kaució lefizetésére is kötelezik a jelöltet, a helyzet akkor is mindenesetre sokkal jobb lesz a mostaninál.

Biztosra vettem, hogy a javaslatomat teljes egészében a kormány el fogja fogadni. Mert az a pár időközi választás semmiesetre sem járhat a sötétbeugrás veszélyével. Mert hiszen mindenki vágyakozik a titkos és becsületes választójog után. Miért ne próbáljuk ki tehát előbb néhány próbafutam során? Jelöljünk becsületesen és szavaztassunk tisztességesen addig is, amíg teljes egészében áttérhetünk az új rendszerre. Ez ellen azok se foglalhatnak állást, akik a lépésről-lépésre tempóhoz ragaszkodnak. Mert ha ez sem megfontolt és óvatos előbbrehaladás a kitűzött cél felé, akkor hát hogyan akarnak cammogni az Isten szerelméért.

Így gondolkoztam én, de egészen másként határoztak a vezérlő honfiak. A jelölés, illetőleg ajánlás tekintetében kilátásba helyeztek ugyan egy ilyenirányú novellát, de a titkosságnak még ideiglenes és átmeneti bevezetése elől is elzárkóztak, mert »korrektívumok nélkül« erről szó sem lehet. Vagyis ez magyarul annyit jelent, hogy ameddig a titkosság útján esetleg megnyilvánuló nemkívánatos népakarattal szemben nem állnak a kormánynak a korrektívumok, az ellensúlyok rendelkezésre, a dolgozó társadalom nem szavaztatható le titkosan.

Azt mondják ugyanis, hogy a titkosság bevezetése előtt korrektívumokkal kell gondoskodni a nemzeti irány, az intelligencia és a jobboldali front szupremáciájának a biztosításáról. De hogy ennek a nemzeti iránynak hol a kezdete és hol a vége, hogy hol kezdődik az intelligencia és hol végződik és hogy mi az a jobboldali front tulajdonképpen, arról senki se árul el egy kukkot sem. Úgy vélik, hogy erről kár is nyilatkozni, mert e konszolidált honban minden teljesértékű polgár tudja, hogy úgy a nemzeti eszme, mint az intelligencia és a jobboldaliság szempontjából a nemzeti egység pártja nyujt egyedül biztosítékot és esetleg azok a pártok és csoportok, amelyek a kedvező atmoszféra szellőjétől inspirálva, vele kooperálni hajlandók.

Az uralkodó pártmonopóliumról van itt szó. Itt van a kutyuska eltemetve. Annak a kaszttá merevedett rendszernek a politikai és közéleti birtokállományáról, amely egyedül elhivatott ennek az országnak a boldogítására és amely inkarnációja mindennek, ami nemzeti, intelligens és jobboldali. És természetesen, ami pozitív és konstruktív.

Így áll tehát a helyzet. Nagyon jó a választójogi atmoszféra. Nagy a vajudás, de még ezt a kis próbaegérkét sem engedték a vezérlő honfiak megszületni. Jó lesz, ha ezt a tényt tudomásul veszik azok az optimisták, akiket a kedvező atmoszféra úgy megbűvölt, hogy a titkosságot küszöbönállónak hiszik.

Engemet nem bűvölt el az atmoszféra és az egyezkedési készség. Sőt, ellenkezőleg! Annyira szerény lettem az atmoszférakitermelés folyamán, hogy a végén még azt az egyetlenegy kis lépést is hálásan vettem tudomásul, amit az ajánlási rendszer próbareformja jelent.

Tizenhét évvel ezelőtt az én kormányom léptette életbe a titkos és nőkre is kiterjesztett választójogot. Ha nekem valaki akkoriban, amikor azt hittük, hogy a reformot hosszú időre elintéztük, azt mondotta volna, hogy tizenhét év mulva én egy ilyen icike-picike kis választójogi morzsát is meg fogok köszönni, akkor azon csak mosolyogni tudtam volna.

Ma azonban bizony már nem mosolygok azokon, akik most azt mondják, hogy atmoszféra ugyan van, talán megegyezés is lesz, de valami komoly változást hozó titkos választójog nem lesz belátható időn belül.

Nem mosolygok, mert én is ezek közé tartozom!

A kristóffféri Szénásy Gyula

cég az alanti cikkek árai és minőségei iránt kéri t. vevőközönségének eddig is tanusított jóindulatú bizalmát.

Ajánlott cikkek:

Crepe de Chine tiszta hernyóselyemből. 100%-os garancia, úgy a cég, mint a gyáros részéről. Divatos színek. 95 cm. széles. Ára ..... P **3.90**

Crepe de Chine műselyem. Külön a cég számára nyomtatott exclusiv mintázatok. **Másutt sehol sem kaphatók.** P 4.90-es P **2.90**

A Hungária Selyemszövőgyár ismert színtiszta selyem 1065. számú **Crepe Satin**-je. Készlet csak korlátolt mennyiségben. Ára ..... P **4.90**

Marocain »Madonna«. Ismert, kiváló minőség, ivoir, crevette, bleu ciel, reseda, vakondbarna stb. színekben. Duplaszéles. Ára ..... P **4.60**

Vistra prima. A Győri Textilművek kitűnő nyári mosóanyaga, tetszetős mintázatokban. Ára ..... P **1.20**

Goldberger **Floconné**, országosan ismert minőség, jól mosható voltáért garancia. Most ..... P **1.28**

Pongyola crepon, friss színű ötletes mintájú mosóanyag. Most ..... P **-.98**

Egy tétel **műselyem**, jól mosható, változatos, különösen sötétkék és fekete-fehér mintázatok. Ára ..... P **-.78**

Bútor-karton, a »Filtex« gyár jóminőségű és mosható cikke ..... P **1.16**

Férfiöltönyszövetek Nagyobb tétel, több minőségben ..... P **7.90**-től

Női kabátkelmék. Különösen fekete színben. Komoly értékek ..... P **8.50**-től

E felsorolt áruknál minden fillért mérlegeltem, hogy a minőségek színtjének fenntartásával a lehetőségig olcsó lehessek.

P. S. A sikerrel bevezetett **„Nagy Kristóf"** szuper-siffon, valamint **„Szervita"** pamutvászon rokonszenves fogadtatásának viszonzása fejében e két cikknek amúgy is olcsóra kalkulált áraiból e hó 24-ig

10% engedmény.

KÉPZŐMŰVÉSZET

MAGYAR MŰVESZEK
HUBAY ANDOR

Hubay Andor 1898-ban született. Először szobrásznak készült *Telcs* Ede vezetése mellett, később jobban vonzotta a festői pálya és ilyen irányú tanulmányait *Balló* Edénél, majd Münchenben, Rómában és Párisban végezte. Egészen fiatalon a frontra került és végigkatonáskodta a világháborút. *Nevére 1925-ben figyeltek fel*, majd Milánóban, Münchenben, Varsóban, Budapesten az Ernst Múzeumban és a *Fränkel-Szalonban* rendezett kiállításainak rendkívüli sikere a magyar festők legelső sorába emelte.

Művészetében elsősorban a természet, a tájak szépsége felé fordul érdeklődésével. Az arató arany színei, az ősz rőt pompája és a nortvég fjordok különös színhatásai újra és újra visszatérő témái. Vannak rendkívüli erejű figurális kompozíciói (*Jeanne d'Arc, Sámson és Delila, Consumatum est...* stb.) s néhány egyéni portréja. De művészetét általában is az egyéni hang, a minden iskolásságtól való mentesség jellemzi. Halványan tartott színei sajátosak és minden képének mélyén valami különös és nyugtalan gondolati tartalom rejtőzik.

1933 óta a *Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület* igazgatója. Ilyen minőségben e nagymúltú egyesületünket olyan magas színvonalra emelte, hogy az ma már a magyar képzőművészeti kultúra egyik pótolhatatlan gócpontja.

Hubay Andort Fő-utcai műtermében keresük fel és először is a művészet mai problémáiról és jövő fejlődéséről kérdeztük meg.

— Érdeklődéssel kísérem a *Kis Ujság* „Magyar Művészek" sorozatát — feleli. — Különös figyelemmel olvastam *Szőnyi* István nyilatkozatát, mert az fedi az én nézetemet is. Az én véleményem is az, hogy nincs modern és maradi művészet, *hanem csak jó művészet van.* Tehát a jövőre nézve is csak jó művészetről beszélhetünk: a rossz művészet eltűnik, a jó művészet pedig örök időkre szól. Rendkívül jó példa erre *Vasari* esete. Ő közepes festő volt, tehát nem is műveiben él tovább, hanem azért, mert ragyogó kortársainak és elődeinek biografusa volt. Egyebekben nem győzöm eléggé hangsúlyozni, hogy a művészetnek van egy *mesterségbeli része is*, amit minden festőnek és szobrásznak meg kell tanulnia. Sőt, azt mondhatnám, hogy a művészet is mesterség, csakhogy itt a mesterségen kívül kell még valaminek lenni, ami az embert művésszé avatja és amit a költők „Isteni szikrának" neveztek el. A legélesebben elítélem a művészetben a programm- és elméletgyártást. A művészetben *nincs* elmélet, csak érzés, a művészetet nem lehet fogalmakba foglalni, itt az egyedüli dominál tényező az érzés. Így egy-egy kor érzéstömege adja meg a kor stílusát... Sohase fejtjük el, hogy mindig először van a művészet és csak azután lehet magyarázni!

Kérjük, hogy a közönség és a művészet viszonyáról nyilatkozzék, hiszen ebben a kérdésben ő legilletékesebb, úgy is, mint művész és úgy is, mint a Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület igazgatója.

— Közönség és művészet napjainkban a legteljesebb mértékben eltávolodtak egymástól. Ennek — nézetem szerint — mélyebb okai vannak. Az emberi lény materiális és szellemi összetétele magával hozza, hogy a történelmi korok materiális és szellemi áramlatok és ellenáramlatok kettő találkozásának mintegy hullámszerű folytonosságát képezik. A művészettörténetet tanulmányozta, azt találjuk, hogy e hullámverés közepe — a két különbözőség találkozása hozza magával a művészetek fénykorát. Mi ma szinte elmerülünk a materiális hullámban. Gépesített világot élünk. Még a szellemiség legelvontabb és legtisztább megnyilatkozását, a zenét is — gépen, rádión recsegtetjük fülünkbe és ezzel szellemiségünket kitesszük az anyag romboló hatásának. — *Civilizált kort élünk* és nem kultúráltat! A szellemiséggel kevesebet törődünk! Mert tévedés lenne azt hinnünk, hogy a kultúrának, a szellemiségnek bármi köze is lenne ahhoz, hogy például reggelente meleg fürdőbe ülünk, vagy hat óra alatt Párisba repülhetünk. Mint ahogy a hindu jogi eléri a szellemiségnek szinte túlzott fokát, *mellőzve* a civilizáció legelemibb fogalmát is, úgy vagyunk mi ma teljes mértékben az anyagra, a minden kultúra nélküli civilizációra beállítva! — A művész bizonyos fokig mindig a szellemiséget, az Istent, a szépet keresi, tehát „szellemiség" legmagasabb megnyilatkozásaiból táplálkozik. A mai ember viszont ettől eltávolodott. Végső fokon erre vezethető vissza a művészet és közönség elhidegülése.

— Ezek szerint egyénileg semmit sem tehetünk a művészet és közönség viszonyának megjavítására? — kérdezzük.

— Úgy érzem, csak keveset; bár a gyermeknevelés ilyen szempontból már a közel jövőben is sokat javíthatna a helyzeten. Dehát egyelőre a sport rekordteljesítményei és a katonásdi a főelemei az iskolai nevelésnek is. Nem pedig az örök szép és örök bölcs keresése!

A belgrádi magyar kiállításra terelődik a szó.

— A belgrádi kiállítás kitünően sikerült — mondja Hubay Andor — még pedig erkölcsi és anyagi szempontból egyaránt. Ez elsősorban *Almássy-Teleki* Éva grófnő agilitásának, szervező erejének és lelkességének köszönhető. Én magam csak két napig voltam Belgrádban, a kiállítás megrendezése céljából, de annyit mondhatok, hogy a jugoszláv művészek és hivatalos körök részéről a legnagyobb előzékenységet, sőt barátságot tapasztaltam. Maga a kiállítási helyiség igen szép s Belgrád egyik legfestőibb helyén, a Kalimegdánon fekszik. Ezt mint a *Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület* igazgatója bizonyos irígykedéssel állapítom meg, mert a *Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület* helyiségei balkáni állapotban vannak a belgrádihoz viszonyítva!

Megkérdezzük, hogyan lehetne ezen segíteni.

— Állami, városi és társadalmi támogatással. *Eddig azonban csak az ország első Asszonya, a Kormányzóné Őfőméltósága értette meg a Nemzeti Szalon súlyos helyzetét, aki jó szívével, szerető megértésével segítségünkre sietett.* Hiszem és remélem, hogy az ő fenkölt példáját ebben az esetben is követni fogják!

Ezzel kapcsolatban kérjük, hogy mutasson rá a kiállítási helyiségek fontosságára.

— Ezt a kérdést hasonlattal szeretném megvilágítani. A színészet és a színészek életfeltétele, levegője a színpad. Színészet, színművészet színpad nélkül elképzelhetetlen. A képzőművészet és képzőművészek számára ugyanilyen jelentősége van a kiállítási helyiségeknek. A képzőművészek éltető eleme is a közönség, a nyilvánosság, ha nincs módjában megmutatni magát, menthetetlenül elsorvad. A mi színpadunk a kiállítási helyiség. Ezért kell ezeknek gondját viselni. Ezzel kapcsolatban szomorú tény, hogy *egész Magyarországon* összesen három kiállítási helyiség van: a *Műcsarnok*, *Almássy-Teleki Éva Művészeti Intézete* és a *Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület*; a többi kis kiállítási helyiség már csak kis méreteinél fogva sem jöhet számításba. Mindhárom kiállítási helyiségünk olyan állapotban van, ami semiképpen sem felel meg a mai kor igényeinek. Természetes, hogy a kiállítások iránti érdeklődés már csak azért is ellanyhul, mert a közönség nem jár szívesen ilyen állapotban lévő helyiségekbe.

A képzőművészeti kamara kérdésre rátérve, elítélő hangon mondja a következőket:

— *A kamara felállításáról kár beszélni.* Itt van ugyanis elsősorban az a kérdés: ki és hogyan dönti el, hogy milyen művészek lehetnek a kamara tagjai. Kétségtelen, hogy számtalan esetben Munkácsyk maradnának ki és dilettánsok kerülnének be, ami arra vezetne, hogy lennének kamarai tagok és — művészek. Másrészt pedig a kamarának nem állana rendelkezésére semmiféle szankció. Mert úgyebár *senki, de senki* meg nem tilthatja nekem, hogy ne fessek, ha nem vagyok kamarai tag?! Azt sem tilthatja meg *senki* X úrnak, vagy Y úrhölgynek, hogy feljöjjön a lakásomra és megvegye tőlem azt az alkotást, ami tetszését megnyerte. Sőt — még csak azt sem tilthatják el, hogy műtermemben képeimet a falra akasszam és mutogassam! Tehát sem a művészet gyakorlásától, sem annak hasznosításától, de még annak bemutatásától sem tudna a kamara visszatartani, így hát egy ab ovo halvaszületett gyermekkel állunk szemben! Különben is a jó művésznek nincs szüksége a kamarára, csak a rossznak. A nagyoknak szabadság kell, csak a kicsik nem tudnak a szabadsággal mit kezdeni. Ugyanilyen képtelenség a művészek nyugdíjintézetéről való ábrándozás. Ennek megvalósításához először is milliók kellenének. Másodszor pedig, ha jól megy a műveszek, nem fog megy, úgy sem tud fizetni. De különben is a művészi nyugdíj-intézmény megvalósításáról csak olyanok beszélhetnek, akik nem ismerik a nyugdíjintézmények előfeltételeit. Ezért minden művésznek, aki erről ábrándozik, azt ajánlom, hogy beszéljen először például egy bankigazgatóval, mielőtt zengzetes igéretektől félrevezetve — hiú ábrándoknak adja oda magát, öreg korára hatalmas nyugdíjról álmodozva! — Nem lehet — kérem — a művészt nyárspolgárrá tenni és — erős nyomatékkal mondja — *Michel Angelonak nem nyugdíjat adtak, hanem megrendelést!*

Befejezésül jövő terveiről kérdezzük. Rezignált szomorúsággal feleli:

—Imádkozom a békéért és különösen azért, hogy legalább hazám maradjon ki a ma duló szörnyű vérzivatarból.

K. A.

SPORT

Értékes tiszteletdijak a MAC Hősök emlékversenyén

A „MAC hősök emlékvívó versenyének" második részét, a kardmérkőzést *vasárnap* délután bonyolítják le ünnepélyes keretek között a Müegyetem aulájában.

A nagy versenyre 35 elsőosztályú vívó nevezett.

Ez lesz a XIX-ik hősök vívóversenye. A 18. ízben megtartott mérkőzésen a kardvívásban *tizszer* a *MAC*, háromszor a *Nemzeti VE*, kétszer a *MAFC*, egyszer a *Tisza István VC*, a *BEAC* és a *HTVK* versenyzője győzött, míg a törvívásban kilencszer a *MAC*, hatszor a *HTVK* versenyzője győzött, míg a tőrvívásban kilencszer a *MAC*, hatszor a *HTVK*, egyszer a *Vén Fiúk Vívóklubja*, a *Szolnoki Vívóklub* és a *BEAC vívója* lett első.

Az idei verseny első részét a mult vasárnap lebonyolított törmérkőzést *Maszlay* a HTVK tagja nyerte. Nagy érdeklődés mutatkozik a vasárnapi kardverseny iránt. *Albrecht* és *József* királyi herceg, gróf *Teleki* Pál miniszterelnök, dr. *Hóman* Bálint, dr. *Keresztes-Fischer* Ferenc miniszterek, dr. *Tasnády Nagy* András a képviselőház elnöke, vitéz *Littay* András altábornagy, a vezérkari főnök helyettese és még többen értékes tiszteletdíjat adományoztak és kilátásba helyezték a versenyen való megjelenésüket.

A bajnoki elsőség sorsa függ az Ujpest-Hungária mérkőzéstől

Az úrnapi mérkőzések után vasárnap dől el a nemzeti bajnokság sorsa. *Vasárnap a Megyeri-úti sporttelepen találkozik ugyanis az Ujpest és a Hungária.* Bárhogyan is alakuljon a helyzet, az elsőséget ezen a mérkőzésen tisztázzák. Abban az esetben,

ha az Ujpest Úrnapján a Gamma elleni mérkőzésen megszerzi mind a két bajnoki pontot és vasárnap megveri a Hungáriát is, akkor az idén ismét Ujpesten lesz a bajnoki lakoma.

Az Ujpest a szezón döntő mérkőzésére teljes csapatával állhat ki és igen nagy reménye van a győzelemre. A *Hungária—Ujpest* mérkőzésre felkészült a Megyeri-úti sladion és *a Berlini-térről külön villamosokat indítanak a döntő mérkőzés színhelyére.* A Hungária ugyancsak nagy előkészületeket folytatott az elmult napokban a vasárnapi döntő ütközetre. A kékfehérek Urnapján a szolnoki csapattal mérkőznek és ezt a küzdelmet tartják a vasárnapi derby *főpróbájának*. A Hungária éppen úgy mint az *Ujpest*, szintén reménykedik abban, hogy megszerzi a bajnoki címet. De nem adta fel még a harcot a Ferencváros sem. A zöldfehéreknél azt mondják, hogy a *Ferencváros* szezón közben könnyelműen leadott néhány pontot, most a többieken van a sor. Ezek szerint abban az esetben, ha az *Ujpest Úrnapján két pontot otthagyna a Gammánál és viszont vasárnap a papirformának megfelelően megverné a Hungáriát,*

akkor berobogna az első helyre a Ferencváros.

Igen ám, csakhogy ehhez az is szükséges, hogy a Ferencváros is megnyerje hátralévő mérkőzéseit. A zöld-fehérek Úrnapján *Kassán* vendégszerepelnek, s annak ellenére, hogy tartalékos a csapatuk, biztosra vehető a két bajnoki pont. Vasárnap azonban már nehezebb helyzetben lesz a Ferencváros, mert

a Törekvés, a meglepetések csapata kerül vele szembe.

Ezek szerint tehát a bajnokság sorsa vasárnap az ujpesti *„fensikon"* dől el, de egyuttal számításba kell venni azokat a harci mozdulatokat is, amelyek ugyanakkor az *Üllői-úti arénában történnek*. Szükséges, hogy a játékvezetők testülete mind az újpesti, mind az Üllői-úti mérkőzésre *jó formában lévő, erőskezű bírót küldjön ki.*

Vári és Massaud élethalálharca
Mi lesz Urnapján

Az úrnapi sportesemények közül kiemelkedik a nemzeti bajnokság *hat* mérkőzése. Ezek közül a legérdekesebb a *BEAC*-pályán kerül színre, ahol

az Újpest a Gamma FC-vel mérkőzik. Előtte az Elektromos találkozik a Szeged FC-vel. Nem lesz könnyű feladata a Hungáriának sem, amely a saját pályáján a szolnokiakat látja vendégül.

Itt a *Szürketaxi—Törekvés* lesz az előmérkőzés. *Kispesten* a szombathelyi *Haladás* szerepel, a *Ferencváros* pedig *Kassán* mérkőzik Urnapján kellett volna megkezdeni Magyarország és Jugoszlávia válogatott tenniszezőinek mérkőzését, de

a jugoszlávok tegnap expreszlevélben lemondtak.

A jugoszlávok elháríthatatlan akadályokra hivatkoztak és kérték a mérkőzés elhalasztását. Urnapján folytatják a *női* tenniszcsapatbajnokságokat. A professzionista birkózófront érdekessége, hogy Urnapján este fél 9 órakor döntőmérkőzéseket rendeznek. A legnagyobb érdeklődés a magyar *Vári* és a néger *Massaud* között lesz. *A néger már kétszer legyőzte Várit görög-római stílusban.*

Most a két roboszlus birkózó szabadstílusú küzdelemben kerül egymással szembe.

Vári a szabad stílus nagy mestere és *ezzel a stílussal szerzett babérokat Amerikában is.*

Kisbéri dij

CSÜTÖRTÖKI BUDAPESTI LÓVERSENYEK RÉSZLETES PROGRAMJA

I. Eladóverseny. 2000 P. 1200 m.

Husz V.	1 **Lucifer** ifj. Blaskovich E., fehér	65½
Gulyás	2 **Hó Hitch** R.-né, fehér, sárga s.	58
Vasas V.	3 **Martini** Szentmihályi-ist.	57
Stiglitz	4 **Mutasd meg** Bedő G., korálvörös	56
Gutai	5 **Sári** Jeney I.-né, acélkék	53½
Török	6 **Ave Caesar** br. Herzog A., fehér	53
Fetting A.	7 **Dongó** Hesp J., sárga, vör. sz.	53
	8 (11) **Cuba** Papolczi-ist., arbarna	50½
Csömöri	9 **Fiskális** Srbobran-ist., sötétkék	45
	10 **Barázda** Horváth J., fehér	43
Erbeling	11 (S) **Bennekom** Papolczi-ist., arb.	42

Tip: **Martini—Sári—Hó**

II. Tavaszi nagy gátverseny. 6000 P. 2800 m.

Hauser W.	1 **Dobos** Issekutz Gy., viola	63
Fetting K.	2 **Ravasz** Magda-ist., fehér	64½
	3 **Pandora** Jeney I., acélkék	65½
Dósai	4 **Siber** Kertész S.-né, fekete	63½
Szovatai	5 **Lándzsa** br. Buttler EE., fehér	62½
	6 **Nepita** Csernovits A., sárga	62
Dara	7 **Canio** gr. Pejacsevich A., sárga	61½
Hujber	8 **Primus** Szondy tűz., kávébarna	60
Dósai	9 **Hajrá** Dinka I., citromsárga	60

Tip: **Ravasz—Primus—Dobos**

III. III. oszt. korteherverseny. 2500 P. 1600 m.

Wolbert	1 (7) **Adoma** Bedő G., korálvörös	64
Erbeling	2 **Ereszd el** Erdős D., sötétkék	63
	3 **Nordwind** Erdőmajori m., vörös	61½
Gutai	4 **Pir** Losonczy tűz., kék	60
Balog	5 **Virulj** Matejka G., ezüstszürke	60
	6 **Virtus II.** Székely K., égszínkék	58
Wolbert	7 (1) **Riadó** Bedő G., korálvörös	56
Fetting A.	8 **Bonnie** Reitter Ö., meggyvörös	55
	9 **Facér** Issekutz Gy., viola	53½
Klimscha A.	10 **Láncos** Szondy tűz., kávébarna	53
Rózsa	11 **Elba** Szilassy L., fekete	52
Csömöri	12 **Lehel** Pusztaecsegi m., sötétkék	51
Kolonics	13 **Tramontana** Kenderesi m., vkék	50
Kajári	14 **Faluszépe** Issekutz Gy.-né, viola	48½

Tip: **Virulj—Pir—Láncos**

IV. Kisbéri-díj. 12.000 P. 2400 m. Második cél

Klimscha A.	1 (3) **Dugó** Issekutz Gy., viola	60
Kajári	2 **Hős** Bárdi J., narancssárga	57½
	3 (1) **Földesúr** Issekuz Gy., viola	50
Kolonics	4 **D'Annunzio** Szabó L.-né, vilzöld	50
Csuta	5 **Bakebich** Lesvári m., fekete	48½
Csömöri	6 (9) **Torino** Rubin S., zöld	48½
	7 **G. F. B.** Belvárosi-ist., cser.-vör.	47
	8 **Leányka** Papolczi-ist., arbarna	47
	9 (5) **Csongor** Rubin S., zöld	47

Tip: **G. F. B.—Dugó—D'Annunzio**

V. Nyeretlen kétévesek versenye. 4000 P. 900 m.

Klimscha A.	1 **Gavotte** Honig D., vilzöld	59
Gutai	2 **Gibie** Issekutz Gy., viola	56
Nagy G.	3 **Lepotan** Jovanovac-ist., fek.-feh.	56
	4 **Para Yokk** Nemeskéri-Kiss, sárga	56
Csaplár	5 **Basil** Ujmajori-ist., vilkék	56
Szokolai	6 (12 14) **Kapd le** Horthy J., fehér	54½
Schejbal	7 **Dixie** Magda-ist., fehér	54½
Csuta	8 **Como** hg. Festetics, arsárga	53½
	9 **Névtelen** Kölcsey I., fehér	53½
?	10 **Palotás** Szenkovits M., zöld	53½
Rózsa	11 **Hanna II.** Mándy P., fekete	52
Kolonics	12 (6 4) **Szeles** Horthy J., fehér	51
Csömöri	13 **Hóvihar** Daruvári-ist., fehér	49
Kolonics	14 (66 12) **Camouflage** Horthy J.	49
	15 **Sláger II.** dr Balogh K., skék	47½
Török	16 **Keep smiling** gr. Berchtold, rszín	47½

Tip: **Kapd le—Hanna II.—Gavotte**

VI. Dömösi handicap 4300 P. 2400 m. Második cél

Gutai	1 **Dankó Pista** Issekutz Gy., viola	60
Csaplár	2 **Nepita** Csernovits A., sárga	55½
Schejbal	3 **Pénz** Lenke-ist., zöld	54½
Klimscha A.	4 **Symptom** Kominik F., kék	53½
Erbeling	5 **Kópia** Benson A., vörös	49½
Keszthelyi	6 **Fricassée** Erdőmajori m., vörös	43
Kajári	7 **Lator** Szegő M.-né, lila	49½
Török	8 **Zimankó** Gede I., ezüstszürke	47
Novák	9 **Ipolyság** Ujmajori-ist., vilkék	39½

Tip: **Ipolyság—Fricassée—Dankó Pista**

VII. Welter-bandicap. 2500 P. 1300 m. Második cél

	1 **Nótárius** Bárdi J., nar.-sárga	69½
Dierer	2 **Futó bolond** Klarka tűz., kbarna	67
Schejbal	3 **Pór** Lenke-ist., zöld	63½
Balog	4 **Karakán** Lenz J., sárga	58½
Gutai	5 **Herzog Christoph** Reitter Ö.	58½
Feting A.	6 **Faluszépe** Issekutz Gy.-né, viola	58
	7 **Couleur gagne** Wenckheim, fehér	57½
Rózsa	8 **Eldorádó** Szegő M.-né, lila	57
Bakonyi	9 **Fruska** Magda-ist., fehér	52
Klimscha A.	10 **Troubadour** Gascoignené, fekete	51½
Csuta	11 **Aratás** Győrffy M.-né, fehér	50
?	12 **Libia** Bolgár K., bordóvörös	44
Erbeling	Tip: **Pór—Futó bolond—Karakán**	

Pénteken utazik Lipcsébe a magyar tekecsapat

A legutóbbi tekemérkőzések eredményei:

Bajnoki mérkőzések:

Négyes csapatok, I. csoport: Előre „B"—Corvin 2234:2150. Győzött az Előre 84 fával. Legjobb dobók: Kemerle J. 594 és Soós 558 fával.

II. csoport: Előre „A"—Kőbányai Kaszinó 2268:2158. Győzött az Előre 110 fával. Legjobb dobók: Kemerle I. 600 és Melczer 566 fával.

Ganz—Kistext 1995:1951. Győzött a Ganz 44 fával. Legjobb dobók: Poór II. 533 és Hidvégi 511 fával.

Nyolcas csapat, II oszály: Közt. Szövetkezete—Ganz 3031:3026. Győzött a Közt. Szöv. 5 fával. Legjobb dobók: Czobor 418, Bán dr. és Szödényi 405—405 fával.

Dreher—Vízművek 3110.2819. Győzött a Dreher 191 fával. Legjobb dobók: Tordai 396 és Oravetz 382 fával.

Kistext—Weiss „B" 2947:2922. Győzött a Kistext 25 fával. Legjobb dobók: Weiner 395 és Matula 394 fával.

Corvin Kupa eredmények: Előre—Hűvösvölgy 2964:2897. Győzött az Előre 67 fával.

*

A magyar válogatott tekecsapat május 24-én, pénteken reggel 7 órakor indul a nyugati pályaudvarról Lipcsébe. A magyar—német válogatott tekemérkőzést vasárnap tartják nyolcas csapatokkal 100 teli és 100 váltott tarolásra. A kiküldött játékosok: *Répási* és *Vigh WMTK*, *Kalmár*, *Sárossi*, *Kemerle J.* Előre, *Adamik*, *Táborszki* Beszkárt, *Szabó J.* Kőbányai Kaszinó és *Vesernyés* Kecskeméti MÁV. A csapatot *Mittermann* Béla országos alelnök és *Kacsó* Sándor dr, szövetségi kapitány kíséri.

A Kormányzót ünnepelte a Budapesti Tanitótestület

A *Budapesti Tanitótestület* szerdán tartotta a pesti Vigadóban ezévi rendes közgyülését, amelyen a testületnek ezernél is több tagja vett részt. *Stolmár* László dr. elnök mondott elnöki megnyitót, amelyben hódolattal emlékezett meg a Kormányzó úr húszéves országlásáról. A megjelentek helyükről felemelkedve, perceken át lelkesen ünnepelték. Az elnök ezután így folytatta:

— *Kormányzó Urunk hallotta meg először szavunkat, annak igazságát az ő bölcsesége szentesitette és az ő szava válik most valóra a nyolcosztályos népiskoláról szóló törvényjavaslat törvénnyé válásában.*

Stolmár László dr. ezután a jelen és a jövő kötelességeit fejtegette, s hangoztatta, hogy a jövő kötelességei fokozottan hárulnak a tanitókra, akik a jövő nemzedéket nevelik. A nemzetnevelés nagy munkájában — mondotta — nem szabad egyedül hagyni az iskolát és küzdő tanitóját.

Ciano gróf Albániában

Róma, május 22.

(*Stefani.*) **Ciano gróf külügyminiszter szerdán délután Durazzóban szállt partra, ahol megtekintette a kikötő- és vizvezeték-épitkezési, valamint a környéken folytatott talajjavitási munkálatokat, majd folytatta útját Tiranába. Ciano szombatig marad Albániában és a négy nap alatt meglátogatja az ország ipari központjait és a befejezett vagy folyamatban levő közmunkákat.** (*MTI*)

Csak őszre készülnek el a fővárosi kislakások

A székesfőváros, mint ismeretes, 20 millió pengő kölcsönt vett fel az *OTI*-tól kislakások épitésére. A tervezett épületek közül a *Tomcsányi*-úton 678 egyszobás és 140 kétszobás lakás, az *Álmos-utcában* 102 kétszobás ikerház, a *Timár-utcában* 96 egyszobás és 16 kétszobás, a *Taksony-utcában* 64 egyszobás és 13 kétszobás, a *Nagyfuvaros-utcában* 31 egyszobás és 21 kétszobás lakás augusztus—szeptember—október folyamán készül el. A további kislakásépitkezések még csak a részletes tervezésnél tartanak. Ezeknek nagyrésze a *Hamzsabégi-úton*, a *Vágóhid-utcában*, *Gyarmat-* és *Ujvidék-utcában*, *Alsóerdősoron*, a *Szélmalom-utcában* és a *Szövetség-utcában*, jövő év második felében kerülnek tető alá. A főváros 1925 óta 6040 kislakást épittett.

Elveszett egy kilencéves fiu

A budapesti főkapitányságon *Róka* Eszter pestszenterzsébeti lakos bejelentette, hogy fia, *Róka* László kilenc éves tanuló eltünt Debrecenből. *Lakatos* Sándorné Erdély-utca 20. sz. alatt lévő lakásáról. *A kisfiú szőke, erősen szeplős és a bal füle mögött műtét nyoma látszik.* Kérik azokat, akik a kisfiú holléléről tudnak, jelentsék azt a budapesti főkapitányságnak, vagy a debreceni rendőrkapitányságnak.

Mach Sanyó lemondott a Hlinka-gárda főparancsnokságáról

Pozsony, május 22.

(*Német Távirati Iroda.*) *Tiso* köztársasági elnök elfogadta *Mach* Sanyó lemondását és helyére *Galan* Ferencet, a néppárt helyettes főtitkárát nevezte ki a Hlinka-gárda főparancsnokává. (*MTI*)

Tiz évvel meghosszabbitják a tenyészállatvásartelep szerződését

A főváros 1911-ben harminc évre átengedte az államkincstárnak a Köbányán levő országos tenyész- és haszon-állatvásártelepet, amelyen a kincstár istállókat, kocsiszineket és egyéb gazdasági épületeket emelt. *A kincstár kérésére a főváros a szerződést most 10 évvel meghosszabbitja. A legközelebbi közgyülésen kerül az ügy tárgyalásra.*

Lovagrend jelvénnyel dicsekedett

ez lett a veszte...

Majoros Árpád 38 éves vasesztergályos, ismert padlásbetörő legutóbb Budán foszlott ki egy padlást és onnan különböző értéket, köztük a *Máltai Lovagrend arany jelvényét is ellopta.*

Ez okozta vesztét, mert a jelvényt több helyen mutogatta, ez tudomására jutott a főkapitányságnak is, elfogták és kihallgatása után letartóztatták. Ugyancsak letartóztatták *Katz* Miklós foglalkozás nélküli orgazdát is, akit jól ismer már a budapesti rendőrség.

Külpolitikai helyzetkép

A NÉMET VÉDERŐ főparancsnokságának utolsó közleménye igazolja azt a feltevést, hogy a német hadműveletek legközelebbi és legfontosabb célja a *La Manche-csatorna* partvidékének elérése, illetve minél hosszabb sávon való biztositása.

A part elérése együttal a Belgiumban harcoló szövetséges csapatok bekerítését is célozza, amennyiben az északnyugat-franciaországi harctéren olyan szilárd falat akar épiteni, amely hatásosan útját állja a Belgiumban harcoló szövetséges erők szárazföldi visszavonulásának.

A német jelentés is kiemeli, hogy Flandriában az ellenség visszavonulásának védelmére a Schelde mentén még mindig szívós ellenállás mutatkozik

kétségtelen hogy a meglepő és gyors német sikerek a lehető legsúlyosabb helyzetet teremtették a belgiumi szövetséges hadsereg számára, amelynek nemcsak szárazföldi visszavonulása ütközik leküzdhetetlennek látszó nehézségekbe, hanem az a veszedelem is Damokles kardjaként lóg a feje felett, hogy a német repülők és búvárhajók tevékenysége miatt a tengeri visszavonulás is lehetetlenné válik számára.

Weygand tábornok tegnap óta a harctéren tartózkodik, terveiről azonban még egyetlen szövetséges hadmozdulat sem ad felvilágositást. A legvalószinübbnek látszik a jelenlegi rendkivüli súlyos hadihelyzetben az a terv, amelyről a Popolo d'Italia nyugateurópai haditudósitója ad hirt. Eszerint *Weygand* tábornok elrendelte az angol—francia haderők általános visszavonulását, hogy a jelenlegi harcterekről az összes mozgatható csapatrészeket kivonva, délebbre megpróbálja újból összegyüjteni és új erőkkel felerősiteni a szövetséges hadseregrészeket. Az új védelmi vonal a *Somme*, *Aisne* és a *Maas* vonala lenne. Állitólag a jobbszárny forgósarkát, amely eddig Montmédynél volt, szintén visszavonják. Ugy hirlik, hogy Weygand ezt az új vonalat minden erővel tartani akarja.

Aligha hárult hadvezérre nehezebb feladat, mint *Weygandra*, amikor vállalta annak a kisérletnek keresztülvitelét, hogy a győzelmes német előrenyomulást megállitsa. A nagy német sikerekben az oroszlánrész a német katona magas harci erényeit, a hadvezetés merészségét és újszerüségét és nem utolsósorban a német hadiipar tökéletességét illeti. Weygandnak azonban nemcsak ezzel a hatalmas és győzelmes ellenféllel kell számolnia, hanem azokkal a belső bajokkal is, amelyek a francia ellenállás teljes kifejtésének útjában állanak. Ezek mellett *gyorsan* kell cselekednie.

REYNAUD TEGNAPI beszéde rávilágitott a vereségnek amaz okaira, amelyek nem az ellenfél erejéből, hanem Franciaország belső válságából származnak. Itt helyre kell igazitanunk egy tegnapi Reynaud-mondatot, amelyet az első hibás közlés nyomán irtunk le. A francia miniszterelnök nem beszélt *„francia hadsereg hullahegyén“* át előretörő német seregekről, hanem azt mondotta, hogy amikor a németek betörtek Hollandiába, Belgiumba és Luxemburgba, akkor a francia hadsereg balszárnya Sedan és a tenger között *elhagyta az erődit-ményeket* és Sedanra, mint forgópontra támaszkodva, Belgiumba vonult. Mint kiderült, folytatta *Reynaud*, a francia hadvezetőség helytelenül vélte a *Meuse* folyót erős akadálynak, másfelől pedig *a kevésbé jól begyakorolt és kiképzett Corap-hadsereget állitotta erre a helyre, mig a kiváló csapatokat a Belgiumba menetelő szárnyhoz osztották be. Reynaud* a hadvezetés súlyos hibáin kivül árulókról, rombolókról, általában a belső ellenségről is lángoló elkeseredéssel beszélt. Aztán hirül vettük, hogy a francia hadseregnek a kommunistáktól való megtisztitása megkezdődött, *Mandel* pedig erélyes kézzel folytatja a közigazgatási és polgári belső tisztogatási műveletet. A veszélyeztetett északfranciaországi területek több vezető tisztviselőjét felfüggesztette. Párizsban tömeges letartóztatások történtek. A Belgiumból és Hollandiából özönlő menekülteket szigorúan ellenőrzik, mert az a gyanú, hogy közöttük vannak a kémek és a rombolók, akik az úgynevezett „ötödik oszlopot“ akarják megszervezni. Londonban is sürgősen törvényt nyujtanak be az árulás zsigorú büntetéséről. Rohamosan nő azoknak az idegeneknek száma, akik ellen a szigetországban eljárást indítanak.

Általában Franciaország nagy történelmi órájában a harctéri ellenállás megszervezésénél semmivel sem kisebb jelentőségű kérdés az ország belső, lelki talpraállitása. A mult nagy bünei most jelentkeznek. Franciaország vezetői tudják, hogy gambettai, belső talpraállás nélkül nincs remény a sikeres ellenállásra. Ezért nem riadnak vissza a drákói intézkedésektől.

Anglia szintén át van hatva a történelmi óra komolyságának tudatától. Kiviláglik ez *Duff Cooper* angol tájékoztató miniszter keddesti rádióbeszédéből is, amelyben a miniszter mindenekelőtt emlékeztette hallgatóit arra a hozzájuk intézett multheti figyelmeztetésére, hogy fel kel készülniök a rossz hirekre és bátran kell azokat fogadniok. A helyzet komoly, de aggodalomra nincs ok, még kevésbé pánikra. Szerinte eddig mindössze *három tényt* lehet megállapitani. Az egyik, hogy az ellenség a La Manche-csatorna elérése után meg akarja indítani háborúját a szigetország ellen. A második, hogy a németek gépesitett csapatai kis részeinek sikerült nagy távolságokra előretörniök és igy megközelitették célpontjaikat. A harmadik tény, hogy Anglia és Franciaország seregei veretlenek és a csatateret sokszorosan fölényben levő számban tartják megszállva. A harc váltakozó szerencséje keveset számit, a csata vége a fontos — ennek a gondolatnak jegyében áll *Duff Cooper* egész beszéde.

Hogy Angliát és Franciaországot nemcsak a régebbi, hanem az egészen közelmultban is milyen súlyos mulasztások terhelik, mi sem mutatja jobban, mint az a tény, hogy csak a mostani óriási német ütés hatása alatt hoznak meg rohamtempóban azokat az intézkedéseket, amelyek pedig a sokat emlegetett *„totális háború“* szükségképpeni velejárói. *Reynaud* tegnapi beszéde után hosszabban tárgyalt *Campbell* angol nagykövettel. Ugy tudják, hogy a tárgyalás után Anglia és Franciaország elrendeli az úgynevezett *„tökéletes mozgósitást“*. *Attlee* főpecsétőr az angol alsóház szerdai ülésén bejelentette, hogy a kormány elérkezettnek látja az időt az ország minden erőforrásának mozgósitására, mert a mostani harcba minden erőt bele kell adni. Feltétlenül szükséges, hogy a kormány minden tekintetben rendelkezhessék az egyének és javak fölött, nemcsak egyének fölött, hanem mindenki fölött, legyen az szegény vagy gazdag, alkalmazott, vagy munkaadó, férfi vagy nő. Ezért a legszélesebbkörü felhatalmazást kéri a kormány a parlamenttől. Hozzátette Attlee, hogy az ellenfél minden erejét kiméletlenül latba veti, hogy döntést csikarjon ki, „mi azonban el vagyunk tökélve, hogy nem engedjük győzni“. Hangsúlyozta a főpecsétőr, hogy a felhatalmazást nem pánikhangulat hatása alatt terjeszti elő a kormány, mert pánikra semmi ok sincsen.

Az *Attlee* által kért felhatalmabác *az egész angol gazdasági és polgári élet fölött korlátlan hatalmat biztosit a kormánynak*. A felhatalmazás általánosságban mozog, de *Attlee* hangsúlyozta, hogy kiterjed minden polgárnak a kormány által kijelölt munkára való kötelezésére, a munka díjazására, idejére és minőségére, a vállalatok teljes felügyeletére, a rendkivüli hasznra kivetett adónak száz százalékig való felemelésére, esetleg egyes cégek bezárására, bizonyos javaknak elpusztitására, a pénzvilág és a bankok, valamint az ipari tevékenység egész körének ellenőrzésére. Példa nélkül áll Anglia történetében az a korlátlan hatalom, amelyet a kormány az Attlee által előterjesztett javaslatnak *szavazás nélkül való elfogadásával* kapott az alsóháztól. Anglia gazdasági téren ezzel a végsőkig alkalmazkodott a totális háború szükségleteihez.

AZ OLASZ SAJTÓ a német-olasz katonai szerződés első évfordulóján lelkesen ünnepli a tengelyt. Hasonló lelkesedéssel emlékszik meg az évfordulóról a német sajtó. A *Stefani Iroda* diplomáciai szerkesztője ebből az alkalomból azt irja, hogy ma Olaszország ott áll Németország oldalán a harcban. *A valóságban Olaszország már jelen van az összeütközésben*, nem csupán azért, mert szintén szenved a francia-angol kalózkodás miatt, hanem főleg azért, mert felfegyverkezése a Földközi-tenger különböző pontjain *szintén lekötött körülbelül egymilliónyi tehető csapatrészeket is.* Az olasz sajtó általában eldöntöttnek tekinti a beavatkozás, vagy benemavatkozás kérdését, csupán az időpont megjelölését várja a Ducetól.

A belgrádi *Vreme* római tudósitója szerint azonban az olasz fővárosban kijelentették, hogy Olaszország és a szövetségesek között továbbra is folytatódnak a tárgyalások, persze, nem lehet látni, hogy miképp fejeződnek majd be. Egy ellenőrizhetetlen hir szerint Anglia *kétmilliárd lira* ostromzárkártérítést ajánlott fel Olaszországnak. Olaszország közismert igényei azonban nem ilyen természetüek. A sajtó többször is hangoztatta, hogy Olaszország nem adja el életjogát egy tál lencséért.

A *Német Távirati Iroda* közli, hogy a szovjet—angol kereskedelmi megbeszélésekről hivatalos közleményt adtak ki Moszkvában, amelyből kitünik, hogy a szovjet kormány a Németországgal fennálló gazdasági kapcsolatokat tovább kivánja fejleszteni és nem hajlandó eleget tenni annak az angol kivánságnak, hogy korlátozza kereskedelmi forgalmát Németország felé. A belgrádi *Vreme* ugyanezt abban a formában jelentik, hogy *az angol—orosz kereskedelmi tárgyalások megszakadtak.*

AZ EURÓPAI ESEMÉNYEK lökésszerüen visznek a végkifejlet felé a Egyesült Államok szövetségesbarát politikáját. A Vreme közléséből értesülünk arról, hogy az amerikai szenátus felhatalmazást adott Rooseveltnek: *bocsássa a szövetségesek rendelkezésére az Egyesült Államok teljes hadi- és haditengerészeti iparát.* Roosevelt bejelentette, hogy kihirdeti *a nemzeti szükségállapotot* és sürgősen a kongresszus elé trejeszti az ötödik számú átszervezési tervezetet, amely gondoskodni fog a kémkedés és a rombolás leküzdéséről.

Biztosra veszik, hogy Roosevelt létrehozza a nemzeti egységet. Landon, a volt köztársasági elnökjelölt már meg is egyezett *Roosevelt*-tel a kormányba való belépés tekintetében. A haditengerészeti minisztérium utasította a nyolc legnagyobb hajógyárat, hogy kettőzzék meg a munkáslétszámot.

Roosevelt a sajtóértekezleten kijelentette, hogy a francia országutakon menekülő asszonyokra és gyerekekre az ellenséges repülők géppuskatüzet árasztottak, amire még nem volt példa. Az elnök szerint az Egyesült Államoknak foglalkoznia kell a hadviselésnek ezzel a módszerével.

(*vi*)

A Macsek-párt győzött a horvátországi választáson

Belgrád, május 22.

A horvátországi községi választások végleges eredményei szerint 625 község közül a parasztdemokrata koalició, illetve ennek két alkotóeleme: a horvát parasztpárt és a független demokrata párt, összesen 564 községben kapott többséget. Ebből tisztán a horvát parasztpártra, tehát a Macsek-pártra esik 425 község, vagyis a községeknek több mint kétharmada. Az 564 községben, ahol a paraszt demokrata koalició többséget kapott, néhány kisebb párt is benne van, amely helyi jellegü választási egységbe lépett a paraszt demokrata koalicióval.

Mint fenti számokból látható, a többi pártnak együttvéve 61 mandátum jutott, amelyből 20 csik a radikális munkaközösség nevü kormánypártra, 18 a szerb pártonkivüli listákra, 8 az egyesitett szerb listákra, stb. Az 1936. évi választások eredményeivel szemben a horvát parasztpárt most egy kivételével valamennyi tiszta horvát lakosságu községben győzelmet aratott. Néhány utólagos községben a választást június 2-án és 9-én tartják meg. (*MTI.*)

Érdekes terv a gellérthegyi kioszk és lift kiépitésére

Ismeretes, hogy a főváros tulajdonát képező gellérthegyi vendéglő az ősz óta zárva van. A polgármester a kioszk bérletére pályázatot irt ki. Mindössze két ajánlattevő akadt. Az egyik *Ladányi* József, aki két jóhirü budapesti vendéglogadó, illetve szórakoztató üzem vezetője, 250.000 pengő befektetéssel hajlandó *a gellérthegyi kioszkot átépiteni és világvárosi arányú látványossággá fejleszteni.* 25 éves bérleti szerződés ellenében 250.000 pengőt fektetne az épitkezésbe — amelynek felét a fővárostól kéri előlegképpen évi törlesztésre — és fizetne évi 3500 pengő bért is. Különvállalkozás keretében megépitené a Gellérthegyre vezető liftet vagy siklót is. A másik ajánlattevő *Knoppel* Károly, aki 34—44.000 pengőt fektetne be, 10 évi bérleti szerződést kér, 3600 pengő bér fizetésére vállalkoznék. A főváros vezetősége az ajánlatokat tanulmányozza és a közeljövőben dönt.

A HÁGAI KÖVETSÉG KÖZLÉSE

A hágai m. kir. követség közli, hogy amennyire a követség előtt ismeretes, a hágai magyar kolónia tagjainak a háborús események során nem történt bajuk és jól érzik magukat. (*MTI*)

Telefon 135-748 **Selyemernyők** Schäffer Béláné lámpaernyőműhelye VII., Almássy-tér 17

A KERESKEDŐ IFJAK A VASÁRNAPI TELJES MUNKASZÜNETÉRT

A Kereskedő Ifjak Társulata szakértekezletet tartott a fűszer-, csemege- és élelmiszerszakma teljes vasárnapi munkaszünetéért. Az értekezleten képviseltette magát a kereskedelmi miniszterium, a Kereskedelmi és Iparkamara, Baross Szövetség, Fűszerkereskedők Országos Egyesülete, az IPOK és még néhány egyesület. Vorák József főtitkár beszédében kimutatta, hogy hetedik évtizede folyik a harc a teljes vasárnapi munkaszünetért, amelyből a fűszerszakma még mindig ki van zárva. Pedig a munkaszünetnek nincs akadálya. Akarja az alkalmazott, a főnök, a vásárlóközönség, sőt még a tejvállalatok is. Az egyesületek résztvevő kiküldöttjei mind támogatásukról biztositották a társulatot. A határozati javaslatot a kötelező munkaszünetről fel terjesztik a kereskedelmi- és földmüvelésügyi miniszteriumoknak.

A KIS UJSÁG legközelebbi száma, Urnapja ünnepe után, pénteken este a szokott időben jelenik meg.

A nyugati hadszintér uj térképe megjelent. Nagysága 50x70 cm., 10 színben nyomatva. Kókai kiadás. Ára P 1.20. Kapható minden könyvkereskedésben.

MILYEN IDŐ LESZ?

BUDAPESTEN

szerdán délben a hőmérséklet 19 fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 761 mm., gyengén süllyedő irányzatu.

Időjóslás csütörtökre: Mérsékelt szél. Kisebb felhőátvonulások. Egyes helyeken, főleg az ország keleti részein még eső, néhány helyen zivatar. A hőmérséklet emelkedik.

Unatkozik? Miért nem olvas?
Legujabb remekmüvek
KÖNYVESLÁDA
kölcsönkönyvtárban
Budapest, V. Vörösmarty-tér 3. Telefon 381-119.

H. Janó Temetőről, Regnás. fie

dec. 11.)

Hubay Andor 1898-ban született Budapesten. Már kora ifiuságában foglalkozott a müvészetekkel. Mint tizenhárom éves gyermek kerül Telcs Ede mütermébe, hol megkezdi komoly tanulmányit. A középiskolák elvégzése után a harctérre kerül, honnan kitüntetésekkel és sebesülve kerül haza. A leszerelés után azonnal folytatja tanulmányait Telcs Ede mütermében. Itt főleg rajzol és a plasztikával is komolyan foglalkozik. Minthogy azonban a festészet a plasztikánál jobban vonzza Münchenbe megy, hol Stuck osztályába kerül, a müncheni képzőművészeti akadémiára. Mellette dolgozik egy évig, azután hazajön Ballóhoz s elvégzi a budapesti főiskola képzőművészeti festői tanfolyamát. (2 év / Róma: 1 év) (1920.) Majd Párisban a "Julien akadémián" fejezi be tanulmányait. Hosszab tanulmány-uton volt Olaszországban, hol éveket tölt el. Első nagy sikerei is Olaszországhoz fűződnek. 1925-ben a római világkiállitáson ugy a sajtó mint a publikumnál nagy sikert arat. Döntő sikere a milánói kollektiv kiállitása, mely 1927 őszén nyilt meg a "Galleria Pesaró" termeiben. A sajtó a legteljesebb elismeréssel foglalkozik hasábokon keresztül az ifiu müvésszel. De nem csak az olasz sajtó, hanem a legtöbb külföldi nagy lap, ugy mint a "Neue Frei Presse Frankfurter Zeitung", "Daily Mayl" "The Graphic", "Artwork", "stb. stb. elismerő cikkeket hoznak róla. A publikum képei legnagyobb részét megveszi és két nagy olasz gyüjtemény szerez képet. / Milanóban a "Bolchini gyüjtemény" és Palermóban Budapesten 1928-ban állit ki kollektiv az "Ernst muzeumban" nagy sikerrel.

1930 Varsó emlit 1937 Gelo

A Lengyel állam megbizásából megfesti Bem tábornok arcképét, mely a varsói "Nemzeti muzeumban" került elhelyezésre.

Müvei vannak még a budapesti "Szépmüvészetimuzeumban", "Parlamentimuzeumban", "Hadimuzeumban", "Nemzetimuzeumban", "Wolfner gyüjteményben" stb. (a debreceni "Déry" muzeumban, a Iparmüvészeti muzeumban)

Részt vett a nürnbergi magyar, továbbá a kölni és barcelónai világkiállitásokon. N. Szal., Célbelick, Munkácsy, Cél tagja N. Szal. vezetője 1933-tól

Érmei: Voltaire, tizenhét centiméter átmérőjü, köralaku, öntött, porcelán érem. Balra néző férfi profil, felirás jobbra a fej mögött "Voltaire F." Négy milimeter széles kiemelkedő perem. Aláirás balra az áll alatt "Hubay A." Készült 1918-ban, a Herendi porcelán gyár gyártmánya.

Gluck, tizenhét centiméter átmérőjü, köralaku, öntött, bronzplakett. Balra néző férfiprofil, balra oldalt a fej előtt domborodó betükkel "Gluck C.V." Négy milimeter széles kiemelkedő perem, aláirás balra az áll alatt "Hubay A." Készült 1919-ben

Hubay, tizenhat centiméter átmérőjü, kétoldalu, öntött bronzplakett. Jobbra néző férfiprofil, körirat "Hubay Janó." Másikoldalon, babérkoszoruban lira. Aláirás alul "Hubay Andor."

Izotta da Rimini,négyszögalaku,öntött bronzplakett,36. 28 centiméter nagyságban.Balranéző női fej,lennt párkánnyal,amelyen"Ieotta da Rimini"felirás van. Aláirás jobbra a párkány felett.Készült 1919-ben.

Dr.Lehel István,tizenkétcentiméter átmérőjü,öntött bronzplakett.Balra néző férfi profil.Aláirás,jobbra a fej mögött"Hubay A".Készült 1928-ben.

Irredenta plakett,maztelen férfi alak,két karját felfele tartja,jobb kezében karddal,a hármashatárhegyen áll.Háttérben a kettős kereszt.Másikoldalon Nagymagyarország cimere,négy fele törve.Öntött bronzplakett,köralaku,tiz centimétér átmérőjü.

Hubay Andor

festőművész

Céhbeliek kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Ki kell emelni olajfestményeit.

Magyarság
1934.I.14.

Hubay Andor

Alkotásával szerepel a "Szépművészeti Kiállitások Magyar Mesterek Műveiből" c. kiállitáson.

Értesitès,1933.dec.12.

MDK

Hubay Andor

1-4. Harctéri vázlatok, graf.

Velence, "

5-9. Tanulmányok, "

Ernst-Muz. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

Hubay Andor

Festőművész

Munkácsy-féle kiállításon - Ernst Múzeumban - a képével szerepel.

Esti Kurir
1930.VI.9.

Hubay Andor

festőművész

Munkácsy-ősh kiállitása - Ernst Múzeumban - képével szerepel. Meleg tónusban festett nyári impresszió Kévekötők c.vászna.

Magyarság
1930.XI.9.

Hubay Andor

Festmények

Munkácsy-féle kiállítások- Ernst Múzeumban - kínával
szerepel.

Szegedi Újság
1930.XI.12.

MDK

Hubay Andor festőművész

Hegyes táj

Téli táj

Akt

Ernst-Muz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

EA.....Its:

MDK

Hubay Andor festőművész

Virágzó bokor

Fehér virágok

Tavaszi felhők

Ernst-Muz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

EA.....Its

MDK

Hubay Andor

Sámson és Delila, repr.

Ernst-Múz. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

MDK

Hubay Andor

Havas fenyő, repr.

Ernst-Mus. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

MDK

Hubay Andor

Orleansi szüz, repr.

Ernst-Muz. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

MDK

Hubay Andor

Édes anyám, repr.

Ernst-Muz. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

MDK

Hubay Andor festőm.

Kiállitások. Magyar Müvészet, 1928. 7.sz. 600.l.

MDK

Hubay Andor festőművész

Sámson és Delila

Hegyoldal

Ősz

Ernst-Muz. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

Gy.E. 1957.VIII.

MDK

Hubay Andor festőművész

Férfiarckép

Tavasz

Ernst-Muz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

EA.....Itsz

MDK

Hubay Andor festőművész

Késő ősz

Consumatum est

Fátra

Ernst-Muz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

z. Gyüjtés helye:.....

MDK

Hubay Andor festőművész

Napnyugta a Dunán

Zene

Tanulmány

Ernst-Muz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

EA.....Itsz

MDK

Hubay Andor festő

Vámos M: cikke. Nemzeti Ujság, 1928. okt. 2o. lo.l.

MDK

Hubay Andor festőm.

M.müvész gyüjt.kiáll. Milanóban.
Nemzeti Ujság, 1927. nov. 11. 11. 1.

MDK

Rubay Andor festőművész

Önarckép

Ernst-Múz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

MDK

Rubey Andor festőművész

Napnyugta I.

Salome

Napnyugta II.

Ernst-Mus. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

MDK

Hubay Andor festőművész

Erdő télen

Kőfal

Férfiarckép

Ernst-Muz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

MDK

Hubay Andor festőművész

Női akt

Felhők

Térdelő akt

Ernst-Muz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

MDK

Hubay Andor festőművész

Borghese-kert

Orleansi szüz

Ősz

Ernst-Muz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

MDK

Rubay Andor festőművész

Füzes

Kert

Ernst-Múz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

z. Gyüjtés helye:.....

MDK

Hubay Andor festőművész

Önarckép

Park

Köd

Ernst-Muz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

Gyüjtés helye:.....

MDK

Hubay Andor festőművész

Apám hegedül

Krisztus, vázl.

Ernst-Mus. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

z. Gyüjtés helye:.....

Hubay Andor
festőművész

Gyüjteményes kiállitás - Szépmüvészeti Kiállitások helyiségében.Hubaytól 32 képet látunk.Meglepő a fejlődése,mely monumentális erővel tör ki.Tájképeit mesterien széles szinakkordokban festi.A Vihar után az Érő buza,a Kora tavasz,Buzakeresztek a Felvidéken, szebbnél szebb tájképek.Kitünően fejlődött a figurálisban is.Vöröskesztyüs nő-ż c.portréja,tüzes piros szinekben,égő fekete szemeivel,megragadóan érdekes képmás, é Asbóth Magda arcképe - könyvet lapozva, - maga a legnemesebb egyszerüség,- virtuóz plein air a saját magáról festett képmása és sok elmélyedés

./.

Pesti Hirlap
1933-II.12

van a Krips József arcképében is.Tehetségének legszebb
bizonyitéka,hogy fejeiben tudja a lélekfestés titkát

Hubay Andor
Festőművész

Gyüjteményes kiállitás - Szépmüvészeti Kiállitások Mária Valéria utcai helyiségeiben - képeivel szerepel Hittel teli, őszinte naturalista. Tájképe megannyi hüséges természetvallomás a napsütés melegéről, fényéről s a tavasz repeső öröméről. Nem bonyolult, nem keres problémát, világosan, egyszerüen fejezi ki magát. Szinyei Merse Pál felvidéki tájképeinek hagyományos, üdítő levegője, derüs optimizmusa visszhangzik képeihez. Figurális vásznai még egyszerübb összefoglalásra törekszik, itt halkan megszólal a stilizálás, a formák tisztaságának

Budapesti Hirlap
1933. II-12.

./.

éreztetése is.Két kisebb tájképében adja magát Hubay Andor a legtökéletesebben.

Hubay Andor
festőművész

— **Hubay Andor kiállitása Varsóban.** A varsói Műcsarnok téli tárlatán *Hubay Andor* egy termet betöltő képsorozattal vett részt. A megnyitáson megjelent a kormány képviselőin kivül a lengyel kardinális, a diplomáciai kar, élén *Balásy Antal* magyar ügyvivővel. Hubay képei nagy feltünést keltettek. Már az első órában több képének vevője akadt.

Pest. Hirlap
1930 I. 14

3 nap alatt.

---- osztálynak.

:utak igazgatósága.

ztázta: ----------

zeolvasta: ----------

dta: ----------

irat száma: ----------

irat száma: ----------

zefüggésben ---------- számmal.

uttal elintézett szám: ----------

Előterjesztés előtt

Hubay Andor
festőművész

— **Hubay Andor festőművészt kiállít a varsói téli tárlaton.** *Hubay* Andor festőművész meghívást kapott a varsói téli tárlatra, ahol egy termet bocsátanak a művész rendelkezésére. *Hubay* Andor husz képet fog kiállítani, amelyek között arcképein és tájképein kivül két nagy kompozicióját is szerepelni fog. A január 11-iki megnyitásra *Hubay* személyesen felutazik Varsóba.

Nemzeti Ujság
1930 I. 3

MUZEUMOK ÉS MŰEMLÉKEK (

Budapest, VIII. Bı

Tel: 343-5

JEGYZŐKÖNY

Készült 1950. év.....

.....

lakásán megejtett házkutatás alk

Jelen vannak:.....

.....

.....

Nevezett kijelenti, ho
nem képezik tulajdonát és azok l
Büntető és anyagi felelősség mel
désig megőrzi és kiadásukhoz hoz
Lefoglalás tárgyát kép

.....

.....

Hubay Andor

festőművész

* **Magyar festő kiállítása Varsóban.** *Hubay* Andor festőművész meghivást kapott a varsói téli tárlatra, ahol egy termet bocsátanak a művész rendelkezésére. Hubay Andor husz képet fog kiállitani, amelyek között arcképein és tájképein kivül két nagy kompoziciója is szerepelni fog. A január 11-iki megnyitásra Hubay Andor személyesen felutazik Varsóba.

Magyarság

1930 I. 3

Hubay Ander

Részt vesz a Magyar Arcképfestők Társasága kiállításán

N.U.930.X.21.

Hubay Andor
festőművész

Hám Grafikusok Reprezentatív kiállítása – keresztény szalonban – a kiállításon minta a rendezők mellett munkabizottság tagja működött.

Keresztény Ujság
1934 X. 27.

Hubay Andor

Műveivel vesz részt a Nemzeti Szalonban megrendezett Arcképfestők Társasága-kiállitásán

E

V. 930. X. 19.

Hubay Ander

Részt vesz a Magyar Arcképfestők Társasága kiállításán

_6.u. 930.X.21.

Hubay Andor

Részt vesz a Magyar Arcképfestők Társasága kiállításán a Nemzeti Szalonban

B.H.93o.X.19.

Hubay Andor

festőművész

Barcelonai világkiállitás - képzőművészeti kiállitása - kiállitási palotában - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VII.21.

Hubay Andor

"Leányarckép" c. műve a Nemzeti Szalónban,
a Magy. Arcképfestők Társ.-nak kiáll.-án.

P.N.930.X.19.

Hubay Andor

Szerepelt a Kunfáczy-cék negedi kiállításán.

PH. 1930. X. 21.

MDK

Hubay Andor

Pihenő fjord, o.

oltványi Imre emlékkiáll. Tűrr I.Múz. Baja. 1963.

Hubay A.

Herczel az első magyar
királyról

Pesti Napló 1937 I. 10.

MDK

Hubay Andor festőművész

Vázlat

Falu vége

Major

Ernst-Muz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

EA.....Its

MDK

Hubay Andor festőművész

Táj

Vázlat

Ernst-Muz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

EA.....Its

MDK

Hubay Andor festőművész

Balaton

Temető

Ernst-Muz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

EA.....Its

MDK

Hubay Andor festőművész

Vihar a hegyekben

Őszi erdő

Fiatal erdő

Ernst-Muz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

EA.....Its

Rubey Andor festőszobrász

Gyerek

Lovagterem

Arckép

Ernst-Mus. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

MDK

Rubay Andor

Érik a rozs, festm.

Öreg fa, "

Havas táj, "

Ernst-Mus. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

MDK

Hubay Andor

Tanulmány, graf.

32-41. Tanulmányok, "

Vecsey Ferenc, "

Ernst-Muz. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

MDK

Hubay Andor

18-21. Tanulmányok, graf.

Tanulmány, "

23-30. Tanulmányok, "

Ernst-Muz. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

MDK

Hubay Andor

Harctéri vázlat, graf.

Tanulmányfej, "

12-17. Tanulmányok,"

Ernst-Muz. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

MDK

Rubay Andor

Női arckép, festm.

Tanulmány, "

Est, "

Ernst-Mus. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

MDK

Hubay Andor festőművész

Tanulmány

Apám

Ernst-Muz. 99. kiáll. csop.kiáll. 1928. okt.

NDK

Rubay Andor

Fenyőfa télen, festm.

Köd, "

Tanulmányfej, "

Ernst-Mus. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

MDK

Hubay Andor

Vihar, festm.

Fasor, "

Krisztus, "

Ernst-Muz. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

MDK

Hubay Andor

Virágos domb, festm.

Nádas, festm.

Bem tábornok, "

Ernst-Múz. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

MDK

Hubay Andor

Női arckép, festm.

Hóvihar, "

Hegyvidék, "

Ernst-Múz. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

MDK

Hubay Andor

Havas fenyő, festm.

Anyám, "

Pipacsok, "

Ernst-Muz. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

MDK

Hubay Andor

Sárguló kert, festm.

Havazás, "

Fiatal erdő, "

Ernst-Muz. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

Hubay Andor festőművész
Buzakeresztek olaj
Buzakeresztek
Behordás
Hegyek
A törzstagok III. kiállitása
Nemzeti Szalon, 1947. január 11.

(60 drb.), Cranach, Virgil Solis és Jost Amman lapjai, valamint a XVII—XIX. század bő termése. Unikum:

ÁRPÁDHÁZI SZENT MARGIT-ot ábrá zoló magyar vagy délnémet fametszet 1500 körül később kiszínezve, 19·2×12·5 cm. A Weigel gyüjteményből. (180. kép)

A veszprémi püspökség római oklevéltára I. kötet, C lap. — J. O. Weigel és Dr. A Zimmermann: Die Anfänge der Buch druckerkunst in Bild u. Schrift I. B. 234. és 147. tábla. — Wessely: Iconographi Gottes und der Heiligen, 286. l. — Rómer Régi falképek Magyarországon. Bp. 1873 44. l. — Esztergom, I., 1874., 20. szám. — Rényi 29—30. l. — Divald: A régi Buda Pest művészete a középkorban. Bp. 1901 101—102. l. — Divald: Budapest művészet a török hódoltság előtt. Bp. é. n. (1903 89—90. l. (35. kép.) — Némethy Lajos Árpádházi Sz. Margit képei. Egyházmüvé szeti Lap, VII., 1886., 7—10. l. (Képe 8. l.) — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887 240. l. — Csánki Dezső: Árpád és az Árpádol Bp. 1907., 298. l. utáni kép.

A *rézmetszetek* közt az erdélyi Stock Márton 6 dr lapja, az olasz művek között Marcantonio Ra mondi sorozata nevezetes, a németek közö Schongauer és Dürer (Ádám és Éva, Tékozló fi Aldegrever és Maulbertsch lapjai. Németalföl mesterek közül Lucas van Leyden, Goltzius Rembrandt szerepel. Igen sok a XVIII—XIX századi rézmetszet és karc. Nevezetes egy nagyob osztrák, részben magyar vonatkozású karrikatúra gyüjtemény az 1848-as időkből.

Hubay Andor festőművész

Napnyugta Norvégiában
Fehér éjszaka
Fények
Érett buza

Törzstagok második kiállitása
Nemzeti Szalon, 1944. február 2o.

Kálvária jelenetét ábrázolja. Piros-kék-arany kockás háttér előtt zöld, sárga füves talajon lévő aranyozott kereszten függ Krisztus, zöld tövis-koronával a fején. Sebeiből vér folyik. A kereszttől jobbra áll Mária, kék ruhában s palástban. A kereszttől balra János, kék ruhában, hermelinbélésű rózsaszín palástban, jobb kezében piros könyvet tart, s a kereszttől elfordulva, állát föltartott balkezére támasztja. A lehajtottfejű Mária két kezével palástját tartja. (325. kép.)

D iniciálé (31×35 mm) és lapszéldíszítés mint a 24a lapon.

79a lap: Egy miniatura (60×58 mm), amelyen *Dávid király* ábrázolása látható. Aranykoronával a fején, vörös hermelinbélésű köpenyben, imára-kulcsolt kézzel térdel a király zöld fás, sziklás táj előtt. Mellette a földön fekszik hárfája. Haja és hosszú szakálla barna. Az aranycsillagokkal beleszórt égbolton, a miniatura jobb felső sarkában Jehova félalakja, aki az aranygömböt nyujtja Dávid felé. (326. kép.)

D iniciálé (32×31 mm) és lapkeretdíszítés mint 24a lapon.

95a lap: Egy miniatura (61×61 mm), amelyen *Temetési szertartás* ábrázolása látható. Piros-kék-arany aprókockás háttér előtt, középen van elhelyezve a fekete lepellel borított koporsó, három végygyertyás, aranykandeláberrel. A koporsótól jobbra négy pap kék, piros palástban, nyitott könyv előtt énekel. A koporsótól balra a sirató barátok élén három feketecsuklyás pleurant. (327. kép.)

D iniciálé (31×30 mm) és lapkeretdíszítés mint a *24a* lapon.

A miniaturákat mindig vékony aranyvonallal [illegible]

HUBAY CEBRIAN ANDOR

72. Norvég part, olajf.
73. Kévekötők, olajf.

Nemzeti Szalon

Őszi tárl. 1940. okt.

HUBAY CEBRIAN ANDOR:

56. Napnyugta (Norvégia), olajf.	2.000.—
57. Vihar (Norvégia), olajf.	800.—
58. Esti fények a Dunán, olajf.	800.—
59. Kert, olajf.	300.—
60. Keresztek, olajf.	300.—

Nemzeti Szalon

1941. ápr. máj

Törzstagok kiáll.

Hubay Cebrián

Andor

Glubay Andor

Sárosi György alsz.

Temniczeró, alsz.

Nemzeti Szalon
Sport-mű v kiáll. 1934 máj

HUBAY ANDOR

45	Szántóföld	olajf.	200.—
46	Borus táj	olajf.	300.—
47	Piéta	olajf.	Mgtul.

Céhvolicek jub. kiáll. Est.
Nemzeti Salon 1934. jan.

43. HORVÁTH GÉZA: Leány korsóval

Flubay Andor

Magy. Kereskedő Társ. 1930 okt.

Zöldmáli leány, Olaszt.

& Co., Farbenfabrik Eppstein ⟨Taunus⟩ · Seit 1869

CO

I, Wesselényi ucca 54. szám. Telefón: József 414-45

Hlubeny Andor

~~Ernst Múz. kiállításai~~

~~OXXXI. 1932~~

47 Munkácsy Cél

1929 okt (Ernst) 6"52.

1930 okt (Szepes) Virágok Balcon } of

1930 nov (Ernst) Kávéházak

Hubay Andor

kolt. kiáll. Frankel

erod

Ybl Ervin: Két

levéltitkos.

Budapesti Hirlap

1933. febr. 12.

erződés kiegészitő mellékleteivel együtt a

június hó 21/én.

A vállalat részéről:

Nagy Rezső s.k.

k:

Mayorsk.

Berdoclan sk.

áhagyatott."

évi julius hó 26-ikán. Forster

ök.

ivatalos másolat hiteléül:

Meisner Miklós
bíróság titkár

Hlubay András

festő

Hol Erwin.

Harcom kiállítás -

Budapesti Szemle

1937. febr. 24. l.

HARDY, KASPAR BERNHARD
(kölni kanonok, 1726—1819) viaszműve

A gyermek

A leány

Az anya

Az öregasszony

Zöldségárus leány

Virágárus leány

Jósnő

Remete

Rátarti leány

Parasztfiú

Feltámadás

Hubay Andor

kgl. királ.

rend

Uhl Ervin: Az

Ernst-Múzeum

csoportkiállítása.

Budapesti Hírlap

1928. okt. 21.

UNIVERSITÉ ROYALE HONGROISE DE BUDAPEST.

J'ai l'honneur de vous envoyer les publications officielles de l'année scolaire 19 .... — .....

Almanach 19 .... — ..... ;
Programme d'études (I-er et II-ème semestres), 19 .... — ..... ;
Discours solennels du 13 mai 19 .... ;
Discours solennels du 15 septembre 19 .... (Histoire de l'année scolaire 19 .... — .....)

En même temps j'espère que vous nous ferez l'honneur de nous envoyer en échange les publications de Votre Université.

Budapest, Capitale de la Hongrie, le .....

..... 19 .....

Le Recteur.

Hubay Andor

kol. kiáll. Frankel

Irod

2

Ug Sag. 1936. dec. 8

(e. a.: H. A. festmé-

nyei.)

1038. *II. Mátyás.*

Egész alak, kissé jobb
Leeresztett jobb kezében
baljával előremutat. Fejét
vértje felett szalagon az
viseli, míg e rendnek piros l
vetetten hordja. Rövid ha
Ingének kerek gallérja ré
oldalán kard lóg. Jobbról
a német-római császári
elhelyezést, fölül pedig
zsinórral.

Vászon, méretei 221 : 11
400 K. — Az 1906 február 2
1907 február 17-iki 1957–90
(253–907) alapján, mint a be
1907 május 2-án. — Bejelente

Jegyzet. A belügyminist
megkeresése és a vallás- és
deczember 9-iki 151809 sz.
márczius 28-án a belügymi
képen adatott át (671–912),
sz. határozat vett tudomás
belügyministerium 1912 ápril

Hubay Andor

kol. kiáll. Fränkel.
Lipót

Ujság. 1933. febr. 11.
(e.a.: Két kiállítás.
Csók István és H.A.)

1956-ig Vendl Aladár professor ut. az 1940/41. tanévtől szólo

Nem akarom szíves türelmüket száraz statisztikai adatok további felsorolásával igénybevenni, hiszen ezek Évkönyvünkben úgyis meg fognak jelenni, annyit azonban mégis közölnöm kell, hogy hallgatóink létszámának növekedése, mely már évekkel ezelőtt megindult, a mult tanévben is örvendetesen folytatódott. De hallgatói létszámunk ez általános emelkedése mellett legnagyobb örömünk mégis az, hogy hallgatóink között az elmult ősz óta visszatért Erdélyünk, tavasz óta pedig az ugyancsak részben visszatért Délvidékünk ifjúságát is szeretettel üdvözölhetjük.

Hallgatóságunk létszámának növekedésével azonban, mint erről már évek óta beszámoltunk e helyről, mindjobban előtérbe lép épületeink szűk volta és korszerűtlensége. Intézeteink már az 1939/40. tanévben eljutottak befogadóképességük legvégső határáig és az elmult tanévre, melynek eseményeiről most beszámolni szerencsém van, szinte csak kényszerűségből, sőt didaktikai áldozatok árán, de abban a reményben vehettünk fel még több hallgatót, hogy mind felettes hatóságunk, mind Sopron városa felismerve a helyzet tarthatatlanságát, lehetővé fogja tenni az immár elkerülhetetlen építkezéseket. Örömmel

Hubay Andor

Bajor Gizi művészi arcképe festőtől

Emlékül

Színházi Magazin

1944. 16. sz.

Hlubay Andor

vrsd

Szokolay Béla: Budapesti kiállítások Erdélyi szellemben.

1928. I. 560. l.

Flubay Andor

l

Szépmíves. Evk

VIII. 174. l

A MAGYAR POSTATAKAREKPENZTÁRTÓL

147.620.

Műemlékek Orsz. Bizottsága
elnökségének

BUDAPEST
48 VII. 23 18

Budapest
IX. Ipoly u. 10.

Új államnyozás

Hubay Andor

l.

Szépmüvészet

1944. 69. l.

Hubay Andor

l.

Szépmüvészet
1942. 21. l.

Hlubay Cyprián

Andor

l.

Szépművészet

1941. 159. l.

ausprägt. Der Verfasser behandelt ein-
ichen Wesenszug des Künstlers. Der Ge-
Landschaftskunst wird gerade durch das
Menschen aber birgt manche der letzten
s Liebeserlebens, der Freundschaft, der
er edle Stolz des Künstlers, der fromme
n Schicksal lassen uns ihn als den großen
nker der Kunst lebendig werden und als

ellungen im Herbst 1936 erscheint, gibt
Materials ein unmittelbares und erlebtes
it, die uns mit ihren großen Persönlich-
ling, Arnim und Brentano — um einige
erischer und geistesgeschichtlicher Hinsicht,
g gibt zu allen Fragen, zur Chronologie
g und zur weiteren Anregung.
n Romantikers gegeben, sondern Runges
ngabe, aber strenger Forschung für uns
ollen am Schlusse mit den Worten zu-

he Harmonie".

Hubay András

festő

Sikló Ferenc: A 75 éves Hubay Jenő beszél Kürdelmeiről és életének tanulságairól. Pesti Napló 1933. szept. 10.

U. 1800

Fogadja szívesen vállalatunk Vezetőségétől e kis csomagot. Amit e csomagban kap, csak kis emlékeztető és kóstoló a gyártmányokból, melyeknek előállítási folyamatát figyelemmel kísérte. Ön látta az ügyes gépeket, a felhasznált valódi nyersanyagokat és a tisztaságot. Jó ízlésű, gusztusos minden darab. Ezeket a látottakat érdemes az emlékezetben megtartani, mert tanulságos és mert ha a társaságban bárhol ilyesmi szóba kerül – a társaság az Ön magyarázatát érdeklődéssel fogja hallgatni. – Vállalatunk Vezetőségének csak egy tiszteletteljes kérése van Önhöz: Ne felejtse el a Szent István gyártmányait és kérjen a bevásárlásnál kifejezetten valódi Szent István gyártmányt.

NYOMDÁJA, VIG-UTCA 1.

Flubay Andor

Hefeltlex . 169. l.

Elektr. arch
n. o. 692. l.

Hubay Andor

l.

Ruzicska Ilona

A magyar koreodan

Bp. 1939. 28. t.

64. l.

FRITZ OSZKÁR
építész
műegyetemi adjunktus
BUDAPEST.

Nagyt[illegible]

M[illegible]

T[illegible]tel mell[illegible]
Tr[illegible]n párram [illegible]
[illegible]ról való [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

Hlubay Andor

Révai XXI. 444. l.

Hubay az ember...

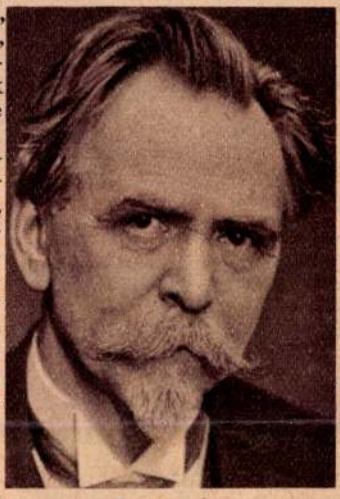
Írta: GÓTH SÁNDOR

A dunaparti fényes palota zeneterében óriási, mennyezetig érő karácsonyfa áll. Aranyfüst borítja be, aranyalma meg dió himbálódzik rajta.

A Megváltó születése estéjén a szomszéd teremben ülünk, izgalmas várakozásban. S a zeneteremből egyszerre zenét hallunk, a szárnyasajtó kitárul, bevonulunk. Az asztalok, székek roskadoznak az ajándékok terhe alatt.

Körülálljuk a karácsonyfát. Köztünk Ő, — nyulánkan, elegánsan, kipirultan, fiatalon, mosolyogva és — boldogan. Sorba megy a családja tagjaihoz, néhány rokonához és ahhoz az egy-két barátjához, akiket a szívébe fogadott. Megölel mindenkit, és mindenkinek maga adja át ajándékát.

Aztán a ház népére kerül a sor. Sorba jönnek a szobalányok, inasok, szakácsnő, házmester, soffőr, — melegen megszorítja a kezöket, nekik is maga nyujtja át, amit maga vásárolt össze a számukra, mindenkihez van néhány kedves, jóságos szava. És örül — boldog. Aztán megyünk le a nagy és mégis meghitt nehézfaburkolatú ebédlőbe.

Hubay Jenő
(Angelo foto)

S asztalhoz ülünk, még elfogódottan, meghatottan, — de Ő, a nagy, karcsú, kékszemű szőke gyermek, beszélni kezd. Csak úgy árad belőle a jókedv, meghatottságunk derűre oldódik s hallgatjuk Őt, régi élményekről, hajdani nagy művésztársairól, Vieuxtemps, Liszt, Munkácsy Mihály, Brahms nevei röpködnek a levegőben. És ő ragyog, sziporkázik, anekdóta anekdótát követ, nem tudunk betelni vele.

*

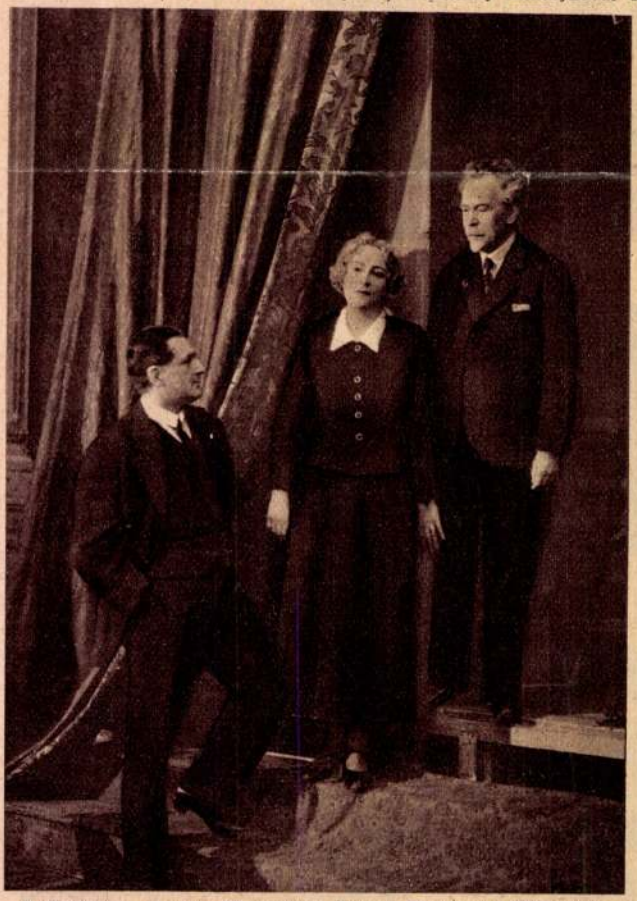
Három évtizeden keresztül így töltöttem

Hubay Tahitótfalun Miklós Andorral, Gombaszögi Fridával és Góthné Kertész Ellával

Egy régi kép a szalatnai kastélyból
Hubay Jenő a családjával, Munkácsy Mihálynéval és Ferenczy Gyurival

A »Karenina Anna« főpróbáján Németh Máriával és Pilinszky Zsigmonddal

(Foto Vajda M. Pál)

minden karácsony-estémet Ő vele, — és sok-sok mását is — feledhetetlen élményekkel teli estét!

*

A nagy ebédlőasztal most nincs a teremben. A helyén ravatal áll.

És én, négyszer huszonnégy óra óta mindennap ott állok a ravatal mellett, értetlenül, kábultan. És nézem, nézem a dús hajkoronát, ahogy homlokára borul, a lehunyt szemét, nemes vonásait, a kezét, amely annyiszor szorította meg forrón az enyémet. A kedvesség, a báj, a jóság, a szeretetreméltóság, a tisztaság maga fekszik itt kiterítve előttem.

Nem vagyok egyedül Vele a teremben. Minden délelőtt, minden délután, amikor benézek hozzá, *ott térdepel* mellette egy fiatal, tizenhét-tizennyolc éves leányka és buzgón imádkozik, — órahosszat.

Nem családtag.

Még csak nem is rokona a háznak. Tanítvány. Akit néhány hónap óta oktatott.

S a kis lány, mélyen, magába szálltan, csak imádkozik.

Így szerették Őt, akik közel juthattak Hozzá!

Így valamennyien. Szigeti, Vecsey, mind, akik a keze alatt lettek világjáró művészek.

A kis Virovai, aki most indul annak.

Akit nemcsak, hogy ingyen tanított, de támogatta, a családjával együtt. Mert élete legnagyobb öröme, amit fölébe helyezett a művészi sikereinek is, ez volt: adni!

✱

Legkedvesebb tanítványával Vecsey Ferenccel

Hubay Andor festi az édesapját (Foto Vajda M. Pál)

Amikor Brüsszelből hazajött, már hírrel, dicsőséggel megrakodva, fiatalon, délcegen, egy hangversenye után ismerkedett meg a Cebrian grófi családdal.

A fiatal comtesse és a hegedű nagy mestere egymásra talált. Abban az időben szinte a lehetetlenséggel volt határos, hogy az arisztokrata leány művészhez mehessen. S hogy a család érthető idegenkedéssel fogadta a gondolatot, a grófkisasszony megvárta nagykorúságát és úgy lett Hubay Jenőné — a legboldogabb asszony, aki valaha volt!

✱

Rajta kívül csak még egy tökéletes asszonyt ismertem, olyan boldogat, mint Hubay Jenőné.

A Gondviselés nekem adta! Mindent Neki köszönhettem! Azt is, hogy a Hubay Jenő közelébe juthattam és hogy a barátomnak nevezhettem Őt.

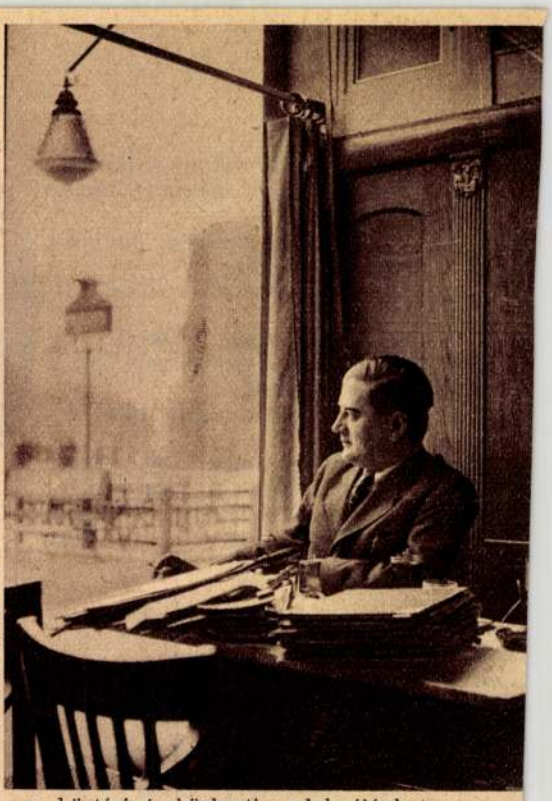
Az Élet két leggyönyörűbb ajándéka nekem jutott.

A mosóci kastély parkjában

Zsolt Béla REVÜJE

Tavaszi interjú

Kötelességtudó újságíróként, aki tudja, mivel tartozik az aktuális dátumoknak, beszélgetést folytattam a hivatalos tavasszal. Mint minden, ami hivatalos, ő is kissé rideg, hűvös, bürokratikusan, begombolkozottan nehézkes. Különben is fáradt, most jött haza külföldi tanulmányútról: a Rivierát tanulmányozta a főváros idegenforgalmi ügyosztályának megbízásából és költségére. Az íróasztala tele aktákkal. Pedánsan, de meglehetősen kényelmesen szignálja az iratokat.

— Mi az oka, hogy az idén ilyen késedelmesek az ügyosztály intézkedései? — kérdezem. — A Dunapart ugyan már kapott egy kis napot, de Buda állandóan panaszkodik. Leveleket küld a lapokhoz.

— Az erdei fű és a vadvirág nem tartozik az ügyosztály hatáskörébe — mondja mereven. — A vadvirággal a zugtavasz árasztja el a várost. Évek óta küldjük felsőbb helyre a memorandumokat, hogy véget vessünk ennek az illegalitásnak, de rendészeti intézkedéseknél egyebet nem tudtunk elérni. A legtöbb, hogy a rendőrök ártalmatlanná teszik az utcán kódorgó virágárus lányokat.

— Tulajdonképpen mi tartozik az ügyosztály hatáskörébe?

— Elsősorban a székesfővárosi kertészet. Szerintünk idetartoznék a Margitsziget is, de állandó illetékességi villongásaink vannak a Közmunka Tanáccsal. A mi hatáskörünkbe tartozik elsősorban a köztéri és közkerti padok élénk tavaszi színekre való átfestése s az ügyosztály szuverénül dönt a kávéházi terraszok ügyében. Most intézzük el az oleanderek és a fikuszok helyfoglalási engedélyét. Természetesen nem fújhatunk fel mindent egyszerre, nem vagyunk varázslók. Csak fokozatosan kerülhet sor arra is, hogy megadjuk az engedélyt a körúti fáknak a rügyezésre.

— Kérdés, hogy futja-e az időből? — jegyezzük meg. — Ma olyan gyors a tempó. Nem gondolja, hogy engedélyezni kellene végre az ibolyát?

— Megnyugtatom a közvéleményt, hogy a hivatalos út megkerülésével máris megsürgettük az engedély kiadását.

— És mi lesz a legnépszerűbb szezóncikkel, a szerelemmel?

Hidegen vállatvont:

— Ez nem tartozik ránk. Legfeljebb jövőre marad, mint minden évben...

Kályha

Az én hőforrásom a fűtőtest, amely elbújt valahol az ablakdeszka alatt, az íróasztal mögött, minden misztikus és minden közvetlenség nélkül. Közönséges, érdektelen bútordarab, mint a szekrény, vagy a vízvezeték. Csak rendeltetése van, de nem osztja meg velem az életet. Groteszk is lenne, ha felkelnék, mellé húznám a karosszéket és házikabátban, papucsban, könyvvel a kezemben mellé ülnék — néha leereszteném a könyvet, hangosan kimondanám a gondolatot, amely mozog bennem és várnám, hogy a fűtőtest válaszoljon. De a kályha ilyenkor csakugyan életre kel. Vannak kis kályhák olcsó vasból, olyanok, mint a pulikutya: meleg tekintetűek, okosak, ezek gazdájuk lábához bújnak, felnéznek rá, hálásak minden falatért. Vidáman vigyorognak, ha a gazda mosolyog és dohogva nyugtalankodnak, ha uruk a

~~Cook Károly~~

tovább Ilsbay Andor

~~[illegible]~~

rod

= Pesti Napló. 1933.
febr. 12. (-l.: Cook
Károly és Ilsbay
Andor képei.)

[illegible] a kollegium akció [illegible]

9. január 31.

Sá/E 1 ok- P -.18

...arra, hogy az esetleg hiányzó adat kiegészít-
ett szükséges bizonyítékokat nálam mutassák be,
yen adatok utólagos anyakönyvezése és ez alapon
anyakönyvi kivonat kiegészítése csak püspöki
sre történhetik.

is felhívom a lelkipásztortestvérek figyelmét,
ttértek és azok szülei személyi adatainak bejegy-
legnagyobb körültekintéssel járjanak el, hogy a
inden félreértés lehetőleg már eleve kiküszöböl-

cen, 1941 július 23.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Hubay Andor

Jeanne d'Arc
c. képe repr.

RátSkr. 169. l.

629
arch.
kép

Budapest, V., Rothermere-u. 12. III. 2.
Telefon: 127-837.

Tekintetes
Polonkai István urnak
hírlapbizományos
Polgár

Európa
Film Könyv Lapterjesztő és Könyvkiadó RT
Budapest
V Rothermere-u 12. III. 2

Hubay Andor *(szalatnai)*, festőművész. Szül. 1898-ban Budapesten. Középiskoláinak elvégzése után a harctérre került. Külföldi tanulmányutjait megelőzőleg 13 éves korától

kezdve Telcs Ede volt az oktató mestere. 1916-ban hadba vonult, s mint a 38-as honvéd tábori tarack ezred hadnagya, az orosz fronton teljesitett szolgálatot. Tizenkét hónapi frontszolgálat után sebesülten került vissza és az általános leszereléskor szerelt le. Vitézségéért megkapta a kisezüst, bronz vitézségi érmeket, a sebesülési érmet és Károly csapatkeresztet. A világháboru után ujból folytatta müvészi tanulmányait, először Münchenben a Főiskolán Stuck mester osztályában, majd Budapesten a Képzőművészeti Főiskolán Balló Ede osztályában, végül két évet Rómában és egy évet Párisban a Julien Akadémián töltött. Olaszországba több izben visszatért. A római világkiállitáson szerepelt első izben 1925-ben, majd 1927-ben, Milánóban rendezett gyüjteményes kiállitást. Ezután már sürün szerepel a Nemzeti Szalon tárlatain és a Céhbeliek kiállitásain. 1928-ban az Ernst-Muzeumban, majd 1930-ban a varsói tárlat meghivására egy gyüjteményes kollekcióval szerepelt a varsói téli tárlaton. A nemzetközi kiállitásokon, igy a barcelonai és kölni világkiállitásokon és a nürnbergi kiállitáson tünik fel egy-egy hatalmas kompoziciójával. Neoklassicista festő, aki sok müvészi rokonságot hord magában a mai fiatal olasz generációval. Témái figurális kompoziciók, táj és portré festés. Képei a Szépmüvészeti Muzeumban, a Parlamenti és Nemzeti Muzeumban, a Wolfner gyüjteményben, a debreceni Déry Muzeumban, a varsói Nemzeti Muzeumban és számos más külföldi mügyüjtő gyüjteményében szerepelnek.

Hubay Gyula vitéz *(hubói)*, tb. főszolgabiró. Született Rimaszécs községben, 1890-ben. Középiskoláit Miskolcon, a jogakadémiát Kassán végezte. 1912-ben államtudományi államvizsgát tett. Közigazgatási pályafutását mint gyakornok Kassán kezdte meg. 1914-ben bevonult a kassai 6. tábori tarackezredhez, melynek kötelékében előbb az orosz, majd az olasz fronton teljesitett szolgálatot. Többször megsebesült és mint 50 százalékos hadirokkant tart. főhadnagyi rangban szerelt le. 1918-ban a borsodmegyei Ózdon szolgabirói minőségben nyert beosztást. 1930. februárjában a mezőkövesdi járás helyettes főszolgabirája lett. 1932-ben, amikor zsóri Zsóry Lajos főszolgabirót országgyülési képviselővé választották, Hubay foglalta el a járás vezető főszolgabirói helyet, mint le-

helyettesitett főszolgabiró. Az ottani nemzeti munkavédelem vezetőjeként fontos tevékenységet fejtett ki. A vármegye társadalmi és kulturális életében élénken résztvesz, tagja különböző egyesületek vezetőségének.

Hubay Jenő *(szalatnai)*, felsőházi tag. 1858-ban született Budapesten. Atyja Huber Károly hegedümüvész és zenepedagógus volt. Hatalmas zenei tehetsége rendkivül korán megnyilatkozott és már tiz éves korában óriási sikert aratott a Nemzeti Zenede hangversenyén, ahol Viotti hegedükoncertjét játszotta. Első tanitója atyja volt. Középiskolai tanulmányait abbahagyva, 15 éves korában Berlinbe ment, ahol 4 éven át, 1877-ig Joachimnál, a kiváló hegedümüvésznél tanult. Berlinből Párisba ment, ahol Liszt Ferenc ajánlatára Pasdeloup egyik koncert-populérjén vendégszerepelt és feltünő nagy sikert aratott. Ezután hosszabb külföldi turnéra indult, amelynek során egyik sikert a másik után aratta. Párisban megismerkedett Vieuxtempsal, aki annyira megszerette, hogy neki ajánlotta VII. hegedükoncertjét. Ezidőben került összeköttetésbe és barátságba Massenet-vel és Saint-Saens-el, akik ugyancsak nagy lelkesedéssel üdvözölték őt. Ekkor már európai hirneve volt és Joachim felajánlotta neki Düsseldorf város karnagyi állását. Ő azonban nem akart megválni magyarságától és visszatért hazájába. Vieniawszki halála után, 1881-ben, a brüsszeli konzervatórium első hegedütanári tanszékébe került. A haldokló Vieuxtemps kivánságára ő rendezte sajtó alá a nagy muzsikus zenei hagyatékát. 1885-ben a budapesti Zeneművészeti Főiskola hegedütanszékének tanára lett. Ez idő óta megszakitás nélkül tanit. 1920-ban igazgatója lett a Zeneművészeti Főiskolának. Zeneirodalmi működése rendkivül kiterjedt. Több száz kiváló kompoziciója jelent meg, amelyek világszerte ismeretesek. Legkiemelkedőbb müvei a hatalmas Háborus szimfónia, valamint a Petőfi- és a Dante-szimfónia, valamint több más nagyszabásu zenekari kompozició. Az opera terén is halhatatlan alkotások füződnek nevéhez. 1891-ben hozta szinre a budapesti Operaház Alienor cimü operáját, 1894-ben pedig a világszerte ismert Cremonai hegedüst. 1896-ban Váradi Antal szövegére irta a Tóth Ede népszinmüvéből készült Falurossza cimü dalmüvét, 1903-ban Moharózsa cimü operája, 1906-ban pedig Lavotta szerelme cimü dalmüve aratott nagy sikert. Legutóbb 1924-ben került szinre Karenin Anna megrázó erejü operája. Azóta is állandóan dolgozik s teljesen befejezte

Szerelmi éj és a Milói Vénusz cimü operáit, melyek azonban még nem kerültek szinre. A legutóbbi időben ugyancsak hosszabb turnékat tett a külföldön, amelyek során gyarapitotta régi hirnevét. Mint pedagógus szintén halhatatlan érdemeket szerzett és iskolájából Rubinstein Erna Szigethy József, Vecsey Ferenc és Telmányi Emil mellett a világhirü magyar müvészek egész sora került ki. Udvari tanácsos, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, a szegedi Ferenc József tudományegyetem diszdoktora, a Petőfi-Társaság tiszteletbeli tagja és számos külföldi, valamint hazai kitüntetés tulajdonosa. Elsőizben tagja a törvényhozásnak. A Zeneművészeti Főiskola küldötte be a felsőházba.

Husz Béla dr., kertészeti tanintézeti r. tanár. Született Felkán, 1892-ben. Középiskoláit Eperjesen, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. 1915-ben kapta meg tanári oklevelét. Müködését mint tanársegéd Mágócsi-Dietz tanár mellett kezdte meg, majd a fővárosba került, ahol 1922-ig teljesitett szolgálatot, kisérleti adjunktusi minőségben. Később a kertészeti tanintézet r. tanárává nevezték ki. 1925/26-ban a Rockefeller-ösztöndijjal Sant Pauloban és Washingtonban járt tanulmányuton. Cikkei és értekezései főleg a Természettudományi Közlönyben jelentek meg. Számos szakegyesület tagja.

Huszár Aladár dr. *(baráti)*, Budapest sz. főv. főpolgármester. Született Ipolybalogon 1885-ben. Középiskoláit a budapesti kegyesrendi gimnáziumban és a Ferenc József Intézetben végezte. Jogi tanulmányokat a budapesti és a genfi egyetemeken folytatott s ezek befejezése után jogtudori oklevelet szerzett. 1908-ban Hont vármegye szolgálatába lépett, ahol hamarosan másodfőjegyző lett. Önkéntesi évét az 1. honvédhuszárezrednél szolgálta le és a világháboru kitörésekor ezzel az ezreddel került az orosz hadszintérre és részt vett az 5. lovashadosztály ütközetében; előbb Guilleaume ezredes, később pedig Hodula ezredes csoportjában és végül pedig a 129. dandárnál teljesitett szolgálatot. Kétszer megsebesült. Háborus kitüntetései: a III. o. katonai érdemkereszt, az ezüst és a bronz Signum Laudis, mindezek a hadiékitménnyel és kardokkal, a Károly csapatkereszt, a sebesülési érem két sávval és a II. o. porosz vaskereszt. 1919-ben, a kommün bukása után, Nógrád és Hont vármegyék kormánybiztosi teendőinek ellátásával bizták meg. Ebben a minőségben tevékeny részt vett a nemzeti érzésü polgári társadalom megszervezésében. Nagy szerepe volt a cseheknek Balassagyarmatról való kiüzésében. 1922-ben a megye főispánjává nevezték ki. Ebben a minőségben 1923 februárig állott a megye élén. 1925-ben Esztergom és Komárom vármegye főispánja lett. 1932 junius havában Győr vármegye főispánjává nevezték ki. A közigazgatás terén és a megyei szolgálat élén szerzett érdemei elismeréséül a II. o. magyar érdemkeresztet a csillaggal kapta meg. 1932 november havában főpolgármesterré választották.

Huszár Károly *(sárvári)*, volt miniszterelnök, a felsőház tagja. 1882-ben, az alsóausztriai Nussdorfban született. Atyja gyógykovácsmester volt. Iskoláit Ischlben és Szatmáron végezte, majd tanitói oklevelet szerzett. Az esztergommegyei Bajnán volt tanitó, azután a „Néppárt" cimü lap szerkesztője lett. Egyik megindítója a keresztényszocialista mozgalomnak Magyarországon. Résztvett a Katholikus Népszövetség megalakitásában. Az „Alkotmány"-nak és több fővárosi napilapnak munkatársa volt. Husz éven át szerkesztette a Népujság cimü hetilapot. 1910-ben három ellenjelölttel szemben választották meg a sárvári kerületben néppárti programmal. Főként szociális kérdésekkel foglalkozott, a háborus országgyülésen pedig a katonák választójogáért, a hadikárosultak, rokkantak, özvegyek és árvák érdekében s a hadseregszállitási visszaélések ellen küzdött. Nagy része van abban, hogy a Károlyi-forradalom idején átalakitották a régi néppártot keresztényszocialista párttá. Az igy megerősitett párt azonban már nem éreztethette erejét a választásokon, mert kitört a bolsevizmus. A vörösök, mint régi keresztény politikust, börtönbe vetették, ahonnan ötheti fogság után Ausztriába menekült. Ausztriából József főherceg a kommün bukása után táviratilag hivta haza s a Friedrich-féle kormányban kultuszminiszter lett. Főmunkája volt a magyar iskolák megtisztitása a bolseviki tanerőktől. A Clark-féle tárgyalások idején a politikai pártok elfogadták Huszár kibontakozási tervét s annak alapján koncentrációs kormány alakult, melynek az alkotmányos élet helyreállitása volt a feladata. E kormány elnöke Huszár lett. Kiiratta az első nem-

Zlubay Andor

U. 3357

Pesti Napló. 1937.
jan. 24. (H. lett a
Nemzeti Szalon ujjárga-
lója; arckepjei.)

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
1939 jan. 26.

16.289/1938 szám

III.

Hivatkoz

kelt 764/1938 számú f

séget, hogy dr.Lux Ká

templomrom biztositás

számú rendeletemmel k

elszámolását 2.212.08

túlkiadással elfogadh

A túlkia

Hubay Andor

— **Horthy Miklósné a Szinyei-Társaság kiállításán.** A kormányzó felesége szerdán délben megjelent a Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület helyiségeiben és megtekintette a Szinyei-Társaság jubiláris kiállítását. A Főméltóságu Asszonyt Hubay Andor, a Nemzeti Szalon igazgatója fogadta, majd Petrovics Elek, a kiállítás rendezője és Sidló Ferenc, a Szinyei-Társaság főtitkára kíséretében végigkalauzolta a kiállítási helyiségeken. A Főméltóságu Asszony egy órát tartózkodott a termekben és a látottak felett legmagasabb megelégedésének adott kifejezést.

Pesti Hirlap
1940 febr. 8.

BONN, DEN 23.5.1939

m Verteilung an Interessenten

Kunsthistorischen Institut der

n / Rhein.

Hubay Andor

l.

Ozorán. 1936. II.
évf. 17 sz. 27. l.

Kraggterinte

Még 1918 ban a bécsi
főoltára helyreállítása
Forberger Vilmos főgy
-ajánlotta, hogy mi
a Miemlékek Orsz. Bizot
fel. Ő a rajzokat el is k
az összeomlás, a felvid
idéig nem lehetett a fe

Thebay

ejemplar (?)

1.

Num. Köl

1935-36.75.1

gyer

d. 61

I Kät. 8

Torma

Carl

Neue Inschriften aus Dacien.

(Sonderabdruck aus den „Archaeol.-epigraph. Mittheilungen aus Oesterreich“ Band III, Heft II.)

HUBAY Andor arckép

Nincs német katonaság Marokkóban

Időjárás
Várható időjárás a következő 24 órára: Gyengébb légáramlás. Száraz idő. Az éjjeli fagy tovább erősödik, a nappali hőmérséklet alig változik

NEMZETI UJSÁG

XIX. évfolyam 7. szám ◆ VASÁRNAP ◆ Budapest 1937 január 10

Vad pánikban menekül a spanyol vörös milicia — Törökország az alexandrettei szandzsák tartományi függetlenségét követeli — Trockij Mexikóba érkezett

Olaf norvég trónörököst az oslói magyar képzőművészeti kiállitás megnyitásán

P. Röwde magyar főkonzul és

Hubay Andor, a Nemzeti Szalon igazgatója, fogadták

Szauer Árpád, a Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézete h. főkönyvvezetője harmincöt évi szolgálat után nyugalomba vonult

NE FÉLJENEK TŐLE!

Szociális reform, mondja valaki békés beszélgetés közben, esti fekete mellett és komoly, értékes magyar embereknek sötétül el az arca. Egy kicsit igazuk is van: az a reformhalandzsa jut eszükbe, amely három esztendőn át ködösitette el a közéletet. Magunk is érezzük, amikor az irógép karjai mögül gondolatsebesen előbukkan a szó, hogy valami tapad hozzá, mellékize van, mint az északi népek tengeri hallal táplált libahusának. Mi természetesen nem gondolunk a mellet döngető és az alkotmány évszázados pilléreit fürészelő álreformra. A szó értelmét végül is nemcsak mondatbeli helyezkedése, hangsulya s a rárakódott emlékek patinája adja meg, hanem az is, hogy mit akar kifejezni.

Sokan vannak az országban, akik már a puszta szóra ludbőröznek. Hány társaságban történik meg, hogy valaki kiejti: *szociális reform* és erre néhányan összerezzennek, szemmellátható utálkozás fut végig rajtuk és nyomban en garde-ba helyezkednek. Kommunistabeszéd, mondják harciasan. Jól tudják, hogy a „kommunista"-vád az a generális antitoxin, amely biztosan és veszélytelenül öl meg minden szociális csirát. Nem gondolnak arra, hogy éppen a szociális reform az egyetlen hatásos védőoltás a bolsevizmus ellen. Ez nem a sátánt Belzebubbal való kiüzés kétélü fegyvere, ahogyan a reform idegsokkosai végső tromfra kivágják. Ellenkezőleg a szociális reform éles és kemény fegyver a nyomor és felforgatás osztódással szaporodó, egyre keservesebb és egyre arcátlanabb sátánai ellen.

Megkérjük a ludbőrözőket: nézzenek körül az országban, de alaposan és tárgyilagosan. Nézzék meg, mennyien viaskodnak a nyomorral, mennyien hullanak el, mennyien adják el magukat a kétségbeesés és az éhség deliriumában ennek vagy annak a dühödt szélsőségnek. Akik félnek a szociális reformtól, menjenek ki egyszer egy napra a szegedkörnyéki tanyákra, tapogassák meg a csontvázzá fogyott gyerekek tagjait. Menjenek el a Nyirségbe, vagy a Tápióságba, ahol a szekták megszállott haláltáncát járja a népnek az értékesebbje. Vagy ne is menjenek olyan messze: nézzenek körül a városban, a megyében, ahol laknak. Vegyék számon a rokonságukat, a barátaikat, személyes, kedves ismerőseiket: hány lézeng közülük állás nélkül? Hány gyötrődik más munkataposó kerekén, mint amihez kedve, tehetsége, készültsége van? Nem is kell a népet, a munkásságot példának felhozni. Akármerre fordulunk, a középosztály, az értelmiség sorait épp ugy tizedeli a nyomor, éppen ugy vágynak a javak igazságosabb elosztása, az emberségesebb fizetés, a hosszabb szabadság, a rövidebb munkanap után!

Akik a szociális reformtól félnek, nemcsak a való helyzetet nem ismerik, de — ugy látszik — még azt is elfelejtették, amit a történelemből tanultak. Csak végig kell lapozni a középiskolák hatodik, vagy hetedik osztályának történelemkönyvét: már a fejezetcimek puszta olvasása megérzékelteti azt az ütemet, amelyben a társadalom intézményei változnak, rétegei cserélődnek. Nem volt még a történelem folyamán társadalmi, vagy gazdasági rend, amely ne alakult, ne fejlődött volna. Nem is rövidlátás, egyenesen vakság kell ahoz, hogy valaki egy pillanatra is elhigyje: éppen a mai társadalmi rend, éppen a mai gazdasági rendszer oly tökéletes, hogy nem szorul javitásra, reformra.

Átlátszó demagógiának esik áldozatul az, aki a szociális reformot a felforgatással próbálja azonositani. Felforgatás? Forradalom? A szociális reformnak éppen ellenkező ellenjele van. A szociális reform nem revolúciót jelent, hanem evolúciót. Nem vérrel, vassal ütött sebeket, hanem gyógyitó, gondos irt a bajokra. A szociális reform nem a meglévő értékek eszeveszett elpusztitása, hanem okos, józan, belátó átmentése a jövőre. A reform nem felelőtlen mindentváltoztatás, hanem gondos mérlegelés, elmélyedő tanulmányozás után a tarthatatlan állapotok megjavitása. A szociális reform arra való, hogy korfordulókon zökkenés nélkül átsegitse a nemzeteket és a társadalmakat a válságos időkön. A reform az élet törvénye: a természetben minden változik, minden megujul, a régi lassan korhad, az uj szárba szökken. Az evolúció, szemben a revolucióval, a természetnek ezt az örök békés fejlődését akarja követni, ezt a megváltoztathatatlan ütemet, amely ellen csak berzenkedni lehet, de megállitani nem.

A középkor minden bizonnyal szilárdabb, keményebb, kötöttebb, biztosabb életforma volt, mint a mai, mégis helyet kellett engednie uj eszméknek, uj törekvéseknek, meg kellett nyitnia kötöttségének korlátait uj rétegek előtt, gondolatainak mesteri dómját uj gondolatok előtt. Götz von Berlichingen jut eszünkbe, ha a reformtól rettegőkre gondolunk, a vaskezü lovag, az igazi középkori férfi, aki talán emberebb ember volt, mint a mai ellenkezők legtöbbje. Ő is felemelte csontos, megva-

ISTENEK ALKONYA

IRTA: **HAJNÁDY PÁL**

1.

Különös zavar és izgalom futott rajta keresztül, amikor kocsija a főváros határába ért. Keserübb lett a levegő és az est a ciprusok lombjánál is feketébb. Irtózott a várostól, az itt elszenvedett mult emlékei gyötrően nehezedtek rá.

Szülővárosának ciprusaira gondolt visszsza, a csendes munkában eltöltött interamnai hónapokra és hirtelen feleszmélt arra, hogy baráti köréből milyen kevesen maradtak életben. Azok pedig, akik még szuszognak, nemcsak másokat éltek túl, hanem önmagukat is. Az elmult őrült idők annyi sok évet raboltak ki életük közepéből — hogy barátai és sajnos ő is — szinte önmagukból kiesve, némán jutottak el a vénülés kőszürke partjára.

Kiváncsiságból mégis visszatért Rómába, barátja, Juvenalis, levelében egy *áramlatot* emlegetett, amely ugyan a föld alatt ássa medreit, de már a müveltebb emberek szomja és érdeklődése is rátalált a mélyvizekre.

— Rómában minden különös és bevalhatatlan áramlat összefolyik — hesegette el magától a láthatáron összegyült és feléje integető rémeket.

Az iró kocsija végiggördült a Via Nomentanán. Kimenős katonák ácsorogtak a gőzfürdő kapuja körül, egyiptomi lányok, akiknek szépsége nagyon divatos volt mostanában.

Behunyta szemét, mikor az Alta Semita macskaköves utcájába értek. a kocsi zötyögése elszéditette . . . behunyta szemét . . . Juliát akarta látni. Nemsokára a lány kemény kis keze rásimul majd a nyakára és közölni fogja vele égető titkát. . . Vigyázni kellene a gyerekre, még fogékony és lágy a lelke, mint a viasz. Különös kis teremtés Julia, felesége unokahuga. Néha önfeledt és vidám, mint egy ugrándozó fekete rigó, máskor meg zavarba ejtően hüvös. . . És hogy hasonlit a feleségére! Agricola lánya is ilyen volt valamikor. És miket tud kérdezni! Hogy milyen emberek a germánok? Julia kinevette, mikor azt felelte neki, hogy a szemük kékebben világit, mint a tenger... Hogy ő nem buta fruska, hogy a bácsi inkább arról beszéljen neki, mit jelent az a mondat jegyzeteiben: *a germánok még hisznek abban — amiben mi már nem.*

Mi lehet az a titok, amelyet a kis fekete rigó olyan sürgősen tudatni szeretne vele? Néhány soros levele édes meleget sugárzott, mint a napfény.

2.

Kocsija a Mons Palatinus tövéhez ért. Simára borotvált arca gúnyosan összeráncolódott. A cirkusz közelében egy közéleti nagyságnak még életében emelt szobra mellett megismerte Salpatiust, az alanyi költőt, aki hadseregszállitók fejére font babért ódáival. A szobor tövében udvarolt egy termetes asszonyságnak, a szobor feleségének.

Görcsös kacagás rázta meg. Jó verstéma lenne Juvenalisnak — gondolta. — Bizony nehéz dolog ma nem szatirát irni!

3.

Felesége, aki már egy hónappal ezelőtt Rómába utazott, hogy rendbe szedje házukat, kitünő vacsorával fogadta, kedvenc káposztalevesével és szerecsendióval füszerezett kolbásszal.

Milyen kedves, milyen figyelmes asszony, neki már nincsenek titkai — tünődött az iró és megölelte feleségét.

— Gondoskodtam gyorsirókról, ha esetleg dolgozni akarsz.

— Köszönöm drágám.

— Juvenalis bejelentette magát vacsora után...

— Igazán kedves tőle... mondd szivem, hol van Julia...

— Hát... — az asszony hófehér homlokán finom redők jelentek meg — mostanában kicsit furcsán viselkedik... Esténként sétálni megy... Mondhatnám csavarog. Ez most divat.

— Nem féltem a kis rigót, meg van a magához való esze!

— Ó, az aranyifjaktól én se féltem... De...

— Beszélj drágám!

— Mindenféle tücsköt-bogarat összeolvas és egész lehetetlen embereket toboroz néha házunkba. Szektariánusokat, akik keleti mesékkel tömködik a fejét. És hallanád csak micsoda konyhanyelven beszélnek, s közbe, hogy tüzel az arcuk...

Tacitus vacsora után rövid sétára indult. Juvenálisnak üzenetet hagyott: feltétlenül várja meg.

A főtéren összerezzent. Miért? Hiszen most már félelem nélkül járhat-kelhet a városban. Az elmult veszélyek rémei nem kisértenek többé. Az uj császár napról-napra növeli a közjogokat, a polgárok szabadságát.

— Korunk boldogsága, a közbátorság már nem puszta remény — dünnyögte —, te Tacitus ujra leirhatod gondolataidat. Ez sok, ha gondolataid termékeny talajba hullanak — semmi, ha csak magadnak jegyezheted le őket.

4.

Az Argelitum könyvesei itt nyüzsögnek előtte. A Sandalarius tabernái tömve vannak „modern irodalmat" árusitanak bennük, egyiptomi amuletteket, ostoba kis tárgyakat rontás ellen, sikamlós történetkéket. Undorral elfordult.

Édes asszonyi kacagások füszerezték a levegőt, a dombok alján a villák előtt fények lobbantak fel, forró, mozgalmas élet hullámzott körülötte. De se a sétáló hölgyek suhogó selymei, a pelyhes állu tacskók gondtalan vihogásai, se a borozókból felcsendülő divatos nóták fülbemászó dallamai nem tudták elfelhőzni előtte a közelmult vigasztalan tanulságait. . . Itt a forum közelében szurták le lovát. . . Még most is hallja riasztó nyeritését. . . Öltek, szurtak, elevenen égettek, embert, lovat, élőlényt. . . Még nem is olyan régen bamba martalócokat biztak meg azzal, hogy nemes elmék müveit itt a nyilt piacon elégessék. . .

Tacitus vissolygós arccal járt az esti forgatagban.

— Azt hitték, — mormogta magában, — hogy a tüzben a szenátus szabadságát és a történelem itéletét is elhamvaszthatják. . . A könyvégetők kiüzték a filozófia

Lapunk mai száma 32 fillér

Menyasszonyi kelengyék,
vásznak, asztalnemüek stb. dus választékban
Székely Jenő IV., Petőfi Sándor-utca 9

salt öklét, ha uj eszmékről, ha a változás szükségességéről beszéltek neki. El kellett buknia. Azok, akik ma félnek a reformtól, talán nem is mind testesitik meg olyan tisztán és tiszteletreméltóan a régi kor minden erényét és nagyságát, mint az utolsó lovag. De tagadhatatlan: legnagyobb részük jóhiszemü. Nemcsak azért félnek a szociális reformtól, mert attól tartanak, hogy javaikat kisebbitik, befolyásukat csökkentik, hanem, mert azt hiszik: ez az özönviz. Holott éppen forditva áll a dolog. Az igazi, mondjuk igy: keresztényi szociális reform éppen a mai káoszban akar rendet teremteni. Viszsza akarja emelni a testi nyomorba és lelki sivárságba süllyedteket emberi méltóságukba. Vissza akarja adni a munkának a megbecsülést, a munkanélkülinek az áhitott munkát. Minden dolgozó embert hozzá akar juttatni munkájának megérdemelt és arányos jutalmához. Valamennyien az ideigeinkben érezzük a mai kor kuszaságát, az értékek hamis skáláját. A szociális reform rendszert akar vinni a rendszertelenségbe.

Azok, akik félnek a reformtól, első pillanatban paradoxonnak fogják tartani, de bizonyithatóan igy van: akik a szociális reformnak utját állják, akaratuk és meggyőződésük ellenére a felforgatók malmára hajtják a vizet. A békés reform még össze tudja majd egyeztetni az érdekeket, még le tudja csittitani az indulatokat, még fel tudja oldani az izgalmakat. De ha az idő elmulik és ez a reform elmarad: ez nemzetre és emberiségre egyformán a legnagyobb katasztrófát zudithatja.

ARTIN
hashajtó ivében segit!

Politikai Pósta

LÁZÁR ANDOR igazságügyminiszter néhány nappal ezelőtt influenzában megbetegedett. A miniszter betegségéből felgyógyult és szombaton délelőtt ismét *elfoglalta hivatalát.*

*

KOZMA MIKLÓS belügyminiszter szombaton délelőtt folytatta bácsmegyei körutját. A belügyminisztert Szeged alsóközpontban, a tanyavilág központjában *Imecs* György főispán, *Pálfy* József polgármester és *Balogh* István plebános fogadták. Behatóan érdeklődött a belügyminiszter a tanyavilág egészségügyi helyzetéről. Kijelentette, hogy az alsóközponti óvoda szeptemberben már megkezdheti müködését és azon lesz, hogy a *tanyavilágban és a falvakban minél több óvoda létesüljön.*

*

TIZ TÖRVÉNYHOZÓ, *Rakovszky* Tibor, *Horváth* Ferenc, báró *Gallasz* Rudolf, *Láng* Lénárt, *Dinnyés* Lajos, *Némethy* Vilmos, *Andaházi Kasnya* Béla, *Gaál* Olivér kisgazdapárti képviselők, *Vásáry* József felsőházi tag és *Sulyok* Dezső pártonkivüli képviselő kiséretében *Eckhardt* Tibor szombaton este *Szombathelyre érkezett.* A kisgazdapárt vezérét az állomáson *Rakovszky* Tibor országgyülési képviselő és a szombathelyi ellenzék küldöttsége fogadta. Feltünést keltett, hogy *Jánossy* Gábor volt kormánypárti országgyülési képviselő is megjelent a pályaudvaron az üdvözlők sorában és *Boross* Imre rövid beszéde után gróf *Bethlen* István és barátainak nevében köszöntötte *Eckhardt* Tibort, aki válaszában hangoztatta, hogy nem mint egy párt vezére és nem mint a Reviziós Liga alelnöke, hanem mint egyszerü magyar ember ment Szombathelyre.

*

ECKHARDT TIBOR ezután igy folytatta beszédét:

— Azért vagyok ma itt önök között, — *amikor kivánságom, kedvem és izlésem ellenére lejövetelemből politikát csináltak,* — hogy kijelentsem, hogy *én nem akarok ezen a vágányon menni* s arra kérem minden barátomat, maradjunk meg az eredeti program és a komoly szempontok mellett, amelyeket itt eredetileg is tervbe vettünk. Ha netalán ez az ünnepély mégis melegebb lesz, *mint ahogy ezt egyes ünnepróntók szerették volna,* ennek a mai, egyébként egész hétköznapi és szürkének tervezett előadás *akadályainak tulajdonitsák.* Végeredményben megköszönöm a baráti fogadtatást *azoknak is, akiknek szándéka ellenére* még melegebbé lett ez a köszöntés.

Eckhardt ezután *Tóth* Károly malomtulajdonos, gyöngyösszőlősi otthonába autózott, ahol vacsora volt. A külpolitikai előadás vasárnap délelőtt féltizenegykor lesz a kulturház nagytermében, délben pedig a Sabariában társasebédet tartanak, ahol — hir szerint — *Eckhardt* politikai beszédet mond.

*

BADENBÓL kéthetes üdülés után vasárnap este hazaindul *Darányi* Kálmán miniszterelnök és *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter. A miniszterelnök és kultuszminiszter szombaton délelőtt meglátogatta a badeni városházán *Kollmann* ny. miniszter, polgármestert és köszönetet mondtak neki a vendéglátásért, amelyben Baden részesiti vendégeit. *Kollmann* délután adta vissza a magyar miniszterek vizitjét.

*

ÉRZÉKENY BUCSULEVELET küldött a NEP szervezeteinek *Marton* Béla, a kormánypárt volt főtitkára. *Marton* Béla sok vihart keltett és sok port felvert különös pártszervező működése *ezzel az epilógussal ténylegesen véget ért. Hir szerint munkásságát azonban nem hagyja abba, hanem működése szinterét átteszi a Podmaniczky-utcába s most meg a MOVE-n akarja kipróbálni szervezési metódusait.* Szombaton tette postára *Marton* Béla levelét, amelyben kijelenti, hogy a szombati nappal *letette* a nemzeti egység pártjában viselt országos ügyvezető főtitkári tisztséget. Munkánk — mondja — messze tulnőtt a kicsinyes pártpolitika keretein. *Kezdettől fogva a támadások pergőtüzében állottunk.* Idegen eszmék és áramlatok müvelőinek állitottak be bennünket azok, akiknek ereje éppen az idegenből átplántált eszmék talajából nőtt oly nagyra. Amikor minden igyekezetük megtört a mi kötelességteljesitésünkön, akkor évszázados jól bevált eszközeikhez folyamodtak. *Szembeállitották a magyart a magyarral.* A gyülölködés, a személyeskedés soha nem látott erővel tört elő a magyar közéletben. Amint a turáni átkot, a széthuzást nemzeti sajátosságként igyekeztek beplántálni a magyar lelkekbe, nehogy valaha is megpróbáljuk nemzeti erőinket *rendszerbe* foglalni, ugyanigy nap-nap után hangoztatták, hogy minden magyar ember önálló egyéniség, akit még saját érdekében sem lehet fegyelmezett szervezettségbe állitani. Hivatkozik a szociáldemokrata szervezkedésre, valamint az olasz és német rendszer megteremtésére. Majd igy folytatja: „Erős alkotmányos központi hatalom és ezzel párhuzamosan haladó társadalmi öntevékenység a nemzeti egység mozgalmának alapgondolata. Benső meggyőződésem, hogyha 1918-ban a frontokról hazaözönlő leszerelt katonákat a társadalom nemzeti öntudatára felépült falusi szervezetek fogadták volna be, nem vesztettük volna el hazánk területének kétharmadát. *A nemzet 1526 óta nem élt független államé életet* és most, amikor annyi sorscsapás között kell minden befolyástól független, önálló és öncélu állami életünket kiépiteni, már *fokozott gondot kell forditani az iskola padjaiból kikerült, meglett polgároknak teljes értékü állampolgárrá való nevelésére.* Fanatikusan hiszek igazunkban és ez a hit adjon nekiek erőt, amiként az nekem is, további kötelességteljesitésben...“ *Marton* Béla melankólikus bucsulevelének egyes kitételei politikai körökben szóbeszédre adnak még alkalmat.

*

A KORMÁNYZÓ szombaton fogadta *Kozma* Miklós belügyminisztert, aki bácsmegyei körutjáról délben autón visszatért a fővárosba. A kihallgatáson, amely háromnegyed óráig tartott, a belügyminiszter a tárcája körébe tartozó ügyekről tett a kormányzónak jelentést.

Nőipari tanfolyamokat
(fehérnemü, füző, felsőruhavarrás és szabás, gép- és kézi himzés, montirozó stb.) **rendez** a Magy. Kir. Állami Nőipariskolában Budapest, VIII., Rákóczi-tér 4.) **1937. január 11**-től **március 30**-ig. — E tanfolyamokra a beiratkozások folyamatban vannak.

KÉTSZÁZNYOLCVANÖT
feljelentés egy szélhámos társaság ellen

A főkapitányság szombaton széleskörü nyomozást rendelt el egy eddig ismeretlen szélhámos banda leleplezésére. Mintegy öt hét alatt 285 feljelentés érkezett a főkapitányságra egy szélhámos társaság ellen, amely telefontrükkel sulyosan megkárositott több gyárat, kereskedőt és magánosokat is. A kár összesen *18.000* pengőre tehető.

AZ ISTANBULI
magyar kolónia karácsonyi ünnepélye

Az istanbuli magyar kolónia ebben az esztendőben is a régi hagyományokhoz hiven tartotta meg szépen sikerült karácsonyi ünnepélyét. A karácsonyi ünnep mindig összehozza a nagykiterjedésü Istanbulban szerteszét lakó magyarok legnagyobb részét. Karácsony első ünnepén ünnepélyes szentmise volt, szentbeszéd kiséretében a magyar kolónia kápolnájában, amelyet *Zborovszky* Ferenc, a magyar kolónia lelkésze mondott. A szentmise alatt az istanbuli magyar dalárda énekelt magyar karácsonyi énekeket, amelyeket áhitattal és a meghatottságtól könnyes szemekkel hallgattak a messze idegenbe szakadt magyar testvérek. A mise után a kápolna melletti nagyteremben a gazdagon feldiszitett karácsonyfa tündöklő fényénél osztották ki a karácsonyi ajándékokat. A karácsonyfa, amely Törökországban, ahol tilos fenyőfát kivágni, nagy (kb. 25 pengő) értéket képvisel, *Kriszt* Béla elnök ajándéka volt. Itt a kolónia lelkésze rövid beszédében kiemelte a karácsonyi karitász jelentőségét, amely ilyenkor a szegények megajándékozásának éltető eleme és köszönetét fejezte ki mindazoknak, akiknek adományai lehetővé tették a magyar kolónia szegény gyermekeinek felruházását és megajándékozását. Elsősorban köszönetet mondott *Barkóczy* György m. kir. főkonzulnak, akinek nemes szivéből fakadó áldozatkészsége lehetővé tette 25 szegény fiu és leány felruházását. A főkonzul bőkezü adományán kivül a kolónia tehetősebb tagjai is kisebb-nagyobb adományaikkal hozzájárultak a karácsonyi akció sikeréhez. Különös elismerés illeti *Unghváry* Andor zongoratanárt, aki a karácsonyi akció javára fényesen sikerült jótékonycélu hegedühangversenyt adott a „Casa Italia“ hatalmas termében, a hangverseny jövedelmének tekintélyes részét átengedve a karácsonyi felsegélyezés céljaira. 25 szegény fiu és leány kapott erős, meleg téli ruhát *Barkóczy* főkonzul bőkezüségéből és 50 gyermeket ajándékoztak meg narancsal, almával, süteménnyel, édességgel telt nagy csomaggal. A lélekemelő ünnepély a Himnusz eléneklésével fejeződött be, felejthetetlen emléket hagyva hátra a jelenlevők lelkében.

Állványok
Selyemernyők
Telefon: 1-344-57
Schäffer Béláné Erzsébet-körut 17
I. emelet

tanitóit, az igaz papokat és számkivetést mértek minden tudományos foglalkozásra, csakhogy valami nemesebb törekvés fel ne csillanhasson. . . És ezek után azt hiszitek, hogy Nerva császár csodákat fog teremteni. . . Csodákat?

— Ó bácsi a csodáknál tartasz — két izmos leánykar ölelte át hátulról Tacitust.

— Julia! Kis madaram! Hát te hol csavarogsz? . . . És milyen szép vagy . . . milyen fiatal!

— Miről mormogtál magadban, áruld el bácsi!

— Semmiről kicsim, rossz kedvü vagyok, öreg, kikoptam már az életből, már csak ugy nézem, mint valami holt anyagot. . . Gyere Julia, menjünk haza... Hát mondd kedves, hát mi az a nagy titok?

— Munkádban szeretnélek segiteni, felfedeztem valami nagyon nagyot... ne nevess ki kérlek, azt hiszem elkerülte figyelmedet. De most nem beszélek róla, majd ha otthon leszünk és egyedül.

Tacitus engesztelő mosollyal nézte az ébenfeketehaju lányt:

— Keress fel az étteremben, ha Juvenális ur már eltávozott.

Utközben hazamenet ujra átfutott rajta a nyugtalanság.

Az illatfelhők párájában a rothadás szagát érezte, az utcák esztelen forgalmában a kikerülhetetlen romlás gépezetének kattogását. Haldokló árnyakat látott a dombok fölött.

5.

Az étterem ablakain befolyt az éjszaka sötét vére. Juvenális végigdőlt a kereveten. Könnyü homoki bort ittak, előkelően és választékosan beszélgettek, az irók kifinomodott munkanyelvén. Tacitus megemlitette Salpatiust és a szobor feleségét. Juvenalis hápogva nevetett.

— Hiszen tudod, — komolyodott el Tacitus —, hogy én amugy se vagyok barátja a szobroknak. Véleményem szerint az emberi arc érceből és márványból készült képmásai törékenyek és mulandók. Inkább a lélek alakját és vonásait kellene emlékezetünkbe vésni... A lélek képe örökké való, amelyet idegen anyaggal és művészettel nem lehet megkötni, se formába önteni... legfeljebb önön erkölcseinkkel.

Juvenalis pesszimisztikusan krákogott:

— Kinek van ma lelke?! Én megelégednék egy egészséges testtel is. Gondolod, hogy Nerva egészséges?

— Bizom benne. Kétségtelenül sokat tesz a mult nyavalyáinak orvoslására. Mégis — emberi természetünk gyarlóságából kifolyólag, az orvosszerek lassabban hatnak, mint a betegségek. Az emberi test csak lassan fejlődik s hirtelen pusztul el, épp ugy a szellemet és a tudományos foglalkozást is könnyebb elfojtani, mint uj életre kelteni.

Tünődve szálltak el szavai, mint őszi szélben a rozsdás levelek.

— Eddig mást se csináltunk — dohogta a szatira iró — mint életünket féltettük, s az élet kedvéért elvesztettük azt, amiért élni érdemes...

— És megtanultuk azt barátom, mi a szolgaság legvégső foka... A titkos besugók miatt még gondolataink kicserélése is lehetetlenné vált. Bizonyára még emlékezőtehetségünket is elvesztettük volna, ha az embernek épp ugy hatalmában állna feledni, mint hallgatni!...

— Tömören és gyilkos erővel fested az elmult időket.

Tacitus legyintett; még barátaitól sem várt elismerést:

— Öregem, ma lidérceket láttam... Mi, akik a kor csucsán állunk s már nem hiszünk a régi istenekben, csak az erkölcsökben, — vajjon mit várhatunk a jövendőtől?!

— Erő, egészség, erény: ez az isten — csuklott fel Juvenalis. A földalatti szekta, az uj áramlat, amelyet levelemben emlitettem neked, még azt is hozzáfüzi, hogy: *szeretet;* ez is az isten.

— Igen... foglalkozni kellene vele... talán egy uj isten születik itt az alkonyodásban, — fáradtan csengett a hires történelemiró hangja — foglalkozni kellene vele, csak ne lenne annyi dolgom az Annalesekkel.

6.

Barátja csendesen távozott s ő fáradtan elnyult a kereveten. Félig elcsendesedett, az álom és ébrenlét örvényei között azt motyogta:

— Most érdemes lesz élni.

Könnyü fehér árnyék hajolt föléje, illatos fehér szirom.

— Te vagy az Julia? — rezzent fel az öreg iró. — Jupiterre mondom, azt hittem álmodom.

— Bácsikám, ne emlegesd Jupitert, ugy se hiszel benne.

— Mi? Hallgatóztál?

— Egy kicsit.

— Szégyeld magad!

— Boldog vagyok — sugárzott az arca.

— Miért?

— Te már egész a közelünkben vagy, de még nem tudsz róla.

— Hol? Mit beszélsz? Kinek a közelében?

— Ez a titkom. Te emlitetted, kimondtad... igen, uj Isten született az alkonyodásban.

— Semmit se mondtam! — Tacitus hirtelen fájdalmasan felszisszent. Régi vesebaja kiujult. Heves görcsök gyötörték.

Julia még mondani akart valamit, de a szenvedő ember megijesztette, fellármázta a házat.

Az irót meleg takarókba bugyolálták. Valaki elszaladt a görög orvosért.

A fiatal lány virrasztott mellette. Pirkadáskor gyöngéd szeretettel megcirógatta Tacitus verejtéktől iszamlós homlokát.

— Isten veled! — lábujjhegyen osont ki a házból.

7.

Három napig férebeszélt Tacitus, mikor magához tért, Juliát kereste.

— Eltünt! Harmadik napja keresteti jük, az egész várost felforgatták érte... Annak a veszedelmes szektának buvóhelyeit is sorra vették. Hiába. Nem került meg! — Tacitus felesége könnyezett. — Biztos ők csalták el! Elvitték a föld alá... Szörnyü bün...

— Ne sirj... ne sirj... Nem a bün vitte el. Nem a csábitás. Romlatlan lelkülete. A hite. Szép titkot takart az arca... Mit is mondtam akkor este Juvenalisnak?

Kimerülten hátradőlt, a hideg rázta. Alkonyodott.

J. Lubay Andor

59 László

Műnchen 1937.10.27.

104.8.

48.

50. SZAKÁLAS FÉRFI KÉPMÁSA.

Dombormű töredéke palombinói márványból. Magassága 15 cm. Szélessége 12·5 cm. Hiányzik az orr hegye, a száj és az áll. Sérülések a fülön, a hajnak és szakálnak több helyén. Rómából való.

Görög férfiúnak az arcképe, már idősebb korban. A kidolgozásról ítélve (a pupilla is ki van faragva), a Krisztus utáni II. századból való, de valószínűen csak másolat és az eredetije régebbi, talán hellenisztikus korban keletkezett.

Paul Arndt: Bärtiger Kopf, vielleicht Platon. Römische Kopie.

EGYETEMES MŰVÉSZET

Irta: POGÁNY ÖDÖN

Rubens évfordulóra

Az ezerarcú művészet a műfajok és azokon belül a tárgykörök különféleségében igyekszik a világ-élet művészi képét adni, a szépben megfogalmazott lét-egyedeket közös szintézissé gyurni. A téma és a formanyelv ezer irányba szalad szét, fölszívódik az egyetemesség organizmusának milliónyi hajszálgyökerén, de a számtalan célú részletmunka eredménye mégis egy lesz: a művészet, az *Élet vetülete az Idea síkján.* Ars una, species mille. A célok lehetnek eltérők, a művek elvonatkoztatott értelmezése az esztétikusok egymásnak ellentmondó rendszerét igenelheti, a művészi valóság önmagában azonban mindig az érző, akaró és gondolkodó emberiség életszerepének kollektiv művészi hangulatát tükrözi vissza.

Egy-egy művész az egyetemes téma-komplexum néhány sejtjét tölti ki csupán, a kozmosz művészete sok egyes egyéni művészetből fonódik össze. Az ember életkörének szépfogalmazása, a természet, érzelem, életforma művészete és az ember végtelenbe törésének, mindenségbe vágyásának, isten-keresésének misztérium-szépsége sok-sok művész munkájában kerekül egésszé.

Voltak művészek, akik művészetük révén egymagukban is megközelítették az egyetemes művészet teljességét. Wagner tudatosan törekszik arra, hogy zenedrámáiban a Gesamtkunst-ot, az összművészetet elérje. A mindenség összes funkcióját átvinni a művészetbe egy ember számára megoldhatatlan feladat, a kozmosz végtelenségét végigjárni lehetetlen, mégis voltak művészek, akik *az emberi egyetemesség szükebb körét* föl tudták dolgozni a maguk művészetében, megoldották a műfajuk minden problémáját.

Két hatalmas költői mű, a költészet mindent átfogó monumentális katedrálisa, a homeroszi Iliasz és Odysszeia, a legnagyszerűbb példája az egyetemes művészetnek, amely egy művész, illetőleg egy mű keretén belül összesürit minden fontosat és részletet az emberi művészet egyeteméből. Örök, tulszárnyalhatatlan forrása lett műfajának: hasonlatai a művészek ezreit termékenyíti, kirobbanó páthosza, csendes folyású epikája, életközelsége és transzcendenciája, liraisága és drámaisága, romanticizmusa és naturalizmust, idealizmusa és realizmusa, mindenek felett pedig mély művészi költőisége a költészet minden stilusát, szélsőségét, hullámhegyét és hullámvölgyét magába foglalja. Saját eszközeinek a körén belül pedig nagy szintézise a művészileg megfogalmazott világnak: helyet talál benne a természet legkisebb paránya, megmozdul a költő szava a legjelentéktelenebb mozzanatért, mint ahogy leírja a nagy események folyását, istenek harcát.

És ezt az egyetemességet jelenti Rubens művészete a festészet számára.

A nagy flamand mester emberfeletti termékenységgel dolgozott, újabb és újabb témák kerültek kidolgozásra, a munka ütemében egymást követte a festészeti és festői tematika majd minden tárgyköre. Az ideges gyorsaság állandó feszültsége vibrál a munka közben, egyik ötlet a másikat szüli, olvasmányai, emlékei és a látványok új útra küldik fantáziáját. Soha egy benyomást nem enged el terméketlenül, megragadja, fölvázolja és ha nincs idő a témazsufoltság sürgető szavát követni kidolgoztatja tanítványaival. De a kép mégis az övé lesz: nagydinamikájú zsenije lidércként nehezedik környezetére és engedelmeskedni kényszerít.

Az invenció habzsolása, az örök művészi telhetetlenség rohanásra serkenti és a sietős hajszoltság hangulatát viszi képeire. Gomolygó tömegek, „termékeny" mozdúlatok nyugtalanítják a kompoziciót. Egymás után göngyöliti föl a művészi *tárgykörök* egész hadseregét, művészetének fonalára húz mindent, ami az útjába akad és ami az élet egy része. A Biblia és a szentek csodás világát épp úgy elkapja művészetének forrongó

Rubens: Szerelemkert

örvénye, mint az antik mitológiát, rohanva nyeli el a történelmet, a mindennapot, a valóságot és a képzeletet.

Témáink sokaságát a művészi *előadásmód* második dimenziójával szélesíti. Van amikor elbeszél, simán hömpölygő *epikával* részletes *leírást* ad, a tárgyilagos előadó részvétlenségével elsorol. Ádám és Éva csendes paradacsomi idilljében a hideg szemlélő megfigyelése kerül elénk: a minden emóció nélküli helyzet- és természetleírás, egy kis állat- és növény-egyetemesség pontos mása. Azután megtelik a történet *drámaisággal*, a betlehemi anyák kétségbeesett sikoltása sír fel vadul a képről, az utolsó ítélet dantei tömegtragédiája döbben a nézőbe a kavargó embertestek rángásai között és a shakespear-i álmok kísértet-éje borzaszt meg a szörnyek festésében, a rettenetes Meduza-fejben. De felis gazdagítja egy-egy elemmel: scenikálása sokhelyütt a klasszicizmusra emlékeztet, úgyszintén több képén kisért az impresszionizmus fénycsucsainak lágy vadsága. És mindezt vad lüktetéssel összefonja a barokk feltörő pathosza és az ő izgalmas munkadühe.

Sietős nagy témahalmaz. A természet kis állatai, az architektonikus fantázia momentumai kerülnek össze és keretet adnak az élő ember, a történő élet mozgásának. Széles alapokra fektetett szétágazó művészet, amely éppen ezért nem egységes, összefüggései lazák. A gyors munkateljesitmény, a számtalan egymástól eltérő feladat nem engedik az elmélyülést, nem adják meg a lehetőséget a kerekded, egységes *oeuvre* megalkotásához. Ez általános tulajdonsága az egyetemes művészetnek, megtalálni nemcsak Rubensnél, de még a

Hubay Andor: Kalászok

hangzanak a szívéletek lágy hangjai is, a *lira* finom harmoniája mosolyog a színes vásznakról. Rubens érzelem-ábrázolása elérte a legszélsőségesebb fokozatot, amelyet a „préciosité" watteau-i szerelemkertje jelent.

Művészetének egyetemességéhez hozzájárul a megfogalmazás technikájának, a *formanyelvnek* sokoldalúsága. A festészetnek, mint formai műfajnak számtalan lehetőségét használja fel: a hatáskeltés, a festői előadásmód multbeli vívmányait és utalásait a jövőre. Képalkotásánál megtalálhatjuk Michelangelo testdinamikájának drámai plaszticitását, Rafael szinte mértanilag kiszámitott kompozicióját, sokat Tiziano színeiből, Tintoretto „ramenfremd" diagonálisait. Caravaggio és a spanyol iskola „clair-obscur"-jét, portréiban a flamand sík-folt festést. Utalásokat látunk a greco-i tájkép sejtelmessége felé. Az utána következő történeti stilusokat homeroszi eposzokban is. A szerkesztés széteső, a megrajzolt jellemek nem következetesek, nem hűek önmagukhoz és ugyanakkor csak fölületesen megrajzoltak: tipusok. Rubens művészetének nincs szilárd gerince: vezéreszméje, egy történelmi- vagy szent-képsorozatban ábrázolt személyeinek lelki rajza rapszodikus, a fontos és jelentéktelen nincs egynsúlyban. A csábító pazar részletekért elhanyagolja a lényeget, képein a részletek pompája elnyomja a főcselekményt és szinte tárgytalanul az ezerperspektivájú élet himnusza lesz. Felületesség különösen a portréiban látszik, ahol érezni a kellő beleérzés hiányát, de ugyanakkor pompás példák a tipus-ember gazdag anyagszerüségéhez.

Az egyetemes művészet jellege *a fölületesség és a teljesség.*

HUBAY ANDOR

Művészet 1937. 5 sz. 4 l.

kép

Hubay Czebrián Andor

Magyar Nemzet

1948. ápr. 21.

(Bírósági hírek.)

A valutabíróság *Cserei*-tanácsa heteken át tárgyalta a Herendi Porcellángyár bűnügyét. A vád szerint *Enkelhardt* Ferenc, *Kummer* László, *Hubay Czebrián* Andor és dr *Krausz* József eltitkolták a gyár külföldi követeléseit. A kihallgatott szakértők szerint a gyár vezetőinek nem állt módjában egyes tételeket bejelenteni, mert Svájcba és Svédországba bizományi árut küldöttek. A svájci kiállításra küldött áru a háború utáni időkben egyrészt elértéktelenedett, másrészt a gyár anyagi körülményei annyira megváltoztak, hogy kényszeregyességet voltak kénytelenek kötni. A valutabíróság kedden mondott ítéletet a bűnperben. Enkelhardt Ferencet és Kummer Lászlót hat-hathónapi fogházra ítélte, Hubay Czebrián Andort és dr Krausz Józsefet felmentette.

OUDRY, JEAN B

1

Szárnyasok

Vászon — 125×

Bírósági hírek

MAGYAR NEMZET 1948.04.13. 4.o.

Névtelen feljelentés azzal vádolta *Hubay* Cebrian Andort, *Enkelhart* Ferencet és *Kummel* Lászlót, a herendi porcellángyár igazgatóit, továbbá dr *Krausz* József ügyvédet, hogy nagyösszegű svájci frank, svéd korona és kanadai dollárkövetelést nem jelentettek be a Nemzeti Banknál. Az uzsorabíróság dr *Cserei* Ervin elnöklete alatt hétfőn folytatta a bűnügy tárgyalását. Ezúttal *Kosztolányi* Győző, a Nemzeti Bank főellenőre mondotta el szakvéleményét. A tárgyalás során kiderült, hogy a herendi porcellángyár Svájcba és Svédországba kiállítási anyagot küldött, még a világháború alatt és az eladott tárgyak vételára időközben kiegyenlítést nyert és azt a cég a Nemzeti Banknál a törvényben előírt módon bejelentette. A vád- és védőbeszédek elhangzása után az uzsorabíróság a tárgyalást elnapolta április 20-ára, amikor ítéletet hirdet.

Keresztessy Lajos büntetőtörvényszéki tisztviselő több esetben közbenjárt, hogy vádlottak szabadlábra helyeztessenek. Ezért a védőügyvédektől kölcsönöket kért és kapott. Befolyással való üzérkedés miatt a budapesti törvényszék hathavi börtönre ítélte, társai közül dr *Keemen* Ernőnét háromhavi fogházra ítélte, míg dr *Borbás* Gábor ügyvédet felmentette. A tábla hétfőn foglalkozott a bűnüggyel és Keresztessy büntetését tízhavi börtönre emelte fel. A másik két vádlottra vonatkozó ítéletet helybenhagyta.

Galambos János 42 éves cipészmestert a népbíróság kötélhalálra ítélte, mert társaival kivégzésekben vett részt. A NOT másodfokon helybenhagyta az ítéletet. Az elítélt kegyelmet kért, a köztársaság elnöke azonban a kegyelmi kérelmet elutasította. A népbíróság rövidesen kihirdeti Galambos előtt a legfelsőbb döntést.

fejlődést. A feudalizmus bincseitől megszabadított parasztságot a nagytőke bilincseitől is meg kell szabadítani. Szükség van *a függetlenségi frontba tömörült erők szorosabb összefogására, de az önálló pártkeretek fenntartása mellett.* Vannak egyenes olyan feladatok, amelyeket *egyik vagy másik párt* csak megoldani. A kisgazdapártnak történelmi hivatása, hogy a polgárság és a parasztság körében végezzen nevelő munkát.

Reök Iván az egyház és az állam viszonyáról

Rubletzky Géza, *Tolnai* Gábor, *Németh* Imre, *Gárday* Gábor, *Gáspár* Ervin és *Koczkás* Gyula után *Reök* Iván az *egyház és az állam viszonyáról* szólt. Hangoztatta, hogy a kisgazdapárt *valláserkölcsi alapon* áll. Éppen azért fontos e kérdés kielégítő megoldása. Az állam és az egyház egészséges viszonyának az a lényege, hogy

tenni amellett a külpolitika mellett, amely *az amerikai imperializmus háborús fenyegetéseivel szemben a békét építő népek táborában jelöli ki a magyarság helyét.* Ma már Angliában is megingott a háborús uszítók önbizalma. Bebizonyosodott, hogy a *demokrácia frontjának szilárdsága, belső biztonsága, építő szándéka keresztülhúzza az amerikai imperialisták terveit.* Magyarország egyik fontos lánceszeme a békés, demokratikus erők frontjának. Szerte az országban mindegyre több jel mutat arra, hogy a *Függetlenségi Front megszervezése valóságos új nemzeti, demokratikus tömegmozgalommá kezd válni.* A kisgazdapárt ezeket a törekvéseket mindenütt elősegíti, hiszen *politikai felemelkedését elsősorban a Függetlenségi Fronthoz való tartozandóságának köszönheti.* A kisgazdapárt őszinte, szilárd, minden kétértelműséget kizáró politikai magatartással akar az újjászervezendő Függetlenségi

Hubay Andor

festő

Th. főkonzulok. A norvég kormány tiszteletbeli főkonzullá nevezte ki *Hubay* Cebrian festőművészt, néhai *Hubay* Jenő, a nagy magyar hegedűművész fiát. A belga kormány *Haggenmacher* Henriket nevezte ki Budapestre tiszteletbeli konzulnak. A köztársaság elnöke mindkettőnek megadta a működési engedélyt.

Magyar Nemzet

1948. márc. 2.

Lelet, sopronvidéki IV.74

— donja-Z dolinai IV.74.

Hubay Andor

DÉRY BÉLA ÖRÖKE. *Déry* Béla hirtelen halálával megüresedett néhány tisztség a magyar képzőművészeti adminisztrációban. Nem bőven dotált állások, hanem fáradságos és sok munkával járó nobile officiumok. Nincsen igazgatója a Nemzeti Szalonnak, nincsen főtitkára a Képzőművészek Országos Szövetségének, és nincsen miniszteri biztosa a külföldi kiállításoknak. Ezek volnának a legfontosabbak a még egynékány adminisztráció mellett, melyeket Déry Béla fáradhatatlan agilitással ellátott. Fontos őrhelyek ezek, melyek mind egész embert kívánnak. A Képzőművészek Országos Szövetségét azért alapította meg annakidején Déry Béla, hogy legyen a magyar művészeknek egy egységes szervezete, melynek működése a maga pártatlanságával és a magyar művészet egész területére kiterjedő munkájával kellő alapja lehessen az egység megteremtésének. Ma nem kevésbbé aktuális ennek a szervezetnek kiépítése, mint volt akkor, amikor megalakult. Termékeny és szép gondolat volt ennek a művészeti szervezetnek létesitése és nem szabad engedni, hogy Déry Béla halálával megsemmisüljön. Már csak azért is sürgős feladat a Szövetség főtitkári tisztségének betöltése, mert tudvalévően a Szövetség Déry Béla utolsó kezdeményezése gyanánt megalakitotta a képzőművészek nyugdíj és segélyegyesületét. Sürgős szükség, hogy a Szövetségnek ez a szerve mielőbb megkezdje munkásságát.

Egy hosszan elnyúló, interregnum nagy károkat okozna a Nemzeti Szalonnak is, melynek első kötelessége kell legyen, a kiállítások színvonalának emelése. A multban is sok jogos kifogás hangzott el a Nemzeti Szalon kiállításaival szemben, reméljük, hogy az új igazgató *Hubay* Andor, kinek kinevezéséről lapzártakor értesülünk, új szellemet és jó kiállításokat hoz a megtépázott tekintélyü kiállítási helyiségbe.

Kevésbbé sürgős, de annál fontosabb, hogy a külföldi kiállítások rendezését is megfelelő kezekbe adják. Senki nem vonja kétségbe, a külföldi kiállítások nagy fontosságát, épp ezért alaposan körül kell nézni, hogy művészeti propagandánknak ez a nagyfontosságú szerve megfelelő kezekbe kerüljön. Ez nem lesz könnyü feladat, mert elfogulatlan, pártokon és csoportokon felülálló szakembert kell találni, akinek megfelelő képességei és relációi vannak ahhoz, hogy a külföldön művészeti propagandánkat irányítsa.

Déry Béla mindezt egyedül csinálta, most legalább három

kiváló férfinak kell majd, akik ezeket a fontos tisztségeket ellátják. —45

Képzőművészet

1933. 57. sz. 45. l.

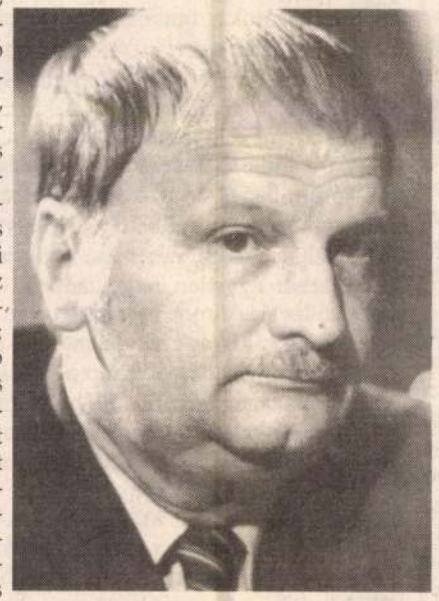
MOLNÁR MARGIT: KERÁMIA
Az Orsz. Iparművészeti Egyesület kiállításáról

HUBAY Cabrian Andor Jenő

Szabó Iván és az álomfejtők

Az ipar túl van a mélyponton

Szabó Iván ipari és kereskedelmi miniszter esetében az év fordulója egyúttal miniszteri kinevezésének évfordulója is. Kétszeresen is időszerű hát a számvetés, hiszen 1992. hivatalba lépésének első éve volt. Mit végzett a miniszter és mit a gondjaira bízott tárca? – ez a témája beszélgetésünknek.

Grnák László felvétele

– Nem kifejezetten népszerű feladatok hárultak önre az elmúlt évben, építés helyett – kényszerből – elsősorban leépítéssel kellett foglalkoznia. Nem vette el ez a kedvét?

– A magyar ipar átállításával kapcsolatban valóban nem kifejezetten népszerű feladatokat kellett végrehajtanom az elmúlt esztendőben, de meggyőződésem, hogy a népszerűtlen feladatokat is lehet jól és rosszul végezni. Elkerülhetetlen tennivalókról volt szó, és a munkakedvemet éppen az adta, hogy az elkerülhetetlen folyamatokat megpróbáljam úgy irányítani, hogy egyrészt az átmenet elviselhető legyen azok számára, akik szenvedő alanyai az átalakulásnak, másrészt pedig megmutassam: ilyen körülmények között is lehet értékeket menteni és felmutatni a kivezető utat. Azt hiszem, mindhárom kérdésben sikerült valami olyasmit letennünk az asztalra, ami bizonyítja: ha a törekvéseink nem is mindig voltak száz százalékig sikeresek, de mindenképpen illeszkedtek a fenti gondolatmenetbe. A válságkezelő programmal és a benne szereplő tizenhárom vállalaton kívüli más vállalatoknak nyújtott segítséggel – Ózd és a Dimag esetére gondolok elsősorban –, valamint a bányászat ügyében végzett tevékenységünkkel talán sikerült megkönnyíteni az átmenetet. Az év elején meghirdetett és az eredeti határidőre kidolgozott iparpolitikai koncepció pedig jól példázza a hosszú távú gondolkodásunkat is: a program az ezredfordulóig, sőt perspektívában 2010-ig utat tud mutatni a magyar ipar számára. Éppen azért úgy vélem, hogy 1992. összességében mégicsak sikeres esztendő volt.

Sikerre voltam ítélve

– Egy évvel ezelőtt Bod Péter Ákostól vette át a tárcát. Nem adatott meg önnek, hogy a kormányzati ciklus négy teljes évét végigdolgozza a minisztérium élén. Jelent-e ez hátrányt a munkájában?

– Hátrány abból a szempontból, hogy mivel a négyéves cikluson belül közel a félidőhöz vettem át a tárcát, esetleg nem lesz elegendő időm az elképzeléseim valóra váltásához. Bár az is tagadhatatlan, hogy az első másfél évben, amíg Bod Péter Ákos volt a miniszter, olyan dolgok történtek, amelyekkel sem a kormányprogram, sem a választási programok nem számoltak. Ebben az időben bomlott fel a Szovjetunió, indult el a jugoszláv polgárháború, tehát a külgazdasági és a külpolitikai körülmények oly mértékben változtak, hogy az 1990-ben megfogalmazott elképzeléseket semmiképpen nem lehetett volna változtatás nélkül megvalósítani. Olyan helyzetben kerültem a miniszteri székbe, amikor a külső és belső feltételek adottságként voltak kezelhetők, és az elrugaszkodási pont már nem hozott döntő változást. Egyébként is: mivel a leépülés közepette léptem be, bizonyos mértékig szinte sikerre voltam ítélve. Mert a mélyrepülésnek az utolsó fázisát elkapni akár hálás feladat lehet.

– Mennyit változott a magyar gazdaság és azon belül az ipar az eltelt egy év alatt?

– 1992-ben lezajlottak a nagy változások. December végén a kiinduló januári állapothoz képest az ipar termelése már nem csökkent. Emögött rendkívül radikális szerkezetváltás húzódik meg: ma már nem a régi gazdálkodó egységek termelnek ugyanannyit, hanem egy egészen más szerkezet állít elő ugyanakkora értéket. Ez magában hordozza a növekedés csíráit is. Az elmúlt évben gyakorlatilag piacosodott a kereskedelem, bár vannak még üzlethálózatok, elsősorban a vendéglátás és a szállodaipar területén, ahol még nem fejeződött be a privatizáció. Teljesen piacosodott viszont az építőipar: az egykori állami építőipar hatezer szervezetre bomlott szét. A gazdaság egésze is lényeges változáson ment keresztül, korábban nagyon nehezen kezelhető folyamatok végére értünk. Összeomlott a KGST-piac és az egész szovjet birodalom, lezajlott a magyar piacváltás, túljutottunk az infláció csúcspontján. Hosszabb távról visszatekintve erre az időre, azt lehet majd mondani, hogy '92-ben a gazdasági rendszerváltás minden lényeges mozzanata megtörtént. Kialakultak a gazdaság piaci működésének jogi és intézményi keretei, megszületett az EK-val való társulási szerződésünk.

Ellenállás házon belül is

– Milyen célt tűzött ki önmagának az elmúlt évre, és mit sikerült abból megvalósítania? Érték-e kudarcok?

– Két alapvető fontosságú kérdést tűztem ki magam elé erre az évre, amikor átvettem a tárcát: 1. el kell készíteni az iparpolitikai koncepciót; 2. meg kell teremteni a feltételeket ahhoz, hogy hosszú időre nyugvópontra jusson az energiatermelés a szénerőművek és a mögöttük lévő bányák fúziója által. Természetesen millió részletkérdés volt még, hiszen céljaink és feladataink között szerepelt többek között az ipari és a kereskedelmi privatizáció technikájának kidolgozása és megvalósítása, sőt az egész válságkezelés. Azt hiszem, ezekben a témákban sikerült is kellőképpen előrelépnünk, még az év utolsó napjaiban is adtunk munkát a parlamentnek. Kudarcnak érzem viszont, hogy az erőművek és a bányák összevonását – bár kormányhatározatok is megerősítették – az év végéig nem sikerült tető alá hozni. Világossá vált számomra, hogy a miniszter lehetőségei is korlátozottak. Rendkívül erős szakmai ellenállásba ütköztem ugyanis mind az erőművi oldalon, mind pedig a felszámoló bányászati szervezet részéről: mindkét fél úgy éli meg, hogy a fúzió kisebb működési területet ad neki és vállalati szintre zsugorítja a kormányzati problémákat. Ezen a téren tehát nem sikerült elérnem mindazt, amit szerettem volna. Tagadhatatlan viszont, hogy testközelbe került a megoldás, és az idén, az első negyedévben remélhetően sikerül pontot tenni a végére. Nevetségesnek tűnhet, de bizonyos mértékig kudarcot jelent számomra, hogy a minisztériumi apparátusban nincs központi iktatás. Nagyon nehéz nyomon követni a levelek útját. Erre egy esztendő alatt sem sikerült megoldást találni. Illetve csak most, '93. január elsejével lépett életbe az új rendszer, amellyel szemben házon belül volt nagy az ellenállás.

Történt viszont tavaly egy s más, amit szakmai sikernek lehet elkönyvelni. Ha nem is személyesen a miniszter, de mindenképpen a minisztérium érdemének kell tekinteni például azt, hogy a Világbankkal százmillió dolláros hitelszerződést kötöttünk a kereskedelem logisztikai rendszerének és egész struktúrájának átalakítására. Sikernek érzem azt is, hogy a válságkezelés során végre tisztáztuk: a magyar nagyiparból, a nagyvállalatok közül melyek azok, amelyekkel hosszabb távon számolni kell mint termelő szervezetekkel és melyeket kell közvetlenül a piac hatásának kitéve mérlegre állítani. Mint ismeretes, megszüntettük a múltból örökölt állami terheket ott, ahol akadályozták az egyébként életképes egységek működését. Sikeres lépéseket tettünk a privatizáció keretén a struktúraváltás érdekében is. Ennek eredményeképpen a száz százalékig privatizálható vállalatok az ÁVÜ-höz, a stratégiai és egyéb szempontból fontosak pedig az Állami Vagyonkezelő Rt.-hez kerültek. Fontosnak tartom, hogy a kutató-fejlesztő vállalatok az utóbbiak között szerepeltek, aminek a szellemi és anyagi érdekek megmentése szempontjából van nagy jelentősége.

Piacosodó gondolkodás

– Egy évfordulós számvetésben talán lehetünk annyira szubjektívek, hogy megkérdezzem: mit tart a legnagyobb személyes sikerének?

– Nemrég Dunaújvárosban jártam, ahol egy munkásgyűlésen, bejelentettem, milyen megoldásokkal próbálja a kormányzat tehermentesíteni a Dunai Vasművet. Vasárnap, a Hét kamerája előtt a gyár egyik villanyszerelője azt mondta: sokat olvas újságot, hallgat rádiót, néz tévét, de amit a minisztertől a munkásgyűlésen hallott, az teljesen új volt a számára. Személyesen azt tartom a legnagyobb sikeremnek, hogy egy munkáskollektívának olyan információkat tudtam adni, amelyek egyéb csatornákon nem jutottak el hozzájuk. És a nehéz helyzet ellenére megértették a kormányzat szándékait.

– Ön az építőipar és a kereskedelem piacosodásáról beszélt. De vajon piacosodott-e már kellőképpen a gondolkodásunk, merünk-e befektetni, kockáztatni?

– Sajnos, erre negatív választ kell adnom. A gondolkozásunk még nem kellő mértékben piacosodott, bár spontán folyamatokban a lakosság már piacosan gondolkodik. Például akkor, amikor a viszonylag magas infláció idején a bankba vitte a pénzét. Ez spontán felmérése volt annak, hogy a kamatjövedelmek biztonsággal besöpörhetők egy inflációs időszakban. Hozzá kell azonban tennem: ezt a lakossági reakciót bizonyos mértékig a politikai stabilitásba vetett hitnek is érzem, hiszen mindenképpen bizalom kellett ahhoz, hogy az emberek higgyenek az infláció megfékezhetőségében. Igazából azonban még nem jött el a nagy befektetések és a nagy kockáztatások ideje. Ma még a kisebb és biztos jövedelemben hisznek az emberek. Most, az infláció leszálló ágában eljutottunk addig a határig, ahol a kamatjövedelmek radikálisan csökkennek, és egy ésszerű kockáztatás mellett már a tőkebefektetési jövedelmek nagyobbak lehetnek. Az áttörést azonban még nem érzem. Minden előzetes várakozással ellentétben az MRP-programnak, a dolgozói részvénytulajdonlásnak nincs olyan átütő sikere, sokunkból hiányzik a tulajdonossá válás szándéka. Az elmúlt negyven év kiölte az emberekből a kockáztatást és a tulajdonosi pozíció megbecsülését, sőt felnőtt egy generáció, amely számára tulajdonosnak lenni bűnnek számított.

Vége a mélyrepülésnek

– A kormány ebben az évben sokat foglalkozott a válságövezetekkel, a megmentésre ítélt tizenhárom nagyvállalat sorsával, de mintha megfeledkezett volna a kis- és középvállalkozásokról. Mi a véleménye erről a kritikáról?

– Őszintén szólva, nem érzem megalapozottnak a bírálatot, hiszen a tárca – az Országos Kisvállalkozás-fejlesztési Iroda szerkesztésében – 1992-ben vitte a kormány elé az egész vállalkozáspolitikát, s egy bőre méretezett kormányhatározat is született belőle. Ennek egyik része már realizálódott napjainkra: megszületett a hitelgarancia intézményrendszere, ami nagyon lényeges a kis- és középvállalkozások szempontjából. Ide tartozónak érzem a hitelkonszolidációs rendszer működtetését is, amely a kis- és középvállalatoknak tette könnyebbé a hitelhez jutást. Három százalékra vittük le az Egzisztencia-hitel kamatát, s ez – háromszázalékos kezelési költség mellett – összességében több mint tíz százalékkal csökkentette az E-hitel igénybevételének költségeit. Azt hiszem tehát, hogy a vállalkozások számára éppenséggel nem rossz a mozgástér. Kétségtelen ugyanakkor, hogy a piac szűkülése őket is érinti. A kritika elsősorban azok részéről hangzik el, akik már a nyolcvanas években is vállalkoztak. Csakhogy akkor még nem volt verseny. Ma a kormányt vélik a legnagyobb ellenfelüknek az adóterhek miatt, holott valójában a tízezerszámra megjelenő konkurencia határolja be mozgásterüket.

– Tavaly sokat írtak az újságok gyárbezárásokról, munkáselbocsátásokról és talán a kelleténél is kevesebbet arról, hogy időközben azért üzemeket is avattak, beruházásokba is kezdtek. Sőt az utóbbi időben a statisztikák arról tanúskodnak, hogy némi élénkülés mutatkozik az ipari termelésben. Azt jelenti ez, hogy vége a mélyrepülésnek?

– Egy kicsit magam is fájlalom, hogy egy háromszáz fős gyár bezárása nagyobb izgalmat kelt a sajtóban, mint egy több tízmilliárdos beruházás megindulása vagy átadása. Eldugott kis hírben jelent meg például, hogy az ősszel Százhalombattán olyan finomítót adtunk át, amely a környezetvédelem szempontjából is igen fontos és lehetőséget ad az ólommentes benzin választékának és mennyiségének bővítésére. Hasonlóképpen kevesen tudnak arról, hogy a miskolci Elzettnél húszmilliárd forintos beruházás kezdődött olasz kormányhitelből. Megjelent egy egészen új iparág, a személygépkocsigyártás: először a Suzuki, majd a GM Opel és a Ford jelent meg, legutóbb pedig az Audi tette le a voksát Magyarország mellett. De ezen túlmenően is számos olyan beruházást említhetünk – beleértve a Siemens Telefongyárat is –, amely talán nagyobb figyelmet érdemelne. És valóban: a statisztika szerint is vége a mélyrepülésnek.

– Ezzel kapcsolatban a Kopint-Datorg egyik tanulmánya úgy fogalmaz, hogy lejutottunk a gödör mélyére, de ahelyett, hogy elkezdenénk felfelé kapaszkodni, a gödör alján vízszintesen menetelünk.

– Ez nézőpont kérdése: egy tényt lehet így is, és úgy is magyarázni. Amíg leszálló ágban voltunk, addig az volt a baj, most, amikor megállt a süllyedés, azt vetik a szemünkre, hogy vízszintesen haladunk. Ha majd megindulunk felfelé, akkor valószínűleg az lesz a kifogás, hogy nem eléggé meredeken mászunk ki a kátyúból. Van erre nekem egy tanmesém a perzsa uralkodóról és az álomfejtőkről. A sah három álomfejtőt kivégeztetett, mert azt mondták neki: az álma azt jelenti, hogy még az életében meghal minden rokona. Egy zsák aranyat adott viszont annak az álomfejtőnek, aki úgy értelmezte az álmát, hogy a sah túléli minden rokonát. A kettő, ugyebár, ugyanaz, de az előjele egészen más. És ez a különbség elég a hangulatkeltéshez.

Mozog a nagymutató

– Mit tart a legfontosabb teendőnek 1993-ban és mit vár az új esztendőtől?

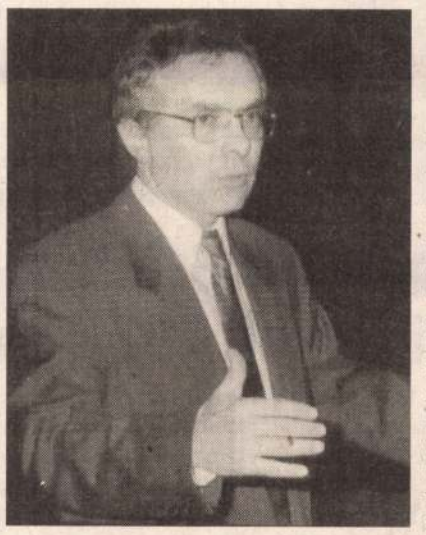
– 1993-ban egy sor olyan ipari beruházást kell elkezdeni – hozzáteszem: ez már elsősorban nem állami feladat, mert a kormányzatnak legfeljebb csak a klímát kell hozzá megteremteni –, amelyek a leépülő iparral szemben a felépülő, struktúraváltott ipart jellemzik. Dunaújváros rendbetétele, Ózdon a miniacélmű beruházásának megindítása, a végső döntés a miskolci kohászat ügyében – ez mind az 1993-as feladatok közé tartozik. Úgy érzem, az alumíniumiparban is megtörténik az elmozdulás a székesfehérvári ALCOA-házasság következtében. Leginkább mégis azt várom, hogy a korábban említett beruházási projektek révén 1993-ban dinamikus fejlődésnek indul az építőipar, s maga után húzza a mögötte lévő ipart is. Nagyon örülnék, ha az építőipari fellendülést a rövidesen megfogalmazandó lakáspolitikai koncepció is alátámasztaná, mert abszurdnak tartom, hogy a lakásépítés ennyire visszaesett. Ez nem azért érdekes, mert az építőiparnak kevesebb munkát adott, hanem mert egy alapvetően húzó ágazatot vetett vissza, miközben szociális problémák seregét teremtette meg. Az idei legfontosabb teendők közé kell sorolni a tavalyról elmaradt törvények – a bányászati, a villamos-, és a gáztörvény – meghozatalát. El kell kezdeni az idegenforgalmi törvény kidolgozását, fontos, hogy megszülessék végre az ipart közvetlenül érintő fogyasztói érdekvédelmi és termékfelelősségi törvény. De hogy ne csak a közvetlen termelői oldalt említsem: a műszaki infrastruktúrához alapvetően szükséges, a közalapítványi nonprofit szervezetekről és a kamarákról szóló törvények hitem szerint egy korszerű iparstruktúrának szintén lényeges elemeit fogják alkotni.

– Várható-e, hogy mindennek lesz valamilyen érzékelhető hatása az emberek mindannapjaiban, valamennyiünk közérzetében?

– Olyan ez, mint amikor az ember az óra lapját nézi, és közben nem veszi észre, hogy a nagymutató mozog. Ám ha csak időnként vet egy-egy pillantást az órára, akkor látja a mutató mozgását is. Ha valaki például rövidebb-hosszabb külföldi tartózkodás után tér haza, azonnal észleli az üzletek, a kirakatok, a személygépkocsi-park változását, miközben az itt élők úgy látják, hogy nincs változás. Az emberek ugyanis könnyen hozzászoknak a jóhoz, de a negatívumok sokkal mélyebb és tartósabb hatást tesznek rájuk. Ilyen az emberi természet. Úgy érzem azonban, hogy az idei változások az élet minőségében is nyomot hagynak majd. Őszintén remélem, hogy az év második felében ugyanolyan stagnálási állapotba jut a munkanélküliség, mint amilyenbe jutott tavaly az ipar. Akkor aztán megint elmondhatja valaki: még mindig nem javul a helyzet, mert csak vízszintesen haladunk.

Péter József

Bankárprognózis

Hogyan értékeli a mögöttünk levő esztendőt, és mit vár az újtól? – kérdeztük *Bod Péter Ákost*, a Magyar Nemzeti Bank elnökét.

– Azt hiszem, 1992 a piacgazdaságba való észrevétlen átmenet éve volt. 1991-ben e téren fontos döntéseket hozott az ország, majd pedig a „nyakunkba szakadt" az átmenet összes terhe. Tavaly a fogyasztás, a termelés és általában a gazdálkodás területén kialakult már az ésszerű beruházások, megtakarítások gyakorlata is. Egyelőre amolyan „tökéletlen piacgazdaság" a miénk – modta Bod Péter Ákos –, ám egyértelműen kiléptünk az irányított, szocialista tervgazdasági modellből. A legnagyobb eredménynek a csökkenő inflációt tartom, valamint azt, hogy ma már a piaci típusú megtakarítások a jellemzőek. Így a kényszermegtakarítás és a „szükségszerű pénzszórás" jelensége egyaránt a múlté. Szintén pozitívumnak tekinthető, hogy az év folyamán a hazai kamatszintek csökkentek, a forint árfolyama pedig kiszámíthatóbbá vált.

– Meggyőződésem, hogy 1993 jellegét tekintve más lesz, mint az előző évek voltak; gazdaságunk nagy átlagában immár nem a válság, a szétesés, hanem a megkapaszkodás lesz a meghatározó tendencia. A gazdaságirányítás és a szociálpolitika nagy feladata ugyanakkor, hogy a leszakadó területeket, csoportokat megsegítse. A kedvező gazdasági folyamatok persze nem váltanak ki különösebb elismerést: a tehetősebbek természetesnek veszik a magas életszínvonalat, a szegényebbek pedig joggal panaszkodhatnak. Továbbra is számítani lehet majd politikai viharokra, de a gazdaság konszolidálódásával ezek remélhetőleg csitulni fognak. Ami a pénzügyeinket illeti, úgy gondolom, hogy a kamatszint csökkentését és a megtakarítások növekedését továbbra is ösztönözni kell, de oly módon, hogy ez a reálmegtakarításokra – így a vállalkozásokra, az értékpapír-kereskedelemre, sőt lehetőleg az ingatlanvásárlásokra – is kiterjedjen. Ha kissé szubjektíven akarom magam kifejezni, akkor ekképp foglalhatom össze a várakozásaimat: az ízületeimben egyféle sajgást érzek, ami azt jelenti, hogy gazdaságunkban kedvező változás van előkészületben.

(Dóczy)

MAI TÉNY

• Cziffra Györgyöt, a Franciaországban élő kiváló magyar zongoraművészt a Becsületrend tiszti fokozatával tüntették ki a francia kulturális miniszter előterjesztése alapján. Franciaország budapesti nagykövete Pierre Brochand is Becsületrendet kapott. A kitüntetettek között van Edwige Feuillere színművésznő, Michel Jazy, az egykori híres futó és a fizikai Nobel-díj két legutóbbi francia kitüntetettje, Pierre-Gilles de Gennes és Georges Charpak is.

• A Muzsikáért Alapítvány évbúcsúztató koncertet rendezett szilveszter éjjelén a Fővárosi Operett Színházban. Az alapítvány első ízben rendezett ilyen programot; a műsorban föllépett egyebek között Kalmár Magda, Bende Zsolt, Leblanc Győző, Máté Erzsi, Tábori Nóra, Zsadon Andrea, Szolnoki Tibor és a legfiatalabb előadók közül Koós Réka és Malek Andrea.

HBO: januári újítások

Akik részesei a HBO kábeltévé bővülő hálózatának, már a szilveszteri műsorban élvezhettek egy különlegességet. Január 1-én volt a másik csemege: a Holyfield – Bowe ökölvívó-mérkőzés közvetítése. De a mozitévé egyéb újításokat is bevezet januárban.

Az egyik: az eddigi hét végi 17.30-as műsorkezdést ezután a hét minden napjára kiterjesztik. *A másik:* január 11-től minden este, a főműsoridőben, nagy sikerű filmvígjátékokat vetítenek – egyebeket között a legjobb *Benny Hill-Show*-kat. *A harmadik:* a *Mozimánia* sorozatban *Cary Grantról* láthatunk interjúkat, és természetesen a sztár filmjeiből is bemutatnak többet is.

A HBO jelenleg Budapesten és tíz vidéki városban mintegy 80 ezer előfizetőhöz jut el. Ez év februárjától újabb budapesti kerületekben és vidéki városokban kezdik meg műsoraik kábeles sugárzását.

Eltűnnek a romániai magyar könyvek?

Társkereső helyzetjelentés

1970-től kezdve a magyarországi olvasó is megismerkedett a *Kriterion Könyvkiadó* nevével. Ez idő tájt nem csupán az erdélyi irodalom jeleseit bemutató *Romániai Magyar Írók* vagy a könyvcsemegéket kínáló *Téka* sorozat kötetei kellették magukat a könyvesboltokban, de eljutottak Magyarországra a *Horizont* világirodalmi, a *„Szamárfüles"* meg az ifjúsági lektűr-sorozatok legolvasmányosabb darabjai is. Mellettük pedig volt *Erdélyi Szótörténeti Tár*, voltak *Fehér Könyvek*, népismereti kiadványok. Úgy tűnt, fél évszázad alatt az erdélyi könyvkiadás – súly alatt nő a pálma – felnőtt küldetéséhez, ellátja szép- és szakirodalommal az anyaországi könyvkapcsolataitól messzemenően távol tartott erdélyi magyarságot, közvetítve ugyanakkor az erdélyi és román irodalom legjavát a magyarországi olvasó felé. És ez idő tájt a Kriterion csak a legnagyobb, magyar könyveket is kiadó romániai vállalat volt. Mellette a *Dacia* vagy a gyermekkönyveket megjelentető *Ion Creangă* kiadó másokkal együtt szintén végezte a dolgát.

Sajnos a folytatás szintén ismert. 1980 táján már csak a tíz évvel korábbi példányszám és ívszám töredékét adták ki magyarul a kiadók. Sorra szűntek meg, vagy kerültek takaréklángra a politikai, mezőgazdasági, műszaki, zenei stb., korábban évi 10–30 magyar könyvet megjelentető bukaresti román könyvesházak magyar szerkesztőségei. Ceausescu uralmának utolsó évében *Tízezer magyar lakosra egyetlen megjelentetett cím jutott*, ami 5000-es átlagpéldányt tekintve, évente egy kötet könyv volt 2000 romániai magyar számára. Aztán jött 1989 decembere, melyet követett az állam fokozatos kivonulása a művelődés szférájából. Ma hiába keres valaki erdélyi magyar könyvet a magyarországi könyvesboltokban. Sajnos a romániai könyvesboltokba is hiába megy be. Tíz-tizenkét kötetcím ha kelleti magát a legtöbb üzlet polcán, már ott, ahol még tartanak raktáron magyar könyveket is. Mert a kisboltok zöméből eltűnt a magyar könyv. Kolozsváron a főtér két könyváruházában egy sarok, illetve egy gondolat maradt a magyar könyvnek. Igaz, a *Tulipán* és az *Apex* három kis üzletében ott található viszont a pesti aluljáró minden, a maga idején el nem adott olvasmánya.

A romániai nyomdaipar, valamint a lap- és könyvkiadás válságos helyzetben van. A századforduló technikájával, a világ legdrágább és legrosszabb minőségű újságpapírján állít elő lapot és könyvet, olyan olvasórétegnek, amely nagy általánosságban havi 5000 forintnak megfelelő fizetésből él a hiánygazdaság körülményei között. Romániai magyar vonatkozásban még feketébb a kép amiatt, hogy a kiadványok eleve egy kétmilliós népcsoport számára készülnek, amely azonban – a szó szoros értelmében – *„olvasó nép"*, tehát differenciált igényű. És mivel nem jutott hozzá az elmúlt húsz-huszonöt év magyarországi könyvterméséhez, rá is szorul az információra, hiszen szeretne szinkronba kerülni a nagyvilággal. De öt–tízezres példányszámokkal nyilvánvaló, hogy csak ráfizetéses könyvet lehet termelni. Félek, hogy minden ellenkező híresztelés ellenére, *pillanatnyilag lefelé tartó spirális pályán van a romániai magyar könyvkiadás...*

Újságkivágásokat nézegetek. Derűlátó nyilatkozatok a romániai magyar könyvkiadók hajdani és jelenlegi munkatársai részéről. Papírmalom épül Gyergyóban. Merített, kézi eljárással készült papírt gyárt egy manufaktúra, amelynek termékeit majd nyomópapírra cserélik. Épül a nagy nyomda Csíkszeredában (Medgyesen, Kolozsváron, Segesváron, a Jára-vize mentén stb.). Nemzetközi együttműködéssel Magyarországon, Kárpátalján szedik, nyomják, kötik ideiglenesen megmaradt egyetlen nagykiadónk könyveit. A Bocskai-leveleskönyv kezemben van ugyan, de ettől s még pár könyv megjelenésétől nem beszélhetünk könyvkiadásról. Szép a Bocskai-könyv – Magyarországon készült – de hol vannak mellőle a hasonló minőségű, immár Erdélyben előállított tömegkiadványok, a kifizetődő, a romániai magyar olvasónak szánt könyvek? Mert ezeket nem találom. Néhány vájt fülű olvasónak szóló szépirodalmi mű paravánja mögött azokat a könyveket keresem hiába, amelyek a tömeghez szólnak.

Erdély legnagyobb városának első reprezentatív útikalauzát egy folyóirat jelentette meg rentábilis kiadványként. Az erdélyi magyarok hitéletéről az első, elnagyoltságában is tárgyilagos kiadványt egy napilap adta ki. Ugyanez *„kaszált"* (kihasználva az Erdély történetével kapcsolatos légüres teret), mikor kiadta, félszázezer példányban, *Benedek Elek* századelőn írott *Magyarok történetét*. Könyves ismerősöm nem a jó üzletet irigyli tőlük, csupán azon töpreng, hogy a tömegkönyvek hasznán rangos irodalmat is meg lehet jelentetni, s hogy a romániai magyarság majdani nemzetiségi könyvkiadója nem lehet irodalomra szakosított, csak az elitnek dolgozó, tömegkönyvre, nonfiction-munkára szak- és tankönyvre orrot fintorgató vállalkozás.

A romániai magyarságnak könyvre, sok könyvre, sok jó könyvre van szüksége. Ezek megírásához, könyvnyomtatáshoz, értékesítéshez még mindig elegendő szellemi potenciálja van. De ehhez nem szponzor, tulajdonos, gazda kell neki, hanem *társ*. Társ nélkül nem mászhat ki a gödörből.

Kovács Mária Magdolna

Elkésett életrajz

Hubay Jenő 1937-ben hunyt el. Fia, *Hubay Cebrián Andor* 1971-ben. A most megjelent könyvről, amelyet a fiú írt atyjáról, nem derül ki, mikor íródott. Annyi azonban mindenképpen bizonyos, hogy ez a megemlékezés itt, nálunk, alaposan elkésett.

Azt, hogy ez a legendás hírű művész és pedagógus – aki a magyar hegedűiskola hírnevét az egész világon megalapozta – évtizedeken át mi okból volt tabu idehaza, a könyvet sajtó alá rendező *Reményi Gyenes István* előszavában megpróbálta ugyan fejtegetni, mentséget erre az elhallgatásra azonban éppoly kevéssé találhat, mint *Dohnányi Ernő* esetében, akit hosszú időn át háborús bűnösként tartott számon a hivatalos művelődéspolitika.

Ebben az előszóban Reményi Gyenes arra is vállalkozott, hogy körképet adjon a múlt század magyar zenei életéről, különös tekintettel természetesen a hegedűművészet fejlődésére. Ugyanő látta el hasznos lábjegyzetekkel is Hubay Cebrián Andor könyvét, pontos lexikális adatokkal világítva meg mindazokkal az alkotókat és előadóművészeket, akik Hubay életében és művészetében szerepet játszottak. Olykor tapintatos kísérletet tett arra is, hogy a lábjegyzetekben egy-egy megjegyzéssel enyhítsen a szerző némiképpen sommás ítéletén, például a *Borisz Godunov* jóakaratú lekicsinylésén, *Tóth Aladár* kritikusi adottságainak lebecsülésén, vagy *Reinitz Béla „kuplészerző"*-i minősítésén.

Hubay Jenő életét és munkásságát *mind e fogyatékosságok mellett is meggyőzően és hitelesen ismerteti az őt valóban mélyen ismerő és rajongásig szerető fia.* Az előadóművészről ma már csak legenda ad hírt. Lassan kihalnak világhírű tanítványai is. Műveinek értéke még a tárgyilagos utókor számára sem tisztázott egyértelműen. De ismernünk kell a *jelenséget*, tudnunk kell törekvéseiről, álmairól, harcairól, kudarcairól, csalódásairól és határainkon messze túlterjedő sikereiről ahhoz, hogy teljes képet kapjunk zenei életünknek arról a nagy korszakáról, amelyet – talán érthető elfogultságból – kizárólag *Bartók* és *Kodály* nevével szoktunk fémjelezni. Be kell végre töltenünk tárgyi ismeretekkel azt a helyet, amelyet oly sokáig szándékosan hagytunk üresen zenénk krónikájának lapjain. Ezt a célt – ha elkésetten is – jól szolgálja Hubay Cebrián Andor *Apám, Hubay Jenő* című, most megjelent könyve.

A könyv kiadója, az *Ariadne Bt.* igen jól tette, hogy megjelenésre bocsátotta Hubay Cebrián Andor posztumusz írását. Még jobban tette volna, ha a szemet rontó tipográfia helyett jól olvasható – bárha hagyományos – nyomdai termékkel szolgál.

Pándi Marianne

A Jászkunság új száma

Harmincnyolcadik évfolyamában jár a *Jászkunság*, e kéthavonta megjelenő társadalmi és kulturális folyóirat. A *Körmendi Lajos* szerkesztésében készülő periodika 1992. évi 6. (decemberi) száma, mint rendesen, főként a tájegység életéhez, múltjához és jelenéhez kapcsolódó írásokat közöl.

Több – és többféle megközelítésű – írás foglalkozik az 1992-es év nagy jelentőségű kezdeményezéseivel, a Karcag határában létesülő *Turulházával*. Olvasható *Für Lajos* ajánlása, a Turulházát megálmodó két fiatalember, *Kun Péter* és *Lezsák Levente* interjúban mondja el részletesen is, mit terveznek, s a Turulházán újra meghonosítani óhajtott régi mesterségek egyik művelőjéről, *Kassai Lajos* íjkészítőről is találunk riportot. Ide kapcsolódik *Lengyel Boldizsár* terjedelmes interjúja, *Honnan jöttünk?* címmel, *Kiszely Istvánnal*, az ugyanezt a címet viselő könyv írójával. Szintén e témába vágnak *Kunkovács László* Mongóliában készült fotói s az a beszámoló, amely a fiatalon, 48 éves korában Alma-Atában elhunyt, karcagi születésű néprajzkutató, *Mándoky Kongur István* életét, munkásságát és temetését ismerteti.

1779. május 11-én az amerikai függetlenségi háború Charlestonért vívott csatájában esett el a karcagi születésű *Kovács Mihály* huszárezredes, a *Pulawski* légió angolok ellen harcoló egységeinek parancsnoka. A szülőváros emléktáblával és a vitéz ezredes kalandos életével foglalkozó előadásokkal emlékezett jeles fiára. Hősi halottaknak, a II. világháborúban elesett körülbelül ezer karcaginak, s az innen elhurcolt és elpusztított 446 zsidónak állít emléket *Győrfi Sándor* szobrászművész nemrég felavatott *Kun Pietája* a református templom melletti parkban. A művész interjúban mondja el a mű születésének körülményeit. *Zalán Tibor* megrendítően szép írása édesapját búcsúztatja az *A kor falára* rovatban. Érdekes részleteket tudhatunk meg *Sinka István* és *Hegyesi János* barátságáról, és beszélgetést közöl a *Jászkunság Csatári Bálinttal*, a Kecskeméten működő Alföldi Tudományos Intézet igazgatójával.

(takács)

Kis magyar nyelvtan

Erdély: tilos

Mint értesülhettünk róla, a bukaresti külügyminisztériumnak az önkormányzatokhoz intézett körlevele nemkívánatosnak minősíti *Erdély* nevének használatát, annak az Erdélynek, amelynek ezt az eredetien magyar nevét, mint annyi magyar szót, nevet (*orasul = város, Oradea = Várad, Sigisiora = Segesvár, jobbag = jobbágy* stb., stb.) *Ardeál* alakban átvette a román nyelv. Erdélyben a nagyváradi *Erdélyi Napló* mellett megjelenik a tekintélyes múltú *Tribuna Ardelul*, vagyis az „Erdélyi Fórum" is. Csak arra volnék kíváncsi, hogy a román leirat szövegében *Erdély, Ardeal* vagy netán *Transilvania* szerepel-e?

Erdély neve ugyanis már a 12. században feltűnik Anonymus Gestájában *Erdeuelu*, vagyis „Erdőelő" alakban, s a név annak a magyarföldi szemléletnek alapján keletkezett, hogy a terület – az Alföldről nézve – az erdős erdélyi szigethegységen túli vidék. (Az *elü, elv* valami előtt, vagyis valamin túl fekvő részt, területet jelentett a régi magyar nyelvben; így beszéltek *gyepűelvé*-ről az országhatárokkal kapcsolatban, s az óromániai fejedelemséget Munteniát jelölő *Havasalföld* neve is eredetileg *Havaselve* volt, vagyis a Déli-Kárpátokon túl fekvő diéket jelölte, csak a nyelvérzék – elhomályosulva az *elve* értelme – idővel kiegészítette – „értelmesítette" – a *föld* szóval, *alföld*-et alkotva belőle.

Erdély (Erdőelve) pontosan latin megfelelője a hazai latinságban a *Transsylvania* ('erdőn túl levő') lett, s ez került bele a románba s a legtöbb nyugati nyelvbe, kivéve a németet, ahol a 11. századi erdélyi hét ispáni vár okán – amelyek Erdély címerébe is belekerültek – *Siebenbürgen* ‚Hétvárország' a neve.)

Muntenia vagy Moldova nevének használatáét nem tiltja a körlevél, csak *Erdély*-ét, *Ardeal*-ét – vagyis *Transilvániá*-ét.

Nem első kísérlet ez erre; 1963-ban, a diktatúra idején jártam – a háború után először – ott, s már Nagyváradon ránk szólt erélyesen (nyilvánvalóan felsőbb utasításnak engedelmeskedve) a különben bájos ottani idegenvezető hölgy, amikor a történelmi országrész magyar nevét használta valaki: – *Nincsen Erdély!*

A furcsa csak az volt, hogy este Váradon a csoportot a *Transilvania* étterembe vitte vacsorázni (ahol akkor még magyarul, románul és németül énekelték a táncdal végén: *Szeretlek!)* Vagyis, szürtük le: *Erdély* nincs – *Transilvánia* van. (Talán azért, mert latin eredetű név s mert bele lehet magyarázni, hogy a megnevezés Bukarestből nézve jelenti az erdőkön – a Déli Kárpátokon – túli területet...)

Sylvanus

A világ zenéje

Kína ezeregyszáz éve

Kína zenéjét – akárcsak a Távol-Kelet többi országának muzsikáját – merevség és változatlanság jellemzi. Fő hangszerei mintegy kétezer éve ismertek, hangsorait pedig majd ugyanilyen régóta használják. Az ének szerepe lényegesen jelentősebb a hangszerekénél, s ennek következtében a dallamvilág is bonyolultabbá, illetve csiszoltabbá finomodott, mint Nyugaton. (Ezért néha olyan érzésünk is lehet, mintha hamisan játszanának.)

A *Musique du Monde* sorozatban megjelent CD-lemez a T'Ang, a Sung, a Yuan és a Ming dinasztia korának zenéjét öleli fel, tehát a hatszázas évektől egészen a tizenhetedik század végéig mutatja be e kontinensnyi ország hangszeres folklórját. Az összességében majd egyórás zenei anyagon elsősorban a cs'in (hét húros citera) játéka az uralkodó, de többször felcsendül a cseng (tizenhat húros citera) kissé fémes és a p'ip'a (rövid fuvola) meditatív hangja. Hallhatunk egyszerű szerkezetű és több tételes műveket is, mely utóbbiak közül talán a legérdekesebb a Hold égi útját tizenkét mozzanatban bemutató, megkapó hangulatú kompozíció. Tsar Tsh-yun asszony jóvoltából pedig megtudhatjuk, hogy hányféleképpen lehet „hozzányúlni" az egyik legősibb kínai hangszerhez, a cs'inhez.

(jé)

Megjelent a Magyar Szemle új évfolyamának második száma. A tartalomból: Bibó István vitája Lukács Györggyel (Tóth M. László: Alapos és alaptalan félelmek); a szövetkezeti törvényeinkben meghúzódó jogi és politikai anomáliák (Dr. Gehér József: Jogfosztás és megkülönböztetés...); válaszok a szerkesztőség körkérdésére; három év, négy kormány (Szalai Attila: A lengyel út tanulságai); a korrupt erkölcsi alany (Pethő Bertalan: Media moralia); Németh Lajos és az ethnológia (Boglár Lajos: A tárgyteremtés mágiája és mítosza); valamint David E. Birenbaum, Axel Nordheimer, Farkas Szilveszter, Fábián László, Lengyel Géza és Czakó Gábor írása.

Szabad Tér Színház: nyári tervek 1993-ra

Szinte még el sem kezdődött az új esztendő, s a *Szabad Tér Színház* máris közli nyári műsortervét.

Eszerint, 1993. július 2. és augusztus 20. között a Margitszigeti Színpadon hat bemutatót terveznek. Először az *A Felkelő Nap Háza* című csángó ballada kerül színre. Pár nappal később az *Izraeli Balett* vendégszerepel, azután egy *Erkel* operagála következik, majd *Mascagni Parasztbecsület* és *Leoncvallo Bajazzók* című operái, természetesen egy estén. Lesz egy nagyszabású gálaest, *A rockszínpad csillagai* címmel. A fő eseménynek pedig augusztus 20-án bemutatandó, s utána még három estén át színre kerülő új rockopera, *Szörényi Levente Attila – Isten kardja* című munkája ígérkezik.

A Budai Rockszínpadon, a Hilton szálló dominikánus udvarában és a Városmajorban a tavalyi és az előző évi sikeres előadásokból válogatott műsort terveznek.

(t. i)

Pályázati felhívás

A Thaiföldi Királyság kormánya egyéves ösztöndíjat adományoz Thaiföldön folytatandó tanulmányok, illetve kutatások céljára. Részletesebb információ s jelentkezési lap a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Ügyfélszolgálati Irodáján (Budapest, V., Szalay u. 10-14.) kapható. Az angol nyelvű pályázati anyagot 1993. január 31-ig kell eljuttatni a Magyar Ösztöndíj Bizottság Irodájának címére: Budapest, Pf. 1. 1884.

A Borsodi Sörgyártól a Kanári-szigetekig

HOGY VÁSÁRLÁSAI MÉG TÖBBET ÉRJENEK...

Tisztelt Kereskedelmi Partnerünk!

Ön is vegyen részt a Borsodi Sörgyár Rt. sörértékesítési versenyében, és ha a szerencsések között lesz, ... A KANÁRI-SZIGETEKEN ÜDÜLHET

Ha a Borsodi Sörgyár által forgalmazott sörökből 20 rekesz, vagy 4 hordó sört átvesz, sorsjegyet kap.

Minél több sorsjegyet gyűjt össze, annál nagyobb esélye van, hogy a Kanári-szigetekre utazzon.

Az akció ideje:
1992. december 10-től,
1993. február 28-ig.

Sorsolásra kerül:
13 db 2 személyes 7 napos üdülés a Kanári-szigeteken, teljes ellátással
20 db ajándéktárgy.

A NYERTES SZÁMOKAT A NÉPSZABADSÁG 1993. MÁRCIUS 9-I SZÁMÁBAN KÖZÖLJÜK.

Részletes tájékoztatást kirendeltségeinknél, valamint nagykereskedelmi partnereinknél kaphatnak, az alábbi címeken:

KIRENDELTSÉGEINK:

Berettyóújfalu, Dózsa Gy. út 34.	Tel.: Berettyóújfalu 155	Mezőkövesd, Epres út	Tel.: (40) 11-446
Bőcs, Rákóczi út 81.	Tel.: (46) 394-228	Miskolc, Zsolcai kapu 5.	Tel.: (46) 324-891
Eger, Kistályai út 7.	Tel.: (36) 310-536	Ózd, Tanácsköztársaság út 30.	Tel.: (47) 71-783
Kazincbarcika, Dimitrov út 37.	Tel.: (48) 11-317	Sátoraljaújhely, Árpád út 13.	Tel.: (41) 21-814
Kisvárda, Nagyboldogasszony út 79.	Tel.: Kisvárda 410	Tiszafüred, Alkotmány út 39.	Tel.: (59) 51-560
Mátészalka, Jármi út	Tel.: (44) 10-002	Vecsés, Újecseri út 79.	Tel.: (60) 19-084
		Debrecen, Mikepércsi út 10.	Tel.: (52) 11-442

NAGYKER. PARTNEREINK:

Békéscsaba	Belanka Száll. és Vendéglátó Vállalat	Sallai út 40.	Tel.: (66) 323-436	Kalocsa	Kaloker Kft.	Tóth út 10/D	Tel.: (64) 62-411
Békéscsaba	Zöldpalack Kft.	Bezerédi út 1.	Tel.: (66) 328-432	Kápolnásnyék	Agrocent Mg. Term. Ért. Kft.	Vörösmarty út	Tel.: (22) 68-120
Békéscsaba	Zöldért Leányvállalat		Tel.: (66) 324-369	Kecel	Gibert Kft.	Rákóczi út 16.	Tel.: (78) 21-106
Budapest	Á. G. I. Élelmiszer Nagyker. Kft.	Kőér út 3/A	Tel.: 113-9806	Kaposvár	Zeusz Ker. és Száll. Kft.	Németh fasor 43.	Tel.: (82) 12-575
Budapest	Yob-Boys Kft.	Thököly út	Tel.: 121-7797	Kecskemét	Kopjás és Kopjás Kft.	Szinyei M. P. u. 11.	Tel.: (76) 21-575
Budapest	Pannonvin Rt. Villányi Gazd.	Pesti út 474.	Tel.: Villány 141	Lesencetomaj	ET-UD Diszkont Kft.	Homokmajor 18.	Tel.: (87) 36-146
Budapest	Duna Füszért Rt.	Jóslás út 10.	Tel.: 251-9666	Makó	Maros Sped Kft.	Justh út 67.	Tel.: (65) 11-433
Budapest	Frutta Plus Ker. Bt.	Nagyvásártelep	Tel.: 114-3033	Nagykanizsa	N. A. G. Pyrus Kft.	Béke út	Tel.: (93) 14-352
Budapest	Tasnádi és fia ker. Kft.	Budapesti út 121.	Tel.: 163-1258	Nyíregyháza	Keletsör Kft.	Simai út 40.	Tel.: (42) 10-098
Budapest	Miriád Kft.	Váci út 1–3.	Tel.: 112-8670/22	Salgótarján	Karancssör Kft.	Vásártér út 1/B	Tel.: (32) 10-618
Budapest	FAJIV	Forgách út 16.	Tel.: 131-3598	Siófok	Kispipa Drink Bt.		Tel.: (84) 10-489
Budapest	Háros Diszkont Kft.	Nagytétényi út 1.	Tel.:165-1975	Solymár	Sörszertár Ép. Ker. Szolg. Bt.	Templom tér 17.	Tel.: (26) 39-231
Budapest	Komma és Társai Kft.	Molnár út 22–24.	Tel.:118-1336	Orosháza	Juic-Coop	Csorvási út 29.	Tel.: (68) 12-817
Budapest	HOLI-D Bt.	Váci út 3.	Tel.: 129-1838	Szekszárd	Kispipa Vendl. és Ker. Kft.	Arany J. út 17–21.	Tel.: (74) 12-657
Balatonszárszó	Margita Multicom GM.	MÁV pu.	Tel.: (84) 40-403	Szarvas	Lenplex Ált. Szolg. Kft.		Tel.: (67) 11-781
Cegléd	Szinkron Ker. Kft.	Külső-Körösi út 3.	Tel.: (53) 14-737	Sz.fehérvár	Horváth László	Budai N. A. u. 44.	Tel.: (22) 316-140
Dabas	Piccoló Kft.	Vörösmarty út 4/A	Tel.: 41-048	Szeghalom	Bier Non-Stop Kft.	Nádasdy út 2.	Tel.: (66) 371-377
Baja	Turmix Kft.	Szegedi út 8.	Tel.: (79) 21-337	Szeged	Szegit Kft.	Dorozsmai út 5–7.	Tel.: (62) 326-338
Detk	Kovács Sándor	Mátyás krt. 2/2.		Szentes	IV Rt.	Villigó 12.	Tel.: (63) 14-170
Deszk	Vörös és Leánya Kft.	Alkotmány út 13.	Tel.: (62) 371-233	Szolnok	Sziget Ker. Kft.	Mártírok út 30.	Tel.: (56) 373-570
Dömös	Diskonttrans Ker. és Szolg. Kft.	Felsőfalú ltp. 22.	Tel.: (26) 28-322	Tarany	Goldimpex Ker. Kft.	RT. állomás	Tel.: (83) 11-911
Győr	Betka–MÁVDAC Kft.	Pápai út	Tel.: (96) 11-480	Tápióbicske	Menta Ker. Kft.	Rákóczi út	Tel.: (60) 41-026
Győr	Győri ÁFÉSZ	Bécsi út 14.	Tel.: (96) 26-744	Tiszakécske	Tiszakécskei ÁFÉSZ		Tel.: (76) 41-060
Győr	KSP Ker. és Szolg. Bt.	Hermann út 26.	Tel.: (96) 26-722	Tiszakécske	Méta Ker. Kft.	Tóth A. u. 8.	Tel.: (76) 41-039
Hajdúdorog	Hajdúszövker	Tokaji út 9.	Tel.: (55) 82-788	Tura	Galga Ker.	Rákóczi u. 28.	
Homok	Maligán Ker. Fuv. és Szolg. Kft.	Döbrei út 145.	Tel.: (56) 350-191	Tura	Galga Vidéke ÁFÉSZ	Táncsics u. 96.	Tel.: (33) 61-027
				Vác	Staféta-Dunakeszi Kft.		Tel.: (27) 42-706
				Veszprém	Gongola Ker. Kft.	Vörösoktóber 91.	Tel.: (80) 26-295

NE FELEDJE!
20 rekesz sör = 1 esély a nyerésre

EM 27930 KK

Sok szerencsét kíván a Borsodi Sörgyár Rt.

SZÍNHÁZI ESTÉK

A cseh tengerparton

Mensáros háttal héttől tíz utánig a szín közepén ücsörög. Nem kényszerből: töprenkedni valója van. Ő az Idő. Vele mérjük az elmúlt időket, holott derékból takarékos kényelmességgel hátrafordulva fürge tekintetét látjuk, virgonc bölcsességével. Huncutul emlékeztet ősz fejével és fehér bajszával, hogy amikor a Madách legutóbb Shakespeare *Téli rege* című meséjét játszotta (1965) Mensáros meztéláb egy másik Shakespeare-ben Oberonkodott; *Zenthe* talán ugyanazt a Juhászt adta, mint most, csak megfiatalodott az eltelt huszonhét évben. Akkor *Tolnay* a méltatlanul büntetett királyné, *Béres* a lánya: összevonták a két szerepet *Für Anikónak* (kettőt fizet: egyet kap). *Márkus László* derékig levetkezett útonálló csavargóként. Autolycus szerepében most *Galbenisz Tomasz* tündökletes bohócnak rémlik. Minden szerepében elragadó, ahol bábszínházi bábuként, dróton rángatottan mozoghat, miközben a kóccal töltött bábunak fölmutatja piros szívét és bohózati lélekigazságát. *Kiss Manyi* volt igazságérzettől fölpaprikázott Paulina. Talán valamennyi szerepe közül az egyetlen, amikor nem is rossznak látszott, annál is rosszabbnak: semmilyennek. (Másodéves főiskolásként ott búgott némán körötte *Ronyecz.)* Manyika álmos alakítását az ülőkalauzi bájú *Juhász Róza* örökölte. *Bessenyei* levetett szerepét a főiskolát elhagyó *Szűcs Gábor* hordja most nagy becsvággyal, hévvel, belső erővel, szenvedéllyel, gyakorló színpadi öntudattal. Ahová nézek a régi szereposztásban: sírkereszt pipálta ki nevüket: *Linkának* Polixenes volt fővárosi bemutatkozó szerepe. Belőle, ha megéri, nagy színész vált volna még. Nem maradt hozzá türelme, kitartása; rosszul tűrte a magányt. Belehalt önmagába. Polixenes most a nyalka *Vasvári Csaba*. Kissé zöngétlenül beszél, majd csak kiheveri a főiskolai oktatást. (Főiskoláról jut eszembe: Iglódi professzor instruálásában a Bánknál kontárnak érződött *Rátkai Erzsébet* tervezőnő. *Mácsai* irányításában ízléssel megoldja a nehezebb föladatot: a klasszikus szerepeket modern öltözékkel ruházza föl. Kimódoltság, nyakatekertség helyett zömükben magától értetődőnek látszanak a jelmezek.) Maradjunk még a főiskolánál! *Huszti* akkoriban végezte: kitűnt a III. Főúrként. *Cs. Németh* játszotta az ifjú szerelmest. Most *Kelemen István* jeleskedett benne. Nem a magát mutogatott szenvedélyében földhöz verőkhöz tartozik. Modern fanyarságában lángot vet az indulat.

1965-ben az előadás legjobbjának *Tordy* málészájú Mufurca látszott. *Vikidál* vette át a szerepet. Nem énekel, mégis dalol a szívünk örömünkben. Annyira finom, ódivatú, jó színészetet kínál, mintha még mindig élnének színjátszásunk azóta hűtlenül elment nagyjai és mintha még nem születtek volna meg azok a rendezők, akik olyan könyöklően ráhevererednek színészre, szerzőre, színházra és lehasalják jókedvünket.

Mácsai rendezői ügyködésére nem vonatkozik az az öntelt önmutogatósdi, amit kartársai rendezésnek hisznek. Mácsai a színészetből érkezett a színpadi rendteremtéshez és még nem felejtett el mindent a játékosságból. Érzésem szerint okosabb volna nagy gondolati tűzijátékok helyett ügyes darabocskák színre segítésével megbízni a Madáchban. Nem az önkifejezés a legfőbb dolog a színházban, hanem a kifejezés. A rendezés elvetette a régi, *Sugár Rezső* szerzette hideg kísérőzenét, helyette *Márta István* igazi teátrális tehetségét szólaltatta meg.

Mensáros, mint Idő – Kosztolányival szólva Mészöly helyett – *„mindenkinek reménye-réme, ki hibát tesz s oszlat"* hátat fordít nekünk, de hallja a színpad minden lélegzetét-moccanatát, a nézőtér szívdobogását vagy elálmosodását. Ül háttal. Talpát sem csosszantja. Ültében féloldalasan maga mögé küld hozzánk néhány versnyit. Visszafordul. Úgy marad. Mi ebben a színészet? Mensáros nem szerepet játszik el. Elkészült remekbe szabott önmagával. Virgonc szellemet terjeszt ironikus mosolya. Körbenéz: tudós osztályfőnök pillantása ez. Tekintete hizlalja a fiatalokat. Félmosolyát az eltávozott színészősök küldik. Az ő szemüket hordozza körbe színpadon és nézőtéren. Él-e még a színház? Vannak-e még igazi nézők, szerelmesek a színészekbe, a félhomályos nézőtéri estékbe? Van-e még munka a cseh tenger partján?

M. G. P.

Chopin ízű Mozart

Karácsonyváró hangulatban játszotta *Mozart d-moll zongoraversenyét* egy pompás pianisztikus képességekkel megáldott ifjú művészünk, *Csik Laura*. Hibát árgus füllel sem lehetne felfedezni a produkciójában; igaz, ez ma már szinte kötelező minimum, oly öldöklő a világpódiumon helyet követelő hangszeres muzsikusok versengése. Csik minden bizonnyal romantikus lélek, Mozarthoz Chopin felől közeledett, nyugalmas síkokba rendezte el a versenymű roppant indulatokat felszabadító, szüntelen „robbanásveszélyes" dallamvilágát. Legközelebb a lassú Románc álomhangulatai állanak hozzá s különös mód épp e tétel viharzó középrészét formálta valóban drámaivá. Hanem a nyitószakasz lefojtott, mégis szüntelen s elementáris erővel feltörő szenvedélye, a finálé fenyegető földrengéshangja megszelídült e békés, mindig gyöngyházfényű, a harapós hangsúlyokat finom rebbenéssé változtató billentés nyomán.

Az *Állami Hangversenyzenekar* és *Énekkar, Kovács János* értő vezényletével *Honegger* oly ritkán hallható *Karácsonyi kantátáját* adta szünet után. A különböző népek karácsonyi dalait egybeötvöző zeneszerző mintha az egyesült Európát jósolta volna meg majd' négy évtized távolában, de azt is, nem könnyű út ez, hisz a mű kezdetekor a De profundis... a Mélységből kiáltok fájdalmas panasza szól, hogy azután, kontrasztosan, annál felhőtlenebb lehessen az öröm. Méltó előadásban szolgált meg e gyönyörű muzsika, *Kálmándy Mihály* ápolt szólójával. A legnagyobb élményt *ifj. Sapszon Ferenc Jubilate gyermekkórusának* sok tiszta hangja adta, ez az átlelkesült, felhőtlen dalolás!

Mozart Figaro házassága nyitányának csupa szín, ritmus, akcentus megszólaltatása tette teljessé a szép műsort.

Breuer János

BUKSZ

Ízelítő a téli számból

Kis János és Endreffy Zoltán az abortuszról – Szilágyi Márton: Bakaduma – Miskolczy Ambrus: Tallózás Erdély és Románia történetének újabb irodalmában – Fülöp Márta: Bálint Mihály és a gyógyítás csodája – Marosi Ernő: Kubler az idő formájáról – Pála Károly: Kivesézett klasszikusok – Agárdi Péter: Haraszti könyve a cenzúráról – Balog Iván: Varázstalanítható-e az antiszemitizmus? – Cs. Gyimesi Éva: A drámaíró történelem – Peter Burke: Antropológusok és történészek – Erdélyi Ágnes: Szövegek és fordítások – Szemle (Seneca, Legenda Aurea, Ginzburg, Roberts, Romsics, Gosztonyi, Schumacher) – Mi a pálya? (Kalligram, Human Affairs, „A megvédett hit", Ausztria).

Apám, Hubay Jenő

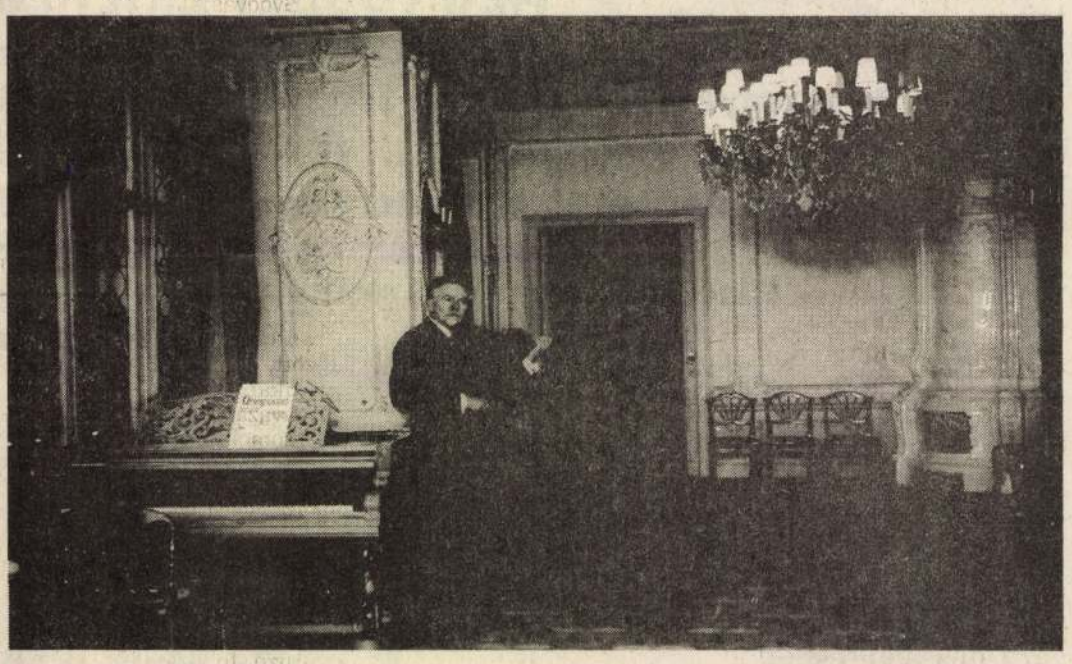
Egy könyv sorsa és tartalma

Hubay Jenő fia, a festőművész Hubay-Cebrián Andor nem sokkal halála – 1971 – előtt fejezte be világhírű édesapjáról szóló könyve kéziratát, amelynek készítésén évtizedeken át dolgozott, hatalmas levelezési anyagra, naplójegyzetekre is támaszkodva. A történet folytatásához igencsak idézhető a könyvek sorsára vonatkozó ismert latin mondás (habent sua fata libelli). Kiadásról a megíráskor szó sem lehetett. A kéziratköteg a szerző Norvégiában élő László fia révén került a megboldogult neves kaposvári zenetanár, Gyenes Izsó fiához, Reményi Gyenes Istvánhoz, aki a magyar hegedűiskoláról szóló rövid tanulmánnyal és 259 magyarázó jegyzettel látta el. És – íme a fátum – az Ariadne Kiadó a megírás után csaknem három évtizeddel most megjelentette.

Hubay Jenő korának világnagy hegedűművésze volt (1875-ben, 17 évesen a Kreutzer szonáta szólistája volt Budapesten – a zongoraszólót Liszt Ferenc játszotta). A minden földrészen nagyra becsült hegedűiskolájának megteremtése a magyar kultúra e századi csúcsteljesítményeinek egyike. Fia könyvének ezzel összefüggő, évszázadnál nagyobb időszakot felölelő részei számos, korábban részben ismeretlen dokumentumot tartalmaznak nemzetközi zenei kapcsolatainkról – Joachim Józseftől a máig élő agg Hubay-növendék Gertler Endréig, az ifjú Hubayt segítő Saint-Saenstől a belga költő Varhaerenig és tovább. Méghozzá sokkal tovább, hiszen a Hubay-hagyományokat közvetlenül folytató Zathureczky Ede, majd tanítványa, Kovács Dénes révén a Szigeti Józsefet, Vecsey Ferencet, Rubinstein Ernát világba küldő iskola tradíciói és máig játszó személyiségeinek sokasága ma is hat (USA: Bánát Gábor, Svájc: Cserfalvi Eliz, Anglia: Pauk György – s mindkét sor nagyon hosszan folytatható volna).

A könyv e legfőbb vonulatán túlmenően a magyar kultúra több óriásáról – Hubay barátairól – is sok és sokszínű információt ad (Munkácsy Mihály, Jászai Mari és mások), érinti a nagy hegedűs színpadi és más műveinek sorsát. A szerzőfiú képet rajzol édesapjáról, a magánemberről is és igyekszik torzításoktól mentesen, igazságosan, a korábbiaknál árnyaltabb módon meghatározni Hubay Jenő viszonyát Bartók Bélával és alkotásaival.

Rajk András

Hubay Jenő palotája zenetermében JUAN GYENES FELVÉTELE (1925)

Az erős hazai

symphonia

HUBAY-CEBRIÁN Andor festő

Hubay Andor művei:

1. *Önarckép*
2. *Krips József arcképe*
3. *Asbóth Magda arcképe*
4. *Vöröskeztyüs nő*
5. *Apám (vázlat)*
6. *Liliomok*
7. *Virágcsendélet*
8. *Vihar után*
9. *Vihar után (vázlat)*
10. *Aratás előtt*
11. *Érő buza*
12. *Kukorica a felvidéken*
13. *Fasor*
14. *Ködös napnyugta*
15. *Felhők*
16. *Virágzó vágás*
17. *Bab*
18. *Kora tavasz*
19. *Nyár*
20. *Aratás*
21. *Alföldi táj*
22. *Őszi reggel*
23. *Ködös táj*
24. *Déli nap*
25. *Napraforgók*
26. *Keresztek a felvidéken*
27 *Ködös nap*
28. *Esős nap*
29. *Fátra*
30. *Nyári nap (vázlat)*
31. *Napnyugta (vázlat)*
32. *Tavasz*

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSOK

BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA-U. 8. TELEFON: 82-1-22

CSÓK ISTVÁN

és

HUBAY ANDOR

kiállitása

a

Szépművészeti Kiállitások helyiségeiben

Nyitva: 1933. február 12-ikétől — február 28-ig naponta 9—6 óra között.

Ünnepnap 2 óráig

Sárközi, Szemere-u. 2. T. 13-1-53

Csók István született 1865-ben Pusztaegeresen. Tanulmányait a budapesti Mintarajziskolában és Münchenben végezte, majd Párisba költözött. Az 1889-iki párisi világkiállításon „Mention honorable"-t nyert. 1891-ben a párisi Salon aranyérmét, 1894-ben Bécsben, 1897-ben Münchenben, 1900-ban Párisban kapott állami aranyérmet. 1911-ben Budapesten, 1912-ben Amsterdami nemzetközi kiállításon, 1915-ben a San Franciscoi világkiállításon nyerte el a nagy arany érmeket. Önarcképét az „Uffizi"-ben helyezték el. Sok képe van külföldi muzeumokban és az olasz király tulajdonában. Több művésztársaság tiszteletbeli tagja. A Szinyei Társaságnak megalakulása óta elnöke. Ez év folyamám megkapta a Greguss dijat.

Hubay Andor 1898-ban Budapesten született. Festészeti tanulmányait Münchenben, Budapesten és Párisban végezte. Hosszan dolgozott Olaszországban. Több olasz gyüjteményben vannak képei. 1932-ben az olasz király vásárol tőle. 1930-ban a varsói téli tárlaton „diplome d'honneurt" nyer. Bem tábornok arcképe a varsói Nemzeti-Muzeum tulajdona. A magyar állam és több más magyar muzeum tulajdonában (Hadi, Parlamenti, debreceni Déry stb.) vannak tőle képek. Rendes tagja a „Céhbelieknek" és a „Munkácsy-céhnek".

6) 1933 febr 9-ig

Hubay Andor

Csók István művei:

1. *Reggeli*
2. *Thámár*
3. *A modell I.*
4. ~~*A modell*~~ *II.*
5. *Pihenés* I - II
6. *A műteremben*
7. *Fürdés után*
8. *Műteremsarok*
9. *Virágok*
10. *Rózsaszinü hó*
11. *Bátori Erzsébet*
12. *Lidó*
13. *Tavaszi álom*
14. *Femme adorée*
15. *Fürdőzők*
16. *Csendélet*
17. *Vámpirok*
18. *Boszorkánytánc*
19. *Bátori Erzsébet (tanulmány)*
20. ~~*Pihenés*~~
21. *Női fej*
22. *Porcellán*

Sajtónap: 1947 május hó 21-én, szerdán.

MEGHÍVÓ

a

XIX. TAVASZI SZALON

MEGNYITÁSÁRA, A NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET V., SZTALIN (ERZSÉBET)-TÉRI HELYISÉGEIBEN 1947 MÁJUS 22-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN DÉLI 12 ÓRÁRA.

A Szinyei Merse Pál Társaság
nevében
CSÓK ISTVÁN

A Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület
nevében
HUBAY C. ANDOR

Ez a meghívó a megnyitás napján két személy részére belépőjegyül szolgál.

A kiállítás megtekinthető: 1947. évi május hó 22-től junius hó 1-ig
— hétköznap 10 órától 3 óráig, vasárnap 10 órától 2 óráig —

rádöbbent arra, hogy a hölgy Julia, Lor-
let leánya. Elfelejtette az ő Rosaline-jét,
szerelmes volt helyett, ő szerelembe esett apja legnagyobb ellen-
ségének leányába. Éjfélkor Romeo elhagyta
a bált, de olyan mély volt az ő szerelme Ju-
iránt lia után, hogy nem volt képes hazamenni,
mielőtt ismét látta volna. Így ő elment a
Capulet-ék kertjébe, és Julia hamarosan
megjelent szobájának ablakában. Romeo meg-
lássa szívem látva őt így szólott: De lágy! Mi vi-
rít fényt ad meg a fényt annak az ablakon át?

Hubay Andor

Bpslavb. 1940. sept.

Hubay Andor festőművész, II. Fő- u. 21. 355-954

Méltóságos

Dr. Szendrényi Gyula
urnak.

Budapest
XI. Nagyrényi u. 16.

Hubay Andor festőművész
Magyar kiállitás Belgrádban
Művészet, 194o. 33.sz. 47.l.

a kezükben. A betűből két-két levél ágazódik a szöveghasábok közé s a lap külső szélére.

13a lap (VI): A lap alsó s felső szélén, továbbá a szöveghasábok között lévő díszítés mint *10b* lapon.

O iniciálé (70×66 mm) aranymintás zöld alapon aranylevelekkel díszített borpiros betű. Belsejében gótikus templomajtóban vörösruhás ifjú a balkezében lévő füstölővel az előtte álló fekete ördögszörny felé int, míg jobbkezében kék könyvet tart. A betűből két levél ágazódik a lapszélre.

14a lap (VII): Lapszéldíszítés mint *10b* lapon.

S iniciálé (70×65 mm) aranyalapon zöld betű. Belül kék köpenyes püspök ül, előtte négy ifjú áll, akik közül az egyik nyitott könyvet, másik ezüst korsót, kettő pedig egy-egy aranygyertyás ezüst kandelábert tart. A betűből levél ágazódik a belső lapszélre.

15b lap (VIII'): *N* iniciálé (70×66 mm) aranyalapon zöld betű. Belül aranykelyhet tartó, ülő püspök két tonzurás papot szentel. A papok kezében egy-egy aranykancsó.

18b lap (XI'): *S* iniciálé (70×66 mm) arany alapon halvány karminpiros betű. Belül kelyhet tartó, ülő püspök előtt három tonzurás, fehérköpenyes pap, akik közül az első térdelve, kezét a kehelyre helyezi. A betű négy sarkából levélindák ágazódnak.

21b lap (XIV'): *D* iniciálé (70×65 mm) aranyalapon kék betű. Belül püspök előtt két pap térdel. A betűből levéldíszítés ágazódik el.

Hubay Andor festőművész

Jesen
Kat.Beograd 1931.

295. kép. *Csáky Miklós miseruhája, 1755 k*

műemlékei. II. kötet, Bp. 1906., 287.
Gerevich PA, 200. l. — Lepold Adatok,
— Csernyánszky 92. l. — Lepold Kata
166. sz.

KÁROLY AMBRUS PRÍMÁS ORNÁT

két miseruha, három pluviale, négy dalm
Arannyal átszőtt sárga selyem alapon ara
ezüst hímzéssel, ezüst pikkelydísszel és l
applikációval. A hímzés arany szőlő, piros vi
oldalt búzakalászos, kékvirágos inda.
Bécsi munka, 1800 körül.
Károly Ambrus prímás hagyatékából. — Ko
prímás restauráltatta.

Gerevich PA, 200. l. — Lepold Adat
és 36. l. — Csernyánszky 93. l.

INFULA,

ezüsttel átszőtt fehér selyem alapon dor
ezüsthímzéssel a tízparancsolat két táblája.
oldalt kereszt. Aranyrojtos indás szalagok.
Mag. 40 cm.

gázt. Igaz, hogy
pisztolyt, ha már a renitenskedő milimári a tejeskannát rá akarja fordítani a kalapviselő testrészére. Tehát a pisztoly itt csak önvédelmi célokat szolgál. Az is igaz, hogy az egyéni akcióra hajlamos milimárinak se történik komolyabb baja a gázpisztolylövéstől, csak elkábul néhány percre, kisé megpörkölődik a bajusza és könnyrefakadnak szemei. Egyebekben testi integritása a status quo ante állapotában marad.

Ki hitte volna tavaly ilyenkor, hogy az állami intervencionizmus a tejfronton az idén már gázpisztolyos közelharcokhoz fog vezetni? Senki sem. És mégis bekövetkezett. Ezért nem lehet sohasem tudni, hogy mit hord az idő méhe magában. Ki tudja, hogy jövőre ilyenkor hova fog fejlődni az irányított tejgazdálkodás sztratégiája? Lehet, hogy akkorára a milimári már gázmaszkkal fog szemébe vigyorogni a tejfináncnak. Minden bekövetkezhetik ebben a tótágast álló világban. És nem is tud már olyasmi bekövetkezni, amin nagyérdemű közönségünk csodálkozna. Semlegesítése, közömbösítése teljesen sikerült.

Az is érdekes, hogy a mult héten született meg a rablófuvarozás fogalma. Ha ugyanis Juhász István gazda Kecskemétről lovasfogatával áruszállítást vállal Budapestre és ezt olcsóbban végzi, mint az államvasutak, akkor a rablófuvarozás bűnébe esik. Vagyis úgy fuvarozni, hogy az konkurrenciát jelentsen a MÁV-val szemben, szigorúan tilos. Nagyon érdekes, nagyon érdekes, de a mi kedves publikumunkat bizony ez az egész ügy nem érdekelte. Hát egyszerűen ne fuvarozzon az a Juhász István. Maradjon veszteg. Örüljön, hogy túlvan a mélyponton és ne bocsátkozzék egyéni akciókba.

A kereslet és a kínálat egymásra való hatása terén is új elvet állítottak fel. Itt uzsorának deklarálták azt, ha ez a hatás az értékesítési árakat az önköltségi árak alá nyomja. Ezért az ilyen esetekben a jövőben kikapcsolják a szabadkereskedelmet az értékesítésből és néhány kiváltságos kereskedőre bízzák az árszabályozást. Vagyis ezentúl magyar királyi szabadalmazott kereskedők fognak a hatalom terebélye alatt működni. Megkülönböztetésül a többi közönséges kalmártól, ezek a kormányfőtanácsosi jelleget fogják kapni.

Szabadalmazott kereskedő? Hát legyen! Mondja az ujságolvasó publikum és tovább lapoz.

És olvassa, hogy a bécsi vasútvonal elektrifikálásának bizony nem volt sok értelme. Hogy kár volt elkezdeni. Hogy a bánhidai villamoscentráléra se volt tulajdonképpen szükség. Az emberek erre kiejtik az ujságot a kezükből és egyszerűen napirendre térnek az egész felett. Kár volt a bécsi vasútvonal elektrifikálásához hozzáfogni? Annyi baj legyen! Majd csak megleszünk ezzel is valahogy. Hiszen úgy még sohasem volt, hogy sehogy se lett volna.

Vízmizéria? Hát ez kit érdekel? Csak néhány városatya fontoskodik körülötte. Más oda se hederít arra az unalmas vízmizéria-ügyre. Két év óta megvan a fővárosnak a pénze a vízművek kibővítésére. Meg is akarja csinálni. Tervek, géprendelések és minden egyéb teljesen elő vannak készítve. Csak a földmüvelésügyi minisztériumnak

Gázpisztolyt szállít: **KNÉBL** Budapest, Baross u. 17

zása is hidegen hagyja a publikumot. Csak süssék meg a drága kenyeret. Csak süssék, de majd maguk meg is eszik. A tejfogyasztás csökkenése után miért ne jöhetne a kenyérfogyasztás összezsugorodása is? Hiszen éppen multkor hallottuk, hogy jelenleg soványító kúrán tartanak bennünket.

Az a tizenötmillió sem izgatja a közönséget, amelyet egy héten át a városházán hajkurásznak. Ha reggelre megállapítják, hogy megvan, akkor biztos, hogy aznap estére megint eltűnik. A belügyminiszter és a városháza többségi pártjai nagy buzgalommal játsszák a »Komám asszony hol az olló?« játékot. Jaj be mulatságos helyzet.

ahol már toltogetik a méltó fogadtatására a tizenötmilliós mozsárágyút. Amint a belügy kihúzza a tarsolyából a szanálási rendeletet, Wolff és Kozma főtüzérek rögtön elsütik a nagy ágyút. Micsoda készülődés! És a közönség oda se hederít.

A mi publikumunk kezd kikapcsolódni a politikából és közéletből. Az egész fórum mindenestül a légüres térbe kezd emelkedni. Olyannyira, hogy a dolgozó társadalom egészen elszakad tőle és nem érdeklődik iránta. Ezért van az, hogy a legfurcsább hírekre se figyel már fel a magyar testvér. Valahogy érdektelennek érzi magát. A közönség az érdektelenségben gleichschaltolódik.

Azt hiszem, hogy nem jól van ez így.

Folkusházy a hónap végén vagy a jövő hónap elején távozik a BESzKÁR éléről

Nem hosszabbították meg Márkus Jenő szerződését, de megbízták, hogy eddigi munkáját az év végéig végezze — Ki lesz a BESzKÁR új vezérigazgatója?

(Saját tudósítónktól.) *Sipőcz* Jenő polgármester néhány hónappal ezelőtt bejelentette a törvényhatósági tanácsnak, hogy Folkusházy Lajos rövidesen távozik a BESzKÁR vezérigazgatói székéből. A *Pesti Napló* munkatársának értesülése szerint *Folkusházy a BESzKÁR e hó végén vagy jövő hónap elején tartandó közgyűlésén jelenti be távozását.* Egyelőre nincs döntés, hogy ki legyen Folkusházy utóda, bár a városházi pártok vezetői *legszívesebben Márkus Jenő helyettes vezérigazgatót látnák a BESzKÁR élén.* Márkusnak május hó 15-ikén járt le a BESzKÁR-ral kötött szerződése. Tekintettel arra, hogy a városházán átmeneti állapot van, az új törvény nem lépett még életbe, viszont a törvényhatósági tanács nagyfontosságú személyi ügyekben már nem akar állástfoglalni, Márkus Jenő szerződésének meghosszabbítása kérdését sem tűzték a tanácsülés napirendjére. A magasabb üzemi vezető állások betöltésének joga ugyanis a törvényhatósági tanácsot illeti, az új törvény életbelépése után azonban a polgármester fogja gyakorolni ezt a jogot.

Néhány nappal ezelőtt *Sipőcz* polgármester átiratot intézett a BESzKÁR igazgatóságához, hogy *nincs észrevétele az ellen, ha Márkus Jenő az év végéig megbízatást kap a helyettes vezérigazgatói teendők ellátására.* A BESzKÁR igazgatósága a polgármester átirata értelmében határozott, tehát *nem hosszabbította meg Márkus Jenő szerződését, vele új szerződést nem kötött, hanem megbízták, hogy az év végéig lássa el eddigi munkakörét.* Előreláthatóan *Márkus* Jenő a BESzKÁR vezérigazgatója lesz, az új szerződés tehát már nem mint helyettes vezérigazgatót, hanem mint vezérigazgatót fogja a BESzKÁR-hoz kötni.

Hiúság vására

Thackeray regénye a Filléres Klasszikusok sorozatában

A *Filléres Klasszikus Regények* példátlanul népszerű és olcsó sorozatának rövidesen új kötete jelenik meg. A remek kiállítású s értékes tartalmú gyüjtemény *tizedik* kötete, amely ismét egy világhírű remekmű új, magyar átültetésével lepi meg *Az Est* és a *Pesti Napló* előfizetőit és állandó olvasóit.

Flaubert, Kemény Zsigmond, *Dickens, Dosztojevszkij* s a világirodalom többi nagyjainak alkotásai után ezúttal a legkiválóbb angol szatírikus regényíró, *Thackeray* halhatatlan műve, a *Hiúság vására (Vanity Fair)* kerül sorra, *Salgó* Ernő friss, művészi fordításában. A tizenkilencedik század angol irodalmának egyik legragyogóbb értéke ez a nagyszerű regény, amely az emberi hiúság tükrében mutatja fel és leplezi le az élet örök vásárját. Ezt a remekművet most hófehér papíron, gyönyörű nyomásban és ízléses egész vászonkötésben — potom *kilencven fillérért* — a magyar olvasóközönség legszerényebb anyagi viszonyok közt élő rétegei számára is könnyen hozzáférhetővé teszi a *Filléres Klasszikusok* sorozata.

A hatalmas regénynek most jelenik meg *első kötete*, amelyet a jövő hónap végén követ a második, befejező kötet. *Négy* különböző szelvény felmutatása és *kilencven fillér* lefizetése ellenében bárki megszerezheti magának a pompás könyvet, minden művelt ember könyvtárának igazi díszét.

Sürgősen szerezze be **ESŐKÖPENY** szükséglete **Salamonovits Manó** esőköpenygyárában **V., Sas ucca 25.**

Pesti Napló 1934 május 20.

„Ameddig önöknél a művészetpolitika fog dominálni"

A velencei világkiállítás

Irta: HUBAY ANDOR

Velence csodáihoz nőtt a kétévenként megismétlődő nemzetek közötti képzőművészeti nemes versengés, mely egy tündérszép kert kellős közepén, a kék tengertől övezve, elkülönített csarnokokban játszódik le. A világ legtöbb országa részt vesz e nagyszabású kiállításon és mindegyiknek külön csarnoka (pavillónja) van, hol művészetét bemutathatja.

Ez évben május 12-én nyilt meg a szokott ünnepélyes keretek között — az olasz király jelenlétében — a velencei biennalis s ezután ez év október 12-ig a világ minden sarkából özönlenek az érdeklődők, hogy megtekintsék és összehasonlítsák a nemzetek legjobb és legelső képzőművészeit.

E cikk kerete túllépné az adott határokat, ha részletes tanulmányba kezdene, neveket említve és beható ismertetést közölve. Éppen ezért csak egy rövid képet nyujt, a tapasztaltak tanulságát szeretné összefoglalva visszaadni, a kiállítás egy egész heti beható tanulmányozása után.

A nagyszerű kert kellős közepén áll az olasz kiállítási csarnok és körülötte jobbra-balra helyezkednek el a többi pavillonok. Azonban természetesen az olasz csarnok méretekben messze túlhaladja a többieket és így ez nemzete teljes művészetét fel tudja ölelni, úgy hogy a szemlélő tökéletes képet alkothat magának erről. Remekül világított termek sorában tökéletes és harmonikus rendezésben látjuk a ma élő olasz képzőművészet legjavát, kivéve a 42—43—44 termeket, melyekben külön zsűri mellett és külön rendezésben találjuk a *futuristákat*, tehát kissé elkülönítve, mint kuriózumot »feltálalva«.

A kupolacsarnokban, amint belépünk, több teren keresztül a XIX—XX. század arcképfestészetét tanulmányozhatjuk jól ismert mesteralkotásokon keresztül, a világ minden tájáról, múzeumokból összegyüjtve, aztán a termek végeláthatatlan sorában *lehiggadt, tiszta művészetet* találunk, kinövések, torzítások, elferdítések, túlzások nélküli *igaz művészet*, amerre nézünk. A XX. század művészete. Korszerű és mégis *tudással, hittel, szeretettel, meggyőződéssel* alkotott munkák. Mindenütt a *nagy visszatérés* a mesterségbeli tudáshoz! Látunk jól megrajzolt aktokat, remekül és költőien elképzelt kompozíciókat, kifejező arcképeket, jól megfigyelt és a természethez nagyon is közelálló és mégis teljes művészi beccsel bíró tájképeket, egyszóval sok-sok olyan alkotást, melyek hosszú éveken át mind lenézett és mint nem »modern« munkák, kegyetlen bonckés alá estek volna. Egyik teremben kiforrott nagy mesterek csillogtatják tudásukat tehetségükön keresztül, a másik teremben fiatalok alkotásain látjuk a tehetségen kívül a tudás akarását. Az elmult esztendők kaotikus forradalmi mámorából és zsákuccákba vezető kereséseiből nem látunk már semmit!

Amit látunk, az modern, mert nem lehetne más kor alkotása, — a XX. század bélyege ott van mindenütt — de ez a régi tradíciókon, a *tudáson* nyugszik! Ugyanezt találjuk az összes nemzetek csarnokaiban, kivéve az amerikait, hol a »keresés« gyermekcipőiben, mindenféle érdektelen *»izmusok«* dominálnak. A belgák, franciák és angolok különösen érdekes és változatos anyaggal lépnek elénk. De talán a legérdekesebb és eredetibb műalkotásokat az *oroszok csarnokában* találjuk. Tudás és művészet — Lenin életnagyságú ülő arcképe egészen elszédít a mesterségbeli tudás és magas művészet egyesítésével. — Hatalmas vásznak, megkapó kompozíciók — élethű, kifejező arcképek — egy nagy-nagy visszatérés a »kapitalista« komoly tudáshoz és az annyira lenézett tradíciókra alapozott művészethez! Az elmúlt évek forrongó kaoszában hányszor hallottuk oly kompozíciókkal kapcsolatban, melyek valamilyen kimondott témát mertek kifejezni: *»irodalmi téma, nem érdekes«*. Ez volt általában a »forradalmi« felfogás és most íme, a »forradalmi« Oroszország tér majdnem mint útmutató oda vissza, hol elődeink sokszor oly hatalmasat alkottak. Csudálatos átalakulás — gondolkodóba *kell* hogy ejtsen — az evolúciók *örök* eredménye *mindig a visszatérés!?*

És mi magyarok? Igen, mi magyarok, kiknek megcsonkított országa oly közel esik Velencéhez és az olasz nemzet nagylelkű barátsága által oly kivételesen szerencsés helyzetben vagyunk ott — mi mit is produkálunk? — Minden nemzet egy vagy több hírességet küld ki hivatalosan mint a kormány megbizottja, hogy ott két-három héttel a megnyitás előtt már megkezdje előkészítő munkáját nemzete érdekében. E férfiak legtöbbnyire kiváló és nagy névre szert tett *művészek*, akik országukban nemcsak az anyagot válogatják össze, hanem a rendezéssel is teljhatalmulag meg vannak bízva. Magyar részről ugyan kiváló és közismert szakférfiú rendezte a kiállítást, de amint ő maga mondotta nekem, pesti utasításra, tehát *egészen kötött »marsrutával«*, viszont *fájdalommal nélkülözték* összes ottartózkodó kollégáink a magyar részről hivatalosan kiküldött *művészbiztost*, akinek minden nap és minden órában alkalma lehetne a magyar és külföldi művészi relációkat szoros és személyes barátsággá növeszteni — ami *országos érdek!*

E sorok írója több ízben együtt volt ott tartózkodó külföldi művész barátaival és a legtöbb ország biztosaival és sokszor beszélgethetett a magyar csarnokról is és így az egybehangzó véleményt a következőkben foglalhatjuk össze: *»A Magyar csarnokban nem a művészet, de elsősorban a művészet-politika dominál.«* Sajnos, ennek az egybehangzó véleménynek ellentmondani nem lehet. Mindenki, aki ez év nyarán Velencébe megy és azt a fáradtságot veszi magának, hogy a kiállítást oly alaposan áttanulmányozza, mint e sorok írója, nem mondhat egyebet, mint hogy a magyar csarnok túlzsúfolt, mert otthon *minden* szempontot érvényesíteni akarnak — a rendezés pedig nélkülözi a *gerincet*, mert minden szempont érvényrejuttatása *lehetetlen és gerinctelen!*

Rossz politika az, amikor az ember »politikából« *mindenkit* ki akar elégíteni, mert ezzel egy nívóra süllyeszti a jót a rosszal és lesz az egészből *közepes!* Országunk mesterei a leginternacionálisabb viszonylatban is a *legeslegelsők* között vannak, — ezt mindenki elismeri, még ellenségeink is — de miért kell őket »politikából« olyanokkal megterhelni, akik elszürkítik őket, akik nem mellékök és *nem* internacionális környezetbe valók. Miért nem merjük végre mi is levonni a nemzetközi versenyek tanulságát és miért nem merünk végre pontot tenni oda, hova *pont* való!

Most megint itt van előttünk Velence — ott befejezett stílusegységben halad ma már előre a képzőművészet. Sehol sincsen már forrongás és a forrongással járó salak. Mindenütt megtisztulva halad felfelé a huszadik század művészete, sehol nincsen már »úttörésre« szükség, mert az út kész, csak haladni kell rajta. Eszméljünk végre rá, hogy két véglet harcából származhat ugyan estleg valami jó, de *nem* tartozik nemzetközi versenyek elé. Ne vigyük külföldre azt, amit itthon kellene tartanunk! *Ne* harcot, — *eredményt* mutassunk, *erre* kíváncsi a nagyvilág! Az ókonzervativizmus és a hipermodernizmus minálunk állandó elkeseredett harcban áll egymással és ezáltal az igazi értékek *szenvednek*, mert »politikából« ide vagy oda regisztrálják őket, pedig ők *sem* ide, *sem* oda *nem* valók, ők a *jók* közé valók! Ezúttal Velencében megint az ókonzervativizmustól a hipermodernizmusig mindent kiállítottak csak azért, hogy minden irányzatnak eleget tegyenek, hogy mindenki meg legyen elégedve. Talán helyesebb »politika« lett volna legalább az egyik szélsőséget elhagyni, hogy igazi *nagy értékeink ne* kerülhessenek két emésztő tűz közé, melynek füstje szürkévé teszi a legjobbat is!

Eszméljünk végre rá arra, hogy jelszavas művészet *nincs!* Merjük végre ezt ki is mondani! *Ne* pártfogoljunk olyant, ami nyilvánvaló, hogy *rossz! Ne* engedjük, hogy »modern« címen a tudatlanság álarcosan nevethessen ki és hogy »konzervativizmus« néven a megfagyott unalom vegye el kedvünket az igazán széptől. Merjük végre hivatalosan is kimondani, amit hivatlanul már a közönség ki mert mondani, hogy a »hipermodernizmus« nem jelent sem úttörést, sem pedig haladást, hanem az csakis a tudatlanságot eltakaró álarc, mely az elmult evolúciós időkben oly könnyen volt hordható és mely most szétfoszlóban van, csak egy kis »hivatalos« segítség kéne hozzá. Az ókonzervativizmusról beszélni sem érdemes; csak nagy kár, hogy internacionális versenyek keretében »politikából« még mindig beillesztést nyerhet.

Szabadjon e sorokat egy igen kiváló olasz mester szavaival zárnom, melyek reánknézve ugyan szomorúak, de hasznunkra válthatjuk: »Ameddig önöknél a *művészetpolitika* fog dominálni és nem a tiszta művészet, nemzetközi versenyek keretében *nagyszerű mestereik* és nagy tehetségeik ellenére sem arathatnak átütő sikert«.

Fried Miklós fia, **Engel Nándorné Glasner Gizella** testvére és mindazok, akik rajongásig szerették, megtörten közlik, hogy drága jó Édesanyám és imádott nővérem

özv. Fried Árminné

szül. Glasner Sarolta

nemes szíve férje utáni kimondhatatlan bánatában szombat délután váratlanul megszünt dobogni.

Temetés idejét a kedd reggeli lapokban közöljük.

IRTŐ JÓ

T. 41-6-53, 54, 55. a DITRICHSTEIN!

Növényklinika

Szobanövény tulajdonosan **szakszerűen** átültet, **ápolásra elvállal** **érkély-átszitéseket izlésesen rendez**

Németvölgyi út 10. — Telefón 54-4-47. — **Hívásra házhoz jövök**

Zlehay Andor

szül. Budapesten 1898 dec.
11. Ref. gimn. érettsi.
Zlehay Jenő fia.
1920/21. I-II. évben vízsgáv. - Ballóde

Hampel Josef III. 78.

Hubay Andor

1927

november 19-én Milanóban a Galleria Pesaróban *Hubay Andor* festőművész kiállítása;

MAGYAR MŰVÉSZET
1927 606.1

Hübay Andor

~~skall. kiáll. Fráñkel.~~

rod

Ujság 1933. febr 11.

(e.a. = Két kiállítás. Cs. J. és Hübay Andor.)

320. Greskovics Sándor I. II.
Griffaton Miklós I. II.
Grüm János I. II.
Grimm Eszter I.
Gschwindt György I.
325. Gudenus László I. II.
Gungl Márton I. II.
Gut László Béla I. II.
Gündert József I. II.
Gündischt Hellmuth I. II.
330. Gyaraky Milkós I. II.
Gyarmati Anna I. II.
Gyárfás Géza I. II.
György M. Elenóra I.
Gyöngyösi Ferenc II.
335. Györfi László I. II.
Gyurcsány Zoltán II.
Gyurcsin Tatjana II.
Gyürky Magdolna I. II.
Hackpacher Mária I. II.
340. Hajdú Endre I. II.
Hajnal Ferenc I. II.
Hajnádi Sándor I. II.
Hajós Géza I.
Halay György II. I.
345. Halassy Béla I. II.
Halász Ferenc I. II.
Halgas György I. II.
Haller Mária I. II.
Hallósy Géza II.

380. Heténvi Erzsébet I. II.
Hevesi Andor Miklós I. II.
Hibácska Miklós I. II.
Hilvert György II.
Hirsch Gabriella I. II.
385. Hlaváts Adrienna I. II
Hochstrasser Emil I. II.
Hoffmann Antal I. II.
Hoffstaedter Magdolna I. II.
Hollerbach Károly I. II.
390. Holló Magda I. II.
Hollós László Sándor I. II.
Hollósy Géza I.
Homolay Béla I. II.
Homonnay Farkas I. II.
395. Hornyák Ferenc I. II.
Horányi János I. II.
Horványi József I.
Horváth Andor I. II.
Horváth Béla I. II.
400. Horváth Béla I. II.
Horváth Dániel I. II.
Horváth Emil I. II.
Horváth Géza II.
Horváth Tibor I. II.
410. Horváth Zoltán I. II.
Hotta Isoyuki I. II.
Hossza Gábor I.
Hubert Ferenc I. II.
Hubert István I.

Hubay Andor

Hubay Andor 20. század.
5. VIRÁGCSENDÉLET. Jelzés lent balra: Hubay Andor (és kétféle dátum).
Lemezpapír. 48×35.

Ernst Múzeum aukció

XXIII.

Jónai Ilona hagyatékából

90. ÉNEKLŐ PUTTÓ, majolika szob
91. VÁZA FEDŐVEL, bronzozott gip
92. PETŐFI SZÜLŐHÁZÁNAK kis
3. VÁZA, fehérvonalas és pirosszalagos
POHÁR, fúvott üveg, felületét
apon mezők „Gesundheit" „u.
PAS POHÁR, réteges üveg,
piros alapon szines magya
fúvott üveg, harangalaku
k.
97. AS POHÁR, piros-f
98. TA R, kék köszörü
pálma h, Biedermeier
99. NAGY ehér réteges
diszitéssel. meier.
100. TALPAS PO iveg, k
101. POHÁR, szinte réteg
102. VIZESPOHÁR, ge. des testén s
103. POHÁR, szintelen és fehér réteg

, sárgaréz. A jeruzsálemi gyertyatartó mintájára készült.

nyujtott, gyürüs tagozásu szárral. Balkán, XIX. sz.

ız mása. Olasz, XIX. sz.

on lelógó, áttört diszitésü dobon három lelógó égőtesttel.

rajzzal. 1.25×2.20.

apon szines perzsarajzu diszitéssel. 320—370 cm. XIX. sz.

selyem. Jordesz-rajzzal. 115×180.

aalak. Ajándék a művésznőnek abból az alkalomból, hogy
ák, 1922-ben.

, szövetruhában. Olasz, XIX. sz.

e porcellán, ruhája selyem. Modern.

imzéssel. Magyar, XVIII. sz.

on, domboru ezüst- és selyemhimzéssel.

lagos csipkeszéllel. XVIII. sz.

alagos és áttört rajzzal. Biedermeier.

l.

Hubay Cebrian Andor

Norvég part, plaj
Kévekötők, olaj

3/2

M. Nemzeti 1940-41 (kiáll.)

Hubay Zoo; of

~~Őszi tárlat. Nemzeti Szalon, 1940. október,~~ 9 l.

om. XV., 1885., 770. l. — Esztergom vár. ... Ajevich: Ai...

Új Magyar S...
Maszlaghy II., 209. szám...
megye ... Bp. é. n. 176. l. — Ge...
Újság, 1916., júl. 20., 4. l. — Lepold—Homo
97. l. — Gerevich PA, 249. l. — Lepold—
Lippay 56. l.

Mária mennybevitele

Félkörös felső záródással, vászon, olaj, 190×11
cm.

Jelezve lent jobbra: Franz Dobyaschofsky, 186

Simor prímás rendelte a művésznél.

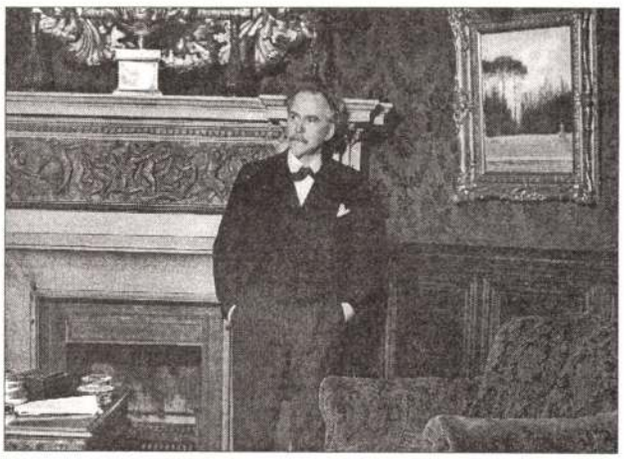
A győri székesegyház volt főoltárképének replikája
Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki kép
tár. Esztergom, II., 1875., 44. szám. —
Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár
Új Magyar Sion, VII., 1876., 36. l. — Föld
váry István: Az esztergomi érseki képtár
Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. —
-ó: Az esztergomi hercegprímási képtár
Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. —
Rényi 22. l. — Z.: Az esztergomi érseki kép
tár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885
769—770. l. — Kőrösy: Esztergom. Eszter
gom, 1887., 238. l. — Maszlaghy II., 18
szám. — Esztergom vármegye ... Bp. é. n
176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20
4. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich
PA, 249. l. — Rónay, Maria: Die Schätze de
Christlichen Museums in Esztergom. A Mű
gyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippa
56. l.

Hubay-palota a Fő utcában

Emléktábla avatás és hangverseny Hubay Jenő tiszteletére

Szeptember 29-én délután 5 órakor Hubay-emléktábla avatásra került sor az egykori Hubay-palota, a Fő utca 21. számú ház oldalán, amivel a 60 éve elhunyt világhírű magyar hegedűművész, zeneszerző és pedagógus, Hubay Jenő (1858-1937) emléke előtt tisztelegtek a főváros polgárai. Beszédet mondott Katona Tamás, a Budavári Önkormányzat polgármestere és Michel Carlier, a Belga Királyság magyarországi nagykövete. Az eseményen megjelentek a Hubay család Magyarországon és külföldön élő tagjai, többek között a nagy mester unokái: Hubay Cebrián Rozann (Schmidburg báróné) Brüsszelből és Hubay Cebrián László Portugáliából, valamint Molnárné Asbóth Magda, nagybátyja hagyatékának magyarországi gondozója, aki a 20-as és 30-as években még személyesen találkozhatott Hubayval.

A művészet és kultúra iránti megbecsülés mellett egy másik ok is közrejátszott abban, hogy a belga Királyság is képviseltette magát az eseményen: Hubay Brüsszelt második hazájának tekintette, életének talán legkiemelkedőbb eseménye fűzte a városhoz. 1882-ben, 23 évesen, *Vieuxtemps* és *Wieniawski* utódaként a brüsszeli konzervatórium hegedűtanszakának élére nevezték ki, amely akkor Európa egyik legmagasabb zenei pozíciójának számított. A fényes állás elnyerésében Hubayt nem csak Nyugat-Európában hegedűvirtuózként aratott páratlan diadalai segítették, hanem az is, hogy Párizsban töltött évei (1878-81) idején közeli barátságba került a már idős és beteg Henry Vieuxtemps-nal, a legendás belga hegedűművésszel és zeneszerzővel, aki a magyar ifjút tekintette szellemi örökösének és művészete folytatójának. A belga és magyar zene ezen kapcsolatának felismerése vezette azokat a lelkes művészetpártolókat, akik nemrégen Hubay-Vieuxtemps zenei műhelyt hoztak létre. Az emléktábla, létrehozásában, az azt követő Hubay-hangverseny megszervezésében és anyagi támogatásában is döntő részt vállaltak. Az MTA Zenetudományi Intézetének *Kodály* termében rendezett nagysikerű koncerten virtuóz hegedűdarabok hangzottak el *Czenke Csaba*, valamint Hubay brácsaversenye *Kökényessy Zoltán* előadásában (mindkettőt *Szenthelyi Judit* kísérte zongorán), majd *Szecsődi Ferenc* és *Kassai István* a Romantikus szonátát szólaltatta meg.

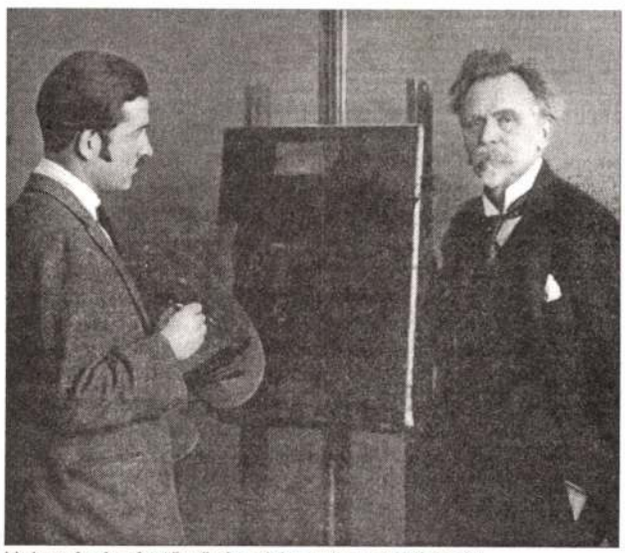
Hubay Jenő otthonában

Hubay Jenő és felesége Cebrián Rozann grófnő

A hangverseny meghitt légköre, a virtuozitást és elmélyült líraiságot ötvöző darabok magas színvonalú interpretációja, valamint kulturális életünk reprezentatív személyiségeinek jelenléte az egykori Hubay-palota rendezvényeit idézte fel. Hubay nagy áldozatot hozott hazájának, amikor 1886-ban hazatért, és elvállalta a Zeneakadémia hegedűtanszakának vezetését (1919-től az intézmény igazgatója is volt egyben). Feleségével *Cebrián Róza* grófnővel eleinte a Döbrentei utcában béreltek lakást, majd 1897-98-ban építették fel palotájukat a Margit rakparton, melyek hálószobái a Fő utcára néztek. Hubay otthona évtizedeken át Budapest egyik fontos szellemi központjának számított, a 100-150 főt befogadó fehér zenetermében tartott vasárnapi zenedélutánokat 1925-től a rádió is közvetítette, olykor nemzetközi adás keretében. Innen indult világhódító útjára a Hubay-növendékek egész sora: *Arányi Jelly, Gertler Endre, Geyer Stefi, Wanda Luzzato, Ormándy Jenő, Rubinstein Erna, Székely Zoltán, Szigeti József, Vecsey Ferenc, Zathureczky Ede* és sokan mások. A fellépő művészek között volt *Basilides Mária, Báthy Anna, Fisher Annie, Medek Anna, Palló Imre, Richard Strauss, Felix Weingartner*, valamint a fiatal *Bartók Béla*. Hubay vendégei voltak olyan kiváló személyiségek, mint *Yehudi Menuhin, Arturo Toscanini, Vincent d'Indy, Josef Krisp* vagy *Pietro Mascagni*. A zenedélutánokon rendszeresen megjelent *Apponyi Albert, Berzeviczy Albert, Horthy Miklós kormányzó, József Ferenc főherceg és Augusta főhercegasszony*, továbbá az állam és egyház vezetői, valamint az arisztokrácia számos képviselője.

Hangverseny után a vendégek általában nem mentek azonnal haza, hanem tea és sütemény mellett a palota gazdagon berendezett szalonjaiban (a falakat németalföldi festők, valamint *Munkácsy, Paál László* és mások festményei díszítették) kis csoportokat alkotva beszélgetésbe kezdtek, és a művészet légkörében, annak jótékony hatása alatt még a legádázabb politikai ellenfeleknek is gyakran sikerült megtalálnia a közös hangot. Bár az épületet 1945-ben bombatalálat érte és Dunaparti része elpusztult (helyén ma a Viktória szálló áll), Hubay szelleme és a művészet erejében vetett hite tovább él, aminek legújabb bizonyítékául a hétfői emléktábla-avatás és hangverseny szolgált.

Hubay Andor festőművész édesapja portréját festi

Gombos László

Emlékünnep a Szent Gellért iskolában

A Krisztinavárosi Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium tanulói színvonalas emlékműsort állítottak össze az iskola névadójának, Szent Gellért püspök halálának évfordulója alkalmából. A gimnáziumi tanulók ünnepi megemlékezése látványos, jól sikerült, nyílt történelem órára emlékeztetett. A műsort követően az intézmény tanuló ifjúsága tanárai kíséretében virágcsokrot helyezett el Szent Gellért szobránál. Az iskola pedagógusai és diákjai nagy megtiszteltetésnek vették, hogy az Önkormányzat prominens személyiségei részt vettek meghitt ünnepi megemlékezésükön.

Urbánus napló

Székely „honvédek" a Várban

Itt, a Várnegyedben el is feledkeztek már róluk. Ismerőseimet kérdezgettem, ők meg a vállukat vonogatták. Annyi színpompás felvonulás volt a Vár utcáin, a Szentháromság téren, nem lehet emlékezetben tartani valamennyit. Volt, akinek az először látott katonai viselet tűnt fel, újdonságként hatott: szlovák katonák. Az osztrákok már ismerősebbek voltak, igen, egy hagyományőrző társaság egész "hadtestparancsnoksága" megjelent a Mátyás-templom környékén, mintha Jenő herceg serege támadt volna fel, mondjuk a zentai csatából jövet. Annak a háborúnak éppen most volt a háromszázadik évfordulója.

De hogy székely honvédek? Tizenöten összesen, határőrző őseik egykori uniformisában? Azok, akik kétszer is felvonultak naponta a Vár utcáin?

Odahaza, Háromszéken elevenebb az emlékezet. Az élmény nem is engedné, hogy helyét elfoglalja a feledés. Életreszóló izgalom, öröm melegítette a szíveket a honvéd határőrzők egyenruhája alatt. Felső-Háromszék családi otthonaiban, főleg pedig Gelencén és Kézdivásárhelyen ők, tizenöten talán századszor mesélték el az utazást, a Várban szerzett élményeiket, Hadik András szobrának megkoszorúzását, a jelképes csatajelenetet, a két nagy katonasátrat, amelyben laktak s ahol őrbódé is volt, hogy éjszaka nem lephesse meg őket az "ellenség". Beleélték magukat abba, hogy a magyarok első városát védelmezik, mint őseik a kárpáti hágókat, s ha figyelmük lankad, elesik a Vár, és az ország. Márpedig ők a védelemre esküdtek fel, mikor a Mátyás-templomban megszenteltették a zászlóikat.

Jó dolog az, ha történész tudós a polgármester, az első kerületet irányító Katona Tamás; tudja, hogy hol termett valaha a magyar vitéz. Hiszen nevében hordja a sorsát, katona, nomen est omen. Ismeri a székely határőrség történetét, és a mai székely lelkületet éppen így. Menjen hát a meghívás a Kárpátok belső karéjához, hajdani csaták színhelyére; semmilyen országhatár nem tépheti szét az emlékezetet. Nekik is joguk van részt venni az ünneplésben, az államalapító szent király, István ünnepén, ott haladni a körmenetben, a Szent Jobb társaságában, történelmi századok varázslatában.

Okos dolog volt az, hogy Halasy-Nagy Endre évekkel ezelőtt Budapesten létrehozta a 15-ös sorszámot viselő második Székely Határőr gyalogezred emlékét ápoló Hagyományőrző Társaságot. S ha már létrehozta, korhű ruházat is kellett a kései székely határőröknek. Az ezrednek azonban - ha Budapesten is született újjá, az emlékek világában - a hajdani határvonalon kell állomásoznia. Ott folyt ki annyi vér az egykori csatákban, őseik vére, ott állították meg a betörőket. Háromszékes büszkék arra, hogy amíg a székelyek kezében fegyver volt, a rájuk bízott hágókon át, az ojtozi szorosba nem tudott behatolni a tatár, a török, semmilyen pusztító népség, nem juthattak el Budára, a Várba, a nemzet szívébe. Most már csak játék, amit egyenruhájukkal és határőr honvéd emlékeikkel felidéznek. A játékban annyi a valós, hogy a gyalogezred két szakasza Felső-Háromszéken "állomásozik", egyik Kézdivásárhelyen, a Nagy Mózes Líceumban, a másik Gelence községben, a Bodor György közművelődési Egyesület védnöksége és irányítása alatt. Elnökük - mert ilyen "polgári" elöljáró vezeti most őket, született katonaivadékokat - Kelemen Dénes nyugalmazott tanító.

Ennél jobban ki sem választhatták volna az "ezred" szálláshelyeit! Gelence felső végében, a havasok irányába nyíló völgy elején vénséges vén templom: 1245-ben építették, s ha később át is alakították, szentélye eredeti helyén maradt és nem változtak le a gótikus ablakokat sem. Belső berendezése barokk. Ennyi is elegendő bizonyíték lenne arra, hogy milyen régi székely telephely ez, vetélkedhet nagyvárosok katedrálisaival. Nyilván római katolikus templom volt és az is maradt, újabb tanúságaként a székelyek történelmének ezen a tájon. De van itt még fennmaradt egyéb is, a vallás és a művészettörténet s még inkább a magyar történelem üzenete: a Szent László-legenda képsora. A freskók a XIV. században készültek és a jól ismert jelenetet ábrázolják: a királyfi László küzdelmét a magyar lányt elrabló kun vezérrel.

Cserhalom, ahol ama nevezetes csata lezajlott s ahol László legyőzte a kun vitézt és megszabadította a magyar lányt, Beszterce környékén található, Kerlés község határában. De a legenda freskóképei ott nem láthatók, annál inkább a székely templomokban. Gelencén kívül Székelyderzsen, Bibarcfalván, Kilyénben. A hagyományt a székelyek őrizték meg, mert ők vívták a nagy csatákat, László király az ő példaképük volt a honvédő küzdelmekben.

És ott van Kézdivásárhely, amelyet a "vargák városaként" békességesnek ismernek, de éppen így volt ez a harcok városa is. A 48-as szabadságharc idején Gábor Áron itt öntötte híres ágyúit, és egyben itt volt a magyar hadak lőpor- és fegyverraktára. Gábor Áron, az ezermester az egyik első székely honvéd; a honvédség ugyanis a szabadságharc csatáiban születik meg.

Gábor Áron hősi példája a százados múltra alapozódik. Kézdivásárhely katonaváros volt. A vasútállomás felé vivő fő utcán, a főtér közelében egy neoklasszicista stílusú nagy épület. A város lakói most is csak úgy emlegetik: " a kaszárnya". Valóban annak épült, 1817 és 1823 között. Katonaiskolának. Itt volt a 14. és 15. székely határőr lovasezredek és a 11. székely huszárezred közös katonai iskolája. A Ludovika Akadémia megalapításáig, 1848-ig Kézdivásárhelyen működött az egyetlen magyar tisztiiskola Magyarországon!

Sehol olyan kultusza a lótenyésztésnek Székelyföldön, mint Kézdivásárhelyen és környékén, vagyis Felső-Háromszéken! Az ember és a ló szinte már személyes kapcsolata figyelhető meg itt, a hajdani huszárezred városában. Mostanában, hogy újra megengedett lett - ezzé tették önnön elhatározásukból a székelyek március 15-e méltó megünneplése, Kézdivásárhely főterére, ahol Gábor Áron szobra is áll, végtelen sorban vonulnak be a lovasok, szekeresek a környékbeli falvakból. Ilyenkor látni, hogy a kolhozok pusztításai, ezernyi viszontagság után még mindig milyen sok a ló Háromszéknek ebben a sarkában, és mind szép, gondozott, pompás paripa!

Ennek a városnak a címerében ott a lovasfogat.

És az ünnepi felvonuláson, a székely lovasok hosszú oszlopát az újból megalakult, nem hivatalos, de annál valóságosabb székely határőrezred bandériuma kíséri.

Kézdivásárhely tiszteletbeli és őszintén tisztelt "honvédei" öt harcosukat küldték el a Szent István-napi ünnepségekre Budapestre. Gelencéről tízen jöttek.

Velük egy táj, a székelység lelke.

Beke György

Városrészek egymás között

Az október elsejét, a Zenei Világnapot követő vasárnapot zenével köszöntötte a Várnegyed. Egészen pontosan szólva: a Várnegyedben a Ferencváros. Városrészek egymás között - így is nevezhetnők az eseményt, amelynek a Hadtörténeti Intézet Tüzérterme adott otthont. Városrészek és lakóik találkozhattak itt, hogy együtt élvezzék a zeneiskolai muzsikusok szép koncertjét. Az Ádám Jenő Zenekarral ugyanis a Ferencváros érkezett a Várkerületbe, mégpedig - ahogy a meghívó is mondta - a hangverseny a Budavári Önkormányzat támogatásával jött létre.

Dr. Kiszely István alpolgármester köszöntőjében a zene szeretetéről, a maga zene iránti rajongásáról beszélt. S arról, hogy milyen nagy szerepe van a muzsikának az emberek életében, hogy milyen jó helye van épp a Tüzérteremben a muzsikának, amely hitet ad, amelynek a lényege a tisztesség és a becsület, akárcsak a katonaságé. Így kapcsolódik egymáshoz katonaélet és zene - a haza szolgálata és a politikától mentes művészet.

A zengzetes pátoszt - amellyel Dr. Kiszely István szólt a jelenlévőkhöz - a muzsika zengése, áradása követte. A Szentmáry Kálmán vezette Ádám Jenő Zenekar Schubertre és Brahms-ra emlékezett, az ő muzsikájukat játszotta erővel és megnyerően, fantáziával és hűséggel. Schubertet idézte a zeneszerző születése 200. évfordulójának, Brahms-ot halálának centenáriumi évében. A parttalan álmodozás muzsikusának áradó, könnyedséget sugárzó dallamai éppoly szépen szóltak a Zenekar előadásában, mint a romantika formaművészének darabjai. Fölhangzott a többi között a Rosalinda-nyitány, Schubert V. szimfóniájának menüettje és a Szerenád, amelynek trombita-szólója megkapó szépséggel szólt. Schubert katonaindulójának népszerű muzsikája illett a helyhez.

S ha a napfényes vasárnap délelőtt minden zenei sikere mellett mégis csak hagyott némi keserűséget, az nem volt egyéb, mint az a megválaszolatlan kérdés: vajon miért nem lehetett egy-egy plakáttal, vagy akárcsak kézzel írt szórólappal tudatni a várbéliekkel vagy éppen csak errefelé sétálókkal, hogy koncert van (lesz) a Tüzérteremben. Ráadásul tisztán, jól élvezhetően hallatszott a zene a Múzeum udvarán is. Érdemes volt meghallgatni, még szebbé tenni élményével a napot.

Róna Katalin

HUBAY Andor sütése

Hubay Cebrian Andor
festő

Vkunnikall, 1943

Kerk, olajf.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"
címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Ilubay Andor

Jerko

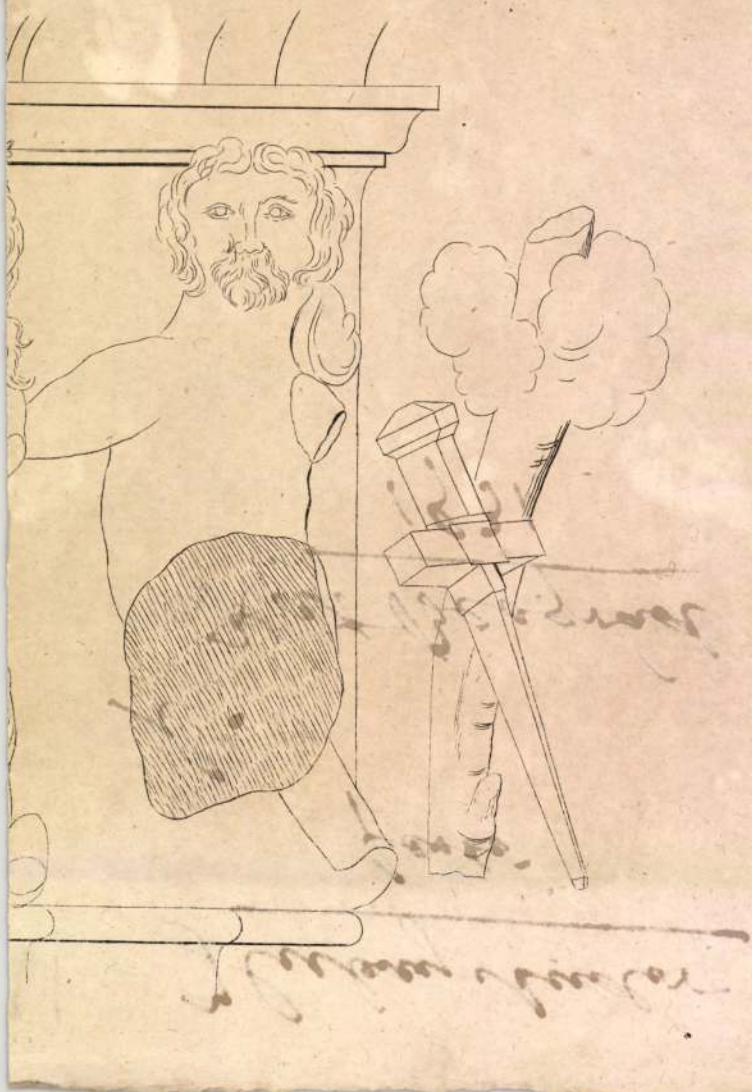
I.

Kat Beograd

1931 Belgr 1931

1936 Valence

1940 Belgrad

Ilkay Andor

Kell. Kálló. Hol,
nem írja.

Ybl Ervin: Ilkay
Andor festményei.
Budapesti Hirlap
1936. Dátum
levágva

Hubay András

A hetvenéves
Hubay Jenő,
Jeszlike fenti
Repr.

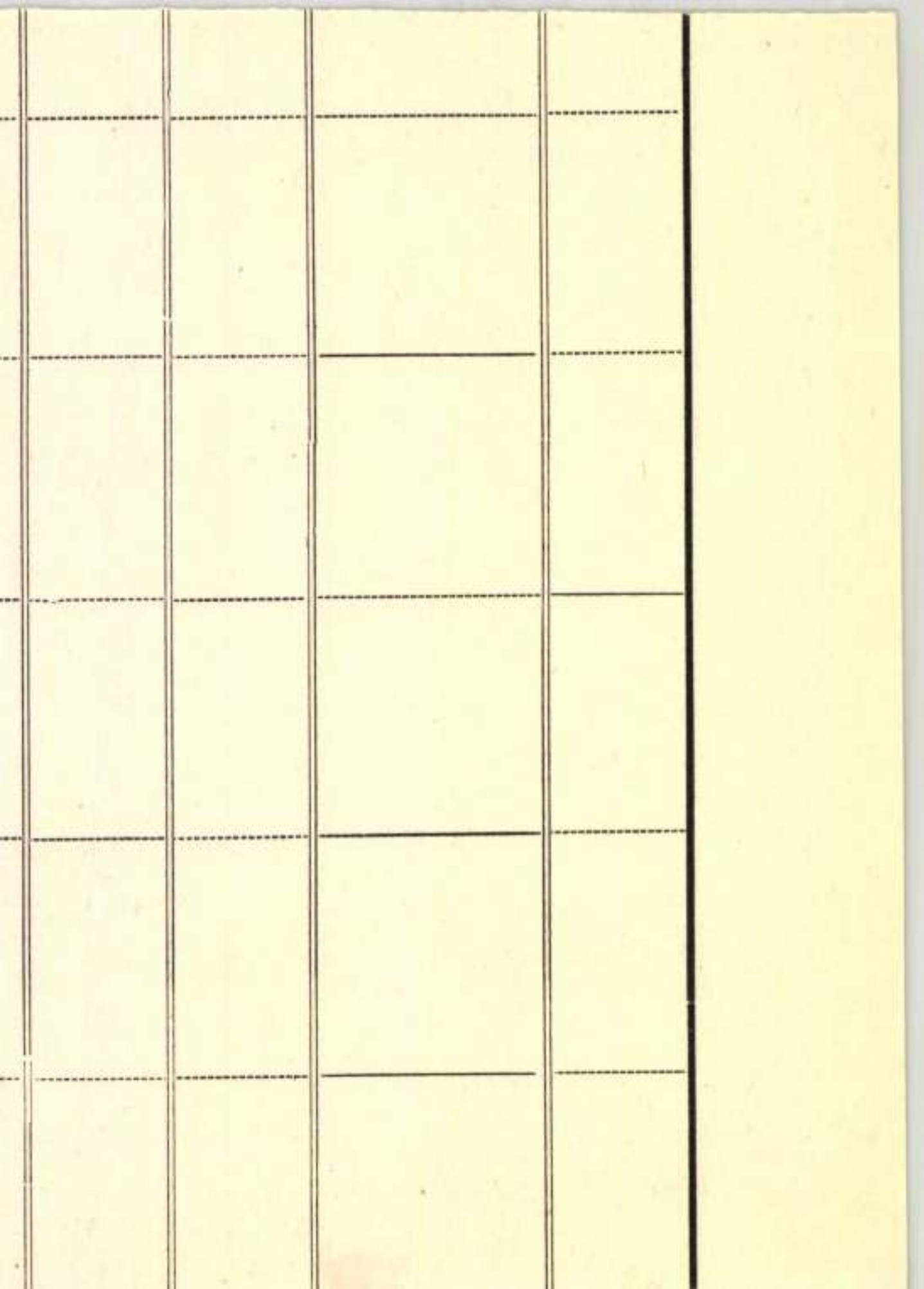
MAGYAR MŰVÉSZET
1928. 639. l.

Hubay Andor

Új milánói

kiállítása.

MAGYAR MŰVÉSZET
1927. 606

Hubay Aidor

&

Ruricka Hlend

64. C~

1326

1326. P

Működött a

Virginia halála.

Az előtérben, piros
Virginia és a jobb kezében
balját mellére tette. Balról
ki úgy tartja jobb kezét,
három asszony és egy ö
Az asszonyok közűl kettő
kezét felemelve beszél. A
férfi összekulcsolt kezekke
hegyes vidék városokkal, er
Az égbolt felhős.

Fa, méretei 79 : 112 cm
szeptember 22-én a The Venic
Elszámoltatott 1895 junius 18
nézve lásd a 34150–95 és
sz. min. előadmányi ívet. — A
november 28-iki 4561 (635-
373 eln. sz. leirat (464–901

Jegyzet. L. az 1896-iki
— Preisliste N°. 18.

III

VéA·1894

Hubay Andor

Jeanne d'Arc
c. képe rep.

Karcragmagyállam

lapzáró mű

Ilsbay András

MAGYAR MŰVÉSZET

(1930 | 124. | 112. képek

(7 varsói kiállítása.)

Hubay Andor

zül. Szalatna
1897

Lajos
2

Velencei Biennale

1936 · 340 · l.
347. l.

Hlubay Andor

Élet. arck.

Gyűjtemény

232. l.

Hubay Andor

1901 257-58. l

=

Hubay Andor

XLII. table

ben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le=
ós, aki félországot hódított meg a nemzeti nép=
ertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
s kalandmentes külpolitikát akar.
ez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat=
Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
áért, küzdöttem a panamák ellen és segitettem
tehát a főváros közönségétől, hogy segitsen

és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki=**
nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
epel.
sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Hubay Andor

Irod

Farkas Zoltán

Budapesti levél.

Forum (magyar rév.)

1937. 6-8.

Rumai vándorkt. III. 179

Hubay Andor

und

Forum 1933, 100. l.

(Hubay Andor

Kalliás-a.)

1.

Hubay Andor

Geboren am 11. December 1898 zu Budapest als Sohn des berühmten Violinvirtuosen und Componisten, Direktor der Landes-Musikakademie Jenö v. Hubay und dessen Gattin geb. Gräfin Rosa Cebrian. Schon als 13 jähriger Knabe begann derselbe seine Studien in dem Bildhauer-Atelier Edc Telcs's. Nach Absolvierung seiner Mittelschulstudien, an dem Weltkriege teilnehmend und mit mehreren Auszeichnungen verwundet zurückgekehrt, setzte er seine Studien sofort im Atelier Edc Telcs's fort, sich hauptsächlich mit Zeichnen und Modellieren beschäftigend. Von der Malerei mehr als der Bildhauerei angezogen wandte sich H. nach München, wo er an der Akademie der bildenden Künste in der Atelierung Stuck's Aufnahme fand. Nach einem Jahre nach Budapest zurückgekehrt, setzt er seine Studien bei dem Atelier-Meister Edc Ballo fort und beendete, brachte H. mehrere Jahre in Italien auf Studienreisen zu, 1925 an der römischen Weltausstellung

Viselet.

Női ruha.

A kezet fogó hölgyek egy
atillát és delainnal szegett
lapot, magyarkát zsinorzással,
szoknyát virágokkal és koczká
kuttal. Felirata:

FÜRDÖI-Ö

Melléklet a Pesti-hölgy-div
Összeállitva Alter Anta

alól jobbra: Ny. Rohn és Grun
legalól jobbra: Pest, Junius

Kny., mér. 21.8: 21.7

Kubay Andor

seine ersten Erfolge sowohl bei Publikum, wie Presse erringend. Seine durchschlagenden Erfolge errang er jedoch an der Kollektiv-Ausstellung zu Milano im Herbst 1927 in der „Galleria Pesaro" nicht nur von der italienischen, sondern auch von der ausländischen Presse (Neue Freie Presse, Frankfurter Zeitung, Daily Mail, The Graphic, Artwork etc.) entsprechend gewürdigt und den größten Teil seiner Bilder markant. Seine Werke wurden auch von zwei großen Bildersammlungen in Milano und Palermo sowie vom Budapester Museum der Schönen Künste, Nationalmuseum, Heeresmuseum, Parlamentsmuseum etc. angekauft. H. nahm mit seinen Bildern auch an der Nürnberger engar. Ausstellung, sowie an der Kölner und Barcelonaer Ausstellung Teil. 1928 auch eine Kollektiv-Ausstellung seiner Werke in Budapester Ernst-Museum veranstaltend, mit Medaillen und

forditó

T. 2138.

urak különböző szabású nyári ru-
hölgy beszélget a karikát tartó kis

, Pest 1868
és Török
mzeti férfi-divat-közlönyhez Pest
ó 1868.

cm.

Hubay Andor

vő. 1

Kende Béla: Hubay Andor a Fränkel Szalonban. Művészet. 1937. 5. sz. 171.

Hubay Andor

vrsd

= Apja arcképe és
Önportré repr.

Képzőművészet
1928. 14. sz. 234. l

Tűzérek,

Egész alakban, job
három sorban elhelyezett h
karddal vannak ábrázolva,

balra: K.k.östrr.A
és jobbra: Cs.kir.
jelzése pedig alól
& MORSACK, WIEN,

Szines kőnyomat,

Sz.n.
189-
Át.le

Hunyady Andor

születés

d. élet

Karácsonyaállam

573. l.

bal kép

I. László pergamen oklevele.

Zlubay Andor

1920/21 – 1921/22

Ferképzomfoiskèvk

92/1.

kus, de főképen középkori, bizánci-román keverékformákban (Párizsban *Lepère* és *Hittorf* S. Vincent-de-Paul-ja, *Baltard* S. Augustin-je, *Ballu* Tri-nité-je, *Abadie* Sacré-Coeur-je, Mar-

Hubay Andor

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 53.

1927. 606 (H.A. művészi halála)

1928. 600, 639 lap

1930. 112, 124 (HA művészi hitele képek)

Magyar-Óvár.

Ungarisch Altenburg látképe k
Lehranstalt, a k.k. land-priv:
Erzherzogl: Kunstmühle, a Fruch
a Gräfl: Zichy´sches Schloss in
Wieselburg képei nyertek ~~ki~~ elh

Ungarisch Altenburg

alól jobbra: Stich u. Druk d. C

Am., mér. a papirosnak 23.8:

1

Flubay Andor

arch. repr.

Lex Magyár

92. tábl.

ő helységneve kerül, pl. Rábaszentmik-
emplom; két-három centiméterrel alatta
odalom, pl: A É , 1915 14 l. Ahol az
teken belül ingó müemlékről szó van,
etkezőképpen kell emliteni (lehetőleg
adot is vagy ha van, pontos hivatkozást, mely
irat)

Rábaszentmiklós, templom

Kehely, 1615.

A É 1915. 14 l.

Annak feldolgozására, hogy az illető
t ir az emlékről, nincs szükség, ~~Folyó-~~
~~knál a szerző nevét sem kell megemli-~~
~~csak az évet és lapszámot,~~ igy a mun-
nimálissá zsugorodik.

3./ Ki kell irni minden ingó és in-
léket, valamennyit külön lapocs-

Hubay Andor

feső

l.

Lex Mag Tars

92 a. l.

92. t

Hubay Andor festőművész
Napnyugta Norvégiában, olaj
Fehér éjszaka, olaj
Fények, olaj
Érett buza, olaj
Magyar Képirók kiállitása, 1941 január

Aba Novák Vilmos, Bernáth Aurél, Csók István, Egry József, Fényes Adolf, Frank Frigyes, Glatz Oszkár, báró Hatvany Ferenc, Hubay Andor, Iványi Grünwald Béla, Kernstok Károly, Mattyasovszky Zsolnay László, Molnár C. Pál, Pécsi Pilch Dezső, Szőnyi István, Vaszary János, Vass Elemér, Vidovszky Béla.

Tisztelettel van szerencsénk meghivni

CSÓK ISTVÁN és HUBAY ANDOR festőművészek

műveinek kiállitására, amely február 12-én délelőtt nyilik meg.

Teljes tisztelettel

FRÄNKEL JÓZSEF
igazgató.

CSÓK ISTVÁN
elnök.

A kiállitás megtekintése dijtalan.

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSOK

BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA-U. 8. TELEFON: 82-1-22

A kiállitás nyitva február 12-ikétől, február 28-ig 9—6 óra között. Ünnepnap 2 óráig.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos

Dr Leutiványi Zálman *urnak*
urhölgynek

Lépművészeti Museum
Városház ut.

Sárközi, Szemere-u. 2. T. 13-1-53

Hubay Andor, Bp. II.Margit-rkpt 11.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

Hubay Andor festőművész

P.L. /Pataki László/ "Hubay Jenő" cimmel ir a hegedümüvészről s ezzek kapcsolatban a lap bemutatja a müvészt családja körében két fiával, akik közül az egyik: Hubay Andor festőművész, a Nemzeti Szalon igazgatója.
Repr.

Délibáb, Bp. 1937. márc. 2o. XI. évf. 12. sz. 37. lap.

HUBAY ANDOR, festo, szobrasz

1936-ban mar hivatalosan is Magyar Eremmüvészeti Egyesület néven szerepel/MÉE/, körlevelein pedig székhelyül a Nemzeti Szalont tüntette fel. A Nemzeti Szalon akkori igazgatója Hubay Andor festő és szobrasz müvész volt, ak aki maga is készitett érmeket és plaketteket. 75.old

GOSZTONYI JÓZSEF: Az Eremkedvelők Egyesülete /EKE/
/ 2.folyt./ 72.old

AZ EREM, 1973. XXIX.évf. 2.szam, Bp.

Hubay Andor festőművész

Simay C. portréját bemutatja a lap.
"A művész Hubay Jenő fia", aki igen nagy sikert aratott festményeivel a varsói téli tárlaton. Fenti kép is ezen a kiállításon szerepelt.
Repr.

Délibáb, Bp. 1930. febr. 15. IV. évf. 7. sz. 31. lap.

Hubay Andor

Gluck, 1918
ö. kr. 176 mm

Voltaire, 1918
porcellán 168 mm

Telep, Erdélyi és Iparművészeti
MNG és Tum Istvan M, Beje
1974

Aubay B.

a müncheni képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1919.

Jékai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 l, 149 l

Hubay Andor

Hubay Jenőről készült festményét hozza a lap.
Kristóf Károly: "Látogatás a Hubay palotában" cimmel ir a müvészről, ezt illusztrálja a müvész a festménnyel.
Repr.

Délibáb, Bp. 1935. febr. 16. IX. évf. 8. sz. 2-3. lap.

Hubay Andor

Voltaire

repr.

Telos Ede a tanítványai
MNG a Tűz Istvánon M. Béla
1974

MDK

Hubay Andor, festő (1. kép)

művei: Ny-Hellesund, Pihenő fjordy Pirosházak, Éjszakai nap, Norvég part, Csordulő fény, Csónakjavító, Aranyfolyó, Éjfélfelé, Magyo fenyő, Őserd, Napnyugta éjszakán, Borókafa, N-fjord, Nyári est, Tavasz, Zivatar, Öregfák, Gaule-Hellesund, Kalóriák, Nyugtalan fények, Viharos est, Trederstrand, Fehér éjszaka

Hubay Andor gyűjt. kiállítása (folyt.)

Bp. 1936. 10. 8.

Hamburg, den 4. Juli 1933

Meine liebe Frau Dr. Hellmund, Meine Frau und ich, wir sind Ihnen sehr dankbar für Ihre Einladung, aber wir können sie nicht annehmen, weil wir schon eine andere Einladung angenommen haben. Wir sind sehr traurig darüber, denn wir hätten Sie gerne besucht. Vielleicht ein andermal.

Mit herzlichen Grüßen

Ihr Dr. Hellmund

MDK

Hubay - Cebrian Andor

rajza: A fiatal Hubay Liszt Ferenccel a Kreutzer-szonátát játssza — repr.

(Reményi-Gyemes István: Száz éve született Hubay Jenő.)

Érdekes Ujság, Bp. 1958. szeptember 13. 14. l.

Hubay Andor
Olvasó lány

Ernst-Museum CXXXI. /jubiláris/ kiállítása,
1932. május 14 l.

Hubay Andor

Nyugtalan fények, olaj

Székesfővárosi Képtár és Történeti Muz. kiáll.

Nemz. Szal. 1937. jan. 1h 1.

MDK

Hubay Cebrián Andor festő

r.sz.l: N.Szal. törzstagjainak kiáll. Uj Magyarság, 1941,ápr.27. 16.l.

HUBAY CEBRIAN ANDOR
igazgató

LEHEL BÉLA
főtitkár

KANIZSAI NAGY ANTAL
titkár

A kiállítást rendezte

GEREVICH TIBOR

~~Schulder Franz 10. l.~~

Könyöki József
6. l.

Myskovsky Viktor
6. l.

Schulder Franz 10. l.

Feindl Imre
6. 10. l.

Skorno Ferenc
6. 7.

Teutsch György
6. l.

Zsigmondy Gustav
6. l. 10. l.

Kalmond

Tovább

MDK

Hubay Andor, 2o. sz.

Virágc sendélet

Ernst Muz. 34. aukc. 1927.

19. 1.

MDK

Cebriam Andor, Hubay

l.: Hubay - Cebriam Andor

Érdekes Ujság, Bp. 1958. szeptember 13. 14. l.

Hubay Andor MDK

Férfiarckép

Mücsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusa

MDK

Hubay Andor

Hatvany Ferenc és Vass Elemér festők gyüjt. kiáll. Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

MDK

Hubay Andor

Vidovszky Béla kiáll. Szépmüvészeti kiállitások. Bpest. 1933. jan.

Hilbay Anda

Kiilit

P.H. 1933 Ñ. 12.

Hubay-Cebrián Andor festő

MDK

Napnyugta

V.P: N.Szal. törzstagjainak kiáll. Szépművészet 1941, 157 l.

MDK

Hubay Cebrián Andor

Kert, of.

A közokt. miniszter vásárlásai. Szépművészet, 1941, 159. l.

MDK

Hubay Cebrian Andor

Napnyugta /Norvégia/, of.

Vihar, " "

Esti fények a Dunán, "

Törzstagok kiáll. N.Szal. 1941. ápr.

MDK

Hubay Cebrian Andor

Kert, of.

Keresztek, of.

Törzstagok kiáll. N.Szal. 1941. ápr.

MDK

Hubay Andor

Hubay Jenő, of.

[redacted] 1940-41

16.1.

ciós Központ Évkönyve 1956-58-as

.e. lo órakor tartjuk a Kossuth
/VIII. Muzeum u. 7./.
ra feltétlenül számitunk.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

M.D.K.

Hubay Andor, festő

Herend mintás szivalakú bonbonniere szerepelt a „Herend 100 éves" kiállításon.

"Herend 100 éves" kiállítás katalógusa.

Bp. 1939. 37.old.

M.D.K.

Hubay

Bajor Gizi által rendezett müteremlátogatás folytán a müvész tájképét -mint főnyereményt- dr. Imre professzor felesége nyerte.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941 márc. 14-2o.
IV. évf. 11. sz.

Hubay Andor MDK

Hubay Jenő, olf.

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Hubay Andor

Szerepelt a XV. velencei biennálén.

Pesti Hírlap 1936. máj. 29.

Magyar művészet Velencében. Keidi-Kovács László

M.D.K.

Hubay Andor

Hubay Jenő fia, lefestette atyját. A portré repr.-ját bemutatja a lap Deák Zoltán: „Hubay Jenőné Cebrián grófnő beszél férjéről" c. beszámolójának keretében.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. juni.12-18
V. évf. 24. sz.

Hubay Andor, festő M.D.K.

Bacchus (könyvtámasz) c. műve szerepelt a „Herend 100 éves" kiállításon

"Herend 100 éves" kiállítás katalógusa.

Bp. 1939. 35.old.

Hubay Andor festö.

Katol.Szemle.1941.219-20.l.

Hubay Andor kiállítása - 1927. nov. 19.

Milano.

Magyar Művészet, 1927

606.0.
kiállítások.

Hubay Andor festő

Budapesti Szemle CCXXXI.
1933. 99-117. Gál Ervin: Képző-
művészet

Hubay Andor festő

Budapesti Szemle CCXLIV. 1937. 241-243. Ybl Ervin: Három kiállítás

Lencsö könyvtára

721,

Hubay Andor

Ulmszentiván 1928. IX. 25.

Hubay Andor jenő

Prof. nelk

1928. 750-56

Hubay Andor festőművész

Jó óraügyet.
1928. x. 21., 4.
(:Kritika.:)

Hubay Andor festő

Magyar Művészet, 1927

606.o.

kiállítások.

Hubay Andor festő

Magyar Müvészet 1925.53.o.
/r.e./:Róma. Egyházmüvészeti kiállitás

Hubay Andor

festő"

Művészet, 1940. 6. szf. 32. p. 45. l.

Endrődi Árpád: Magyar Királyság

Belgrádban.

MDK

Hubay Andor

Alföld, of.

Behordás, of.

Céhbeliek VII. kiáll. kat. 1932.

MDK

Hubay Andor

Zene

Szokolay B.: Budapesti kiállitások. Erdélyi Helikon. I. évf. 1928. nov. /?.sz./ 560.l.

MDK

Hubay Andor

Női portrait kék ruhában, of.

Muskátli, of.

Céhbeliek VII. kiáll. kat. 1932.

M.D.K.

Hubay Andor, festő

heremdi szobrai:

Bagoly,	297 mm	fehér
Bagoly,	205 " "	"
Bagoly	205 " "	"

É.M. Árjegyzék. Heremdi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp.1959. 8.old.

MDK

Hubay Andor

e.a: N.Szal. gyüjt. kiáll. Ujság, 1933.
,árc. 5.

M.D.K.

Hubay Andor /1898-

238. Márciusi vihar a Fátrában. Olajf.
66 x 90.8, vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 27. l.

M.D.K.

Hubay Andor /1898-

317. Férfiarckép. Olajf. 62x77 vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 22. l.

M.D.K.

Hubay Andor, festő

herendi szobra

Bagoly, 297 mm fehér

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 7.old.

Hubay Andor (1898-)

Férfiarckép.
Olj f. 62x77 vászon. Ltsz: 2527. Sign. 926.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Hubay

Festőművész

Munkácsy-féle kiállítása - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1930.XI.9.

MDK

Hubay Aladár - Telcs Ede

kiáll. Ernst Muz.

Kritika. 8 Órai Ujs. 1928, X.21. 4.

MDK

Hubay Andor

Márciusi vihar a Fátrában, o.

Szépmüv.Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952

MDK

Hubay Andor

A "Céhbeliek" jub.kiáll.Nemzeti Ujság 1934.jan. 14.

MDK

Hubay Andor

Dr.Hóman Balint vallas- és közoktatasugyi min. megtekintette a Szinyei Merse Pal Tars.kiallitasát, ahol a Nemzeti Szalon részéről Hubay Andor igazgató fogadta és kalauzolta.

Cikk: Dr.Hóman Bálint kultuszminiszter latogatasa a Nemzeti Szalonban.

Nemzeti Ujság, 1933.dec.5. 11.o.

MDK

Hubay Andor

Hubay Andor nagy gyüjteménnyel mutatkozott be az Ernst-Muzeum termeiben.

Cikk: A képzőművészeti év története.

Pesti Hirlap nagy naptára az 1930 évre. /képpel./ 83.l.

MDK

Hubay Andor

Virágok, olajf.
Behordás, "

Magyar képzőművészek szegedi reprezentativ kiáll.1930.Munkácsy-Céh. Kat. 21.l.

3/.

MD K

Rubay Andor, festőm.

116. Zene. Mgt.

117. Tanulmány.

118. Hegyes táj.

Ernst Muzeum Kiállításai. - Telos 2. Kell. Kiadl.
XC IX /b 1928. Kat. 11.1.

MD K

Hubay Andor, festőm.

113. Consummatum est. Mgt.

114. Fátra.

115. Napnyugta a Dunán.

Ernst Muzeum kiállításai. - Telcs E. Coll. kiáll
XC IX /b 1928. Kat. 11.1.

1/. MD K

Hubay Andor, festők.

110. Apám hegedül. mgt.

111. Krisztus. Vázlat.

112. Késő ősz.

Ernst Muzeum kiállitásai. - Felso 2. kell, Kiall.
XC IX /b 1928. Kat. 11.1.

6/.

Hubay Andor, festőm.

153. Sámson és Delila.

154. Hegyi légi.

155. Ősz.

Ernst Muzeum kiállitása.-Telcs Ede koll.kiáll.
XCIX. /b 1928. Kat. 13.1.

MDK

Hubay Andor

a lengyel Polonia restituta-rend tiszti keresztjét kapta

Két magyar müvész kitüntetése. Képzőművészet 1931. 42. sz. 161.l.

MDK

Hubay Andor

Budapesti kiállitások. Erdélyi Helikon 1928.
I. 7. sz. 560.l.

5/.

MD K

Huszty Andor festőm.

122. Fehér virágok.

123. Tavaszi felhők.

124. Férfiarckép. Mgt.

125. Tavasz.

Ernst Museum Kiállításai. -Tele E. koll. kiáll.
XCIX /b 1928. Kat. 11.l.

4/.

MD K

Rubay Amler, festők.

119. Téli táj.

120. Akt.

121. Virágzó bokor.

Ernst Museum kiállításai. – Tekse E. Koll. kiadv
XC IX /b 1928. Kat. 11.l.

MDK

Hubay Andor festőművész

A magyar festők oslói kiállitása 1937.jan.8.-á
nyilt meg. A kiallitas anyagat Hubay Andor
festőművész rendezte.

Cikk: Megnyilt a magyar festők oslói kialli-
tasa.

Az Est, 1937.jan.9. 3.o.

MDK

Hubay Andor festőművész

Résztvett a magyar festők oslói kiallitasan.
/1937.jan.8.-án nyilt meg./

Cikk: Megnyilt a magyar festők oslói kiall.-a.

Az Est, 1937.jan.9. 3.o.

MDK

Hubay Andor festőművész

A Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület elhunyt igazgatójának helyére Hubay Andor festőművész került. Az uj vezetőség a magyar képzőművészet Erzsébet-téri épületét modernizálta és átépitette helyénként. A megfiatalodótt Nemzeti Szalon a Szinyey-Merse Pal Tarsasag kiallitasával nyitott.

Cikk: Legyenek pillanatok, amikor a magyar...
Nemzeti Ujság, 1933. nov. 19. 27. o.

MDK

Hubay Andor festőművész

"Legyenek pillanatok, amikor a magyar képzőművészet előtt feledjük a tegnapot, a mat és bizunk a holnapban" mondta Hubay Andor a Nemzeti Szalon ünnepélyes megnyitasa alkalmaból.

Nemzeti Ujság, 1933.nov.19. 27.o.

MDK

Hubay Andor .

Hubay Andor a Nemzeti Szalón igazgatója, sport-
művészeti kiallitást szervezett és rendezett, a
Nemzeti Szalón termeiben, 1934 majusaban.

io : Sportművészeti kiallitas.

Pesti Napló, 1934.maj. 20. 5.o.

MDK

Hubay Andor

Résztvett az 1934.majusaban rendezett Sport-
művészeti kiallitason.

-io: Sportművészeti kiallitas.

Pesti Napló,1934.maj.20. 5.o.

MDK

Hubay Andor

Modern Monumentális Művészet a juniusi ünnepi hetek keretében a Nemzeti Szalonban 1937.

Rajzoktatas, 1937. 4-6.sz. 56.l.

MDK

Hubay Andor

Nyugtalan fények, olajf.

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum kiáll.-nak katalogusa. 1937. Jan. Nemzeti Szalon.

Hubay Andor

legkiválóbb festőink egyike, művei
szerepelnek a kiállításon.

A milanoi magy. képkiállítás meg-
nyitása.

N. U. 931. XI. 18.

Hubay Andor

Alkotásával szerepel a Céhbeliek kiáll.-án
a Nemzeti Szalonban.

Est, 932.III.20.

Hubay Andor

Allotészvel szeretnél a Gábelich Lilli.-ra
a Nemzeti Szalonban.

Bet.?32.III.30.

Hubay Andor

Alkotásával szerepel a "Céhbeliek" kiáll.-ón.

N.U.932.III.22.

Hudby hudor

Alkotdevný sterepel s "Obhoffek" Kiáll.-ho.

A.U.C35.III.22.

Hubay Andor

"Női portré" és Virágcsendélete, a "Céhbeliek" kiáll.-én.

P.H.932.III.20.

Andrey Andoor

"Sol portrait" de Vladimir Nabokov, a "Chevalier
Kirill", -Fin.

P.M. 732.III.20.

Hubay Andor

Alkotása, a "Céhbeliek" kiáll.-én a Nemzeti Szalonban.

P.N.932.III.20.

Burey Andor

Hubay Andor

"Női képmása" a Céhbeliek kiáll.-án a Nemzeti Szalonban.

B.H.932.III.20.

Hubay Andor

"Mi Kipmas" a Csibeflek kiadv.-n a Nemzeti
Szalonban.

B.H.czp.III.pc.

Hubay Andor

síkszerű, dekoratív portréi és tájképei
érdemelnek figyelmet.

(—t.): Csoportkiállítás:

M. O. 932. VIII. 14.

Theodor Heuss

Stuttgart, Theodor-Pfizer-Straße 11

Telefonnummer folgt.

(+): Eingeschrieben

Nr. D. 512. VIII. 14

Hubay András

szintén egyik kiállító.

Nyári kiállítás.

Esk, 932. VIII. 14.

Hudong Hotel

Quelin capital hospitality

Please recollect.

Sept. 1932 VIII. 19.

Hubay Andor

szerepel a kiállításon.

Szépművészeti kiállítás. (Mária Valéria u. 8.)
N. M. 932. VIII. 12.

Hunter Hinder

Newspaper in Hinderburg.

Hop monitoring Hinderburg. (Hinder Hinders e. V.)
M. M. 932. VIII. 12

MDK

Hubay Andor, festőm.

A szezon egyik érdekes eseménye H.A. kiállitása a városháza magytermében.

H.A -t meleg kapcsolat füzi Miskolchoz./édesatyja Hubay Jenö nevét viseli a miskolci zeneiskola/ s igy elhatározta, h. Róma, Milanó, Budapest, Stockholm, Nürnberg, Köln, stb. és legujabban Varsóban rendezett kiállitása után Miskolcon is bemutatkozik szép gyüjteményével. /Azonnali vásárlásaival adta tanujelét Miskolc közönsége rokonszenvének. /

Képzömüvészet. 1930. IV.évf. 27.sz. 52.l.

M.D.K.

Hubay-Czebrián Andor festőművész

gróf Batthyány Gyula festőművésszel együtt festi meg Bajor Gizit a Kaméliás hölgy szerepében. "Két festő egy model" cimmel a lap beszámolót közöl és bemutatja a két müvészt munkaközben müveikkel és modeljükkel együtt.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. márc. 23-29.
VII. évf. 13. sz.

Hubay Andor

Római magyar kiállításon
"Kárpátokat ábrázoló olajfest-
ményét az olasz király megvette.

NM. 932. II. 25.

Hubay Andor

Nemzeti Szalon jubiláris tárlatán Hubay Jenő képmásával szerepell.

PH. 1932. X. 16.

Hubay Andor

Műveivel szerepelt az Ernst-Múzeum jub. kiállitásán.

N.U.932.V.31.

Buday Andor

Művével szerepelt az Ernst-Múzeum Jub. Kiállításán.

M.U.932.V.31.

Hubay Andor

Római magyar kiállításon
Kárpátokat ábrázoló olaj-
festményét az olasz király
megvásárolta.

8.ó.u.932.II.25.

Hubay Andor

N.U. 932 II/19

— **Két képet vásárolt az olasz király a római magyar kiállításon.** Az olasz király a római magyar képzőművészeti kiállításon két képet vásárolt. Az egyiket *Hubay* Andortól a másikat *Glatz* Oszkártól.

NU.932.II.19.

Hubay Andor.

festőművész.

— **Uj kiállitás az Ernszt-Muzeumban.** Az Ernszt-Muzeum legközelebbi csoportkiállitását, melyen *Hubay Andor*, az Olaszországban nagy sikereket elért festőművész, mutatja be Magyarországon először gyüjteményes anyagát és *Telcs Ede* szobrászművész vesz részt, vasárnap, e hó 21-én délelőtt 10 órakor nyilik meg.

PH
X/16

Pesti Hirlap, 1928. Okt. 16.

Hudson River.

Yesterday.

Text Skelton, upon, out. If.

Huban Andor
festőművész

Az Ernst-múzeumban nyílt meg kiállítása, telve kedves zsánerképekkel szépségekkel. A művész külföldről jött haza, hatalmas anyagával. Portréi, aktstudiumai, „Sámson és Delila" c. kompozícióját is láttuk. (emlékezés.)

Országos, 1928. Okt. 2.

Hildegard Lauber

Herzlichen Dank für Ihre Karte. Ich freue mich sehr, dass Sie an mich gedacht haben. Ich bin gerade dabei, meine Wohnung einzurichten. Es ist noch viel zu tun, aber ich bin zuversichtlich, dass ich bald fertig sein werde.

Mit freundlichen Grüßen

Ihre Hildegard Lauber

Hubay Andor

Az Ernst-múzeumban nyílik meg kiállítása, olaszországi sikerei után most mutatkozik be először a magyar közönségnek.

Magyarság, 1928. Okt. 13.

Hamburg Meiler

Da Kunst- [illegible] möglich und
Fähigkeiten, [illegible] Arbeit [illegible]
wert unterbreite [illegible] -
dyer Bewerbung.

Hamburg, 1924. Okt. 13.

Hubay Andor.
festőművész,

Magyarország
1928 X/16

*** Hubay Andor műveit állítja ki az Ernst-muzeum.** *Hubay* Andor festőművész, Hubay Jenő fia, az Ernszt-muzeumban mutatkozik be a magyar közönség előtt. Hubay Andor, aki eddig Olaszországban aratott szép sikereket, kollektiv kiállitás keretében mutatja be legujabb alkotásait. Az Ernszt-muzeum kiállitásán mellette *Telcs* Ede szobrászművész szerepel. A kiállitást vasárnap délelőtt nyitják meg.

Magyarország, 1928. Okt. 16.

2

Albert Dürer
Selbstbildnis,

Pinakothek, Inv. Nr. 1033

Lubay Andor.

festőművész

Az Ernst-múzeum csoportkiállításain szerepelnek műrei. Kompozíciói - tájképei, - portréi szerepelnek kiállításain.

Uj Nemzedék, 1928. Okt. 21.

Hubay Andor.

NU
928
X
23

— **A Hubay és Telcs-kiállitás megnyitása.** Az *Ernst Muzeumban* vasárnap délelőtt 11 órakor nyilt meg *Hubay* Andor és *Telcs* Ede kiállitása nagy és előkelő társaság élénk részvétele mellett. A kiállitást a miniszter megbizásából *Kertész* K. Róbert államtitkár nyitotta meg. Az ünnepélyes verniszázson ott láttuk a francia, olasz és lengyel követség tagjait, a szellemi és születési arisztokrácia tagjait nagy számban. A kiállitás naponta 9 órától délután 4 óráig tekinthető meg.

Nemzeti Ujság, 1928. Okt. 23.

2

Ludwig Tieck

Museum Müller, 1843, Okt. 23.

Hubay Andor.

m. 928 x 23

*** Hubay Andor és Telcs Ede kiállításának megnyitása.** Az Ernszt-muzeumban vasárnap délelőtt 11 órakor nyilt meg *Hubay* Andor és *Telcs* Ede kiállitása, nagy és előkelő társaság élénk résztvétele mellett. A kiállitást a miniszter megbizásából *Kertész* K. Róbert államtitkár nyitotta meg. Az ünnepélyes verniszázson ott voltak a francia, olasz, lengyel követség s a szellemi és születési arisztokrácia tagjai nagyszámban. A kiállitás naponta 9 órától délután 4 óráig tekinthető meg.

Magyarság, 1928. Okt. 23.

2

Liebster Vater.

Neapel, 1928. Okt. 23.

Hubay András.

N. U
928
X
30

— **A kormányzó és József főherceg látogatása az Ernst Muzeumban.** A kormányzó, József főherceg és neje meglátogatta az Ernst Muzeumban *Hubay* András és *Telcs* Ede szobrászművész kiállitását. A főhercegi pár legmagasabb elismerését fejezte ki a nagysikerü kiállitás felett s a főherceg megvette *Hubay* András két festményét.

Nemzeti Ujság. 1928. Okt. 30.

2

Liebes Mädel.

Dienst Dienst, 19.10.Okt.30.

Hubay András.

★ **(Előkelő vendégek az Ernst-Múzeumban.)** A kormányzó és József királyi herceg, valamint Auguszta kir. hercegasszony megtekintették az Ernst-Múzeumban *Hubay* András és *Telcs* Ede kiállítását. A kir. herceg *Hubay* két festményét meg is vásárolta. A vendégek a kiállítás fölött legnagyobb elismerésüket fejezték ki.

Budapesti Hírlap, 1928. Okt. 30.

2

Shakespeare Quotes.

Shakespeare Theatre, 1952-53 Oct. 30.

Lubay Andor.

Az Ernst-múzeumban nyílt meg kiállítása, melyen József főherceg két kiállított festményét megvásárolta.

Pesti Napló, 1928. Okt. 28.

Liebster Onkel.

Du kannst-wahrscheinlich nicht mein Brief-
lein, wegen Papa's Tränen fast kein-
lieber Fortsetzung weiterschreiben

Hubay Andor.
festő.

Az Ernst-múzeum csoportkiállításán jelenik meg a nyilvánosság előtt. Önarcképe, "Ádám bűnbeesése" "Sámson és Delila" c. művei, kompozíciói szerepelnek a kiállításon. (emlékeztető.)

Esti Kurir, 1928. Okt. 31.

Liebster Onkel
Paul.

Du kannst unseren Lagerverhältnissen ent-
nehmen, wie sehr wir uns über Deine Karte
freuen. Herzlichen Dank für Deine Mühe.
Wir, besonders Mutter, hoffen auf Deine
Besuche.)

Herz. Grüße, Dein Ed.

Hubay Andor.

— **A kormányzó látogatása az Ernst-muzeumban.** Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, megtekintette az Ernst-muzeumban *Hubay Andor* és *Telcs Ede* nagysikerű kiállitását. A kormányzó behatóan megszemlélte a szép kiállitást és a művészeknek meleg elismerését fejezte ki.

Pesti Hirlap, 1928. Okt. 31.

2

Liebes Mutter.

Dein Sohn, 1914, Okt. 31.

Hubay Andor, festöm. MDK

a nagy érdeklödéssel fogadott kiállitást Hubay Andor rendezte/ Röwle magyar föbonzi is sokat fáradozott sikerén/ - ezen részt vett müveivel.

Szépmüvészeti kiállitások.- Oslói magyar kiáll.
?. ?.jan.?.

MDK

Hubay Andor

A képzőművészeti év története. P.H. 1930 évi naptára. 83.l.

szövarch 20.-180.lap

Hubay Andor.

A Nemzeti Szalon igazgatója Déry Béla után

Bende J.
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat

Hubay Andor.

A Müvész gyüjteményéből kiállitást rendez az Ernst muzeom 1928-ban.

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Hubay Andor

A képzőművészeti év eseményei. P.H. 1934 évi naptára. 61.l.

MDK

Hubay Andor festőművész

A Rómaban rendezett magyar egyhazművészeti kiállitason, Hubay Andor műve a herendi templom részére készült hatalmas oltarkép, a Golgothát ábrazolja. Az olasz sajtó rendkivüli elismeréssel emlékèzett meg a képről.

Cikk: A magyar egyhazművészeti kiallitas megnyitasa Rómaban.

Az Est, 1925.III.28.

MDK

Hubay Andor

Róma, Milanó, Budapest, Stokholm, Nürnberg, Köln és Varsóban rendezett kiallitasa utan, Miskolcon mutatkozott be szép gyüjteményével. Figurális képe a "Chaconne" egy, a zene művészetében elmerült társasagot abrazól. Tajképei, és az Országhazat abrazoló műve a kiall.-on.

Bartus Ödön cikke.

Képzőművészet, 1930. 27.sz. 51.l.

MDK

Hubay Andor

Hubay Jenő, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.kat.
Műcsarnok,1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 16.1.

MDK

Hubay Andor

Résztvett a magyar művészek belgrádi kiállitásán, melyet a Cvijeta Zuzorics kiállitási csarnokban rendeztek.

Cikk: Magyar kiállitás Belgrádban.

Művészet, 1940. 33.sz. 47.l.

Hubay Andor, festöm. MDK

a Cébbelick" jub.kiállitásán bemutatott müve igazolják,h. lépést tart a korszerü fejlödéssel.

/B./: Három kiállitás.- Mücs.téli kiáll. -a. -
A "Cébbelick" jub.kiáll. -a. - Kóbár B.kiáll.
Az Est.1934.jan.14. 10.l.

MDK

Hubay Andor

Buzakeresztek, of.

N.Szal.1947.jan. Törzstagok III-ik kiáll.

MDK

Hubay Andor

Weissen Nacht

e.k.: Kunstverein Nemz.Szal. Pester Lloyd 1944. febr.26.

MDK

Hubay Andor

Ösz.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI.A Munkacsy-céh
II.Reprezentativ Kiáll.Bpest.1929.Okt.hó
Kat.14.1.

MDK

Hubay Andor

Kévekötők.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CXV.A Munkácsy-céh
III.reprezentativ kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat.18.l.

MDK

Hubay Andor festőm.

Telcs Ede és Hubay Andor kiáll.
Képzőművészet 1928. 14.sz. 235. l.

MDK

Hubay Andor

"Sámson és Delila" c.festm. az Ernszt-Múzeum tárlataról.Repr. 216.old.

Képzőművészet 1928.14.sz.

MDK

Hubay Andor

A római egyházművészeti kiállitason a magyar kápolna oltárképét festette. Repr. 7. o.

Radisits Elemér dr.: A római egyházművészeti kiállitás.

Magyarság 1925 ápr. 9.

Hubay Andor festőművész

Férfi arckép

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa. 1934

MDK

Hubay Andor

az Egyesület igazgatója

A törzstagok 3. kiáll. N.Szal. 1947. jan.

MDK

Hubay Andor

az alanti kiállitást rendezte

A törzstagok 3. kiáll. N.Szal. 1947. jan.

Hubay Andor

MDK

M. Arcképfestők Társ. I. kiáll. Képzőmüv. 193o.
34. sz. 22o l.

Hubay Andor

Buzakeresztek, of.

A törzstagok 3. kiáll. N.-szal. 1947. jun.

MDK

Hubay Andor

Buzakeresztek, of.

Behordás, of.

Hegyek, of.

A törzstagok 3. kiáll. N.Szal. 1947. jan.

Hubay Andor

Zöldruhás leány, of.

Arckképfestőn. N.Szal. kiáll. 1900. okt.

Hubay Andor

Napnyugta Norvégiában, of.

Fehér éjszaka, of.

Fények, of.

Érett buza, of.

A tőrzsanyok 2. kiáll. B.Csal. 1944. febr.

MDK

Hubay Andor festőm.

oltárkép

R. E: Egyházmüv. kiáll. Rómában. Magyar Iparmüvészet, 1925. 62 l.

MDK

Hubay Andor festőm.

Ybl E: Képzőművészet. Budapesti Szemle 1933. okt.
lo5 l.

MDK

Hubay Andor

M. művészek angol müv. folyóiratban. Ujság, 1928. dec. 12.

MDK

Hubay Andor festőművész

Sámson és Delila

Croniquer: Telcs Ede és Hubay Andor kiáll.
Képzőművészet, 1928, 14.sz.

MDK

Hubay Andor

a Céh művésztagja, festő

Munkácsy Céh 8.repr.kiáll. N.Szal. 1935. márc. 5.l.

MDK

Hubay Andor, festöm.

A Csibelick hetedszeri felcsarkozása ez á kiállitás.

Komoly tudást hirdet H. szellemes elöadásmódja, biztos tónusa.

Tárlatok. A Csibelick kiállitása.
Képzömüvészet. 1932. 105-106.l.

Milano

Hubay Andor kiáll.

Magyar Művészet 1927

606.o.
kiállítások.

Hubay Andor festőművész

A milánói Galleria Pesaróban nyitották meg koll.kiáll.-át. Közel 100 képet állitott ki, köztük a Consummatum est c.iműt, amely a római egyházművészeti világkiáll.-on már szerepelt, továbbá Hubay Jenő arcképét, amelyet a frankfurti zenetörténeti kiáll.-on mutatott be.

Ujság, 1927.nov.12. 18.lap

MDK

Hubay Andor

Műteremhirek.

Képzőművészet 1928. 14.sz. 236.l.

MDK

Hubay Andor

Magyar Müvészet 1930.124.l.

MDK

Hubay Andor

/T.J.L./: Dilettánsok alkonya a képzőművészetben. Pesti Napló 1935.jul.7.

Hubay András, festő

MDK

műve: Arcképtanulmány (festő)

Hubay András gyűjt. kiállítása.

Bp. 1936. 7. l

Hedwig Danz, geb.

MDV

Name: Dietzsch-Danz (Dr.)

Hedwig Danz, geb. Dietzsch

Dr. 1931. 3 f.

MDK

Halasy Andor, Szolo

Mása : Cipőnakjavító (Szolo)

Halasy Andor gyűjt. kiállítás.
Sp. 1936. 3. l.

Hubay András festő

MDK

első mestere Tuka Ede. 1923-ban Rómában, majd Párizsban tanult. Módosult a festői színkezelés, ütemes rend, egyszerűsít, önerős. Impresszionizmusa elfogultságtól a dekoratívitásig. Keresi a történelmit. Európai irányban szélesíti kedvét keresi. (Kállay Zoltán)

Hubay András gyűjt. kiállítása.

Bp. 1936. 1-2. l.

M M

Hedwig Dohm, geb.

Hubay Andor festő (2. lap) MOK

Műveit: (folytatás)

Jánsági torza, Arcképtanulmány, Vilati, Hegedűs, Arckép, Ifjonc-arckép.

Hubay Andor gyűjt. kiállítása
Bp. 1936. 10. 1

Hubay Andor festő MDK

Piros kalap. (foto)

Hubay Andor ajtajú kiállítása

Bp. 1936. 11. 2.

Mr. Blake

Mr. Blake, Jr.

Mr. Blake, Jr.

Mr. Blake, Jr.

MNk

Hubay Andor festő

Műve: Norvég part. (festő)

Hubay Andor gyűjt. kiállítása.

Bp. 1936. 8. l

Harding Lumber, Inc.

P.O.B.

Note - Harding Post (Inc.)

Harding Lumber Yard Built Here

Ep 1-22 B.L

Hubay Andor (festő)

MNK

műve: Kalárok (fotó)

Hubay Andor gyűjt. kiállítása
Bp. 1936. 4. l.

Modern Indian Poets

Sri Aurobindo (1872-1950)

Modern Indian English Literature
Exp. 1932. M. A.

Hubay András festő MNK

az őszi kiállításán
vett részt.

Hubay András gyűjt. kiállítása.

Bp. 1938. 12. 1.

MDK

Hubay Andor, festő

Műve: Csordultó fény (foto)

Hubay Andor gyűjt. kiállítása.
Bp. 1936. 9. l.

MBK

MDK

Hubay Andor

Tanulmányfej, graf.

44-47. Tanulmányok, "

Ernst-Mus. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

Hubay Andor festő MDK

Jajczay J: Képzőm. szemle. - Magyar Kultura, 1933. márc. 5. 5.sz. 231. l.

Gy.E. 1957.VIII.

MDK

Hubay Andor

Falu a Kriván alatt, festm.

Férfiarckép, festm.

Napnyugta, "

Ernst-Mus. 99.kiáll. csop.kiáll. 1928.okt.

Hubay Andor
festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesülete jubiláris kiállitásának - Nemzeti Szalonban rendezett ~~ki-~~ állitásán - megjelent mint a Nemzeti Szalon igazgatója

Nemzeti Ujság
1935.XII.21.

Hubay Andor

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban képe szerepelt

MH.929.x.20.

Hubay Andor

Alkotása a Nemzeti Szalónban a Magy. Arcképfestők Társ. kiáll.-én.

M.O.930.I.19.

Harbay András
festőművész

Kollektiv kiállítás – Mária Valéria utcai kiállítóteremben. Az élő magyar piktura egyik legnagyobb értékének csak a számuk kollektivjában a fiatal generáció egyik tagját is nagyon tehetős, munkáit adta kivételül. Legutóbbi kollektiv kiállítása óta kultúrában és kézügyekben erős fejlődéssel és megbecsülendő eredményekkel állt előttünk. Színtavasz és színében épp oly tiszta hangsúlyú tájképei és figurálásai tetszetősség és kellemesség mosolyú bemutatkozó kiállításhoz és tudást mutatnak.

8 órai Ujság
1933 II 15

Herbay Aurél
festőművész

Kiállítás - Szépművészeti kiállítások helyiségében -
képével szerepel.

Keresztény Újság
1933 II. 15

Hubay András

festőművész

Kiállítás - Képzőművészeti kiállítások helyiségeiben képeivel szerepel. Mint a művészi szalon ifjú gazdája, ezen a vernissage-on lépett először a nyilvánosság elé. - Érdekes élmény volt a 32 Hubay-kép egyéni hatása. - Hubay a természet szerelmese: ragyogó egeiben, pipacsos búzaföldein, virágok terhétől roskadozó ágaiban a festői látásnak nyomait a precizitása kapcsán, mint egy-egy bitumenen sikerült arcképén, amelyek az újabb magyar portréfestés javatermékéből valók. -

Pl Regel

1933 II. 13

Herbay Andor
festőművész.

csoportkiállítás - Szépművészeti kiállítások helyiségében - képeivel szerepel - utolsó kiállítása óta sokat fejlődött. Képszerkesztésben nagyon művészi érzéki hajlamokat tűz maga elé s ezek a szimpatikus dekorativ alkalmazását érzem ki legutóbbi tárlatszerű művéből, előadásában nem válik sem manierossá, sem merevvé. Stílusa különben is szerencsésen mentette az impressionizmus közvetlenségét, tématikai fertelmét az impressionizmus közvetlenségét, tématikai fertelmét az úgynevezett absztrálásra festői művekbe, amely nemcsak a pillanatnyi érzéki benyomást, hanem az objektív lényeg és az állás érzelmi tartalmát kombinatívan akarja kifejezni.

Nemzeti Ujság
1933 II. 12

Előnyére kell megállapítanunk, hogy néha észrevehető küzdelmek közepette is sikerült magunkat valamelyest befolyásoló és kényszerreminiszcenciák poliphonjától és ebben a törekvésben művészete erőteljesebbé válik és jellemzőbb profilt kap. –

Hibay Andor
festőművész

Szép művészeti kiállítás – Mária Valéria utcai kiállítási teremben – képeivel szerepel. A fiatal festőgeneráció talentumos, rohamosan fejlődő tehetsége. A tárgyilagos naturalizmus rövidesen kétségtelenül indult el, s most új szintézisével arra ígéretes, hogy az az erő, amely a tárgyhoz állította, a legteljesebb kifejezésre és alkalmazásra terjedjen. Most már nagyobban tudja önmagát a formákban és vonalakban kimeríteni, most már a dekoratív értékeket is biztosan alkalmazza nemcsak a tájképiségben, hanem portrétanulmányaiban is. Ez a megjelenése igen jelentős állomás további munkássága útján.

Esti Kurír

1933 II

Hubay Andor

Működött hegedűművész a debreceni városházán egy termében rendezett Képzőművészeti Kiállításon.

m. 929. XI. 20.

P. H. 929. XI. 20.

Hlubay Andor
festőművész

Gyűjteményes kiállítása - Mária Valéria utcai kiállítási helyiségben - képeivel szerepel. Ez az egyenletesen önmaga felé orientálódó fiatal festőművész, aki egyre derültebb fölénnyel a rajnak felszagolgó bíntmsájával vészi le magáról az idegen látásokat -

Magyar Hirlap
1933 II. 12.

Herbay András

festőművész. –

Kiállítás – Szépművészeti kiállítások helyiségeiben képeivel szerepel. – A Nemzeti Szalon új igazgatója a fiatal magyar festőgárda legkedvesebb egyéniségeit bőven tartotta. Művészetének legjellemzőbb vonása, mintha pillére biztonsú ízlése, amely nemes albertásait úgy a természethez közelálló tájképeket, mint a dekorativabb törekvésű és hitelű pszichológiájú portrékat egyenlően magas művészi emelkedettségű fejlődésének helyes irányítását nyerjük.

Magyarország

1933 II. 12

Hubay Andor
festőművész

— **Kiállítás a Nemzeti Szalonban.** Szerdán délelőtt tizenkét órakor nyílik a Nemzeti Szalonban a Szinyei Társaság zsürije által rendezett tizedik tavaszi szalon, amelynek védnökei Zichy János gróf, Hubay Andor, Csók István és Sidló Ferenc.

Újság
1935. V. 8

Hubay Andor
festőművész

Kollektív kiállítás - Szépművészeti Kiállítócsarnok
helyiségeiben - képeivel szerepel. A kiállítás érdekessége
abban rejlik, hogy csak olyan művészek vannak itt együtt,
kiknek életében történelmi jelentőségű változást jelentett
a világháború. Ezek a művészek mindnyájan a fiatal
művészgeneráció egyik tehetséges és nagyszerű reprezentánsai
közé tartoznak, Hubay Andorral, akinek művészetében a
világháború előtti és utáni korszak egyaránt megtalálható.

Művészeti Újság
1933. II. 11.

Hubay András
festőművész

Kiállítás - Mária Valéria utcai kiállítási helyiségben - képeivel szerepel. A fiatal festő igazán haladó művészi kifejlődésünk útján. Mindinkább lemarad eseti ízűtől azt, ami nem az övé, ami hatás, ami emlék idegen palettáról s biztatóan kifejlődik előttünk egy szép tehetség művészi derűs világa. Színei vagyonnak s örömnek, tudásra, vállalkozni mindent örömével egy olyan művész áll előttünk, akinek szép jövőt jósolni nem kockázatos s mégis jövendőmondás -

Ecl

1933 II. 12

Hubay Andor

Müve szerepel a Nemzeti Szalonban rendezett Sportművészeti Kiállításon.

Kicsmelick Sándor grafikáról készült portréját.

M. K. 934. V. 20 B. K. 934. V. 20.
B. K. 934. V. 20. m. 934. V. 20.

Hubay Andor

Nemzeti Szalon jubileris kiállitása - a Nemzeti Szalon vezetőségi tagjai sorába választotta.

Nemzeti Ujság
1935.I.6.

Hubay Andor

Nemzeti Szalon jubiláris kiállitása : Sok mostoha év után,amely már-már teljesen alágsta a Szalon tekintélyét,váratlan és páratlan fellendülés,szinte ujjászületés ideje ragyogott fel a Nemzeti Szalon borus égboltján,mikor - még két esztendeje sincs - Hubay Andor vette át az igazgatói tisztséget és a csodatévők hitével,főként azonban hivatottságával és gyorsaságával,visszavarázsolta a Szalonelőkelő szinvonalát,falai közé pedig az élő,igazi magyar müvészet levegőjét

Pesti Hirlap
1935.I.6.

Hubay Andor

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. A tárlat egyik legérdekesebb képe Pieta-ja. Megrajzolásában és festésében egyszerü, keresetlen, de elgondolásában mélyen poétikus. A fájdalmas szüz egyik kezében fogja elhunyt fiának, Jézusnak kezét, másik karja a háttérben misztikusan felragyogó keresztén nyugszik, gyászfátyollal boritva. Arcán szivbemarkoló fájdalom tükröződik.

Pesti Hirlap
1934.I.14.

Hubay Andor

festőművész

Őhbelier kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Két szép tájképe érdemel emlitést.

•

Budapesti Hirlap
1934.1.14.

Hubay Andor testő

Kialkúsa nyílt a milanói
„Galleria Pesaro" - ban
„Salome" (emléke)
„Jeanne d'Arc" "
„Edes apa drágám" "

Budapest 1927 XI.15

Hubay Andor

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1936.I.14.

MDK

Hubay Andor

Férfiarckép, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

Művészeti lexikon

onfüred/ később eltávolitották he-

Hubay Andor

festőművész

Céhbeliek kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

E s t
1934.I.14.

Hubay Andor

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1934.I.17.

Hubay Andor

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban képével szerepel.

Magyar Hirlap
1934.I.14.

Hubay Andor

festőművész

Céhbeliek kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Tulpatetikus,de szuggesztiv Pieta-jával.

Függetlenség
1934.I.14.

Hubay Andor festőművész

Magyarság
1935 I. 6

Megnyílt a Nemzeti Szalon negyvenéves jubiláris kiállítása

A *Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület* negyvenéves fennállása alkalmából nagysikerű jubiláris kiállítást rendezett, amely ünnepélyes külsőségek között nyílott meg szombaton délután a Szalon helyiségében. Az ünnepélyen *Hóman* Bálint kultuszminiszter képviseletében ifju *Wlassics* Gyula dr., báró államtitkár jelent meg, akit a Nemzeti Szalon elnöksége részéről *Zichy* János gróf elnök és *Hubay* Andor festőművész, igazgató fogadtak. Wlassics Gyula államtitkár megnyitó-beszédében többek között a következőket mondotta:

— Kevés egyesület mondhatja magáról, mint a Nemzeti Szalon, hogy célja elérése érdekében minden tőle telhetőt elkövetett. 1894-ben azért alakult, hogy a magyar képzőművészet erkölcsi és anyagi érdekeiért küzdjön és a művészet és közönség kapcsolatát megteremtse és ápolja. Hogy e cél elérése érdekében ma is milyen agilitással buzgalommal fáradozik, arra fényes tanubizonyságot szolgáltatnak azok az egyre másra rendezett sikerült kiállítások, melyek sokszor nemzetközi kapcsolataink szempontjából is jelentékeny szolgálatokat tettek. A multban *Andrássy* Gyula gróf égisze alatt működött egyesület élén ma *Zichy* János gróf minden szépért és nemesért hevülő egyéniségét üdvözölhetjük, aki kitűnő igazgatójával, *Hubay* Andorral folytatja azt a szellemet, melyet a multban Andrássy Gyula gróf neve jelentett.

Selmeci-utca 20. Eladó: Kiss Istvánné. Vevő: Lengyel Gyuláné, 111 öl, 5000 pengő, telek.

V. kerület:

Hollán-utca 10. Eladó: Luczenbacher Miklós. Vevő: Hazai Általános Biztositó, 86 öl, 310.000 pengő, bérház.

Hollán-utca 37. Eladó: Patay Józsefné. Vevő: özv. Morgenthaler Alfrédné, 104 öl, 143.000 pengő, bérház.

Hubay Andor

m.o. 934. V. 20.

m.o. 934. V. 20

Sportművészeti kiállítás a Nemzeti Szalónban

(A Magyarország tudósítójától.) Nagyon szép és érdekes a célja ennek a kiállításnak: a sportok hatalmas közönségét közelvinni a művészethez s az igazi művészetnek placot teremteni a sportnál. Hogy ne bazárokban, ne gyári tömegcikkeket vásároljanak díjaknak, érmeknek, hanem értékes szobrokat, művészi értékű plaketteket vagy képeket.

Meglepően érdekes anyagot sikerült összegyüjteni a kiállításra. Bizonyosan nagyon fogja érdekelni a sportközönséget Sárosi György portréja, amlyet *Hubay* Andor festett vagy *Istokovits* Kálmán, *Szőnyi* István, *Molnár* C. Pál, *Hermann* Lipót, *Kézdi-Kovács* Elemér, *Udvardy* Pál sportvonatkozású képei és rajzai. Még gazdagabb a szoboranyag *Szentgyörgyi* István, *Bor* Pál, *Farkas* Zoltán, *Csorba* Géza és sok más kiváló művészünk alkotásaival. *Hajós* Alfréd, *Pogány* Mária és *Birbauer* Virgil érdekes stadion- és strandterveke állított ki. (m—l.)

A KÉPCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

GYÉMÁNT LÁSZLÓ

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1967. ÁPRILIS 15-ÉN,
SZOMBATON DÉLUTÁN 1 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

dr. SOLYMÁR ISTVÁN

a Magyar Nemzeti Galéria igazgatóhelyettese

MEDNYÁNSZKY TEREM
BUDAPEST, V., TANÁCS KRT. 26.

Hubay Antal

v Bagolyfiúval a kisegér portálán tán.

A Sihotafrónia kisegér portálán.
Móricz Kiadó 1970.

MDK

Hubay festőm.

Pieta

B.A: A monumentális művészet kiáál. a Szalonban. Magyarság, 1937. jul. 6. 23. l.

MDK

Hubay festőművész

Kiállítási naptár. Képzőművészet, 1928, 15.sz. 211 l.